

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

FLK
13.033

104.6.

~~7406 m. 5776~~

264-064

B29d

DOMINICI BAUDI
V. CL.
EPISTOLARVM
Centuriæ tres;
LACUNIS aliquot suppletis.
Accedunt ejusdem
ORATIONES.
EDITIO NOVA.

AMSTELODAMI,
Typis Ioannis Ianßonii.
CLIO LXX.

Dominicus Baudi author auctoris of 1204
hor. i. expurgat. & missum

BIBLIOTECA

AMSTELODAMI,
Typis Ioannis Ianssonii.
CLIO IDC XLII.

Dominicus Baudius
hor. i. expurgat. & missum

BIBLIOTECA

expurgado conforme

DANIELI HEINSIO.

E T

PETRO SCRIVERIO.

PRIMIS. SÆCVLI. NOSTRI. OR-
NAMENTIS. AD. ÆTERNITA-
TEM. OMNIS. SOLIDÆ. ERVDI-
TIONIS. ERVENDAM. FOVEN-
DAM. CONSERVANDAM. NATIS.
SVMMIS. DOMINICI. BAVDII.
AMICIS. HAS. VIRI. INCOMPA-
RABILIS. EPISTOLAS. ELEGAN-
TIÆ. OMNIS. ET. VENVSTATIS.
COAGVLVM.

L. M. Q. D. D.

EDITOR.

*Para ser diferente impesion dela g. manda
expurgar el expurgar. del año de 1640
no se puede expurgar sino leyendola
todo notase para puela concuerne*

DOMINICI BAUDI

ELOGIUM,

AD ILLUSTRES HOLLANDIAE
WESTFRISIAEQUE

ORDINES.

ILLVSTRISSIMI VIRI.

Academiam vestram admirabili successu, parvo post tempore quam à vobis sumptibus maximis, majore animo instituta fuit, ad eam pervenisse nominis celebritatem, ut nulli in Europa cedat, norunt omnes, nisi qui ab eruditione & humanitate averſi sunt, aut qui sua interesse non existimant, æstimare cultum quo humanum ingenium ad perfectionem sui maxime informatur. Hanc celebritatem illi contulerunt, non tam justus Professorum numerus, quorum Vos non sine causa magnam semper habuistis rationem, ne facultas ulla esset, quæ non publice & quidem ab eximiis hominibus exponeretur, quam è toto numero paucissimi, quorum genius & indoles fatali quadam ratione ad invidiam eximia fuerunt. Ex hoc numero paucorum fuit & Dominicus Baudius, ad æternitatem à natura destinatus, factus à genio, quem propitium millesimus quisque eorum qui scribunt, non consequitur. Plerique enim, cum labore assequantur omnia, hoc eodem comite & duce, vindicare nomen à tenebris conantur, & posteritatis gratiam mereri; quæ sudore solo non paratur, nec tam in propinquo jacet. Quare id paucissimis succedit. Alii contra, sine cura ulla aut morositate ea scribunt & effundunt, ad quæ homo sanus aspirare non audeat. Adeo inusitata quadam naturæ facilitas, lepor quidam genuinus ac venustas sequitur quæ cogitant aut dicunt;

cunt: ut lectori quoque vim propemodum faciant, neque à se dimittant, quin Sirenum instar voces singula, inter voluptatem & stuporem medium, destineant; cogantque sæpius repetere, quæ in aliis semel, in aliis nunquam legisse satis est. Illud condimentum si cui deest, fallitur, si à posteritate sperat quod ab ævo suo impetrare non potest. Fastidium enim lectoris, certissima scriptorum mors est. Quod qui expugnare non didicit, frustra in arenam hanc descendit, cum tam multa viles ac vulgares artes sint, in quibus quisque, quis & quantus sit, experiri potest. Cæterum à contemptu & fastidio, nulli unquam minus fuit periculi, quàm Baudio. Qui, si quisquam hac ætate, Musis & Mercurio litaverat. Accedebat ad ingenii felicitatem memoriæ prodigium: quæ ut quidque rarum in antiquitate tota aut eximie præclarum occurrebat, pertinaciter servabat, & cum aliquid scribendum esset, etiam quæ aliter ab aliis prolata erant instituto suo ita lepide accommodabat, ut quæ quisque pro se domo cum labore maximo afferret, minus commoverent animum ac tangerent. Quod non raro in epistolis apparet, quas, ut singula in mentem veniebant, incredibili facilitate ad amicos scribebat: & in quibus ita se expressit, ut in iis vivere adhuc & spirare videatur. Erat eo ingenio Baudius, ut celare nihil, nihil dissimulare posset, omnia cum suis candide communicaret, omnium ingenia & mores de suis æstimaret: neminem esse improbiorem crederet, quam ipse esset. cum omnibus benigne ageret ac placide: neminem ultra biduum odisset, neque modo officia prompte cuilibet offerret, sed offensas quoque suas malevolis, uno verbo victus daret. Fortunam suam nunc in cælum tolleret, cum tetrarchis ac regibus de felicitate suo sibi iudicio contenderet, vitam quam elegerat tranquillam, & ab omni strepitu remotam ac ambitione, omnibus præferret, meros denique Zenonas & intonsos Catones loqueretur: nunc pertæsus sui, sortem

ELOGIVM.

fortem suam accusaret , cuius non tam meliorem quam diversam invideret. Quæ tempestas ubi paululum remiseraat , quod nonnunquam interventu , aut alloquio benigniore amici fiebat, iterum fortunam suam absolvebat , præcepta sapientiæ dictabat , & germanam (ita enim ipse loquebatur,) probitatis & ingenii pauperiem, non modo non invitus , sed cum voluptate quadam tollerare videbatur. Ne quis forte admiretur , si hic quædam ejus generis occurrant.

Hoc ergo opus , Illustrissimi ac Præpotentes Domini , tanti viri foetum posthumum & sobolem postremam, Vobis offerimus : quibus in solidum omnia debebat auctor. Qui in vestra Academia inter primos nomen dedit, & Astrææ sacris ac honoribus initiatus est. In eadem hac complures annos maxima cum dignitate & admiratione docuit : res à vobis gestas immortali eloquentia & singulari venustate vindicavit ab interitu. In qua cura expiravit , perquam laudando sine & Christianis omnibus optando , si quis poenitentiam & seriam ad Deum immortalem conversionem potius respiciat quam morbum. Cujus rei documenta , quod paucissimis conceditur , non viva modo voce sed & calamo & manu , paulo ante excessum dedit. Valete , veri Patriæ patres. Lugduni Batavorum Kalendis Septembribus , 1613 cxx.

Manibus
DOMINICI BAUDI
IANVS GRVTERVS.

D*Vm mei florentiore Baudii melismate
Alloquor Manes, eisque iusta iusta molior.
Gratia Novensilesque uno ore visa dicere:
Quid fatigas teque, nosque? Baudio praconium
Maximum est, favere linguis, nec loqui de Baudio,
Quippe ut hic, & ille, & iste, & iste cuncta dixerit,
Baudium laudare nemo quiverit, quam Baudius.*

De eodem
H. GROTIUS.

Q*Vem legis, & laudas si vis novisse Poetam,
Versibus & vita Baudius unus erat.
Vidimus hunc ipsum qualem tibi carmina
monstrant,*

*Ingenium domini lata papyrus habet.
Talis erat, seu cum fluitarent prospera, seu cum
Immeritum premeret savior aura caput:
Liber & intrepidus, nec qui concederet unquam
Fortuna magnis regibus esse minor:
Nulli sponte nocens, & amabilis hostibus ipsis,
In quo, si nosset, perderet ira locum:
Insensus sceleri: sed non ut lege severa
Viveret, antiqua simplicitatis amans.
Melle madens, & quo non incorruptius alter
Miscuit innumeris seria mille jocos:
Et si cuncta simul permittis dicere, vates
Teius arguto mistus Aristophani.*

PE-

PETRVS SCRIVERIVS

De effigie vera

B A V D I I.

Vane, quid affectus os magni reddere Baudl,
Pictor? ad hunc hominem non satis aptus eras,
Nullus Appelceus color est geniusque tabellin,
Lysippum frustra Praxitelemque voles.
Optimus ipse sui pictor, morumque suorum,
Quos locus & docti composuere sales.
Vna vel in medium procedat Epistola Baudl,
Vera redit facies, assimolata perit.

*Vane pictor, ære credis posse reddi Baudium
Baudium referre nemo quiverit, quam Baudius.*

PERSEVERANTI LAUREA.

Natus 1563. Denatus 1633.

VITA DOMINICI BAVDII.

Natus est in Insula Flandrorum VI Eid. Aprileis clō lō LXI. Pater ei fuit cognominus; mater Maria Heems, par lectissimum conjugum, & inter rara fidei exempla numerandum. Tyrocinia studiorum egit Aquigrani; quo pater cum familia profugerat ob savitiam Ducis Albani. Patrem ibidem amisit quo anno inita est pacificatio Gandavenfis. Paulo post ejus obitum, missus est Lugduni Batavorum ut illic pars fieret nascentis Academia. Ibi per VIII menses commoratus, rediit Gandavum; quo se mater, usa beneficio pacis, receperat: ~~indupersa est. Cum amantibus suis~~
~~Abbas monasterii Tholugae fuit, operam navasset, & Capius~~
~~publici elisset, cuius praefectus quidam profecto Tholero~~
~~Donae, Antonii, Eubii de Tholero, Dandi, etc. Gan~~
~~daviensis fuit. Hic, in Tholero, fuit etiam Dama~~
~~thofus Tholugae, affinis, cum frequenti maximam~~
~~curam.~~ Postea contulit se Lugdunum Batav. ubi quum per menses XV assiduam luri operam navasset, titulum Doctoris consecutus sub auspicio Hugonis Dowelli, pridie Non. Iunias clō lō LXXXV. Sub finem ejus mensis accessit numero comitum splendidissima Legationis, qua tunc ab Illustrissimis Ordinibus missa est ad reginam Elizabetham. illic innotuit multū à fama vel dignitate clarior viri, sed uni instar omnium maxime charus fuit Philippo Sidneo; cujus morte fecit jacturam ingenti patroni. clō lō LXXXVII. Nonis Ianuarii adlectus est Haga-Comitis in ordinem Advocatorum. Postea per annos decem continuos vixit in Gallia, nulli bono invisus & gratus acceptusque primariis regni viris, quorum nomina consecrata sunt aternitati. clō lō XCI renunciatus est causarum patronus in Suprema Curia Parlamenti à principe Senatus Achille Harlae; cum cujus unico filio Christophoro, quem Christianissimus rex Henricus Magnus honore Legati ordinarii decorarat, profectus est in Angliam. Inde, pertasus desultoriam vitam, fixis
* * sedem

BAVDII VITA

sedem Lugduni Batavorum & conspirantibus suffragiis Curatorum Academia, Consulumque ejus urbis, designatus est Eloquentia professor, clō lōc VI, Eid. Majas. Post obitum vero Pauli Merula capit explicare Cornelium Tacitum Augusta historia principem. Docuit etiam publice aliquandiu conjunctim cum eo munere Ius Romanum, iisdem ultro liberaliterque invitantibus ad eam operam studiosa juventuti impartientiam: nec ordine eo motus est, quasi nescius exercendi, sed honesta missione donatus, stipendius nullam partem imminutus, ut onere sublevaretur. clō lōc XI, ab illustrissimo potentissimorum Ordinum consensu scribenda Historia munus ei injunctum est. clō lōc XIII, Augusti III, circa vespere febre correptus, delirio ac vigiliis continuè misere attritus, omnisque tandem robore exutus, mortalitatem explevit XXII Augusti, circa horam pomeridianam IPI. funeratus Lugduni Batavorum in ade S. Petro sacra.

SCRIPTA AB EO EDITA.

DE Induciis Belli Belgici libri tres.
 Excellentes aliquot Iamborum libri, &
 Poemata varia.

Epistolæ.

Orationes.

Commentariolus de Feneratoribus.

TESTI.

TESTIMONIA

De

DOMINICO BAUDIO.

*Dom. Baudius de seipſe, Epistola quadam
ad Curatores Academia.*

Concurrant omnes, non dicam ut ille Satyricus, augures, haruspices, sed quidquid est ubique hominum curiosorum, qui in aliorum acta tam sedulo inquirunt, ut ea fingant quæ nunquam fuerunt, nihil inveniet quod in nobis carpere possit livor, quam quod interdum ad exemplum prisce Catonis liberalius invitari nos patimur, nec semper consistimus intra sobrietatem veterum Sabinorum. Huic quoque peccatulo indoles moderari conamur, & pulchrè procedit.

Item alia ad amicum.

Malignitas obreſcatorum nihil aliud in nobis fugillare potest, quam quod nimis commodus sim convivator, & interdum largius adspergor flore Liberi patris. Sed ut Sertorii miles caudam equinam depilavit sensim carpendo; sic operam quotidie magis magisque do, ut diligentius vivam, & ad cæteras laudes, quibus invidia fremente clari erimus postgenitis, temperantiæ virtutem & sobrietatis adjungam, &c.

Item ad alium.

Nemini bono justam causam præbui, cur me debeat odisse, nisi candori & ingenuitati bellum indicat. si fama nostra paulum hæsit ad cantilenas Sirenium, si interdum virtus incalescit flore Liberi, commune hoc vitium mihi est cum prisce Catone,

TESTIMONIA DE

cōne, illud tum maximis viris. quibus ego tamen auctōribus nolo culpam defendere; sed optimus est erranti portus, mutatio consilii in melius.

Ioh. à VVouvvver in Epistola ad
Petrum Scriverium.

Sed quid narras, Baudium in numerum Professorum adlectum? Felicem, imo immortalem Scholam Lugdunensem hoc tibi cine! Vtinam ad vos advolare liceret & audire

Florem illibatum populi Suadaque medullam;

Idem ad cognatum suum Nic. à Vechta.

Venit huc mense Augusto mei visendi gratia DOMINICVS BAVDIVS, vir summus & clarissimus, quibusvis nostri aui si non superior, certe aequalis, siue veram eruditionem, siue rerum usum & Iuris scientiam spectes. Is evocatus ex Gallia, aggre retentus in Academia Lugdunensi vivit. Hunc pater tuus alique praeceps in hac urbe viri penes me videntur: ejus incredibilem eruditionem, memoriam, ingeniumque, supra mortales admirati sunt. Facile ab illo impetrarem, ut domi sua in Hollandia ageres, quotidie loquentem audires, atque adeo florem omnis elegantiae libares. Hamburgi, CIO IO CIII.

Idem ad ipsum Baudium.

Nisi vererer amicitia nostra injuriam fieri, ambitiose gratias agerem promptitudini adfectus tui, cujus magnitudo blanda vi evicit, ut non invitatus susciperes, qua te minus operose rogaram. Imprimis vero hoc nomine me tibi devinctum sentio, quod vel omnibus notum esse, gratum habuisti, quanti me faceres, & quam arcta necessitudine animi nostri coaluissent. Non facile autem dixero, quantum sibi D. Praefectus Regius de literis tuis gratulatus sit. Prolixa profecto oratio esset, si apud te referre vellem, quantum de tua erga filium benevolentia sibi placeat. Cum vero vir Illustris nihil
inter

DOMINICO BAUDIO

inter tantas ac tam amplas possessiones magis earum habet jucunda hac anima, non miraberis, si tenero & anxio adfectu prudentia tua illum credere satagit. Nam (nequid erres) ut est vir cordatus & temporum inprimis peritus. nihil apud vos fortasse tantopere nobis imponeret, ut suavissimum hunc spiritum eo ablegarem, nisi cordi esset, unico Baudio vota nostra credere, quem solum dignum aestimamus, propter quem Thespia petantur. Quare majori studio à te contendimus, ut pari facilitate qua nos semel erubescere humanitas tua coëgit, curam totius institutionis in te suscipere velis, &c.

Ad reliqua epistola tua capita prorsus admiranda, vix accedere audeo, terret me rara illa elegantia, & judicii quadam maturitas, captum seculi supergressa. O te divinum! cujus genium non sine ingenti stupore exosculor. Quid habet vel eruditissima antiquitas, quod tuis opponat? Mi Baudi, concede nobis, ut te digne aestimemus. tum demum me vivere & mente vigere intelligo, cum tua reliqui: sentio sacros quosdam ignes inflammare hanc mentem lassitudine rerum humanarum semisopitam, cum à te secedo. Et recte judicas, satù datum est studiorum amœnitati, revocanda sunt ad utilitatem. Non negabo: abripuit me seculi furor, cui plus satis indulsi: sed invito & reluctanti genio, qui toties injecit manum fugienti, atque ad meliora trahere conatus est. detrectator imperii non sine gemitu ereptos sine gloria dies repeto. Laborant in fine conatus nostri. quibus absolutis, moriar si vel tralaticio ad spectu hac ludicra literaria dignabor. Solidiora me occupabunt, & forte ad aeternam famam templa non sine faustis acclamantium votis vel quadrigis albis subvehar. Te vero, serò ut me ames, unice rogo. Non elegisti amicum (leve hoc nomen est) sed fratrem. In gratiam tuam quidvis pati aut facere paratus sum. Vale. Hamburgi, XXVI Augusti, CIO IO CV.

NOMENCLATOR

corum

ad quos scribit Baudius; itemque illorum,
qui ad Baudium scripserunt.

Latinus numerus Centur. Barbarus Epist. notat.

A *Drianus à Blyenborgh*, I. 4. II. 27.
Adrianus à Matthenes. II. 68. 100. III. 43.
60.

Albertus vander Vechte. III. 84.

Amicus suis ager, I. 8.

Amico cuidam, II. 14. III. 82.

Carolus Borbonius, I. 7.

Cornelius vander Myle, I. 44, 53, 56, 57, 58, 61, 64,
66, 72, 80, 92, 95, 96, 99, 100. II. 5, 6, 8, 11,
12, 15, 21, 24, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 39,
40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 51, 53, 57, 62, 64,
66, 67, 68, 70, 72, 74, 76, 77, 83, 84, 88, 94, 97,
100. III. 40, 43, 56, 60, 74.

Cornelius vander Myle, prioris patruelin III. 50.

Cornelius Van-Daluis, I. 74. III. 83. Idem *D.*
Baudio. I. 73.

Damasus Blyenburgius. I. 3.

Daniel Heinsius. II. 9.

Ericus Dimmerus. I. 12.

Everhardus Vossius. III. 68.

Franciscus Doufa. I. 45. III. 20.

Franciscus Suvertius. II. 56.

Fredericus Sandius. III. 8, 17, 22, 27.

Gerardus Ioh. Vossius. I. 93, 94. II. 26, 28, 30, 90,
91, 92, 93.

Guilielmus Braßerus. III. 37, 71, 73.

Hermanus Hagius. III. 9, 13, 26.

Henricus Rumpius. III. 12, 16, 18, 19, 23, 32.

Henricus Stapelius. III. 34, 35, 38.

Hugo Grotius. I. 60, 70, 76, 77, 79, 91, 98. II. 4, 7,
10, 16, 23, 25, 38, 49, 52, 54, 58, 59, 71, 73, 78,
85, 98. III. 55, 58, 59, 62, 65, 66, 77, 81.

Jacobus

- Iacobus Aug. Thuanus.* I. 30, 35, 69, 82. II. 86.
Iacobus Baduerius. I. 48, 51.
Iacobus Magnus. III. 70.
Ianus Doufa, pater. I. 1, 10, 20, 25, 32.
Ianus Doufa, filius. I. 11, 13, 24. Idem D. Baudio
 I. 9, 26.
Ianus Gruterus. I. 88.
Iohan. ab Oldenbarnevelt. I. 40.
Ioh. Isaacus Pontanus. III. 63.
Ioh. Kirchmannus. I. 90, 97. II. 20.
Ioh. Meursius. I. 65, 67.
Ioh. Milander. II. 75. III. 24, 36.
Ioh. Polyander. II. 91. * III. 57.
Ioh. Richardus Neraus. II. 95.
Ioh. Rutgerius. I. 84, 85. II. 22, 65, 99. III. 42,
 44, 45, 49, 51, 79.
Ioh. à VVouuver. I. 87. II. 3. III. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7,
 11, 15, 25, 30, 31. Idem D. Baudio. I. 59, 86.
Ios. Scaliger. 6, 15, 21, 27, 28, 31, 33, 36, 39, 42,
 52. Idem D. Baudio. I. 16, 19, 22, 29, 37.
Isaacus Casaubonus. I. 54, 62. Idem D. Baudio. III.
 97, 98, 99.
Isaacus Lufius. I. 71.
Iustus Lipsius. I. 34, 41, 81, 89. Idem D. Baudio
 III. 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96.
Iustinus à Nassau. I. 40.
Laurentius Silla. III. 10.
Ludovicus Servinus. III. 21, 85. Idem D. Baudio
 I. 14.
Maximilianus Vrientius. II. 18, 46, 63, 69, 79, 80,
 81, 82, 87, 89, 96. III. 39, 53.
NN. III. 78.
Nicolaus à Vechta. III. 28, 29, 33, 80.
Nicolaus Reigersbergius. III. 67.
Nicolaus Seistius. III. 46, 54, 75.
Nobilis Vir. II. 17, 37, 50.
Paulus G. P. F. N. Merula. II. 2.
Petrus Plancius. III. 76.
Petrus Regemorterus. I. 2.
Petrus Rubenius. III. 47, 52, 69.

- Petrus Scriverius.** I. 75. III. 41, 72.
Philippus Huraltus Chevernius. I. 5.
Puteani Fratres. I. 43, 46, 47, 49, 50, 55, 63, 68, 83.
 II. 19.
Q. Sept. Florens D. Baudio I. 23.
Raphael Thorius. II. 60.
Reginaldus Brederodius Veenbussus. II. 13.
Richard Thomson D. Baudio. III. 100.
Stephanus Doufa. I. 78. III. 14, 48, 61, 64.

ORATIONVM

conspectus.

- O**RATIO I, cum auspicaretur interpretari C.
 Plinii Panegyricum **TRAIANO dictum.**
 pag. 511.
II. Sub persona Ordinum Belgii ad IACOBVM I.
Britannia Regem, de non ineundo fœdere cum Hi-
spano. pag. 523.
III. Ad eundem Regem. pag. 550.
IV. Ad Serenissimam ELIZABETHAM An-
glia Reginam, cum Responsione extemporali Re-
gina, & Replicatione Baudii. pag. 522.
V. Ad Studiosos Leydenses ob eadem commilitonis
tumultuantes. pag. 557.
VI. Funebris, dicta honori & memoria maximi viro-
rum IOSEPHI SCALIGERI. pag. 609.
VII. Dissertatio de Induciis Belli Belgici, edita sub
nomine LATINI PACATI. pag. 621.
VIII. Hortatio ad amplectendas Inducias, edita sub
nomine IVLIANI ROSBECII. pag. 646.

DO

DOMINICI BAUDI EPISTOLARVM

Centuria I.

EPISTOLA I.

*Iano Doufa patri Nordvici toparcha
Dominicus Baudus S. P. D.*

Nordvicum.

ET tu ad beneficentiam natura propensus es, mi Doufa ; & ego libens tibi occasiones bene merendi obtrudo : cum præsertim tam prolixè liberalitatem tuam interpretere, ut beneficium accipere existimes, cum in hominem probum confers. Verum enim vero, cum conscientiam meam interrogo, non potest quin iusto pudore suffundar, qui cum ne cogitanda quidem gratia summis tuis erga me meritis respondere possim, ea porro auctum ire pertendam. Sed nec tua fors redhostimentum desiderat, nec Doufica indoles id exposcit, & (ut Tullii patrociniū impudentiæ meæ prætexam) est hominis ingenui, cui multum debeas, ei plurimum velle debere. Quando igitur decretum est tibi, mores illos benignos ac beneficos usque persequi, cur materiam isti animo non gratificer ? cur, quod in me est, & tibi comitatis lapidem, & mihi ex ea fructum invideam ? Scin' igitur quid te rogem ? Scio te scire : non enim novam petitionem adfero, sed quam memoria teneo, sæpe me tibi in memoriam iniecisse. Quid igitur, inquires, his verborum argutiis opus fuit ? Nihil me, hercule ; novi enim quam sim apud te impetrabilis : verum habet hoc sollicitudo, ut omnia necessaria existimet. Si nihil esset in mora periculi, non com-

A

mitte-

mitterem, ut præcipiti festinatione legitimum tempus occupare videri possem. Nunc autem in tanta captatorum turba, tam curiosa omnium diligentia, difficile est ad omnes commoditatis articulos animo excubare; & ubi omnia feceris, plerumque post festum venit qui tempus expectat; is amulos subruit qui prior venit. Tum autem cur enim animum inducam tacere quod confiteri nec turpe est, nec rationibus meis conducit?) adeo sunt, mi Doufa, * * Quod incommodum ne mihi obijciatur, tua maxime cautio est. Dices fortasse, egon' istud præstare possum? Tu inquam, & *ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ ἐλευθερία* ( ) nimium te ipse contemnis: non intelligiste te Doufam esse. Modestiz hoc argumentum est. assentior; sed nec ea semper decet, & ut mores sunt hujus sæculi, rusticitatem & *δυσωμία* vocant: sed ego vere immodestus & inuerecundus, qui hæc ad te. Verbum non addam præter verbum verus *ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ ἐλευθερία*. hoc si ab animo tuo impetras, quidlibet deinceps per te impetrare non abs re mihi persuadeo. Nullam enim tantam rem arbitror quam aut ego pro tua benevolentia adversus me precibus & studiis abs te exorare non debeam, aut tu pro tua auctoritate perficere non possis. Vale. Datum Middelburgo, ipsis Calend. Ianuar. auspiciibus anni cdo 10 LXXXVII, stylo veteri.

EPISTOLA II.

Petro Regemortero Dominicus Baudius S. D.

[Poematis juvenilibus præfixa Anno 1587]

Ta hodie mos viget, doctissime Regemortere, ut quialiquid scripturiunt, ii plerumque vel atatis patrocinio vel officii prætextu culpam temeritatis deprecentur. Ego quamquam utraque defensione possum, neutra tamen utar. Nam & depravatio consuetudinis tantum-

NON

non jam in legem abiit, & multitudo peccantium istud peccatum satis me absolvit, omnique necessitate causæ dictionis liberat. Stultum est, certe serum nimis jam demum incipere miseri chartarum quæ tamdiu tam misere sine omni gratia perierunt & pereunt cottidie. Quod si hæc ratio probis non probabitur, restat aliud præsidium ut tecum partiar omnem invidiam, tua culpa sit quod flagitare non desieris, mea quod studio tuo sim obsecutus. Et vero si bene te novi, bene autem te novi) nunquam defugies auctoritatem, nec intercedens conditioni. Scis enim quanto opere, quā ægre impetraris (tametsi apud me nemo te vivit impetrabilior) ut depositum hunc partum tolli sustinerem. Quid enim? Laudem hic sperem aut spectem? imo bene benigneque mecum agatur, si carebo noxia; carere poteram una re si quievissem, sed petitionum tuarum pro-tela verecundiam nostram expugnarunt, & omnes res relictas habeo præ quod tu vis. Interim ne te putes nihil egisse, & hanc rem impune laturum speres, geretur quidem mostibi, sed ea lege, ut vicissim subeunda tibi sit hujusce molestia nuncupationis. Bene, opinor, ratio accepti & expensi inter nos conveniet. Tu enim (quæ tua est facilitas) beneficium accipere existimabis, ego autem magno onere videbor sublevatus: Ut ut res cadet, mihi certe facti mei ratio optime constabit. Sive enim hanc nostram operam oneris loco deputabis, patronum ecce Terentium mihi,

Tute hoc intristi, omne tibi exedundum est.

Sin autem pro munere interpretaberis (quomodo mihi persuadeo) nemo te uno est, cui hoc omne libens magis meritoque donem, dedicem, sive doctrinæ tuæ meritum expendam, sive ingenium, moresque intuear ad omnem elegantiam factos. Vide igitur, quoniam communis tibi culpa mecum est, ut in communem causam

pro parte incumbas, & huic opusculo si non ex animo, saltem gratiæ causa suffrageris. Quamquam equidem hujus suffragationis gratiam tibi facio, teque integrum ad alia reservari cupio, quæ (si vita & otium suppeditet) olim lucē adspicient, digniora ingenii tui plausu & ea, quantumtuncq; est, opinione, quam in literis sustinemus. Sophoclem dixisse ferunt, se à rebus Veneris tanquam à domino aggressi ac furioso profugisse; item ego ab hisce poeticiis illecebris tanquam à Sireniis scopulis enavi, & (ut sperare videor) evasi. Revera enim quæ ista profusio est in hac vitæ brevitate, tantaque copia rerum scitu dignissimarum, tempus tanquam rem vacuum supervacuis impendere? nec supervacuis tantum, sed noxiis, ut quæ dulcedine quadam sui præclarissima quæque ingenia alliciant, ad se & avocent à melioribus? Expertus loquor: nec quisquam tibi mihi verba dederit, ut magnum aliquod & secretum bonum in iis inesse suspicemur, Kal. Octob.

EPISTOLA III.

*Damaso Blyenburgio suo Dominicus
Baudius S. D.*

Lugd. Batavorum.

LTa est, ut ais: valde negligenter sua scripsit noster B. conjecturam facio ex eo, quod pleraq; errata typographi non aliunde fere sunt, quam ex vitio autographi. Nos igitur diligentia nostra emendemus auctoris incuriam. Vere dico incuriam, nam si dedisset operam, longe accuratius omnia scripta, haberemus. Quæ ad me misisti, diligenter inspexi, annotavi ad marginem, quæ emendatione egebant. Vide ne officio desit, qui correctioni præest. De ordine Adoptivorum postea viderimus, nondum rediit noster. Ad præfationem meam quod attinet, dicis
te

te appendicem post epilogum inserturum. At-
qui non ea mihi mens. cupio enim in ipso con-
textu ante epilogum interferi. D. Damanus, cui
has perferendas dedi, facile tibi rem explicabit.
Quaeso ut illi & praefationem & appendicem le-
gendam tradas. Quanquam spero fore ut istuc
excurram, priusquam praefatio edatur. Impuris-
simus ille hospes me monuit; super illa re quam
tibi dixi. eram tum destitutus omni praesidio
argentario: alioquin bellum isti offam objecis-
sem. Tu velim verbo significes te ei daturum
ne ultra mihi molestus sit. Egomet si Leydam
venero, hominem absolvam. Facio impudenter
quod tibi hanc molestiam exhibeam; sed si quid
pecco, pecco fiducia arctissimae necessitudinis,
quam mihi tecum esse vis. In benignitate igitur
hoc reperisti negotii. Vale carissimum caput.
Hagae Comitum, xi. Martii, clō Io LXXXVII.

EPISTOLA IV.

*Adriano à Blyenburgh I C. Dominicus
Baudius S. P. D.*

Hagae Comitum.

Versus meos, amice magne, prudenti
verecundia diu suppressos, nunc (quæ
res vertat bene) in lucem exire pa-
tior, invitus, ni me ut auderem invi-
tassent cum alii multi non è multis,
tum unus in paucis unicus: quæ auctorem meum
tamen nomine non laudo, perspicue tamen in-
telligis quem hoc elogio designem, nec à conje-
ctura aberrabunt qui in litteris recte & ordine,
hoc est seorsum à vulgo sentiunt. Utinam ea se-
ges esset virorum ad hoc exemplum, ut pruden-
ti censori non liqueret quis potissimum in hoc
lustro legendus princeps esset eruditorum sena-
tus. Sed quoniam sequius cecidit, optimum est
quod adest grato animo interpretemur, & hoc
nomine gratulemur Belgis nostris, cum nunc
A 3 extare

extare hominem de quo meritissime vetus verbum usurpes. VNVS INSTAR OMNIVM. Vt ad meas nugas redeam, tutius ille quidem ab infamiae periculo latebant intra privatos parietes, & absque aliorum hortatu foret, etatem per me latuissent. Cæterum ne prævaricer, & causam tradam adversariis, qui inus & nobis jus sit publica via incedere? quasi vero honos ille editionis non jam vulgo vulgetur grassante indies conscribillantium gangrana. Esset (fateor) è re literariæ dignitatis, ut nihil nisi ab ingenio excultum, ab arte limatum, ab industria elaboratum, deniq; profuturum publico in publicum prodiret: cæterum, ut mores sunt hujus seculi, nunquam impetrabitur; adeo hic morbus invasit atque invaluit, ut cum ratione insaniant qui cum persanare postuler. Nam ut quisque vel sui fiducia subnixus, vel inconsulta famæ cupiditate incitatus, partum aliquem abortivit inanem omnis judicii atque doctrinæ, eum continuo tollit & educit sine omni dilectu. Hinc libri mole immensi, numero innumeri; quibus non injuria occinas illud Theocriti.

— *ὡς μύρμεκας αἰετὸς καὶ ἄνθρωπος.*

Nec vero Ælios aut Persios una huc traho, & lumina illa lætissimorum hominum, qui ævum hoc illustrent ingenii sui monumentis, vere dicturus videor, omni laude majoribus: istos loquer, qui præter numerum nihil adferunt, qui domestico præconio imperitiæ suæ testes colligunt, qui miseras & infontes chartas verborum inaniis refarciunt sine more & modo: quibuscum omnibus si lege agatur, quando (inquit ille) ad me venient? Sed nunc ego inscitus qui tam sollicitè causam orem apud te, qui, si exquiratur usque ab stirpe auctoritas, ad hoc me facinus impulisti, & nunc quasi re bene gesta factum gaudere non erubescis. Ac ne dissimulem, tantum abest ut id tibi succenseam, ut etiam ingratus sim,

sim, ni ultro gratias agam. Nam & quod fecisti,
 id omne ab intima benevolentia profectum esse
 certo scio; & si consilium eventu ponderamus,
 fecisti sapienter: etenim ita lepide processit hoc
 negotium, ut (nisi me communis *οἰκωπὸς* deci-
 pit) non nihil hinc celebritatis huic homini ob-
 venisse videatur. Quod cum ita sit, quamvis ipse
 molestus non sim, tamen vel hæc una ratio abs-
 te postulat, postulat autem? imo flagitat, ut tan-
 dem cum Musis volentibus expedias quod reip.
 literariæ debere te sentis, & debere non debes
 diutius. Si quid mihi credis homini in his stu-
 diis, ut joculari soles, feliciter versato; ut ipse fa-
 teor, non prorsus hospiti; certe amico tuo ger-
 manum in modum; vehementer auctor tibi sum
 maturandæ hujus editionis. Cur enim & nomi-
 ni tuo lucem, & nobis ex honore tuo lætitiā
 inideas? Nec mea causa te horror (etsi quid ef-
 se potest in tuam rem quod non iridem ad meas
 rationes referri æquum & verum sit?) sed quia
 mea fide præstare possum, eam rem tibi laudi &
 ornamento futuram. Nec periculosam temeri-
 tatis opinionem deprecor, quasi de re patū com-
 perta sententiā feram. Nihil enim tuarum lu-
 cubrationum mihi clausum unquam, aut obsi-
 gnatum fuit; nec decuit. Nam quoad longissi-
 me in memoriam redeo præteriti temporis, ne-
 mo mihi te uno conjunctior unquam exitit af-
 fiduitate contubernii, societate studiorum, mu-
 tuis vitæ officiis, & (quod familiam ducit) jure
 arctissimæ necessitudinis. Quarum rerum cogi-
 tatio, partim etiam tuus pudor orationi meæ
 moderatur, quo minus laudes tuas verbis im-
 ppleam, ne gratiæ largiri videar, quod ex animi
 sententiā conceptis verbis affirmare non dubi-
 tarim. Teneri tamen non possum, quin iudiciū
 meum proferam, quod tu licet non agnosces ut
 auctoritatem religiosi testimonii, tamen æqui
 bonique consules, ut indicium singularis in te

benevolentia: errare possum vitio humanæ infirmitatis. sciens non fallo, si loquor uti sentio. Parentalium tuorum liber commendatione officii laudem apud bonos, lepore & elegantia scriptiois plausum apud doctos, felici rerum ubertate gloriam non vulgarem apud ingeniosos omnes consequetur. Oda tua (sine figura loquor) sane quam bonæ, & ad genium puræ putæ antiquitatis, nescio quam ad publicum saporē, certe vehementer ad meum stomachum. Elegia restant à quibus publicandis (ut saepe inieciisti) terret te severitas quorundam hominum, qui aures suas violari non ferunt sermone aliquo urbanioris notæ, & vernulæ festivitatis: ad quorum sententiam iudicium meum licet adscribas, nec alia, opinor, tua mens; si quantum illi à verborum licentia abhorre se palam adsimulant, tantum à rerum turpitudine refugiant: sed pravas illas & detortas mentes odi male, quæ cum secreti occasionem natæ nihil non suæ libidini condonent. aliis ne dicti quidem ullius paullo liberioris gratiam faciunt, & seu criminum inopia seu obtrestandi studio ficta profectis detorquent in culpam. Quibus tu, si quid ingenui sanguinis habes, Germana nobilitate ignoscas: sin ultionem paras, non alia splendidior est ratio, quam si eorum calumnias vitæ innocentia, dicacitatem constanti silentio, imperitiam generoso contemptu vindicaris. Canem oblatrantem si pavide caveas, acrius irritatur; si nescio similis prætereas, confestim iram ponit: ita ingenium est obtrestationis; si despicientiam simules, sensim exolefcit: si moveri te fatearis, fortissime debacchatur. Sed de his tantum est: restat ut eos absolvamus qui hominem Musarum sacris initiatum tanquam (ut ait Cæcilius) unius operis remigem ac bajulū non tantum à rebus gerendis submovent, sed & ulli præterea rei negant esse idoneum. Sed quid tandem fidei causa adferunt? Dignitatis quidem plus, quam

quam ut contemni debeant, rationis vero minus, quam ut magnopere pertimescendi videantur. Ajunt eum, qui semel animum ad Poësin appellat, ita lente ejus illecebris irretiri, ut expedire se & ad frugē bonam recipere non possit. Si experti loquuntur, peto ab iis quinam aliquando emerferint? quod modo negabant evenire: sin aliena fide id adseverant, scio extra territorium suum jus dicentibus impune non pareri; & cedo, quis ille, cujus sine ratione valere debeat auctoritas? Quid autem homine jurisconsulto indignius, quam id objicere quod verbo si neget adversarius non habeat quod regerat, qui objecit? Sed non utar hoc effugio: ultro illis assentior, plurimum inesse ingenuæ voluptatis in hoc genere, plurimum insidiarum itē & periculi, nisi præscriptio moderatioq; teneatur: addam & illud, intemperanter eum abuti & munere ingenii, & thesauro temporis, qui in hoc desidiosa oblectationis stadio cursum omnē ætatis consumit suæ. Nati ad majores & meliores curas sumus, quam ut eo totum hominem tanquam in pistrinum detrudamus. Sed non idcirco illis procedit quod volunt. Permultum enim interest, utrum aliquid ita tractes, ut nihil in vita sis aliud acturus, an vero *ὡς ἐς παρέργον* disciplinam aliquam delibes, vel ad animi relaxationem, vel ad ornamentum ejus facultatis, cui te ex professō devovisti. Neq; enim interdictum est aut à natura, aut à lege, ut singulus homo ne amplius quam singulam artem cognitione ac scientia cōplectatur. Istuc imus, inquiunt isti, & habet hoc Poësis peculiare, cuicumq; homini semel manū injecit, eum, quantus quantus est, totum suo sibi jure vendicat, nec unquam à se amittit. Mirro nunc opinionē sapientum virorum consensu firmatam, neminem Poëtam posse existere, qui non idem multarum magnarumq; rerum sit animo ac scientia compos: quod si fatentur, jam secum ipsi pugnant, & gratias ago eo-

rum benignitati, quoquo animo id faciant, si nos in talem numerum adscribi non gravantur. Sed mitto jam ista, quæ tamen & ad veritatis similitudinem propensa sunt, & locupletissimis auctoribus nituntur. Illud quod jeci non muto, delicias illas Musarum habere aliquid ἐλευσιμον, & quod apud generosa ingenia mirificum sui amorem excitet. Sed ut condimenta, si mere sumas, nec corpus nutriunt, & inamœna gustu sunt, esu noxia: similiter hæc lautitiæ studiorum profunt parum, obfunt immo, nisi solidioris doctrinæ dapem adjunxeris. Tum autem difficile quidem dictum est quænam causa sit, cæterum ita natura comparatum est, ut quæ res prima fronte sensus aut animum impellunt acerrima voluptate, eas celeriter vel facietate fastidiamus, vel experiendo aspernemur. Quod si ad hanc naturæ vim judicii maturitas accesserit, fit ut ratione & consilio momenta rerum expendamus, nec, ut ante, aliorum errore, aut impetu quodam animi, sed utilitatis spe, aut amore honestatis impellamur ad hoc aut illud capeffendum. Qui è Clitorio fonte biberunt, iis (ut memoriæ proditum est) vinitædium oboritur: ita, quos severioris disciplinæ succus imbuunt, non oderunt illi quidem amœniores illas Divas, sed amant moderatius. Id an tibi mihi que usu venerit, malo in aliorum opinione relinquere, quam ut sublatius quidquam dicam de communibus nostris studiis. Illud certe consecuti videmur, ut ne merito dici possit nos illois, quod ajunt, manibus Iuris sacra contrectasse: quod plerique hodie faciunt è nostra porticu, qui spes suas ambitione præcipitant, & cruda studia ad forum tanquam ad impudentiæ ludum propellunt, palmam adepti priusquam è carceribus exierint. Ad summam: Iureconfulti, causarum Patroni, omnia audiunt si tanquam in vernalibus latine loqui audent, si libellos solennibus formulis tolerabiliter instruunt, si actiones decantare, syllabas aucu-

aucupari quoquo modo didicerunt. Nec veros ac legitimos hic tango, qui magna cum laude sua in subfelliis habitant, & lucem ingenii porrigunt consulentibus: vulgus legulejorum insector, qui quam personam sibi sumpserint, ne suspicione quidem fatis cōprehendunt: quos quia mos excusat & barbaria forensis, ideo missos faciamus. tantum illud ne nobis fraudi sit, si diversam ab iis viam institimus, & id operam dedimus, ut se vera lege proficeremus. Nam quod eum qui Poëta sit ad omnia alia ineptum esse criminatur, abunde ex his quæ attuli judicatum est quā ipsi in ineptiant. Cedamus tamen de jure nostro, & exemplis agedum congregiamur. demus hoc imperitiæ si errore peccant, impudentiæ si obstinatione pugnant. Ac ne Veteres ad testimonium citem, qui sunt pene innumerabiles, quid clarius ætas parentum nostrorum vidit Michaelē Hospitali? quid generosius Casare Scaligero? quid in omni genere eruditionis exercitatus Adriano Turnebo? qui tamen heroës non tantū primoribus labris degustarunt, aut extremis digitis attigerunt politiores hanc humanitatem, sed ita in ea versati sunt, ut huic cuncti studio penitus dediti fuisse videantur. Taceo Ronfardum, Bellaium, Baifium; qui, si verum amant, omnem suam famam Poësi acceptam debent. Ex his qui superant, quid divinius Bartasio? qui cum argumenti magnificentia gravitatem carminis quā felicissime adæquavit. Michael Montanus (quem Thaletem Gallicum appellat Thales noster Belgicus) vir, ut cæteras ejus dotes silentio venerer, judicii acerrimi, cum Stephanum Boëthianum extra omnem commendationis aleam poneret, in ejus vel præcipuis laudibus Poësin cōnumerare non dubitavit. Quod si minus talium virorum præstantiam facultate consequi possumus, cur vel malignorum judiciis deterreamur, vel desperatione debilemur, quo minus saltem experiri velimus quid effice-

re, quantumque progredi in tam præclaro curriculum valeamus? cum honestum sit, teste Tullio, prima sequentem in secundis tertiisque consistere. Hæc scripsi pluribus, si legem epistolæ cogitas; perstiteri quam paucissimis, si rem spectas & argumenti fecunditatem: sed ego hoc unum egi, ut te ad editionem tuorum carminum inducerem. Si abs te impetro, non me poenitet quantum aut quantulum dixerim; sin detrectare pertendis, adeo propediem mea sacra commovebo, ut præcisam tibi esse fatearis omnem libertatem recusandi. Vale, mi ocelle, & me cras expecta. Datū Lugduni Batavorum vj Idus Aprilis, clō Id Lxxxvi. i, qui dies mihi natalis.

EPISTOLA V.

Philippo Huralto Cheverno, Gallia Cancellario, principi Senatus, Dominicus Baudius S. P. D.

Lutetiam.

Illuſtriſſime vir, in cauſſa æquiſſima periniquam cauſæ diſſionem nobis obtrudit adverſariorum importunitas. Convenimur enim ſuper re jam ſolemniter judicata per eos, a quibus provocandi jus non eſt. Hæc una exceptio ſufficere deberet ad inhibendum omnem litis ingreſſum, ſi bonis legibus & diſciplinæ majorum ſua conſtaret auctoritas. Sed quoniam hoc aſylum, quod priſcis temporibus veluti quadam religione munitum erat, nunc paſſim aut aperta peritione oppugnatur, aut calumnioſis litibus per cuniculos ſubvertitur, intempeſtivæ ſapientiæ videri poſſit, adverſus ædplam iſtam & prævalidam iniquitatem rationibus fruſtra niti. Nec vero id nobis exteris licere debet, ut in alienæ Reip. ſtatum temeraria curioſitate inquiramus: ſed & excellens tuæ gravitati adſperſa humanitas hortatur, ut audeamus, & officii noſtri ratio flagitat, ut debeamus, quædam hujuſce regni vulnera

vulnera palam facere, ne susceptæ causæ prævaricari videamur. Si ab intimo capite originem exquirimus earum cladium atque calamitatum, quibus exima sede convellitur hujus imperiî compages, omnino fatendum est, vim aliquam majorem tantis motibus intervenire, cui mens aut manus humana par esse non possit. Quod si ad inferiores causas animo convertimur, ut illas tacitus omittam quæ ex transverso incurrunt, nulla directius tendit in pestem atque perniciem universi status, quam detestatio dedignatioq; parendi. Cujus pravitatis culpa ut potissimum hæreat in ipso vulgo, qui sua sponte avidus rerum novarum, & contumax adversus imperantes, levi momento ad rebellionem impellitur; tamen vobis etiam atque etiam considerandum est; necnibi plusculum huic bellæ multorum capitum indulgisse, videamini, dum vel immodica lenitate gladium ultorem parcius exeritis quam pro modo flagitiorum, vel promiscua facilitate quoslibet libellos rescripto aliquo dignamini. Quæ duo Iustitiæ deliquia eo insidiosius nocent, quod plausibili virtutis prætextu fucum faciant imperitis; veluti venena vino mixta perniciosius perniciosiusque grassantur. In altero enim falsa clementiæ species inest, alterum & populari ratione, & summa æquitate defendi videtur. Cæterum misericordia illa plerumque in miseriam vertit, cum ex impunitatis spe flagitiosis hominibus ad peccandum libido accenditur. Habet hoc populus, legitimos etiam rectores asperime patitur, & cæco impetu ruit in præcipitem licentiam si moribus suis relinquatur. Contra nihil illò fieri potest tractabilius, nihil ad omnem patientiam demissius, si in gyrum officii atque obedientiæ salutaris severitate compellatur. Nec vero consccleratorum civium factio tantum unquam in se scelus concepisset, ut in Regem & regiam lymphato furore conjuraret, atque in Remp. velut in vacuam possessionem faceret im-

petum, nisi prius legum iudiciorumq; contemptio, quasi pestilens aliquod sidus animos ejus afflavisset. Id porro evenit, quia, cum occasio ad eam rem tulit, non est severis legibus animadversum in duces partium, qui sensum publico malo crevere per concionales tubas; aliosque suz factionis emissarios. Nam ubi Iustitiæ numen oculis obversatur, nemo tam venalis animæ est, tam sui prodigus, tam saluti suz iratus, ut obstinata mente spiritum indemnatum sicuti rem vacuum alterius libidini atque ambitioni gratificetur. Sed non longius evagabor in hoc lugenti miseriarum campo. magis ad causam præsentem attinet, ut de rescriptorum indulgentia non nihil loquamur. Cui vitio, ut diximus, popularitatis color, & honesta in speciem ratio patrocinator, ideo verum & æquum esse omnium desideria audiri, omnium preces admitti, ne cuiquam juris experiundi potestas intercludi videatur. Nihil æquius dici potest, si sano iudicio res æstimeretur; sed nec quidquam capitalius publicæ securitati, si hoc perfugio licet abuti ad eludendam vim rerum rite judicatarum, & rescindenda decreta ordinis amplissimi. Neque enim prudentiam tuam fugit, Vir illustrissime, quanta labes vitilitigatoribus per hanc fenestrâ aperiatur ad producendos clientes longo litium sufflamine, ut tandem vel sumptibus attriti jus suum persequi non possint, vel moras pertæsi, damnosis conditionibus pacisci cogantur. Cui incommodore & ordine constitutiones hujusce Regni prospexerunt, quibus cum alia multa præclare sancita sunt, tum illud præsentissimum finiendis controversiarum ambagibus, ne à suprema Curia provocatio esset, neu SC^{ta} retrahere liceret, nisi duplici juris remedio, idque sub multiplici conditionū temperamento. Nunc autem (cur enim ad ipsissimam veritatis vocem aures obturamus, atque obduramus? cur ad meridianam lucem oculos claudimus?) nihil tam para-

parabilis copiæ est, ac pene dixerim tam publicæ mercis, quam rescriptum impetrare super libello ἀναψηλαφώσεως seu revocationis Arrestorum. Vt jam suprema Galliæ Curia, cujus olim sacrosancta auctoritas erat, nihil propemodum ex pristina majestate retineat præter umbram magni nominis & inania dignitatis. Constitutiones autem Regiæ, quibus tamdiu stetit hoc imperiū, pompæ tantum & ostentui sunt, ac vel in usu, vel contemptu paulatim exolescunt. Hanc temporum labem singuli in sermonibus pa'lam averfamini, sed ubi in rem præsentem venit, universi vel dissimulatione ac silentio, vel levi & perfunctorio dissensu publicum dedecus transmittitis. Non potest quidem recusari in hoc fatali rerum motu, tantoque armorum atque animorum ardore, quo minus multa incidant præter leges præterque morem majorum: sed quo pluribus præfidiis nititur improbitas ad excutiendum imperii jugum, hoc arctius contentiusque legum habentæ moderandæ sunt. Nunc autem dum velut facto agmine ad vestrum augustum tribunal confugiunt; qui vi, clam, & precario SC^a tanquam rem ludicram figi refigi postulant, misere discerpitur quidquid residuum erat dignationis in illo venerabili Iustitiæ domicilio: quod olim adeo illustri fama floruit, ut ejus religioni tanquam numinis oraculo principes exteri sæpenumero summam rerum gravissimarum concedere non dubitarint. Iuncti vix pares estis ad asserendam Regi majestatem, vim imperio, legibus reverentiam, populo salutem. quid igitur futurum est, si in diversa, imo adversa, mutuis emulationibus discessionem facietis? Atqui hoc agitur. Nam (ut jugulum causæ peram) non simpliciter postulant adversarii, ut rescindatur decretum Curie (quod ipsum satis grave esset ad eos ab omni judicio submoven- dos, nisi viveremus moribus corruptissimis) sed ejusmodi rationes libello complexi sunt, ut si

cas

eas admiseritis, causæ non sit, quin honestissimus ordo turpissimi dedecoris invidia oneretur. Ajunt Arrestum refragari Constitutionibus, ac proinde nullius esse momenti: quæ oratio palam est adversus omnes Constitutiones, utpote quæ supremo Senatui exprobrat vel supinam Juris ignorantiam, vel, quod foedius longè, flagitiosam ejus depravationem, idque in causa levato, ut dicitur, velo judicata, partibus utriusq; diligenter auditis, & potissimum quidem ipso adversariorum avvocato, qui litem pessimam optime peroravit in tanta hominum frequentia & celebritate, quantam vix antea quisquam meminerat. At hoc ipsum queruntur, & inexpugnabili scilicet munimento insistant, quod causam ejus generis fuisse contendunt, ut ab Inquisitionum concilio cognosci debuerit, non autem in auditorio expediri. Sed præterquam quod insignis arrogantia est, præfinire talibus viris quæ modum sequi debeant in decidendis reorum controversiis, si jure & causa non veteratoriis artibus confiderent, ultro oprandum hoc illis erat, ut in luce & oculis omnium veritas clarius exsplendesceret. Quamvis autem auctoritas statuentium pro omni ratione sufficiat, nec decretorum causam aut reddi semper expediat, aut exquiri oporteat; tamen dubium non est quin Curia publica dignitatis interesse censuerit, ut extraneis nomini nationique Francorum amicissimis jus hoc pacto diceretur. Denique eo insolentia prorupere nostri antagonista, ut Senatorum fidem & judicandi religionem in dubium vocarent. Qua in re nimis injuriose illuditur viris & à vita & à fama integerrimis, ut de persona nihil dicam, quam in Rep. sustinent, cum eorum nonnulli jam tum in sanctioris Consistorii ordinem essent allekti cum SC^{mo} de concilii sententia promulgatum est. Itaque per eorum latus vestra amplitudo petitur, vestra auctoritas fauciat. Nec vero patrocinium nostrum desiderant

derant homines isti ornatissimi, ut & sententiam suam ab omni calumnia, & existimationem à turpi nota vindicent. Porro autem an id juris erit versutis hominibus post rem judicatā, quod ne rebus quidem integris leges & instituta regni concedunt, ut universus ille ordo rejici ac recusari possit : cum haud dubia ratione juris plura permitti soleant ad hoc, ne quid constituatur, quam ut rite constitutum subvertatur? Ad summam nihil afferunt quare Arrestum revocari debeat. Nam quia possit, quanquam exemplo perniciosum est, & antiquitus insolens ac pene inauditum fuit, tamen quoniam ita se mores habent, ut hæc flagitia pro nihilo habeantur, extremæ dementiæ fuerit adversus stimulum calcitrare. Ac tametsi haudquaquam par videtur ut communem sæculi invidiam subterfugiamus, & præcipuam aliquam sortem postulemus : tamen si nec jus nec ratio à nobis starent, vestra magni refert hanc in primis causam nullo modo retractari, ne vilescat magnifica illa opinio, quæ penitus in animis exterarum gentium insedit de vestra & in cognoscendo diligentia, & in judicando religione, & in exequendo auctoritate. Vobis enim, qui cum imperio estis, & in excelso ætatem agitis, non officio solum, ut cæteris mortalibus, sed famæ in primis servendum est, cujus puncto maximarum sæpe rerum momenta stant aut cadunt. Nec vero idcirco intercedimus, quin lis de integro instauretur, quod causæ nostræ aut æquitati vestræ diffidamus, (aut enim in tuo tribunali, veritas sese ab omnibus calumniarum tendiculis extricabit, aut ex eo loco depulsa sedem ubi consistat nusquam habebit) sed hac mente declinatoriam fori exceptionem, objicimus, quia nec jus permittit, nec amplitudo vestra patitur, nec publicæ existimationis est, nec in rem nostram communem, ut iterum audiat, qui contra disciplinam præsci ævi, contra legem & constitutionum formulas,

las, per libellos injuriarum plenos, rationum inanes, facilitati vestra obrepserunt. qui ut majore cum apparatu negotium nobis exhiberent, fallacibus blanditiis & contumeliosi honoris obtentu, persuaferunt fortissimo heroi Bironio Galliarum thalassiarum, ut huic causæ nomen atque auctoritatem commodaret. Postremo, ne quid ad explendum fraudis cumulum deesset, hominem subornarunt, qui cum abhinc multis annis literas repræfaliarum sese à Rege obtinuisse venditet adversus Hollandos & Zelandos, tum demum arripuit tempus instituendæ actionis cum jam decretum Senatus executioni mandaretur. In quo colludio præsumptio mero meridie clarius deprehenditur, ut raceam quam nullo jure, pravo more, pessimo exemplo, contra Regis edictum, contraque rationem æquitatis, inimicissima lite experiatur adversus gentem vobiscum & foedere arctissimo & amore fidelissimo devinctam, &, quod hic rei caput est, causa conjunctam. Quæ cum ita sint, fidem tuam imploramus, Vir amplissime, conserva, quod in te est, vim legum, jus imperii, dignitatem clarorum hominum, judicia supremi Senatus, occurre fraudibus & malitiis veteratorum, medere injuriis sociorum. Id ut fiat suppliciter rogamus, ut quæcunque actiones petitionesve in interiore Concilio contra nos institutæ sunt, siue ad evertendum Curia decretum, siue ad interpellandam ejus executionem, ab iis & universis & singulis absoluti dimittamur, salvo jure, si ita videtur, adversariis relicto, ut si quas actiones petitionesve ad eam rem jure comparatas habent, iis utantur coram prædicta Curia Parliamenti, ad quam remitti postulamus, & eosdem adversarios, nobis condemnari in litis expensas, damna & interesse.

E P I-

EPISTOLA V I.

Iosepho Scaligero Dominicus Baudius S. D.

Prullacum.

Letorium est abunde, Vir clarissime, & nihil est quod usurpem libentius etiam in negotio, quam officium hoc literarium. Ita de me mereris, ut nullam grati animi partem prætermittere posse videar, sine nota hominis immerentis atq; immemoris beneficii. Literas tuas ad Lipsium curavi perferendas. creber huc mercatorum nostratum appulsus idoneas opportunitates offert mittendi in Belgium quæ voles. Si quid habes, qui rempublicam literariam pergas juvare, cujus tu dignitatem in Gallis solus, certe cum paucissimis, sustines; arripe hanc occasionem. Injurius sis, si dubitas quin à me omnia fient cum fide & cura, quæ te velle cognovero. Quanquam recens hæc inter nos notitia est, tamen nihil metuo ne quid tibi metuas à nostra manu, quam puram à litionatu esse vel Lipsius ipse præstabit; quem fidei causa per literas advocabo, si mihi parum fidē habere insitis. Nec moveor quod leges non admittunt facti alterius fidejussorem, tam acuto enim homini mores mei imponere non potuerunt, à cujus quasi manu factus sum *in πρὸς τὸν ὁμόλογον*. Sed reprimo me, ne prorsus depudere videar, si porro tam familiariter tecum fabuler. Ego hic aut alibi in hoc regno sedem exilii circumspicio. ignoscat mihi genius patriæ, plane non teneor revertendi desiderio. Ea de re sæpe coram egi cum D. Thuano, & absens per literas. thesaurum boni mihi reperisse videor, cum eum virum opera tua nactus sum amicum. Conditionem mihi prospexit non aspernandam, ut hæc tempora fluunt; sed eo loco res meæ sunt, ut expectandum habeam tantisper dum responsum è Belgica recepero. Si apud Principem locus aliquis honestior mihi detur, omnia me consecu-

secutum putem. Faveo intime adolescenti ejus virtuti, & si primos aditus vestra mihi commendatio aperuerit, cætera (ut spero) ex animi sententia procedent. Datum Cadomi, XIIII, Kal. Jul. clō lō xci.

EPISTOLA VII.

*Carolo Borbenio Regia stirpe indole Principi
& Cardinali Dom. Baudino.*

[Præfixa Iamborum libro Cæsaroduni Turonum
edito Anno 1591.]

Pæsagit mihi animus, ô Princeps, fore ut in reprehensionem incurram. & imprudentiæ, quod has ineptias in lucem exire patiar; & impudentiæ, quod eas illustrissimo nomini tuo inscribere non dubitarim. Quare, quâ legem aliis aut voluntas indicit, aut consuetudo præscribit, eam mihi necessitas imperat, ut breviter consilii mei rationem proponam, quæ si æquitati tuæ probabitur, utriusque culpæ suspicionem à me propulsabit. Equidem fateor, quod sine insigni arrogantia negare non possum, tutius hæc ista latuissent intra privatos parietes: veruntamen quando hæc scripturiendi licentia nec lege, nec more coërcetur, qui minus & nobis jus sit jure publico uti? Sed quoniam hæc ratio magis pravitate consuetudinis, quam regula æquitatis nititur, utar alio perfugio. quod probis probatum iri maximè confido. Non enim mei fiducia subnixus hunc informem partum tollendum putavi, sed hortatu incitatus magnorum hominum, ex quibus etiam non nemo apud tuam dignitatem plurimum valet. Ac ut alios tacitus præteream, dabo unum non aliquem è multis, sed in paucis plane singularem, Iosephum illum Scaligerum, cujus vel auctoritate judicii, vel (ut potius interpretor) testimonio benevolentia sic afficior, ut cæterorū hominum
nec

nec laudes ambitiose aucuper, nec criminationes vehementer extimescam. Si qui vero hæc honore editionis indigna judicabunt, quod Poësim in universum aspernentur, ii ne responsione quidem egent, sed contemptu sunt & silentio dimittendi. Quis enim liberaliori ingenio natus unquam ab hac ingenua animorum remissione abhorruit? Imo quis potius; tametsi durior esset ad humaniores Musas, non tamen eas in aliis dilexit? Cautio his tantum, moderatioque tenenda est, ne sint (quod veteri verbo dicitur) prora & puppis studiorum. Nati ad majores & meliores curas sumus, quam ut ibi tanquam in Sireniis scopulis prorsus obhærescamus. Condimenta si mere sumantur, nec esu grata sunt, nec usu salubria: similiter hic pastus (ut ita dicam) ingeniorum obest magis quam prodest, nisi solidioris doctrinæ dapem quis adjunxerit. Sed de Poëseos patrocínio minime mihi laborandum est: habet illa quibus & auctoribus & rationibus causam suam pulchre tueatur, ut potius malignitatis nomine suspecti esse debeant, qui eius contemptum præ se ferunt; quam assentationis, qui de ea honorifice & loquuntur & sentiunt. Hic mihi jure objecerit quispiam, Poësim quidem esse quantivis pretii, sed hæc nostra non videri ex tali nota, ut in publicum prodire mereantur. Quæ res ancipitem & lubricam defensionis conditionem mihi objicit. Quid enim? Munus istud exornem verbis? Nihil fieri poterit me inanius. Contemptum deteram? Nugas egero. Optimum igitur factu puto, totam hanc partem omittere, ne vel in superbiæ crimen manifesto impingam, vel specie deprimentis occulte ac scurriliter me ipse extollam. Tu, magne Princeps, si huic opusculo manus admoveere non gravaberis, tu pro tua singulari prudentia in omni genere literarum, optimè omnium totam hanc litem dijudicabis: Si est, ut placeat, causa jam omnis perorata est: probeque

béque mihi constat utriusque facti ratio, cur & publicaverim ista, & publicaverim sub tutela & præsidio tanti nominis, quod caput erat alterum reprehensionis. Si tua tantum quid amplitudo postulare, reputare voluissim, nunquam equidem adeo frontem posuissim, ut talem personam rebus tam frivolis impartirer. Sed videlicet ita est. quanto ampliora meretur excellens ille tuus & vere princeps animus, tanto modica benignius interpretatur. nec minus magnificè indolis esse censes, pauca & parva munera libenter accipere, quam multa & magna liberaliter elargiri. Quod autem videri possim hac nuncupatiuncula benevolentiam tuam demereri studuisse, tantum abest ut huius ambitionis invidiam deprecem, ut etiam ultro profitear nihil mihi hac re posse optatius evenire. Quis enim vitio veritat homini non penitus bonarum artium rudi, si per bonas artes ad tuam gratiam aspirare audeat. quam nemini bono interclusam esse patitur insignis & omnium ore celebrata humanitas, quæ in te est? Rara sane virtus in tali fortuna, tamque illustri fastigio dignitatis: sed quo rarior, eo præcipua admiratione dignior. Quæ si hunc hominem respicere dignabitur, noscet olim forte posteritas ex aliquo gravioris curæ, & severioris doctrinæ monumento, cultum & observantiam erga te meam. Nunc (quod in me est) heroicæ tuas virtutes voce mea & stilo augustiores, religione ac silentio venerabor. Cæsaroduni Turonum cl^o l^o Lxxxxi.

EPISTOLA VIII.

Amicis suis Dom. Baudius æger S. D.

*Valem paludis stagna propter Asia
 Ferunt olorem, cum sibi ultimum dicam
 Instare sentit, præficam mortis sua
 Mæstum ciere flebili carmen tono:
 Sic torrens acri febre ter quinos dies,*

Quam

Quam mortualem natio Galenica
 Consentit, & mens ipsa praesentat mihi:
 Fato propinquus ordior summum meles,
 Erecta dum mens corpore afflicto veget.
 Dulces amici, Baudium vobis abit
 Lubens & ultro pat iamque cogitat,
 Perfunctus hoc errore. jam portum subit,
 Sacroque morsu figere anchoram parat.
 Vos, si quid in me dignum amari quod foret
 Amastis unquam prater hoc iners onus,
 Quod palpitat nunc spiritu paucillulo
 Donante vires, & vetante adhuc moris.
 Mox funus atque fumus ut decesserit,
 Anima salillum ventulis flabrum levius;
 Ne quae, ne vos error in fraudem trahat
 & allace fuce humanitatu blandiens,
 Ut hu solutum corporu compagibus
 Me funerali lugeatu nansia,
 Turpique planctu: quippe tum demum fruar
 Vita, vocari vita qua vero meret.
 Non hac mali taberna, curarum mare,
 Palastra luctus officina cladium,
 Fomes dolorum, mors ut absolvam,) mera,
 Quam morte nunc relinquo non ingratis.
 Parere promptus imperatori Deo,
 Cui milis at gens omnis hac mortalium.
 Is nos in orbe, sicut in specula, sitos
 Vitam tueri & ordinem statum jubet,
 Vetatque ne mortali in iussu suo
 Migrare sumas; cum vocat, sequi deest,
 Citiusque dicto complacere sarcinas.
 Hac lege jam nunc Baudium vobis abit,
 Sueque reddit pondus hoc soli sole.
 Peris, perire quod jubet fatalitas,
 Mortale corpus, mentis hoc ergastulum;
 Quod ventilante nunc fovetur aurula,
 Mox triste visu eris cadaver, natibus
 Abominandum, putri esca vermium.
 Manet, manebis usque perpeta fruens
 Aeo, superna quam vetant leges moris,

Mens

Mens orta calo, flamen aura numinis,
 Pars illa nostri perspicax intelligens,
 Qua nil caducum imputat parentibus.
 Dulces amici, forte Vos tanger dolor,
 Florem sub ipsum quod iuventutis mea
 Terras relinquo: ponite hanc curam boni,
 Vanasque corde imagines secludite.
 Vixi et peregi limitem fati ratum
 Quem promouet vis nulla, nec fraus summovet:
 Quid porro longum de die dies habes
 Aeternitati comparatum, seu puer
 Vitale lumen ortu in ipso deferat,
 Seu quis irrefectum Nestorem vivat senex?
 Mors certa tandem serius vel ocys,
 Id omne tempus quantulum quantum est, trahit.
 Tacente cursu labitur nobis dies,
 Labuntur anni, nec refunditur rapax
 Quod hora carpsit, nec quid Hesperus vehat
 Homini liquere providum Numen finit,
 Ne quis creatus stirpe mortali supra
 Mortalitatís jura sustollat caput.
 Incerta vita portio certas vetat
 Spes ordinare mente, longinquas brevis.
 Quod si decente res inibimus via,
 Non temporum tenore, sed laudum modo
 Determinanda est vita. sat vixit diu
 Quem non pudet vixisse, nec piget mori.
 Sed magna pars mortalium vivunt parum
 Quamvis vetustate horridi, et sæclo putres
 Mortem morentur Acherontis pabula,
 Graves veterano, quos ad aetatem exitam
 Perducit ætæ oblivione ingloria
 Volumen avi fluminum ritu fugax.
 Nos nec malignus ipse livor arguet
 Vitam obruisse desidi silentio,
 Reconditaque torpuisse inertia:
 Ne forte, si fiducia est sui bonis,
 Decruunt nepotes nomen hoc superstiti
 Signare fama. Testor antiquam Fidem,
 Nil fuisse antiquius fide mihi.

Prudens

Prudenti doloque neminis laesi decus
 Seu littera; seu voce, parsi sedulo;
 Vnum id studens probat: ut forem probis;
 Qualis Donellus, Antecessorum iubar,
 Vir ex amussim factus ad Gallam nivem,
 Expers dolosa fraudis, & plenus fide.
 Qualis smaragdus Galliarum Sciliger,
 Doctrina abyssus, ingeni miraculum.
 Quales virum flor ille Doussa, Lipsius:
 Apollo vatum Doussa, Lipsius pater
 Scientiarum, flumen eloquentia:
 Qualis meorum grande amicorum decus
 Et hospes & co Gratiarum Rulsius.
 Qualis venusto Nansius placens sale,
 Vulcaniusque Cypridi dilectior
 Ferritribace. Qualis aliter ille ego
 Blipyrus, acer nominis vindex mei
 Qua carminum lepore, qua sermonibus.
 Cui laude junctus & pari concordia
 Manmaker usque adheret, Italum salem
 Attemperare Belgico ruri sagax.
 Tum magnus ille lectionis belluo
 Scheperus, ungue mens polita non rudi;
 Cum quibus morantem saepe combustis diem
 Oratione vinula, venustula,
 Sed innocente, qualibus scatet jocis
 Lingua irrigata flore Liberi patris,
 Intra modi modestiaeque terminum.
 Tris prater omnes nobili fama viros
 Cultu Philippos prosecutus sum meo:
 Te coelitis, Mornae, felicem filii;
 Te, clare Sidnei, quem diurnare haud tulit
 Virtus in orbe, fas ubi versum ac nefas,
 Terrisque ademisse debitum caelo decus;
 Te, magne Marnix, providens vir & graves
 Perpesse curas patriae rebus super:
 Cui plura debent administri Belgica,
 Quam vel Camillo Roma, vel Themistocli
 Gens Atticorum. sed pari modo lucra
 Damnis rependunt, & malo mulcant bonos.

B

Villerium-

Villerium-ne oblivione tranſeam
 Primo mihi ſummoque dicendum loco,
 Cœleſte peſtus, cujus ex recondita
 Mentis ſcatebra, ſlos medullaque eloqui
 Sermone dia vena limpido fluit?
 Nec te ſileri, Erarde, fas verſu meo,
 Sublimis heros, nate raras adſequi
 Seu mente laudes, ſeu duellica manu,
 Campus pateſcat indoli tanta modo;
 Tu Belgicam rem fulcies Atlas novus,
 Dabiſque noſtro Xenophontem ſaculo
 Clarum gemella Palladis virtutibus.
 Quid Tranſaquani candidum peſtus loquar,
 Maſſiſiumque exemplar antiqua fides?
 Quos in parentis ambo dilexi locum
 Memor peracta his regibus puertia,
 Gratusque amorum: vos ego abſentes rogo
 Per ſolus almi lumen hoc ſpirabile,
 Quod forſan iſta luce poſtremum tuor,
 Per fas, per omne humanitatis vinculum,
 Vos, inquam, alumnus veſter obteſtans rogo.
 Veſtrae ut aures accidet rumor gravis
 Me jam fuiſſe, fortibus ſolatiis
 Levate matris agritudinem mea:
 Qua miſera luctu incendet & ſeſe & ſuos
 Amore viſta, vim tametiſi maſculam
 Mentemque verſat imbecillo in corpore.
 Si munus iſtud impetraſſo, perſice
 Mors quod minaris: nil moras vita moror,
 Ne ſupplicatum me tibi ire cenſeas.
 Ergo, ut revertar denique unde abi veram,
 Hoſ, atque tales mente complecti viros
 Summum eſſe duxi ornamento atati mea.
 Pravos ſodales, ſuſcitabulum probri,
 Morumque peſtes, angue pejus horrus,
 Damnoſa ne quid affricaret hac lues.
 Suſpectionum occulta tela nec nimis
 Sprevi, nec aquo plus refuſgi, ſat ratum
 Praſtare culpam, futiles & impetus
 Calumniarum eludere innocentia.

Quid

Quid quisque dicat siue musset in manu
 Non est; sed illud, vera dicat an secus.
 Est invidorum, semper ut culpent bonos.
 Virtus decore sat nitet suo, neque
 Vulgus moratur plurimumque gratiam,
 Contenta semet atque paucioribus.
 Laudem profectam ab ore laudati viri
 Benigna sumit, non acerba flagitat.
 Dum me vel uni conscientia probem,
 Externa quid laus addet, aut demet probum?
 Integritate fretus unica nigrum
 Dentem retundam. murus hic athenus
 Vacare noxa, summus hic apex boni.
 His moribus me insuevit optimus pater,
 Probiusque cultus, indolesque simplici
 Propensa recto, non marina me Tethis
 Tulit sub auris Pelei partu satum;
 Vere illud usurpabo Achilleum tamen,
 Odi inferorum januis atrocius
 Qui corde condit versipellis, ac duplex
 Diversa ab istis ore qua promittit suo.
 Fraudum involucria & tortuosos iramites
 Cavens pavensque, regiam insiti viam.
 Sed me malum solenne magnis mentibus
 Tenello ab ungui semper usque in hunc diem
 Vexavit ingens appetitus gloria.
 Et ardor inter eminere compares.
 Quin pestilens hic morbus & nunc me tenet,
 Insanientem laude postera frui:
 Nec mentis ager mitius quam corporis
 Mortem sub ipsam pascor esca inanium.
 Quid porro amores dicere insequar vagos,
 Secusque molle quod peri vi perditus,
 Vires virumque destruens libidine?
 Hac comitatis voce adultera vocat
 Mos incitamen pravitatis insita:
 Sed regna cæli non patere his comibus
 Divina vox proclamat. ô clemens pater,
 Si pœnitentes aquas audis, te precor,
 Ignosce, crimen & remitte supplici:

Non istud unum crimen, ô clemens pater,
 Culpas sed omnes gratiosus expia
 Cruore nati, quæ & errans & sciens
 Conceptu ab ipso numen excivi tuum
 Tristes ad iras, dignus aeternum mori,
 Si noxias appendis ad iusti modum.
 Vindexque pœnam sumis offensa parem.
 At tu, profusi amoru immensum mare
 Gnato, pater, non ipse parasti tuo,
 Quem mittere es dignatus ut mortalium
 Labes atroci morte lustraret sua,
 Piacularis innocensque victima,
 Pœnisque succidaneum nostru caput.
 Huic acquiescens porrice a vultu tuo
 Meos reatus, quantum ab Eo mari
 Cubilo solus occidensque dissidet:
 Ut labe purus, integerque criminum,
 Summi tribunal sistar ante iudicis
 Mixtus beato cœlitum cœles chore.

Valet. Scripsi in morbo Cæsa-
 roduni Turonum.

EPISTOLA IX.

Ianus Doufa. Fil. Dom. Baudio meo S. P.

Cadomum.

Eum immortalem! itane rumoribus di-
 stulerunt homines ventosissimi. Subro-
 strani inquam isti & asidui cives, qui
 ut Plautus noster inquit, omnia se si-
 mulant scire, neque quicquam sci-
 unt? ita nunc vivus, nunc mortuus, nobis pene præ de-
 siderio animam agentibus quotidie nunciabaris, ut mi-
 hi Virbius alter videreris aut Androgeon, quos Escu-
 lapius vita restituit: neque id sane de nihilo, ut video
 ex lambu tuis. Certe, nisi litera ista aquam modo asper-
 sissent nobis, in perpetuum mihi animo & cogitatione
 non solum conspectus tui, quo jamdiu careo, sed & inge-
 nii suavisissimi distractio, discidium at vastities ve-
 nerat. Quod te quaeso, mi Baudi, ne diutius; & lit-
 terarium

terarium hunc sermonem paulo magis frequentemus, quoties occasio tulerit. Lipsius ad Leodienses fontes secessit ad tempus, valetudinis causa. itaque literas cum libellis vestris curavimus per ipsius uxorem; prius tamen opereulo deducto, ut ille nobis permiserat qui ferebat; suspicatus aliquid inesse quod ad nos pertineret. nos fefellit nos opinio, si quidem Scaligeri litteras resignatas invenimus, in quibus quum Patri salutem adscripisset, non potui non ad illum etiam aliquid dare, quod saltem grati animi significationem pra se ferret. Librum meum etiam recens editum adjunxi, quem, obsecro te obtestor, per communia Musarum sacra, ut ad illum literarum unicum Dictatorem, cui te propius innotuisse gaudeo, una cum epistola perferendum cures. Omnia a te mihi data putavi, si id feceris. Pater salutat te plurimum. Vale, Lugduni Batavorum IV. Id. Sextiles cIo Io xci.

EPISTOLA X.

Iano Doufa Patri Dom. Baudius S. P. D.

Hagum Comitis.

Quamvis animo dolorem persense-
rim ex abitu Lipsii nostri, Vir illu-
stris, postquam intellexi non esse re-
versurum, satis opinor tibi liquet et-
iam, me tacente. Angor enim intimis
sensibus, & Academia causa, cui ex animo velle
debeo: & mea, qui gravissimo adiutore orbatus
sum ad spem cogitationum mearum vel auctori-
tate confirmandam vel commendatione pro-
movendam. Sed privato meo dolori hac conso-
latio moderatur medeturque, quod intelligam
multis primariis hominibus minime obscurum
esse amorem, quo me magnus ille vir dignum
habuit quem complecteretur, & extat fidei cau-
sa non simplex ejus rei testificatio publicis etiā
tabellis consignata, quod ego in potissima ratio-
ne felicitatis pono. Lugduni me vestri cura ma-
gis sollicitat, cui quod tale lumen lucere desuit
vereor ut major aliquis casus impendat, ne oc-

B 3

casum

casum ominer. Nec de culpis dicere attinet, quæ ubicunq; resideât, penes nos certe dolor hæret, siue mœror potius; cui non aliunde medicinam prospicio quam si dispiciatur ut non indignus Hercules succedat huic Atlanti. quod tibi pro singulari doctrina & amore in doctos magnæ curæ esse certe scio. Mihi in mentem venit D. Iosephi Scaligeri, qui vir est ille unus & unicus qui tantam molē excipere possit. Nec despero quin se exorari patiatur, si pronis animis huic causæ incumbamus. Nihil mihi arrogabo insolentius, sed fruor hac amabili opinione, ut existimeni per esse paucos è gente litteratorū (nam & ego me una ibidem traho) quibus ea necessitudinis iura cum illo homine intercedant, quæ mihi. Totum illud quidem, certe optimam partem, moribus ejus imputo, non meritis meis, quæ scio quam sint exigua. Sed quanti id refert, si tamen confit quod volo? Nisi forte simulat; quæ labe non cadit in tam candidam mentem. Studium hic meum non deerit, modo tibi ruisque collegis ea res volentibus sit, Curatoribus, inquam, Academiæ. De ea re quid fieri placeat, verbo, nisi molestum est, fac me certior. Si operæ erit, excurram ad vos. Propediem in Galliam cogito, & quidem haud procul ab eo loco, ubi habitet Scaliger: eadem opera quod in me est accuravero, si quid huic homini mandatum vultis. Vale, nobilissime Douſa. Datum Middelburgi xv. Kal. Octobris clō Io xci.

EPISTOLA XI.

Iano Douſa Filio Dom. Baudius S. P. D.

Lugdunum Batavorum.

Criptio tua mihi vehementer grata accidit, iudex amoris in me tui, cui tanto impensius respondebo, quo plures mihi causæ sunt, quam obrem eximias animi tui dotes æstimem atque amplectar. Legi serio primum librum serii operis,

operis, & de re maxime seria : si cætera sint ad istud exemplum, noli diutius invidere & nomini tuo immortalem famam, & nobis ex lætione voluptatem conjunctam cum magno fructu. Cæterum, quanquam hoc studii genus & ad ingenuam animi oblectationem aptissimum sit, & maxime dignum in quo se exerceant præclarissima ingenia, tamen quoniam ita natus es, ut tibi aliquandò in luce & oculis Reip. vivendum sit, vide etiam atque etiam, mi Doufa, ne ita cælo defixus hæreas, ut te capiat oblivio quid terrestri patriæ debeas, quid majoribus tuis, quid iis omnibus majori parenti tuo. Si in Platonis rep. versaremur, adeo non reprimerem oratione mea generosam hanc indolis tuæ contentionem, ut etiam hortatione accenderem magis : sed ut tempora sunt & mores hominum, hæc selecta ratioque sapientiæ relinquenda videtur iis, qui in tractatu talium rerum ita se dedunt ut nihil aliud acturi sint in omni vita. Tibi autem lex quodammodo imposita est, ut eas potissimum artes persequaris, quibus ad res gerendas & ad civilem prudentiam informamur. Hæc me scribere amor impulit, qui in te magnus est, eritque dum ero. Vale flos adolescentum, & me ama. Datum Middelburgi xv. Kalend. Octobris clō 15 xci.

EPISTOLA XII.

Erico Dimmero Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

Ide, quantam mihi licentiam tua humanitas indulgeat : obsignatis literis, quas ad Blyenburgium nostrum mitto, commodum mihi in mentefuit omissam esse clausulam salutationis ad te, quā tamen si ex æquo & bono supplere poteras, quæ tua est *ἀνείκελ*, tamen veritus ne tam supina incogitantia dolo proxima videri posset, habebam in animo eas resigna-

re, ut latæ negligentia poenas darem ; sed (ne quid fingam) piguit rescribere : simul aptius visum est & ad compendium laboris & ad justam satisfactionem, & si apud temet iudicem & in tuo tribunali litem hanc perorarem. Et hæc summa est purgationis meæ. Tu de ea re quid fieri placeat iudica, & nos ama. Vale Cadomi.
XII. Mart. clō Id xcii

Ioanni Duyffio plurimam à me salutem nuncia, itemq; Henrico Stormio, & cæteris amicis.

Quoniam impense faves nugis nostris poeti-
cis, existimavi facturum me tibi, atque adeo Blyenburgio nostro rem non ingratam, si hic subjicerem carmen quod rogatu primarii cujusdam viri conscripsi in tres Professores Iuris, homines non alia re dignos quam irrisu ; nec aliud hic secutus sum. Vos item communiter utimini hoc munusculo, & ridete. Argumentum non edisserā pluribus, ne in re ludicra serio desipiam.

IN TRES IVRIS PERVERSORES.

TRes legulei præsides juri Themis
 Illiberali virginem custodia
 Servant, studentque habere propriam sibi.
 Pluma superbit unus, & si quid magis
 Pluma est inane Pavo, non Saturnia
 Dilectus ales, sed vetustate ac situ
 Putris, sreator, & veterosius senex.
 Qui dum puellis vixit aptus, & virens,
 Vegebat atas, perlitavit Cypridi
 Quantum pote, & vasaniento fascino
 Perambulavit omnium cubilia,
 Salacia sequester, & gurgis stupri.
 Nunc funerata parte, qua sola virum
 Sese approbabat, lectulo affixus miser
 Sub æstuosa vapulat Psora jugo,
 Vivamque mortem & mortuam vitam trahit
 Vivum cadaver, ac superstes jam sibi.
 Alter Columbus nomine atque inscitia
 Famam obtinebat aliti Dionei.

Ni

*Ni prodidisset cuculum turpis sonus.
 Hic antecessor imperitia merus
 Vix indipisci gratia ac pretio potest
 Quenquam, vacivas qui sibi aures commodet,
 Doctore ut isto (qui magister unicus
 Hac arte praeferat) sapere condiscat nihil.
 Postremus ille nuperus Novitius
 Hoc se Venerium fors putat nepotulum
 Vulcania de gente quod natus cluat.
 Et ille curva nempe nobis corrigit
 Qui mente curvus, curvus omni corpore
 Serpentis instar bestia pedem struit.
 Horum omnium si detur optio mihi,
 Diti voverem de tribus nequissimum,
 Auferre vellet ut duos superstites.*

Valete, & Plaudite. Calliopius
recensui.

EPISTOLA XIII.

Iano Douſa patri Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

Novissimis literis abunde causam di-
 xisse videor, cur una cum Tuningio
 ad Scaligerum non sim profectus,
 quam & æquitati tuæ probatum iri
 plane confido. Sed quoniam animus
 mihi præſagit fore ut obtrectatores sequius a-
 ctiones meas interpretentur. quod & antea fa-
 ctum, uti intelligo ex literis, quas ab amicissimo
 homine Turonibus accepi, visum est à te postu-
 landum, ut si quid incommodæ suspicionis ani-
 mo tuo non sponte hæsit, sed alterius artificii
 inculcatum est, id omne tanquam magister uni-
 cus bonarum artium deleas, sed non alia lege
 quam si me probe nosti, nec falsum nec fallacem;
 utique apud te, cui interiorum animum semper
 aperui sine fūco & fallaciis; inde adeo, quod
 hunc hominem dignum censuisti quem haberes
 in numero tuorum. Quod autem homo vanissi-

B 5

mus

mus vulgo disseminavit non posse me hinc à muliercula divelli, quam impotenti amore depere-
 am, id si forte ad aures tuas permanavit, tanti
 non est ut refutationem desideret. Ego me &
 juvenem esse fateor, & affinem earum rerum,
 quas fert adolescentia, sed (quod pace Fascini
 dixerim) non sum jam aut tam omnium igna-
 rus, ut amorem nesciam, & ejus vias devias, aut
 tam ab animo infirmus, ut huic immodesto affe-
 ctui moderari non possim. Cur hic itaque tam
 diu hæsi? consilio omnium benevolentium ad-
 ductus scilicet, & auctoritate primarii Norman-
 niæ præsidis, qui ad pericula itinerum illud in-
 commodi adjungebat, perexiguam spem esse ob-
 tinendi quæ vellemus. rationes autem, quibus
 opinionem suam confirmabat, erant ejusmodi,
 quæ homini etiam impense cupienti adferre
 possent curam amplius deliberandi. Ac tametsi
 peculiaris mihi causa erat Augustam Turonum
 proficiscendi (quod & præsens Belgica ingenui-
 tate professus sum, cum facillime possem ex He-
 truriæ disciplina gratiam officii sponte suscepti
 apud vos inire) tamen non existimavi faciun-
 dum, ut quidquam cupide nimis attentarem.
 Cujus sane consilii nihil me pœnitet, tametsi i-
 ter hoc Tuningio bene feliciterq; evenit. Quem
 exitum habuerit ejus legatio, ne verbo quidem
 nobis significavit: quam injuriam hominis cau-
 sa contemptu ulciscor. sed qua ex parte res hic
 communis agitur, vehementer indignor, exper-
 tem me habitum fuisse istiusce nuntii: nisi quod
 ad me scribit vir clarus Florentius Christianus,
 eum cum bona spe domum redisse, quod lætor.
 Sciam propediem quidquid hujus sit, & pro vi-
 rili occasionem urgebo. Hæc enim literas hic
 reliqui, cum jam in procinctu essem, ut Augu-
 stam Turonum me conferrem. Inde porro ad
 Scaligerum cogito, ut consuadeam homini. adni-
 tar equidem omni gratia, opera atque industria.
 Vestrum erit admonere quid facto usus sit. Effi-
 ciam

ciam ut intelligas, & quam mea sponte faveam huic causæ, & quam nihil à vobis frustra ad me delatum esse videatur. Vale Vir observande. Datum Cadomi xvii. Martii. Anno clō Io xciī.

Salutabis officiose à nobis filium tuum, Hauremum, & nobilem virum Almondam.

EPISTOLA XIV.

Ludovicus Servinus Dom. Baudio suo S. P. D.

Cadomum.

Res ad te literas dedi cum epistola Scipionis Sardinii Viri illustri, ut de ejus voluntate certior fieres. Casaus Regis notarius aurifici Cadomensis, qui hic degit, eas ad te perferendas tradidit: sed vereor ne intercepta fuerint. Ex hac quarta intelliges virum illum optimum, & bene de Republica nostra sentientem, id valde cupere, ut illi comes ad sis, & in sermonibus socius. Grata illi fuerunt litera tua, quibus à me petebas, ut ab illo scirem an qua D. D. Thuanus & Harlaus ei de te renunciauerant, ita illi placerent, ut te hospitio suo vellet excipere. Ejus latitiam maxime augebit tua presentia, & inambulando Plessao pratorio, & in familiaribus colloquiis aviditatem desiderii frequens assiduitatis usus implebit. Spondit se prater convictum daturum tibi annuos ducentos aureos; vel, ut cum Gallis nostris loquar, octingentas libras argenti. Veni igitur, & quantum in me situm erit efficiam ut optatus tuis perfruar. Vale, etiam atque etiam vale, & me ama. Datum Augusta Turonum vi. Kalend. April. clō Io xciī.

EPISTOLA XV.

Josepho Scaligero Dom. Baudius S. P. D.

Prulliacum.

Præterquam hinc discederem, Vir clarissime, post ea item cum essem Cadomi complures ad te literas dedi, quarum plerasque in itinere periisse certo rescivi.

scivit: cæteras item non fuisse perlatas, conjecturam facio ex tuo silentio. Nam si humanitatem tuam novi, non esses dedigoatus responso juvenem cætera quidem nullius pretii, tui tamen (quod hic plurimum valet) observantissimum, nisi forte (ut hæc sunt tempora, idem tuis quod meis literis factum sit. Quod si est, tu quidem jacturæ nihil facis, cares enim scriptione infulsissima. ego tamen serio ringor, & hoc incommodum vel maxime inter ærumnas deputandum censeo. Cum ad te iret Gerardus Tuningius allegatu Leydenfis Academiæ, dederam ei pergrandem epistolam ad te perferendam, quæ & hostium potita est. Eo autem studiosius in hanc causam incumberebam, quod meo potissimum impulsu factum erat ut ea legatio institueretur, nõ quod certam aliquam spem proposuerim nostris hominibus fore ut te exorari patereris, sed ne quid prætermisisse viderer eorum, quæ vel ad promissi fidem implendam, vel ad periculum meæ apud te gratiæ faciendum attinebant. Ita autem sum cum illis locutus, ut quaecunque in partem sese animi tui sententia flexisset, mihi facti mei ratio probe constaret. Etenim si te impenetrabile præbuissem, omnia jam consecutus eram: sin, operæ pretium tamen erat, Virum tali fama ac meritis, vel incertissima spe ultro ab omni gente ambiri. quod nec tibi, ut spero, ingratum accidit, certe ad famam patriæ meæ gloriosum fuit, & communiter in rem literariæ dignitatis, cujus tu unicus hoc sæculo famam sustines. Plura quæ nolis, audisse te arbitror * quæ & hominis causa libens omitto. Deum ex animo precor, ut illi bonam mentem det, sin insanire pertendit, opto ut pessime consulta, salvo publico statu, auctori quam minimum noceant. In præmaturo obitu alumni tui valde indolui. Epicedium legi non sine admiratione. non opus fuit notore, qui auctorem laudaret,

Tam bona quippe alio non potuere loco.

Mitto

Mitto ad te libellū, & literas à Richardo Thom-
sonio, quas Cadomi jampridem acceperam, sed
mittere distuli partim ob pericula itinerum, si-
mul quod non existimarem multum esse in mora
periculi. Vale, Vir observande, & nos ama.
Datum Cæsaroduni Turonum xxi. Apr.
clo 10 xcii.

D. Thuanus paulatim convalescit, & jam est
in vado salutis. quam pene autem nobis fuit
magnus ille vir!

EPISTOLA XVI.

• Iosephus Scaliger Dom. Baudio S.

Turones.

*I*x potui legere epistolam tuam, cum ecce,
u, cui has dedi, instabat, & vellebat au-
rem, ut si quid vellem Turonos, scriberem.
Scripsi igitur hac paucula, potius ut te
certiorem facerem me tuas accepisse lite-
ras, quam ut longiores ad de scriberem. Nam per ho-
minis properantiam non licet, neque sane per rei, de qua
scribis, difficultatem. Est enim ejuscemodi, ut discutienda
sit prius inter nos, quam ut de ea ego novus & igno-
tus homo Ordinibus illis referre aliquid certi possim.
Expecta ergo adventum nostrum: qui sine dubio pra-
vertet nuncium obitus illius viri, cujus vicem ego &
tua & mea causa doleo. Cum ego accepi epistolam tuam,
hac exaravi. Audio à Thrasone ramusculos spargi de
tergiversatione, ut ipse mentitur, mea. Tu audacter ne-
ga. Cui rei ut fidem faciam, ego quamprimum illi ma-
nu mea exaratam provocationem meam in mille aut
mille ducentos aureos mittam. Vale, x. Kalend. lun.
Raptim.

EPISTOLA XVII.

Iosepho Scaligero Dom. Baudius S. P. D.

Pruiliacum.

*V*ertunianus tuus, imo jam meus, sive
quod me tuum esse intelligit, sive quod
aliquid in hoc homine existare opina-
tur,

B 7

tur, quod amore non sit indignum: is igitur no-
 ster Vertunianus literas mecum tuas communi-
 cavit, quas ad Academiam & Senatum Leiden-
 sem Tuningio perferendas dedisti. quibus perle-
 ctis non mediocrem animo lætitiā persensī.
 Subverebar enim, ne præ studio aliquid offē-
 disse. Et vero si memet arbitro hæc lis dijudi-
 cetur, non possum absolvi ab omni culpa impro-
 vidæ credulitatis, quod in animum induxerim
 fore ut cum omnia summa meritis sis, tam exili
 conditione acquiesceres. Cæterū ne nimis præ-
 varicer, nunquam equidem pronuntiavi mihi li-
 quere, cujus tamen temeritatis haud obscure in-
 simulat me epistola Leidensium. Nam ut omit-
 tam non fuisse mihi in manu præstare factum al-
 terius, eam in te novisse videor ingenii indolem,
 ut difficulter crederem ulla te repentina volun-
 tate à pristino vitæ instituto posse dimoveri.
 Quid igitur fuit quamobrem auctor nostris ho-
 minibus esse non dubitarem ut hominem ad te
 publicitus allegarent? Primum, cum eos sponte
 elatos viderem, cupiditate neutiquam repre-
 hendenda, studium meum prolixè in eam rem
 sum pollicitus, ὥστε μάλλον τῆς (πρεύδοντας ὁτρύνει,
 ut si quid obtineri posset, gratiam haud exiguam
 ab illis inirem: sin aliter animatus esses, publi-
 cum tamen testimonium extaret, & iudicii erga
 te, & amoris in rem literariam. Huc accedebant
 argumenta non sane nulla, quibus adducebar,
 ut negotium confici posse non omnino despera-
 rem. quæ quoniam ipse tibi magnam partem
 objecisti, & de iis jam transactum est, non retra-
 ctabo. Sed nā ego magno conatu multum ine-
 ptio, qui tam sollicitè apud te causam orem, cu-
 ius iudicio non tantum culpa liberor, sed lau-
 dem etiam commeruisse videor, ut potius mihi
 gaudere debeam, quam quidquam habeam ex-
 cusandum. Illud video te mirari posse, qui fa-
 ctum sit ut huc redierim. longa est injuria, longæ
 ambages. paucis te absolvam. Cum profecturus
 essem

essem in Belgium, quod ad omnem vitæ porro instituendæ spem magnum mihi præsidium repositum esse viderem in amicitia D. Thuani, junioris Harlzi, aliorumque quos tua mihi commendatio conciliavit, jeceram aliquid dictum ex transverso, unde conjici posset invito me animo à talibus viris avelli, quæ res illis curam cogitandi attulit, ut conditionem aliquam nobis prospicerent, quod & perfecerunt. Vtor hic convictu & intima consuetudine D. Scipionis Sardinii, quem virum non aliter intueor, quam *λειψανο χυσις χύρις*, ita quotidie magis magisque benefactis suis consequitur, ut patriam, meosque necessarios minime desiderem, à quibus sum affectus insigni quadam injuria, quam aures nactus tuas (quod propediem futurum spero) coram libere & audacter expromam. Vale, Vir illustri, & nos ama. Datum Cæsaroduni Turonum VI. Maji clō lo xci i.

EPISTOLA XVIII.

Iosepho Scaligero Dom. Baudius S. P. D.

Prulliacum.

Non existimo mihi sollicita oratione opus esse apud te, Vir clarissime, ut culpam superioris silentii deprecetur. Cum enim nihil haberem quod tua scire magnopere interesset, causa non erat cur ultro inemptirem, teque virum seridum & gravem literis inanibus compellarem. Verumtamen cum perspexisse mihi videar ex amicissimo tuo sermone, te nostrum in scribendo officium non aspernaturum, abesse non potest quin peccarim: sed in posterum placebo tibi, si me culpam emendare patieris; ut quod hætenus cessatum est, id diligentia resarciatur. Otio certe ita abundavi, ut malletm salubre aliquod & cum fructu negotium, quod quidem optare impune licuit, sperandi copiam non

non habui per hanc temporum calamitatem, nisi quod propensissimam mei retinendi voluntatem in D. Thuano penitus cognovi. Quem heroem quod mihi conciliaſti, gratiam proinde ut mereris nunquam referam, habebo quidem certe dum vivam. Literas ad Lipſium tuas aut ipſe perferam, aut invenero qui curet eas perferendas. Mitto ad te Iambos meos. vereor ut gratiam novi atis eruerint. Nemo tamen te uno eſt, cui hæc noſtra probari impoſſiſſe ſtudeam. Vale. Vir eximie, meque tui obſervantiſſimum amare porro perſevera. Datum Caſaroduni Turonum xv. Maji, clō lo xci i.

EPISTOLA XIX.

Iosephus Scaliger Dom. Baudio ſuo S.

*I*teras tuas, mi Baudi, una cum Poëmatſ iuiſ jam tūc ad me miſit Nic. Pupinchius Germanus, cum te in Batavos profeſſum fuiſſe certo ab amicis accepiſſem. Ab eo tempore nihil literarum à te : & de te, ſermones vel nulli vel obſcure. Donec per Tuningium te in Batavis fuiſſe, agnovi potius, quam didici. Itaque nunc incertus ſum, apud te conſtitueris ne diuturni ſentis mei ſupplicium expoſcere, an mecum hanc expoſtulare injuriam, quod officio deſuiſſe videar. Vtrum viſ malis, & æquum poſtulas. & manum do. Neque enim negare poſſum, merito id à me exigis, quod cum deberem non præſtiti. Memini tamen culpam à me abeſſe Si hoc me purgare non poſſum, bona tamen conſcientia me ſuſtentabo. Sed, quantum te novi, non utar te iniquo iudice : & conſido cauſam me tibi probare. De Lipſio non poſſum ſatis mirari, niſi cum ad tua epiſtola verba venio. Tunc enim non eum deſeciſſe, ſed ſerius deſeciſſo miror. Doleo tamen hominis vicem : & quanquam factum improbo, tamen in eo ius amicitia noſtra, tanquam aliquod numen in veteri luco, veneror. Chronologiam Anglicam, quam mihi à Richardo Thomſonio Anglo miſiſti, vellem equidem plane intelligerem. Nunc oblita mihi tot dialecti ; vix quoque Mærim ipſa fugit.

git. Oderabor tamen quod potero & videor jam deprehendisse in illo Chronologo *οὐρανία* quandam, & nisi me fallit conjectura, est ex illis, qui novos reges Persarum in Daniele, in Apoc:lypsi portenta deprehendunt. Vale. Ex arce Prulliacensi VI. Non. Iunii.

EPISTOLA XX.

Iano Dou a patri Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

Vantum meum studium extiterit Scaligeri vobis conciliandi, si parum mihi tacito fides constat, dicendo persuadere non postulo, præsertim apud te qui me non nãvo aliquo sed totum penitus nosti. Illud item vere profiteri possum, non alia me cupiditate impulsus fuisse ad id officii munus suscipiendum, quam ut Academiæ, ex qua ad hanc qualemcunque famam profluxi, tibi in primis, cui multis nominibus sum devinctus, hoc ingenti beneficio gratiam referrem. Quod si emolumentum spectassem, quid fuisset me inscitius, qui hanc provinciam ultro à vobis mihi delatam repudiarem? ac Tuningii nostri contentio non habuit illa quidem eum successum, quem spe votisque communiter præceperamus, non tamen omnino frustra fuit. extat enim ejusmodi testimonium à viro magno, ut tanti pene fuerit conditionem non accepisse. Ex quo hic sum, haud defui hominem urgere per literas, sed quia spem illi facio isthuc proficiscendi nihil mihi respondet *οὐκ ἔστιν ἀποδύνα*, sed ea in adventum meum protollit. Cum illinc rediero, nihil mihi prius erit, quam ut maxima, minima, medioxuma, quidquid denique hujus est, ad vos perscribam. neq; enim plane occisa res est, & omen quidem Deus prohibeat, sed ea jam tempora in Galliis fluunt, ut vel invitatus ad vos adigi posse videatur. Quæ meæ hic partes erunt, eas constantiæ causa tuebor. & nunc ita res nata est, ut mihi non sit integra.

integra, quin sedulo huic causæ incūbam. Quod
 enim spectaveram, nec id ex transverso casus
 objecit: ut vestra perspici posset amicitia fides.
 Rem paucis expediam. Est apud D. Buzanval-
 lium Regis legatum filius Audeberti Aurelia-
 nensis poëtæ non è multis, qui ordo non eget a-
 lia nota, ut se tibi conciliet, qui familiam ducis.
 Huic Mecœnas meus Scipio Sardinus vir ma-
 gnificus benigne facere vult, qua fine curavit hic
 mihi numerandos quinquaginta aureos, quæ
 summa efficit nostras libras Flandricas viginti
 quinque, ut isthic reddantur isti, quem dixi, Au-
 deberto. Non potui recusare, ne aut ille meam,
 aut ego vestram fidem parvipendere viderer.
 quanquam equidem non istud postulo tanquam
 debitum, sed ut hoc pignore magis potius vobis
 obstringar. Si tamen tergiversantur alii, penes
 quos Academia curatio est (nam de tua volun-
 tate injurius sim, si dubitem) potius quam lite-
 ræ transcriptionis remittantur cum protesto, ut
 Mercuriales loquuntur, constituo me resolutu-
 rum, ejusque rei testimonium hæcce literas esse
 cupio. Nec vero indigni sumus quorum ratio-
 nem habeat Academia Lugdunensis. Nam ut a-
 lia tacitus præteream, nuper cum essem Cadomi
 & diutiuscule illic morarer ob pericula itinerū
 (ride frigidum schema) timuerunt sibi juridici
 professores, ne ego (scilicet is eram qui rem tan-
 tam præstare possem) sed tamen misere timue-
 runt ne eos de imperitiæ possessione dejicerem,
 & quoniā interdicto contendere nequibant (ni-
 hil enim tentaram nec vi nec clam nec precario,
 sed princeps Senatus vir inter Galliæ primos non
 obscuris sermonibus significaverat cupere se, ut
 jus isthic publice docerem) mortales igitur isti
 primum calumniantur religionem, post ubi id
 parum procedit, causificantur Lugdunum Bata-
 vorum numero Academiæ non censi. Præ-
 ses, de quo retuli, verbis acribus homines istos
 castigavit, eosq; assimilavit Draconi Hesperidum
 hortorum.

hortorum. tenes quorsum. quid multa? fremen-
tibus miseris istis leguleis, partim odio religio-
nis, partim conscientia inſcitiz ſuz, perfectum
eſt, ut qui Leidæ gradum accepiſſent, legitime
promoti viderentur. Itaque ſi non alibi fides
mea devincta fuiſſet, conditio mihi in mundo
erat neutiquam poenitenda. Nunc hic in Advo-
catorum numerum allectus ſum, nemine qui-
dem controverſiam movente, ſed regius Advo-
catus vir inſignis mihiſque amiciffimus hanc oc-
caſionem arripuit; diſertaſque oratione urbem
veſtram celebravit. commemoratis quę conſtan-
ter pro patria libertate exantlaſſet, non ſine ho-
norifica tui Lipſique mentione. Sum hic in fa-
milia viri Illuſtris Scipionis Sardinii, qui præter
convictum mihi conſtituit in annos ſingulos
ſummam ducentorum aureorum ſalarium. Vtor
præterea familiariter D. Thuano, qui te pluri-
mum jubet ſalvere. Quaſo te obteſtorque, no-
biliffime Douſa, perſice ut Lugdunenſis Aca-
demia pecuniam iſtam refundat. Agitur enim &
ejuſ fides, & mea exiſtimatio, & nonnullū quo-
que decus literarum. Plura non addam. Vale, &
nos ama. Datum Caſaroduni Turonum. XXI II.
Iulii. clō Io xcri.

Quod ad te ſcribo, id publice ſcriptum puto.
tu enim in re Academiz unus eſ inſtar omnium.
ſcribam tamen propediem urbi veſtræ, cui ex a-
nimo volo. Hauteno noſtro, & Almondæ pluri-
mam meis verbis ſalutē nuntia; Douſæ item tuo.

EPISTOLA XXI.

Joſepho Scaligero Dominicus Baudius S. D.

Prulliacum.

And ita pridem, Vir illuſtris, huc è
Batavis advenerunt duo bene nati &
educati adoleſcentes, qui pro certo
adferunt Academiam Leidenſem op-
tima ſpe ſuſtentari adventus tui,
quam vel ex contextu literarum tuarum ſibi ſin-
gunt,

gunt, vel (ut potius conjicio) ex relatu & commentatio Gerardi Tuningii; nisi forsitan vitio humani ingenii facile credunt, quid misere cupiunt. Paterer haud invitus eos quam diutissime jucunda hac opinione oblectari, nisi & promissi religio, & suscepti officii munus eas mihi partes imposuisset, ut quidquid hujus est, Belgica fide perscribendum habeam sine fuco & fallaciis. Quapropter te de hac tota re commonendum putavi, ut molestum est, certior fiam ex tuis literis quid nostris hominibus respondendum videatur. Nam illos usque falso gaudio lactari, ne te quidem velle opinor. Forte etiam non prorsus occisa est hæc res. Quod si mihi ullo pacto persuasum foret, omni ope, studio, industria experirer quid apud te possem. Quanquam enim nihil eorum, quæ ad rem attinebant, prætermisum esse arbitror à Gerardo nostro Tuningio, tamen sum in ea hæresi, ut confidam multum quoque ponderis habituras fuisse meas preces. Quapropter magnopere te obtestor, ut animi tui sententiam edisseras,

μηδὲ πν' αἰδέσθῃς μείλιωτο, μηδ' ἐλπίσῃς.

Illud liquet mihi confirmare, quanquam omnis ordo literarum omnia summa tibi deberi consentit, vix uspiam repertum iri gentem, quæ priori animo talem in te affectum pro virili comprobare sese studeat. Ac tamen velut ex formula tecum agunt, & certis legibus pacisci videntur, ut ad se venias, tamen (quæ tua est æquitas) non debes illud exigere ad severiorem normam. Si quid mihi credis, qui intimus fui eorum consiliis, unum illud expetunt, ut de præsentia tua illis gratiam facias. id si consequantur, omnia sibi à te data putabunt. quinimo, si voles, ultro in tuas leges jurabunt. Vale. & nos ama. Datum Casaroduni Turonum, x i i i. Novemb. cld lo xcii.

EPI-

EPISTOLA XXII.

Turonis.

Vi ducere volentem non potuerunt, quomodo nolentem trahere possint non video. Equidem literis satis longis cavisse videor, ne ab homine liberrimo ac minimo duplici extorquere sperarent, quod exorare non potuerunt. Atque utinam u essem, quem ipsi me esse aut persuaserunt sibi, aut optarunt, hoc est dignum ea provincia: non alia suadela opus fuisset Tuningio nostro ad me perducendum, quam illis amplissimorum Ordinum & Academia Leidensis de me testimoniu. Quibus virtus alius fortasse & ab ingenio & à cultura imparatior, quam nos, manus dedisset. Ego vero, qui & in patria, & cum atria, si opus sit, mori decrevi, nunquam animum meum inducere potui, quin miserabiles reliquias mea patria quorumvis integre rebus praeferat. Deinde quae poterant satis expurgare cicuta, si ingeniolum, quod semel er luttus amavit, in altum ambitionis proveherem, & me palam in illa luce traducerem? Hoc ego, mi Baudi, nunquam faciam. Novi enim me & vires meas; quas tamen si in umbra Cuiopæxiar: quibusdam periclitatus sum, nunquam tamen ita insaniam, ut in arenam producam. Quare si aliquid specula reliquum in pœnitentia mea, aut, ut Latine loquar, in lenitate posuerunt, amabo te, dele id ex animarum, neque me eo loci redigant, ut ibi negem iis, quibus semel promittere nolui. Ego vero interea & eorum de me iudicium, & egregium in me studium posteritati testatum relinquam, ut sciant ventura sacula, ab exteris eum provocatum, qui à suis ignoratus fuit. Tu vero & me ama mi Baudi; quod hactenus te facere sentio: & candidissima Bavavorum gente scias nihil mihi carius esse. Quid agas Lipsius, quibus in regionibus positus sit, scire cupio. Valde fallor, si ejus amor in me tepuit, quamvis institutum vitam tenuit. Vale. Ex Arce Prulliacensi, XVIII Novemb. clō 1ō xciī.

EPI-

EPISTOLA XXIII.

Q. Sept. Florens Christianus Dominico
Baudio S. D.

Turones, an Cadomum.

*N*isi ego te virum ὄνεικον & ostium ἀ-
φ' ὧν δ' ἴς existimasset, negasset, hesternā
die non accepisse te secundas & nuperas
litteras meas. Quarum exemplum, ne ea-
dē de me suspicari possis, ecce mitto quasi
cramben recoctam; neque enim talia revocare aut repe-
tere, mei moris est aut amoris. Scripseam vero fere ad
hunc modum: Quum hac iter faciens Scaliger statim ad
me viseret, & ego integrum fere diem aspectu illius &
colloquio fruerer, explere cupiens diuturnam sitim a-
mici magni & fratris videndi, beatus secundum vulga-
rem sententiam. ἔτις ἱπᾶ τῷ τυχεῖν, equidem mirabar,
cum per ora sua vis interdum curreret de Baudio sermo,
neminem extitisse in illo comitatu, qui tuas mihi redde-
ret, qui ve de te aut abs te quicquam mihi renunciaret,
prater triste nuncium. Te scilicet in morbo cubare, &
languenti agre vapideque esse. Tandem ecce hac ipsa
die, qua hac scribo, accepi illas tuas datas Turoni VII.
Eid. Quintilis, quas ex Carnutum urbe mittendas mi-
hi curavit ipse Scaliger, cum excusatione incogitantie,
vel, ut cum Tranquillo dicam, μὴ ὥς τις & ἀεὶ ὥς τις
fecerat φανῶν λώχων ἀποδαλῶν ἀπορίων ἱπῶν
- ἱπῶν ὥς τις χρονοῦς. Eas verò ut perlegi, miratus
sum ut debui phrasen verborum elegantissimā. & a-
mavi amici, etsi indebiti, erga nos cultus gratia. Sed
quia mirus in arte dicendi artifex, ad vocationem vide-
ris postulare, quo magis ociosus prioribus nostris respon-
deas. Libet usurpare Heroīa illius Sophoclea dictum,
ἔγωγε, βλεψ' ὅδε ἀπὸς τιν' ἐνέπειν δοκῶς; An me
tam fungum vel peponem putes, ut praesentissimum &
efficacissimum responsionis genus non existimem sic non
respondere? Spondis quidem tibi ego mutuum amorem
& parem observantiam. Hic aut omnino aut nihil te
respondere verum est. Agnosco facundiam vel ex ore
blaso,

hlafo. ex negantibus affirmanter concludo, & contra te ex arte & ingenio tuo symperasma tollo. I nunc, & proba te mutum esse in diserta oratione. Hoc argumento neque ego respondeo literis tuis & has accipies usurarium & accessionis vice principalem sortem non minutura. Ave & vale, mi Baudi.

Addam hoc etiam, recreatum me valde affirmatione illa, quam mihi fecisti de Iusti Lipsii salute, quem jamdudum incerto nuntio intellexeram è vivis sublatum. Et quia versus aliquot pro tumulo vel potius cenotaphio inanes scripseram, volui te scire oblita mihi ea carmina per hos elegos:

Ergo etiam, Baudi, vires amittit eundo

Fama, nec instabili credulitate valet.

Quum Lipsi fatum vulgasset triste, dolebam;

Et justo cineri jam pia iusta dabam.

Sed bene quod falsus rumor, falsique dolores,

Quodque recantatum carmine carmen obit.

Musa omnis potius valeat, nam funera Lipsi

Tantum Musacanet, quam sua fata canet.

Vale iterum, mi Baudi: & memineris, quaso, de quaestione illarum literarum, quas Lugduni Batavorum datas, & Cadomirelictas, tute mihi nunciasti. Vindocini XIV. Kal. Ianuar. clō Idō xcii.

EPISTOLA XXIV.

Iano Dausa Filio Dom. Baudius S. P. D.

Lugdunum Batavor;

Quanquam jure meo possum dicam injuriæ & quidem atrocioris tibi impingere, quod cum ad homines à sola fama notos scriberes de re, in qua permultum poteram, magna promiseram, omnia cuperem quæ velles, me veterem familiæ Douficæ cultorem, tuique perstudiosum, ne verbo quidem salutaveris, ac ne per optionem quidē: dabo tamen hoc amoris nostro, ne hanc offensionem ad animum revocem, si in posterum bona fide culpam emendas. Sed an non ἀλλεῖ ὁ φθαρτός *Cæsar* ὁ δὲ ξὺς ita cum essem apud D. Scaligerum

multus

multis nobis ultra citroque sermo fuit de te, ac patre tuo, nec parvus vestrarum laudum. Tuam de Coelo poësin in coelum effert homo, & optimus talium aestimator, & minime à natura aut disciplina factus ad assentandum. Va de item capitur iis versibus, quos in effigiem suam & patris composuisti. Mihi quidem, qui nec omnium hebetissimus ad ea studia sum, nec multum acutus, ita placent, ut negem quicquam elegantius fieri posse, quodque propius accedat ad genium puræ putæ antiquitatis; ex quo myrothecio promendum est, quidquid probabitur probis. Plura in ostibinon dicam, propediem αὐτῶν τῶ ἀρχαῖα ἀκ' ὅσους ὅτι ἐδὲν ποῖς ἡδονὴν λέγω. Cogitat enim quantum potest ad vos; nec aliam remoram obijcit, nisi quod nuncium expectat de re-ditu magni viri D. Thuani, qui ex quo Carnutium abiit tres jam menses sunt ipsi. Vale, & me ama. Datum Turonibus VII. Apr. clō lō xcrīi, qui die mihi natalis.

EPISTOLA XXV.

Iano Doufa patri Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

Vanquam me plurimum solatur & amicitia tua fides, & officiorum meorum conscientia, tamen dissimulare non possum, quin graviter & iniquo animo tulerim, nullas à vobis literas, ac ne datariam quidem salutem ad me missam. Quærenti mihi diu ac sapius, quid causæ esset: non aliud in mentem venit, quam quod existimo literas meas non fuisse perlatas, cujus incommodi culpa ubicunque hæreat, penes me certe poëna est, qui per hanc sive tabellariorum incuriam, sive temporum injuriam, non solum careo fructu literarum tuarum, quæ minimè minima est fundi nostri calamitas, sed venio etiam in suspicionem neglectæ fidei, cujus criminis invidiam tantum abest ut ex conscientia

scientia deprecet, ut contra ex fiducia innocentia libeat gloriari, nullum me officii studiique genus pratermisisse, quo Scaligerum vobis conciliarem. Idque feci primum quidem voluntate & communi officio adductus, ut illustri beneficio demererer homines optimos meique studiosos, quorum tu familiam ducis : postea autem casus intercudit ejusmodi, ut mihi non esset integrum ab ea causa desciscere. Sed quia jam quater ad minimum ea le re ad vos perscripsi, ne te virum magnis in rebus occupatum eadem sæpius iterando enecem, rem totam paucis dabo. Est apud D. Buzanvallium Regis Legatum Germanus Audebertus G. Filius, poëta non è multis, qui ordo non eget alia nota ut se tibi commendet. Huic frater Nicolaus Audebertus Aremoricæ Curie Senator per me transcripsit quinquaginta aureos, quæ summa efficit nostrates libræ viginti & quinque. Eam pecuniam Academiæ Leydensi persolvendam delegavi, fretus & fide vestra, & amore tuo, & nonnulla etiam nostri opinione. Pluribus te obtestari, ne quid moræ sit, quin hi nummi renumerentur isti Audeberto, nec possum nec debeo. Pluris enim mihi es, pluris item tibi sum, quam ut rem tantillam precibus emi oporteat. Itaque si tergiversantur nostri Leidenses, aut daturi videntur tanquã imputantes (nam de animi tui indole longe aliud sentio) majorem gratiam inibunt à me, si simpliciter negent, aut omnino ne dent, quam si me adspicere postulent velut obnoxium. Valde me ignorant, si qui hoc sibi persuadent. Ego cum in eorum causa tantum contenderim, quantum ab aliis ponderari malo, quam à me prædicari, nemini probo improbum videri debuit, si cum occasio ad eam rem ferret, à civitate splendida, cui (ne quid elatum effutiam) semper volui, nunquam defui, plurimum elaboravi, pignus aliquod grati animi sperare ausus sum. Id si aliorum trahunt, non magnopere refragabor eorum

C opinionis.

opinionem, dum credant ipsi Scaligero coram affirmaturo, me præcipuum impulsorem fuisse, ut ad vos proficisci animum induceret. Sed quoniam id omne jam pridem actum transactum puto, frustra fortean has egomet mecum rationes deputo. Cæterum vereri me cogit temporis diuturnitas, jam enim fere nonus mensis effluxit, postquam vos ea de re primum commonefeci. Sed de his tantum. Scaliger te & filium patre dignum fert in oculis. Lipsium valde observat, & se omni ope elaboraturum pollicetur, cum istic erit, ut hominem bonæ menti restituat. D. Haudenium & Vulcanium ex animo à me saluta. Datum Casaroduni Turonum, 1x. April. cio 10 xciii.

EPISTOLA XXVI.

Ianus Doufa Fil. Dom. Baudio suo S. D.

Turones.

Bene, quod à me literas frequentiores efflagitas, amicissime Baudi; amoris enim tui ea in re magnitudinem agnosco: nec tamen bene, si de silentio gravius quidquam suspicaris. Oblitum me tui quod in hanc diem literas meas nullas acceperis censeri? Adeone aut infirma fides nostra est, ut solu literarum tibicini- bus fulcienda sit, aut tuorum meritorum fragilis memoria, ut huic de me opinionem esse debuerit? Non ignoras scitum illud. Nihil citius senescit, quam gratia; ea scilicet, qua à rebus fluxu & senescentibus oritur. Nostra autem amicitia ex animorum studiorumque similitudine & à virtute semper viridi orta, arescet nunquam. Et quidem a Testus nostri non obscura indicia prabuissæ me tibi etiam absenti gloriari possum. Nam quod ad literas attinet, ejus rei culpa residet in hac communi temporum calamitate, cum serius forte post discessum lossennii misissem sum literis tibi librum meum quem novissime emisî in lucem; intellexi postea, periisse in via antequam ad ipsius manus perveniret. Quod eo scribo, ne ipsum

ipsum Ioffenium pro aliena culpa piacularem subdas indignationi tuae. — nihil ille nec ausus, Nec potuit. — Exemplar epistola illius cum forte servatum fuisset à fratre, qui excerpserat eas omnes, qua Scaligeri causa scripta, denuo tibi descripsi & misi. Graviter autem mihi peccare viderer, mi Baudi, si expertem te haberem scriptorum nostrorum, qui eorum semper tam candidus iudex, imo supra meritum laudator. Praesertim, cum horum potissima pars spectet ad incomparabilem illum heroem & Musarum Herculem Iosephum Scaligerum. De quo viro pertrahendo in has oras. & jampridem multum labaravimus, & hoc tempore pulcherrima occasio mittendarum litterarum bona nobis spei faculam accendit, ut quasi presagio quodam futura felicitatis elati ad finem videamur venisse votorum nostrorum, & expectatio pene sua cesserit in desiderii locum. Vale, salutat te plurimum Pater.

EPISTOLA XXVII.

Iosepho Scaligero Dom. Baudius S. P. D.

Prulliacum.

Vod me à scribendo sustinuerim postquam à te discessi, non rustica verecundia id factum, quam tua comitas commoditasque funditus mihi exemit, multo minus oblivione officii, quod ut captus noster est, omni observantia semper colam: sed (ne me ab omni culpa vindicare postulem) desidia quaedam fuit. cui si succenses, ad facilitatem tuam provoco, in qua cum certam veniæ spem mihi repositam esse intelligam (vide os meum) interdum huic blando & illecebroso vitio plusculum soleo indulgere. Caterum non inultus id nunc abstuli:

νῦν οὐκ ἔτι ἐφίκεται ἔχων θεὸς ἐνδοκον ὄμμα.

nunc respicit nos ὕλην studio & opera maxime Vertuniani, cui certasset officiiis Falesæus vir aptus ex ipsa humanitate, nisi domesticus moeror ex transverso incurrens, voluntati ejus moram objecisset. Hac nugari ausus sum apud de, familiarius

liarius quidem quam dignitas tua postulet, aut singulare meum de tua virtute iudicium, sed te iudice nihil aliud forsitan pecco, nisi quod culpam deprecor. Puppinchii literas ad te mitto, quarum argumentum mihi per epistolam edisseruit. Monui hominem amicè utforti suæ, quoad ejus fieri possit, acquiesceret, nec incerta spe certam conditionem amitteret. non illam quidem parem ejus meritis, sed, ut tempora sunt, minimè poenitendam homini moderato. Sed hæc ista in adventum tuum differentur, quem opere maximo expectamus. *ἡ δὲ τῶν ἁγίων κάνα-π* dixine tibi nuper coram, an aliunde rescivisti? Venditat vero in sermonibus, paratum sese quingentos aureos sequestro deponere, quos amittat si est ut repereris arcana illa Geometriæ. Calent operæ, maturatur editio. Hanc scilicet adventitam tibi parat, ne desit unde litemus deo Risui. Vale, Vir magne, & nos ama. Datum Cæsaroduni Turonum xxviii April. clō lo xc. ii.

EPISTOLA XXVIII.

Iosepho Scaligero Dom. Baudius S. P. D.

Prulliacum.

Nihil est aut amore facilius, aut Vertuniani nostri suada impetrabilius, ita verbo uno perfecit, ut iterum culpam deprecari malle quam carere. Persuasit autem fore, ut huic nostræ ineptiæ non tantum non succenseres, verum ultro faventiam accommodares. quod ut compendio assequeretur, literas mihi legendas dedit, quibus testaris quam tibi volentī sit provocare Geometropoetam sponsione mille, aut (si id parum est) mille ducentorum aureorum. Mihi quidem quanquam minus idoneo talium causarum iudici, jampridem judicatum est

ὅτι οἱ φράνας ἐξέλατο Ζῶς.

Novi

Novi enim & moderationem animi tui, & illius (ne quid addam gravius) inconsultam rationem. Cæterum ita rem natam esse intelligo, ut omnino difficiles explicatus habitura esse videatur. Etenim cujus erit ea de re notio? Tenes enim optime quam hæc studia sint perpaucorum hominum, &, ut in iudices consentiatis, quid si amplius deliberandum censeant? quid si inique aut imperite judicent? quid si à bene lata sententia provocet? nisi fortean ea lege arbitrium recipitis, ne ab eo, cuicunque illud, provocare liceat. Rursus si ea res demonstrationibus transigitur (quod ille quasi suo jure postulat, nec aliud te sentire arbitror) omnia factu facilia erunt. Si quid ejus verbis credendum est, magnifice præ se fert & usurpat in sermonibus per se non fore quominus ad sequestrum eatur: sed ubi in rem præsentem veniendum erit, quanquam nihil est vana persuasionem confidentius, nihil imperito homine paratius ad audendum, tamen scrupulum injiciet, opinor, & summæ magnitudo, & nominis tui auctoritas apud omnes ordines litteratorum. Quod si pertendit: optimum est ad gentiles & agnatos hominem mitti, ut qui rebus suis superesse non possit, idque ita fieri contem-

placuisse. Postridie Kal. Maji prænsum apud eum, non quidem invocatus ex instituto gentis parasiticæ (non enim ita unquam me paravit cuiquam mortalium Gnatho essem, nedum huic Thrasoni) sed (ut hanc qualemcunque personam nostram decuit) veni cum essem ejus nomine humaniter rogatus, si quid humani est in homine tam averso ab humanioribus disciplinis. Sed tamen constitui me venturum, ne vel in superbiam notam incurrerem, à qua sum alienissimus, vel saltem inhumanitatis, quam cum in eo reprehendam, in me ipso deprehendi turpissimum fuisset. Ibi multus nobis ultro citroque de te sermo fuit. Non possum statuere utrum id auribus meis daret, an ex animo diceret, an vero

vis veritatis has ab eo voces eliceret : ceterum omnia summa tibi suffragio suo deferebat in omni genere literarum, extra unicam Mathematicarum artium scientiam : in qua negabat te peracutum unquam sibi visum fuisse. Nihil habebam quod commodè regererem homo *δυσμαρτυρίτατος*, tamen ne silentium in assensionē verteret, nec opinioni tuæ accedere possum (inquam) nec intercedere postulo, sed ne Scaligerum ignores, virum (ut alias ejus dotes tacitus admirer) fidei plenum, vidi plures epistolas ejus manu consignatas, quibus affirmat, paratum se mille aureorum summam penes sequestrum deponere, ni demonstret à se reperta, quæ pernegasullo modo fieri posse. Visus est cupide conditionem accipere, sed (ut ante jeci) in ipso periculo auguror faturum.

Vt refugiat timido sanguen, atque exalbescat metu.
Hæc volebam nescius ne esses, imo voluit Vertunianus, cujus voluntas mihi instar jussi est. Quod adjungo non partiendæ gratiæ, sed invidiæ communicandæ. Vale, vir magne, & me ama. Datum Casaroduni Turonum, vii Maji clō Io xci i.

EPISTOLA XXXIX.

Iosephus Scaliger Dom. Baudio S.

Turones.

*E*am tempus erat me Casaroduni esse. Vbi sunt magnifica illa pollicitationes, cum his essetis. magna & præclara minantes de matura ad nos profectiōe? Ecce jam, inquires, aliquis & modus cessandi, & pudor promittendi. Bene sane, mi Baudi, si mei tantum rationem habes, non etiam eorum, qui me hic ingratiū mei detinent. Totum enim hoc, quidquid rei est, meo quidem periculo geritur, sed aliena culpa. Est enim mihi apud hominē vanum reliquum paxillum nummorum : quod ut ipse conficeret, ab eo nondum impetrare potui. Tum materfamilias, qua non potest amittere filium

lium suum sine aliquo praesidio aut honesto viatico, tota est in conquestione nummorum. Illius ergo peregrini est. Cuius adventi expectatione senesco. Adeo haec ὑποχρεώσεις totum me exercitum habent. Tuppinchii causa omnia volo, atque operam meam ultro promitto. Hominem enim va de amo: quod ejus animum ut stilum candidum esse mihi persuasi. ἡθες χαροκλήρ ἐστιν αὐτῷ πρὸς λόγῳ. Scribam illi Casaroduno, & faciam ut neque hic neque in Batavis officium meum desideres. Quod amicus mandavi de sponsione mille aut mille ducentorum nummorum, non defugio auctoritatem. Ipsum potius cheronta movebo, ut in arenam descendat adversarius: non ut de eo triumphem, (de Archimede triumphamus) neque ut a ferreo ore pudorem exprimam (hoc esset ἡ ἀδωα των ἐργῶν) sed ut cognoscat, quam temere fecerit, qui ingenium meum ex ingenio suo aestimavit. Non celabo te: valde mihi suspecta est illa comitas in homine ab humanitate omni & morum & literarum alieno, quod te mihi, ut ipse scit, amoris necessitudine conjunctissimum mensa sua adhibuerit. Tute cogita. cetera non dicam, auferat cavillum. volo videre quid possit illa canina facundia; nam quantum latratus possint, sat scio. Non omitam prius, quam mihi supplicium det. Nolo judices, ipsum judicem fero. Res nova est Geometriam alieno judicio subicere, cum ipsa de omnibus judicet. cuius Demonstrationes cogunt, non persuadent. τελεγεωνισμός κύκλῳ ἐστὶ καὶ Proposition Cyclometrici nostri. Eam dupliciter demonstravimus. Si hoc esset ἀδωαλον, ut ipse nugatur, quomodo τὸ ἄλλος locum haberet? Proposui in Epigrammate meo multa alia, qua ille inurbane & inficete, ut audio, ventis ad. quasi non satis sit, se prioris Epigrammatis ineptis traduxisse. Sed te moror. V. le. VIII Maji cło lxxciii.

EPISTOLA XXX.

Iacobo Augusto Thurno Com. Baudius S. P. D.

Lutetiam,

E ad culpam silentii adjungam orationis impudentiam, causæ nihil dico, Vir eximie, quin graviter mihi succenseas.

fi ta

si tamen is sum, cui succensere digneris, sed; ut ingenue fatear, largiter pecco, quod hactenus nihil ad te literarum dederim. Quanquam enim id officii munus non rigide forsitan efflagitas, tamen verum erat imitari bona nomina, quæ quo minus appellantur, eo impensius bonæ fidei student, æsq; alienum profitentur. Id mihi præcipue faciendum fuit, quod nullam partem tuorum meritorum alia re consequi possum, quam agnitione debiti, cui sum impar, & memoris animi testificatione. Sed de his tantum est. Leidensis Academia Scaligerum denuo vocavit propositis conditionibus minime adspernandis, ut hæc sunt tempora. Mille enim aureos solares annuatim ei decreverunt, nec aliud quidquam ab eo exigunt, nisi ut congressu conspectuque suo celebritatem Academiæ conciliet. Impetramus, quanquam ægre, ut se exorari pateretur. qua in re non mediocris nostra contentio existit, & (καμνὸν πᾶσι) non prius adduci potuit ut hanc gratiā gratificaretur nostris hominibus, quam homini religioso & omnis officii diligentissimo persuasimus, non aliter eum à se propulsaturum opinionem vel nimii rigoris, vel cuiusdam αὐθαδείας (à quibus vitiis longissime diffidet) nisi ipse præsens hanc causam peroraret. Recepit itaque se illo iturum, sed animo reverendi; nec alia fine ait se iter illud instituere, quam ut gratiarum actione defungatur. Nihil jam obstat, quo minus huc advolet præter expectationem redditus tui. Sed vereor ne ea spes eum & nos communiter frustra habeat, aut saltem longius protollatur. Vale, Vir magne, & nos tui observantissimos ama. Datum Casaroduni Turonum, xi Maji clō Io xciir.

amplissimos Ordines meos faciam, quod consequi possum tuo maxime patrocinio, si causam nostram recipis, nec susceptu indecoram (quomodo mihi persuadeo) nec impetratu difficilem apud iudices aut amore nostri corruptos, aut auctoritati tuæ suffragaturos. Iam dudum enim complures ex eo ordine, & quidem ii potissimum, qui præcipua dignatione censeantur, hanc provinciam mihi spe votisque destinabant. Nam Dominus de la Prée vel ætatis beneficio causariam, vel emeritis stipendiis honestam missionem suo jure mereri poterat, nisi privatis rationibus salutem publicam, commodum suo auctoritatem Ordinum prætulisset. Quæ cum ita sint, magna me spes tenet, fore ut eventu prospero utamur: si minus jure causa, saltem gratia. cui si plusculum largieris quam fortasse sentis, hoc majorem curam injicies mihi, ne vel ego te, vel tu alios decepisse videaris. De Francisco Vieta sit quod prævidi prædixique, quamvis montes aureos loquatur, & magno fastu magnam simulet opulentiam. Priusquam tamen ad constitutum veniat, necesse est ut sibi propitiet *πρωτα γη βίαι*, illam ut avaritiæ persuadeat, hanc ut imperet egestati. Vale, & me ama. Datum Cæsaroduni Turo-
num XXIII Maji clō lo xciii.

EPISTOLA XXXII.

Iano Doufa patri Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

UV quidem, Vir amplissime, & ea dignitate excellis, & meritis erga me tuis id affecutus es, ut sine piaculo tecum injuriarum experiri non possim. Sed tamen non intercedes opinor, quominus arbitatu meo angar intimis sensibus, doloremque naturali convitio exonerem. Tantamne esse negligentiam, vilipendiumque nostri, ut ad tot flagitationes, tot vadimonia per
episto-

epistolares libellos, ne verbulo quidem digni judicemur? Nimia mira sunt, ni aut literæ intercederunt; aut ob publicas occupationes inhibitu est officium in scribendo tuum. Vellem equidem perlibenter delitias mihi facere, & fraudare animum diffidentem specioso aliquo colore, sed dissimulare nec possum nec debeo. Nummos, de quibus jam toties ad te scripsi, solutos esse retulit mihi Nicolaus Audebertus Aremoricæ curiæ Senator, & gratias egit suo fratrique nomine. Non tam id me beat (etsi factum gaudeo) quam illud dividiæ est, nihil me literarum super ea re à vobis accepisse. Magis afficior significatione benevolentis animi, quam opimitate beneficii. Petitionem nostram, si nondum ea res transacta est, summæ curæ tibi esse persuasum habeo, & ut porro sit, per fidem tuam te obtestor. Res Galliæ multum habent caliginis. Induciæ pactæ & promulgatæ sunt. usque adhuc, quantum audio, bona fide servantur. Sunt qui pacem postmodo secururam credant, & in eo jam esse primores viros, quibus in manu est. Mihi nihil liquet. Illud pro certo obtinent viri experientes, pacem unicam esse, quæ mederi possit rebus perditis, sed pacem eam, quæ regi majestatem suam asserat, nobilitati pristinum decus, populo securitatem, legibus reverentiam, non autem eam, quæ paucos factiosos dominatu impotentissimo conservatura sit. Si quid mei iudicii est, alcedonia fore suspicor, & insidiosam tranquillitatem, quæ nec diuturna erit nec fida, & forte concieat magis majores tempestates. Vix sane est, nisi vis major interveniat, ut tam ingentes motus rã repente componi possint. Concionales tubæ classicum canunt quanta nunquam antehac contentione. Duces partium, qui ex conscientia scelerum nihil spei reliquum sibi fecerunt nisi in summa rerum omnium desperatione, pro solatio habent, movere ac miscere omnia, ut publica potius ruina opprimant quam mediocri for-

tuna contenti vivant. Præfecti urbium & provinciarum, qui ex publicis miseriis auream messem metunt, ab omni pactione pacis abhorrent. Nec vero genius belli est huiusmodi, ut conditionibus sanari posse videatur. Iam vero plebi quidem satis virium & animi fuit ad convellendum ex imis sedibus bene fundatum statum, nisi ubi maxime audendum esset, ibi eam vis vigorque omnis deserat, *ἡγὶς ἔστι ποτὶ ἡγέμωντος Δυμῶς*. Hæc ignavia eo rem deduxit, ut status Gallici arbitrium penes paucos esset, quorum interest publicam tranquillitatem minime constabiliri. Hæc est, ut arbitror, huiusce regni informandi quædam ratio. Tabellarius hic meo sumptu & impensis in Zelandiam mittitur, inde porro in Bataviam iturus est, ut literas ad D. * perferat à domina Principe, matre pueri illius, qui proximus summæ spei. Ea vobis heroem illum ex summis viribus extorquere contendit, ut filio suo custodem apponat. Et certe permagni refert pueritiam istius principis tali magistro adolescere. Solum jam Solem hunc intuentur nostri homines, ex quo Lipsius in Papinianiam discessit. Plura ne scribam deterreor, ne quid per inconsultam libertatem juvenilius effutiam. Datum Cæsaroduni Turonum xxiv Augusti, die ferali olim Ecclesiæ Gallicanæ, clō 13 xciii.

EPISTOLA XXXIII.

Iosepho Scaligero Dm. Baudius S. P. D.

Lugdunum Batavorum.

Quanquam haud dubia spe præceperam, & voto mecum tacitus ominabar, omnia tibi bene feliciterque proventura, tamen non possum non confiteri, Vir illustis, cumulari me maximo gaudio lætis literis Gourgei nostri ad Vertunianum, quibus ita graphice minima, maxima, medioxuma persequutus est juvenis ille magnæ & supra ætatem indolis, ut (quod unum restabat ad summam voluptatis) quodam-

quodammodo mihi in rem præsentem deduci viderer, etfi

— *μὰλα πολλὰ με ταῦθ' ἔρεά τε Χίοντα, θαλασσά τε ὀχίσσασα.*

Cratulationem forsitan exspectas. Ego gratiam comitati tuæ habendam esse censeo, quod te exorari passus sis. Cum enim eximæ virtuti honos habetur, plus est quod gratiæ apponat, qui delatum accipere dignatur, quam qui deferre meruerunt. Nam, si recte ratio putatur, multo magis à dignis exambiendum est, ut dignitates ne fastidiant, quam hoc illis in beneficio deputandū. Nunc autem ut tempora sunt & mores horum hominum, bene beateque discedunt qui ingenio atque doctrina censentur, si sese à contemptu vindicent in hac publica sæculi barbarie, & negligentia moris antiqui. Quare, quod antea negaram me facturum, gratulor tibi & tuo, & magis literarū nomine, quarum affectum afflictamque dignitatem prope jam solus sustines. In primis autem mihi gaudeo, qui, si exquiratur usq; ab stirpe auctoritas, & impulsor fui nostris hominibus, ut exemplum sæculo proderent effusissimæ voluntatis in principem primarum artium; & operam dedi sedulo quod in me fuit, ut voti compotirent. Itaque satis mirari nequeo, quid acciderit quamobrem ita me contemptim contererent nostri, ut ad quinas aut senas literas, quarum plerasque redditas esse certo rescivi, ne verbo quidem responderint, nisi forsitan odiosa quædam opinio per calumniam inculcata est eorum animis, quasi contra promissi fidem, contraq; animi sententiam publico patriæ meæ bono tanquam violens aliquis Tribunus intercessissem, ne de præsentia tua gratiam illis facere in animum induceres. Quod an ita sit nec-ne, te unum causæ istius iudicem fero, te unum innocentiae meæ vindicem imploro atq; obtestor. Sed de his tantum est. Iam mensis agitur & amplius, postquam certior factus sum Domino de la Prée

succesſiſſe Lavinum Caluadum, virum antiqua neceſſitudiue, multiſque officiis olim cum parente ac fratre meo conjunctiſſimum, noſtrique peramantem, quomodo quidem mihi perſuadeo. Cæterum non ſatis acceptum habeo, utrum extra ordinem legationi ad tempus obeunda miſſus ſit, an ut Agentis titulo res rationeſque Ordinum adminiſtret. Si quid hac de re clarius tibi liquet, explica quaſo æſtum meum, ut ſi quid ſpeculæ reliquum eſt, animum recipiam; ſin occiſa eſt hæc res, ineptire deſinam. Vale, Vir magne, & nos ama. Datum Cæſaroduni Turo- num, XIII Novemb. clc lo xci.

EPISTOLA XXXIV.

Iuſto Lipſio Dom. Baudius S. P. D.

Lovanium.

Mltis magniſque pignoribus me tibi devinctum tenes. Vir magne, quibus luendis nec par eſſe poſſim, ſi poſtulem, nec poſtulem ſi poſſim. Vnum illud ex animi ſententia polliceor atque profiteor, me nemini ex alumniſ tuæ diſciplinæ concedere, ut nomen meliori fide agnoſcant atque ego. Poſſum Iambos noſtros reſtes producere, qui ſi quid huic homini celebritatiſ conciliarunt (non eſt autem quod me gratiæ pœniteat) id omne libens ac merito rationibus tuiſ acceptum fero. Sed luculentiori nota gratum ac memorem me tibi probare cupio, quam hiſce inanibus ingeni monumentiſ. quod nec deſtiti facere quoties occaſio ad eam rem tulit, nec porro deſiſtam; & propediem faxo, ut illuſtri documento experiariſ haudquaquam mendacia mea verba. Nunc ſolum voveo atque obteſtor, ut tu ſolido ingeni doctri-næque fruſtu, noſ ſuaviſſima conſuetudine tua perfruamur. Summiſ viriſ eam curam curæ eſſe ſcito; ne tali virtute vir diutius exprobreſ publicam ſæculi æreſtiar. Vale. Vir magne, & noſ ama. Datum

rum Lutetiaë raptim, ut vides, i v. Kal. Septembres cło 13 xciv.

Salutant te viri illustres Thuanus, Puteanus, Pythœi.

EPISTOLA XXXV.

Iacobo Augusto Thuano Dom. Baudius S. P. D.

Lutetiam.

AMica nostri mentio, Vir amplissime, quam intexere dignatus es tuis ad eximium nepotem literis id officii munus mihi imponit, ut quando re non possum tanti honoris onus sustinere, saltem per literas & velut ob signatis tabellis profitear, quantum hoc nomine benignitati tuæ debeam. Illud mihi summe in votis est, ut tale tuum vel animi iudicium, vel, ut potius interpretor, amoris indicium ad extremū vitæ curriculum perferre possim: Quod quidem ingens bonum si minus ulla ingenii doctrinæq; specie consequor, admiratione tamen tuarum virtutum, & omni observantia non facile cuiquam concessero. Quod existimas usu & consuetudine nostra non nihil confirmari posse seriam philosophandi rationem, quam nepos tuus insistit, tantum abest, ut tam urbanam laudem agnoscam, ut contra præclare mecum agi putem, si cum pleno gradu ad omnia summe laudis exempla contendentem sequi possim non passibus æquis. Interim non diffitemur quin cottidie omni ope consilioque enitamur, ut prope molibus simus paulo firmiores. Vale, vir magne, & nos amore tuo honestare persevera. Datum Belimontio, v Kal. Mart. cło 13 xciv.

EPISTOLA XXXVI.

Iosepho Scaligero Dom. Baudius S. P. D.

Lugd. Batavorum.

Ternas jam, si recte calculum posui, literas ad te misi post profectiōem in Belgium tuam, nec responsi quidquam accepi.

cepi. Quid in causa sit, tu videris. equidem serio ringor, & quanquam nulla ingenii doctrinae specie mutuum benevolentiae redhostimentum promereri possum, observantia tamen & omni cultu adversus te & eximias virtutes tuas minime indignus videor, cujus ratio habeatur. Nisi forte literas mihi tuas invidit vel tabellariorum fides, vel itinerum pericula, per quam rationem licuit etiam tuto bonam copiam ejurare, quod ne in posterum fiat, si quam residuam pristini amoris partem obtinemus in animo tuo, vehementer te obtestor. De instituenda Lipsii vocatione plurimus hic sermo percrebrescit, sed ubi in rem praesentem veniendum est, non suppetunt dictis data. Ut haec tempora fluunt in Galliis, ita rem natam esse video, ut propediem viri docti ob summam eorum penuriam vel praecipuis honoribus dignentur, vel postremo contemptu afficiantur. Nos hic modulo sustentamus ut fieri potest in publica saeculi barbarie. Sed nec omnium dierum soles occiderunt, & hac misera consolatione oblector, quod haec sors mihi communis est cum plerisque ingeniorum luminibus, qui neglecti incultique exprobrant turpissimam saeculo *ἀχαριστία*. Tibi quidem obtigisse fortunam haud parem illam quidem meritis tuis, sed tamen minime poenitendam, serio gratulor, & quaeso Deum ut propria haec tibi munera faxit. Datum Lutetiae, pridie Kal. Iunias clo Io xcv. raptissime.

EPISTOLA XXXVII.

Iosephus Scaliger Dom. Baudio suo S.

Lutetiam. Paris.

Quas ad me dedisti prid. Kal. Iunias accept. Melius omninare de meo in te amore. Neque tui oblitus sum, neque ullius, quem virtus sua mihi aut amicum aut celebrem facit. Binis tuis memini me jamdudum respondisse. Quo fato, aut cuius culpa ad de pervenire non potuerint, nescio. Hoc u-

111111

num scio, negligere officium literarum, perinde esse ac amicitia rationem non habere. Scito te mihi carissimum esse propter egregias animi tui dotes, quas in te non amarem, nisi & te amarem. Quod scribis de Lipsio istuc evocando, frustra fore puto. Iam enim multum argumentu fidem fecit se *ἰμωτοχωοῦν*, quia adificat & comparat se tanquam in conido futurus & senectutem suam & studia sua. Quod si necessitas illi semel imposta esset Thesaurariorum Gallicorum fidem experiri, quam bene cum illis agi putaret qui cum hujusmodi hircudinibus rem non habent. Evocatur etiam à Venetiis, Bononiensibus, & Florentinu: quorum vota & interpellationes eludet, ut puto, amore patria, quam omnibus optimis honorariis videtur preferre. Expectatur in dies ejus egregium & luculentum de Militia Romana opus. In quo nihil non Lipsianum sperandum est. Miseret me litteratorum & aliorum honorum virorum, quorum premium nullum isthic esse scribis. Sane olim aliter fuit. Sed omnino necesse est, ut gloria imperii Gallicani, ita literarum eandem senectutem impendere. Sed bene est, quod hic reviviscunt summo cum honore, ita ut de hac Academia melius meliusque sperare mihi liceat. Vale, mi Baudi, XVII Kal. Julias, Lugd. Bat. clc lo xcv.

EPISTOLA XXXVIII.

Iacobo Augusto Thuano Dom. Baud S. P. D.

Lutetiam.

Quanquam grave flagitium est appellare bona nomina priusquam dies cesserit, tamen impatientia desiderii, & occasionis celeritate moveor ut faciam, quod imperatores instructa acie solent, ut eos maxime hortentur, quos ab animo paratiores ad praeliandum esse vident. ita precibus & omni obtestatione supplex te oro atque obsecro ut hoc agas quod agis, & in maximis tuis curis aliquid temporis impertiri digneris huic meditationi, de qua nuper cum tecum egissem, nisi mihi *φιλωνία* imponit, visus es hac nostri demeren-

demerendi oportunitate non indelectari. Equidem fateor, quod sine insigni arrogancia negare non possum, permultos repertum iri, qui maioribus ingenii doctrinaeque praesidiis instructi ad hanc Spartam aspirare audebunt: sed si causam nostram illustri gratia tua complexus fueris, vix quemquam fore arbitror, qui gratiores animo vel religione potius, tanti muneris dignitatem implere conabitur. Atque utinam in eo res esset, ut tanquam gladiator in arena consulendum haberem, quibus artibus hae partes administrandae forent. Sed, ut haecenus fui ingenio egregie ad miseriam nato, vereor ut fatum meum capere possit tantam felicitatem: Non desinam tamen bene ominari dum spei locus erit, si non aliud, saltem ut iucunda opinione tantisper oblecter. Si quid isthic me opus fuerit, confestim advolabo. nam ut intimam causam noris (si id ad cogitationes tuas quidquam attinet) cur hic ruri vitam exigam

*ἡ πρῶτός μοι θυμὸν ὥς εἰσέθενται ἰακώθεν,
ἀλλὰ κακὴ πένις.*

dum enim ex ancipiti mutatione temporum pendeo, nec aliunde fortunis afflictis praesidium quaesivi, factum est ut in praesenti vix copia suppetat unde possim ἀχήμεας in hominum honestiorum proscenio comparere, nedum in aulae theatrum prodire, ubi viros censu censere, & externis inanibus metiri mos est, adeo ut plerumque vestem pluris aestiment quam vestis fartum: Caterum si tam lauta conditio nobis obtigerit, omnia item in proclivi erunt, quibus huic incommodo mederi possimus. Excessi modum non solum epistola, sed & modestia quod te tali dignitate virum tam familiariter compellem, sed hanc mihi libertatem amor animusque tuus indulget, cui meaeque spes secundum Deum commendo atque trado. Vale, Datum ex praedio Dolinwillzo, v Kalend. Decembris, clō lō xcv.

E P I-

EPISTOLA XXXIX.

Iosepho Scaligero Dominicus Baudius S. D.

Lugdunum Batavor.

Ec tu ignoras, Vir clarissime, quanti te semper fecerim, & ego multis argumentis perspexi me tibi esse carissimum. ea recepi impetum indicandi tibi per litteras magnificam ineundæ gratiæ materiem tametsi præmaturam, & cujus eventus adhuc *Dei est in manu* (D. Caluadus amplissimorum Ordinum Legatus, vir & ob dignitatem & ob animum erga nos officiosissimum, mihi maxime colendus, graviter in morbo cubat, & ut auguria medicorum obnuntiant, pene jam depositus & conclamatus est. Si quid illo sequius fiat, magno cive orbabitur res nostra publica, nos autem insigni patrono. Sed privatum casum feremus, ut humana omnia decet, æquo animo: cæterum publico detrimento; quem tandem idoneum censes qui mederi ac moderari possit? quis inquam, Hercules succedat huic Atlanti? Equidem non adeo frontem posui, ut hunc hominem arbitrer tantæ personæ capacem. verum tamen nihil insolentius mihi arrogare videor, si dixerò me tempus omne ætatis consumpsisse in iis artibus; unde hæc præmia virtutis, & ornamenta dignitatis emanare consueverunt. Quod si hætenus non patuit campus in quo excurrere, atque exspatiari indoles industriæ nostræ posset, non inertis animi culpa est, qui vita depascisci cupio, ut patriæ prodesse queam, sed sæculi flagitium fuit, & fatalis quædam labes adversa virtuti eorum, qui rectis studiis ad bonam mentem adspirare sese studuerunt. Sed non est nunc querendi locus; præsertim apud te, cujus excellens in omni genere laus supra omnem invidiæ aleam constituta, omnium ordinum homines in admirationem sui

sui accendit. Hoc agendum potius, ut occasionem illam urgeamus, qua forte nulla unquam praeclariore eveniet. de D. Caluardo loquor, si quid homini humanitus accidat. Equidem jamdudum religiosa quadam observantia tibi sum devinctus, quod me inter cultores tuos allegere non sis dedignatus: sed si preces nostras illustri gratia tua exceperis, non tu quidem efficies te ut magis venerer, (nihil enim addi posse reor ad eam observantiam qua te colo,) sed hoc consequeris, ut cum omnia summa tibi debeam, etiā majoribus copiis munem ac memorem animum testificari possim. Vale, Datum Lutetiae Parisiorum xiv Kalendas Majas, clō Io xcvii.

Si quid responsi dare voles, D. Servino literas tuas inscribe, is porro mihi reddendas curabit.

EPISTOLA XL.

Illustribus Viris Iustino à Nassau, Zelandici maris Praefecto, & Iohanni ab Oidenbarnevelt Hollandia Westfrisiaeque status Consiliario & Advocato Legatu Ordinum apud Regem Gallicarum.

Illustres Domini, Si in hoc excelso gradu dignitatis, ad quam vos publica vota, & heroicae virtutes evererunt, minime fastidiendum putabitis juvenem haud magna in re, sed & bonarum partium & spei plenum: concilio vobis, magni Mæcenates, clientem, qui, ne longo sermone peccet in publicum, verbo vos supplex orat atque obsecrat, ut in tanta mole curarum, quibus rei Belgicae salus nititur, aliquid etiam vacui temporis impertire dignemini huic cogitationi, qua fiat ut vobis usui & emolumento esse possit. Etsi enim plures jam annos careo patria, non ex ullius culpae conscientia, nec deliberata mente exulandi, sed radio temporum, & fatali bonis ingeniis calamitate; tamen tantum abest

abest ut me unquam ceperit oblivio quid patriæ debeam, ut vitam mihi esse acerbam putem, quod nihil in commune confero præter vota, quibus ex animo Deum precor ut consilia, capta, cogitata vestra bene feliciterque proveniant. Etenim probe mihi sum conscius quantum semper faverim causæ libertatis, quam vos legitima potestate armati fortiter constanterq; propugnatis adversus vim & fraudes tyrannorum, quibuscum nulla pax iniri potest nisi vel cum præsentis bonorum interitu, vel, quod gravius est generoso pectori, cum pactione servitutis. Hujusce judicii & animi mei specimen erunt hi versus, quibus tum manus admoveere poteritis. cum vos otii pigebit, & bonas horas non bene collocare libido fuerit. Tantum enim abest ut in iis nugis mihi placeam, ut potius ingemiscam serio, quod hoc quantulumcunque ingenii atq; industriæ tam inutiliter disperdatur, sicuti apud veterem poetam Philoctetes queritur, non armigero sed pennigero in corpore tela sua exerceri. Vobis porro in manu est mederi huic incommodo, si hunc hominem liberali causa publico vindicare non gravamini. Dignitas quam sustinetis, & autoritas, qua merito valetis plurimum, non solum largam materiem suppeditant, sed & honorificam vobis necessitatem imponunt bene de bonis merendi. quo in numero si est ut reponi merear, omni ope consilioque enitar ut neque vos delati honoris, neq; me suscepti unquam pœnitere possit. Valere. Lutatæ, cId Id xcviii.

EPISTOLA XLI.

Iusto Lipsio Dom. Baudius S. P. D.

Lovanium.

Efero tibi tua verba, & tribus tantum te alloquor, non ut in solutum quippiam imputes, sed ut ingenua professione debiti bonum nomen existimer, teque

teque humaniore utar creditore. Nunc ita distringor inertissimis & illiteratissimis officiis, ne dicam bonæ mentis avocamentis, ut nec otium sit, nec animus institui possit ad scribendum, præsertim viro tali fama ac virtute. Non addo plura, ne minuendo culpam augeam. Novi nihil succurrit. imo vero res mira contigit hesternò vespere. Pro certo enim renunciatum est nobis, cum essem apud D. Thuanum, eique literas tuas legendas darem, Ducem de Ioyeuse rursus redditum ordini Capuchinorum, quæ res benignam materiam præbuit variè super tali facto disserendi. Velim inter nos aliquam notarum secretiorum rationem iniri, quo sine arbitris libere colloqui possemus. multa enim haud satis tutò literis committuntur. Plura cum cupe-rem, ecce malam crucem, quæ me avocat. Vale. Salutat te D. Thuanus officiosissime. Datum x Martii, clō 10 xcix.

EPISTOLA XLII.

Iosifho Scaligero Dom. Baudius S. P. D.

Lugdunum Batavorum.

Iuturni silentii causam non dico, ne latissimæ negligentia culpā augeam impudentia defensionis. Quin (ut ingenue fatear) ne nunc quidem in officio essem, nisi seria & severa flagitatione moram & ἀμβολισμὸν nostram expugnasset ἑταῖρος γαμματοφίλος, vir mihi recenter cognitus, sed in paucis amicus; qui cum intelligeret, quod in præcipua parte felicitatis depuro, meas apud te preces non nihil posse, magna ope mecum egit ut se tibi de meliore nota commendarem. Percussit ilico animum superioris ignavia recordatio, cuius ut viam impetrare possim, per literas interpretes trado tibi hunc hominem, non tanquam eum qui commendatione nostra indigeat, sed ut patrocinium causæ nostræ suscipiat, quo impetrabilior esse possit.
nam

nam mihi quidem verba non suppetunt, quibus tantum flagitium deprecari possim. Adjuro igitur te per humanitatem tuam, quæ semper optimo cuiq; patuit, ut & confitentem reum in gratiam recipias, & virum hunc tui nominis observantissimum illustri gratia tua complectaris. Quanquam virtus atque eruditio ejus pararium minime desiderat, tamen hætenus pudore succurrendum fuit, ut primos saltem aditus ad dignitatem tuam suffragatio nostra ipsi conciliaret. Quod si ad eam beneficam voluntatem, quæ tua sponte bene merentibus deferre soles, aliquid in cumulum ex commendatione nostra accesserit, ita hoc beneficium interpretabor, quasi ejus potissima pars in memetipsum redundare videatur. Vale, Vir illustris, & nos ama. Nobilissimo Douſæ, & Vulcanio plurimam salutem voveo, dicoque. Datum Lutetiæ vii Id. Quintileis, cld id cr.

EPISTOLA XLIII.

Puteanis fratribus Dom. Baudius S. P. D.

Lutetiam-Parif.

Non opus erit mihi venia, si plures vos compello unica epistola. Nam & fraternitatis vinculum, & omni naturæ necessitudine potentior animorum conjunctio vos in unum sic devinxit, ut recte æstimantibus neutiquam plures esse videamini. Deinde hoc modo scribendi laborem compendifacio: quæ ratio non est sane parvi ponderis apud hominem natura desidiosum, & fugitantem laboris; cujusmodi quidem ingenio, si quis alius mortalis, *ἄρχοντες*. Re tamen & opera promptum vobis ac paratum hunc animum fore profiteor, sicubi videbitis studium nostrum commodis vestris usui esse posse. Sic certe meretur ingenuum ingenium moresque vestri, facti prorsus ad genium meum, & ad amorem omnium bonorum. Me quidem
nun-

nunquam nisi cum vita capiet oblivio, quantum humanitati vestrae sim obstrictus. Tantum vero abest, ut nunc mediter qua ratione parem meritis vestris gratiam referam, ut potius vetera beneficia novi nominis auctario cumulare institua. Hanc nempe fiduciam mihi facilitas vestra tribuit, ut quasi pro meo jure quodlibet onus vobis injungere non erubescam. Praesertim Petro, cujus in scribendo non quidem artem magistratam, sed laborem industrium vehementer exopto, ut sua manu, quamprimum fieri poterit, huc exaratam mittat Praefationem nostram Ianibis contextam; item Commentationem illam *De faxeratoribus*, cujus initium est: *Ita hodie corruptis moribus vivitur*, &c. cum sententiis illis politicis, quas penes vos deposui paulo ante meum ab urbe discessum. Nullum istarum rerum exemplum getinui, & potissimam partem fugitiva oblivio memoriae meae subtraxit. Ne gratis hanc operam mihi commodet bonus ille puer notarum praepetum, remittam prima occasione novas nugae poëticas, quae mihi velut nausea effluerunt perfuncto gravissima tempestate. Horresco recordans periculi, quod fato magis & majore vi, quam humana spe aut ope, subterfugimus. Votivam tabulam littoralibus Diis, & Helenae fratribus debeo salvus è naufragio, vosque soteria vivo sodali. Valete, & Baudium vestrum, qui vos medullitus amat, amare perseverate. Datum Londini, xxix Ianuarii, clc lxxi.

Casaubono multam à me salutem dicite.

EPISTOLA XLIV.

Cornelio vander Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

Onsilio amicorum impulsus, & assidua flagitatione Viri illustrissimi Christophori Harlæi, profectus sum in Angliam, ut ei sim à consiliis, à secretis, ab interioribus studiis.

Non

Non dubito quin hominem de nomine & fama
 noris vel ex sermone nostro, vel ex relatu com-
 munis amici nostri D. Brederodii. forsitan & a-
 liqua necessitudo tibi cum illo intercessit; nam
 & obvia est humanitatis, & tu talium virorum
 familiaritate dignissimus. Si notio rem deside-
 ras, narro tibi esse filium unicum primarii Præsi-
 dis Parisiensis, quem antiquarii Principem Se-
 natus appellant. Vir est ab omnibus ingenii do-
 &trinæque prædiis instructissimus, copiis & fa-
 cultatibus abundans, iudicio & maturitate con-
 filii prudentior, quam ætatis fors ferre videatur.
 Adhæc militiam toleravit, & præclare munus
 hoc administravit, ita ut Regi in paucis carus ac-
 ceptusque esse meruerit. Rem ipsam auctorem
 vides. cum enim vix trigessimum annum exple-
 verit, missus est in hanc provinciam Legatus ut
 tanquam alter Hercules succedat magno illi At-
 lanti Bossio, qui te unice amat æstimatque. ut
 ex ejus crebris sermonibus liquido perspexi.

Non nostri ingenii est oras evolvere laudum

Tantarum, meritisque virum celebrare Camanis.

Hæc tamen præfari commodum fuit, ut ratio-
 nem propositi mei cognosceres, ne temere aut
 inconstanter à me factum arbitræris, quod cum
 semper fuerim libertatis retinentissimus, etiam
 inter angustias & acerbitates fortunæ, tamen
 adduci potuerim ut in familiam & clientelam
 cujusquæ magnatis arrogari me paterer. Acces-
 sit hortator ipse pater, itemque præses Thuanus
 ejus avunculus, qui blanda vi pertinaciam no-
 stram expugnarunt, & omnem recusandi liber-
 tatem præciderunt. Sed nulla res æque laban-
 tem animum impulit, atque hæc cogitatio, quod
 sperabam eventuram mihi bonæ copię faculta-
 tem, qua illustrissimis Dominis Ordinibus ali-
 quam utilem ac fidelem operam navare possem.
 Adque id, ut ex parte n ea procurem, existimavi
 per literas commonendos esse amicos de nostro
 instituto, simul etiam adhortandos ut huic lau-
 dabili

D

dabili studio gratiam & suffragationem suam impartiri dignentur. Ex omni copia eorum, quos benevolentia complector, ut unus es ille cujus eximiam erga me voluntatem multis rebus sum expertus. Hac fiducia te præ cæteris patronum advocavi mihi in causa honesta & favorabili apud heroem illum Barneveldium *πολλὰ ἄν εἰς τὸν δῖον*. Minime ambigendum arbitror, quin apud eum in flagranti gratia sis. Cum enim Vir ille præstanti iudicio expendat optime quantum cuique tribuendum videatur, tu qui summa mereris, & natura doctrinaq; informatus es ad omnem virtutis gloriam, non potuisti in hoc lustro votis concipere censorem magis idoneum. Deinde nescio quid boni præfagit animus de afinitate contrahenda: siue fama mihi indicium fecit, siue quia vehementer cupio omnia quæ vis tibi prospere succedere, fruor amabili errore, sicut ajunt Sabinos quod volunt somniare. Trades igitur literas nostras homini de manu in manum, sed captato commoditatis articulo, ne quid improvida sedulitas apporret mali. In tempore, inquam, ad eum venies, quod, ex sententia Comici, rerum omnium est primum. Sed næ ego magno conatu magnas nugæ ago, qui tibi audeo præscribere quo pacto te gerendum habeas, quasi non sis rerum tutela tuarum. Ignoscas animo impatienti, qui dum omnia necessaria purat, vanos sibi metus fingit, & inepta multa commeratur. Vale. Darum Londini, xviii Februarii, clō Io crr.

D. Raphaël Thorius plurimam tibi salutem nunciat. Spero (si qua fieri possit) me prope diem ad vos iturum.

EPISTOLA XLV.

Francisco Doufa Dom Baudius S. P. D.

Legd Bavarum.

NOLI tibi nimium placere quod occupo scribere, & prior interrompo perpesi-
stud

Ad silentium, cui tanto temporis intervallo indormivimus. Communem potius culpam agnosce, & emenda in posterum. Equidem cum reputo præteriti temporis cessationem, tacito rubore suffundor, & hoc unum habeo quod dicam ab illo elegantissimo nequam, *non invenio quod feci*. Nec tamen, si hanc defecti officii labem excipias, periit omne in medio tempus quo à nobis domuitionem parasti. Nam & magna myrmecia carminum prorupit se ex nostro cerebello, præcipue Iamborum de meliore nota, ut solens familiariter apud te nuger. Quædam effraetis domesticæ custodiæ clathris in lucem prodierunt, non sine aspirante Favonio publicæ famæ, sed

Gloria quanta libet quiderit, si gloria tantum est?
Dederam aliquot exemplaria perferenda ad caligerum, ad Patrem tuum, ad te, ad alios : sed dederam transfugæ cuidam Phrysi. Vereor ne in iis reddendis usus sit pari fide, qua in resolvendis nummis quos mutuo sumpsit à bono Valente nostro, quem emunxit duodecim aureis ; nisi forte à discessu meo cœpit esse bonum nomen. Nuptias Regis, & natales Principis Delphini profecutus sum aliquot Elegis, etiam Gallico Sonnetto, quem Rex ipse legit, approbavit, miris laudibus extulit ; sed, quod monstri instar est, ne teruncio quidem factus sum gravior & propensior. adeo claudit omnis benignitas, ubi maxime stare oporteret. Iusta indignatio cogit ut hic annotem Cornelianum de Othone elogium, *perdere scit, donare nescit*. Utilius longè cessit mihi labos, quem impendi Germanis heroibus ; non quidem Blechero, cujus causa miraculo decisa est ab ipso rerum humanarum arbitrio Deo *ὁ δὲ μὴ χάνει*. Antagonista ejus in manifesto crimine deprehensus est eo ipse illo tempore,

cum nunc ab omni derelictus spe cliens,

Laqueum lacumve cogitaret, &c.

Non enim indidit carminibus nostris abire
D 2 potuit

potuit insigne divinæ providentiæ documentum. Orsus sum ab abrupto.

*O consulentis rebus humanis Dei
Spectamen ingens! ô supremi vindicis
Miranda virtus! exstat & piis honos,
Et clauda tandem pœna noxios premit.*

Cum in initu tam præclara miner, scis quas soleam turbellas dare: non enim, ut Væjoves solent, auspicamur à tonitru, ut postea tamquam displosi utres in crepitum desinamus. Sed satis habeo si tibi salivam moveo. non enim nec istud poëmatium, nec quidquam rerum talium mecum attuli nisi in scrinio pectoris, quod haud libet nec vacat excutere. Alias id fiet commodius. & vero est mihi in animo propediē ad vos proficisci, si tamen id cum dignitate fieri queat, aut saltem citra contemptum. Te, cujus indoles nihil vulgare sperat spiratque, par est amico suffragari, ne semper inutilis atque umbraticus doctor querar & exoptulem de publica ingratitude. Dedecus est literarum, quod tantus artifex pereò abjecta gloria, quam multi nulla re nobiscum comparandi, nisi quod Lavernam propitiorem habent, ad summas dignitates provehuntur! Sed cum ea fuerit hætenus fati mei infelicitas, ut Reip. partem nullam attigerim, ulciscor me carminibus, & splendide insulto iis, quos Fortunę nutus non spectatæ virtutis commendatio ad ejusmodi munera promovet.

hæc in edito locas

Fortuna ridens, ut gravi casu ruant.

Cætetum ut sunt res humanæ, non magnopere me nunc sortis meæ pœnitet. Sum in contubernio & ex primæ admissionis amicis apud Legatum Regis, Galliarum *δουλοῦ π*, unicum primarii Præsidis Parisiensis filium, cui te olim insinuaui. Is omni genere officiorum efficere conatur, ne magnopere patriam desiderem.

*ἀλλ' ἐμὸν ἔποτε θυμὸν εὐὶ σῆθ' ἵσταναι ἱππιδεν.
ὥς ἐδὲ γλῦμον ἥς πατρὶδος, ἐδὲ τοκήων.*

Reno-

Renovavi apud eum memoriam tui. jubet te ex animo salvere. Patri tuo plurimam à me salutem nunciato. Datum Londini, XIX Februarii, clō Io xciī.

S O N N E T

Sur la naissance de Monseigneur
le Daulphin.

*D*Élicieux sejour, qui fais luire à la France
L'astre tant désiré d'un glorieux Daulphin,
A qui le Ciel promet un Empire sans fin,
Dont les Princes puissants reverens la naissance.
Tu as en dépôt du regne l'assurance.
L'amour du gente humain, cest Auguste Herculin
Dont le seul nom fameux poussé par le destin
Fouldroye en son beau des monstres l'arrogance,
Le siecle nous presage un bonheur incomparable,
Puis que l'obscur nuit allume un clair soleil,
Quel sera le midy de sa brillante gloire ?
Toute humaine grandeur feschira sous son bras,
La main de l'Eternel conduira tous ses pas,
Et l'univers sera le champ de victoire.

EPISTOLA XLVI.

Christophoro Puteano Dom. Baudius S. P. D.

Lutetiam Paris.

CRebra sororis literæ, & ejus deposita valetudo necessitatem mihi imponunt itineris in Zelandiam suscipiendi, quod statui facere cis paucos dies, forsitan intra proximum triduum. Eadem opera proficiscar in Hollandiam, ut illic veteres amicos revisam, & inter eos παιτων ἀιτάξιον ἄλλων, Scaligerum; de quo quidquid præterea dixero, minus erit. Erat mihi in animo redigere in unum volumen poeticos omnes factus, quos diversis temporibus

D 3

parta-

parturivimus, eosque simul in lucem edere sub auspicio nominis amplissimorum Ordinum Nescio quid boni mihi praefagit animus, καὶ μέν-
 τις ἴων ἔτ' οἰωνῶν σόφραειδως. Amici nostra res,
 qui sunt in hac regione permulti. oblevant me
 jucunda opinione, & ut proclivi ad credendum
 ingenio sumus cum quid misere optamus, facile
 impetrant ut sperem, hanc nuncupationis teme-
 ritatem mihi non infeliciter successuram. Hic
 certe, nisi aliud Marte meo praesidium dispicio,
 misere homines frigēt. totus inertio ocio torpeo.
 Non hac spe deserui Lutetiam, & (quod inter
 nos pereat) serio me pēnitet hujus profectionis.
 sed non sum fera bestia factus, ut animum rever-
 tendi amiserim. Vellem obsecutus essem pru-
 denti consilio Domini Christiani vicini vestri,
 qui sine fuco & fallaciis vaticinatus est, quā
 jam re ipsa comperio.

ἀλλ' ἐμὸν ἔσπετε θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ἔκθεεν.

Nec aliud possum conjicere quam me tunc insa-
 niisse mentis, καὶ πάλιν ἐμοὶ κρονίδης φρένας ἐξέλετο
 Ζῆς. Ut supra coepi dicere, cuperem Lugduni Ba-
 tavorum curare edenda nostra poëmatia. sed non
 habeo jam ad manum, nec memoria retexere
 possum praefationem illam carmine iambico
 conscriptam, quam velut amuletum & ἀλεξιτύ-
 χιον ad averruncandam invidiam & placandam
 Nemesein excubare cupio,

Vestibulum ante ipsum primoque in limine libri

Multa sunt quae nullo modo publicare decrevi.
 nec tutum incedere per ignes *suspositos cineri do-*
loso. Utar per omnia consilio & auctoritate di-
 ctatoris Scaligeri. Non retinui etiam ullum ex-
 emplum quarundam gnomarum, quas memini
 me vobis tradere paulo ante discessum in am-
 pliorem charta. Sunt circiter quadringenti versus,
 si bene calculum posui. Eos & superiorem praef-
 ationem oro te cures quam primum huc trans-
 mittenda. Et ut strenue pergā porro esse im-
 pudens. rogatum cupio Petrum, ut ne gravetur
 vel

vel bis crambenistam recoquere, hoc est, ne vobis sit Oedipo aut Delio natatore opus, bis exscribantur raptim versus isti, quos dixi, & diversis itineribus ad me mittantur Londinum. Mittantur item ad Dominum Scaligerum cum tribus verbis, quibus significetis me hoc à vobis summa ope contendisse. Videtis quam intemperanter abutar comitate vestra, sed quidquid in hanc partem pecco, scio non egere excusatione. utor jure, quod mihi apud vos esse vultis. Peccarem forte judicio vestro, nisi peccarem. Iterum igitur vos rogo atque obtestor, ut hanc operam nobis impartiamini. De Chrysostomi operibus quod scire studeas, an hic edantur, scito Dominum de Savile (quem procul dubio de nomine & fama nosti) multa ejus auctoris opera conquisivisse, quæ hætenus lucem non viderunt. Scripsit hac de re, ut coram mihi retulit, ad Dominum Casaubonum, misitq; ei indicem excusum, cujus exemplum hisce literis inclusi. Si quid præterea reperiri potest, erit in re pietatis, & literariæ laudis, si in commune contribuatur. Vos qui laudabili curiositate nihil talium rerum ignoratis, quidquid hujus est, recte & ordine administrare poteritis. Mirari libet sinistram & perversam quorundam sedulitatem, qui cum paratis & in medio positis non utantur, aut ea defunctorie dicisq; causa tantum tractent, anxia sollicitudine quærunt, quæ desiderantur. Quotusquisque enim est qui Chrysostomum usui publico mancipatum vindicat? Sed non insitui hic querelam præposteritatis humanæ. Video etiam me jam pridem excessisse modum epistolæ. Sed, ut sæpe apud vos in sermonem injecci, profiteor glorioꝛque me non teneri legibus magistrorum: qui sine populi suffragio tam angustis finibus epistolam circumscripserunt. Cupio vos, cum otium aut animus blandietur, pariter mecum has proletarias leges πολλά κλάδιν περιέειν. χάρεσσι. Datum Londini, iv Kal. April. clc lō cxi.

80 D. BAUDI EPISTOLARVM
EPISTOLA XLVII.

Christophoro Puteano Dom. Baudius S. P. D.

Lutetiam Paris.

Valde mihi grata est diligentia tua, & in scribendo, & in exequendo mandato. Versus & tractatum *De fœneratoribus* Dominus Tardieu fideliter mihi tradidit, in eopse illo temporis articulo cum poëticas nostras nugæ sublimna redigerem. Iure expectas à me largam sermonis usuram, & ego istud officii nemini libentius impartior, quam tibi. Videor enim in rem præsentem deduci cum tecum per literas fabulor. Cur tamen hoc tempore non satisfaciam expectationi tuæ, & officio meo, cui præter debiti necessitudinē etiam voluntaria spon- sione memet obstrinxi, scito hanc esse *αυτολα- τω αἰτία*, ne quæ sit colore violem candorem familiaritatis nostræ: dum solemne meum obtri- neo, ut tardum nomen sim. & in ultimum tem- pus negotia plerumque rejiciam, factū est blan- diente inertia ut spatiis iniquis exclusus fuerim. Nescio utrum velim tibi probari hanc putidam & jejunam excusationem, aut tam frigidum schema. sed dico quod res est. Iam aliquot men- ses effluxerunt, ex quo vir illustris Bossius *μιβ- λη περιβόητος*. Sæpe & cottidiano convitio flagita- vit, is qui tibi hæc literas tradidit, ut scriptio- nem adornarem. Prolationibus & *ἀμολογημαίς* effectum est, ut cum jam in procinctu sit, raptim & obiter facere cogar, quod tamen serio & di- ligenter factum oportuit. Vir est à nomine & facie tibi notus. Rogat, & si non rogaret, rogo te fratresque tuos ex animo ut eum in intimam familiaritatem recipiatis. Non eget commen- datione nostra, utique apud vos, qui nihil ambi- tiosius prensatis quam amicitias insignium viro- rum. Sed cum in rē suam fore existimarit si meo testimonio niteretur, nefas esse putavi non pare- re tam honestæ voluntati. Quod me de quibus-
dam

dam Plauti locis consulis; simpliciter & familiariter tibi respondeo, non est otium, non ætas, non animus de iis curiose differendi. Genus, ingenium tuum, & expectatio tuorum, vocat te ad majores & meliores curas. Ego mihi laudem duco, quod Critica natio maximum probum putat, hæc talia ignorare. Ferunt Alexandrum, cui à magnitudine rerum gestarum virtus Magni nomen indidit, olim aspero sermone castigatum à patre, quem longe filio majorem judico, si mei arbitri res sit; Alexandrum, inquam, pater increpuit, quod nimis scite aut caneret, aut de canendi arte cum magistris disceptaret. Sensit vir regia virtute & indole, parum convenire iis, qui ad summæ fortunæ spem educantur, operosum laborem ineptiarum. Sed nimis licenter evagor, qui supra dixeram me spatiis iniquis excludi. Dabis veniam, vel, si bene te novi, favebis ineptienti. debent enim, ut legere aliquando memini (nescio an apud Senecam) literæ nostræ interdum hallucinari. Consilium mecum proficiscendi in Belgium ad ordines nostros prorsus jam deliberatum est. Accessit ad pristinam deliberationem animus isthic commorandi. Bellissima sese occasio ex insperato ostentavit, de qua sigillatim & definite propediem ad te scribam. Videor vere eum summo duce dicturus, *perieram nisi perissem*. Tamen si è Germania Lutetiam perlata essent ea litis instrumenta, quæ tamdiu tanto studio expectavimus, confestim ad vos reverterer ad acquirendum non mediocris summæ dominium. Sed ex quo in hanc provinciam appuli, tantum unas literas à procuratore accepi. Quæso te & obtestor per amicitia fidem, per communia Musarum sacra, per si quid amas, Baudium tuum, ut serio hanc curam ad cogitationes tuas revoces, meque de tota re certiorrem facias. Vale, animæ dimidium meæ, Londini, XVII Maij clō lo crr.

D S

E P I

EPISTOLA XLVII.

Iacobo Badnerio Dom. Baudius S. P. D.

Luretiæ Parif.

DIu animum meum iucunda spe oblectavit
 exspectatio adventus in hanc provinciam
 tui, cum audirem esse in consortio Ducis
 Nivernensis Marchionem heroem, à cuius con-
 spectu & comitatu vix fieri posse putabam ut di-
 strahereris, præsertim in tam insigni frequentia
 juvenum nobilissimorum. Vbi vero comperi te
 abesse, tanto sum mœrore affectus, ut propemo-
 dum in præcipua parte infelicitatis meæ depu-
 tem, quod tanta spe exciderim. Multa me gra-
 viter angunt, quæ misere cupiebam, si colloqui
 tui facultas mihi obtigisset, in sinum tuum ef-
 fundere, sinum fide & amicitia spectatissimum.
 Nunc paucis tantum te commonendum putavi,
 esse prorsus mihi decretum proficisci in Zelan-
 diam, & inde forsitan ad Batavos. Vocant me
 eò blandæ exprobrationes quorundam amico-
 rum, qui mihi vitio vertunt, quod cum mei ju-
 ris & honesto loco esse possim apud nostrates,
 malim vivere apud exteros, & alicui Satrapæ li-
 bertatem meam addicere. Soror etiam crebris
 literis flagitat, ut ad se veniam priusquam è vi-
 vis excedat. Conflatur autem morbo insana-
 bili, qui lento & certo passu ducit ad fatalem
 metam, hoc est febri pulmonica, ut quidem ju-
 dicat natio medicorum. Postremæ tamen literæ
 lætiora nunciant. Sed ut simpliciter verum fa-
 tear, intima causa hujus profectionis suscipien-
 dæ est, quod ubivis quam hic meliori conditio-
 ne victurus mihi videor. Eofato natus sum, ut
 inanibus promissis facile capiar. Discessi à vobis
 majore cupiditate, quam sapientia. Pluribus ex-
 ponam rationes, quæ me moverunt ut novum
 consilium sumerem, cum ero apud homines li-
 beros, ubi impune liceat quædam arcaniora e-
 vulgare. Certe mire hic omnia frigent, & ni-
 mis

mis multi canes sunt circa nostrum Aëxonem. Salutant te ex animo omnes nostri, nec non le-
dissimam faminarū matrem tuam. Vale, meum
dulce decus. Londini, xix Maji, clō lo cxi.

EPISTOLA XLIX.

Christophoro Puteano Dom. Baudius S. P. D.

Lutetiam. Paris.

NVnquam ad vos veniunt meæ literæ sine
aliquo onere, si tamē onus vocandum est,
quod scio à vobis libenter & cum volupta-
te suscipi. Sed licet laudem mereatur illa singu-
laris tua comitas & propensio animi ad bene de
bonis merendum, tamen prolixè nimis & intē-
peranter abutor concessō jure, qui semper ali-
quod officii munus tibi injungam. Si molestus
sum, pari more ac modo mecum experire, faxo
haud dicas natum quem conditionis pœniteat.
ἀλλὰ τοῦ ἐπιτοῦ. commendo vestræ perspectæ fi-
dei juvenem, qui hæc literas vobis tradet. Li-
tem longo temporis intervallo pene derelictam
persequi instituit. qua in re tamen (ut ex rela-
tu unius partis audio) jure certo nititur, tamen
permultis incommoditatibus conficietur, e-
ritque ei forsitan configendum cum procurato-
ris malitia, qui litis instrumenta detinet. Nihil
ei æque est opus quam homine probō & fideli,
si is usquam comparet in censu procuratorum.
Vos comiter demonstrabitis homini minus ma-
lum. Est mihi arcta necessitudo cum utroque e-
jus parente, atque adeo cum tota familia. Pater
in arte medica ἐν πολλῶν αἰτιάσειτο ἀλλῶν. In re
herbaria familiam ducit, quod & insignibus in-
genii monumentis testatus est. Non arbitror ve-
stram bibliothecam carere tam bono nomine.
nihil enim viro illo fieri potest ἀφελίστην & ἀκ-
κομώτερον. Vale, mi ocelle, cum carissimis fra-
tribus. & communiter hunc hominem amate.
Datum Londini, xix Maji. clō lo cxi.

D 6

EPI-

EPISTOLA L.

Christophoro Tuteano Dcm. Baudius S. P. D.

Lutetiam Parif.

IAm tandem serio in procinctu sum, ut proficiscar ad meos Zelandos. Dilationem itineris & morandi causam attulit mihi vehemens desiderium, quo jam olim efferebar compellendi Regiam Majestatem, testificandæque pro virili parte venerationis, quæ heroicis ejus virtutibus debetur. *νῦν δὲ με δαίμων ἵππων τ' πολυχρονία ἐκδουμίας.* Narro tibi bona fide nihil ex hac provincia reporto, quamobrem magnopere huc ventum velim, præter memoriam eximæ comitatis, qua me singularis exempli heroina illa profecuta est. Cum animus solutus erit à curis, quæ me nunc misere discruciant, mittam vobis exemplum oratiunculæ nostræ una cum ejus responso, quoniam scio unice vobis curæ esse quæcunque ad bonam existimationem nostrā pertinent. Quamvis enim otio abundem pene ad languorem usque & inertiam, tamen, ut nunc est, mentem instituire non possum ad serio quidquam cogitandum. Sed ô Deus bone, quænam Pelopidarum exempla memorantur in Gallia! Nunquam ulla ætas mōstrorum feracior exstitit *ἢ τόδε τὸ Καθ' ἑαυτὸν ἔχον αἰδρῶν.* Sed magnifica soteria debemus regum ac regnorum præstiti & custodi Deo, qui Henricum heroem à tam nefaria suorum molitione fospitavit. Si unquam styli telum strinxero, non abibit intacta carminibus nostris tam tragica materies. Rogo vos ut *ἀμαρτυρίαν πῶς καὶ Καρίστην* totam rem mihi demensam detis, non modio neque trimodio, ut ait Comicus, verum ipso horreo. Nullum mihi gratius officium à vobis evenire potest quam hæc negligens diligentia. Novi nostrorum hominum ingenia curiosissima rerum novarum. Litteræ vestræ inscribendæ erunt D. Scaligero, non possum vobis magis idoneum nomen delegare.

Cra-

Crastinus dies dictus est profectiōi, si faverent Favonii. Ceterum pene omitto quod præcipue fidei tuæ commendatum esse cupio: litem illam dico Germanorum, de qua nihil quidquam ab extremo mense Ianuario inaudivi. Velim excites veterum Procuratoris, alias viri cordati & industrii, ut plene planeque perscribat, si quid isthic mihi feritur aut metitur. Cardio causæ pēdebat ab expectatione cuiusdam instrumenti, quod è Germania venturum certo sperabamus: sed quia tam longinquum temporis spatium intercessit, ex quo nihil explorati super ea re compertum habemus, suspicor huic præclaro instrumento lumbos in via defractos esse. Censeo, si ita est, ut ei ossa legantur, & imaginarium funus decernatur. quod peregrè functis fieri lex prisca mandat. Extra jocum cognosce diligenter quidquid hujus sit, & fac me ut sciam. *χαῖρε Cui ἀ- διαφοῖς ὡς ἰμοὶ φίλων καί γε.* Datum Londini, 1x Kal. Quintil. clō Iocī.

EPISTOLA LI.

Jacobo Baduerio Dom. Baudius S. T. D.

Lucretiam Parif.

IAm mensis tertius est elapsus. Amice incomparabilis, postquam ex Anglia in has provincias veni. Toto isto tempore cessavi à scribendo. non quod ignorem quantis nominibus benignitati tuæ sim obstrictus, non quod immemor sim promissi quod discedens dederam, non quin probe norim quam tibi non sit ingratum officium in hac parte nostrum: sed (ut ingenue apud te hominem averissimum ab omni furo mendacioq; veram vocem eloquar) fatalis quædam rerum mearum calamitas ita me per ea tempora afflixit, ut animum instituere non potuerim ad compellandos amicos; in quibus tuo merito principem locum obtines, si quidem ea res tibi honori est ac non potius gravissimo oneri, tam arte & spe dirutum habere clientem.

D 7

Peccavi

Peccavi largiter (fateor) & merito desertor omnis officii argui possum : sed ut ignavia mea justam offensæ culpam præbuit, ita veniam & gratiam impetrare debet supplicium, quod eo nomine pertuli. Nam ea potissima seges & materies meorum infortuniorum fuit, quod neminem habebam, quicum aperte simpliciterque molestiam & ægritudinem communicare aude-rem. Tu unus hac in re omnium instar esse potuisses. Cum enim tam effuse re & opera me iu- veris, consilio certe & consolando minime de- fuisses. Vt partem aliquam præteritorum labo- rum retexam, primum nisi mihi subsidiolum a- liquod in mundo fuisset, non stetit per magnifi- cum Satrapam quo minus ab ejus comitatu, tan- quam ex incendio, naufragio aut ruina evase- rim. Misere isthic homines frigent, nisi quod interdum calet forum aleatorium, in quo noster Lavernam secundam habuit, & ejus cohortis antesignanum emunxit fere duobus aureorum millibus. sed

Quam vereor virtus ne pœnas exigit Ajax!

Nescio enim quo fato (si fatum est in partibus i- stis) ejusmodi pecunia raro solet diurnare : vix unquam sequitur hæredem : ambulatoria est, & (ut cum Horatio loquar)

— *momento labili hora*

Transmutat dominos, & cedit in altera jura.

Quanquam quid id refert mea ? non meo peri- culo aut commodo res geritur. Nam mihi qui- dem ex tam uberi & copiosa messe tam tenue spicilegium relictum est, ut ne colligere quidem id sustinuissem, nisi venisset in mentem nihil esse recusandū ab avaro & avido homine, nec ingen- tem animum rebus angustis & egenis convenire.

— *quidem majore cachinno*

Excipitur vulgo quam pauper Apitius?

Accepi itaque levidense munus, & quidem cum solenni formula gratiarum actionis, qui finis om- nium cum dominante, ut ait noster Tacitus.

Postquam

Postquam huc appulit amicus tuus cum domestica cruce, quam vivus vidensque perit, ut nulum est telum calumnia velocius, pervagatus erat rumor esse in vivis fabrum illum sigillorum, pene dixeram, Vulcanum Veneris illius maritum. Quotquot homines occurrebant, videbantur etiam ignarissimi scire, taciturni exprobare istud flagitium. Incidit ex ægitudine animi in acerbissimum morbum, qui maxime tentabat arcem ipsam mentis ac rationis Theologi caput & summam omnem cœlo imputabant, læsum numen à conscientia pœnas exposcere, nec recalcitrandum adversus stimulos, divertendum ab infelici contubernio. Quid multa? fecit tandem vel morbi sævities, vel fati potestas, vel concionatorum obnuntiatio, qui legem horrendi carminis assidue misero illi minitabantur, ut eam foras detrudi jussert. Refrigerato ardore, successit pœnitentia facti. Spretam repetit postea. se reprimo me, non enim hæc literis committenda videntur. Ego certe nihil aliud statuere vel audeo, vel debere videor quam isthæc à majore vi, & ab inspiratione divina proficisci. Habemus nunc præ manibus negotium, cui si prosper eventus aspiraverit, est mihi prorsus in animo in Galliam reverti. Tuz res quo in statu sint, vehementer scire expeto. Nihil unquam tam excelsum ac magnificum assequeris, quin virtus id superet tua, quin voveam & augurer ampliora. Sed unum hoc fraternis precibus te oro atque obtestor, ut animo isti heroico franos imponas, & ingenium leniter inflectas ad morem & caput temporum. Pars sapientiæ est, cum insipientibus furere. Scis olim nocuisse antiquum rigorem, & nimias virtutes, quibus jam pares non sumus. Sed næ ego impudenter ineptio, qui coram Roscio gesticulari non vereor iterum itaque me reprimo, teq; & matrem lectissimam faminarum valere ex animo cupio. Datum Middelburgi, xvi Octobr. cl. lo cxi.

EPI-

Iosepho Scaligero Dom. Baudius S. P. D.

Lugdunum Batavorum.

VTor licentia temporis, & obliviscor pudoris mei ac dignitatis tuæ, quod tam leves nugas viro tam gravi mittere non erubesco. Sed benignitas tua moris antiqui memor, non minus mihi juris esse patietur apud se, quam olim servis in dominos libertas Decēbris permittebat. Nihil fieri possit me vanius, si tam frivolum munus verbis exornare postulem. Satis esse debet huic generi scriptionis, si intra veniæ spem consistat. at ipse mihi tam sum Suffenus, ut etiam plausum sperare ausim ab æquitate iudicii tui, cujus habeo illustria documenta. Nam cum admiratio solum operibus tuis debeatur, soles tamen mediocribus atque etiam infra mediocritatem ingeniis effusa manu laudes dilargiri: quas quidem ita interpretari debent σοι γὰρ ἔχουσιν, ut summa summarum ad auctorem referatur; qui cum sit aptus ex omni laudū cumulo, quid est quod præter laudes ab eo proficisci posse videatur? Sed contraho vela, nec fragilem phaselum committo tam immenso æquori. Verbum non adderem super hisce nanis: nam cum nugari ineptum sit apud virum seriū, tum nihil ineptius quam nugis addere pondus, καὶ αὖ ἐφακτ' ἄνωγον. Verum ne videar ingenii gloriam aucupari periculo bonæ existimationis, & integræ frontis, profiteor ex animi sententia me ad has maledicendi partes non descendisse odio aut invidia compulsū. Homo enim iste, de cuius corio ludimus, nec injuria nec beneficio privatim mihi cognitus est: ἀρεταὶ δὲ θεῶν παῖδες ἐμῶν θεογονῶντες. Dignior etiam contemptu quam insectatione, nisi quod cum publico opprobrio literarum & gentis nostræ in hoc flore præstantium ingeniorum hic fucus nomē & honorarium habet Historici. Quocirca aurigante,
ut sic

ut sic dicam, facili materia, non potui sufflam-
mare calamum calentem, vel periturae parcere
chartae. Denique, ut initio jeci, Saturnalibus i-
stam proterviam facimus. Genio temporis &
facilitati tuae veniam dabis in meis culpis. & hæc
transcurre *ὁ ἐν παρόδῳ*: quemadmodum olim fe-
runt Catonem interfuisse spectaculo Floratio-
rum. Vale, Vir illustris. Datum Hagæ-Comitis
x Kal. Ianuar. auspices anni cIo lO ciii.

Non habeo penes me aliud exemplum: oro, te
(ne scilicet aut ego grave damnum, aut tu gran-
de compendium facias) ut remittatur aliquo in-
signi tuo stigmatè notatum, ut habeat pudorem.
Memineris etiam Raphaëlis Thorii, qui te de-
perit impotente amore.

EPISTOLA LIII.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagæ-Comitis.

ET si recocta crambe, vel si mavis brassica o-
dio enecare solet miseros mortales, tamen
iterum ad te mitto carmen epithalamium
paulo minus inconcinnum, & nonnullo an-
thario cumulatam. Si nulla sua Venere te invitabit,
ut relegendi tædium devores, auctoris amor &
observantia, qua virtutes tuas colit, aliquem fa-
vorem apud humanitatem tuam impetrabit. Vi-
deo equidem mihi in posterum aut repudium
esse renunciandum Musis, aut certè consistendū
intra mediocritatem Iamborum. Nam ad maje-
statem heroici carminis nec stylus nec animus as-
surgere potest, ita me mei prorsus tædet ac pœ-
nitet. Arbitrabar mihi hic locum fore in colle-
gio Academiæ, cujus sum ab ipsis fere incunabi-
lis alumnus, haud prorsus degener atque illauda-
bilis. Vehementer jubebar *ὁ ἰλπιζεν* ab iis, qui-
bus ea res est in manu. Sed, ut intelligo, nume-
rus me ab hac spe excludit, quamvis multi sint
qui nihil præter numerum adferant. Equidem
initio tantum abest ut tale quidquam ambierim,
ut lon-

ut longum mihi certamen fuerit apud me cum
 praesumpta opinione diffidentia, quam tandem
 expugnari passus sum hortatu magnorum viro-
 rum. Nunc in cardine rerum gerendarum desti-
 tuor. Certum est posthac non ita temere men-
 tem oblectare vanis (ut Ennii verbo utar) speris-
 bus. Male mihi constaret antepartæ famæ & la-
 borum ratio, si precibus agendum est ut assequar
 ea quæ Tragus & Peponibus deferuntur. Hæc res
 propemodum efficit ut interdum Galliam desi-
 derem: & certe rerum mearum angustia cogent,
 nisi mature provideatur, ut eo me conferam,
 non sine exprobratione publicæ ingratitude.
 Hæc libere apud te queror, quem inter amicos
 deputo & affectu & iudicio plane singularem.
 Vale, Vir clarissime, & nos ama. Datum Lugdu-
 ni Batavorum, xi Februarii, clocloccii.

EPISTOLA LIV.

Isaaco Casaubono Dom. Baudino S. P. D.

Quanquam speciosa occasio est bonam co-
 piam ejerandi, tamen vel memet iudice
 non possum absolvi lata negligentia, quod
 tam immenso temporis intervallo
 te per literas non sum affatus, cum videam id
 officii ambitiose usurpari, & magnifice extolli
 ab iis, quibus tecum nulla necessitudo interce-
 dit, quam quæ nominis tui revertentia, & famæ
 celebritate conciliatur. Equidem huic præclaræ
 voluntati vel eo nomine gratias habeo, quod
 mihi veterum excutit dum exprobrat *αργίας*
δίκην. Nam ab oblivionis crimine satis me con-
 scientia vindicat, & si parum huic homini fidem
 arbitraris, possum ad testimonium citare prima-
 rios hujus provinciae viros, apud quos non de-
 sum in sermonibus *μεγαλύνειν* quantum te fi-
 nuo in pectore fixi. Valde id scilicet ad melio-
 res tuas curas pertinet. Sed tamen tua refert
 maxime, ut intelligas, tamen si parum diligens
 sum

sum in officio scribendi, tamen memoriam tui nostram, sancte & inviolate aservari, & *ἀντὶ τοῦ μνησθῆναι* φρενῶν: ἀλλὰ ἐλόγων καρτερία. Non tam, ὡς εἰπὴν ἱπποῦ, summo mentis meæ solatio sparsa sunt tuarum virtutum semina, ut unquam cvelii posse videantur

Εἰς τοὺς ἐν τῇ πόλει γινόμενους ἀντιπαραβολὰς.

De te non spero mutuum, sed habeo certum. Etiamne Thuanus heros nostri meminisse non horret: ita quidem ut Plautissem, supercilium salit, aut, ut cum Theocrito tuo dicam, *ἀλλὰ ὁφθαλμοῖς μὲν ὁ δειξιὶς*, cuius genium quod nullo literario munere prosequor, oro te adhibe vim blādam suadæ tuæ apud hominem impetrabilissimum, ne ea res quidquam deruat ex amore, quo nos dignatur. Hanc sine me spem ferre tui. Causa intima quæ me abstinere à scribendo hæc una est, quod cum nihil occurrat præter solennia & proletaria quædam epistolarum argumenta, vereor apud virum serium & gravem ineptire. Quanquam scio & cupio hoc frigidum schema minus ei probari, quam hallucinationes nostras. Sed eo magis sufflaminandus videor, ne dignitati fraudem faciam, dum nimis humanitari acquiesco. Hortatus es me anno ut complecterer carmine tempestatem quam evasi. mitto: sed eam qua fulminatus es Biro, de quo tragico casu multa *γενεαὶ* dici possunt, & nunc tuto in alteram partem differere licet (*νεκρὸν γὰρ ἔδεικνυσεν*) ex hoc genere sunt ista *ἐν τῷ αὐτοκράτορι* δέως ejusmodi sceleribus ignoscere, an venia mutari possit *ὅτις τοι αὐτὰ γὰρ ῥήξοι, εἰ ὅτι πάλιν πάλιν ἀεθλομαχία*. in causa Majestatis ratio subducenda sit vererū officiorum. Per multa veniunt in mentem forte non minus digna lectu quàm quæ hætenus inspexi. Liber, cui titulus literæ mysticæ, nihil humanum sapit. Carmina etiam nihil solidum crepant, aut me Phæbi cortina decipit. Omnes videntur conjurasse ut mimum agant, & otiose ludant in re, quæ ob exempli magnitudinem, & per-

& personæ claritatem, vix ullo cothurno satis digne extolli potest. Quanquam iste Salmonæus humanitate sceleris absumsit omnem misericordiam, tamen Heracliti severitas huic personæ decentior est quam Democriti cachinnus. Quanquam antiquitus nefas erat iis iusta solve-
re qui fulmine tacti perierant, tamen his atrocibus exemplis salva pietate possumus & debemus commoveri, ut rerum humanarum instabilitatem miserari discamus, mirari desinamus. Non tamen arbitror quenquam bonarum partium esse, cui non liqueat jure casum videri, qui-
que dubitet cum Homericæ Pallade pronuntiare, καὶ λίω κῆρ' ἔμψυχοις ἰοκίπῃ κῆρ' ὀλέσσει. Malæ scævæ detestandæ causa non attexo carmen subsequens. malo enim sperare non amplius extituros, qui talia moliantur, quam imprecari si sequius accidat. Quanquam malignus rumor de sperato quondam Mæcenate percrebrescit, qui vadimonium deseruisse dicitur & vasa collegisse ne hoc incendio conflagraret. Quorsum evasura res videatur θεῶν ἔργα καὶ γυναικῶν. Ajunt propediem ἰσχυρὸς δίκης condemnatum iri. sed hæc nihil ad nos, nisi ut tanto pluris bona nostra æstimemus, quos ab ejusmodi procellis tranquillus vitæ tenor, & veræ virtutis meditatio subducit. Lata materies ingenio non heberi & infertili suppeditat; sed nec epistolæ munus est, nec libet licentius exspatiari in hoc Lugenti campo. Vale, Vir eximie, & nos amia. Datum Lugd. Batavorum xii Kal. Martias, cld lō c l i i.

EPISTOLA LV.

Christophoro Puteano & fratribus Dom. Baudius S. P. D.

Lutetiam. Paris.

Literas tuas xii Kal. Octobris ad me scriptas accepi à D. Scaligero circa finem Decembris, quo tempore huc reversa est Domina Princeps. Vnde potes rationem putare quamdiu

diu hāserint in itinere. idem prætexus etiam mihi valebit apud te ad impetrandam veniam seræ responsionis. Causas silentii tui in solutum accipio, tamen quædam videtur ~~in conspectu~~ ~~ma~~ sed cum ipse læpiuscule confugiam ad ejusmodi segnitæ diverticula, æquum est ex veteri formula ut eodem jure utar. ~~vis~~ ~~despons~~ justiore habet excusationem quam optarem. sed spero bonam valetudinem jam tecum fideliter in gratiam rediisse. De Perroto vera sunt quæ memoras, & hominem expertus sum dignū interiore illa amicitia, quam paucis impartiri soleo. Nihil mihi gratius evenire potuit, quam quod catastrophē Tragicæ Bironicæ tam accurate ad me perscripisti. Ne gratis hunc laborem subieris, elicuisti miserabiles istos elegos, qui tamen æquitati tuæ non improbantur, vel auctoris causa, vel argumenti dignitate. Si præjudicio magnorum virorum moveris, ex animi sententia testari possum eos Scaligero, & nobilissimo Douzæ non pœnitendos videri. Certe Gallia vestra in tam atroci negotio mire friget, non pro ingenio gentis, nec ex antiqua laude. nisi forte deteriora tantum ad nostras manus pervenerunt. Roberti Stephanidistichon mihi pluris est quam cætera omnia. Postquam huc veni plura versibus scripsi, quam aliquot annis dum essem in Gallia. Calcar admovent ingenio, duo lumina nostræ juventutis Grotius & Heinſius. quanquam forte magis refrænare deberent nostros impetus, quia feliciter perficiunt, quæ nos operose conamur. Non est tamen quod me magnopere tædeat partæ jam existimationis. Licet mihi libetque gloriari apud vos vel ætatis privilegio, vel jure familiaritatis. De VVonverio eadem ad nos fama pervenit, cum id ætatis hominem admiratione doctriinæ (vide & ride ludibria judiciorum) cooperatum in collegium Senatorum sacræ Cæsareæ Majestatis sed certissimo argumento persuadeor

deor rem ita se non habere, quod cum à reditu suo bis terve scripserit ad Scaligerum, ad Scriverium, ad Franciscum Doufam etiam cum perhonorifica nostræ mentione, tamen ubiq; miserabiliter insectatur fortunæ suæ malignitatem, nec homo sui ostentator magnificus quidquam de superbo illo titulo adjicit, quem proculdubio non fuit omissurus, nisi prorsus ab ingenio desciscere vellet. Derepuit jam mucro iracundiæ nostræ adversus eum, quod ex pluribus indiciis apparet eum non tam nocendi animo, quam sui extollendi vanitate solitum detrahere famæ & meritis laudibus amicorum. Dempto certe hoc vitio, multa habet ingenii naturæque dona, quibus supra vulgus sapit, & illustrium virorum amicitiam meretur. Scaliger (qui unus est instar omnium) tanti juvenem æstimat, ut cum ad se scripisset his (si memini) verbis *Miror me tam raro literas à te accipere, cum hoc genere officii soleas indulgenter complecti eos, qui mecum non sunt nec genere, nec moribus, nec doctrina conferendi*: cum ita, inquam, frontem perfricuisset, humanissimus tamen Scaliger, quasi sibi dicenda causa esset apud severum judicem, sollicitè culpam hanc per literas deprecatus est. Illud pro certo habetur eum Romæ publicitus religionem abjurasse nullo metu, qui in virtutem constantem cadere possit, sed contemptu & inscitia pietatis, vel (quod his potentius est apud mentes præcipiti ambitione afflatus) spe consequendæ alicujus optimæ largitionis. Sed, ut audio, esca elapsa est, solum hamum retinuit. Cornelius Mylius uxorem duxit filiam Barneveldii, cujus in his provinciis potestas plurimum potest polletque. Prosecutus sum nuptias carmine heroico, saltè hexametro. Sed nimis longum erat ejus exemplum exscribere, simul etiam spes & animus est propediem vos visendi, si bono eventui litaverit negotium arcanae utilitatis, quæd habeo præ manibus. Scripsi abhinc aliquot mensibus copiose ad vos, & ad

ad Baduerium; sed arbitror illum esse in Germania. Literas ad D. Casaubonum apertas mitto. Vos, ubi perlegeritis, obsignatas homini traderis. Valete, & me amate. Datum Lugduni Batavorum, XI Kal. Mart. clō 15 ciii.

EPISTOLA LVI.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

Fuit mihi multus sermo cum popularituo, & communi amico nostro quem nosti. Dissimulabat initio cupiditatem, sed ubi planeque perspexit me ex animo suffragaturum ejus petitioni, vel quod ita boni publici ratio postulare videretur, vel quod id fieri nostra peculiariter interesset, Romana simplicitate petus aperuit. De tua voluntate omnia sum pollicitus. non defugies auctoritatem, si tuam constantiam novi, nec affirmationem meam frustra beris. Omnino persuasum habeo, talem virum commodum & utilem fore huic muneri defungendo, qui par negotiis nec supra sit. Nimis viva & erecta ingenia rebus novandis quam gerendis aptiora non sunt ex usu illius populi, quē sua sponte scimus satis pronum ad excitandas turbellas. Historiæ veteres & nostra ætas abunde documentum præbent, non esse admovendum oleum camino, nec ignem gladio fodiendum. Sed hic non est tempus philosophandi. causa & scopus scriptionis huc solum spectat, ut horis eum impendio cupere, gratumque fore quidquid hac in re studii atque officii ex parte tua proficiscetur. De privilegio impetrando si quid à Mercurialibus tentatum est, velim domino Blyenburgo significare digneris, ut me faciat certiores. Vale, & nos ama. Datum Lugduni Batavorum, xv Martii, clō 15 ciii.

EPI-

EPISTOLA LVII.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hapam Comitibus

IN petitoria causa popularis tui nihil adhuc certi & explorati video. Vereor ne uterque vetus diverbium usu nostrum fecerimus, *Sabini quod volunt somniant*. quanquam equidem, si mea spontis & lectionis resforet, malim equidem aliud vitæ institutum exsequi, quam hoc scholasticum saxum volvere. Cæterum quando non possum quod volo, velle debeo quod possum. Adeone autem præclusus est industriae nostræ omnis ad ædem Honoris aditus, ut si candidatus ille provinciam non sortiatur quam præfatur, Baudio non sit futurus in patria inter tot illustres amicos aliquis honestior locus? Iusta indignatione moveor, ut in has voces erumpam, & impediior verecunda generositate animi, quo minus rerum mearum angustias sigillatim tibi narrem, quæ calidum & maturum aliquod subsidium, non incertæ conditionis eventum desiderant. Lutetia literas accepi, quibus vehementer urgeor ut isthuc excurrendum habeam, nisi velim æquo animo derelinquere spem quingentorum aureorum, quos ex pacto convento jam pridem mihi promissos procurator meus, homo spectatissimæ fidei, negat posse obtineri nisi ipse vadimonium obeam. Digna merces est hominibus sortis, cur iter aggrediar. Paucorum dierum negotiatio erit, nisi me credulitas fallit. res enim mihi est cum honoratissimo turmarum equestrium præfecto D. Ernesto à Manderslo, cui nec opinanti tanquam ex ruina vel incendio servavi debitum sex millium aureorum. Si qua occasio aperiretur, ut extra ordinem publico nomine in Galliam legari possem, multum felicitati meæ gratularer. Sed hæc ægri somnia sunt, ut & rumor ille qui pervagatur de Gallo designato Rege Romanorum. Quid si tamen ita esset;

esset: cum in se in incredibili sapē veritas & in verisimili mendacium, non disconveniret magnificentiæ Illustrissimorum Ordinum, mitti qui publicam latitiam secunda Oratione testarentur. Sed iam nimis dudum perperam fabulorū, itaque finem faciā ineptiendi. Vale juvenum eximie, & nos amatum Lugd. Batavorum, xxvi Martii, clod. ciii.

EPISTOLA LVIII

Cornelio vander-Myle Dorn. Baudius S. P. D.

Hagani-Comitis

Quanquam mihi dubium non est, Vir clarissime, quin multis amicis votum & studium non defuerit mei in hisce regionibus retinendi, tamen tibi & illustri focero tuo in solidum debere me profiteor gratiam istius benefici, cujus spem imo fidem ostentant tuae literae, in quibus non adumbrata, sed expressa signa vidi singularis cujusdam pro me curae ac sollicitudinis. Nulla vox est, quam testari pro dignitate possum, quantum eo nomine utrique vestrum obstrictus sim, qui me dignum existimastis in quem publicae benignitatis exemplum statuatur, antequam ullum operapretium ex parte mea profectum sit. Grave quidem est apud hominem ingenuum & pudentem, esse te oneri iis quibus nunquam usui fueris: tamen ea res me consolatur, quod per me non stetit quo minus labor & industria nostra pervenerit ad aliquam frugem studiosae juventutis. Difficulus initio ab animo meo impetraveram, ut professoriam provinciam exambire vellem, postquam labantem impulit auctoritas eorum quibus summa res niti videbatur, servilius candidatum egi quam aut natura mea genius ferebat, aut dignum erat mediocri illo nomine, quod in ordine literatorum sustinemus. Sed tantum abest ut querar de repulsa, ut potius gratias agam hominum injuria, per quam effectum est ut bono periculo compérem, nostri curam etiam ad publicas rationes pertinere. Caterum ne sedeā velut immunis fucus ad aliena pabula, vestri iudicii erit aestimare, qua tandē in re laudabilem operam

E

patriae

patriæ navare possim, meæ partes erunt prompto
 paratoque animo quidvis exequi. Fruar interim
 cum gratiarum actione beneficio deorum. & ὁ
 δὲ τοῦ λαοῦ ἐστὶ θεῶν ἐραυδία σφίξε. Si bene me novi,
 nullam equidem Spartam æque concupiverim, nul-
 lam item meliori fide exornaturus videor, quam si
 conscribendæ Historiæ munus huic homini delege-
 tur. Præfagit mihi animus, quid hic dicturus sis:
 nimirum, istam Penelopen pluribus jam pridem es-
 se desponsam, sed quando ita vulgo vulgarur, quid
 prohibet & nos inter amasiorum greges accenserit?
 Nemo certe ex iis, qui serviunt huic altari, nostro-
 rum temporum res gestas exorsus est, quæ tales ac
 tantæ sunt, ut multis retro seculis nihil cum iis
 multitudine & amplitudine conferri possit. Ianum
 Doufam filium immatura mors terris eripuit, cui
 cætera omnia præter legitimam ætatem, & rerum
 humanarum usum, abunde suppetebant ad imple-
 ndam Historiæ dignitatem. Patrem distinent curæ
 forenses, & jam factis ac scriptis meruit ut rude
 & honesta missione donetur. Etiam ad ejus existi-
 mationem pertinere arbitror, (sed pereat hoc apud
 te) ut partæ gloriæ secure potius indormiat, quam
 de amplificanda laboret. Hæc sane professio totum
 hominem requirit, ut pro honore sæculi, & pro
 maiestate argumenti recte & ordine tractari pos-
 sit. Tragoras non sine publico dedecore in eo cen-
 su censi potest. D. Menenio olim in solatium e-
 repta honoris data est dicis causa. hæc exercitatio,
 quæ ingratum otium oblectaret. Non vidi artis spe-
 cimen, sed quatenus hominem novi, fuit ille qui-
 dem in pragmatico pulvere multum exercitatus,
 sed in elegantiori literatura, tanquam in alieno fo-
 ro, peregrinabatur. itaque monumento ejus absuit
 genius, qui solet operibus vitam & gratiam conci-
 liare. De populari tuo G. F. P. N. nihil addam vel
 patriæ causa, vel hominis, cui sum amicus. Cum
 essem in Gallia, primarius Curia Parisiensis præses,
 & affinis ejus D. Thuanus, vir (ut scis) mei studio-
 sissimus, communi consilio statuerant efficere ut
 Historicus Galliæ renuntiaret, quod ipsis stili nostri
 concin-

concinnatio non inhumana videretur. Confecta res erat, si qua magnitudine animi Rex administrare solet res æterna memoria & scriptione dignissimas, eadem liberalitate præclaris ingeniis ad scribendum calcar admoveret. Sed hac in parte claudicat ejus benignitas, cujus rei domesticum testimonium perhibere possum. VVouvverii epistolam transcripsi, ut tibi mos geratur, cujus voluntas apud me potior est omni imperio. Sunt quædam non temere committenda iis, qui dextram ansam amplecti vel nolunt vel nesciunt: tu prudentia tua in eo uteris, & benigna interpretatione mitigabis, si quæ videbuntur paulo duriuscula, vel nimis audacter pronuntiata in lubrico negotio religionis. Ignoscendum est ingenioso juveni apud amicissimum libere jus dicenti extra suum territorium, cui nemo parere cogitur. Locus, quem asterisco notavi, desumptus est ex Terrulliano ad Scapulam. Nam quod me obliquè notat levitatis & inconstantia ob susceptum bipedis nequissimi patrocinium, satis hanc causam præfens apud te peroravi. Credulitas, agnatum bonis mentibus deliquium, me in fraudem impulit, & alios multos me longe sagaciores. Etiam focero tuo (quali prudentia viro!) furcifer iste imposuit, adeo ut ægre demoveri potuerit à sententia, quin virum bonum putaret. Statim atque ex profano sermone, & multis indiciis subdubitare coepi de ejus fide ac probitate, deserui advocacionem, & ut sum ingenio minime factus ad simulandum, non celavi hominem justas suspicionis causas. Ille conscientia stimulis agitatus, tanquam sibi periculum capitis denuntiasset, protinus se subdixit. abiit, excessit, erupit, evasit: usque tamen secum circumferens domesticum tortorem; sub cujus flagello vapulat sævius, quam si culeo insuere-tur. nam ut olim cecini de quodam insigni falsario,

*Vt cunque facta digna plecti legibus
Fallant acumen Indicum, aut vitent manus;
Se nemo fallit, effugitve, nec nocens
Quisquam supremo creditori decoquit.*

Vale, Vir observande, & me ama. Datum Lugd-
Batavorum, xxi x Martii, clj lxxv.

EPISTOLA LIX.

Dominico Baudio Ioannes a VKonvuer S. D.
Lugd. Batavorum.

Narro tibi, mi Baudi, litera tua mærorum &
gaudii devotus distractum offenderunt, adeo ut
etiamnum animum a te male disidentem velut
ex ingenti plaga reconciliare cogar. Gaudii quidem re-
stius, quo agnoscere licuit te vivere felicem, & affectum
in te meum pari amore remunerare, plenissimus fructus
totus ad me pertinet. qui nunc sane major emergit, cum
intelligam te in vicinioribus locis hæere, quem in vidioso
secessu nobis subdultum putabam, imo serio ingemisce-
bam. Ingenti tamen vulnere me petiit quod scribere au-
sus sit, per sinistras quasdam famigerationes tibi ab ami-
cu minime mendacibus inculcatas, fervorem, quo me
deperire solebas, volui frigore contactum intepuisse.
Quid animi esse mihi iudicas cum hæc lego? qui hunc
fructum tenerissimi affectus, & constantis observantia fe-
ram, ut religiosissimum tui cultorem etiam odisse pas-
sæ Vereor inconstantiam tuam tibi ostendere, qui mac-
luisse aliorum potius calumniis temere credere quam il-
li, quæ ipse si dissimilis experimentis probaras, & hos ipsos
infelices discordiæ auctores appellare audeo minime man-
daces. Si necum rediisti in gratiam, damnabis illos ut
mendaces, & serio oderis fures & latrones amicissimi ti-
bi capitis. Ego quidem magis mihi vereri, nisi fati mei a-
speritas jam in consuetudinem vertisset. familiari enim
sævitia omnes amicos, quos presentes devotissimo ani-
mo, & omni officiorum genere mihi devinxisti, absentes to-
tus eripit aut mutat. Sed non agam ambitiose. iubeo te
redire in præterita, & repetere primordia amoris nostri:
invenies quam tenere natus, quibus officiorum incre-
mentis educatus, donec ad perfectam (ut ita dixerim)
ætatem pervenerit, ne dicam, te in ludium & senis pari
mecum animo semper fuisse, socium in latus pariter &
asperis habuisse. Meminisse debueras ultimi amplexus,
quem

tiu se insinuauit : qui cum ex verbis rem factam viderent, & hominem vanum plerique conicerent, veritas ne scelera innotescerent, rursus aufugit omnibus inscius, ut etiam inauspicati abitus famam relinqueret. Mihi vero Praga retulit se exploratorem & emissarium Pontifici, hac fini iter suscepisse, ut pleraque praclara ingenia Romam pertraheret, & passim expiscaretur quid hominibus animi in recipienda Romana religione, quod desperatissimum hominem mentiri certo scio. Qua vero rabies, qua furia eum agitarint, ut tam multa tamque nefanda de me spargere ausus sit, comminisci non possum, cum nec beneficio nec injuria mihi notus, sed politica, ut Aristoteles appellat, amicitia, & in aula Pontificis mihi visus. Quare indignum arbitror, magnopere laborare in refutandis iis, qua de me mentitus, neque enim ad ignominiam meam ea pertinere existimo. Non miror satis quod fingere ausi, hominem quendam mihi amicissimum publice in confessu Cardinalium religionem abjurasse, si pari fronte hic inter meos sustinere potuit, me Roma in Inquisitionem coniectum, reum impietatis, se vero artissima necessitudine mihi iunctum aufugisse, ut hac ipsis narraret. Facile diuinare potes, quibus lacrymis mei me composuerint. Quid vero in depictatissimo nebulone fascinare te potuit, quod gratia tua eum protegere dignatus sis, non inuenio. nam si studio veritatis, ut appellas, Romam deseruerat, & proinde amor religionis à te susceptus, miror profecto, unde tantus illius fervor te inuaserit, ut hominem, cuius cetera vita (ita enim scribis) cum sermone minime congruebat, & cuius praecipua palma crimen vivicomburio luendum. Suada tua defendere volueris, tanquam si pro aris & focis causam diceres. Quod si religionis amor has vitia apud te tegere potuit, certe longe animi mutatus es ab illo, quem te olim mihi probasti. Ceterum quod scribis, priusquam Lutetia discederes eundem rumorem ad aures accidisse, vellem auctorem rumoris indicasses. Amici mei, qui apud vos agunt, multa incondita, qua nec cælum nec terram tangunt, de me vulgata ad me perscripserunt : nec tamen aperte hac ad me scribere ausi ; scilicet quia credere non potuerunt; tibi vero

vero ut hac deducto omni velamine nude prostitueres
tristissima huic fronti, leve & exile visum fuit. scilicet
quia hanc libertatem necessitudo, qua mihi tecum in-
tercedit, facile indulgit. Nego tamen factum, & qui-
dem serio nego. quod quidem factum nemo facile credet,
nisi qui rerum Romanarum prorsus imperitus. Neque
enim hoc fieri solet, nisi in iis qui inclusi Inquisitionis
carceri fuerunt; aut Ecclesiastici, quorum conversio ad
exemplum pertinet. Mihi vero hunc rumorem cenfla-
vit ingens familiaritas, qua cum doctissimis Cardinali-
bus & proceribus Romanis, ne majores adjungam, in-
tercessit. ea tamen mihi non tam quasita quam neces-
saria fuit; nempè qualis illa, qua magistri cavearum
leoni prandium parare solent. Nulli annales nisi valde
magni ea capiunt qua in Italia mihi acciderunt. Sua-
deo meo exemplo Belgas & Germanos illic vitandos. Si-
mili modo mihi nocet apud Italos & Germanos artif-
sima amicitia, qua mihi semper cum Belgis, & diutina
mora, qua me Batavia tenuit. Parco ad te scribere qua
de me manifestissimu mendaciu passim spargunt. Nihil
tamen me ladir, nisi quod videam amicos meos curiosa
quadam malignitate & sollicitudine, peno dixerim in-
humana, in me inquirere, quasi intersit quid credam
vel non credam, cum humani juris & naturalis potesta-
tis sit unicuique quod putaverit colere; nec alii obesse
aut prodesse alterius religio. Equidem cum video pari
prensatione utrosque exulem petere, placere mihi incipio,
tanquam si jactura mei etiam ad alios pertineret. Non
nego profecto eos, qui religionem reformandam suscepe-
runt, multa, qua fortasse dissuenda erant, pio sed impro-
vido zelo rota res: idisse. hoc me serio improbare aperte
fateor: neque illa sententia heri aut hodie mihi nata. sed
ex illo tempore quo aliquem veri gustum sensus commu-
nis mihi suggestit. hoc si omnes in me improbant, ne ira-
scor quidem. Mihi vero ita sentire liberum erit, & o-
stendere suam cuique sponsam esse pulchram. Parcite
quasi invidere mihi errorem meum, qui vobis sapien-
tiam nullus invideo. Hostes tamen tyrannidum & inimicos
superstitionis sumus; parati vel ipsa morte probare nos
bonos cives, & patria, hoc est, Germania & Belgii aman-
tes.

Sed si tanta feruere in illis partes caper, cur
 hic velut in orbis terrarum limbo inter ignominiofa la-
 zito, cur non patior ingenui mei vias ad fructum aliquam
 honorum de disputatione peruenire? Nequaquam. erit
 inanis contabescere, et ignobili otio sapienti, quam de-
 stendere se fortuna ex omni nisu emangere. tanquam si
 firmior lacerorum toras in leuissima machina motu an-
 tistiter, conterantur. Me Consiliarium Caesaris, et lectum,
 nota fama fuit, haud facile dixerō, quoniam conatibus
 quam magnidici praecepti me ex Italia prodefferunt: et
 sano non habeo quod conqueri possim, nam de hostilissi-
 mo loco datus, et stipendium non exiguum ab ipso ad-
 mentu meo dactum mihi fuit, ne dicam inania hono-
 rum, et quae specie splendoris inuolant pollicere soleant,
 summo certamine mihi exhibita. Eundem locum, pothi-
 etiamnum patere scire se vidim. Idibus penes me non
 uno vacatioris, quibus reditus imperant. Ceterum
 aut conditionem, quam alii magno ambitu petissent,
 non susceperim, et pene dixerim, repudiarim, varia et
 graues mihi causa. Vtina consuetudine tua me es fa-
 cere, vellet. Mi Baudi, imo mi frater, per memoriam
 affectus mei, et consuetudinis nostrae, per omnia facia te
 adire, ut ad me transuerteris. paucissimorum dierum est
 iter: aut homo non sum, aut suscepit itinere te non per-
 nitabit. Iu uabit sane etiam haec loca iustrasse, et fortas-
 se si huius aenem fere, de aliis, quae in rem tuam, labor-
 rabimus. Offero tibi ades et hospitium, usque adeo o-
 mnes fortunae meae, quid prohibes ad paucissimos dies
 apud me habitare, ut intelligas, quoniam mihi perire
 operosa iuuentia, humanitatem casum, documentis, et
 gaetura innocentium amorem, quae irrisi errores, et fal-
 lacia ablectamanta eripuerunt. Equidem impium, ut
 deus, deferre nam constantie affectus amicum, sane ad
 exemplum pertinet ut ad me properes, quod te rogo et
 obtestor per omnia illa quae tibi cara. Sed quid narres,
 Baudi, conclusum tibi aditum fuisse ad te perueniendam. Ita-
 licae Lipis provinciam à ambigo profecto non magis inierit
 tamen, amplexu meo imperatore, patuisse ut hinc uisita, generi
 ad daret, (multum sane à praefecto illius robore dampse-
 sit) non potuit furare, istorum hominum qui es nega-
 runt,

præparato, sacra ista non fiunt propter viam. Nihil æque doleo, quam quod vivimus sub iis hominibus qui non habent delectum ingeniorum; necesse habemus multum remittere de viribus, si ad sæculi sortem & captum meditationes nostras exigere postulamus. forsitan ipse Rex, cujus honori tam præclarum ingenii pignus consecrasti, idoneus erit arbiter, aut saltem liberalis præmiator, in quo felici omine desino. Vale, & nos ama. Kal. Maji, cIo Io ciii.

EPISTOLA LXI.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

Eodem die, quo à te discessi, clarissime Myle, cum sub vesperam curram conscendissem, notavi redeuntem è curia nobilissimum Doufam, cui confestim obviam processi, & brevi alloquio, quod angustiis temporis urgebar, hominem compellavi, haud dum à domestico moerore prorsus confirmatum. In digressu, paucis & perfunctoriis verbis declaravit causam nostram tibi & esse & fore curæ. Rursus itaque comperendinationes fiunt de meo capite, nec quidquam adhuc decretorie constitutum intelligo. τὰ ἡμέτερα ἐμικρά ἐστὶ, ἐπαύ ταχέαι τὰ ὀγκυρά, ἀπαυτί. Ex quo mihi significasti publicam sollicitudinem suspensam esse ancipiti expectatione, quorsum evasura sit novi principis inclinatio circa partium nostrarum summam, serio meditatus sum apud me, & chartis memoriarum custodibus mandavi quasdam forte haudquaquam poenitendas rationes, haustas è penu civilis disciplinæ, & ex nonnulla cognitione nostri status; quibus, si se consilio utili & salutari regi parietur, animus ejus efficaciter dimoveri poterit ab omni voluntate foederis ineundi cum Hispano. Sed quia nullum nostri pretium publice fieri video, coepi nescio quo modo plane mihi ipse displicere, ut nō injuria cum Acciano Philoctete queri possim, quod hæc tela pennigero non armigero in corpore exerceantur. Vale. V. C. & nos ama. Datum Lugd. Batavorum, xiv Kal. Majas, cIo Io xiii.

EPI-

EPISTOLA LXII.

*Isaaco Casaubono Dom. Baudius S. P. D.**Lutetiam-Parisi.*

Non fuit necessaria silentii excusatio, præsertim apud me, qui constantiam in diligendo tuam, non literarum officio, sed rebus & factis metior. Sufficit voto meo, si non fastidis, veterem studiorum desertorem à fuga retractum, inter cultores tuos admittere. Nam assiduitate scriptioris murum ut facias mecum, impudens sum si postulem. Ersi hanc tui spem promittit nobis indoles humanitatis, quæ inter virtutes tuas familiam ducit. Sed quo plura præstas ultro quæ sperare pudor meus audebat, tanto impensius æquum est ut caveam ne in appellando inverecundiores videamur. Eximia sane ingenii tui monumenta testantur, nihil deliberari posse de summa temporum tuorum sine publico dispendio rei literariæ, cui omnes curæ cogitationesque tuæ devoentur. Tamen etiam atque etiam monendus es amice, ut retineas ex sapientia modum. Nam de diuturno morbo quod quereris, constans rumor est, cum tibi præ studii nimietate (utar hoc verbo festinans) evenisse. Mihi à tali causa nihil periculi est. Immortalis sum si per desidia ad immortalitatem patet. Nam cum nulla diligentia sarciri possint immensa damna præteritæ cessationis, animus cum spe debilitatur, & quod videt periisse perditum ducit. Ita, inquam, vitam instituo cum vafro Flacco, Ut mihi res non me rebus submittere coner. Quin id ipsum tempus, quod studia sibi vindicat, libentius impartimur scriptis antiquorum evolvendis: è quo quidem myrothecio depromendum est quidquid ætatem ferre & in sæculum ire possit. sed cum in mentem venit quantum absim à talium operum perfectione, refugit timido sanguen, atque exalbesco metu. Prorsus, inquam, à scripturiendi scabiè manum abstineo, ne ludibrium eruditis lectoribus debeam. Sunt in oculis Magistrelli, quibus vapulantibus favere malo ἐκείνων, quam in eodem valetudinario deprehendi. Tu cujus

labori & industria nulla in via est, perge, ut facis, inter morientes literas refovere, & à mala manu liberali causa vindicare. Dum solenne munus obtruncat, tardum nomen sim, evenit ut præceptis abitus huiusce nuntii plura scripturo intercederet. ea res etiam obstat quominus officio fungar erga nobilem juvenem & genere & amore rerum honestarum. D. Melchior Schaffmannum, à quo sum benignissime appellatus per literas. Agnosco nomen, sed spatium exclusus, iniquis cogor in diem reponere. Tu velim homini significes non perire apud me gratiam & memoriam beneficii. Puteas fratribus etiam à me salutem nuntiabis. Illustri domino Thuanò, cuius nomen iure mihi sanctum, effice ne Baudius unquam elabatur. Vale. Vix summe, & nos ama. Datum Lugduni Batavorum, xii Octobris, cl. lxxii.

EPISTOLA LXIII.

Augusto Buteano Dom. Baudius S. P. D.

Lutetiam Paris,

Ecce mihi rem gratissimam, quod scribendi officium absente fratre suscepisti. si forte tardior sum in respondendo, velim id tribuas publicis occupationibus, quæ me in hoc infueto vitæ insueto rerum vindicant. Agre admodum adduci potui, ut ad docendum munus aspirare auderem. Fuit mihi longum & durum certamen cum scoli quidam *de otioria*, quam paulatim bona sum gratia demissa. Si jam pridem scitum hoc monuordissem, sum vix graves serio me hortarentur, forte non inferior existissem ullis magistellorum, qui apud vos clari æterniq; habentur. Videtur C. V. Casanbonus strictis in contrarium meum iure quidē, sed hominis & patrie causa, vellem parcius. Verum à quo animo ferre debet contumelias, qui tantam sibi incertiam usurpat, omnes nullo discrimine infortunda, & quidem sepe delicta opera dignetur à propositis, ut maledicentia rerum, jactat in obviam quemlibet Dominum Casanbonum, (quod in lite-

ris vir!) amice me invitat *πομπήδες ἢ παρὰ μὲν
δουλοῦ δαί.* sed nimis me capit dulcedo lectionis
antiquorum, ad quorum laudem quoniam pertina-
gere non datur, animus etiam non contentus horum
temporum consuetudine, a scribendo deterretur.
Forte tamen ubi perrexero relam panegyrici Plin-
iani, capiet me imperus mandandi literis informes
cogitationes, quas in subsidium memoriae annota-
vi, ne fugitiva oblivio eas mihi subduceret. Non de-
spero fore quedam haud aspernanda utilitatis, pre-
sertim *ἐν πολιταίῃς*. quo in genere potissimum mens
& lingua nostra sese exercet. Sed nihil in mundo
promittere audeo. tempus superest ad deliberan-
dum. non desunt etiam qui flagitant editionem
poëmatum nostrorum, sed tutius asservantur intra
Vestæ penetralia, ne periculum sibi creent apud
ἡγεμόνας, quibus interdum satis intemperanter
insultat stili nostri protervitas. Cur tanti famam
emerim, cum eam gratis & silendo parare queam?
Amplius itaque deliberandum censeo. Interim va-
lebis & nos amabis. Datum Hagæ Comit. xvixi
Novembris. cclla cii.

EPISTOLA LXXIV. *ἡγεμόνας*
Cornelio Vander Myle Dom. Baudius S. P. D. Hagæ Comitiss.

Essi is qui tibi hæc dabit satis ornatus est suis
virtutibus, & a fama tibi notas, ut mea com-
mendatione nequaquam indigeat: tamen &
honestæ petitioni eius parendum, & pudori suc-
currendum existimavi, hætenus ut primos ei aditus
ad amicitia tua fores prae munirem. Est autem Sco-
tus ille, de quo sapius tecum & apud amplissimum
Legatum sum locutus. si meo suffragio nonnullam
iudicii recti auctoritatem tribuis, fidetè asseverare
possum, esse virum non tantum favore bonorum
omnium dignissimum, sed cuius in docendo mu-
nus huius Academiæ summo usui & emolumento
esse possit. Non exori hunc animi mei sensum apud
Dominum Curatorem tam occasio ad eam rem sulis.
Quo minus ambigose preces has provinciam co-
majorum ejus rationem habendam censeo. Valde
gratus

102

E 7

gratus est studiosis & floret auditorum frequentia. Non addo plura, & hæc ipsa scribo præter animi ejus sententiam, qui nihil aliud postulat quam ut me paratio & interprete tibi possit innotescere, cujus eximias laudes omnium ore celebratas unice veneratur. Dabis hoc & meis precibus, & hominis merito, quod satis te hortatur naturæ tuæ proclivitas ad bene de bonis merendum. Cæterum non tuo sed publico nomine gratulor, quod te Comes illustrissimus in ordinem eorum allegit, qui consilium ejus participant. Audio popularem tuum eundemque collegam meum, vel (ut pluribus titulis hominem designem) G.F.P.N. unum ex Historiographis, valde cupide ambiisse munus demortui nuper Quæstoris, sed exceptum fuisse lepidissimo scōmate à Principe, qui ad eam rem magister est unicus, nisi quod rex Galliarum cum eo paria facere videtur. Sed, ut ad popularem tuum revertar. Miror quæ intemperies eum agitet, ut cum vix antiquam Sparten tueri possit, tantopere experiri gestiat, quam se altera deceant. nempe quia tam feliciter illi cessit prior illa suffragatio Ultrajectina, ideo iterum descendit in campum petitor. Sed non tam rideo suaviter ejus repulsam, quam serio ringor evenisse Senatoriam dignationem adolescentulo. nihil addo amplius, ne dum justæ indignationi indulgeo, tibi sim molestior. Vale, Vir eximie, & nos ama. Datum Lugd. Batavorum raptissime, ut me tacente res loquitur, xxx Decembris, clō lō c i i i.

EPISTOLA LXV.

Ioanni Mearfio Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

QUOD tardior fui in remittenda præfatione, sicuti mandaras, feci hac persuasione deceptus, quod existimarem non multum periculi esse in mora modici temporis. simul etiam aurigarum generi nō temere hujusmodi depositum concedendum existimavi. Nunc bona copia sese obtulit, ut & voluntati tuæ satisfacere, & eadem

dem opera τῶτον ἢ χαμμαλοφόρον humanitati tuæ conciliarem. Nomen si dixero, continuo amabis hominem. Est enim Scotus ille qui extra ordinem Philosophiā proficitur. Adfui aliquoties typographo, ut editionē maturaret. Placet illi opinor mos & disciplina Maximi illius, qui cunctando restituit rem. Adde quod ita natura comparatum est, ut magnanimus quisq; tardos habeat progressus. Affirmat tamen operas calere, sed tum demum daturum se probas (quidni festinans utar hoc nomine?) inspiciendas. Ego in huiusmodi negotio valde tiro sum. sed si semel calamum sumpsero & excussero veterum, redigam ad lassitudinem typographos. Sed hæc licentius joculari sumus. Vale Vir Cl. Lugd. Batavorum, II Kal. Februar. c1o 1o c iv.

EPISTOLA LXVI.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

ADhuc præclarum illud certamen cernitur de hora. Reversus est è Zelandia Tuningius, sed confestim Hagam se contulit. expectatur vesperi. stat sententia nō dimoveri à proposito, nec opinor defuturos Curatores auctoritati suæ tuēdæ, quæ per meū latus obliqua petitione oppugnatur. Utinam Triumviratum expleres! quod una re facillime obtineri posset faventibus omnibus bonis, si serio in eam cogitationem incumbendum putares. Quod si tua causa adduci non potes ut facias, rem literariam respice, quæ magnanimum defensorem suæ dignitatis & virum præsentis animi consiliq; desiderat. Quod vereri videbaris, ne μικροβελιστάι homines reprehenderent: contemnendi sunt futiles rumusculi, dum publicis rationibus consulatur. Quis cordatus non tibi spe & votis longe majora auguratur? Spero te huc venturum octavo die Februarii. Si rem natam & ἀγαπῶν videris, haud impudenter te rogo, gratia tua nos juves apud Curatores, ut paulo unctiusculè nos habeant. quod aliis haud gravate concedunt, qui nec ulla re nos vincunt,

sunt; & minoribus, obsequiis opprimuntur. Sed
commoditatis articulos aucupare. Ne praestudio
quid ostendas. Etsi non magnopere laboro, quid
vergorum sit, vix enim usquam recte possum archiori
condicionem, & aliud fere in his locis nostri ordinis
hominibus merendum esse, video. Mater probant
pauperiem sine dote, quam tuidem fore certa bonis
mentis vocat elegantissimus nequam Arbitrator, sed
gravis & sapientis auctor Phalaris, & omnia viris
eordis, tentanda putas, ut ejusmodi consubernalis
honeste a se dimittere possint. Liberius & familiaris
hinc haec pene re depono, quam dignitas tua postu-
lat, videatur, sed hunc mihi fiduciam largitur ex-
tra cognitas, quae deus & condimentum est cate-
rarum tuarum, virtutum. Iohannes M. V. videren
conscripsit bene longum Panegyricum in honorem
Regis Dacorum, quem perlegi & audi, commodat-
um ab illustri Scaligero. Affectavit in eo sublime
& floridum simul genus dicendi. Laudandus ob ge-
nerosum consilium, etsi interdum languescit, & pel-
lucet nimis emulatio antiquorum. Multa sunt, quae
non ignavo lectori placere possint. Si currum inter-
dum non bene moderatur, magnis tamen excide-
ntibus. Generosiores animi dum vitant humum, saepe
nubes & inania captant, Aetas & posteræ cura lima-
bunt, & depascent luxuriam agnatam, melioribus
ingeniis. Is qui hasce literas tibi reddet, jam in cen-
su tuo est, non repero quem dedi. Valde sibi graui-
latur, quod numeratur inter ordines eorum, qui re-
observant. Vale. Datum Lugd. Batavorum, penultim-
o die. Ianuar. cl. l. c. v.

EPISTOLA. LXXVII. D. Martij

Johanni Meursio Dom. Baydij S. P. D.

Hagae Comitum

Hodie cum prima luce typographus ad me
venit, & attulit, tam partem excusam, cuius
exemplum ad te misit. Moram enim nullam
in te interposui, quin calense a praelo inspec-
tem, ut impatienti desiderio tuo mos gestus esse vi-
deretur.

deretur. Non est quod suspiceris me defuturū provincia quam mihi delegasti, nec per me stabit quominus opera ferveant, sed lentum, sane negotium est hoc genus hominum. ceterum (quod libere liceat) ipse in sufflaminandus es. ἀσφαλὲς γὰρ ἐστὶ μέντοι ἡ θεοῦ σπαραγμὸς. An nescis eas arbores diu crescere, quā multa virū volvenda sæcula durant? Sed non libet diutius nugari alieno tempore, rumor enim est uxorem clarissimi Myli graviter laborare ex dolore ignosces familiaritati, quā si te offendit, pari libertate apud nos utere. Vale, 14 Februarii, c1564.

EPISTOLA LXVIII.

Augusto Pulegio Dom. Baudius S. P. D.

Lutetiam Paris.

ET literarum, quibus significabas fratrem tuum in Italiam profectum, redditū mihi sunt, & emissi me paulo post respondisse per honestum adolescentem, cui cognomen Cornellau. Non dubito quā mēas acceperit, si quidem salvus isthuc pervenit. Quod de ingratitude illius acerbē querēs, non restagor quidem iusto tuo dolori, sed tamen vehementer te horrore, timore obtestor, ut cum eo in gratiam reverteri velis: si nihil aliud exemplum meum id abs te impetrare debet. scis enim quam contempnim & abjecte de me sit tutum, nec fiet per eum quominus vilescerem etiam apud veteres & magnos amicos: quā scilicet eas opē & subsidio fortunam meam tolerassem? sed recte occidit, quod ista cetera calumnia spicula amiserit sine ulla vulneris suspitione. non enim nactus est aures credulas, sed ha sit apud eos, quibus melior notitia nostri, & maior Baudii affirmatio. Tamē omnes istas offensas delevi ex animo, & bona fide petiti perpetuam amicitiam. Cuiusmodi quidē videret mihi consistere adversus fortunam fœderis, quod ista nunc commemoratio, nisi hoc propositū haberet commemoratio, ut in eisdem legēs re compellerem. Censeo itaque obli terandum quid

quid est aut simultatis, aut incommodæ opinionis. & ut certum habeam pignus reconciliatæ gratiæ, cupio auctorque sum, ut istum affectum testeris per epistolam. Sane vir est non absque navo, quis enim talis usquâ est deductus gentium? sed abundat magnis virtutibus. imo pene mihi pluris est quam patriæ genius, in qua nunc splendide magnificeq; vivit, & fama floret apud primariam nobilitatem. Ingenium ejus à regia via deflectit ad diverticula vanitatis & ambitionis, non dolo malo, sed inani quadam sui ostentatione: tamen vitium dies paulatim & ratio circumcidet. Adfui illi superioribus feriis Augustalibus. De poematiis nostris edendis, amplius adhuc delibero. multa sunt quibus offendi possint *οὐ κατὰ τὴν ἐξ ἑ τυχόντες*. si destituor tali comitatu, Eumolphus non agnosceret totam dignitatem suam. Miratur Illustris Scaliger qui factum sit ut ipsius *ἀποπαύματα* De decimis ederetur. negat se vidisse, imo vix per umbram recordari potest quid olim sibi in eo argumento exciderit. Quantum ex vultu ejus & sermone conjeci, non admodum favet munerariis, qui sine suffragio auctoris hosce ludos populo præbuerunt, injuriose seduli dum demereri student. Iam in Eusebii editionem incumbit, sed operæ non admodum calent. itaque vix erit ut ante biennium suprema manus imponatur. Quid tum?

Arbos

Tarda venit seris factura nepotibus umbram.

Commentarios Casauboni *κατὰ τὴν ἀρίστην* in Persium aveo videre. non dubito quin plures erunt quam ipse, cui opera ista imputatur. Væ misero τῷ δέῳ cui plagæ in mundo sunt. Vellem tamen parcius manum inquinaret tali luto (tecum hoc sit,) si non hominis causa qui malum sibi accersit jumento suo, saltem humanitatis & sui reverentia. Faverem vapulanti sub Æneæ magni dextra, si intelligeret bona severioris disciplinæ: sed utcunque est de literis meritis quas mala manu & pravo judicio tractavit, cuperem præteriri silentio, & poni infra dignitatem iracundiæ. non enim possum ejerare tesseram hospitalem, qua me interdum comiter invitavit.

8787

ἔσται ὃ περιμῶν τὴν ἀλήθειαν. Vale, & nos ama.
Datum Lugd. Batavorum XIX Martii, clb Id c iv.

EPISTOLA LXIX.

Jacobo Augusto Thmano Dom. Baudius S. P. D.

Lutetiam. Paris.

Quanquam æquitatis tuæ judicio potius in eo peccare videbor, quod hætenus non peccarim: magis tamen laboro ut in præsens temeritatis culpam deprecem, quam ut excusæ præteriti temporis cessationem. non enim tam mihi cōsiderandum puto, quantum licentiæ eximia comitas tua tribuat iis qui te colunt familiaris, quam quid virtuti & dignitati debeatur. Nata mihi est occasio silentii interrumpendi ex æqua postulatione viri inter suos splendidi & ornatī D. Rutgeri Roelandii, qui magna cum laude fidei & industriæ causas ætitavit in Imperiali Camera. nunc in luce Reip. Hamburgensis eandem Spartam administrat pari studio & integritate. Nunc eum excercet lōga & sumptuosa lis, quæ in multis acerbitatibus hoc potissimum habet commodi, quod & in tuo tribunali causa disceptatur, & clienti nostro summa vororum est cito absolvi. nihil, inquam, æquè expetit quam judicii maturitatem, quisquis tandem evētus consequatur. Ille quidem jure causæ suæ sic confidit, ut ne quæsitus quidem color adversariis superesse videatur, præter sæculi licentiam, & prævalidam calumniandi impunitatem. Sed neutram in partem assensum flecto *οὐδὲν ἀμφοτέρων ἀκροῶσθαι*. tamen non leve argumentum malæ conscientiæ & vituligii præbent ingenia quibus conflictatur. Pugnant enim more Parthorum fugiendo & tergiversando, nec aliud quærunt *ἀμβολιστροὶ*, quam ut tædio sumptuum & frustrationum hominem eo adducant, ut aut prorsus à lite discedat, aut damnosis conditionibus depeciscatur. Vnum illud te oro atque obtestor, ut, quoad juris judiciiq; solemnia patientur, res judicanda ne diutius sufflaminetur. De præclarissimo Historiarum monumento quod sæculo

cato impurasti, valde omnes boni te amant. ego ant
ter quam silendo pronuntiare non possum, omnia
enim infra dignitatem verba erunt. Cum cætera ta-
citus admīror, sum inprimis dignam sursum ſenato-
re fidem, veritatem, libertatem. Vale, Vir illustris.
Datum Lugduni Batavorum, xx Martii, clō 13 cīv.

EPISTOLA LXX.

Hugani Grotio Dem. Baudius S. P. D.

Hagām. Comitīs.

Peris mihi, potissima causa, cur paucis abhinc
diebus Hagām profectus sim, quod te non vi-
derim. Delphos iisse dicebatur. Conveni opti-
mum virorum Neostadium, cui cum decretum
esse viderem, urgēte Ordinum auctoritate, questio-
nem haberi super illa præclara rixa, qua tantum
non in Lapitharum catastrophē erupit, inter Di-
ctatorem nostrum καὶ ἐπὶ ἀφ' ὧν ἡμετέρας, ne res
ea nimium dispalesceret, in irrisum ac ludibrium
opisthrogis, & faceret hominibus benignam ma-
teriem largiretur suaviter subfannandi τὸς ἡγε-
τάς τιν' ἀμεπλίως, ἀπεδάλαις τι νόμο, id consilii de-
deram, ut quoniam de facto in genere satis ex co-
muni fama constaret, admoneretur in posterum, ο
ἵτινες revereri dignitatem muneris, quod susti-
net citra quidem meam culpam, qui vocem (ut Gal-
lioloquuntur) deliberativā nullus habui in eo capi-
tulo, cui Divū benignitate præsul obtigit ejusmo-
di. Sed penes quos culpa sit, ad nos certe redundat
infamata labe, qui sub tam lentis maxillis manderē
cogimur. Tua fide, videturne Stojco stomacho con-
coquenda talis contumelia, quod Baudio ius non
sit suffragii, in quo collegio prælidet dictator talis,
ἀνεκὰς τὸς ἀμεπλίως, verborum satis, factione con-
tentus, non revocat ad animum injuriam, sed publi-
cum decus rei literariæ & exempli ratio flagitat, ne
silentio & dissimulatione tantæ insignis deformatio
magnifica potestatis prætereatur. Dum rebus ami-
se componendis studeo, accersivi mihi jumento
meo negotium non necessarium, imo perquam in-
vidiosum

vidiosum, nisi deponatur tuis auribus. Recepti enim me ex fide citra odium & gratiam parvum ordine perscriptum ad D. Neostadium quo pacto tota res gesta esset. Tum enim fore tempus decernendæ inquisitionis, si reus inficias iret, aut flagitium defenderet, quod vix adduci possum ut credam facturum. Sceli, ut vetus versus ait,

Os homini nullum est, vel potius pugilis.

Ut verum apud te fatear, eram interea loci non leviter aspersus flore Liberi, ita ut pleraque præterlapsa sint aures meas, pleraque subducta memoria, adnigente bono illa patre Lenxo, *Os mihi præproba supponitur.* Ceterum ex famulo Herois, ex ejus uxore aliaque ancilla quedam reperi, quæ salvo frontis honore ne chartis quid committere audeo. Quocirca non amplius intercedo precibus aut gratia, quominus à juratis testibus veritas fieri exquiratur, imo mihi culpam poenitentia emendet, non cansado dico quin sacra Iudis adimantur huic gerulo, & successor quaratur oneri cui succumbit. Vale flos Juventutis, & nos tui observantissimos ama, asstima. Lugduni Batavorum, xxvi Martii, clod. B. c. iv.

EPISTOLA LXXI.

Isaaco Lusio Dom. Baudius S. P. D.

Amstelredamum.

Mitto tibi aliquot exemplaria Orationis quam memoriter habui in auspicio professionis. Clarissimus vir Scaliger mihi impulsor ad editionem fuit. Communicabis ea cum amicis quibus aut amor aut intellectus rerum talium. Memini nuper in nuptiis fratris tui ortum fuisse sermonem inter nos de scriptis principis Jurisconsultorum Donelli, præceptoris in æternum mihi observandi. Affirmabas esse in tuâ manu, efficere ut autographa viri præstantissimi ad te mitterentur, quod arctissima tibi necessitudo & familiaritas intercedat cum propinquis defuncti. Id si ita est, obtestor te per sacra ipsa Themidis, cujus ille in vita eximius semper cultor & sacerdos fuit, ut quæcumque

cumq; ex incomparabili isto thesauro haberi poterunt, cures habenda & ad te transmittenda. Contuli dictata quæ penes me habeo cū ediris à morte ejus Commentariis. tantam reperi, non solum varietatē, sed mutationem in deterius, ut dubitari non possit quin à mala manu tractatum sit illud immensæ laudis & artis opus, cui elaborando potissimam ætatis partē auctor impendit. Non simplicis audaciæ facinus est, sed sacrilegii crimen, tam insolenter grassari in aliena scripta. Non mediocri dolore incendor ob atrocem injuriam illatam manibus magni herois, cujus ingenio sic innutritus sum, ut facile sine notore deprehendere possim, quid in eo legitimum, quid abortivum & ascititium esse videatur. Si id quod te rogo consequor, vindicabo defuncti memoriam liberali causa; non sine commemoratione tui beneficii, & justa infestatione eorum, qui tantum in se flagitii consciverunt, ut suas fæces miscerent cum illius flore. Tractatum meum De foeneratoribus dedi utendum foris: ubi eum nactus ero, curabo ad te transmittendum: aut ipse deferam circa proximas ferias Paschatis; quo tempore, ut spero, vos invisam. Vale. Datum Lugd. Batavorum, xxvi Martii, clō lō c iv.

Is qui hæcce literas tibi reddet est mihi amicissimus. effice ut intelligat meam apud vos gratiam & cognationem aliquid posse.

EPISTOLA LXXII.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

ET si prudentia tua penitus mihi perspecta satis idonea sponsor est, te fidem silentii servaturum in horribili secreto illo, scilicet de itinere Britannico, quod heri deposui tuis auribus: tamen *in ætē* te per literas ea de re commendandum esse censui, ne forte præ studio nostri quid offenderes. Tacito est opus, nisi apud primum virum socerum tuum, qui si sacra sua commoverit, facile excogitare poterit honestam aliquam occasionem, ut illhuc eam aut mandatu publico, aut saltem

tem commendatione instructus. Et si enim nulla me alia causa impellit ad hoc iter suscipiendum, quam amicæ flagitationes Legati Galliarum Comitæ de Beaumont, quodq; tres aut quatuor lectissimi adulescentes polliciti sunt se unâ mecum ituros: tamen si quid ex insperato posset nobis obvenire ab heroibus illis, quibus stat res Belgica, vir sapiens non abhorreret istud:

α' γδ ἀπόκλη' ἐς τὴν ἱερὰν δόξαν.

Non etenim spernenda hominibus sunt munera Divûm.
 Sin minus, meo remigio rem geram, & ut olim non degener incola mundi, ausus fui affari ingentem Elizabetham, ita nunc doctor umbraticus & privatus homo non verebor adire Regem, cujus inter heroicas virtutes familiam ducit humanitas, cui dum committer indulget inrer dum, majestatis oblivisci videtur. Sed meo sensu TANTO MAIOR, TANTO AVGVSTIOR habetur, ut olim frequens Senatus in simili re acclamavit maximo Principum Trajano: cujus laudes dum cottidie recolo in recitationibus nostris publicis, sit ut animum supra fortunâ geram. non quod me sortis meæ poeniteat, aut desultoria levitate deserere cupiam professoriam stationem, in qua me favor amicorum collocavit; sed tamen si quid extra ordinem unctiusculum nobis obtingere posset, haud penitus indigni videmur quorum ratio publice habeatur. Nec vero desertionis aut transfugii notam magnopere extimescerem, si ex hoc Academico pulvere ad altioris dignitatis gradum emergerem. Non enim ulla lege aut passionis obstringor, ut perpetuo affixus hæream huic literariæ glebæ. Durabo tamē, & si unquam detexere potero telam, quam jam pridem ordior, ibit forte in sæcula nomen Baudii, nec fugitiva oblivio memoriam nostri penitus obliterabit. Sed adhuc ea messis in herba est, & multum vacui temporis desiderat. nam &

————arbores

Tarda venit seris factura nepotibus umbram.
 Vale vir ἐμὸν καὶ ἀποστέλλω σου. xv Sextil. cIdIo c iv.

EPI-

EPISTOLA LXXII

Dom. Baujio Cornelius Vandalus sal. & amorem.

Eugdunum Batavor.

Humana flagitatione amicorum & blandis imperiis fratris mihi unice cari, factum est, Clarissime vir, ut plures heic dies Amsterodami ponendos existimaverim, quam apud animum meum proficiscens constitueram. Interea temporis dum illis morem gero, triste & inauspicatum vuncium ad nos allatum est de obitu carissima & mihi multis nominibus observanda matris. Quo vulnere quantum sim exanimatus, nulla verborum vis, aut efficacia satis unquam expresserit. Mi Baudi, mi pater, ergo hoc restabat misero mihi, ut ad praeamurum patris, heu quondam mei, excessum, etiam optatissima matris casus, & summus dolor accederet? o dura fata! o fallaces spes & rerum vicissitudines! Hoc scilicet erat quod praesagiebat animus, qui tristis, exul, & a me ipso dissidens tecum in Britanniam cogitarem. Totus langueo & stupeo, ac nisi aliqua spes aut consolatio huic homini affulserit, vix me superstitem futurum auguro, imo nec spero. Quare si diutina consuetudo fidem tibi fecit mei in te amoris, per nostram te amicitiam & summam necessitudinem oro atque obtestor, ut si speres dolorem meum verbis leniri posse, non patiaris me diutius in hoc summo mœrore (quem iustissimum esse quis negaverit?) vitam vivere. Omnia nunc mihi in visa sunt, vita quoque acerba est, nihil denique ad summam miseriam mihi restat: nisi tu concutiendo secundum pectus tuum aliquid inveneris, quo hanc maximam tristitiam, qua nego me in vita cepisse majorem, si non totam, saltem magnam partem mitigari posse confidas. Quod ut facias tantum a te contendo, quantum animus in extremas calamitates coniectus contendere potest. Die Mercurii proximo Stadam sorte proficiscemur: sed cujus nomine potissimum hoc iter institutum erat, ea nobis erepta est. Sed tamen literas tuas prius expectabimus. Vale, mi pater, quod ut & accipere dignus, & me tui memoriam summa observantia conservaturum, quaecumque fata hunc miserum mortalem exceperint, adeo ut appareat non me frustra de nostra conjunctione gloriari

uari solitum, velim tibi persuasissimum habeas. Amstelredam: XXIII Octobris postredie ejus diei, quem mihi miserrimum & infelicitissimum illuxisse arbitror. Salveant omnes nostri, imprimis conjunx tua.

EPISTOLA LXXIV.

Cornelio Vandalio Dom. Baudius S. P. D.

Amstelrodamum.

Verba sane mihi desunt, quibus te tali tuo tempore in hoc tristissimo & acerbissimo casu consolari queam, neq; tamen officium meum tibi ullo prætectu deesse debet. Vtinam arbitrii mei res esset, continuo ad te ivissem, ut familiari sermone & alloquio, doloris etiani participatione moerorem tuum allevare possem. Sed muneris publici necessitas, & hominum expectatio, cui fidem meam progrāmate jam obstrinxi, non patitur me cupienti animo morem gerere. Gravi profecto vulnere, gravissimo, *τίκνον φλας*, afflictus es; non tantum ignosco tristitiæ & ægritudini tuæ, sed officii & pietatis gloriam tribuo. Verū tamen si uaquam præcepta & instituta sapientiæ pectori tuo sese insinuarunt, nunc illud est, quum reip̄sa & illustri documento expromere debeas indolem magnanimæ virtutis & constantiæ. Non inculcabo sensibus tuis ea, quæ splendide & copiose differuntur ab ethnicis hominibus super contemptu doloris, & ad medendum confusione animorū: tum quod ea tibi compertissima esse non ignoro, tum quod ex illis lacunis nihil puræ & in imo mansuræ consolationis hauriri potest. Ad unicum illud afflicta & *g*ulcerata mentis perfugium atq; asylum te voco. ad sequestrum & mediatorem generis humani, principem vitæ, dominum gloriæ, Servatorem nostrum Iesum Christum, qui Ecclesiani redemit precioso suo sanguine, & ea dona paravit fidelibus Numinis sui cultoribus, quæ nec oculus vidit, nec auris audiit, nec mens mortalis animo complecti unquam evaluit. Hoc si certa fide & *πληροπρεπείᾳ* penitus imbibisti, dicam cum Servio Sulpicio,

F

CIO,

cio, sed longe solidiori munimento nixus, quid est quod te tantopere commoveat dolor tuus intestinus? Matrem amisisti? imo jam demum è misera servitute peccati asserta est iustis vindiciis in libertatem filiorum Dei. Mater excessit è vivis? imo ex lugenti campo ad sempiternam felicitatem, ex mortalitatis carcere ad vitam eam commigravit, quæ nec temporum meris, nec beatitudinis modo circumscribitur. Nostra vero quæ dicitur vita, mors est. quod quum à profano homine dicatur, cujus mentem non illustraverat vera fides, sed anceps & vacillans opinio de immortalitate animarum: an non turpe fuerit & indignum viro Christiano, qui ex Scriptura divinitus inspirata certum habet fore, ut etiam corpora rursus à mortuis in vitam revo-centur, si minor & abjectior animi fortitudo in eo deprehendatur? Quare quoties recurabit cura

Qua nunc te coquit, & versat sub pectore fixa.

occurrat vicissim ad minuendam ægritudinem hæc cogitatio, non quid amiseris, sed qualibus bonis fruatur optima sceminarum. quam amissam luges, nec minus illius commodo quam jacturæ tuæ sensu commovearis. Segrega vero inauspicatum sermonem, & avertat Deus omen, ut superstes esse recuses. quas voces crudo dolori condonari lex humanitatis jubet, sed

οἶδα ὅτι ἄλλον μῦθον ἀμείνονα τῷδε νόησαι.

Scis qua conditione simus ab Imperatore mundi in hac vitæ statione collocati. trans-fuga est, & desertor assignati muneris, qui ejus injussu missionem aut votis exoptat, aut manu sibi facit. Sanior pars Philosophorum in ea mente fuit, etiam ii qui per exiguam spem habebant aliquid hominis à rogo superesse, nec cum corporibus interire magnas heroum animas. Græcorum Romanorumque annales abundant exemplis eorum, qui fortissimè mortes suorum pertulerunt, nec aliud solatium persuadebat ipsis hanc magnanimitatem, quam quod alterutrum statuebant, eos qui commode nimium vitæ pere-gissent, aut omnino non esse, aut nihil triste pati. Quid igitur faciendum est iis, qui sciunt mortem esse

esse non solum miseriarum finem, sed æternæ exordium felicitatis? Multa, imo infinita possem attexere, sed ita sum imparatus hoc tempore ad ea quæ perendie instant agenda, ut nisi officii necessitudine, & amoris impulsu protractus essem in hanc arenam, vix à me verbum exsculpi potuisset. Frigido schemate culpam deprecor, sed tamen scenæ & populo serviendum habeo, quamdiu hæc Sparta nobis ornanda erit. Vale oculissime fili, & pectus obfirma constantiæ exemplis. Salvebis ab uxore, & tui studiosissimis commensalibus nostris; præcipuè à Roosbeckio, & Vander-Vechte, quos vehementer angit tuum infortunium. Scribebam raptim xiv Octobr. clj lō c iv.

PROSOPOPEIA

Filiorum ad matrem Elizabetham Alostanam, præstantissimam foeminarum, viduam insignis viri Ioannis van-Dalii.

Silargitate sumptibusque funerum
 Mæror levare posset, & manes pios
 Hilum juvarent lacryma viventium:
 Vtroque grati fungeremur munere,
 Cæloque moles aqua surgeret, gravem
 Testata curam, nec modus fletu foret.
 Sed copius luxuque vesano nihil
 Sedatur imo pectori infixus dolor.
 Nec fas primumque flere felices, quibus
 Æterna vita luce sumitis obigit.
 Quodnam parental igitur, o dulcis parens,
 Superfit unde iusta funeri tuo
 Rite exsequamur liberi superstites,
 Quævis vita te vivente vitalis fuit;
 Mors est, & omni morte pejor vivere
 Postquam tui caremus; in partes trahit,
 Varieque mentem versat alterna vice
 Duplex potens affectus, hinc desiderii
 Prædulcis ardor afluat præcordiis,
 Sanctumque fas humanitatis imperat
 Lugere ademptam cæni mortaliæ,
 F 2 Tristisque

*Tristisque carmen integrare nania.
 Sed abstinere lacrymarum mollium,
 Fortisque cor munire gaudio iubet
 Subnixâ satis ac Dei verbo Fides.
 Tu jam saluus attigisti limitem,
 Fruerisque vita, vita qua dici meret,
 Quam nulla vox mortalis effari potest.
 Tu naufragis emersa mundi fluctibus
 Portum substisti, quem bonæ spei caput.
 Fas est vocari, non morari amplius
 In hac dolorum valle, sed voti potens
 Cursu peracto regna caelestia plaga
 Felix petisti, nos manemus, tu prae.
 Sed quum vocabit imperator aethæ,
 Te consequemur, hac fide & fiducia
 Perstamus agri, seque, dulcis ô parens,
 Terris adeptam flemus, adscriptam polo
 Gratamur, astus inter agritudinum
 Atque adauctum vulnus, haud molli nimis
 Animo feremus tam gravem casum, tuo
 Docti virili robur exemplo. Vale,
 Vale supremum, donec idem nos dies
 Cælo beabit, atque conjuget tibi.*

EPISTOLA LXXV.

Petro Scriverio Dom. Baudius S. P. D.

Amstelrodamum.

HOdierno vespere post absolutum lectionis
 publicæ pensum protinus ad te ivi cum lite-
 ris ad Vandalium & cognatum meis. Elapsus
 mihi es, sed occasionis opportunitas fortean ma-
 turavit tuum discessum, ut eo celerius domum re-
 vertereris. Nihil novi accidit quod curæ & fiduciæ
 tuæ concrederem, nisi veterem illam cantilenam
 vis tibi occini de patre Oceano. Quanquam fides
 tua monitorem non desiderat, tamen, ut est in ve-
 teri versu,

Nil nocet admissio subdere calcar equo.

Quare supervacuus hortator rogo te, facias quod
 facis, ut tandem animi pendere desinam. Denique,

ut

ut sæpe coram in sermone jeci, quidquid hujus est, id omne in vestris pono gremiis, ut Ascanius ait apud Virgilium: totam rem, inquam, facio arbitrii tui, nec unquam defugiam auctoritatem, dum saltem aliquid exterebretur ab istis triconibus. Consilium è re nata sumes. Sin commoditatis articulos non inveneris, potius lentum hoc negotium in præsens omitte, quam ut alieno tempore proponatur. *et γὰρ τὸ καὶ καὶ τὸν ἀνέχεται ἐν ἑαυτῇ, ne dimittam te sine sententia.* Vale, Vir amicissime, & nos ama. Datum Lugduni Batavorum, xiii Decembris, cto l b c iv.

EPISTOLA LXXVI.

Hugoni Grotio Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

QVando tu, Hugo Magne, bona patria, famam existimationemq; majorum, quod in te est, virtute & factis illustras tuis, tum gloriose vocis confusus munimine, laborantium sp̄e, vitam, salutem atque incolumitatem defendis: nec minus consilio, doctrina, fide ac solertia judicii, provides humano generi, quam qui corpora bello obiectant, pulchramq; petunt per vulnera mortem; ob eam rem Dominico Baudioq; videntur, recte & ordine facturum te, si isthic, ubi es, manere potius in animum induxeris, quam huc venire ut loces vacivas ædes aurium explodendo professori, nisi aliud placeat majestati Grotianæ, & optimo virorum Mylio, heroi; quorum decretis intercedere, nec fas nec pium esse censeo. Sed satis est formularum & carminum, nunc mea sponte tecum loquar. Quorsum enim in viam te des,

ἢ ἵνα ἴδῃς ἰδὼς Ἀγαμέμνονα Ἀτρεΐδαν.

aut, si mavis, *Metso Suffecio?* Sed scin', quid te velim? ut recta eas ad ædes ubi Bakerus Bankemii gener elegit domicilium. illic ejus ὀμόγαμρος noster Syndicus Nicolaus Zeistius divertitur: eum rogato meis verbis, ut quamprimum velit conscribere egregium illud instrumentum; cujus beneficio per-

veniant ad periculum exhibilationis: id protinus huc transmittendum curato. Satis pol pro imperio tecum loquor. sed hanc mihi fiduciam largitur indolis tua *ἡμῶν ἡθὺς εἰς ἄκρον*. Vale & *ομοσπύοις, καὶ χαρίενδαι, ἡ ὁμοκαίνοις καὶ Ἐπιειδίῳ καὶ Κρήτῃ*, plurimam salutem meo nomine nunciato. Scribebam VIIII Aprilis CIO IO CV.

EPISTOLA LXXVII.

Hugoni Grotio Dom. Baudino S. P. D.

Hagam-Comitis.

GRavis hesterno die nuncius Scriverium nostrum perculit, causam patris tertio jam præjudicio tantum non jugulatam. Is quidem prorsus animum despondet, etiam si non magnopere laboret de tota re: verum hoc ajo eū *ἐλπίδα καὶ ἐπὶ ἐλαχίστῳ ἐχθρῷ περὶ τῆς καὶ πατρὸς καὶ ἐμοῦ*, nec ego sane multum confido. restat tamen aliquid speculæ *ἐν γένεσι τῆς μεγίστης καὶ θαυμασιωτάτης*. Loquor ex animo, nec ingenium meum factum est ad assentandum. Hoc sentio, si sacra tua commoveris, non penitus depositæ salutis fore hunc ægrum, *εἴ μοι νόσος ἐστὶ φρενῆρας*. Enimvero mihi *ἀδελφείας* singula considerant res ita liquidi juris esse videbatur, ut nihil pene animadverteterem quod adferri posset cordatis iudicibus ancipitem curam deliberandi. Tollentur commercia de rebus humanis: non schemata tantum; & semper cum folle parati esse debebunt contrahentes, si hæc dissolvendæ obligationis ratio non valebit ad liberationem. Quare nisi penitus decollavit negotium, rogo te fulcias ope tua laborantem causam, vel hoc ipso quod animam agit. Non enim prius advocandi sunt tales Æsculapii, quam res ad extremum sit deducta discrimen: ut magnus ille patronus Tulliano sale perfriktus, ad cuius patrocinium impetrandum homicidio opus erat. Sed extra jocum; si omnem Grotium exculseris, signū aliquod ad bene sperandum affulgebit. Tuto potes ingenii vires periclitari. jam enim abest metus deterioris eventus, & si qua melior

melior fortuna sequetur, id omne in lucro deputabitur. Consultatiuncula nostra est penes advocatum D. à Berendrecht, in qua per incogitantiam tacitus omisi, quod non est de nihilo: nimirum, datum esse nomen in solutum ipsi principali reo credendi, non ei qui vel ex cessione, vel ex mandati causa negotium gerebat. Hanc epistolam ad te scripsi ignaro Scriverio; cui si nec opinanti *ἐπιμαχῶν* istud arte & industria tua obvenerit, feceris par ceteris tuis factis, & immortalis beneficio virum optimum meque communiter tibi devinxeris. Vale, & nos ama. Datum Lugd. Batav. vi. Martii, cix 10 cv.

Interfuit nostræ recitationi clarissimus vir D. Mylius, sed pluvio die, & Iove non quidem Tonante, sed parum sereno. Vereor ut auspicia addixerint, nisi quod me solatur ὅτι εἰς εὐχὰς ἀγέμεθα *ἀμύνονταί τῳ ἐν πείρῃς*.

EPISTOLA LXXVIII.

Stephano Douša Dom. Baudius S. P. D.

Hagani-Comitis.

Communicavit mecum Franciscus heros frater tuus literas, quibus secum agis adductus rogatu Legati D. Buzenvallii, ut librum Arminii De permissione peccati, aut ipse describat, aut per alium quempiam curet exscribendum. Idem munus injunctum fuit Heinſio nostro. parebitur ejus desiderio. sed ipse ad meum ipsius usum statui prius præclarum istud monumentum scribere, quod intra biduum facturum mihi videor: tum dabo operam, ut nanciscar hominem idoneum, qui id oneris in se recipiat. Si meæ preces aliquid haberent ponderis apud auctorem, vehementer eum rogarem, ut quidquid hujus est, sæculo imputaret. Interest & existimationis ejus, quam oblique proſcindunt homines, qui ne admiratione quidem consequi possunt hominis virtutes; interest item ipsius veritatis, quæ per ejus latus vulneratur. Ita rem

natam video, ut securum sit potius schema, quam imperiti senes velint perdenda fateri, quæ imberbes didicere, ἀλλὰ καὶ περιμῆν τιμὴ ἀλθιῖδου homini cordato, & qui se ratione præditum esse intelligit, nullum evenire potest majus beneficium quàm à veritate suaderi. sed omnes non intelligunt hæc arcana, nec sapientia potest inculcari impetu unius admonitionis. opus est, & tractu temporis & animo ritè ad eam preparato. Verum ne ego inscitus & insipiens sum, qui extra territoriū & supra jurisdictionem meam jus dicere insisto; nihil ista faciunt ad Eloquentiæ & Historiarum professionem, nisi quod homines nostri gregis maxime convenit habere sanas de maximis rebus opiniones. Vale vir nobilissime, & nos ama. uxori tuæ, foemina singularis exempli, multam à me & uxore mea salutem nunciabis. Datum Lugd. Batavorum, xxvi Martii, clc lccv.

EPISTOLA LXXIX.

Hugoni Grotio Dom. Baudius S. P. D.

Hagam Comititis.

CVM appeteret dies proximorum comitorum, erat mihi in animo excurrere Hagam, ut mei memoriam refricarem apud optimū virorum Neostadium, simul etiam tui invivendi causa, cujus optatissimo conspectu & sermone ita recreor, ut ea res sola solari possit ægritudinem,

Qua nunc me coquit, & versat si b pectore fixa.

Cur enim te φίλατον καίεα, celem justam indignationem? Iam factum est biennium, postquam me blanda conspiratio amicorum magis quam propria voluntas in hac professoria statione collocavit. Quanta ope contenderim, ut recte fideliterq; mandatis partibus defungerer, malo in ore famæ & in iudicio bonorum relinquere, quam in prædicatione mea ponere. Nunquam fui tam abjecti & degeneris animi, ut attollerem vel deprimerem μέγαλον θυμὸν ob infrequentiam aut celebritatem auditorum. contentus sum recti conscientia, καὶ ὅτι παρ' ἐμοῦ

ἔμοι τὸ καλόν. nec tam præclare agitur cum rebus humanis, ut optima quæque pluribus placeant. Interim qui Baudium de interiore nota non capiunt, hoc nomine rationem habere hominis debuerunt, quod nec fama consentiens ei mentitur, nec abest scena diffusior atque alii cuiquam. Cur igitur adhuc visor inter extraordinarios, cum potius (σὺν ἀδρα-
σειά λίσσῃ) extra ordinem remunerandus esse videar? Non invidéo cuiusquam commodis, nedum amicissimi: sed sane par aut major liberalitas in hunc hominem ἐδὲν ἐξαιῶντα redundare debuit. Ut cætera paria sint; ætatis & titulorum prærogati-
va κρείττων ἐκ δόχουσι (ἔ), ἀλλὰ μάλλον ἀχθομαι. An quia non prorinus minor abitum, idcirco de me retinendo non admodum laboratur? At hoc tibi Delphis dictum putato non Lugduno, me esse ex eo genere hominum, qui bellum non ostendunt prius quam gerunt. Pedum visa est via. τὸ τέχνησιον πᾶσα γῆ
τρέφει. alibi etiam locus erit nostris historiis. si non aliud; hoc saltem habeo muneris horum hominum, quod experiendo didici ποῖ (Θ) αἰὲρ ἔτι δὲ λυγρὰ βίωσις. gravi quidem meo flagitio, sed nulla est ad bonam mentem sera ætas. Si mihi hic animus fuisset cum in Gallia degerem, uberrimus Fortunæ rivus me inaurasset. de nemine queri possum quam de mea fatali torpedine, & ignavia, quæ specie modestiæ & verecundiæ mihi ademit usumfructū mei. cætera enim abunde in mundo erant. amicorum primariæ dignitatis effusissima studia, liberæ cohortationes, quæ timido quoque possent addere mentem. Quid multis moror? regnassem ibi luscus inter cæcos. eadem nunc omnia nobis integra sunt. καὶ αὐθαίρεσι (Θ) ἡ βουλευσία. Ex diuturna emanatione hoc percepi commodi, quod genium illius gentis ἐξ ἑαῖα mihi callere videor, & quo genere studiorum inescari possint. Ad summam, cum vires meas respicio (feras me quæso licentius jocantem) non possum ultra Stoico stomacho concoquere tantam nostri μειονέξιδου, & φροντίος Ἰπποκλείδῃ, quā scamni partem corpore premam, & longe malo ad exemplū Catonis ut quærantur homines, cur statua mihi

posita non sit, quam cur statuta sit, quærant. verum tamen inserviendum est etiam scenæ, & populo, cui merito videtur indignum, nos qui abhinc annis fere viginti in hac ipsa urbe consecuti sumus supremum literarii honoris gradum, quanta vix quisquam alter laude & commendatione, ne ad suffragium quidem admitti in eo collegio, cui anno. sed reprimo me, *κίνησωσι γὰρ ὅτι τ' ὀργῆς ἔλας.* Sed sunt opaca quos bonos facit barba; cuius tamen primipilus non erat in rerum natura cum ordines ducere coepimus. Cæterum non sum adeo *καὶ ὁδοῖς ἐμὴ κεραυνοῖς ἐλάττω*, quin malim augeri, *κλήματι δὲ σὺ δὲ πῶς σημείω.* Potest tamen utrumque jungi. quod ni mature sit, ego mihi recte videro. Cum hic nuper esset suadæ medulla, Ioh. Vtenbogardius, libere & familiariter eadem hæc apud eum egi. recepit sibi curæ fore justam postulationem nostram, sed incertum est an Ultrajecto reversurus sit priusquam de capite nostro fient comitia. Conceperam spes opimas de Mylii collega, sed *ἐπὶ ποσὶ κἀπὸ ποσὶ θυμῶς*, postquam ex Heinziadæ nostri sermone intellexi eum magnificè sentire & loqui de faceto illo naturæ hallucinantis oblectamento,

† *τρεχέων φίλους καλεῖν πικρὰν ἀνδρῶν.* Visus est tamen mihi superiori mense Februario non absurdi nec inertis ingenii. Quoniam ita fors fert, ut sub tam lentis maxillis edendum sit, pergratum mihi feceris, si gratia tua, quæ plurimum potest polletq; apud omnis generis & ordinis homines, nos apud eum juveris. Audio lectissimum virum Cornelium Mylium à principe legatum ad ordinandos quarundam ejus civitatum magistratus. si redierit, plurima salute velim eum impertias meis verbis. Scriverianam litem etiam curæ tuæ fiduciaque commendo. Non est quod te rogam, ne foras eliminetur quæ hic temere effutio: satis me tacente intelligis non esse proferenda, nec ulli concedenda nisi Vulcano nostro, vel si mavis Veneris marito. Vale, Lugd. Batav. 14. Martii, 1710. CV.

EPISTOLA LXXX.

*Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.**Hagae-Comitis.*

ADfuit mihi hoc mane Abrahamus Lusius major natu filius sionis, viri fama notissimi ob multiplices casus, quibus confictatus est. Contingit me propinquo gradu consanguinitatis, atque adeo si improlis esset, ego eum proximus haeres impellerem: sed huic rei abunde provisum est. *ἔστιν δὲ τὰντα πρὸς ἐμὸν*, nisi ut hinc perspicias legitimam causam necessitudinis videri, cur ejus causa velle debeam. Accessit benignitas, quo nomine, ut sunt res nostrae tenues, me sibi devinxit. Rogatus sum à filio ut tibi commendarerem litem, quæ coram tribunali vestro vertitur, non liquet mihi de meritis & jure controversiæ, nec fas est ut te quidquam præter æquum ac bonum rogem. Quod unum licet, oro te atque obtestor, ut mature tota res expediatur, nec longo litis suffamine negotium proleatur. Hoc mihi oculato testis certo compertum est, patrem paucis abhinc mensibus immani jactura multatum fuisse, nulla sua culpa, per improvidam facilitatem alterius filii, qui ut amplexu afflictas fortunas fide sua sustentaret, pene florentissimas opes paternas pessumdedit; certe rationes omnes mirum in modum conturbavit. Ego sorti meæ gratulor, quem ab hujusmodi periculis vindicat diva Penia, quam bonæ mentis scelerem indigitat elegantissimus nequitiae Arbitr Petronius. Mallem tamen ut pater Porus hanc fatalem bonis ingeniis contubernaleni mitteret *ἐστὶ μακαρία*, nostrumque angustum Larem beare vellet eo imbre qui fluxit in sinum Danaës. *ἀλλ' ἵππεως ἰσχυροὶ θεοὶ καὶ μὴλόωντες*. Sed de his tantum est. B. adhuc domi situs est, dormit, & coenat. In hoc duplici cardine tota vitæ summa vertitur. Venit mihi in mentem ejus dicerii, quo olim ab homine non infaceto perstrictus est M. Antonius Triumvir. Cū enim quispiam sciscitaretur, quid rerum gereret?

F 6

quod,

quod, inquit, Canis in Nilo, bibit & fugit. Interim currunt usurae, adeo ut interdum voveam posse tam preciose stertere. Sed desino nugarum, teque valere plurimum jubeo. Datum Lugd. Batavorum, VI Julii. Clō Io c v.

EPISTOLA LXXXI.

Iusto Lipsio Dom. Baudius S. P. D.

Lovanium.

Nescio an ipse mihi vana credulitate blandiar, sed cum singula verba tuarum literarum expendo, fruor hac opinione, vix quenquam in terris vivere cui magis ex animo velis: ita ubiq; non σημεία sed αἰαμοιβήτητα τεκμήρια comparent profusissimi amoris & benevolentiae. Si me mutuum tecum facere dixerō, non assequar magnitudinem tuorum meritorum, nec millesimam partem ac portionem affectus expressero. Nam quo penitius heroicas dotes ingenii iudiciiue tui contemplor, eo magis labor sub onere admirationis. Itaque non liquet mihi utrum potius gratulandum habeam fortunae, quod à Principe allectus sis in ordinem sanctioris consistorii, an dolendum tuo seculique nomine, quod ex arce praestantissimarum cogitationum, quibus aeternitatem es adeptus, ad tractanda Reip. munia descenderis. De patria quidem, quae per tot annos lento duello velut pertinaci tabe colliditur, melius augurari incipio, postquam ei tantus Atlas contigit. Aut enim consilio rem lapsam restituet, aut omnino salus hunc agrum deferuit, ἀλλ' ὅχρεται μετ' ὀφθελίας μᾶλλον μοι θυμὸς ἐπίσσει ἢ βλασφημεῖν. Vtique postquam aspersisti animo suavissimam mentionem εἰρήνης: neq; enim te tali probitate ac prudentia virum temere id fecisse iudico. Sed omnia auguria me fallunt, aut θεὸς δὲ ποτὶ μηχανῆς ex insperato interveniat oportet, qui nos tam salutari bono reluctantes atq; invitos cōpotire dignetur. Nos dico, non quod me una ibidem traham, cui nullus unquam dies optatior affulgebit, quam qui post ærumnas beatā illam Divam nationi

Belga-

Belgarum redonabit. Pacem dico, quæ non sit pæcio servitutis, quæ nihil habeat infidiarum, quæ talis in recessu sit, qualem frons promittit. Assentior enim & ausculto mirum in modum Phœbo vatum canenti ex tripode, ἀφρήτωρ, ἀδέμζος αἰέσι, nosti reliqua. Sed audi vicissim veram vocem, nisi fata majora humanis consiliis aliam mentem τῷ δήμῳ ἐβλή ταύτης τ' πολιτείας inspiraverint. ἐχ' δ' ἰὸς εἶμι βλήπειν ὅπνι κριτηρίῳ πεποιδῶς ἐλπίδα τυγχάνεις ἔχων τοσαύτης αἰελάπης ἐ ἀπρὸς δοκίμῃ δουραξίας, εἰ μὴ σιωπῶς ὅπνι τὸ θεῖον ἡμῶν καλλιῶ βελδύεται. Hæc enim persuasio potentior ullo fidei articulo penitus infidet animis nostrorum hominum, omni peste pejus detestandum esse ipsum pacis nomen. Hic murus aheneus, hoc Palladium pertinacis diffidentia nunquam illis mortali Marte vel arte extorquebitur. major vis, καὶ ἰπ' εἰπεῖν, θεῶ βία nobis opus est, quæ ex transverso incurrere forsan est ut possit. Sed hæc apud callidos rerum temporumque in deliberandi rationes referri non solent. Quin etiam aut ingenia mortaliū nullus calleo, aut fidenter audeo dicere, eos, qui sedent ad clavum nostri imperii ὧν κράτ' ἐστὶ μέγζον, nullis unquam conditionibus ad fœdus ferendum adductum iri. Non si. sed non libet mihi male ominari, nec ulterius *incedo per ignes suppositos cineri doloso*. Simul etiam instat nuncius, quem si parte aliqua sermonis & favoris dignari voles, erit unde novo nomine tibi sim obstrictus. Vale, vir æternum mihi observande. Datum Lugduni Batavorum, iv Iulii, clō Io cv.

EPISTOLA LXXXII.

Iacobo Augusto Thuano Dom. Baudius S. P. D.

Lutetiam Parif.

VIdi manu præstantissimi collegæ Danielis Heisii scriptum exemplum tuarum literarum quas postremo ad illustrem virum Iosephum Scaligerum misisti, ad quarum calcem erat adscripta salus πολλοῖς τ' ἀγαθοῖς τε, nulla nostri mentione, Quæ res ita perculit animum, ut

F 7

quan-

quanquam probe mihi sum conscius quanta te
semper observantia coluerim, tamen haud medio-
criter veritus sum, ne quod frigus pectori tuo infe-
disse videretur, quod nonnullam pristinae volunta-
tis immutationem aut imminutionem adferre po-
tuerit. Equidem cum in omnes partes cogitatio-
nem versarem, nihil causae comminisci poteram,
nisi quod officio scriptionis defuisse videor, cujus
culpam non tam negligentia sustinet, à qua tamen
non prorsus ipse me absolvo, quam seria virtutum
tuarum aestimatio, quae maiorem reverentiam po-
stulant, quam ut scholasticis & inanibus literularum
formulis tempora tua morari audeam, licet confi-
dam te id officii munus æqui bonique consulturū.
Quod si hinc mali labes & offensae origo manat, est
in mundo unde culpam expiare liceat. Ne tamen
indefensus causam tradam, ex quo pars esse coepi
hujus Academiae, bis me ad te scribere commemi-
ni. prior epistola continebat preces ab officio ex-
pressas in gratiam Ruggeri Roelandii I. C. cujus cau-
sa disceptabatur in tuo tribunali, nec erat aliud
perfugium adversariis, ut ex multorum sermonibus
audiebam, quam in longo sufflamine litis, & in pro-
telatione rei judicandae; posterioribus literis, circa
(ni fallor) tempora superioris Paschae, commenda-
bam humanitati tuae juvenem Germanum probum
& literatum, ut captus est gentis, nomine Sebastia-
num Stirpe, qui per aliquot menses usus est nostro
convictu. haecenus autem ejus causa laborabam,
non ut hominem illustri gratia tua, & interiori ad-
missione, sed tralatitia tantum & obvia sermonis
comitate dignari velles. Id enim & ad voti ejus
summam abunde sufficiebat, & ego non ita fron-
tem perfricui ut insuper habeam quid dignitati de-
beat. Sed ex quo hinc discessit nihil est nobis au-
ditum quid eo factum sit, unde sit ut metuant ejus
propinqui & populares, quibus ob morum indolem
& optimarum artium amorem curae est, ne quid
humanitus ei acciderit. Verbosius & minutatim
causam hanc peroravi, ut scires quantum intersit
mea ne quid incommodae opinionis haerere in ani-

mo tuo patiaris. An ego non colam, non venerer, non omni officio ac potius pietate complectar eum virum, quo nemo vivit hodie in amplissimo regno Galliarum, fide, constantia, magnanimitate optimi Senatoris, & omni genere virtutum instructior, quē non aliter intuentur ac suspiciunt quicumque Regē & regnum fortiter amant, quā heroēm sæculo præstantiorem καὶ ὡς λείψανόν τι τῷ γένει ἡμῶν. Taceo ingentia merita, quibus effecisti ut vivā & moriar ingratus. Sed hæc reverentius fuerit horrore sacri silentii obsignare, quam deterere sermonibus, qui longe subsidunt infra dignitatem meritorum. adde, quod stylo manum injicit moderatio tua, cui potius morem geram quam impari meę cupiditati. Valde omnibus bonis indignum visum est, virum alioqui singularem & optime de re literaria meritum Iustum Lipsium eo processisse, ut etiā libertati tuæ convicium faceret. nec tamen sum admiratus, καὶ γὰρ ἡ ἀγαθὴν ἀ' λογίαν ἐλαφχος σαφὲς ἔ' τὰ ἐναντία ἐπιτηδεύοντων. Venit mihi in mentem ultimi Flaviorum hæredis, qui vitiorum sibi conscius, inimicas vitiiis artes reverentia magis quā odio relegabat, nequid usquam honesti occurreret, quod ipsi peccandi verecundiam incuteret, aut turpitudinem exprobraret. Non defui hominem monere μάλα παρησιαστικῶς quantum famæ & dignitati suæ notam inustum ierit per ejusmodi deliramenta Divarum. Triumphavi gaudio, cum animadverti iudicium tuum prorsus conspirare cum nostro in depingendo suis coloribus auctore Amphitheatri Horrois. Ille vero constringendus est, μέγιστα γὰρ ἐν ἀνικτῶι. Nunquam vidi monstrosius dicendi genus, quasi cum multa jura confundit coquus, quid oleat nescias, male olere facile intelligas. Gestit animus aliquod lucubrationis telum in hunc ceritum & fanaticum lucumonem, quanquam non est tanti, sed expedit ut norit sæculū quam omnes insanabiliter insaniant, qui eum sanæ mentis esse arbitrantur. Verum enim vero fieri non poterit, quin manus inquinatas habeat, qui tā vili & informi luto ludere instituit. Vale vir illustris, & nos ama. Datū Lugduni nostræ Bata-
vorum III Non. August. CIO IO CV. EPI.

EPISTOLA LXXXIII.

*Augustino Puteano & fratribus Dom. Baudius S.P.D.**Lutetiam Paris.*

ETSI à vobis nihil vicissim habeo præter obstinatum silentium, tamen non desistam ab officio scriptiois, ut tandem convitio & assiduitate flagitandi vocem extorqueam. Nescio an omnes literæ, quas dedi perlatæ sint, hoc liquet mihi affirmare ex animi sententia, me ut minimum quater ad vos scripsisse, ex quo pertinaciter in silentio perterritis, ejusque rei testis esse potest hic noster Vassianus, quem illo proficisci sine meis literis nefas putavi. Suspisor nonnullos ex iis, qui se in Galliam proficisci dicerent, verba mihi dedisse, & vendidisse fumos, ut epistolas exterebrarent, rarum scilicet thesaurum καὶ ἀγυρίε αὐτὰξιον ἀντιρύσαι. Hanc ego conjecturam facio τελευτήσας ὅτι ὑμεῖς ἐχέμεθ' ἡμῶν. Posthac non temere τοῖς τυχεῖσι committam hujusmodi literarium depositum: non quod in eo periclitetur salus publica, sed tamen ringor serio quum parum bona fide quidquid istud est administratur. Interim absit ut de vestra in me benevolentia in dubium veniam, etsi ὁ μέγας ἔρως ἐστὶ ζήλο τυπὸν πηχῆμα, μετὸν ὑποψίας & ἀπιστίας. & ut ait ingeniosissimus vates,

Res est sollicitis plena timoris amor.

Sed non cadit in vestram indolem tam bene natam atq; educatam ulla sequior suspicio. Verumtamen hortandi estis, ut cum vos ad omnem laudis cumulum natura genuerit, ratio formarit, voluntas & studium accenderit, ne patiamini tantas dotes ulla negligentia labe deformari. Nec tamen anxiam & morosam scribendi legem vobis impono, sed qualem decet esse inter amicos intimæ admissionis, cupio vos μάλ' ἡδύω & μονονυχὶ εἰκὴ γράφειν, ὅ, π' ἂν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἐπ' ἀκείραν γλῶτταν ἔλθῃ. atq; adeo quemadmodum olim ferunt Augustum ex fortuito & tenui apparatu collegisse quam esset familiaris sibi bonus quidam civis, apud quem sequestrata majesticatis pompa cœnare dignatus fuerat, idem judi-

cium

cium ego de vobis faciam, si communiter & obvio more me appellaveritis. Assentior enim huic maximo Principum, qui nihil minus probabat quam molestam & operosam dictionem. Nescio an id genus vitii φορτικός χαρακτήρ Græcè dici posset. consulendus esset vester Aperta Casaubonus, aut noster heros Scaliger. Nam mihi quidem, qui neuter ὀχλοῦμαι εἶναι, jam cura verborum sordet præ studio res indagandi.

Quid rectum atque decens curo, & rogo, & omnis in hoc sum.

possum etiam vere subjicere alterum ejusdem poetæ versum,

Condo & compono quæ mox depromere possim.

Videris exemplum quam negligenter & parum laboriose ad vos scribam. quod etsi facere posse videor decentius & confidentius ob privilegium ætatis, tamen nihil causæ est, quin id (si videtur) imitemini. Nam ut mulieres tum maxime ornatz esse dicuntur, cum ornamenta negligunt, ita in familiaribus alloquiis nihil æque aridet genio meo, quam sermo fluens ex facili, & qui, ut ait Petronius, naturali pulchritudine exsurgat. nam ut ipsi olim cecinimus in Iambis nostris

Laborioso præstat ornatu rudis

Simplexque forma, fūco egent merces mala.

ἀλλ' ἐχ' ἀπασιν εἰς Κόρινθον ἰδ' ὁ πλες, & forsitan est hæc una de summis orationis virtutibus, licet vulgo haud videatur, θυεῖν τῇ σαφεινῇ & ἀπλότῃ. Hoc artis secretum si intellexisset delirus iste furcifer, qui Amphitheatrum Honoris edendum curavit, maluisset altum stertere, aut cucurbitas pingere, quam tanto conatu tam immanes nugas agere. Sed illum quidem illaudatum in tempus præsens omitamus: tractabitur fortean à nobis ut dignus est. cæterum narro vobis quam rarissimos hodie scriptores, quorum libros inhabitet illa Venus, quam Appelles in operibus suis velut propriam & peculiarem dotem sibi jure præcipui vindicabat. Nec miror. ἐστὶ γὰρ δωρητὸν τι πρεσβύμα καὶ φύσις μᾶλλον ἐνυπαρχὴ τοῖς ἀνδράποισι, quos æquus amavit Iuppiter,

μαται τῷ βασιλεῖ.
70. Quædam mihi
ix quidquam par aut
a antiquitas. Valete,
ugduni Batavorum,

LXXXIV.

Baudium S. D.

Dordrechtum.

exspectatio tua & a-
um meū. Sed dabis
nibus nostris. distri-
scribendarum lite-
am, in Britanniam, &
tus est hinc genero-
mihi muneri opera
editione hæredum
ge mihi gratissimum
timatione auctoris,
atorum utiliora &
avit. nec ipsum Ci-
certamen eloquen-
fore ut per episto-
mihi videatur opti-
rum. Erit argumen-
speciosum quam u-
Nobis vehementer
am poëtarum, Non
dare lucem, ut hor-
tus in aureo libello
o fuge credere quid-
oris judicii. Literæ,
r. non erit tibi dede-
n amore casto & ho-
& probam nympham
nibus tuis officiosimā
bis: patri optimo, ma-
imis, sororibus candi-
e quicunque Baudiani
nominis

ter, ἢ διδασκῶ κτλ. Videas plerumque hoc unum
 gloriæ choragium sectari ut multos libros evolvis-
 se videantur. quorum equidem operosam sedulita-
 tem fugillare nec velim. nec æquum esse arbitror,
 αὐταὶ ἡμεῖς δὲ πλείους τοῖς λωϊτέροις ἐᾶμενον, paucis in-
 nutrirī, paucis familiariter adfuescere. paucissimis
 enim opus est ad bonam mentem, & laboratur etiā
 intemperantia rerum optimarum. Sed de tota hac
 ratione sententiam meam copiose aliquando in
 vulgus proferam: est enim & nobis censendi jus, e-
 runtque forte non pauca, quibus iuvenes ad laudis
 fructum assurgentes industriam suam adiutum iri
 non inviti fatebuntur. ἔγάρ ἐστι ταῦτα τ' ἐπιστολικῆς
 θεωρηματικῆς, ἀλλὰ δεῖται ἐπαμφοτέρων ἐμπειρίας
 ἐθετηδῶς, ἔμπροσθεν μάλιστα ἡ κριτικῆς ἀσφαλε-
 στέως. Libuit tamen ὁσίας χάριν hoc specimen ju-
 dicii vobis exhibere ne nihil scriberem. Monui vos
 jampridem, dissipatum fuisse rumorem de Vvou-
 verio nostro, quasi plagio domestico sublegerit
 potissimam partem suæ Polymathiz. εἰ μὴ τὸ τοῦ
 αὐτοῦ θεωρητικῆς ἀκρίβειας, ἐκλογικῆς ὑμῶν μὴ ῥάδιον π-
 ροβλεψῆν τῇ διαβολῇ, ἢ γὰρ ὁ καταφθνήσκων ἀχρηστῶν
 μῶμον ἀνάψαι τοσούτου ἀνδρὸς, quem ego virtute, do-
 ctarina, ingenio præstantiorem pene judico, quam
 totam gentem & civitatem suam. Habet ille sua de-
 liquia, nam vitiis nemo sine nascitur. abundat etiam
 magnis virtutibus, inter quas palmarium obtinet
 ἡ ἀληθεία ἐλαμψέτης τ' φύσεως, quæ dona plagio
 non accepit, nec cuiquam nisi naturæ suæ genio im-
 putare debet. Velim scire an κοινὸν ἀφ' ἡδὲ λελθὼν χει-
 ροπόρη καὶ ἐκ redierit ex Italia. Nunc in eo sum, ut
 omnia nostra poemata edantur, quæ quidem tuto
 in sæculum ire possunt. Multi enim præsertim ex
 procaci cohorte Iamborum expungendi sunt, sal-
 tem nondum ἐκ custodia dimittendi, ne malum cre-
 ent auctori. quanquam duplici præfatione satisfa-
 ctū putamus cordatis & moderatis lectoribus, qui
 non horrebunt manum admoveere nobis. Sed tutior
 est silentii merces, cujus rationem nemo reddidit.
 Si non viderer nimis intemperanter abuti vestra fa-
 cilitate, libens vos rogem, ut prima quaque occa-
 sione

sione mihi mittatis *ἀποδείγματα τῆ βασιλείας.*
πολλὰ γὰρ ἐστὶν ἡ ποιητῶν κόμματα. Quædam mihi
 hærent in memoria, quibus vix quidquam par aut
 simile habet Romana vel Græca antiquitas. Valete,
 & bene rem gerite. Datum Lugduni Batavorum,
 III Nonas Augusti, CIO IC CV.

EPISTOLA LXXXIV.

Ioanni Rutgerſio Dom. Baudius S. D.

Dordrechtum.

Tardius scribo quam aut expectatio tua & a-
 viditas ferebat, aut officium meū. Sed dabis
 hanc veniam occupationibus nostris. distri-
 ctus fui molestis oneribus scribendarum lite-
 rarum in Galliam, in Germaniam, in Britanniam, &
 quo non? Hesterno die profectus est hinc genero-
 sus Comes Polonus. Reliquit mihi muneri opera
 Plutarchi Latine & Græce ex editione hæredum
 Andreæ VVecheli. donum longe mihi gratissimum
 & ab animo donatoris, & ab æstimatione auctoris,
 quo nemo in tota gente literatorum utiliora &
 magis frugifera sæculo consecravit. nec ipsum Ci-
 ceronem excipio, nisi qua parte certamen eloquen-
 tiæ cernitur. Damnavi me voto, fore ut per episto-
 lam secum communicem quæ mihi videatur opti-
 ma ratio ordinandorum studiorum. Erit argumen-
 tum non tam fronte & pompa speciosum quam u-
 su & commodo præclarum. Nobis vehementer
 placet ad exemplum principum poetarum, *Non
 sumum ex fulgore, sed ex fumo dare lucem,* ut hor-
 tatur prudens monitor Horatius in aureo libello
 de arte poetica: quo opusculo fuge credere quid-
 quam exstare majoris & melioris iudicii. Literæ,
 quas his adjunxi, fac tradantur. non erit tibi dede-
 cori exercere conciliaturam in amore casto & ho-
 nestissimo, quo bonam illam & probam nympham
 in æternum complectar. Omnibus tuis officiosissimā
 salutem à me & uxore nunciabis: patri optimo, ma-
 tri letissimæ, fratribus suavissimis, sororibus candi-
 dissimis, avunculis heroibus, & quicumque Baudiani
 nominis

nominis meminisse dignabuntur. imprimis Vossio regi tuæ pueritiæ, Blyenburgianæ familiæ, &c. Datum Lugd. Batavorum, xv Augusti, clō 15 c v.

EPISTOLA LXXXV.

Ioanni Rutgersio Dom. Baudius S. D.

Dordrechtum.

Iterum te alloquor, ut certior fieres Moscovitæ interdictum esse domo nostra ob impudentissimam vultus & sermonis arrogantiam, qua me presente responsavit uxori. Prorsus est in eo mala mens, malus animus, nec unquam evadet ad bonam frugem, nisi naturam expellat furca, & alios mores sibi adoptet. Non Apollinis, sed divinæ vocis & veritatis ipsius effatum est, *in malignam animam nō ingredi sapientiam*. virtus se à malis discernit procul. Virgines sunt Musæ, virgo Pallas: odit profanum vulgus & arcet à suis sacris. Vulgus, non veste & sorte, sed animo & pectore metior. Sæpe sub sordidulo pallio latet ingens heros, contemptor eorum quæ vulgo ducuntur amplissima. Sæpe contra sub purpura teguntur sordes & dehonestamenta generis humani. Si mei arbitrii esset, nunquam suaderem ut ad bonas & ingenuas artes relegarentur qui ab ingenio sunt improbi. videntur enim natura geniti ad serviendum, si vera sentit Aristoteles primo libro Politicorum. Nunquam mihi placuit hominis istius

Obstipum caput & dejecto lumina vultu.

Corporis gestus habitusque plerumque non vana sunt mentis indicia. Sed nimis multa verba perdo de homine minimi pretii; quem etiam audio tantum sibi confidentiæ sumere, ut factorum limites & vitæ terminum definire audeat, sacrilega prorsus temeritate.

Prudens futuræ temporis exitum

Caliginosa nocte premit Deus.

Cave putes, quidquam dici posse flagitiosius tali gente, qui quæ ante pedes sunt nesciunt, cœli scrutantur plagas; nec minimum peccant, qui istiusmodi præsti-

præstigiatoribus auscultant. Abeat igitur in morbo-
niam, meas certe ades non ultra inficiet. tu autem
cum tuis omnibus vale *qui dicitur*. Datum Lugd.
Batavorum, xxvi Augusti, clō lō c v.

EPISTOLA LXXXVI.

Dominico Baudio Ioannes à VVouwer S. P. D.

Lugdunum Batavor.

IAm illud erat, discretissime Baudi, ut verba tua,
quibus silentii mei pertinaciam ingeniose accusare
solebas, reddere constitueram. Nam quanti te tuaque
faciam, frustra ambiciose dixero, inde asperior mihi
visa crudelitas tua, qua sola in tormenta mea durare
potuisti. Quid enim gravius mihi, quam sollicitum &
suspensum salutis tua agere? quid acerbius, quam ami-
cissimi nomen, tanquam in deserto invocare? Sed erige-
bat animum, quod non diu afflicto favere posses. Nulla
autem causa erat, cur disferres scribendi officium ad Il-
lustrissimum Praefectum Regium. Nullo apud eum opus
paratio; de plano, accesseris. Non fraudabu me tamen
istiusmodi literis, ita negotium ex sententia succedet.
Quod vero operam tuam tam prolixè polliceris, unice te
amo: nec peribit opera istius gratia. Mirificè vero me
adfecit, quod de Polymathia nostra scribis. Nunquam
putaram esse aliquid in isto opere, quod alii suum vellent.
Crede mihi, mi Baudi, fama nostra non pendet ex isto li-
bello; cuius residua pars facile probabit auctorem. Non
moveor quicquid maligni de me consingant. patrocina-
tur mihi innocentia mea, & noctes inexhausti laboris
conscia. Et sane nunquam credidero, illum quem in Oc-
citaniam noveram, idem asserere, nisi forte de iis, qua de
Critica dixi. Haud nego in illis non pauca, qua de illo
didici, de reliquis ne per somnium quidem cogitavit, nec
eas Veneres propitias habet, quibus distantibus istius-
modi opus conficeret. Multa certe in illo Commentario,
qua non sunt sui studii; multa qua ipse ignorabat. Quod
si ille huius mēdacii auctor, maxime omnium mortalium
mendacissimum & nequissimum intrepide pronuntiabo.
Sed frustra in iis laboro, qua innocentissimum hunc ani-
mum minime exulcerant. & sane non decrit, quo mihi
mea

mea asserere possem. Qui has tibi tradit, nupera commendatione mea tibi notus. Is quoque attentus Baudiani nominis celebritate, nihil antiquius habuit, quam numen tuum adorare. Parco optimum adolescentem pluribus tibi insinuare. Satis existimo, si intelligas, patre optimo viro & mihi amicissimo natum, laudabilia quaque & honesta studiose sectari. Vale, & me ama. Ex arce VVandesbeckæ, animo tristitia languido. 1 Kglend. Iulii c13 Lc v.

EPISTOLA LXXXVII.

Ioanni à VVouuveren Dom. Baudius S. T. D.

IAmpridem factum est postquam nihil literarum à te accepi. Culpam hujus infrequentiae adscribo periculis itinerum, per quæ factum est ut perierit fasciculus epistolarum, quæ ab te & complures alios miseram. Nimirum ad spectabilem virum Eberardum, Tvvestreng, ad Sebastianum à Bergen, qui me officio scriptionis prævenerat, ad Henricum Rumpium, rogatus ab illo lepidissimo naturæ jocantis oblectamento, qui tanta bella pugnavit pro asserenda majestate VVouuveriana. Non facile ruet coelum dum sustentabitur à tali Atlante. Doleo vicem miscellarum epistolarum, non ob manuprecium, sed quia sentio id jacturæ grave & acerbum videri gravissimo Senatori Tvvestrengio, qui pluribus ad filium literis hunc casum miseratur, tanquam in eo versaretur fundi calamitas. Sed facile sarciri potest quidquid hujus est damni. Nam ne nescias rationem nostræ consuetudinis, plerumque eas literas, quæ minus animo meo satisfaciunt, magno conatu meditor. Ut si forte scribendum sit ad homines ignotos quibuscum fas aut decorum non est familiariter joculari. Solet dicere noster heros Scaliger de patre suo, nunquam ei præsertim in literis scribendis felicius cessisse stylum, quam cum minus curæ adhiberet. Idem mihi usu venire comperior. Melius ut plurimum exeunt quæ ex *ὑπογίῳ* profundius, quam ea quæ subducto supercilio meditabundi vix aggre tandem evolvimus. Sed næ ego homo sum
infcitus

infcitus, cui cum vix tantum fufpeditet otii quod neceffariæ fcriptioni impartiri poffim, ita tamen otiofe fabulor tanquam vacuus fim ab omni cura. Sed quoties ad te fcribo, tot fpecies rerum obverfantur cogitationi, ut quid primum expediam, quid pofterius, quid deniq; non fatis conftituere poffim. Ita fit ut folennia infaniam, & ad jocandi confuetudinem divertar, quod fcio tibi non efle nolenti.

Sed tandem amoto quaramus feria ludo.

Literas hafce perferendas dedi Ioanni Hufvvedelio populari veftro cui decretam provinciam docendæ fecundo loco juventutis veftræ lætor & gratulor. Hoc fatius quam G. F. P. N. folidos dies impendere, vel noftris lectionibus audiendis operam abuti. Exornabit, ut auguror, imo confido, hanc honeftiffimam Spartam, licet vulgo haud ita videatur, ac ne maximæ quidem parti eorum, qui fupra vulgus fapere fefe poftulant. Tanta vis eft, imo fava tyrannis inveterati prævalidique erroris. Si miffis ambagibus verum amamus, in quonam alio genere muneris verfatî funt fublimes illi viri, quorum meritis ac virtutibus nulla par oratio reperiri poteft? Socratem loquor, Platonem, Ariftotelem, & ut verbo dicam, univerfam philofophorum manum. Nos quoque idem faxum volvimus, nec poenitet talium collegarum. At Ioanni noftro Hufvvedelio non contingit fcilicet ut in alma & inclyta aliqua academia publice doceat. Non minor ideo ejus laus, certe opera fructuofior. Pluris enim intereft eam ætatulâ recte inftitui quæ fuo nifu inliftere ftudiis nequit, quam eos qui fine cortice nare, & fuis (ut ita dicam) aufpiciis rem gerere poffunt. Sed videlicet externa rerum pompa judiciis etiam fapientium fucum facit, ut ea maxime mirentur & plurimi æftiment, quæ omni ftrepitu & apparatu copias fuas explicât. Cum tamen plerumque eveniat, ut quæ minus adumbratæ oftentationis habent, ea plurimum folidæ & expreffæ utilitatis in fefe contineant. Quanquam feftinandum habeo, tamen hanc benignam materiem nactus non poffum, quin verfus quofdam adjungam in eam fententiam abhuc ineditos,

ὅστις ἐξ ἑσὶ ἐνύχων λέοντα γυνώσκειν:

*Qui se ipse cernit hunc fideliter scias
Succos honesti perhibuisse sensibus.*

*Ceu vacua magnos ara tinnitus cient,
Minimoque flumina alta labuntur sono:*

Sic pluvium suapte vident, atque habent

Mulrum in recessu, qua minus pompa gerunt.

Habeo ejusdem generis, hoc est, ἡ γυνώσκειν ad
duo millia, quæ nondum lucem viderunt, sed vide-
bunt scilicet una cum Martiale Scriverii. Nulla res
æque obstat quo minus aliquid edam, quam nimia
rerum copia, quæ me facit medias inter opes ino-
pem ὡς περ ἐνδεοπλάστον τίνα ταῖταλον. Tentanda
tamen est via qua possim victor *virum volitare per
ora*. Nam ab humo jam pridem me, ut arbitror, se-
cunda fama sustulit. Atq; adeo cum imperitissimo
& impudentissimo cuique tam feliciter cedant te-
merarii conatus, ut omnium fere ordinum consen-
su approbentur, quos tenet insanabile scribendi
cacoëthes, cur cesso insanire cum furentibus? quin
Genio lascivienti frana permitto? Sed multa me
compescunt. Hinc inertæ dulcedo, hinc fatuitas sæ-
culi, quæ (si paucissimos excipias) nullum præclari
atq; eximii operis delectum habet. Cui vitio, quod
longe pejus est, accedit malignitas hominum, qui
quæ non capiunt, carpere sibi permittant. Verum
hæc omnia Spartana nobilitate, vel, si mavis, Stoico
stomacho concoquere possum, si animus rerum vul-
garium dedignator in ordinem sese redigi patere-
tur. Id vero hæcenus impetrare non potui, & hæc
princeps causa est ἀμβολιστργῶν. ἀλλὰ τὰ μὲν περ-
τέτυχα ἐλάσσω ἀχρύμωσι περ. Significavit mihi
nepos tuus à Vechta lectissimum florem juventutis
Fredericum Bertramum ab Alefeld cis paucas tem-
pestates huc venturum, & causas dilationis appro-
bavit. Animo meo impatienter cupienti nunquam
satis festinabitur ejus adventus. Et ut omnia tuta
timet sollicitudo, vereor ne ob anni tempestatem
adhuc longius proteletur desiderium carissimi ca-
pitis. Itinera etiam parum tuta à grassatoribus post
flagitiosissimam istam deditiōem urbis & arcis
Lingensis,

Lingenſis, forſitan cupiditati noſtræ producent mo-
ram. Præſtat longos circumſpectere curſus, quam
compendio periclitari. De annua penſione convi-
ctorum noſtrorum jam ante ſigillatim ad te ſcripſi.
De mercede operæ noſtræ, maneo æternumque
manebo in propoſito nihil definite paciſcendi. Da-
bis hanc veniam naturæ & verecundiæ meæ. Nec
fraudem ſubeſſe aut artificium ſuſpiceris, quaſi
ſpecie recuſantis ſtudio meum extollere, aut ma-
jora exambire videar, quam ſi certum quid poſtu-
larem. Aperte ſimpliciterque polliceor ac proſi-
teor me contentum fore quovis pretio, ſi fata eum
huc unquam ſtiterint. Scio non poſſe in æſtimationem
venire commoda immenſa rectæ educationis,
cujus bene jactæ fundamento nititur ſalus patriæ,
dignitas & ſplendor veræ gloriæ, publica tempo-
rum felicitas. Sed novi etiam ſortem meam, nec
ignoro conſuetudinem bonorum, quibuſcum ex
formula fiduciæ bene agier oportet. In ſubducenda
ratione mercedis non utilitas, quæ ex arte aut in-
dustria provenit, ſpectari ſolet, ſed labor & opera,
quæ impenditur. Etiam cum *ἰατρὸς ἀνὴρ πολλῶν
ἀντιξίῳ ἁλλῶν* oportunitate remediorum in ſo-
lido locavit afflictaſ ſalutem ægrotantium, & ani-
mas ad Orcum ſpectantes redonavit valetudini, ſi-
ne qua vita non eſt vitalis, tamen mediocri ſalario
lætus diſcedit. Nos qui in ſatis frequente juvenum
corona non ſine plauſu & fructu voces cottidie ef-
famur haud quidem ex tripode, ſed tamen tales
unde nonnihil bonæ frugis domum aſportari poſ-
ſit; pulchre & beate nobiſcum agi cenſemus quod
oſtingentos florenos annua die corradere poſſi-
mus. nec id ſine invidia collegarum *οἷς ἀλγυδῶν
ὀφθαλμῶν ἐστὶ ὁ Βαυδῖ*, pene addideram (& quid-
ni addo?) ſolenne meum *ἥρωος*. Interim ſi quid un-
ctius obtinget, amplectar beneficia deorum, & γὰρ
δοτρίστη ἐστὶ θεῶν *ἐλευθέρια δῶρα*. Querebar initio
de multitudine occupationum quibus diſtingor,
& tamen vides me exceſſiſſe modum epiſtolæ. Sed
in Morboniam abire jubeo, *ἢ τῆς βίημιας χάριν εἰς
μακαρίαν*, qui nobis has egregias leges ſancierunt,
G ne

ne longius evagemur in literis scribendis. Non parco talibus designatoribus. Quanquam enim mirifice capit animum meum erudita brevitās, tamen non indelector amœna garrulitate, præsertim in hoc ipso campo epistolari. Sunt ab utraque parte summi scriptores, unus instar omnium Cicero, cujus eam optimam epistolam esse judico, quæ sit longissima, quod olim de Archilochi lambis proditum esse memini. Non despero idem recte sentientium judicium fore de nostris. Quæso te quoties in quempiam incideris, cui veniat in mentem nostri, ne graveris eum verbis nostris impartiri salutē, tamen si nihil ea de re nominatim caveam. Non enim arbitror aut tibi tam parum esse fidei, aut vestros homines adeo ineptire, ut nihil nisi inspectis signis & tabellis credere sustineant. *Quemadmodum* * non fuit animus salutandi meo nomine *, quia nimis parca manu laudes & virtutes ejus eam persecutus: quod & significavit per literas adjuncto nostro elogio, si forte me ratio fugisset. Erat autem tale, *vir laboriosus, & non male de jure meritus*. Dicere debueras, inquit, *optime*, aut si quid aliud efficacius. Vide quid oneris nobis injungatur, ut fasces submittamus scilicet iis quibus *ἐν ἐστὶν ὅς ἀπρίορον*. Omnes hominis dotes abunde complexus esse videor, si dicam *Sarcinatorum esse probum, suare centones optime*. Ego malim in æternum ejerare omnem scribendi copiam, quam tali pacto me posteritati æstimandum proponere, etsi hæc via & ad opes & existimationem ducit. *ἀλλὰ μὴ μὲν ἀφ' ὅπου μὲν ἐμαυτὸν, ἐπὶ ταῖς τῶ ἐξ ὁμοίων δόξας*. Quanquam bonum illum * (est enim vir minime malus, imo vix capax malitiæ) prorsus habeo excusatum, si id ætatis homo non potest ablegare vanissimam illam gloriæ cupiditatem, quæ nunquā senescit, & (ut incomparabilis meus Tacitus ait) sapientiam professis, novissima exiit. Hæc scilicet permagni referebat te scire, itaque nolui te fraudare horribili secreto.

Refrixit jam sermo levissimorum hominum, qui Polymathiam tuam plagii suspitione infamabant.

Casau-

Casaubonus vir melior & candidior est, quam ut huius culpæ infimulandus esse videatur. Misit ad me recens opus de *Satyrice poesi Græcorum*, &c. cum benignissimis literis, in quibus modum non tenuit circa laudes nostras. Vir ille plurima scit, pauca ignorat. Quam multa cottidie eruit, quæ frustra aibi requiras! Sed mihi, si quid unquam dabo quod vixitum terat publicus usus, decretum est ea potissimum persequi, quæ faciunt ad civilem prudentiam. Is limes est præcipuus, in quem literati labores nostri diriguntur. Non est meum statuere modum cuiusquam alterius industria, quamvis non sum de gente *Æacidarum*, tamen *de virtute cernendi do potestatem omnibus*. Tamen si quid mihi credis, dignior est hæc palæstra & aptior generositati mentis tuæ, quam difficiles istæ, non audeo dicere nugæ, (ne videar ex rusticis illis Macedonibus, quibus mos est τὰ σῦκα σῦκα, τὴν σκιάφην σκιάφην λέγειν.) sed illecebræ. Nunquam finem facerem garrendi, si quidem integrum esset animo morē gerere, sed *alia ex aliis in fata vocamur*. Vale decus amicorum. & nos ama. Datum Lugduni Batavorum, VI Novembris. c1o 1o c x.

Ex Isaaci Casauboni literis ad Petrum
Scriverium.

--- Quod me adeo obnixè rogas, ut de Critica qua polliciti sumus, publicemus; agnosco etiam in eo affectus tui vehementiam: neque enim ejusmodi nostra sunt quorum causa vos docti vadimonia deferatis. Illa autem lucubratio peculiarem habet difficultatem; cum & spinosa sit tota, & quadam in eo contineantur liberius adversus eos disputata, qui scelere immani de sacra pagina audent detrahere. Addo, quod otium desiderat adhuc in noster sætus, si volumus *καλῶς ποιεῖν* eum non esse. Latatus sum nuper cum viderem Ioannem VVouuerium juvenem eruditissimum ex parte idem argumentum suscepisse tractandum. magis *ὀργισμένος* essem, si quæ paramus omnia essent ab illo occupata, ut legitimam occasionem haberemus supercedendi

G 2

Ab eo

ab eo labore. Quod quia ab eo factum non est, dabitur Deo. Sed deditur operam, ut tuo desiderio quamprimum satisfaciamus. Nunc Persi editionem parabamus, audebo dicere penitus novum. Vale, dñissime Scriberi. Madriti ad Lusetiam, prostridio Kalend. Jul. c15 Id civ.

EPISTOLA LXXXVIII.

Iano Grutero Dom. Baudius S. P. D.

Heidelbergam.

Nolim, nec fas est te metiri modum amoris ex frequentia aut parsimonia meæ scriptio- nis, quanquam non absolve me à lata culpa quod partibus defuerim, præsertim cum id officii munus non gravate impertiri soleam iis, qui tecum nec amicitiae gradu nec animi doctrine- que dotibus sunt ullo modo conferendi. Causæ nihil dico, tantum si ingenuitatem meam nosti, rogo ne sequius quidquam de affectu omineris. Vidi utrumque volumen tuorum ad Tacitum discursuum, sed quod indignor & serio ringor, nihil hic muneris tui habeo præter gratiam editionis. Vix adduci possum ut credam me consulto præteritum, cum tot, non dicam alieni & extranei, sed tamen non ita necessarii, ut hic homo fructum liberalitatis tuæ velut hæreditatem creverint. Nihil moveor æstimatione, sed tanto atrocior est injuria. vel nomine cæteris eram præferendus, quod communis mihi tecum provincia est. versor enim in explicando eodem illo scriptore, quem quo familiarius nosse incipio, plura reperio cur eum observem ac venerer tanquam virum supra omnem humanæ prudentiæ aleam positum. Amici me hortantur, ut seculo imputem quæ nobis, ut assolet, inter recitandum haud incommode subnascuntur. Sed amplius deliberare tutissimum puto, nec tam considero quid gens hæc hominum suffragio suo comprobet, quam quid moroso & fastidioso nostro iudicio faciat satis. Narro tibi Baudiana simplicitate, necesse habeat omnes aut plerosque perfectionis nume-

ros quod in eo puncto palmā feret. Poëmatia nostra brevi lucem adspicient nisi quid ex transverso incurrerit. videbis μάλα βίβλιον ἴσον τῷ μεγάλῳ κακῷ καὶ καλλιμαχῶν καὶ χαμμαικόν. Multa paulo acerbiora eis ἀμαθίας ἢ ἱραματίας καὶ κρατυώτων suppressere est animus, etsi sunt cætera ἢ πονηρὰ κόμματα, ne ludibrium debeam aut in discrimen incurram apud eos qui possunt gladio ἀντιμωχῆ-
εἶναι. Viro gravi & sapienti Ioanni Michaeli Lingelsheimio officiosam salutē nunciari cupio. Con-
sentiens fama est eum esse auctorem libelli de I-
dolo Hallensi, & id ipse conjeceram cum primum
in manus meas venit. Non est quod patrem pudeat
sux prolis, cum non puduerit tantum virum tales
nugas effutire in dedecus antepartæ famæ. Gernan-
dus pater & filius etiam à me salvebunt, item Go-
defredus, vir laboriosus & non male de jure meri-
tus. Raptissime datum Lugduni nostræ Batavorum
vi Kal. Septembr. cId Id cv.

EPISTOLA LXXXIX.

Iusto Lipsio Dom. Baudius S. P. D.

Lovanium.

DEcens nuncius nos exhilaravit, & de restitu-
ta in pristinum valetudine, & de editione
Senecæ jam ad optatū finem perducta. Nun-
quam verbis exæquabo magnitudinem læ-
ritiæ, qua sum affectus, eo magis quod per multos
dies infandus rumor ad aures nobis acciderat, te
jam ascriptum ordinibus superiorum & exemptum
mortalitati. Tu quidem virtute & meritis fastigium
humanæ sortis excessisti; nec terrena moles ultra
sustinere posse videtur tam illustre depositum. O-
mnes tamen bonos, qui rem literariam salvam esse
cupiunt, hoc animo esse oportet, ut velint te quam
diutissime interesse cœtibus miserorum mortaliū,
& sero ad eam felicitatem pervenire, quam spe &
augurio toties jam pridem percepisti.

Est opus hoc terris, te quoque velle decet.

Laus tua crescere non potest, ut quæ ad summum
claritatis,

claritatis gradum pervenit, & celsius eminet, quam ut invidiæ morſu appeti poſſit: ſed publica vota ſi reſpicias, nunquam niſi præcipiti fato ſæculum deſeres, & natali cœlo redonaberis. Vides luxuriare orationem noſtram, ita gaudio geſtit animus, quod te adhuc ſalvum & incolumem eſſe intelligo. Sit proprium hoc & perpetuum bonum. Neve te noſtris vitiis iniquum Ocior aura Tollat. Iam ſapius per literas ſignificavi ita factum eſſe opus ut in Brabantiam proficiſcar. Eo me negotium vocat. ſed præcipue tui videndi complectendique flagrantiffima cupiditas, cuius vim amplius tolerare non poſſum. Plurima, imo infinita ſunt, quæ nec tibi nolenti erunt audire, & vehementer cupio in ſinum tuum effundere. Cæterum cogor in præſens moderari impatienti deſiderio, tum propter anni tempus haud idoneum profectioni, tum propter quaſdam alias rerum mearum incommoditates, quibus impediior animo morem gerere. Vidi hoc mane apud Sriverium ſummæ humanitatis virum, & intimæ admiſſionis amicum, tuum Senecam. Legi protinus & votivam epiſtolam & iudicium de auctore. Nil mihi divini humanique juris credas, ſi quicquam unquam meminerim videre aut legere dignius primario ſæculi viro. ἀλλ' ἔχ' ὅσους σέβεις αὐτὸ δαίμονιον ὁ δὲ πάρεργον. nec propter viam facere decretum eſt mihi. Debetur quidem omnibus tuis operibus juſta veneratio, ſed hoc monumentum præcipuo cultu dignum fore

Et reor, &c. verſi ſi quid mens augurat, opto.

In quo felici omine deſino. Datum Lugdini Batavorum, xv Octob. clb lb c v.

EPISTOLA XC.

Ioanni Kirchmanno Dom. Baudius S. P. D.

RoRoChium.

ET ſcriptio tua per mihi accepta fuit, & commendatio viri ornatiffimi Iohannis Huſſvedelii, qui tametſi ea probitatis & eruditionis indole præditus eſt, ut omnium bonorum amicitia

amicitia dignissimus esse videatur, tamen non exiguum apud me pondus habuit iudicii tui auctoritas, cui jure plurimum tribuo. Tu vero nullum officii genus usurpare potes, quod sit mihi jucundius, tibi honestius, quam si ejusmodi conciliaturas porro exerceas. Opus tuum, De funeribus Romanorum, nondum legi, ex quo prodiit in publicum; sed hoc, ne quenquam accusem, culpa mea factum confiteor. Iampridem enim fuit ejus mihi inspicendi copia, per benignitatem optimi virorum Petri Scriverii, cujus bibliotheca æquè utor ac mea. Iam autem à te monitus non amplius ero in mora. Perlegam diligenter hoc ingenii tui monumentum, καὶ ἀλήθειαν ἀπὸ τρεκίας καταλίξω. conferam etiam, si tantum ab re mea resederit otii, cum Meursianis Recens edidit librum * sed nihil novi nos docuit, & in nonnullis est hallucinatus. Vereor, ut sit ex eo valetudinario hominum quos tenet insanabile scribendi cacoethes. Quia scilicet prima famæ auspicia non infelicitè ei cesserunt, ea res per suavitatem illi hanc fiduciam, ut existimet omnia sua καὶ μέλα περ αὐτοχρῆστος ἐᾷ σκέπηως μαμαλινηρόβια sæculo probatura iri. ἀλλ' ἐκ Ἀπρείδος Ἀγαμέμνονι ἦν δαυτὶ θυμὸς. Genius sane abest, & illa Venus Apellis, quæ non est χεῖμας πὶ δίδωκεν, ἀλλὰ φύσφι ἐνυπαίχῃ μέλα παύροις ἢ αἰθερώπων, quos æquus amavit Iupiter. Multi undique flagitatores me urgent, ut etiam aliquid in commune proferam, quod & hunc in annum vivat & plures. Sed non ego credulus illis: tutius & homini ignavo commodius est videre aliorum ἀμαθίας ἐμικροφρολημίας, quam meditari μίγνα πὶ ἐᾷ σολήροισι πυθέσθαι. Vitanda tamen est improba Siren desidia, quod quidem à nobis sit sedulo. Sed otium & tempora vacua libentius impartimur lectioni veterum quam scriptioni. Sumus enim (ut simpliciter & levato velo tecum agam) iudicii admodum fastidiosi & delicati. Ille per extentum funem mihi posse videtur ire, qui plausum ab hoc spectatore promeruerit. Versamur nunc in explicatione Taciti, quo scriptore non puto unquam vixisse cordatorem.

datiorem. Id cottidie magis sentio, quo penitius virum excutio. Vidi quæ N. ad eum auctorem annotavit. Diligentiam ejus in colligendis varie sententiis improbare nefas sit. Sed (quod libere liceat) commissiones meræ sunt, & ut flagitiosissimi Caligulæ non absolum dictum in re simili usurpem, arena sine calce. Viderur sibi proposuisse ad imitandum rationem illam, quam secutus est Lipsius in admirabili & præstantissimo opere De civili doctina. Sed Dii boni! quam longo intervallo, quam non passibus æquis vestigia sectatur. Ne videar, quod est cuius promptum etiam imperitissimo *μωμᾶδης*, dabo, si vita & otium suppeditet, quod tanto hiatu dignum sit. Te valere, & bene rem gerere spero voveoque. Datum festinanter, ut ex contextu literarum apparet. Lugd. Batavor. xvi i Octobr. clō 10 cv.

EPISTOLA XCI.

Hugoni Grotio Dom. Baudius S. P. D.

Hagæ Comitis,

A Micum nostrum Franciscum Petit iturientem Franekeram hic retineri visum est consultius, quam incertissima spe certas incommoditates longinqui itineris suscipere ad gentem sibi ignotam, & *ἡ γὰρ εἰρήνη λίαν πικρὸς πόνος*. Arcerium, cui commendatus erat per literas à Polyandro, diem suum obiisse intellexi ex domino Rectore. Drusius, quem unum novi ex toto genere Professorum, necdum opinor è Zelandia reversus est. Vix tamen impetravi ne in viam se daret, nisi doctor Pavvius mihi retulisset valetudinem Domini Comititis ab Hohenlo jam paulo meliuscule sese habere. quam si in solido locaverit pax deorum; spes est confici posse negotium quod maxime in rem ejus fore videatur. Tecum erit iste labor, ut occasione invigiles. ille stabit in procinctu, ne qua mora sit quin ad edictum respondeat. Vale, & nos ama. Salvebunt à me tui conviçtores

κω

καὶ ὁ καιὶ Μίλιος πολλῶν ἀντιξίον ἄλλων.
Datum raptissime, Lugduni Batavorum XVII O-
ctobris, clō Id cv.

EPISTOLA XCII.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagm-Comitis

ET si de tua fide ac voluntate dubitare nefas ef-
se arbitror, tamen memorem monere καὶ ὁ
πολύδωτος ὁ πρώτος nihil nocet, exemplo sum-
morum ducum, qui conferturi manum cum hosti-
bus, eos milites potissimum oratione & hortatu
accendunt, quos paratissimo animo ad præliandum
esse vident. Ita quamquam tua sponte satis incita-
tus es, tamen literis in eandem rationem scriptis
eo acrius incumbes, ut nostra causa velis. simul
etiam desiderio tuo morem gesserō, qui id officii
postulare visus es, cum fugitivo sermone raptim me
curæ tuæ commendarem. Nemo mortalium est,
cui secundum Deum magis fidam. Quod autem nup-
per deposui tuis auribus, tale est, ut, nisi certissima
sit conficiendi negotii spes, omnino tentandum
esse non videatur, imprimis vero provida mens tua
cavebit, ne suspicionem ambitionis incurram, neu
speciem præbeam hominis non sua sorte contenti.
Quamquam boni civis officium est excutere dili-
genter omnes partes & artes, quarum præsidio
munitus est, easque in communem offerre fru-
ctum: tamen quia usque adhuc nemo exitit in hoc
Lyceo, qui utramque Spartam tueri se posse con-
sideret, exempli novitas invidiam facile mihi con-
ciliaret, præsertim adhuc extraordinario professo-
ri, nisi gratiæ tuæ prudentiæque moderatio peri-
culum hoc averruncaret. Si confit quod volumus,
res & eventus, ut spero, vindicabit me ab omni
culpa. Quid enim mihi cum rumusculis inepto-
rum hominum, si recte & ordine mandatis parti-
bus functus fuero? Fruemur diis iratis, si placatis
uti non licet. Solabitur me dictum magnanimi He-
ctoris apud Homerum,

Εἰς οἰκωτὸς ἀγῶν· ὁ δὲ μὴν ἐν αὐτῷ ὄντι πρὸς τὸν θεόν.

Officii conscientia murus est ahenus ad retundendos omnes impetus calumniarum. Difficulter, imo quadam vi protractus sum in hanc professoriam arenam. Vix tandem expugnari potuit pertinax quidam pudor, dicam, an torpor? quæ me per multos annos ab audendo deterruit ob animo præsumptam virium mearum desperationem. Nunc omnia in contrarium versa sunt, & forte plus æquo mihi placere incipio, quia didici experiendo nostram operam atque industriam studiozæ iuventuti minime poenitendam videri. Si frequens corona testimonii pondus habet, nullus majore auditorum numero stipatus est. nec hoc Taciti genio tribui debet, sed quia nostra voce Tacitum loquentem facimus. Sed & *duriurgens in rebus egestas* compellit me, ut explicem omnes virium nervos. Quanquam enim, ut hic vivitur, satis benigne mecum agunt Curatores & Consules hujus urbis: tamen eur dissimulem? non possum tam exili honorario mimum vitæ transigere, nisi nova nomina faciendo. Non est mihi propositum ut me fortunæ rivus inauret, nec id fati mei fors ferre videtur, sed tamen propulsanda est, quantum per bonas artes fieri potest, illa contubernalis magnorum ingeniorum paupertas, quam bonæ mentis sororem nominat Petronius. Porro si obtinemus, ut pars illa, quæ derasa est stipendio alterius, nobis accrescat supplendo ejus vices, illud una opera perficiendum erit, ut in Ordinariorum ordinem cooptemur, etsi non admodum hac de re laborem. Candidatorium munus sustinebit fides & diligentia in administranda provincia. *Assai domanda chi ben serve è taccia.* A Iusto Lipsio V. C. & Senecam accepi muneri, & literas plenas effusissimæ humanitatis ac benevolentiz. Nunquam erit quin amem & obsequem eximium hominem, optime de tota re literaria meritum, quanquam me Divarum virginum ex animo miseret, quibus apud cordatos iudices famam suam intemperanter decoxit. sed illustribus ingeniis concedendum est, ut interdum hallucinentur.

cinentur. Seneca nomen ejus iterum in solido locabit. Vale, Datum Lugduni nostræ Batav. XVIII Decembris, c1515 c v.

EPISTOLA XCII.

Gerardo Vassio Domo Raudina S. P. D.

Dordrechtum.

HAbes hic promissum carmen, non tamen Iambos. quo in genere nonnihil posse videmur, si famæ tuto creditur, quæ non semper errat, sed interdum Iove judicat æquo, & (ut cum Tacito loquar) est ubi eligit. Liberius sum evagatus, more non inconcesso Dithyrambis. Libuit ostendere, quantum sit instar in recta educatione. tum ut vero vincerem, non esse quod te supra vulgus sapientem sortis tuæ poeniteat; tum ut convivium facerem publicæ temporum sinisteritati, quibus passim negliguntur, imo scenarum ostentatione traduntur, qui juventutem informant moribus sive literis: cum tamen à teneris assuescere tantum sit, ut ab hoc fonte fluant omnes vel laudes, vel labe, quibus publica salus stat aut cadit. Etiam ὁδὸν παρρησίας delibavi gloriam vestræ urbis, ut tanto impensius discerent cives grato animo interpretari sua bona, & præmiis excitare industriam eorum, qui tantopere profunt bonis communibus. Olim cum frugalitas sanctique mores ad fructum pervenirent, consuetudo obtinebat, ne gratis καὶ ἀδωρόν civitates sese celebrari paterentur, præsertim ab iis, qui nihil expositum soleant deducere. Sed hi mores jam exoleverunt, ut alia pleraque laudis exempla. Necessè est itaque ut nos virtute nostra involvamus, & probam pauperiem sine dote quæramus cū Horatio, cui id facere in proclivi fuit, cum Mæcenatem haberet paratiorem ad largiendum, quàm ipse erat ad petendum. Contracto melius parva cupidine vestigia porriguntur. Sed ne ego homo sum inscitus, qui tam otiose tecum fabuler. non aliter tamen familiarium amicorum sacra fiant, & scio tibi non ingratam evenire hujusmodi

hallucinationem; quippe qui facile ac benigniter etiam ignoscas deliriis magni illius in literis & meriti & nominis, cui vester ille vehemens ** implacabiliter irascitur, ut ipsius humanitatis oblivisci videatur. Recte tamen & ordine facturus esse videtur, ut solemni carmine utar. si intra minas tantum consistat, nec famam hominis publice attenterit. καὶ γὰρ ἰμοὶ βέλτε κατεφύτατον ἀλλὰ μοῖσα τείρε. ὑγαίνειν δὲ τὸν δ' ἀνδρα καλδίω, μέλισσα δὲ τὸ Πολύωδρον, δὲ πολλὸ φέρτερός ἐστι νοῦσά τε κέιναι τε. Vale. Datum Lugduni Batavorum. XI II Ianuarii cId Id cvi.

EPISTOLA XCIV.

Gerardo Vossio Dom. Baudius S. P. D.

Dordrechtum.

IT ad vos Rutgerius noster. & θέμις, ἐχ' ὅσων ire sine comitatu mearum literarum. etli nihil magnopere in mundo mihi est quod scribam, nisi hoc nescire nevis, varie me affectum fuisse lecta tua epistola. nam & indolui ob afflictam & pene deposita salutis invaletudinem carissimæ tuæ conjugis, & lætatus sum amico tuo sive errore sive iudicio de nostris carminibus. Nolo pretium ac pondus addere nugis, sed tamen, si quid muneris raritas facit ad augendam æstimationem, scire debes te & alterum unicum vivere, quos hoc genere carminis sum prosecutus. Attexui suis quibusdam locis aliquot strophas, ut sententiæ melius cohærent. Non continui me intra numerum versuum, quem tanquam dedita opera consultoque consilio nunquam excessit curiosa Horatii felicitas. qui non modo sine controversia summus est Romanæ fiden lyra, sed & solus, nec quidquam ei viget simile aut secundum. Cur igitur permisi mihi tantum licere non præeunte exemplo magni illius auctoris? Nempe modestiæ causa id factum est, ne viderer ad viri laudem aspirare, si in ejus leges jurarem. & non si poëticam gentem legibus solutam esse perhiberi. Tum autem loquax res amor est, & huic licebit

bit imputes hanc libertatem ac loquacitatem. non enim audeo sperare, ut de nostris poematis tam favorable suffragium ferant periti iudices, quod olim de Archilochō perhibitum fuit testimonium, ejus longissimum quodque carmen optimum videri. Vale, & nos ama. Datum Lugduni Batavorum XXIII Ianuar. c1515 CVI.

EPISTOLA XCV.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagae-Comitis.

Perfusus sum manifesto rubore, cum ex literis Grotii herois intellexi eum tecum communicasse domesticam fundi nostri calamitatem, quam recens dolore deposueram ejus taciturnitati. Nihil tamen peccavit, quod te voluit esse participem hujus arcani, nisi magnitudine & abundantia quadam amoris, quo me dignatur: cui culpæ si succenseam, ferreus sum & odio dignissimus. Ambigua vox librarum quæ vobis imposuit, utinam æque creditori fucum facere posset! sed de libris Flandricis dictum oportuit, ut molem mali discretius intelligere possetis. Quanquam equidem animum non despondeo, quin potius serio perturbatum est humilitatis & imprudentiæ, quod repente commiserim chartis verba minora viro, & parum decora honorifico ordini, quem hic sustinemus. Verum commode cecidit, quod, ut spero, res non ultra dimanavit quam ad tuas aures, sacras silentio & fidei in mysteriis non evulgandis. Quærit ex me item Grotius, (non possum quin addam, heros) malim-ne Leges profiteri majore salario, an auctarium minusculum minori labori receptum ferre. Neutrum displicet, sed illud prius movendum non est, nisi certa sit spes obtinendi, ne incurram in invidiam collegarum, quos tamen non magnopere moror dum prosum bonis communibus, & par sum oneri. magis me movet generosa vox Hectoris:

Τὸν οὖν ἀπὸ τοῦ ἀμυνεῖν τοῦ πατρὸς.
 Tantum est, Raptissime scribebam, VI Februarii,
 Cl. Id. c. vi. Lugduni Batavorum.

EPISTOLA XCVI.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagum-Comitis.

Iterum ad te scribo, amice, compulsus ab hoc nuncio qui viam affectat ad notitiam tuam, & existimavit primos aditus sibi à nobis conciliari posse. Hæri primum illum vidi nec eum de nomine adhuc novi, sed, quantum ex sermone colligo, videtur in eo esse indoles ingenii. Referam in rationes meas, si eum humanitate tua fueris complexus. Mitto tibi promissum carmen Iambos ad illustrissimum Heroem Mauricium cum appendice in mortem Regis Hispaniarum. multa ibi sunt quæ potentius penetrare possint generosas mentes, in quibus spirat adhuc aliquid ingenui sanguinis, quam tela vel hastæ. Nobis in mundo non suppetunt alia genera armorum, quibus pro virili parte publicam causam propugnemus. Forte apud idoneos iudices & peritos æstimatores gratiam & laudem merebuntur. Vellem etiam aliquid elicerent, unde caput unctius referrem. Ea sine cepit me impetus, ut pauculos versus Hexametros effunderem, vix enim audeo Heroicos appellare repentes per humum, nec vires meas agnosco in illis. Omnia tamen recte exsunt, si veneres nostras intelligere poterit quinta pars eorum, quibus ista canuntur. Habeo in animo. iisdem nuncupare omnia mea poemata. quæ cum iis, quæ ante edita sunt, superant myriadem duobus millibus & quod excurrit. Iam pridem publici juris facta essent, sed terruit me & repressit metus offendendi partim magnates, partim quasdam hominum nugas, in quos Iambus nostro more suo sæpe procacius incurrit, quam quieto & moderato civi convenire videatur. Sunt etiam nunnulla, quibus Vestales aures sese violari egre ferent. quæ si tollo, perierit magna pars Genii, qui vitalitatem scriptis conciliat.

Versus

Versus de quibus locutus sum non mitto per hunc nuncium, nondum enim eos exscripseram cum abituriret. Mittam à meridie.

Datum Lugduni Batavorum VII Februarii, Clō 13-
CVI.

EPISTOLA XCVII.

Ioanni Kirchmanno Dem. Baudius S. P. D.

Rostochium.

A Lienæ negligentia labes est, quod serius & post pugnata bella venit ad te Epithalamiū. Sed imposuit minime vafro adolescenti Paulo Calenio mos non inusitatus poetarum generi, quibus sæpe magis in proclivi est præstare quod roganur, quam recipere in se factum iri. Cum primum literas tuas mihi reddidit; eram nescio qua de causa præter solitum adductus & vul-
tulosus: plane aversus ab ineundis Musarum sacris, quæ (ut canit ingeniosissimus vates) proveniunt animo deducta sereno. Τοῖς γὰρ φέρους εἶσι ἐμ-
χθονίων ἀνδράων, οἷον ἐπ' ἡμᾶς ἀγὰρ πατὴρ ἀ-
δελφεῖτε διῶν τε. Simul etiam experimentis didice-
ram, nunquam infelicius versum procedere, quam cum precibus aut officii necessitudine extorque-
tur. ἔ γὰρ ἐπὶ πῶτος χαρτὴν ἀποθήσσε, quod de bello ait Thucydides: nec quemquam dominum agno-
scit extra sacrum afflatum illum cuius vim solent impurare cælo τῶν σφεῶν οἱ χαρίεντες καὶ πάλυ δό-
κιμοι. Nostra nihil habent quod spiret tam subli-
mem originem. abunde nobis tribuent amici, si non inhumana videbitur hæc qualiscunque testifi-
catio amoris erga te, cui omnia fausta precor au-
guroreque. Vale. Datum Lugd. Batav. xv Februarii,
Clō 13 CVI.

DISTICHON.

anni index.

*La Vr I gero Vat I Con IV n X se Cæ L I a IV n g l e
K l r Ch Manno: V t se L I X s l t p r e C o r I s t e d l e s.*

Aliud

Aliud :

*AVrea LVX orta est. Vor IsqVe optata pVdICLs:
κIrchManno Vati CæLla pVLChra datVr.*

Inter literas numerorum indices non refero D, que plerisque imperitis videtur designare quingenta, sed puerili errore id accidit ob affinitatem hujus notæ Iō & D. Consimili modo factum, ut Pandectæ significantur per ff, quod Græci uterentur hac notula π. Vale, & ignosce quod tam levia monemus. Vide tamen non absurdos homines, qui vulgarem hallucinationem defensum irent auctoritate Martiani Cappellæ, aliorumque ejus farina, αλ' & φερν-δς Ιπποκλειδης, quid vulgus sentiat.

EPISTOLA XCVIII.

Hagani Grotio Dem. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

Remitto tibi tanto post tempore Panegyricum carmen tuum dictum honori Regis Britanniarum. Censuram expectas, & parum liber scilicet tibi videor. At ego ex animi sententia profiteor opus hoc extra judicii aleam videri, majusque captu nostro, ne dicam sinisteritate sæculi. Quotusquisque enim, si pauciores excipias quam sunt

Thebarum porta, vel divitiu ostia Nili,

tales eximios ingenii thesauros digne estimare valeret? Sed ultimus quasi fabulæ actus ante cætera mihi summe placet. nimirum verba & rerum pondera, quibus patriam facis loquentem. & agentem cum rege, ut causæ nostræ suffragetur, neve ullam cum gente Hispana pacificationem iniisse velit. Immensum est quod hoc nomine egregium publicum tibi debet, si bona sua recte intelligat: sed surdo canimus fabulam, & aut non capiunt ista pleriq;, aut non capiuntur. Misereat me felicius ut sibi videntur, si domum alere possim misericordia. Sed querendum est unde rumen impleatur. Nam decus & virtus

& virtus sine re quid aliud quam *κίμωροι καὶ λόγων διμορφία*? Arbitror te non ignorare Lucam Trelocatium accessisse ordinibus ordinariorum: pene addideram heroum, sed non ita profananda sunt magni nōminis insignia, & tamen mirificum genus mortalium esse oportet eos ad quorum mysteria Baudio aditus patere hactenus non potuit, nec facile patebit, nisi *pallida mors*, quæ *aquo pulsar pede pauperum tabernas regumque turres*, o beate Groti, *πῶς τῶν ἡρώων* demiserit orco, vel si malis *δύμον εἶδ' εἶσω*. Iam enim collegium suos omnes numeros habet, nec fas piumque scilicet novæ inaugurationis spem imaginari. Verum ne sibi magnopere placeant isti Ioves humani, non enim audeo dicere cacantes, etsi verum didici fabulari. vix emerim cassa nuce ut scribar eorum gregis, dummodo *gravior ære domum mihi dextra revertat*. quod pudenter postulo sub lege gravioris oneris subeundi. Scaliger noster, heros absque controversia, non satis belle se habuit per hosce aliquot dies. Conflatur tussi, nauseat ad omnes cibos, sitit *ἀσβέστες*. sed ut perspicere videor *ὡς τ' ἰατρὸς ἰών*, præcipue hominem affligat *μελᾶσχιλὸν π πᾶθ' &* vehemens tristitia, sed sine ulla labe divinæ illius mentis. De venerando sene Beza, vide ut memineris. Ego duplex pensum detexui, carmen Heroicum vel saltem Hexametrum, & Trochaicum. Neutrum valde displicuit Scaligero, qui unus mihi est instar omnium, *nisi quid tu docte Trebati Dissentis*. Vale, juvenutis ocelle. Datum Lugduni Batavorum, v Nonas Martii clō Id cvi.

EPISTOLA XCIX.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

Hodie octavus dies agitur ex quo Grotius heros nos auspicato conspectu suo beavit, & optatissimo nuncio, te suffragantibus votis bonorum omnium, Curatorem Academiæ nostræ renunciatum. quæ res mihi incredibilem

lem lætitiæ cumulum attulit: nec gratulandi officium tamdiu distulifsem, nisi postridie ejus diei profectus essem peregre, nec reversus sum nisi præterito die sabbathi. Quanquam non satis constitui apud me, utrum tibi gratulari debeam, cui non accessit honos, quin eum virtutibus & meritis exsuperes. sed publico nomine gaudendum censeo, & privatim etiam meo, qui prorsus hæc spe fruor non mediocre mihi præsidium in gratia & benevolentia tua repositum fore. Iam enim (opinor) te patrono non erit amplius crimen, aut invidiæ metus Baudio, si totum se cupiat impendere publicis utilitatibus. Fidem memoriæ tuæ appello, nonne tu princeps & auctor & hortator extitisti, ut Juris civilis professionem unâ cum ea Sparta, quam administro, conjungere non detrectarem? Venerat quidem antea mihi idem istud in mentem, sed nisi auctoritatis tuæ pondus accessisset, nunquam palam præ me tulifsem ejusmodi ambitionem. Nunc & rerum mearum angustia cogunt ut serio in eam cogitationem incumbam, & amicitia tuæ fides efficit ut felicem eventum honestissimæ præsentationis animo præfagiam. Porro ita jam ad multos dimanavit sermo, me tale quippiam aucupatum esse, ut, nisi compos voti effectus fuero, repulsam tulisse videar. Id quam parum honorificum futurum sit homini generoso & alta mente prædito, non te præterit. Si quam inde notam *πολυπαρανομία* mihi aspergit jejuna invidia malevolorum hominum, eam forti animo concoquam, & assiduitate ac diligentia vel placabo vel debellare conabor. Sed de his tantum est, & fortassis nimis sermonis sum in ea re quam tibi tua sponte commendatam esse confido. Cupiditatem hanc meam etiam alia causa accendit, nimirum quod non video magis regia via posse pervenire ad sacrum illum & triumphalem clivum Ordinariorum Professorum, quam si id confieri possit. Neminem enim arbitror tunc fore tam inexorabilem, qui non eum honorem mihi habendum esse consentiat consciscatque. Sed de inanibus istis nominum novitquam laboro, nisi
quod

quod alia quædam commoda sunt iis annexa, quæ vir sapiens & existimationis suæ curiosus non debet abhorreere. Quum animum ab errore imperitæ multitudinis ad rectam iudicii normam traduco, facile adducor ut talia contemniam; sed cum cogito me talia contemnendo, vel contemni, vel non esse eo loco, quo par esset, fateor me non-nihil, imo plusculum quam serium & cordatum hominem decet, indignari. Sed iterum nescio quomodo relabor ad eadem: nunc ad illud digredior, cuius causa potissimum ad te scribendum esse duxi. Vacat, ut scis, locus Ethicæ professioni postquam Bertius in soceri locum suffectus est. eum forte ambiunt multi, ut assolet, sed huic muneri vix quenquam tam idoneum repertum iri arbitror atque Iacobum Lettingium, nec cuius æquius sit haberi rationem vel ob patriam: est enim natus in hac urbe, tibi à contubernio & studiorum societate olim notus. Audio, vel suspicor, * ad eandem provinciam aspirare; sed, quod Belgica simplicitate liceat, nec literis humanioribus nec scientia linguæ græcæ tam instructus est, nec etiam in historiarum monumentis ita versatus, ut pro cætera sua dexteritate provinciam istam sustinere valeat. Longe aptior foret, mea quidem sententia, qui Bertio succederet. Vtrique ex animo volo, sed *ὅσον περιμῶν ἀλήθειαν*. Lettingius, quem dixi, apud me habitat, estque additus custos erudiendo filio domini deLoqueren. Valde delector ejus consuetudine, nec sine fructu. Profsus eum de meliore nota tibi commēdo. Interest mea ut sciat meas apud te preces non esse de nihilo. Plura non occurrunt, quæ scribam: nisi addam corollarium plane ridiculum, sed quod me vehementer animi discrucia-vit. addam tamen, vel ut rideas. *ὁ θαυμάσιος* noster Grotius superiori die Lunæ ex insperato interfuit recitationi nostræ, cuius occursum pene vox faucibus hæsit: & quanquam tum habebam præ manibus materiem ac segetem uberrimæ dissertationis, tamen ex quo in hac statione professoria locatus sū, nunquā jejunior & aridior fui. Quum eo nomine

fatis-

satisfacerem homini , ille se derideri putabat. at
nunquam mihi sint propitiæ Musæ,

Quarum sacra fero ingenti percussus amore,
si aliter locutus sum quam sentiebam. Sed jam
tempus videtur desinendi nugarum. Valebis, & nos
tui observantissimos amare perseverabis. Datum
Lugd. Batav. XIX Septemb. clō Io CVI.

EPISTOLA C.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagm-Comitis.

HEri pene mihi dies periit , quod te non vi-
derim, cuius conveniendi studio iter occœ-
peram. Eras autem, ut accepi, apud focer-
um: 'cujus humeris, ut Atlante cœlum , ni-
titur salus Belgicæ libertatis. Hoc elogium auferet
obiter vir alias non in transitu nec *ὁδῷ παύεσθαι* con-
lendus. Erat mihi in animo gratias tibi ingentes a-
gere propter insignem erga me animum, quem de-
claristi Heinriadæ nostro. Gaudeo etiam te osten-
disse Lettingio, meas preces apud comitatem tuam
nonnihil posse. adjungitur hæc summa cæteris offi-
ciis , quibus me nexu mancipioque tuum effecisti.
Vellem scire qua fronte accipias, quod gratiam tuā
toties imploro ad impetrandam legatiunculam in
Galliam. Forte putas me solennia insanire. ego
tamen serio hanc rem ago , nec erit dedecori Or-
dinibus Baudium tali honore insignire. quem licet
nunc vetet magnum spirare *res angusta domi* , ta-
men opima spes sustentat Deum daturum his quo-
que finem , & fore ut norint *οἱ ἐν τῇ χθονὶ οἰοντες ἰδύ-
σιν* , cum non vivere degenerem mundi incolam.
Mea poemata sunt jam sub prælo. Non concilia-
bunt, ut spero, infamiam huic Academiæ, nec au-
ctori malum nomen, nisi quod nimia forte verbo-
rum libertate stylus noster incurrit in Typhœos,
Brassicas , Hircimontios , similesque nugas homi-
num,

Quos gignit quoties voluit Natura jocari.
Sed magis formido magnatum offensas , qui nimis
rustice

rustice solent gladio *αἰλουπόλεμος*. Porro si de cumulo ceteri operis ea pars deruatur, minima nostri portio noscetur à posteris, si ad posteros fama nominis nostri propagabitur. Verum jacta est alea, & prout cesserit hæc editio, aut continebo me inter fida silentii & inertiz sacra, aut si semel calamum sumpsero, redigam ad languorem operas typographorum, illinamque chartis quidquid in buccam venerit. Quidni faciam? cum plerisque hominibus jejuni acsterilis ingenii tam feliciter eveniat ejusmodi temeritas. Nescio, an ex eo valetudinario fuerit *, multi in ea hæresi sunt ut ita credant, & multorum unus instar Scaliger heros profusus id sibi persuadet. Sed, ut *amotū dicamus seria nugis*, forte hæc mihi causa erit iterum ad te proficiscendi, ut norim quam in partem accipias. quod doctor pene umbraticus legationes ad terrarum dominos ambiam & affectem. Cur non? cum te amicum talem habeam, & non inimico utar eo, cujus in manu situm est, ut voti hujus compos evadam. Negotium illud, cujus ergo si non publico nomine, privatus tamen meditor ire in Galliam, prope jam confectum est. Utinam aliquid obtingat nobis unde oculi doleant isti mendacissimo & mendosissimo, * qui majestatem suam insigni scelere lædi existimabat, quod cum mortem obüsset * & ipse quoque instructus multis virtutibus atque in arte mentiendi exercitatissimus, ausa fuerat nostra temeritas ad eam provinciam adspirare. Ego vero & petitionem istam institui, & tantum abest ut me facti poeniteat, ut plerique illustres & amplissima dignitate viri, qui in Gallia me de interiore nota norant, demirati sint cur quisquam mihi sit prælatus, nedam ille adolescens, & adhuc in incude studiorum constitutus. Sed non ideo me dignitate superatum esse judico, quæ sita est non in titulis inanibus honorum, sed in vera virtute, in animo sibi recte conscio, in approbatione bonorum. His ornamentis non tantum ei non cesserō, sed ipse mihi sim injurius, si secum componar. *ἀλλὰ τὰ μὲν ποτε τὸ ἔχθαι ἐὰν ἴδωμαι ἀχρὺ μὲν οἱ ἐστίν.* Ut ante cœpi dicere,

dicere, Poëmata mea excuduntur; quæ forte efficiant ut ipse meæ fortunæ faber esse possim, mallem. tamen hujus beneficii gratiam & gloriâ penes Amplissimos Ordines residere, idque non esset illis indecorum. Statui ipsis dedicare universum opus. Libri duo Moraliùm Iamborum consecrati sunt Principi Britanniarum, non ingratam me rem ei facturum arbitror, utilem fore certo scio, si iis evolvendis aliquid seris curæ impartiri dignabitur. Audio commendatum esse vobis Gerardum Vossium Dordracenæ pubis moderatorem, ut in Collegio gerat munus Regentis. Est mihi vir ille optime notus, nec quidquam tam magnificum dixerò, quin id ejus doctrina virtusque superet, & dedecus fore puto. * * *. Ex animi sententia loquor, nec mos mihi & mens assentandi vel calumniandi. Sed quorsum de alterius cujusquam honore aut repulsa laboro, cum ipse patienter feram contumeliam vix ferendam in libera republica, quod me Pagonias heros præcedit, qui si hanc prærogativam consecutus est opacitate barbæ, mihi insignem injuriam facit tonsor, cui tamen mercedem pro opera solvo. Sed satis nugarum effudimus, extremum erit ut te per sacra nostræ familiaritatis adjurem, ne licentiam istam sequius interpreteris. Vale.

CENTVRIÆ PRIMÆ

FINIS.

DOMI-

DOMINICI BAUDI EPISTOLARVM

Centuria secunda.

EPISTOLA I.

Petro Seriverio Dom. Baudius S. P. D.

Amstelredamum.

Multum detrimenti dominatio vestra capit, quod hoc tempore non adest. Vidisses enim quingentos lambos & supernumerarium unum, quos protelo unius septimanæ profudi, ut hoc pacto tandem eliceretur e situ Martialis tuus. Experimento cognovi, nihil esse feracius ingeniis bene natis & arte cultis, cum gnaviter excutuntur. Quis putasset tantam vim carminum in eam sententiam exsculpi posse veluti ἀπο' δρυὸς ἢ ἀπὸ πίττης? Sed ut omittam quod amor φιλόλογον πρῆμα ἐλαλῆν αἰετὸν ἔστι, non pauca nobis suggessit deliberatio super tuo nomine, & inde tanquam vento nimium secundo delatus sum in editorem Amphitheatri Honoris, adversus quem evomui partem aliquam τῆς μιλαρχολικῆς πάθης. Senserunt etiam impetum styli nostri caperones & frontones isti, qui cum sibi privatim omnia ignoreant, & secreti licentiam nacti, pessima quæque facinora patrare non erubescant, castas scilicet & verecundas aures suas amœniori aliquo sermone mulceri non ferunt. Præcipue autem velis remisque investus sum in Samios illos Lucumones, qui tam servilem in modum stigmata inurunt scriptis, quæ per tot annos, imo tot secula publico usu tueruntur. Ad summam, ut de me quoque more juniorum quorundam gloriæ, vix arbitror quidquam excogitari posse ταύτης τ' ὑπερίστεως, quod

quod non attigerim. Sunt quidem sermones per humum repentes, nec projiciunt ampullas & sequipedalia verba, sed, si bene me novi, saepe caput scalpent & vivos ungues roserint, qui hodie se regnare in omni genere poëseos imaginantur, priusquam quintam partem naturalis illius minimeque affectatæ simplicitatis assequantur. Nunquam porro passus sum tam intemperantem fluxum sententiarum. Ut in suppellectile pellionis, clavus clavo proximus est, ita in eo monumento, cui dolus malus abest, gnome alia aliam trudit. Vides ergo quantum damni dispendiique tibi adferat intempestiva absentia. Cave tamen, ne præ studio inspicendi nugarum maturius revertaris: hoc enim boni consequeris ex professione, quod serius audis quæ jam ante triduum ex obsignatis literis heros noster Scaliger rescivit. Ante discessum tuum acceperat epistolam à cive Antverpiensi, Francisco Syveerrio, si forte hominem nosti, qua certiores eum faciebat de afflictissima valetudine summi viri Iusti Lipsii. Sed quia nimis sane familiariter loquebatur homo, quem negat Scaliger se de nomine nosse, nec unquam antea quidquam literarum ab eo se accepisse recordabatur, falsi suspectas habuit eas literas, statueratque, si mendacium deprehensum foret, eas primo quoque tempore ad ipsum Lipsium mittere, ut intelligeret quam otiose nonnulli male feriat de ejus corio luderent. Sed ô tristem & acerbum omnibus bonis casum! etsi non nemini gratum & optatum fore arbitror, qui gratis optimum mortalium oderunt. Hic mihi in mentem venit serio optare, quod per delicias & fictam clementiæ simulationem vovebat impurissimus tyrannorum, *Vtinam literas nescirem!* ne infelix noster stylus inrerpres & delator esset tam tristis & sinistri nuncii. Nam, dicendum est, quid enim circumvehor omnia verbis? fuit heu! fuit, illud immortalitate dignum ingenium, & ad sedes beatas transmigravit, *si qua pios respectant numina.* talis enim fuit, talem eum prædicabo frementibus omnibus invidis, nec me ab amoris constantia unquam

quam dimovebunt jejuna ambituuncula, & gratuita pravitates quorundam, quos non nescis. Tuū est etiam pro parte non deesse propugnandā ejus existimationi, quem de facie invisum, amore non vulgari dignatus est. Nunc nihil aut parum causā est, cur editionem meorum poematum ulterius sufflaminare debeam. Nam, ut verum apud te solens fabuler, non erat inter minimas cunctationis causas metus offendendi talem virum: cujus gratiam in præcipua parte felicitatis meæ deputabam. Nunc eum mors nobis exemit vigesimo tertio die præteriti mensis Martii, hora secunda matutina. Sepultus est apud Minoritas ante divæ Virginis altare. Valde constanter eum obiisse prædicant secundæ Antverpiensium literæ, quas continuo per Ionam famulum ad me misit Illustris Scaliger, quī adhuc non nihil dubitat de veritate nuncii; sed ego Evangelium non credo esse verius ἢ πάντως τὸ κακὰ γέλοιον. Quod enim esset tam impudentis mendacii præmium? quæ tam effrons affirmatio? Et si os non habent Lojolitæ, tamen adduci non possum, quin hic fidem habeam. Vale vir amicissimè, & bene rem gere. Datum Lugd. Batav. pridie nonas Aprileis, cō Io cvi.

EPISTOLA II.

Paulo G. F. P. N. Merula Dom. Baudius S. P. D.

Lugd. Batavorum.

Diu te multumque tenuit deliberatio, utrum recte & ordine facturuses, si vitam magni Erasmi, ut est ab ipso consignata literis, publico juri vindicares: an magis ex dignitate aut voluntate defuncti foret, si intra Vestæ penetralia thesaurus iste liberali custodia asservaretur, communicandus tantum cum amicis intimæ admissionis, ne si ea res dispalesceret in vulgus, aliquid detrimenti caperet fama & existimatio præstantissimi viri, cujus nomen merito colunt, quicunque rem literariam salvam cupiunt. Vtrunque graves & magni momenti rationes intercessisse

H

non

non dubito, quæ animo adferrent ancipitem curam cogitandi, sed gaudeo tandem assensum tuum in eam partem flexisse, quæ bonorum omnium vota conspiranti suffragatione diriguntur. Nec est quod in eo pertimescas offensam, cuiusquam prohi, quasi scilicet invidiosa proditione detexeris, quædam arcana digna sacro silentio, & specie ornandi læseris maiestatem ejus, quem omni honore amplificare cupiebas. Nam nec ipse alio animo feriem vitæ suæ penes principem amicorum deposuit, quam ut se rebus humanis exempto posteritas hujus horribilis secreti particeps esset, & quæ sinistris mentibus pravam calumniandi materiem præbent, ea si rectam ansam comprehenderis, faciunt eximie ad illustrandam ejus gloriam & venerationem. Nam quod illi fors negavit ut ex legitimo conjugio nasceretur, & quo pluribus incommodis ac difficultatibus jactata est ejus adolescentia, hoc clarius enitescit egregia virtutis indoles, quæ per tot angustias eluctari potuit ad tantam nominis celebritatem. Quibus enim fato contigit feliciter nasci, recte educari, abundare copiis atque opibus, quæ facilem viam ad omnia summa consequenda munire solent, iis non tam gloriosum est evadere ad frugem, quam turpe ac pudendum, si in tanta facultate rerum optimarum sibi ipsi defuerint. At vero qui fortunæ suæ faber esse cogitur, & qui, ad exemplum Biantis, omnia sua secum portat, eum meo puncto præcipua quadam laude dignandum censeo. Neque enim est nostra spontis & optionis, ut legere possimus ad factum parentes: æquo animo non solum habendi, sed & colendi sunt quos Dei benignitas nobis assignavit. Quanquam non video, cur Erasimum ortus sui pudere aut poenitere debeat. Nam mater ejus, ut optima Dido,

Huic uni forsan prout succumbere culpa.

In cæteris vitæ partibus ita sese gessit, ut singularis exempli foeminam repræsentaret. Pater item probò genere natus fuit, nec express humaniorum disciplinarum, ut ferebat captus sæculi, tum autem moribus

moribus ita factus ad genium urbanitatis, & ad elegantiam jocorum, ut ab hominibus amoenioris notæ cognomen * Eutrapeli reportaverit. Quod si interiore affectu & animorum conjunctione jus matrimonii censeretur debet, solemnes tantum ritus abfuerunt, quos honestas induxit, non præcise flagitat necessitas, at mutuus amor intercessit, qualem haud temere possis inter exempla fidei conjugalis invenire. Sed non est mihi decretum hanc causam agere, nec magnis auctoribus tueri sententiam Tragici, cujus singulos versus ** Cicero singula testimonia putabat, *** νόθος τι πολλὸς γυναικὶν ἀμεινότες. Matris patriam ipse declarat, de patre filius. nos pro comperto habemus eum fuisse civem & incolam urbis Goudæ. quæ loci amoenitate, cultu bonarum artium, ingenio gentis ad humanitatem composito, magistratus splendore & propensione erga omnia honesta famam obtinet haudquaquam infimam inter primarias Bataviæ civitates. Quum autem propinqua partitudo matri appeteret, placuit eam Roterodamum mitti, quo res occultius transigeretur. Puero nomen suum pater indidit, vocatusque est *Gerardus Gerardi*, more familiari apud nos, & olim etiam usitato apud Græcos Latinosque. Caterum quia nomen istud in Belgico idiomate videtur habere cognatam significationem cum verbo *desiderare*, adscivit sibi loco prænominis titulum *Desiderii*, cui subjunxit Græcam vocem ejusdem notionis, & *Erasmus* agnominari voluit. Cur non fas mihi sit hæc minutias consectari, quum nunc & olim viri magna fama ingenii & eruditionis, tam intemperanter abusi sint otio, ut paginas impleverint ludicris certaminibus, utrum princeps poetarum, *Virgilius* an *Vergilius* esset appellandus, & auctor Noctium Atticarum, *Aulus Gellius*, an *Agellius*? Sane non est in ejusmodi nugis sita salus Græciæ, sed neque est

H 2

in nulla

* Voce Belgica præter appellare solebat.

** Epist. 8. ad Tironem.

*** Versus ex *Andromacha* Euripidis. Multi nostri meliores legitimis.

in nulla parte felicitatis numerandum, si quis fortitus sit bonum nomen, nec ea cura postrema fuit Censoribus in populo lustrando, Consulibus in habendo delectu, ut auspicarentur à bonis & fausti ominis nominibus. Quocirca facis rem optimam & acceptissimam candidioribus ingeniis, quod opere hætenus inedito memoriam maximi hominis non quidem vindicas ab injuria oblivionis, quæ tantam lucem obruere non potest, sed grata tamen novi muneris largitione rursus eum velut in Farnæ theatrum producis, ut & plausu excipiatur ab Erasmijs nominis amatoribus qui bona sua norunt, & malignitatem sui tædeat, quæ tantum heroem tam parvipendit. Nam ne quid dissimulem, serio indignor paulatim elabi de manibus doctorum hominum monumenta summi artificis, atque iis anteferi nonnullos abortivos partus eorum qui magno conatu sæpe magnas nugas agunt, & quorum præcipua virtus est sapere ex indicibus atque inventariis. Porro, si recte calculum posui, duo potissimum genera sunt eorum qui de homine sequius opinantur. Quidam stylum ejus & dictionem carpunt: alii (quod est longe gravissimum) eum insectantur tanquam subsannatorem omnis religionis, & fautorem teterrimæ hæreseos Arrianorum. Priores illi sine populi suffragio tyrannicam dominationem sibi arrogant, quod legem statuere audent qua quis loqui aut scribere debeat, quum O-rator ille summus, nec dicendi solum sed & censendi auctor optimus, quæsierit, nec unquam invenire potuerit, quænam esset in vario ac multiplici eloquentiæ quasi vultu præstantissima forma dicendi, magisque animo & imaginatione complexus est, quam facultate assecutus absolutam effigiem eloquentiæ. Ad retundendam ejusmodi dic-tatorum insolentiam sufficiet, si dicamus Erasmus esse secutum venam & ideam ingenii sui, quod longe consultissimum arbitror, nec aliter æquabilitas & uniformis tenor in stylo servari poterit. Quod si primaria dos sermonis in eo versatur, ut perspicue sensa mentis evolvantur, hac laude
nullus

nullus cum Erasmo paria fecit : tam admirabili felicitate vox & manus secuta est internas animi cogitationes, ut vix unquam litura in ejus scriptionibus apparuerit, & tamen tanta lux eruditionis passim effulget, ut scires ex foecundissimo pectore copiam istam lectissimæ orationis redundare. Spiritum & vitam ei debent renascentes literæ : nec ulla ejus scripta plus habent in recessu, quam quæ minus illecebrarum & vanitatis fronte ac titulo prætexunt. A flagitio irreligiositatis abunde hominem absolvunt tot præclara meditata, quæ prorsus spirant veram & vivam pietatis indolem. Nam ut nihil urere potest nisi ignis, ita nullum artificium, nulla affectatio unquam exprimet tam nativas affectiones. aliud veritatis ingenium est, aliud simulationis figmentum. Facile cordatus iudex deprehendere potest,

Quid solidum crepet, & picta testoria lingua.

Cur autem existimetur fuisse partibus Arrianorum causæ nihil erat, sed inde arrepta est occasio calumniæ, quod in Annotationibus ad Novum Testamentum sæpiusculè neget quidquam ad rem facere nonnullos Scripturæ locos unde Orthodoxi æternitatem Filii Dei, & eandem cum Patre essentialiam comprobari credebant. Quis vero tam hospes est in Patrum libris, ut non subinde animadvertent manifestam in iis ἀλογίαν & ζήλον αἰν' & κατ' ἐπίγνωσιν. Omnibus armis præliabantur adversus hæreticos, etiam plumbeis mucronibus, &, ut olim augur Fabius Maximus dixisse fertur, salvis auspiciis ea geri quæ pro reipub. salute gererentur, ita boni isti Patres credebant, recte & sapienter institui quidquid pro defensione veritatis tentaretur. Non debuit autem ob acrius & accuratius iudicium atque examen vir optimus venire in tam atrocem suspicionem, à qua satis superque eum liberat explicatio primi capitis Evangelii secundum Iohannem. Salibus, & iis interdum aculeatis abundant nonnulla ejus opera, in quibus crassos errores, & aniles quasdam superstitiones orationis libertate perstringit, unde orta est opinio

titus sit bonum nomen, nec ea cura po-
Censoribus in populo lustrando, Con-
bendo delectu, ut aspicerentur à boni
ominis nominibus. Quocirca facis res
& acceptissimam candidioribus ingeni-
pere hactenus inedito memoriam max-
non quidem vindictas ab injuria oblivio-
tam lucem obnuere non potest, sed
novi muneris largitione rursus eum ve-
theatrum producis, ut & plausu excipi-
simiani nominis amatoribus qui bona
malignitatem sui taceat, quæ tantum
parvipendit. Nam ne quid dissimule-
gnor paulatim elabi de manibus docti-
num monumenta summi artificis, atque
nonnullos abortivos partus eorum
conatu sæpe magnas nugas agunt, &
cipua virtus est sapere ex indicibus
rius. Porro, si recte calculum posui-
mum genera sunt eorum qui de
opinantur. Quidam stylum ejus &
punt: alii (quod est longe gravissi-
stantur tanquam subsannatorem
& fautorem teterimz hærese.
Priores illi sine populi suffragio
nationem sibi arrogant, quod
dent qua quis loqui aut scribere
rator ille summus, nec dicendi
sendi auctor optimus, qui
venire potuerit, quæ
plici eloquentiæ quasi
dicendi, magisque ap-
xus est, quam fac-
giem eloquentiæ
etatorum insolent-
mum esse fecit
quod longe co-
quabilitas &

IVRIA II. EPIST.

Hispano, nisi me *φίλας*
 decipit, primum
 nostra tuebitur : &
 carminum editio, quæ
 auctori famam, sed fort
 Adjunxi huic epistolæ secu
 scires me non immemores
 memoriam illustri viri D. I
 nec amorem erga te. Nor
 meliore nota ex eorum se
 les argutias & invident it
 nulla præstantior dos oratio
 amare & obscuritatem fuge
 Ita sentio, & mecum facit a
 Iligentium, qui sciunt quid
 consecutus sum & Everardum
 pessimo carmine heroico, c
 re poteris apud patrem, qu
 inornatum reliquimus. De
 vellem ut velles, sed quo præ
 luceret arugo & succus lolig
 mea sunt ad incitas redacta,
 erabo pristinam animi generos
 plus omnia prolixè pollicetur
 : sed dum deliberant Roma
 factis, non consulto est op
 is, quæ cis paucos dies habebu
 are, imo confidere, futurum
 I. C. Everardi Bronch
 da, sed conjuncta cum
 antur *ἡμῶν πᾶν τὰ τ' ἀγ*
 Canonistæ, ben
 illud *ἡ φήμη καὶ ὁ*
 rebre triste, quod Ar
 laude correptus ex
 be fortitudinis fa
 tua Bercka, ubi tot
 ratore nostro, ut eum
 sed nescio quom
 officii ne

contemprarum religionum : sed norma Christianæ charitatis suadere debuit humaniorem interpretationem. Videtur autem Erasmus magis habuisse quid fugeret, quam quid sequeretur. Vnus omnia pervidere non potuit, & rem haud exiguam præstiterit, quod in tantis ignorantiae tenebris oculos attollere potuerit ad investigandam lucem veritatis. Meticulosior fuit, & timens offensionum, atque hoc unice in vita studuit, ut omnium ordinum & generum benevolentiam colligeret. Id forsitan impedimento fuit quo minus cornicum oculos configere ausus fuerit, & omnia iniquitatis mysteria velo levato patefacere. Multum tamen, imo infinitum ei debet posteritas, & forte non haberent reprehensores ejus, unde famam consequi potuissent, nisi ipsis dedisset quod reprehenderent. Vale, & vive nostri memor. Scribebam Lugduni Batavorum xv. Kal. Novembris, clō lō cvi.

EPISTOLA III.

Ioanni à VVouuveren Dom. Baudius S. T. D.

Hamburgum.

NVnquam animo minus vacuo nec opera magis occupata fui, quam nunc. tamen surripere cogor aliquid temporis quod impartiar officio scriptionis. Et si iure succensere possum isti nugamento hominis, qui tanto opere stomachatur ob non representatam pecuniam damni conciliabulis, tamen ut ut de nobis sentit aut loquitur, amare cogor *ἀνθρώποις*, tanquam lepidam materiem & segetem jocorum. Sed mihi nunc otium non est nec animus nugandi, ita misere nos expilarunt nocturni fures, ut vix trecentis florenis jacturam sarcire valeam. Interim solatium à Musis quarimus, & paucis abhinc diebus fere quingentos heroicos versus musinati sumus, quasi nomine nostrorum Ordinum ad Magnæ Britanniae Regem, quibus omnia vel saltem plurima comprehendimus quæ poterant cum deterrere, ne foedus feriret

feriret cum Hispano, nisi me *φιλανθία* communis
poëtarum labes decipit, primum facile locum
inter monumenta nostra tuebitur: & procul du-
bio nostrorum carminum editio, quæ jam matura-
tur, magnam auctori famam, sed forte & malam
conciliabit. Adjunxi huic epistolæ secundum oster-
nionem, ut scires me non immemorem fuisse pro-
missi erga memoriam illustris viri D. Benedicti ab
Alefelde, nec amorem erga te. Non est forsitan
hæc oda de meliore nota, ex eorum sensu qui ca-
ptant subtiles argutias & invident intelligi meo
judicio, nulla præstantior dos orationis est quam
sanitatem amare & obscuritatem fugere tanquam
scopulum. Ita sentio, & mecum facit assensus om-
nium intelligentium, qui sciunt quid sit non ine-
ptire. Prosecutus sum & Everardum Tvestren-
gium non pessimo carmine heroico, cujus exem-
plum videre poteris apud patrem, quem non in-
dictum nec inornatum reliquimus. De Duce Brun-
svicensi, vellem ut velles, sed quo prætextu id fiet?
nimis pelluceret ærugo & succus loliginis. quan-
quam res meæ sunt ad incitas redactæ, tamen nun-
quam ejerabo pristinam animi generositatem. Cu-
rator Mylius omnia prolixè pollicetur, & factu-
rum puto: sed dum deliberant Romani, capitur
Sagunthus. factum, non consulto est opus. Primis
comitiis, quæ cis paucos dies habebuntur, jubet
me sperare, imo confidere, futurum ut suppleam
defectum I. C. Everardi Bronckhorstii. Accedent
commoda, sed conjuncta cum laboribus. ἢ γὰρ πόν-
τον πολῦσιν ἡμῖν πάντα τ' ἀγαθὰ οἱ θεοί. non erit,
ut loquuntur Canonistæ, beneficium sine cura. sed
ἢ πῶς ἢ φέρηται καὶ ἢ τ' ἀνόν. Hæc forte libens
audit illud triste, quod Arnoldus noster Mylius ar-
denti febre correptus excessit è vita, quum magna
cum laude fortitudinis sæpe excurrisset in hostem
ex urbe Bercka, ubi tot tempore obsidionis egit
cum sua centuria. Rogatus sum ab ejus cognato
& Curatore nostro, ut eum prosequerer epitaphio.
parui, sed nescio quomodo parum feliciter pro-
veniunt quæ officii necessitudine exprimauntur.

Hæ miseræ nobis subeundæ sunt cum detrimento famæ, vel incurrendum in offensas hominum amicissimorum. Vale, & nos ama. Datum xx Novembris, c. 1657.

EPISTOLA IV.

Hugoni Grotio Dem. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

HEri à cœna redditæ sunt mihi literæ à D. Milandro cum adjuncto carmine. Cæpi protinus impetum respondendi, & quidem mirifico genere carminis, quod tibi non injucundum nec prorsus inhumanum visum iri confido, cujus hic etiam specimen vides. Hesternò mane invasit me hic morbus, quem inhibere non potui, nec tamen nimium indulsi. quæ nunc longe altior me cura domat. hæreo inter sacrum & saxum, nec tamen possum oblivisci nugarum. ἀλλὰ τί μὴ προσεντύχθαι ἐαί σοι. Recte & ordine te facturum puto; si in tempore ad hominem veneris, quod rerum omnium est primum, ut nos docet Comicus. Sed næ inscitus sum qui memorem moneo, & doctorem docere postulo. Nondum auspicatus sum novam Professionem, nec id fiet ante proximum diem Iovis, quia desidies nostra timet omen diei Lunæ scilicet, & proverbii etiam plebis commovetur. Rogo te exores optimi virorum D. Mylium, ne hanc ἀμβολιστίαν ægre ferat. Dimidium facti qui cœpit habet. ego etiam sapere audebo, & ubi semel glaciem secuero, non committam ut amplius in mora sim, nisi quæ major vis aut causa fontica voluntatæ meam impedierit. Vale. Raptissime x. Martii 1657.

In librum quendam recens editum.

Prodiit horribilis liber eis φάσμα ἡλίσις,
Quæ satius fuerat δόμον eis αἰδομένο περῆσαι.
Atque ibi cum domino κλάσαντε ἑ ἀλγέα πάχυν,
Non

Non hominis facies, ἀπὸρ ἡγεροῖσις Ἑριννός
Sustulit hoc monstrum δειλοῖς μάλα πῆμα βροτοῖσι.
Tale nihil videre δι' ἀρέρης καρπὸν ἴδουσι,
Condidit ut mandum κρατ' ἀθανάτοιο θεοῖο.
Quid primum, quid deinde, τί δ' ὑστάτιον καταλέξω;
Stultitia ne prius μαμνήσμεθα ἢ κακότητι;
Hac meret acce odium, ταύτῃ δέμιν ἐς' ἐλαφρύν;
Utraque paret ubique μεσημβρινὸν ἢ ὑπὸ φέγγει,
Sed magis improbitas ἐπὶ ἑρμῇ ὕβρις ἐπαργής.
Pestis ἔσ' ἀτρα λυες, πᾶσι τὰς φρένας ἐκπύπτουσαι;
Quis te ferre queat, οὐδ' ἔμψιναι ἢ ἐπ' αἰκίῳ;
Si genus humanum καὶ ἐπιχθονίους αἰθερώπεις
Nil metuis malefani, ἱμάδ' ὅπιν ἢ ἀλεγίζεις,
At superos vereari, ἔχ' ὅθμις ἐκδικὸν ὄμμα.
Iustitia haud frustra μεγάλη Διὸς ἐστὶ πάριδρ',
Supplicia expendis scelerum, τὰ σὺ δ' ἐμὴν αἰασιδὲς,
Euomis in cunctos ὅσοι δισέβην φίλουςιν.
Utque aliis taceam, ἥ ἔσσοτε κῦδ' ὀλέται,
Quid te impurius ἐστ', τίς ἀπαδαλίλω σοὶ ἐρίζοι;
Qui non es veritus κακ' ὀνειδέα μυθήσασθαι,
Et violare probis τελευκλὺτὸν ὄχ' Ἰέλε
Scaligeri heroῖ, τῷ μὴ τινα φημί γλυκάδ'.
Majoriam virtute virtum σοφίῃ τε νόοιο.
Nec patre degenerat μεγάλη μάχας ἦδ' Ἰωσήφ,
Quos duo devenerantur, ὅσοις τὰ σιβαστὲ μέμνη.
Sed tua jam pueri λαοῖσι τε πᾶσι τίτυκται
Fasta nefanda palam, καὶ σι συγέουσι φίλοι ἄφ.

EPISTOLA V.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagani-Comitis.

Hodie conveni Syndicum nostrum, ut ab eo impetrarem actum quo sum allectus in ordinem Professorum Iuris. Ille tanquam rem novam auribus meis & atrocissimam nunciaret, significavit mihi certo certius futurum ut exploderer. Respondi versu Virgiliano

Omnia praecepi atque animo mecum ante peregi:
nec me tam esse degeneris animi, ut terrerem
vanissimo strepitu imperitorum adolescentum; pra-
sertim

sertim quum non ementitis auspiciis aut emendicatis suffragiis pervenissem ad eum honorem, sed enucleato vestro iudicio, quod summo consensu securus est hujus urbis Senatus. Malle me onere officii opprimi, quam munus tali auctoritate firmatum vel per ignaviam abjicere, vel turpi pravatione deserere. Sed plerisque persuasum est, ubi in rem presentem venietur, destitutos à præcipiti concilio satellites seditionum. Multo enim plures & honestissimi quique stant à nostris partibus. ex gente Germanorum, Polonorum, & Gallorum nullus, ut audio, adseribi se passus est in eum numerum. sed oppugnor præcipue à Batavis, Phrysiis, Geldris. Objicitur mihi peregrinitas, & intermissio studiorum Iuris. nam istiusmodi scilicet dictatores vitio creati, seu potius turbulenti tribuni, permittunt sibi hanc licentiam, ut etiam de maiestate nostrarum curarum sententiam ferant. Verum nemo eorum palam præ se fert animum obstitendi meis utilitatibus; sed hæc opinio animis eorum infedit, fieri atrocem injuriam iis qui tot per annos Institutionum libros in orbem circumeperunt. quorum scilicet artificium peribit, & omnis spes ad altiora contendendi decollabit, si illis collega Baudius adjungitur. Sed nimis exorbito à semita pristini sermonis quem habui cum D. Sestio. Quum instarem ut traderet mihi instrumentum lectionis, de quo supra retuli. & quidquid periculi aut invidiæ impenderet, id nobis exedendum relinqueret, dixit visum Consulibus, ut tantisper ab ea provincia suscipienda superfederem; dum vestram super ea re sententiam cognovissent. Quamvis hæc dilatio nonnihil incommodæ opinionis adferre posse videbatur existimationi nostræ, & tardum est differre quod placet; tamen parendum est iis, quorum fidei ac curæ permittitur ne quid respublica detrimenti capiat. Ego si mihi conscius essem me jure cuiquam bono esse invisum, non tantum non passus forem nova me Professione implicari, sed veteri potius renunciarem. Verum D. D. Consules, quantum ex eo intellexi, verentur ne res erumpat in

pat in capitales rixas aut pugnas. Ego interim nunquam desciscam ab ingenita morum indole ac generositate: nec abjectis precibus paciscar, ut mihi aures impartiri dignentur. De tota re sollicitè expecto quid decreturi sitis: jam enim eo ventum est, ut non sit mihi integrum referre pedem sine conscientia imbecillitatis, vel nota inconstantiae, ne quid dicam de vestra auctoritate, quæ per meum latus sauciatur. Vale, vir observande. Scribebam raptissime VII. Kal. April. Clod. Cui.

EPISTOLA VI.

Cornelio vander-Myle Dom. Raudius S. P. D.

Hagam Comitis.

Etsi non sit sine periculo facinus magnum & memorabile, nec quisquam nihil audendo immortalis factus est: tamen si animo auguratus essem, fore ut præ demerendi studio tantas invidiæ tempestates subeundas haberem, non descendissem in campum petitor novæ accessionis laborum, ut pro mercede generosæ voluntatis incurrerem in odia imperitorum adolescentium, quibus omnino decretum est me explodere, nec video qua ratione placari possint. Nam ad me quod attinet, emortuum me malim, quam ut istiusmodi stolidæ mentis asellis palpum obtrudam, nec vobis eo nomine quidquam molestiæ exhiberi cuperem, etsi periculo vestræ auctoritatis & existimationis meæ talia turbellarum molimina struuntur. Ajunt etiam ipsum N. affirmasse, sibi esse in animo post ferias Paschatis repetere pristinam consuetudinem quater in septimana legendi, quod tamen vix adducor ut credam: nam, nisi me credendi facilitas decipit, homo est minime duplex, qui aliud in lingua promptum, aliud in sinu pectoris clausum gerat. fuit autem multus mihi cum eo sermo pridie ejus diei, quo Hagam sum profectus, nec vocem ullam elicere potui, quæ huic suspicioni materiem præberet. Quidquid est, video longum

gum mihi fore certamen cum collegis, quorum benevolentiam omni artificio demereri studeo, sed nolim placare invidiam virtute relicta. Proponebat Syndicus Scistius hoc emplastrum ad leniendam animorum acerbiter, si antestarer, me nulla in re velle ipsis officere, nec impedire sperata commoda longinquæ militiæ. Paratus sum quidlibet assentiri, nec video quid inde detrimenti nobis metuendum, aut emolumenti illis sperandum sit. Ea enim paxio nihil derogabit de libertate vestrorum suffragiorum, si successu temporis viventem divam officii assiduitate & constantia pervicero. Ad summam, auribus lupum teneq, nisi quod me ad audendum hortatur

Εἰς οἷον ἀρετῆς ἀμύσηται καὶ παύσης.

mihi pro fide satis animi est, sed naturæ meæ lenitas & mollicies non feret ut diu vivere possim vitam invisam iis, quorum usibus & commodis munera nostra devoventur. Scio optimum esse beneficentiæ genus invitis ac repugnantibus prodesse: sed frustra surdo narratur fabula. Nescio quis etiam rumor mihi ad aures accidit, eos aut libello supplici, aut vivæ vocis oraculo preces perlaturus ad vos ut dempto onere novæ Professionis, idem tamen honorarium haberem, quod eo nomine decrevistis. Id quidem me non illibente fieret, sed vereor ut persuadeant. Verum nimis longo sermone patientiam tuam demoror. Extremum erit, ut meminisse digneris miseri illius captivi, Lombardi quidem, sed tamen hominis minime mali, nec unquam meriti, hoc præsertim morum ac temporum statu, ut ob æs alienum tamdiu carcere retineretur. Obrinuerat ante annum literas ab Ordinibus, ne cuiquam esset in eum manus injectio intra menses duos: pendente eo tempore transegit cum creditoribus. quo facto putabat se esse extra periculum incarcerationis: sed ex transverso supervenit Curia Provincialis, cujus iussu & mandato pene jam per annum caret libertate. Socero tuo tota res nota est, nec abhorret ab humaniore sententia, si accesserit tuæ commendationis

nis cumulus, spes est confieri posse, quod dudum optant multi boni viri. inter quos Tuningius, Pinackerus, & ego. Vale, vir eximie, & libertatem scribendi nostram æqui bonique consule. Datum Leidæ Batavorum vi. Kal. April. clō Io cVII.

Grotii literas accepi, indicēs tenerissimi erga nos amoris, cui immensum me debere fateor.

EPISTOLA VII.

Hugeni Grotio Dom. Baudius S. P. D.

Hagæ-Comitiæ.

A Nimi incertus sum, quid agam. Sunt qui omnes tergiversationum moras abrumpendas esse suadent. & horsum tendit *Συμὸς ἀγλῶαρ*. sed tamen *αἰδέομαι Τροῶς*, si quid inmutem de solemnibus. nec enim salvis auspiciis ad rem aggressurus videor, nisi prius ad manum præsto sit præclarum istud instrumentum. Plerique censent optimum factu *ἀναβᾶλλεαι εἰς τ' αὐτοῖον εἰς τ' ἄννηφιν*. ego verò vel ad Kalendas Græcas rejicere paratus sum explosores meos, dum usura currant. per me certè non stat quo minus incipiam. Putant tempore & mora refrigeratum iri ardorem juvenum levissimorum, & omnia in tranquillo futura, si auspicer statim à feriis Paschalibus. tunc enim plerosque turbarum principes abfuturos. neque enim oppugnatur nisi à popularibus tuis, qui peregrinitatis incusant Baudium. forte, quia loquela eum manifestum hujus criminis facit. Hoc mane strinxi in eam manum paucos hosce versus *μυθοβαρβάρως*, quos ideo mitto ut scias, me etiam tali meo tempore jocari posse.

*Corde nefas meditantur, ὑπερβίον ὑβερν ἔχοντες,
Conjurataque turba νέων ὑπερλωρεόντων
in carpe nocte ruent, ἰθὺλασί τε μῶμον ἀνέψα.
Quorum Thersites τέσιως ταγὸς διγεται εἶναι.
Mistitiaque caput, τῷ δ' ἄφρονέοντι ἱππον.*

H 7

Non

Non pudor aut probitas à σφι νό^ς ἐστὶ θεοδής,
 Sed vager in strepitu, & ἐπὶ ὧσι χάππε^ς θυμός.
 Quid faciam suades, φίλε Γρόπι κ^ς δ^ς ἀοιδόν;
 Hui ego sum supplex? Δανίην πολὺ κέρδιον εἶν.
 Talis enim fuerit ira μίνυθα πρὸς ἐπὶ μέλα δ^ς λ^ς
 Nec metuenda viris οἷς ἀγλαὰ ἔργα μέμνη.
 Ibo animis contra, τολμᾶν δ' ἐμὸ θυμός ἀνών.
 Certus enim jubet auctor ἀμυνέσθαι πατρὸς
 Magnanimus Miles οἰωνοπέλων ὄγ' ἀείσ^ς.

EPISTOLA VIII.

Cornelio vander-Myle Dom. Bandius S. P. D.

Hagam-Comitis.

IS qui hasce literas tibi reddet homo est bonarum partium, mihiq; amicissimus, cui tuto credi potest si quid existimabis è re nostra esse ut sciamus. Modie misit ad me D. Syndicus instrumentum, pro quo mihi sunt tanta bella pugnanda. quæ quidem prompto & paratissimo animo susciperem, si aperta petitione nos iavaderent ii, quorum invidia & periculo seditiones istæ struuntur. sed quia per cuniculos res geritur, hebescit acies nostræ generositatis. Decreveram prorsus vel auspicandi causa suggestum adscendere ante ferias Paschales: sed Syndicus auctor fuit ut breve tempus istud effluere linerem, idemque tibi & collegæ tuo videri asseveravit. Iam, ut audio, detepescit impetus nostrorum Turbonum, & à consilio explosionis traducti sunt in eam sententiam, ut sperarent vos gravi scilicet rationum pondere & consensu tot heroum adduci posse, ne novam provinciam inirem, ipsique decreta vestra rescinderetis. Ajunt me non idoneum, nec parem futurum huic muneri. tum autem more novum & exemplo perniciosum esse, duas simul professiones sustinere. id ne quidem in D. Iunio (at quali viro!) potuisse tolerari. Quid multa? quotidie comitia sunt de capite & fama nostri nominis ab istis præclaris censoribus: & ut quisque intemperantius in nos debacchatur, ita inter eos rerum potitur, & totam plebem facit suam. Nemo tamen è Ger-

• è Germanis, Polonis, & Gallis ab eorum parte stat, sed palam hæc militiæ flagitia adspernantur. Oblitus eram annotare egregiam clausulam, quæ me consentiente inserta est aſui, de quo supra retuli: nimirum, Curatores Consulesque nulla in re quidquam velle præjudicatum juri primæ sedis, quam hæcenus Institutionum Professores obtinuerunt. Si quid haberent ingenui sanguinis, deberet illos pudere & jejunæ ambitionis & contumeliosi honoris. Nos contenti vivimus vera virtute, quæ non est sita in titulorum insignibus, sed in conscientia cujusque, sed in judiciis bonorum. Mihi pluris est tua unius benevolentia, quam quidquid usquam est æmulum laude aliena dolentium. Ut ille vetus aulæ cliens & purpuræ cultor, rem difficillimam & paucis datam affecutus est, nimirum senectutem, injurias accipiendo & gratias agendo: sic spero me constantia recte faciendi tandem invidiam debellaturum. Hoc & Heinſio nostro videbatur, nec aliter sentire scio Hugonem Magnum, quem, si commodum est, plurima salute rogo impertias. Vale, pridie Kal. April. clō Id cvir.

EPISTOLA IX.

Danieli Heinſio Dom. Baudius. S. P. D.

Lugd. Batavorum.

D Vlce periculum est, aut, ut cum Hesiodo tuo loquar, ἀγὰρ τίς τις ἴδρ βεγνῶσιν, officio & benevolentia studiis inter se contendere. Nam in eo genere certaminis qui victoriam reportat, immortalem gloriam assequitur, & à bono vinci nullum est probrum, imo laudi apponitur, si is qui recessit inferior, sibi conscius sit nihil esse ab se prætermisſum, quominus aut par aut superior evaderet. Quum igitur ex uberrimo proventu poematum tuorum, eam mihi partem dedicaveris, in qua præ cæteris visus es omne myrothecium Veneris, omnia Cupidinum pigmenta consummisſe: gestiebam & ipse hanc tuam liberalitatem remunerari

munerari quam similimo munere. Sed quum diligentius excuterem vires patrimonii quod vatibus dono Musarum obvenit, non reperiebam in bonis quæ functionem in suo genere recipere unde nomen expungere possem, si ex lege mutui mecum experiri in animum induceres. Verum ut in beneficio tuo non tam *κλέμεται δόσει* quam *πρὸς σπέρμῳ* spectari oportere iudico: sic tu quoque animum nostrum referenda gratiæ cupidum metieris non inditura & æstimatione muneris, sed propensa tribuentis voluntate, quæ in ratione officiorum utramque paginam facit. Visum est itaque pro Nuptialibus tuis Mortualia rependere, hoc est, ut Romanè loquar, verè nugas. Sed quantum ab elegantia styli, & à genio festivitatis nostra deferuntur utroque fasces tibi submittunt, tantum forte gratiæ merebuntur apud severioris notæ iudices ob argumenti & serietatem & utilitatem. Quid enim in universo vitæ cursu contentius meditari decet, quàm conditionis humanæ fragilitatem, cuius extremum mors occupat; ut non sine gravi causa videantur majorum gentium Philosophi sapientiam definiisse, Perpetuam mortis commentationem. Non quæro jam curiosius, qua mente quove sensu pronunciarint hoc effatum. Illud liquet affirmare, nullum esse studii genus æquè necessarium mortalibus, ut est moriendi disciplina, quam qui per totam vitam imbibit, huic optime constat & temporis & impensæ ratio, licet ad Tithoni aut Nestoris senectutem hoc solo instructu paratus devenerit. Quocirca quum in annalibus gesta moresque clarorum virorum intueor, nullam actionum partem accuratius examinare soleo, quam novissimum tempus ætatis, & illum decretorium diem, qui de summa vitæ fert sententiam.

— *Mors sola fateitur*

Quantula sint hominum corpuscula.

In cæteris actibus mimum & histrioniam exercet fallax Iapeti genus: in hac catastrophe cuncta vello levato geruntur, nec ullus est Simulanti locus. Sed jam nec otium datur nec animus fert ut sententias

tentias loquar, etsi larga materies se aperit, in qua nemini deesse possit oratio. Verum hac dies aliam vitam, alios mores postulat, & , ut rem natam intelligo, repudium mihi renunciandum erit deliciis atque amoribus Musarum,

Et quantum est Venerum Cupidinumque.

Non enim te praterit, quanta nunc huic homini surgat inopina facies laborum, quanta tempestas invidiæ subeunda sit ob nimis benignam Curatorum nostrorum Consulumque huius urbis de nobis opinionem, à quibus recenter sum nova professionis honore oneratus. Scio quam difficile factu sit, duas simul easque perquam graves personas sustinere: sed quando nunc iacta est alea, τῷ παρεόντι τῇ ἐχθρῇ ἀνάγκῃ. nec alio genere februum decrevi placare κακῶς εἶδεα, nisi constantia rectè faciendi. & succumbam potius sub injusto fasce delegati muneris, quàm ut βέλταστος ἢ λιποτάκτης argui queam, nec, quod in me erit, patiar hebescere eorum auctoritatem, quorum curæ & fidei permittitur, ut provideant ne quid Academia nostra detrimenti capiat, utque optima lege muniat salus ac dignitas studiorum.

Hoc Iovem sentire Deosque cunctos

Spem bonam certamque domum reporto.

Addicit pulcherrimum auspiciū,

εἰς οἶκόνος ἀρεῖς ὁ ἀμυνέων πρὸς πάντας.

Cui suffragatur Maximus ille, qui cunctando restituit rem; quum obnuntianti collegæ respondit, Salvis auspiciis ea geri quæ pro communi utilitate gererentur; quæ contra rempublicam fierent, contra auspicia fieri. In hac generosa voluntate perseverabo, donec usurpabo oculis (nam videre pervulgatum est nimis) γλυκερὸν φάσκειν ἡελίοιο: Vides me tam esse defæcato animo tamque ex conscientiæ fiducia securum, ut etiam ridere & joculari libeat in re capitali mea. Quid vis faciam? languori me dedam scilicet aut mœrore consenscam?

Hoc Itacus velit & magno mercentur Atrida.

ἐγὼ δὲ πρὸς ταχὺ παύσθης. Vt olim Miltiades trophæa
exsuscita-

exsuscitabant è somno Θειοφυλάκας λαΐσιον κῆρ,
 ita mihi θύκε μὲν © © θείους mens recti sibi con-
 scia. Nec vero turpe est fateri nos etiam dulcedi-
 ne quadam gloriæ permulceri, qua mentes sapien-
 tium etiam fatigantur. Τὴν γὰρ κανονοξίαν αἱ τι-
 λαυταῖον χετῶνα ἡ ψυχὴ πείσκειν δόπολιθιδι. Ergo, ut
 hortatur vetus poëta, ποιεῖν τι θεῖ αἷς γόνυ χλωρόν,
 si non amore ipsius honestatis & sola conscientia
 mercede, saltem ἵνα τις σε καὶ ὁ ψυχόνων δὲ εἴπη.
 Novo sum & inusitato genere scribendi usus, ut
 vel hinc colligeres, minime vulgarem esse benevo-
 lentiam qua te amo æstimoque. Metam votorum
 attigero, si etiam posteritas ad curam & cogita-
 tionem suam pertinere judicaverit, scire quanta
 inter nos existerit & studiorum societas, & natu-
 ra similitudo, & consensus conspiratioque ani-
 morum. Si non ingenii dotibus aut operum mo-
 numentis famam extendere potero, saltem inge-
 nuo animi candore spero me consequuturum, ut
 bonum nomen haberi debeam. cui titulo nullum
 honorem, nullam lauream anteponeat, quicumque
 expressam virtutis speciem, non adumbrata signa,
 complectuntur. Te scio in eadem esse sententia,
 nec alia mens est Grotio nostro, quem tecum sal-
 vere & bene rem gerere spero voveoque. Vale.
 Scripsi VI. Eidus April. clō Iō CVII. quo die XLVI.
 vitæ annum explebam.

*Diserte vates, cura corque Musarum,
 Clarum Lycei lumen ac decus nostri :
 Quæ fama cætus inter eruditorum
 Solvi dolente fert in arduum penna ;
 Si nostra scripta, si labos diurnabit
 Perennitatis auspicante successu ;
 Agnoscet atas gensque consecutura,
 Nos invicem vixisse mutuo nexu
 Vinctos amoris, nulla quem dies rumpet.
 Non exolefcit morte sanguis heroum,
 Nec anima tradux illa cœlitis flamma
 Lethi vias insistit & domum Diti.
 Corpus beata mentis hospes angustus,
 Terra solo debetur, unde concrevit.*

*At ingenii monumenta non vident manes.
Hac lege sancta federatus, hos pacto
Probris carente, me tibi dico totum.*

DANIELI HEINSIO.

VIRO DIVINIS, ANIMI, INGENII, VIRTU-
TIS AC DOCTRINÆ LAUDIBVS EVECTO.
SVpra SORTEM ÆTATIS ET GENIVM
SÆCVLI, COLLEGÆ CONIUNCTISSIMO.
DOMINICVS BAVDIVS HOC MANVS AC
MENTIS SVÆ PIGNVS AD AMICITI-
AM DEPOSVIT LVGDVNI BATAVO-
RVM.

EPISTOLA X.

Hugoni Grotio Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

IVre gloriari possum cum Solone, quem scis fu-
isse & unum ē septem sapientibus, & legum scri-
ptorem solum ex septem :

ἡμεῖς καὶ αἱεὶ πολλὰ διδασκόμεθα.

Hodie plurima imperii arcana didici, quæ hester-
na die me latebant. Huc summa summarum redit,
ut non sit mihi fas auspicari novam professionem
ante adventum D. D. Curatorum, ne frustra te in
viam des. ἔτις δίδου τῇ βελῇ. in qua non est no-
bis jus suffragii, sed necessitas parendi decretis,
nisi videri velimus infractores pacis & perturbato-
res publicæ tranquillitatis. Rescivi τὰ καὶ ἡγεῖται
ex Magnifico Rectore, qui vir minime est τῷ πο-
τηρῷ κόμματα, nec nobis inimicus auras vitales
carpit. Accessit & Consulum auctoritas, qui sibi
summæ curæ futurum spondent, ut & nostra exi-
stimatio nihil detrimenti capiat, & sanetur vulnus
invidiæ: quam nullo merito conflavi, nisi crimen
est prodesse publicis utilitatibus, & nolentes etiam
repugnantelque afficere beneficio. Videntur nostri
Consules haud difficulter adduci posse, ut nihil de-
radatur ex honorario jam decreto, & tamen dece-
dat invidiæ irritamentum, labor novi muneris. Ad
cam

eam rem obtinendam & Magnificus, & D. Arminius, certatim studia sua polliceantur. Ego non tantum ratum habebō sed gratum, frui commodis sine onere. Quis enim aspernetur beneficium sine cura, *τίαν τ' ἔτι κινδύνον δύνει*; nisi cui aliquid sit in incipiente cognatum cum IC. Iaboleno? *Si tantus amor casus cognoscere nostros*, rem omnem audire poteris ex Syndico, qui nunc est apud vos. nam me quidem nunc tædet longæ scriptionis. heri enim ut à vobis discessi, delatus sum comitate D. Præsidis in epulonum collegium, aut potius strenuorum combibonum, erat enim ibi * * * eximius cum suo sibi fratre. Multus mihi cum ipso Præsidi sermo fuit, non solum de lite ex qua nobis optima spes prædæ metitur, sed de veteri familiaritate quæ mihi cum illo intercessit. Omnino iussit me confidere, hac aut proxima hebdomade rem iudicatum iri. Si præpotens *ἐπὶ δεξιᾷ πλοῖον* collegium vestræ jurisdictioni attribuerit cognitionem nostrorum carminum, partiemur manubias, & faciemus bonum cherubim in camera caritatis. Vale, & ignosce scribendi incuriæ. alias erimus diligentiores. Datum Lugduni Batavorum VII Kal. Majas, Clō Ioc VII.

Salvere plurimum jubeo omnes convivas vestros: jure præcipui autem Borelium.

EPISTOLA XI.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

ET causam illam tibi commendo, quam suscepi adductus officio humanitatis, sed inprimis rogo te & obtestor per genium familiaritatis, quam mihi tecum esse pateris, ut D. Præsidi Veenhusio de meliore nota commendes causam, in qua nobis metitur spes trium millium florenorum. Iam pridem est in statu iudicandi, nec quidquam obstat quominus sententia feratur, si serio in eam curam incumbat affinis tuus. Is, cujus præcipue res agitur, hesternæ die mihi pollicitus est trecentos florenos, si lis terminari possit ante festum Pentecostes. Vir sapiens

sapiens non abhorrebit ejusmodi summam : mihi certe nihil possit oportunius evenire. Res non erit difficilis ad impetrandum, si gratiæ tuæ vim effundas in exorando D. Præside, à cuius arbitratu negotium pendet. Adversæ partes, quarum omnis spes sita est in fugiendo & tergiversando, moverunt nobis controversiam attentati ob manus injectionem factam Parisiis. sed ea res non debet remorari principalis causæ decisionem. Iterum te rogo, ut sedulo hoc agas. Si confit quod opto, non alii quam tibi debitor ero præstantis beneficii. Forte cras aut perendie isthuc excurram, ut præsens hanc causam promoveam. Rumor est Legatos è Gallia venisse in Zelandiam, & hodie aut cras futuros Hagæ. Noster heros Scaliger forte certiora novit, quem hoc vespere conveniam Deo volente. Tu vale, & nos tui observantissimos amare persevera. Datum Lugd. Batavorum XII Maji, chō lōc VII.

EPISTOLA XII.

Cornelio vander-Myle Dcm. Baudius S. P. D.

Hagam Comitit.

PRæterito die Saturni, quum multa minime necessaria effutirem quæ melius tacuisse foret, ita eram incensus dolore & iracundia, ut non recordatus fuerim id quod maxime te oratum cupiebam. nimirum ne grave esset humanitati tuæ rogare meis verbis D. Præsidem, ne patiatur diutius prorogari expeditionem illius causæ, de qua toties & tecum & cum illo sum loquutus. Scio per eum non stare quo minus terminetur, sed intercedere votis meis malignum aliquod sidus. Verum si ante ferias caniculares, quæ cis paucos dies apperunt, finis huic negotio non imponatur, non tantum periculum est ne excidam opima spe millium aureorum, sed ne miser Stapeilius damno litis sumptibusque mulctetur, in causa tamen adeo iusta ut nihil possit ultra. Audio duos
è Col-

è Collegio, nempe D. Franconem & Van-Santen, morbo conflictari fontico, alterum etiam abesse. Vnde fit, ut ob infrequentem Senatum res confieri vix possit. Ignosces impatienti desiderio, & si quid nuper licentius effudi, fida taciturnitate obsignabis. quanquam talium improborum nec gratiam uno asse xitimo, nec offensas expavescio. Vale. Datum Lugd. Batavorum 1x. Iulii clō Id cvix.

E P I S T O L A XIII.

*Reginaldo Bredero dio Veenhusio Dominicus
Baudius S. P. D.*

Hagam-Comitis.

Magno me & singulari honore affectum arbitror, quod existimasti meam operam & gratiam tuis usui atque adjumento esse posse. Quocirca nihil prius ac potius habui, quam ut continuo mandatum officii munus implerem. Postridie ejus diei quo tuas literas accepi, Hagam sum profectus, & meas tradidi cognatæ tuæ, matri juvenis ejus, quem cupiebas à nobis commendari. Vellem preces meas tantum posse apud insignes illos virtute, doctrina & fama viros, quantum amici jucundo mihi gravissimoque opinionis errore arbitrantur, sed tamen ad eam rem quam postulas, spero, vel confido potius, eas magnum pondus habituras. Quod te non immemorem fore declaras causæ Stapelianæ, multum me curæ & humanitati tuæ debere profiteor. Quod si intra tres hebdomadas lis vestro supremo judicio terminari posset, augeret beneficii magnitudinem gratia celeritatis, & aliquid inde commodi etiam in rationes nostras redundaret. Adde quod periculum est in mora. Nam adversarii, quorum omnis spes est in prolatando & tergiversando, ni obviam eatur eorum frustrationibus & veteratoris artibus, obtinebunt in Gallia liberationem ab Arresto, seu manus-injectione. quod gravissimæ fraudi esset optimo virorum Stapelio, & mihi spes
optima

opima, periret. Causæ bonitatem non commendo, satis eam instrumentorum fides religioni vestræ insinuabit. Nihil aliud te rogo atque obtestor, quam ut negotii expeditio, quoad ejus fieri potest, maturetur. Vale. Datum Lugduni Batavorum XVII. Junii, elc D. CVII.

EPISTOLA XIV.

Amico cuidam S. P. D.

Nondum adhuc auspicatus sum lectiones Iuridicas. idque non mea culpa fit (cui nihil molestius evenire potest his procrastinationibus & comperendinationibus) sed est mihi negotium cum hominibus in re triconibus, qui diem ex die ducunt. & hoc ipsum imputant, quod tantisper scilicet dum ferior, commodis tamen frutor: præsertim autem

Vir gregis ipse caper.

Qui pecori imperitat, quem tota armenta sequuntur,

nodum in scirpo quæsit. & quum ei exhibuisssem priorem actum receptionis in numerum Iuris Professorum, ut auspicii diem ab eo sumerem, dixit, nihil ab Academico Senatu posse super eo actu statui, qui posterioribus comitiis esset immutatus. Oportere igitur expectare adventum Syndici, ut aliud instrumentum ab eo conficeretur, secundum posterioris decreti sententiam. Ego quanquam satis sciebam, hanc litem ad eorum jurisdictionem non pertinere, atque ideo declinatoriâ fori tueri me poteram, tamen quia non videbatur multum esse periculi in mora modici temporis, simul etiam vitandæ offensionis studio, ne crabrones irritarem si patricias artes intelligere viderer, nihil sum oblocutus, sed nullam intermisi lectionem in Tacito. Nunc passim oriuntur querelæ meorum auditorû, qui & numero sunt non pauci, & plerique ætate aut progressu studiorum tales, ut eorum ratio merito haberi debeat. Hi admodum ægre ferunt, sibi dimidiam tantum partem Historicarum prælectionum

num relinqui, idque eo dolent impensius, quod jam abest D. Merula, nec reversurus est ante ferias caniculares. Hodie mihi in mentem venit non degenens neobjecti hominis cogitatio, quam protinus retuli ad D. Rectorem: nimirum, ut quamdiu aberit Merula, utar ejus hora, & quater legam in Tacito, sed antestato me id facere ad tempus, & in diem, donec ille sit reversus, ne perpetuum mihi laboris onus iumento meo consciscam. Eo pacto medebor querelis hominum mihi amicissimorum, & professio Iuridica nihil detrimenti capiet. Nam & eam, cum Deo, simul implebo. Non arbitror hanc rem mihi denegatum iri, nisi repulsam merentur qui studio publicę utilitatis majora pene aggrediuntur quam vires ferre possunt. Eventus erit optimus controversię iudex. De his tantum est. Accepi ante aliquot dies epistolam à D. Præside Veenhusio, qua rogabat me ut Lancelorum Brederodum cognatum suum insinuarem in notitiam Amplissimi viri Iac. Aug. Thuani, & si quem alium familiarius nossem, cujus opera posset magnis viris innotescere. Nihil antiquius habui, quam ut ejus desiderio morem gererem. Literas ipse de manu in manum tradidi matri ipsius juvenis. Sed quorsum plura? Dum hæc scribo, venit mihi in mentem rectius me facturum, si ad ipsum Præsidem literas dem. non quod abundem otio, sed hoc officium vel negotio præferri debet, & peccasse fateor, quod tamdiu in mora fuerim. Vale. Datum Lugduni Batavorum XVII Junii Clod. Ioc VII.

EPISTOLA XV.

Cornelio vander-Myle Dom. Bandius S. P. D.

Hagam-Comitis.

Hodie ex Reigerbergio pro certo comperi tibi decretam in Gallias legationem. Utinam rei nostrę publicę status & ratio temporum tulisset, ut in ferias Augustales profectionis ruzdles prorogari potuisset! Vñsus es me comite, si non

non facundo, qui in via pro vehiculo est, saltem non elingui nec indiseritissimo Romuli nepotum. Nunc reitatur ut secure tibi gratuler, & preces meas interponā pro honestissimo juvene, qui tibi hasce literas reddet. is jampridem ardet cupiditate visendi terram Galliam, & inibi insinuandi se in notitiam clarorum virorum. Est in eo virtutis & modestiæ indoles, nec infeliciter promovit in stadio literarum, quibus ingenue mentes ad humanitatem conformantur. Maxime muneris loco deputabit, si mea commendatione fretus meruerit ut in comitum tuorum numerum adscribatur. Vehementer id te rogo, sed hac lege & conditione, si commodo tuo fieri possit. Non enim dubito quin multis idem sit in voto, nec expleri possunt omnium desideria. Verum, ut parcissime de homine loquar, spondere possum eum nec tali beneficio imparē, nec indecorem futurum. Si hoc ad rem attinet, D. præsidem, affinem tuum aliquo propinquitatis contingit. sed assentior Isocrati, qui in amicorum commendatione plus valere vult naturam quam legem, mores quam genus, electionis arbitrium quam telum necessitatis. Vale. Datum Lugduni Batavorum xxv Iunii cIo Iocvi i.

Crastinus dies dictus est auspicio utriusque lectionis. itaque ignosces, & indiligentiæ & brevitati literarum.

EPISTOLA XVI.

Hugens Grotio Dom. Bandius S. P. D.

Magam-Comitis,

Quod officii genus ipse non gravate usurpassim si salva fide nunc abesse liceret, id comitati tuæ resigno, nimirum ut honestum hunc juvenem concilies τῷ πατρί nostro Mylio, quem hodie ex te auditum rerulit mihi Reigersbergius pro certo esse iturum in Galliam, & quidem propediem, forte antequam absoluta fuerit nostrorum poematum editio, quod si sit,

I

non

non quidem perii funditus, ut ille adolescens apud Comicum, sed tamen magna spe decedam, nec facile sine ejus opera ad Nostrium Larem accedet

ὁ πλεῖστον ἀφρων, ἔπονηρός ἐτιφλός.

Interim nunquam oportuniore tempore daret se mihi obviam, ita nunc plenus sum inaniarum. Sed desino mollium harum querelarum, & hoc iterum te rogo, cujus causa cepi impetum scribendi, nempe ut primos aditus, & *qua mollissima sancti Tempora*, velis patefacere huic modesto juveni, & hactenus pudorem ejus sublevare. Si est ut impetrare possit ab humanissimo virorum Mylio, ne se in commitum numerum aggregare dedignetur, immortalam gratiam uterque inibitis, & ego non mediocri me beneficio divinum putabo. Vale, & nos dilige. Raptim ut vides, Lugduni Batavorum xxv Iunii clō lo cvii.

EPISTOLA XVII.

Vir o Nobili *** Dominicus Baudius S. P. D.

Todie me repentinus & improvisus hospes in prandio invasit Stephanus Doufa, dominus Nordovici, unā cum lætissima conjuge. Multus nobis sermo fuit de rebus variis, sed nihil æque generosum pectus meum æcri dolore existimulavit, quam quod narrabat homini sacro & inestabili (quem hoc elogio satis nosti, etiamsi non adscribam,) data esse quæ nollem. Ego nemini cedo, ut quisquam ocium & quietem malit, quam hoc diuturnum bellum, & hunc turbidum rerum statum: quo minime sunt in pretio ea studia quorum censu censemur, * * * * *. Talia flagitia sic me discruciant, ut detester sæpe omnes artes ingenuas, & humanitatis studia quibus hactenus insudavi. Non possum satis mirari * * qui est vir antiqua virtute ac fide connivere ad ejusmodi labe, quarum fructus in alium, pars invidiæ in ipsum redundat, ut qui majestate supercilii posset horrorem incutere talibus reipublicæ naufragiis ac pestibus.

pestibus. At etiam Romanorum & Græcorum auctoritate scelus suum tueri audent homines, quorum ne nomen quidem laudandum esset, si viveremus digni Belgico nomine & antiqua nobilitate. Nisi me rectæ voluntatis conscientia & officii fiducia bonæq; famæ solatium sustentaret, conferrem me in solas terras, ubi neque Pelopidarum nomen, neque facta audirem. Sed nondum occiderunt omnium dierum soles, & forte serus vesper aliquid olim nobis haud inauspicatum advehet. Etiam illud me non mediocriter animi angit, quod de præstantissimo sæculi nostri splendore & ornamento Hugone Grotio inaudivi, illum aspirare ad munus Advocati Fiscii; sed unum hoc illi obesse, quod competitorum ejus plures autumnos viderint. Virtus igitur æstimatur annis ut video, & barba viros facit: quod si ita est, misere operam perdit noster Pogonias Heros, quod hic inter umbraticos doctores delitescit, & tremulo cantu subsellia frangit, quum posset barbæ beneficio & luculentitate ad summas dignitates pervenire. Sed non est mihi animus jocandi: serio enim ringor ac doleo, quod, quum plus exhaustam laborum quam mulus perpetuarius, tamen ægre non dicam dignitatem tueri, sed vitam tolerare possum. Hæc scripsi, ut vides, indignabundus, nec sine gravi causa. Sed non deprecor offensionem; tu enim ipse mecum hoc foedus pepigisti, ut ad te non libere solum sed & licenter perscriberem, si quid animo male esset. Miser danista semper est in carcere, tametsi non stat per Ordines quo minus liberetur, & ab hoste dona non accipit. adeo inrerest non quatenus, sed à quo peccetur. Datum Lugduni Batavorum VII Idii cło 1661.

EPISTOLA XVIII.

Maximiliano Vriendtio Dom. Baudius S. P. D.

Gandavum.

HONORIFICA nominis nostri mentio, & amicissima salutatio quasi legitimæ accessionis jure toties inserta tuis literis *πρὸς φίλτατον Μάσωνα Εἰνοσίχραστα*, verecundiam meam tacito pudore vel immemoris animi, vel negligentiae perfudit: quod officii mei partes optimo quidem nomini, sed tamen alteri cuiquam delegare sustinui, quum in tali genere obligationum nulla præstatio functionem recipiat, aut in soluti causam imputetur, nisi ab ipso reo fiat numeratio. Decuit igitur me vadimonio sancti amoris obstrictum, per ceram, & linum, literasque interpretes (ut loquar cum Plauto) in rem præsentem venire, ac velut judicio sisti, non autem per pararium aut procuratorem excusari. Cujus desertionis tanto latior & minus ignoscenda culpa est, quod non solum famæ præconio & ob merita virtutis atque doctrinæ mihi optime cognitus es: verum etiam ab ingenuo vultu & sermone *ὃς ἐμὲ τὸ κίνητρον ἐκκατέλαπεν*, ut de Pericle prædicabat olim comicus Eupolis. Si inter graves curas, & (ut invitus audio) inter molestas lites, juvat memoria repetere spatium præteriti temporis. recordari potes Anno cło Ic LXXXIII. Lambertum Danaum hominem Gallum, nec obscuri nominis Theologum, habitasse in ædibus Domini de Borlut, sive de Boucle. Vtebatur ejus mensa & convivu virgo honestis parentibus orta, & ornata bonis moribus, cui nomen Isabella Hardevvinia, nunquam delendum ex animo meo. Neque enim meminisse pigebit ejus, quam fore mihi consortem divini humanique juris auguria multa portendebant, *ἀλλὰ μοῖρᾳ κεπερίτραν ἤ αἰθερῶν βελδύτων ἄλλω ἐτήρην μοι γυνᾶκα*. Fatum est enim etiam in partibus istis. Quas sinus abscondit, si credimus Satyrico. Ne longis ambagibus te morer, etsi garrula res est amor, ibi te

ibi te primum vidi, & protinus magni aestimare coepi vividam atque erectam indolem mentis tuæ, licet in causa religionis vehementer dissentiremus. Sed quo magis ætate progredior, eo minus humilium arbitror, quenquam frigidius amari aut fieri minoris, quod in ea re, quæ non est volentis nec currentis, sed unius Dei miserentis, aliud aliis videatur. Porro ad pristinum meum de præclaris tuis dotibus iudicium magna facta est recessio, postquam & poemata tua inspexi, quæ feliciter aspirant ad laudem antiquitatis. Sed nihil æque me tuum nexu mancipioque fecit, quam illa generosa boni civis ingenuitas, quæ passim in tuis ad Heinsium nostrum literis enitescit. Gratulor ipse mihi, & tacitus gaudeo, quod in me sine arrogantia & ambitione videor agnoscere quandum cum tuis moribus germanitatem & amicam conspirationem; nisi quod interdum vis naturæ meæ paullo intemperantius effervescit, quam tutum sit hoc rerum ac temporum articulo. Sed tu pro cætera humanitate facilem huic errato veniam dabis, forte & laudem aliquam tribues, quippe qui probe nosti, quid sit ἡ δόξα μισθὸν κατόχῃ, καὶ ὅς ἐστιν αἰὲν ἀνὴρ μάχης ἐπὶ τοῖς ἀντιπάλαις δόξαις ἐφικνέται. In posterum enitar diligenter, ne quid foras eliminem, quod magnates & rerum potentes offendere queat, sed vereor ut nimis tardum sit aucupari gratiam moderationis, postquam consumpta est omnis acerbitas scripturiendi. Maximam tamen culpæ partem sustinent amici, qui nihil mearum ineptiarum ignorari patiuntur, & ipsi sumus à natura proclives ad amandum vitia nostra potius quam ad corrigendum. Habes igitur heic abunde nugarum qui otium oblectes tuum, si quando nihil agere voles, aut horas bonas collocare non bene. Ceterum de auctore noli sequius suspicari, quam de eo qui se & hominem meminerit, & affinem multis vitiis: sed quo nullus unquam gratias majores egerit libero reprehensori. Possum errare vitio humanæ fragilitatis, sed possum & corrigi. Nemo me magis execratur hæc intestina bella, quibus per tot

annos affligimur. nemo fervidius exoptat & precibus ambit auream illam pacem quæ nihil habeat insidiarum, quæ talis sit in recessu qualem frons promittit. Servator humani generis nihil discipulis suis præter pacem & mutuam caritatem legavit. hoc uno fidei commisso utramque testamenti paginam implevit. Mihi certe æternum amicitiae fœdus & sanctissimæ necessitudinis vinculum intercedet tecum, & cum tui similibus, in quibus ubertim spirare agnosco divinæ particulam auræ. Caterum ne quid dissimulem, hætenus me poenitere non potuit, quod in progeniem ** sæpiusculè stylus noster incurrit. Nam ad editorem quod attinet, habeo literas ab illustribus viris iisque additissimis Romano Pontifici, quibus me adjurant per quidquid in rebus humanis sanctum est, ut ejus horribilem librum justo volumine refutandum sumam. Sed præter quod hoc tempore duplicem Spartam publice gero, Iuris atque historiarum, nec multum otii residuum est quod descriptioni elargiri possim, tædet ludere tali luto. Scoppium vero furia suæ satis ulciscuntur, ut ejus me quidem serio miserescat, quem plane persuasum habeo à demonibus exagitatum fuisse, cum tam immania portentia parturivit. Plura volebam, sed hoc ipso temporis puncto significatur mihi ab Heinssii puero finem esse imponendum ob festinationem tabellaria. A qua petas licebit ejusdem summi nostri amici Epistolam Primerio inscriptam, apertam scilicet, ut legas. Quod ubi feceris, quaeso ut Duacum quamprimum perferatur. Verum nostra interest ut eam legas. Pulchrum enim est laudari ait ille, nosti cætera. Vale, Vir præstantissime, & nos ama. Datum Lugduni Batavorum 1x Kal. Sextil. clō 10 cvii.

EPISTOLA XIX.

Puteanis fratribus Dom. Eandem S. p. D.

Paris,

CVM abiturirem ex Anglia, monui vos per literas quæ ratio ineunda foret ut tuto ad me scribere posseteris. Ex quo transiretavi ad insulas minores, diu incertis sedibus vagatus sum per omnes pene confœderatarum provinciarum oras, nec jam adhuc uspiam stabile stabulum, ut ait Plautus noster, aut, ut pragmatici homines loquuntur, domicilium elegi. Satis mirari nequeo qui factum sit, ut nihil à vobis interibi inaudierim. Flagitium foret longe maximum, si quidquam sequius de diligentia vestra suspicarer, cum tam illustribus documentis testata sit fides vestræ erga me benevolentiz. Labor itaque ut credam hanc culpam imputandam aut calibus itinerum, aut infidelitati tabellariorum. D. Gillorus me bis per literas ad Legati secretarium missas consalutari jussit: postulabat hæc viri amplissimi humanitas, ut ob signatis tabellis testificarer quàm ei & hoc nomine & compluribus aliis devinctus sim: sed (ne quid dissimulem apud tam candidas mentes) fatalis quidam veternus omne genus officiorum mihi excutit, dum in dubio est animus, nec facile in viam reverti posse videor, priusquam ὁ πρῶτος ἐπιμοι τοῦ βίβλινος λόγον ἐν ζήτησι καὶ κλύδωνι εἰς ὁδὸν τινὰ λειψία παύσειται. Tu major juvenum (qui jam ut voveo & spero cum laude in foro versaris) advocatus mihi esto apud æquissimum judicem, dum loquor causam obtinebis. Sin duriorum experieris, licebit tecum adducas fratrem qui te spatiis propioribus insequitur, ut simul blanda vi expugnetis facilem sævitiam hominis. Non erit vobis meditanda oratio alicunde ex solo loco. Vultu ipso detergebitis omnem ex animo scabitudinem, si virum perspecte novi. Nescio an alias ad vos scripserim fuisse in Anglia inclytum quen-

dam sycophantam, qui se nepotem Cardinalis Baronii esse gloriatur, odioque Romanæ impietatis, ut præ se ferebat, & cupidine pie tranquilleque vivendi, concessisse ad partes meliores. specioso prætextu, vel potius impudenti mandacio, simul quia versutus nequam & ab omni fraude paratissimus norat addere dignitatem nugis, exculpit à Dominis Ordinibus grandem auri summam. Apud Anglos non tam feliciter illi cessit ista negotiatio: nisi forte felicissimus in eo fuisse, censendus est quod retulerit vasa salva, seque mature discrimini subterduxerit. Non enim solum imposturæ nomine suspectus esse coeperat, sed flagrabat infamia eorum criminum, quæ vivicomburio expiari solent. Certe porro pestis & perniciēs homini in mundo erat, si diutius isthic obhæssisset. Sæpe sensi credulitatis meæ labem, numquam majore pretio atque malo quam cum isti furcifero tantam fidem habui, ut eum & in interiorē amicitiam admiserim, & summa ope propugnarem apud utrumque Regis Legatum. Absque hoc fuisset, jam noxio sanguine parentasset aëstetrici Iovis. Nam ne videar paratragediare in re comica, scitote nihil esse facilius quam eum ~~persequi~~ manifestò convictum poenarum indagine circumvenire. Sed nimis multa de homine nihili. Volo nunc vobis optabiliorem nuntium adferre, nimirum esse nobis in animo, mihi inquam, & unanimo sodali Damasco à Blyenburch, collectori Venerum, in Galliam proficisci ob negotium ~~ubi aliquid even-~~ ~~ti.~~ Magna messis ex eo agro proveniet, nisi qua calamitas speratam fecunditatem interceperit. Valete, & meis verbis quam officiose salutate D. Casaubonum, & vicinū vestrum Christianum.

clj lō cii.

EPI.

EPISTOLA XX.

Ioanni Kirchmanno Dom. Baudius S. P. D.

Rostochium.

GRatiam me tibi & habere & debere profiteor, quod non solum per literas renovasti memoriam veteris nostræ notitiæ & amicitiae, verum etiam optimæ spei & indolis adolescentem nobis honesta suffragatione conciliasti. Quem omni studio & benevolentia complectar, tum ob ejus merita, tum ob accessionem tuæ commendationis. Nullo genere officii impensius capior, quam si cura & industria nostra juvare possim juvenum impetus ad ea studia, quibus honos & vera gloria comparatur. Itaque si quem alium habes ad istud exemplum, fidenter eum huic homini trade, faxo nusquam sentias benignitatem nostram claudere. Mitto ut petisti auspicalem nostram orationē, quam legi velim cum venia: Nunquam enim minus composito animo ad scribendum fui, quam quo tempore illam meditabar. Ita metu præpediebar, qui multum officere solet ingenio, ne primum illud tentamen parum prospere eveniret. Sed si communi famæ credendum est, ex temeritate laudem inveni, adeo ut seculi decus Scaliger non dubitaverit serio me hortari ad editionem. Id quod declarandum in limine, ut esset, qui cum invidiæ partem communicarem. Mortualia tua, quæ nomini tuo (sic voveo & auguror) immortalitatem parient, eade tandem ξυν θνα̃ nimis diu protelat spem nostram ἀμβολίσηται. ** noster nescio quid commentatus est. Vidi in παρῶνδε, nec corte quidquam agnovi ob quod viator properus inhibere deberet festinationem. Permite igitur vela ventis, & felici auspicio nomen tuum crede perennitati. Vale, vir amicissime, & nos ama. Datum Lugduni Batavorum cło lo civ. xvdi Maij.

EPISTOLA XXI.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagan Comitris.

ET si observantior sum amicitiae qua nos dignatur tua benignitas, quam ut eam velim promiscuis commissionibus obsolescere ac veluti profanari, tamen cum hic nuncius vehementer urgeret pudorem nostrum, & blanda prece cogeret, ut se tibi commendarem ante non invisum nec incognitum, non habui os ad excludendum ejus desiderium, praesertim cum affirmaret causam illam, quae sibi apud Ordines agenda est, esse facillimae & expeditae impetrationis, si vel perfunctorie καὶ ὁ δὲ πάρεργον eam auctoritate & gratia tua adjuvare non gravaberis. Mihi abhinc aliquot mensibus cum eo notitia & mediocris usus amicitiae intercedit. Is est qui haud ita pridem satis facunde & vehementer, ut audio (nam eram tum peregre profectus) Papam cum toto mysterio iniquitatis in facie Ecclesiae abjuravit. Quod igitur commodo tuo fiat, per mihi gratum fuerit, si hominem nonnulla parte favoris tui fueris complexus. Auspicatus sum ab alterius commendatione, nunc memet ipse obtrudam, non diffidentia promissi tui, sed tamen scis Amyclas silentio periisse. Grotius heros amplissimis verbis per literas testatur quam tibi sim curae, nec se dubitare quin proximis comitiis nostri ratio habeatur. Sed quoniam utrumque eadem opera confici potest, effice quasso, ut ad κλήματ' ὀδῶν accedat etiam πῦρ σιμῆος. Sane usurpabo cum honesta fiducia quod olim Catonem dixisse ferunt, malle se ut homines mirentur & indignentur cur sibi statua negata sit, quam cur concessa. Sed tamen publicum dedecus est Senatus Academici, quod nondum in eum ordinem allectus sum. Ridebis, ut soles, jejunam ac pene pedanticam μικροεπιστολίαν nostram, quasi aliquod singulare & secretum bonum in istis gloriis

riosis insignibus repositum esse censeam. Ego vero ciccum non interdum, ut ait Comicus, utrum habeam in eo cœtu jus suffragii nec-ne, multo minus curat Hippoclidēs, ubi sedeat. cujus animi mei ut specimen habeas. ecce tibi versus profectos ab intimo sensu,

Non curat alta mente praditus Cato

Qua sede sedeat, quam thori partem premat. .

Nihil colosso demit aut addit basis,

Nihil cothurnus adjuvat nani statum.

Pratura mœret orba cum Struma sedent

Sella in curuli, Consularis dignitas

Patitur repulsam cum repellitur Cato.

Hæc mea mens est, cum ad illud sincerum ac subtile iudicium momenta rerum examino, sed quoniam consilia nostra etiam ad famam & opinionem hominum dirigenda sunt, serviendumque est populo ac scenæ, non possum nec debeo sine pravaricationis nota aspernari jam pridem promissum munus. Idque eo magis mihi faciendum esse iudico, quod ab amico fideli & minime mendaci certior factus sum, nonnullos ex ordinariis, quos parum abest quin vere ex veterum sensu homines ordinarios appellem, palam asserere & tanquam de Baudio triumphabundos gloriari, frustra me sperare hanc scilicet augustam dignitatem, non quod audent dicere nos tanto honori pares non videri, sed quia sacrosancto (si diis ita placet) decreto certus numerus est definitus, idem nimirum qui patriarcharum & apostolorum, quem nefas & piaculum sit velle ulterius extendere. Ego vero si iterum istam Camerinam movero, melius non tangere clamo, configam cornicum oculos, perficiamque ut omnibus pateant arcana injustæ auctoritatis, quam malo more, sine ullo jure nisi nostra socordia & voluntaria servitute per tot jam annos sibi arrogarunt. Statuta Academiæ nullum statuunt discrimen inter ordinarios & extraordinarios. ac ne nomen quidem istud inimicum æqualitati usquam ibi comparet. Tum autem quid in libera civitate inter honestas personas minus

tolerabile est. quam collegas dici sine suffragio. Senatores sine consilio? quæ quousque cæteri ferent ipsi viderint, quanquam interdum subit illos tardium & pudor nimis patientiæ, mihi sane certum est, non quidem publicam omnium causam suscipere nulla vel levi gratia singulorum, atroci verò invidia quamplurimum, sed hujus hominis famam & existimationem non deserere, cujus periculum aliqua ex parte vertitur in hac mora & procrastinatione. Compertum enim est multis me pridem hoc saxum volvere. Nullus porro color a facie obrendi potest, quam frigidum illud schema, quod supra retuli, de numero lege definito. sed ego hanc legem sine populi suffragio de nostro corio latam, vitio & adversis auspiciis latam esse contendo, non more & instituto majorum. Adhuc, ut procedat illis quod volunt, unum adhuc caput summæ deest. at hoc, inquiunt, auget difficultatem adlescendi quenquam, quia dubium est egone an D. Treca- tius præferendus esse videatur, & ne præteritus contumelia incendatur. Ad hanc jocosam litem dirimendam nimis sane vellem tantum esse optimo virorum Neostadio animi ad exequendam, quantum minarum. Sæpe enim audiui cum diceret à principio non fuisse has graduum distinctiones, & si sibi bilem moverent, nihil ob stare quo minus omnes fierent ordinarii. Plura lubebat nugari, sed nolui diutius producere eum qui tibi hasce reddet. Datum Lugduni Batavorum vi Kal. Sextiles eb Id. cv.

EPISTOLA XXII.

Leoni Rutgersio Dom. Baudius S. P. D.

Dordrechtum.

Quo tempore mihi redditæ sunt tuæ literæ, e-
ram occupatissimus in scribendis literis ad
amplissimum Galliarum Regis Legatum,
qui est in Anglia, vel (ne peccem adversus
novi Regis edictum) in magna Britannia. Misi ea-
dem

dem Opera carmen de legibus Bellimontiz domus, quod opinor me tibi ostendisse. adjunxi & epitholium in obitum filiolar, cujus honori & memoriz columnam in ade quadam Londinensi extruendam curavit. Grata mihi est tua scriptio, nisi quod laudum immodicus es. in quo quidem peccas culpa benignitatis, sed peccas tamen, & in posterum cupio, ut segreges ejusmodi encomia, quæ nullo modo cadunt in nostram mediocritatem. isterim non possum, quin amen excessum illum amoris & benevolentiz, cujus impulsu talia verba funditas. Optabat olim (ni fallor) Plinius junior, cum amicus eum laudibus in cœlum extolleret, ut ita posterum vel errarent vel judicarent. At ego errorem istum non expeto. recte factis enim sufficit veritas, & qui falso prædicantur, si quid ingenui sanguinis habent, necesse est ut teste conscientia suis ipsi laudibus erubescant. Porro

Falsus honos juvat aut mendax infamia perres

Quem nisi mendosum ac fallacem?

huic numero aggregari minime studeo, etsi ἡδίστον ἀκροαμαῖον, & optimus quisque gloriæ ducitur, sed gloria, quæ solido veritatis fundamento nititur, non errore imperitæ vel nimium amantibus turbæ. Beatus ille oeternio, ut vocas, diu mihi quæsitus tandem repertus est: deferam eum ad typographum. De adventu meo quis vobis spem fecit, nisi blanda quædam credulitas ad exemplum Sabinorum, qui (ut ait verbum verus) quod volunt somniant? Nihil mihi decreti est ante adventum. Curatorum in neutram partem magis tamen puto fore ut brevi vos invisam, & album tuum una mecum feram, si tamen veniam. Literæ quas hisce inclusi fac ut ruto perferantur, & quidem tradantur ipsi de manu in manum: ne eas alius resignet. Id commodè fiet opera & industria tuæ vel amicitæ vel matertera, quam illic habitare dixisti. Salvebunt à me & uxore omnes tui, pater, frater, avunculi. Datum Lugduni Batavorum v Augusti. c. l. c. v.

EPISTOLA XXIII.

Hugoni Grotio Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

ARbitrabar me reducem Dordracō iter per Hagam habiturum, sed obstitērunt temporis angustia huic proposito non Stoico, sed ambulatorio, ut loquuntur nostri pragmaticorum pueri. Interea puto tibi curæ fuisse rem amici nostri Francisci Petit, neque enim tuum est nisi confecta re conquiescere. Si quid intererit eū scire, inscribes literas tuas ** Habes egregium carmen, ne forte tua sponte loqui præsumas. Porro autem quid agunt Musæ tuæ? nostræ jam exituriunt in publicum, modo id tuto fieri possit. Duplici præfatione studui placare lectorem; sed breviori compendio silere poteram, ne Catoniano scommate excipiar, ad exemplum illius equitis, qui culpam deprecari quam vitare malebat. Nostros Iambici carminis. sed non omnes hanc moneam in solum accipiunt. Et cur ego quenuquam offendam in nugis? Terreor autoritate exempli tui, qui præstantissima quæque tua mavis domi asservare liberali custodia quam edere cum cuiusquam offensione. Tamen expugnabo tuum illud decretum, ne solus in licentiæ regno luxuriari videar. Vale & nos ama. Datum Lugduni Batavor. xxv Augusti clō Io cv.

EPISTOLA XXIV.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

Hesternā die cum ad te literas perferendas dedissem, nuncio nos perquam læto & optabili compotivit Paulus Merula, nimirum detectos esse triginta Hispanos participes nefariæ illius & profligatæ conjurationis in caput Regis Britanniarum. Mihi quidem jam tum, cum
prima

prima scelestissimi facinoris indicia literis ac rumoribus huc delata sunt, minime dubium fuit quin mali labes proflueret ex illo,

Nido di tradimento ove si cova

Quanto mal per lo mond' hoggi si spande.

nec quenquam repertum iri tam prodigum, suis tam venalis animæ, qui talia patrare institueret, nisi magnis autoribus niteretur. Ac licet rebus adhuc dubiis Rex haud absque prudenti ratione edixerit, ne quem exterum suspicione criminis infumularent, tamen ut opinor, hoc ingenti periculo edoctus tandem fatalem veterum excutiet, & regnare discet, alias quid superest quam ut vita & regnis æquo animo careat? Porro sic mihi persuadeo, tali occasionis articulo è re ac dignitate harum provinciarum fore, ut quispiam illo legetur ab amplissimis Ordinibus, qui publico nomine gratuletur Majestati servatæ ex tam immani discrimine. Multo minoribus de causis sæpe instructæ fuerunt magnificæ & sumptuosæ legationes. Valde opportuni sunt tam inopinati casus rebus feliciter gerendis. dum ægritudo est recens, dum in fermento est animus, paulo momento huc illuc impelli potest. Rumor, qui semper aliquid veris affingere amat, spargitur, significatum esse ex parte Regis, Legatis Hispaniarum & Archiducis, ut intra triduum finibus regni excederent. sunt qui dicant bellum indictum utrisque, neque nihil, neque omnia credo; sed hoc instar articuli fidei penitus imbibi, caput crimenque malorum esse inessorem ** cum femiviro comitatu, qui scilicet veritus est, ne se parum, hoc esse crederemus, nisi tale patricidium designandum curaret, cui nihil simile tulit ulla gens Pelopidarum. Tum autem nefas est dubitare quin huic portento parturiendo Lojölitz operam navarent. qua colluvione non vivit detestabilius hominum genus, nec efficacius instrumentum Hispanicæ dominationis. Inquisitores verò non admittere in hujus consilii societatem, id esset ignorare principia, nec Philipporum disciplinam tenere, qui non aliis dictatoribus utuntur. Sed modus sit inepiendi:

priendi. Illud quod ante jeceram, iterum inculco, videri mihi pro bono & commodo Reip. facturos Ordines, si tali rerum cardine legatio institueretur ad significandam publicam lætitiā ob salutem & incolumitatem Regis. ereptam velut ex orci faucibus, simul ad impellendum ejus animum, ut spiritus sumat vindices Majestatis, & ultores tam atrocis injuriæ. Nunc illa vana cogitatio mihi veniebat in mentem, si tale quid futurum est, haud facile quinquam reperiūm iri, qui forte melius his partibus defungi possit, quam is qui hoc somnium tibi proponit. nisi ea provincia tibi decernatur, qui cum non ita insanio ut veniam in certamen dignitatis. Hæc nihil ad interpretationem Taciti facere videatur, sed tamen ex istis fontibus haurimus quæ & animum nobis faciunt, & potestatem suggerunt, ut ad sublimes spes assurgamus. Est mihi in mundo munus literarium jam destinatum Regis filio, quo munere non despero quin merear admitti in ordinem interioris notæ amicorum; & si mihi Mæcenates desint, ipse mihi Mercurius ero: sed si voti res sit, optarem publica auctoritate munus viam ad ejus patrisque amplitudinem affectare. Vale. Datum Lugduni Batavorum, xvi Id Decembris, c15 Id cv.

E P I S T O L A XXV.

Hugoni Gratie Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

Hesterno mane conveni nostrorum Quæstorem, quem lætitiæ datorem appellare soleo, nisi quod tam parce oleum nobis affunditur, ut vix defæcato animo latari possimus. Adde quod spes augendi peculii decollavit, certe in aliud tempus prorogata est. Inspeci enim ratiunculas ærariolæ nostræ, ne teruncio quidem factus sum gravior ac propensior. Causam hujusce frigoris conjicere nondum potui. forte offensio- nis ansam arripuere sinistra mentes, unde bonæ copis frugem sperabam. nimirum ex literis illustri-
simis

fini Principis, quas fieri potest ut suspicentur emendicatas ambiciosus precibus per obreptionem & surreptionem, ut pragmatici loquuntur. aut quod hoc pacto visus sim eorum viribus indubitare. Mihi omnia prius adimant superi, & quicunque oculis hæc aspicit æquis, quam ut ad miseras preces decurram, & votis paciscar, ne mihi infamiz sit atque invidiæ prodesse bonis communibus, & qua possum arte juvare studiosam juventutem. Quocirca omnes angustias Spartana nobilitate, concoquam potius quam iterum eo nomine cuiquam supplicem. Sed ignoscas justæ indignationi. Non enim ut fucus immunis sedere postulabam ad aliena pabula, sed cum spe novi commodi volebam adjungi operæ & laboris accessionem. Hoc si improbum votum est, quid fieri potest nobis ineptius qui in hoc sudamus & algemus, ut placeamus pueris & declamatio simus? Me quidem rædere incipit hujusce nonnullæ mediocritatis, quam benigna æstimatione amicorum in literis sustinere videor, cum ejus usu mihi tantum non interdicit imbellia & ignavitas eorum, quorum curis vigiliisque committitur ne quid res nostra detrimenti capiat. Si credunt huic hominem non imparem fore utrique muneri, quin mihi relinquitur exedundum quidquid inde tandem existet invidiæ? Mecum erit ille labor, nec unquam in animum inducam placare lividam istam luem virtute relicta, sed assiduitate potius & vigilantia perficiam ut vel ultro desinat iratum, vel ægra ex dolore contabescat. Quod rumore sparserant, hac hebdomade actum iri de rebus ad Academiæ statum pertinentibus apud vos ob invaletudinem D. Neostadii: minus est nihilo. saltem Quæstor noster tale nihil inaudivit, quem ista forte non fugerent si vera essent. Audio quidem quosdam e magistratu hujus urbis jam isthuc missos aut missum, sed ad alia comitia ubi de publicæ rei summa certamen & deliberatio inibitur. tali tempore mentionem inferere Academici negotii, præsertim eorum qui nullum caput habent in ordinariorum numero; id foret barbarissimum.

num & solœcismum committere, ne dicam peccare in publica commoda. Quis enim ex iis qui assident clavo patriæ, serio unquam mentem instituit ad cogitandum, & nos aliquod nomenque deusque in publicis muneribus gerere? Tecum hæc liberius expostulo quam consultum sit apud aures ignaras veræ laudis. Novi enim quam sit tibi generosus & ingenuus sanguis, compertumque habeo te hæc nostræ militiæ flagitia in primis aspernari. quanquam humanitatis officio adductus, vel forsitan ipsa rei mole ac difficultate invitatus non denegasti patrociniū Præfecto quondam Urbis Lingensis. Utinam cum virtute fortunam exquare possis! Et patria dignitas & nos meliori conditione essemus.

νῦν δ' ἐπεὶ ἰδόντες ἰσχυρόντο θεοὶ καὶ καὶ μὴ ὄντες.
 Quinquam τὸ τ' οὐκ ψυχῆς γυνάγον καὶ ἐπεικὲς στήρι
 τῇ μοίρᾳ ἢ ἔλαχες, tamen sæculi convitium est
 quod non ampliora contingunt. Dedi hesterno
 vespere Ioanni Rutgersio libellum de quo eram
 locutus. non libuit eo uti gerulo literarum, quia
 non possum eum ex animi sententia commendare,
 nisi sub exceptione qua multa continentur, μάλλον
 ὅ τὸ πᾶν. nimirum quod εἰ δύναται μέγα ὄλεον κα-
 ταπίψαι. scio eum dedita opera isthuc ivisse ut ab
 avunculo Prætoris Urbis Dordracenæ impetret ve-
 niam alio commigrandi bona ipsius cum gratia.
 Quanquam ejus amicitiam magni æstimo, tamen
 verbum non faciam unde confidentiam hanc in pe-
 ctore sumant imprudentes adolescentuli, me eos
 invitos servare velle, etsi optimum misericordiæ
 genus est. ἀλλ' εἰ πρὶν τῇ Νέερονι. πᾶρ ἐμοὶ γὰρ
 ἄλλοι. Οἱ καὶ με τιμήσουσι, μάλιστα ὅ μὴ ἔτα Ζεὺς.
 σὺ ὅτι πολλὰν αἰτάξει. ἄλλων ὅσον νῦν βροτῶν εἰσιν
 ὅτι χθονὶ σίτον ἰδόντες. Ἐρρωτο καὶ ἂν παρὰ πῶ, λαμ-
 πρὸν φάσκει μέγα κῦδος τ' ἐόπῃ. Datum Lug-
 duni Batavorum xv Februarii cIo lo cvi.

Salvebit à me ὁ γυνάδικας Mylius. cave tamen
 cum eo communices has literas, quas expressit li-
 berrima indignatio.

EPISTOLA XXVI.

*Gerardo Vossio Dem. Bandius S. P. D.**Dordrechtum.*

QVasi in ipso commoditatis articulo redditæ mihi sunt literæ à spectabili viro *** quibus significat sibi esse in animo ac pene decretum, ut filius alibi diversetur quàm apud nos. Me quidem perlibenter id fecerit, qui jampridem statueram bonum parentem per literas aut coram in sermone commonere, ut filio prospiceret aliud hospitium. Neque enim ad eum progressionis gradum evehctus est, ut capere disciplinam nostram possit, nec ego huic rei auspicatus sum, ut Manliana imperia & patruī severitatem exercere velim. Sæpe damnavi facilitatem naturæ meæ, sæpe sensi credulitatis labem, quæ licet irrepat in opprimi cujusque mentem, & argumentum præbeat hominis & διπλαῖν ἔχει. & tamen minime decere videtur nostram ætatem, & quam longo usu adepti sumus rerum humanarum experientiam. Non possum tamen desciscere ab ingenio, quamquam toties deceptus, quin facile mihi imponi patiar ab iis qui multa & præclara minantur, quo in numero fuit noster **. Is enim ut à manu tua mitti posset magnidicis pollicitationibus spem mihi faciebat adolescentis mox evasuri in aliquem Socratem, aut superaturi laboribus invictum Herculem. Quæ cuncta aërii discerpunt irrita ventri. Non hæc ideo queror, quod de ejus indole male sperem, sed opus est ut severa lege contineatur sub incude studiorum, καὶ οὐ λήγῃ; ὅτι ξυρὴ ἀκμῆς. Nosti enim ejus captum, atque utinam tua consilia prudentiæ & candoris plena plus apud parentes valuissent, quam adolescentuli præceptis & immatura prensatio, meæque suffragationis stulta accessio! Potuisssem tamen clementi via reducere eum ad officii viam, nisi quidam licentiæ alumni pravo sodalitio & praviore consilio bene natas mentes perverterent. Hi recentes à ferula pueros, simul

simul ac pedem in hanc urbem intulere, pessimis imbuunt persuasionibus, & ut ait Lyricus vates, peccare docentes historias monent: nimirum non esse dignos libertate Academica, nisi quibus libeat & liceat nihil eorum agere, quæ velint parentes, quæ flagitet officii munus, & in quæ solemni sacramento adiguntur qui in eum ordinem recipi sese postulant. quasi vero servi sint qui serviunt officio, cum contra legem omnes servi esse debeamus, ut verè liberi simus. Sed ista mysteria non percipit aut intelligere non vult pravi docilis Romana juvenus. Verum quid me ineptius, qui hic sine populi suffragio censuram morum exerceo? Vt eo revertar unde sum digressus, recte & ordine fecisset pater, si paruisset tuis monitis, & solidæ potius utilitati filii sui consilium applicasset, quam inconspexæ voluntati. *ἀλλ' ἐπεὶ ὅτι καὶ ἐπὶ ἐστὶν αὐθαΐα* *καὶ δ' ἐκείνη*, superest ut dispiciatur quid in posterū è re & commodo adolescentis fore videatur. Mihi prorsus placeret eo remitti, unde nimis maturè dimissus est, sed quia sinister & præposterus pudor, qui specie falsæ generositatis implet inanimentis pectus imperitorum, & moram objicit veris processibus, vix unquam adduci poterit, ut concoquat talem contumeliam (loquor cum insanientibus) hoc saltem agendum exit, ut alicui cohabitaret à quo privatim erudiri, & sicubi licentius exeret, autoritate magistrali coëreeri possit. *ἢ δὲ γὰρ μοι καὶ θυμὸν δέισιν φαίνεται βέλλῃ*. nisi quid tu docte Trebati dissensis. De tota re poteris cum patre deliberare, nec intercedo, quo minas significes ei meam mentem levato, quod ajunt, velo, more majorum. Non est quod timeat, ne in sequiorem partem interpreter, quod à contubernio nostro filium avellit. idem illi author fulissem, novi porro sinceritatem hominis, in ejus naturam non cadit ulla sinistri ominis interpretatio. Cuperem tamen scire causam intimam hujusce consilii, si quid sit, quod meæ existimationis interesse judicabis, facias me quæso certiozem. Vale & nos ama. Datum Lugduni Batavorum vi Nonas Martias cIo Lc cvl.

EPI-

EPISTOLA XXVII.

Adriano à Blyenberch Dom. Baudius S. P. D.

Dordrechtum.

NON ingratum mihi fuit quod cum ** egisti ne literas publicaret quas olim vir fremente invidia magnus Iustus Lipsius ad patrem ejus misit. Laudo factum, nec tamen recorder me id tibi in mandatis dedisse. Perstat in incœpro, ut sermonem tuum audio. sed quia sibi sumit eam licentiam ut faciat quæ sunt contra morem bonorum, contra fas gentium, contra jus humanitatis: faxo dicat se nactum qui hac in parte causam amici & quondam doctoris indefensam esse non patiatur. Non quod ejus Divas ullo colore defendi posse censeam, sed interim non est tollenda è vita vitæ societas, quod faciunt qui literas, hoc est amicorum colloquia absentium, foras eliminant. Etiam si multum in concionibus valeat, vereor tamen ut hic stare possit. fervida ingenia plerumque violentiam naturæ & profundam ambitionem velare solent præclaro schemate zeli, quod est everriculum & mantile multarum fraudum. sed non desunt nobis rationes quibus sæculo planum & perspicuū fiet, Quid solidum crepet & pictæ tectoria linguæ. Latus hic patet campus in quo vel tardi hominis exultare & luxuriari possit oratio. Quod ait se in consilium adhibuisse viros doctos, & (ut eum dicere solitum scribis) eruditorum Deum Scaligerum, mihi quidem non displicet figura rhetorum, qui Deum appellare sueverunt, quicquid in aliquo genere supra invidiam excellit; sed quam hoc conveniat Theologis, qui verba aucupari, & effusa per jocum in Idololatriæ crimen maligne sæpe detorqueant, ipse viderit; Si olim Deus ille non fuit ipsi author, imo (ut ipse fatetur, saltem hoc significant literæ tuæ) dissuasor existit, antequam Divæ prodissent in publicum: cur jam idem oraculum non consulit, nisi, quod sua cuique Deus sit dira cupido?

ut ait

ut ait Nisus apud poëtarum Deum. nam & ego figurate loqui possum, & fas est peccare exemplo talium authorum. Hortaris ut illum per literas moneam, non est mihi tantum ab rebus seriis ocii, nec libet dissuadendo magis accendere desiderium editurientis. Si me, qui & coram obnixè hominem rogavi, ne id faceret, & per amicos dehortandum curavi, non habet dignum quem compellet, ne illum quidem tali dignabor honore, ne tollat longa supercilia. Faciat quod illi suggeret splendida bilis, fragili cupiens illidere dentem, Impingit solido, ut loquar cum Horatio. Non dissimulo, nec unquam dissimulabo, intercedere mihi cum Lipsio, extra causam religionis & libertatis, ob quam publice, bello decertamus, omnia jura summæ necessitudinis, quæ cum ullo mortali esse possunt. Nunquam litant Gratiis, & ignorant quid humaniores literæ, quid humanitas ipsa flagitet, qui ob eam rem testatas inimicitias promiscuè omnibus indicendas esse arbitrantur. In eo censu non erit Baudius, quamdiu sanam animi mentem obtinebit. Si tanta prurigo scripturiendi & quacunq; via grassandi ad famam tentat hominis ambitionem: quin audet aliquod seriæ meditationis telum stringere in profigatissimum illum editorem, sacri & horribilis libri, cui titulus **? quo furiosi lucumonis excremento nihil unquam vidi illaudatius, execrabilius, monstrosius. Deest scilicet hostis, & seges ac materies metendæ gloriæ non suppetit, nisi ex labe & ruina celebratissimi in literis viri, & honorifice à bonis nominandi, tametsi famam suam misere decoxerit duplici illa publicatione. Virginum, quibus sæpe incolumi authore lumbifragium exoptavi. Præterito die Sabbathi venit ad me Georgius Tomsonus vir egregiè doctus gente, Scoto-Britannus, mihiq; obtulit recens à se Londini editum libellum, hac, ni fallor, inscriptione, (nam alii utendum dedi) Vindex veritatis contra nefariam sententiam Lipsii de fato, de fraudibus, & sacrilegam opinionem de miraculis Idoli Sichemiensis. Opus est sane non ineruditum, & quod arguat scriptorem
multa

multæ lectionis: nisi quod supra modum modestiæ effervescit, quo nomine etiam serio reprehensus est ab heroë Scaligero. Magna ingenia difficulter reprimi possunt, sed interim *μὴ δὲν ἄγαν με τίς-πρ*. Adversus colluviem nefariam **, qui velut Harpyæ contactu omnia sædant in mundo, nihil potest esse nimium aut immodicum: sed Lipsius veteribus in rem literariam & in juventutem nostram officiis meritis est, ut ejus potius misereri debeamus, quā revelare nuditatem. Ita sentio, nec arbitror legem caritatis Christianæ aliter suadere, quicquid dicant, improvidi zelotæ, quibus equidem zelum concesserim, *ἀλλ' ὃ καὶ γινώσκον*.

EPISTOLA XXVIII.

Gerardo Vossio Dom. Baudius S. P. D.

NE mireris, amicissime Vossi, me superiorem epistolam inscripisse ***, paucis rem cognosce. Statim ut literas ejus accepi, protilui ad respondendum, & currente calamo profudi quæ vides ea cum viderentur non evulganda passim, nec esse ad captum illius adolescentuli, propositum inter scribendum mutavi, reque diligendum censui, cujus fidei & prudentiæ tuto talia deponi possent. non quod verear in causa plena humanitatis reprehensionem cujusquam mortaliū, sed tamen nolo animi causa provocare offensiones. Quod si illis, (quibus redemptor generis humani legavit pacem, quæ utramque paginam facit) licet suo arbitrato odisse quem velint, mihi etiam concedant ut amem quem cupiam. Nullus enim liberior est affectus amore, nec qui minus aut imperari possit aut imperio deponi. Diem unum in his regionibus non viverem, si ea libertas mihi præcideretur. Sed de his tantum est, & fortasse plus satis. Iniecisti nuper spem tui adventus, quem avido exspecto, pacis corque ut recta ad nos venias, & in hospitio nostro diverferis, licet inde avocentur adolescentuli parum intelligentes suæ felicitatis.

tis. ἀλλ' εἰ φροντὶς Ἰπποκλείδῃ. Cotidie precibus ambiunt ἀρτιφρονες, καὶ οὐδὲ νόσος ἐστὶ φρενῶν, quod licentiae alumni περὶ μηδενὸς φρονέει. Subibit olim forte poenitentia. Plura non addam. Datum Lugduni Batavorum xxiv Martii cIdo Id cvj.

Eo ipso puncto temporis, quo proficisci solet nuncius, accepi tuas, easque fugitivo oculo lustravi. non licet per angustias respondere. gratias saltem habeo affectui tuo, nec est quod labores ut revertatur, qui hinc eliminavit. conferam in eum etiam nolentem & ingratum officia. sed de contubernio gratiam facio. lator cum alio migrasse.

EPISTOLA XXIX.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagae-Comitis

S Oleo ex levibus causis aucupari occasionem ad te scribendi, quia scio te non indelectari nostris literulis etiam inanibus & nullius rei. Nunc autem cepit me impetus effundendi in sinum tuum fide & prudentia spectatum, justam indignationem conceptam adversus κακοήθειαν cujusdam è fratribus. & cur non addo nomen Lydi istius barbari? jam conjicere potes quem hoc elogio designem. Superiore anno quum in convivio simul essemus, incidit sermo de magno viro, & nunquam dicendo sine honore, Iusto Lipsio. Ille continuo ingenti verborum volubilitate & toluiloquentia qua valet plurimum, plaustra conviciorum in ejus caput effundere, & palam minitari se in lucem editurum quidquid olim epistolarum misisset ad patrem, virum hac in parte dissimillimum filio. Ad hanc iniquissimam declamationem paucis respondeo, ut meus est mos, ne sacra mensæ & hilaritatem epularum conturbarem. Dissuasi lenibus verbis ne id facere in animum induceret. rem esse mali moris, & perniciosi exempli, imo contra fas humanitatis. Ille violatas religiones, omnia jura

jura sacra & humana nefario scelere & capitali transfugio polluta queri, nihil vulgare & ulitatum ab isto impurissimo commissum dicere, sed omnia directo peccari in Spiritum sanctum: & quæ alia suggerere solet iracundæ fratrum genti speciosus zeli color. Mihi non libuit ulterius velari maledictis, ut qui didiceram honorificum esse victoriæ genus in eo certamine superari. Sed & Heinſius noſter, & quem primore loco dictum oportuit, ocellus & delictum sæculi, Scaliger, quem ipſe, de quo mihi ſermo eſt, appellare ſolet eruditorum Deum, vehementer eum dehortati ſunt ab hoc inhumano incepto. Sed, ut intellexi per literas Dordraci ad me miſſas, omnino ipſi decretum eſt id facere, & jam pactus eſſe dicitur cum typographo. Mihi, &, ut opinor omnibus bonis qui humanitatis jura norunt, hoc tale videtur, ut publica authoritate coercendum eſſe videatur. Sed quia vivimus hic non ſolum in regno libertatis, verum etiam licentiæ, profiteor, polliceorque me publice etiam monumento effecturum ut authorem, ſi quid ingenui ſanguinis habet, pudeat pigeatque ſui facinoris. Id eo juſtius mihi conſeſum iri ſpero, quod cum mortuis non niſi larvæ luſtantur. Iam enim pro certo intelleximus, illud immortalitate dignum ingenium è vivis exceſſiſſe, hora ſecunda matutina vigefimo tertio die Martii: ſepultuſque eſt apud Minoritas ante D. Virginis altare. Significavit hoc tritte nuncium per literas Franciſcus Siveertius infelix avis & *κακὸν*. neque enim alias unquam ſcripſit ad heroem Scaligerum, quam quo tempore magni viri terris erepti ſunt, ut ei jure poſſimus occinere carmen quod Calchanti Agamemnon Homericus occidit *Αἰ τοι πῆ κακ' ἐστὶ φίλα φρεσὶ μνητοπύεσθαι*. Initio ſuſpectas habuit falſi priores tabulas D. Scaliger, quibus tantum ſignificabat Lipſium quidem eſſe depoſitæ ac pene conclamatae ſalutis, ſed tamen adhuc vivere. Verum poſteriores literæ dubitationem omnem ſuſtulerunt, ita deſinitè omnia & ſigillatim indicabant. Quamvis

omnia cadere possint in sacram illam cohortem, quæ in homines ab omni pudore & pudicitia derelictos, tamen non est credibilis tantus in ullo furor, ut gratis & animi causa tam splendide mentiri velit. Ad summam *καὶ τὰ Πατρὸς κλ.* Porro in re mea nihil est actum, quod quidem sciam. Non statui unquam amplius tam liberaliter operam meam & omnem Baudium devovere publicis utilitatibus, quando mercedis & gratiæ loco video mihi esse subeundas offensiones & tempestates invidiæ: quibus non tantum non cederem, sed contra audentior irem, nisi generosis meis conatibus intercederet τὸ μικρόψυχον ἢ ὀλιγοδράγειν τὸ Ἀδράς, ut Grotii herois vocabulo designem optimum quidem hominem, sed cui aquæ languet animus atque corpus. Plura volebam nugari, sed *μηδὲν ἄγαν μετέπει.* Vale vir eximie, & nos ama. Datum Lugduni Batavorum XII Nonas April. Clō Io cvI.

EPISTOLA XXX.

Gerardo Vossio Dom. Baudius S. P. D.

Hagæ Comitæ.

NON est, amicissime vir, quod ullo modo labores de exquirenda causa, quamobrem alio migravit **, me non illibenter fecit, & patri forte constitit facti ratio, quæ si conjuncta esset cum aliqua famæ nostræ depreciatio-
ne, tum demum cura & sollicitudo tua vel necessaria, vel saltem utilis nobis foret. Nunc autem nihil præter imbecillas suspiciones & inania sermunculorum nos perstrinxit, quæ adeo me non lædunt, ut potius iis utar ad segetem & materiem gloriæ. Sola recti conscientia munitus frangere possum minutos istos adolescentulorum rumores, ut à scopulo fluctus eliduntur. Agnosco nescio quid sequius inculcatum esse artificio ejus de cuius indole antehac opimas animo spes concipiebam. Sed, nihil mihi rerum divinarum humana-
rumque

rumque credas, πάνυ μοι ἀτυχεῖν δοκεῖ ἐν πῶσι
 παλαιαῖς ἐ βλεπόμεναι εἰς τὴν ψυχῆς ἀρετήν.
 imo vehementer opto ut fallar, sed multa non
 solum σημεῖα, verum etiam τιμύρια faciunt au-
 gurio fidem, de quibus coram, ut spero, fabula-
 bimur: neque enim libenter tracto hanc chordam.
 Audisti ut opinor, V. C. Iustum Lipsium è vivis
 excessisse: multum detrimenti cepit res literaria,
 & magnum seculi iubar extinctum est. Integriore
 tamen fama decessisset, si nunquam rem habuisset
 cum Divis illis suis virginibus. Non magnopere
 nunc repugno, quo minus literæ ejus ad ** pa-
 trem edantur, etsi res est mali moris & perniciosi
 exempli: sed nihil ista ad defunctum, cujus ocu-
 lis parcendum esse arbitrabar: tamen meminerit,
 non nisi larvas cum mortuis luctari solere. Rap-
 tissimè Lugduni Batavorum XXI Aprilis cIo Io cVx.

EPISTOLA XXXI.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitfs.

Hesterno vespere ad me venit vir nobilis &
 veteri amicitia mecum junctus Balduinus
 a Roon, qui mihi pro certo significavit
 Bronchorstium heroem & G.F.P.N. hodie
 aut cras ituros Hagam, ut Curatoribus nostris &
 focero tuo, qui plus unus quam ceteri omnes po-
 test polletque, commendent quendam ante hac
 penitus mihi ignorabilem, cognomine Busium,
 ut scilicet locum principem juridicæ professionis
 impleat, idque sibi compertum ex nobilissimo
 Stephano Doufa. Mihi etsi parum verisimile vide-
 batur, tamen certissimum habeo neutrum men-
 tiri. Faciendum itaque existimavi ut ea de re com-
 monerem, non quod cuiquam bono & bonis ar-
 tibus instructo cupiam intercludi aditum ad bene
 de rep. literaria merendum: sed vix adducor ut
 credam hunc novitium terræ filiolum, cujus ha-
 stenus ne nomen quidem fando audieram, parem

fore tanto muneri. Quid tum postea ? dices , Nunquid ille qui rem tantam præstare possit , tu es ? Equidem mihi non sum tam Suffenus , sed tamen si unquam vestigium fixero in cathedra sanctæ Themidos , cuius sacerdos clueo jam ante annos amplius viginti , perficiam ut luscus inter cæcos regnare videar. Audio Attalicis conditionibus evocatum fuisse à Franekeranis dominum Godefredum , hominem editionibus celebrem , sed , quod inter nos pereat , cætera infelicis ingenii iudicii que , probum tamen & proborum amantem. Mihi magis libet altum stertere , quam tali genere monumentorum posteris sæculoque monstrari. Interim hic limes est & ad nominis celebritatem & ad spem compendiorum. Quam verè effatus est olim noster Lipsius quosdam famam habere , alios mereri ! Nostri ambitio non altius aspirat quam ut amoliri possit duris urgentem in rebus egestatem , quæ mihi podum viam aperiet cum exprobratione publicæ ingratitude , nisi alia nostri ratio habeatur. Hæc libere apud te queror , quem scio hæc militiæ flagitia in primis aspernari. Cras , ut spero , te videbo : est enim mihi Hagæ negotium unde dolosi nummi spes optima nobis affulget , sed non oculata die. Vale , & nos ama. Datum Lugduni Batavorum v Maji c1610 cvi.

EPISTOLA XXXII.

Cornelis vander-Myle Dam. Baudius S. P. D.

. Hagam Comitæ.

ITerum ad te veniunt deprecatrices literæ in gratiam miseri illius , qui jam amplius anno vitam agit in carcere , si vita est vocanda quæ caret bono libertatis. Commune hoc votum est omnium creditorum , ut liberetur , nisi forte unus aut duo ejusdem gentis per cuniculos eum oppugnant ut in vacuum possessionem faciant impetum , quorum inhumano proposito & capitali fraudi non est subscribendum. Leidenfis Magistratus

stratus fere omnis inclinat in benigniorem sententiam: solus, ut audio Actuarius, seu Secretarium malis, paulo duriorem & minus exorabilem se præbet, non aliam ob causam, ut suspicor, quam quod argenteo palpo non est delinitus. Fratrem quoque viri amplissimi soceri tui, ferunt inclementius efferri adversus totum hoc genus Damistarum, quod quidem improbum esse non distitor & ab omni christiana charitate aversum, sed quando ita mores & tempora sunt ut eo necessario malo civitates carere non possint: haud æquum est novæ & intemptivæ severitatis exemplum statui, cui jam pares non sumus. Si removeris communem invidiam qua meritis laborat tota natio foeneratorum: de hoc reo liquet mihi affirmare, haud facile repertum iri hominem minus versutum, magisque pro captu suo propensum ad colligendam bonorum gratiam & sublevandam tenuiorum fortunam dum fata Deusque sinebant. Atque adeo (sed rogo ne dispalescat hoc horribile secretum) mihi ante istam calamitatem opportunissimo tempore auxilium tulit, ut præter illud latissime fulum jus officii ac necessitudinis, quo homo homini propter consortem naturam prodesse debet, etiam peculiari lege devinctus sim ut ejus causa laborem, ne crimine immemoris beneficii caput adstringam, quo nihil pejus terra creat. Ut omnia quam acerbissime augeantur in majus, nihil ei magis vitio verti potest quam quod parum diligenter rationes confecerit, & nimis bene sperarit de patrimonii sui viribus, tum autem facilitas fidejubendi præcipuus fundus est calamitatis & potissima mali labe quæ hominem ad incitas redegit. Interim cum sub præsidio fidei publicæ transigisset cum creditoribus, & nihil hostile metueret, oppressit eum improvisa tempestas missa à confessu Provincialis Curiae. Forte quod nonnulli ex eo collegio tacti sunt aliquo bolo, & specie juris publici privatas offensiones ac similitates sequuntur. Equidem suspicor, nec sine probabili causa, non aliunde proficisci tantam odio-

rum acerbiter. Si aut hunc captivum, aut ejus affinem, quem per contumaciam condemnarunt, in ipsorum manus incidisse contigisset, nunquam incolumi capite dimissi forent. Nescio quæ implacabilia edicta Cæsaris obtenduntur, quæ non magis unquam in usu fuerunt, quam illa lex horrendi carminis qua Decemviri concedebant creditoribus, ut debitoris, qui non esset solvendo, partes secarent, & quidem cum hac ridicula clausula, *Si plus minusve secuerint, sine fraude esto*. Non fuit necesse abrogari tam immanes & barbaras edictiones, quas usus nunquam approbavit. Sed hujus causæ longè diversa est ratio: nam, ut dixi, universi creditores hoc agunt, hoc vovent & exoptant, ut alter eximatur è vinculis, alter veniam ab optimo principe, aut amplissimis ordinibus impetrare possit. Obrunder quotidie creditorum ipsorum precibus, ut te apud quem nonnihil meam gratiam posse persuasum est omnibus, exorem, ne miseris hominibus auxilium humanæ commendationis denegare velis. Sed hoc tempore tantum preces meas interpono pro captivo. alter ille qui incertis sedibus vagatur, forsitan, ubi commodum erit, utetur etiam me sequestro, ut beneficia beneficiis cumulare non graveris. Neque enim tuum est cessare in officio benemerendi de hominibus, si non hominum causa, saltem humanitatis. Vale. & nos ama. Datum Lugduni Batavorum cło Iocvii.

EPISTOLA XXXIII.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

Est hoc ingenium sollicitudinis, ut nunquam tibi acquiescat, nec nisi perfecta te studium intermitit suum. Id adeo experior in optima foeminarum uxore miseri illius captivi, quæ hoc mane summis precibus mecum egit, ut cæteris officiis adderem cumulura, teque per litteras

teras orarem ac venerarer, ne grave tibi sit adhuc
 piam operam impendere marito ejus, viro mi-
 nimè omnium malo, cujus nullum in vita majus
 crimen exstat, quam quod plusculum æris alieni
 contraxit, innata hominibus bona spe rerum sua-
 rum, & facilitate suscipiendi alienas obligationes:
 interim creditores in eandem curam incumbunt
 ut liberetur è carcere, ne majori bolo tangantur
 si nemo sit qui negotia curet. Video per cunicu-
 los hoc agi per nonnullos ejusdem nationis & sa-
 tionis homines, ut duobus istis mortalibus (quo-
 rum unus deserti vadimonii damnatus incerta sede
 divagatur, alter certam sedem sed in carcere
 habet,) omni spe reliqua everfis ipsi in eorum lo-
 cum invadant: cui malitiæ non est indulgendum,
 sed potius acriter resistendum. Placabiliores effe-
 cti sunt ii qui plumbeas iras gerebant, è quorum
 numero in primis erat **. qui si (ut hoc obiter
 addam) recordaretur deliquia juventutis suæ, quæ
 tanta fuerunt ut populo viritum potuerint disper-
 tirier, juxta jocum Comici, minus se inexora-
 bilem præberet humanis erroribus. Sed ita natu-
 ra comparatum videmus, ut nemo sit ad veniam
 dandam tardior quam qui eam sapius meruit.
 Nunc hoc sibi persuadet bona mulier, cujus offi-
 ciosa postulatio me ad scribendum incitavit, hoc
 aut crastino die rem ex animi sententia successu-
 ram, si columen patriæ nostræ, & vindex publicæ
 libertatis, socer tuus causæ piæ, & (ut verbo IC.
 utar) miserabilis meminisse dignetur. Quod ut
 faciat etsi sua sponte satis incitatus est, tamen, ne
 multitudo negotiorum cogitationem ejusce rei
 supprimat, communiter te rogamus ut captato
 commodi tatis articulo virum admonere ne gra-
 veris. Nam nisi confit ante adventum Legatorum,
 aut occisa est res, aut in longum tempus prolata-
 bitur. Eadem opera per genium humanitatis te
 adjuro, ut ex Præside cognoscas an aliquid spei sit
 reliquum, causam Germani illius & nostram an-
 te festum Pentecostes terminatum iri. Nam nisi
 hoc sit, quid cesso lamentari lunus trecentorum

florenorum, qui mihi in mundo parati erant? Porro soli quatuor aut quinque dies fasti supersunt, itaque non diu animi pendebo, Spemque metumque inter dubius: tamen si forte jam scis quid sit futurum, pergratum mihi feceris, si huic qui tibi has tradit, significes me aut perisse aut divitem fore. Nunquam inopportuno tempore veniet ad Larem nostrum impurus iste plutus, sed tamen nihil fieri posset oportunius quam si nunc supplementum aliquod rei nummaria nobis obveniret, ad instruendam bibliothecam Bartholis & Baldis, cum quibus mihi deinceps colenda erunt jura propinquioris amicitia. Sed dudum abutor tua dignitate quod sic licenter augeor. Vale. Datum XXI Maji cło Io CVII.

EPISTOLA XXXIV.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

PRAETERITO die Iovis eram in solennibus epulis trium Medicinæ Doctorum recens adlectorum in eum ordinem. Proximè mihi affidebat collega Otho Heurnius, qui sollicitè quaesivit ex me quanam essent mollissima tecum sãndi tempora, quis rebus dexter modus, quasi scilicet esses

Nec visu facilis, nec dictu affabilis ulli.

simul etiam rogavit, ut, quandoquidem in sermone jeceram me die Sabbathi isthuc iturum, se tibi commendarem: quod prolixè, ut adsolet in convivio, & sicut meus est mos, illi sum pollicitus me curaturum. Quin & ipso mane quo te conveni, subjeceram istud mandatum & receptum officii munus memoriæ meæ: sed nescio qua supina oblivione factum est, ut ne verbum quidem ea de re fecerim. Sensi protinus latam negligentia labem quum hoc ipso temporis articulo ad me venit rogans ecquid sui meminissem: puduit fateri culpam, itaque fiducia tuæ facilitatis fretus haud dubitavi

dubitavi corripere in latebras subiti mendacii , quod tamen valde abhorret à naturæ meæ generositate : retulique me causam ejus egisse diligenter apud te , & id ex parte tua renunciavi quod moribus tuis maxime consentaneum esse judicabam, nempe te non immemorem vivere antiqui convictus. Est illi in animo tibi & collegæ tuo D. Mathenasio dedicare librum à patre conscriptum & antehac ineditum , De morbis ventriculi. Nunc illud te supplex oro, ut si forte te alloquatur antequam rursus ad vos eam , non deprehendat me mendacem : si quid præterea benignius addideris , id humanitatæ tuæ referam acceptum. Ignosces confidentiæ nostræ , nec indigne feres ingenuam turpitudinis confessionem : non hec sitæ sunt fortunæ publici status , ut in flagitiosissima & impudentissima *ἀσεβεία* , quæ non potuit habere aliud propositum quam evulgationem arcanorum nostræ reip. Res hec mirifice exagitur non solum vulgi rumoribus , sed eorum etiam qui muneribus administrandis præsumunt. Nec expiatur crimen quod à picatis manibus reglutinavit ingentem illum bolum : si sperasset fore clam, horribiliori silentio per eum obsignata res esset quam quo mysteria Cereris asservari consueverunt. Porro in talibus cunctatio vel ad momentum probationem habet impiæ molitionis , & , ut cum Tacito meo loquar , qui deliberant desciverunt. Sed improbi istius capitis , & totius profapiæ , pudet pigetque , cui si supplicandum est ut musæ nostræ liberalitatem Ordinum elicere valeant , malim ætatem ægrotare quam esse tali salute sanior.

Diis meliora piis, erroremque h. stibus illum.

Vale vir observande, & nos ama, Dabantur aptissime xxii Iulii cto Id cxi.

EPISTOLA XXXV.

*Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S.P.D.**Hugam-Comitis.*

Spero me proximo die Saturni ad vos rever-
surum Mulis comitatum , sed non Home-
rum. Interim honesta cuni fiducia gloriari
possum, ex eo tempore quo fundata est hæc
Academia , forte nullum opus in lucem exiisse,
quod clariorem famam longe lateque disperget.
Vtinam non esset conjuncta cum multorum præ-
potentum offensionibus ! Sed ut prudenter me
admonuit noster Magnus, aut initio plus providen-
dum erat, aut nihil non audendum fuit postquam
semel aleam jacere coëptus sum. Si quid unctius
ab Ordinum largitate in authorem redundabit, id
ex magna parte tuis nominibus imputabo, cujus
amor & benevolentia præcipuus est fundus meæ
felicitatis. Caterum est mihi in animo his Augu-
stibus feriis transfretare in Britanniam, ut Regi
φιλοῦσθαι & filio ejus offeram donarium, ne
fraudem faciam legi Persarum, quæ vetabat prin-
cipem adire sine munere. Ibo iis opibus & copiis
instructus quas secum magnanimus Bias porta-
bat quum ejus patriam cepisset hostis, & nihil
reliqui fecisset victis. Tamen si amplissimi Ordines
aliquid huic mortali mandare dignarentur,
quod nostra vox deferret ad aures Regis, forte
nihil admitterent cujus eos poenitere posset, &
mihi tum gaudio tum honori esset reip. causa le-
gari, nec Baudii negotium omittere. Quis istud
vitio vertat mihi, quod à veteribus Romanis to-
ries usurpatorum est, etiam cum frugalitas & sancti
mores florerent ? Quis enim ignorat rerum pri-
vatarum causa legationes liberas & ambiri solere
& impetrari ? Si ea de re serio cogitationem sus-
ceperis & Atlanti nostro socero tuo causam istam
diligenter commendaveris, non deerunt speciosæ
rationes homini ad excogitandum solertissimo ad
perfici-

perficiendum maxime actiuo & efficaci. Sin frustra mecum hæc blanda somnia meditor, ibo à me legatus tanquam aliquis non degener incola mundi ad alium civem ejusdem civitatis. Induam frontem Stoicam, & si rex est qui recte facit, regem me esse opinabor rege Persarum augustiorem, salvo tamen suspectu majestatis, ne sæculo ludibrium debeam, si sapere postulo supra quam mores publici patiuntur. Hæc liberius locuti sumus: vellem tamen ut hæc nugæ serio me voti compotirent. Vale. Datum Lugduni Batavorum VII Kalend. Sextileis clō Id cvi.

EPISTOLA XXXVI.

Cornelio vander-Myle Dom. Bandius S.P.D.

Hagæ Comitiss.

CVM hic honestus juvenis εἰς ἰθάλα φιλομαθὴς καὶ εἰς μέγιστα πολύμαθός unus è convivoribus meis, iter isthuc haberet, una fidelia, quod ajunt, duos parietes dealbare visum est mihi: nimirum ut eadem opera & cum humanitati tuæ insinuarem, & simul refricarem, per literas memoriam cupiditatis meæ & ambitionis, ut opinor, non reprehendendæ, quam penes fidem taciturnitatis tuæ deposui, cum postremo tecum sum locutus. Omnino propediem futurum auguror, & spero, ut mihi sit proficiscendum in Galliam, ad cernendam, si qua fata sinant, hæreditarem mille aureorum. Quamquam hæc etiam incerta spes satis idonea & gravis causa est homini meæ fortis ad iter istud instituendum, tamen amicitia tuæ & gratiæ fiducia fretus, videor mihi non improbus aut nimius voti, si sperem te adnitente posse interea subnasci occasionem ut illuc publico nomine legari queam. Nihil magnificentius de me loquar, sed tamen animo imperare non possum, quin liberam vocem effutiam. Quid est qua in re nobiscum sit comparandus is qui per tot annos eam Spartam

N. 6.

admiri-

administret? nisi quod Ioves habuit magis proprios, & potior est hoc tempore nutus fortunæ quam sapientiæ cadus ad obtinendas dignitates? Et si conspectiore loco est, tamen non adeo me famæ pœnitet, ut ab eo me dignitate & vera laude superari existimem. Illum oblivio manet, nos forte loquetur posteritas, & est in manibus monumentum unde spem ejusmodi sperare possim. Non irascere, ut spero, justissimæ indignationi meæ, sed, si bene te novi, facilem veniam dabis, quippe qui forte non minus quam nos hæc malitiæ flagitia asperneris. Vale. Datum funesta die Bartholomæi clō 15 cvi.

EPISTOLA XXXVII.

Viro Nobili Dom. Baudino S. P. D.

Lutetiam Paris.

Serius quam opinabar ad te venit editio nostrorum poematum, quia sperabam me ad vos iturum hisce feriis Augustalibus, sed opinione diutius hæsi in hac insula, idque sine ullo moræ pretio, nisi quod sumptu & periculo meo didici, quam sit parum prudens consilium insistere famæ, & fidere Regum liberalitatibus. In posterum cautius mercari discam, nec incertam spem præsentis pretio emam. Interim fruor hoc solatio, quod vix hac virtute sterili ætate reperietur quisquam qui in eo genere plura præstabit, cujus rei incorruptiores testes erunt. Et nati natorum & qui nascentur ab illis. Nunc liberatus editionis hac molestia, decrevi gravioribus studiis animum intendere, & poetæ nomen, quod nescio qua ostentatione traducitur, meditamentis civilium quæstionum obumbrare: non quod carminum gloriam aspernandam putem, sed tamen pars sapientiæ est furere cum insanientibus, & sæculi moribus mporigerari. Necesse est ut ostendam me in alio discipularum orbe non esse hospitem, aut ut ludibrium auditoribus debeam, quippe.

quippe cui nunc duplex sparsa est ornanda, Iuris
 nimirum & Historiarum, quam si non re & fa-
 cultate tueor, saltem feliciter cedit temeritas, &
 assequor studia multorum, quibus conatus nostri
 non improbantur. Præbitor Amphitheatri per me
 ad ravim clamet licet, vix possum adduci ut ceri-
 tum & lymfatum istud caput dignum æstimem
 indignatione: ne tamen se præteritum esse que-
 ratur, bis terve à nobis obiter perstrictus est. Al-
 ter ille alastor Scorpis, quo fœdus monstrum
 sol non videt, exterminari debet è finibus hu-
 manæ naturæ, aut culeo insuendus est, tanquam
 publicus optimi virorum parricida. Non potest
 illum noster heros deprimere, quin extollar: hoc
 enim agit, ut gloriosis inimicitis inclarescat sur-
 cifer omnium bipedum nequissimus. Contemptu
 & silentio puniendum censeo. tamen *ἡμῶν* ὁ
ἡμῶν aliquod telum lucubrationis in eum
 acuit, ne taciturnitas speciem consentientis præ-
 beat, ut sunt plerique mortales proni in sequio-
 rem suspicionem. Initio aliquantum animi sese
 angebat ob tam impotentem & effraznem audaci-
 am, nunc erectus amicorum monitis, & sua vir-
 tute atque innocentia fretus, nebulonem habet
 pro oblectamento. Sed me talium vomicarum
 pudet pigetque: magis mihi curæ est ut probor-
 um benivolentiam candore & ingennitate de-
 mereri possim quam asperis dictis scriptisve in-
 sectari sacros atque intestabiles authores, quo-
 rum maledicta, ut ait noster Tacitus, spreta exo-
 lescent, si irascaris agnita videntur. Vale. Da-
 tum Londini xxviii Augusti cIdo cCvii, stylo
 veteri.

EPISTOLA XXXVIII.

(Constat tota Epistola ex Iambis:)

Κυριακὸς ἀνδρῶν ἡ γέννησις Βαύδης Ὁ Τῶν
 χάρειν ἔντι πρὸς τὴν Γραμμάτιαν.

Hagm-Comitis.

Secundus ille qui mihi cognarus est, ut scis & ære dives olim, nec fide fuit minore: non Apostolicam fidem loquor, sed illam quam Cracharpages colunt. Qui non adorant nec putant quenquam Deum, præter Moneræ nomen & Plutum patrem. Sed ut revertar ad Secundum, ut cœperam, is est redactus pene nunc ad incitas. Nam filius, quem sapere credebat pater plusquam Thaletem prædicant M.lesium, bono Chremeti jecit ingentem bolum, non alea, non Venere, non luxu gulæ, sed credula spe captus indignis modis, ab inclyto nepote Vander-hagio. Quo nemo tempestate nostra doctius corvos hiantes ludit & ducit dolis: ni Moucheronem forte compares planum isti tribuno vapulari: sed nimis longe petitis te moror sermonibus, venuste Groti, rem tibi paucis dabo. Secundus ille dives olim nunc egens, reposcit æs quod mutuum dedit mihi, quum re fideque provocabat Attalum magnosque reges, & colore scilicet hoc utitur, quod ex relatu testium gravissimorum comperisse se refert mihi Euclionis esse thesauros domi, quos a Britanno Rege pro poëmatibus velut à sepulchro aut promptuaria penu exenterarim, sed vastre celestem malus ut credtores debito evertam meos. Ridebis hæc, an potius indignaberis? id jam mihi restabat Aedili novo præbere ludos, atque differri jocos per ora plebis: hoc tamen fruor lucro, quod & monarchas habeo debendi reos. Sed ista scire sacculus negat meus, qui cum Catullo plenus est araneis, nec in solutum spes inanes accipit Daniæ, quod scis esse pessimum genus mortalium, sed

sed unus è tota tribu sejunctus esse postulat Fer-
 reri (χρὴ γὰρ Πλάτωνα δύνειξαι λέγειν) pro
 quo mihi tot evocari milites, tot bella sunt pug-
 nata, nec facti piget. Tamen colonus carceris
 diu fuit, ut ipse nosti, & nunc abesse cogitur,
 aut exulare, ne figuratè loquar. Porro ede sodes,
 ô poëtarum decus, quid esse facto censeas opus
 mihi. Quod si optionis indigere rem putas, nec
 explicare solus hanc litrem potes, tibi advocan-
 dum suadeo Borelium, ὅς ἐστι πολλὰ καὶ παλαιὰ,
 καὶ μάλα πλάχθῃ, νόον τε καὶ πόλιν αἰδρῶν ἰδέν.
 Ut quondam Vlysses ille Laërta satius, quem dia
 nobis mens Homeri protulit exemplar utile &
 salubre, quid queat virtus, sagaxque pectus haud
 cedens malis. Huic fide, si quid rite curatum vo-
 les. Nam Regis uti munere arbitri, foret nimis
 superbum, quanquam in ære sunt meo Reges,
 nec amplis esse Satrapis minor te frerus audet
 gloriari Baudius. Sed ille ***** ecquid videtur
 exsoluturus fidem? ecquid Dianæ studia permit-
 tent, ut Phœbo vacare possit, & nostras velit re-
 spicere Musas? sic opinor, si studet famam tueri,
 qua per orbem clarus est. Ajunt enim qui pro-
 prius observant virtutem uno ore, nullum vivere in
 terris caput, quod largitatis laude conferri queat
 cum ** experiri gesto: rumor ne mentiat an
 verum ferat. * imbre totus aureo scatens dimissus,
 atque in * terram brevi redire jussus, non inanis
 author est quantopere Princeps ille literas amet
 & literatos, in quibus non infimum parare nomen
 tuque egoque possumus, ni vana me titillat as-
 sentatio, quæ veritatis lumen obscurat solens.
 Sed cur, quod ante deprecari cœperam, te ta-
 diosis demoror sermonibus? huc tota summa ten-
 dit, hoc in cardine fortuna, spes opesque nostræ
 sunt fixæ. Secundus ut se comiter flecti sinat
 prece aut favore, ne petaces literas ad me re-
 mittat usque, donec in vado sit constitata lis
 Stapelionida. Quod obtinere spero cis paucos
 dies. Sic auguratur animus: interim jubet Κυ-
 ρακὸς αἰδρῶν ἢ κακίς. Βαύδι. Τῶρα χαί-
 ρειν.

ρειν , αμαρ κλαίειν Σαύππιον. VII. Octobr.
610 IS CVII,

Hac sunt non ruga, non enim mortalia.

EPISTOLA XXXIX.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagum-Comitia

HAbeo illud commune cum M. Bruto interfectore Cæsaris & ultimo Romano-
rum, Quod cupio, vehementer cupio.
Quapropter ut primum ex sermone veteris amici & fortissimi ac liberrimi civis D. Biellii proposita mihi spes est de adipiscendo munere Historiographi Amplissimorum Ordinum, tanta me cura cupiditasque incessit, ut ex quo à te discessi somnium non viderim. Nullo remedio efficacius sanari posset tertiana febris, quæ hesterno die tertium me invasit, quam si ea conditio nobis obveniret. Et sane si secluso patriæ aut necessitudinis respectu Domini-nostri, quorum fidei custodiaeque concredita est dignitas publica, circumspicere velint, quis ex universo ordine literatorum eo potissimum honore sit dignandus: non spero, sed confido, neminem nobis præsumiri, quod ex honesta potius fiducia quam cum arrogantia dictum esse cupio. Si quisquam est mortalium qui digna æstimatione norit & possit prædicare ingenium sine exemplo summum, & majus captu pene hujus sæculi, in eo censu nomen in primis profiteor meum: quin & ejus amorî tantum tribuo, ut quanquam ex lege etiam bene ordinatæ caritatis quisque sibi est proximus, tamen falcem in ejus messem immittere nolum. Sed quod tamdiu ne verbum quidem ea de re tecum fecerit, magno argumento est cum alio petitionis suæ scopum direxisse. Si communi famæ tuto creditur, omnibus fere persuasum est cum ambire provinciam Advocati Fæscalis. Habet ingenium flexibile
&c.

& sequax in omnes partes, nec ullum officiū aut dignitatis onus est, cui ferendo par non sit. ætas sola ei obest iudicio hominum imperitorum, qui virtutem ænnis & opacitate barbæ metiuntur: at meo sensu nihil est quod ei magis suffragari deberet, quam quod in limine juventutis æquat prudentiam & maturitatem virorum, usu atque ætate provectissimorum. Si talis homini spæta contigerit, vix erit ut in tantis occupationibus iustum tempus elargiri possit scribendæ Historiæ, quo munere nullum magis arduum ac difficile arbitrantur homines qui suis pretiis momenta rerum ponderant. Nam tragoras, & similes nugæ mortalium

Quos gignit quæritæ voluit Natura jocari.

nunquam per somnium imaginati sunt, quid sit primum clavum pangere in ædificandis rerum gestarum monumentis. Illud enim non mediocriter momentum adferre debet Baudio ad subruendos amulos & competitores, quod nostræ professioni labes inferetur, si alius vi, clam aut precario eam possessionem invaserit: non quin palma in medio posita sit, & unicuique concessum esse debeat ingenii sui vires periclitari cum spe bona posteritatis demerendæ. sed, hoc volo, non facile quenquam repertum iri, nec æquum esse cæteris paribus alium admittere qui nobis publicè anteferatur. Ut paucis mentem meam circumscribam, si Grotium vehementer cupere animadvertes, causæ nihil dico quin herois vota suffragio tuo juves, etsi pro me facit prærogativa ætatis, & diuturnior experientia rerum humanarum: sin ambigere senties, poteris sine ejus offensa gratiam tuam justæ ambitioni nostræ impartiri. Quod ut facias, & quidem cito, ut muneri aecodat gratia celeritatis, etiam atque etiam te rogo. Tibi in solidum debebo, si voti metam attingero. cūjus obtinendi certissimam spem concipio, si totum Mylium in fungendo candidatorio munere pro nobis exserueris. Illud periculo existimationis meæ recipio, nunquam fore ut te delati muneris, me recepti tædere possit. Vale. EPI-

EPISTOLA XL.

*Cornelio vander-Myle, Dom. Baudius S. P. D.**Hagani Comitiss.*

PEndeo animi, quorsum tandem evasura sit nostra expectatio: quanquam & amicitiarum fides, & nonnulla nostrarum virium fiducia bonam spem portendunt, tamen ut est ingenium sollicitudinis semper pronum ad sinistras suspiciones, vereor ne præsens aliquis, & diligentior in ambiendo, nobis anteponatur. Sum enim admonitus ab homine amicissimo Scriverio, quicum solo petitionem meam communicavi; alios esse qui sibi hanc provinciam præsertim à Geldris spondeant. nam illis in primis erit opus Historiographo. quanquam enim D. Bielius in ea opinione est, ut existimet ultimam ab optimo Merula manum operi esse impositam: tamen certius mihi de veritate constat, & (quod pater defuncti dictum sit, quodque inter nos pereat) non arbitrator ea quæ summa diligentia composuit, tali ordine, stylo, & judicio esse digesta, quin successoris diligentiam industriamque desiderent, ut cum honore seculi pro dignitate rerum in lucem exire possint. De Grotio constans hic fama est, etiam designatum iri Advocatum Fisci: quod si sit, abunde erit qui ætatem suam exerceat, ne novam molem negotiorum sibi accersat. Puto jam ad vestras aures pervenisse rumorem turbellarum, quas die Lunæ præterito studiosi excitârunt. Inter alios & ipse sum explosus, non malevolentia cujusquam, sed quod ita decreverant neminem excipere. Causa prætenditur, quod à vigilibus duo ex eorum ordine graviter vulnerati sint, alter etiam peculio spoliatus quod habebat in zonula. Nunc omnia pacata sunt, sed querelæ differuntur in adventum vestrum, qui utinam me desiderii votique competentem efficiat.

H. c.

Hoc precor, hunc illum nobis aurora nitentem

Luciferum roseis candida portas equis.

Vale. Datum Lugduni Batavorum x Octobris cl
b cvii.

EPISTOLA XLI.

Cornelio vander-Myle Dem. Bandius S. P. D.

Ragam-Comitis.

Scribo hæc æger corpore, sed animo vegetus & erectus ad vindicandam seculi gloriam & demerendam posteritatem: cujus rei potiundæ præclara sese occasio ostendit, si spem nostram insigni favore complecti fueris dignatus. nec ideo injuriam feceris maximo juvenum Grotio, qui tam diuturni silentii continuatione satis declarat se ab isto munere prensando destitisse, nec tam aversus est ab amicissimo capite ut sibi decessisse arbitretur, si quid honoris aut emolumenti nobis publice obtigerit. Ego si fortunarum mearum angustia paterentur, vel gratis paratus essem hoc patriæ largiri, ut res æternitate dignissimas, quæ nostris temporibus gestæ sunt, ab oblivionis injuria vindicarem. sed cura rei familiaris & nummaria difficultas me admonet vel cogit potius, ut precibus & suada experiar quantum apud te principem amicorum possim. Itaque si quid unquam meo rogatu adductus faciendum esse existimasti, nunc illud est, quum in æternum possis nexu mancipioque tuum facere virum non indignum, cujus publice ratio habeatur: atque in solido locare, si quid est in rebus humanis solidi, fortunam amiculi. Quanquam non dubito quin pergratæ sint tibi meæ literæ, tamen subinde vereor, ne importunitate offendaris. Sed habet hunc morem sollicitudo, ut nunquam acquiescat nec sibi satisfaciat nisi re confecta. Quapropter si cum hæc epistola te deprehendet nondum sermonem habuisse cum præstantissimo Grotio, non erit necesse ut eum facias consilii

fili nostri certiozem. Iura vigilantibus scripta esse Scævola noster testatur. imputet suæ taciturnitati, quod Baudio Historiarum professori jure accessionis munus Historiographi obvenerit: nec prælatum me sibi putabit quisquis illud expendet, eum in petitionis campum non descendisse. Vale
meorum Grande decus columenque rerum. Scribebam tertiana febre afflictus, & quidem ita ut antequam destinarem, manum de tabula tollere cogar.

EPISTOLA XLII.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagæ-Comitis.

IAm tertium eandem cramben recoquo, teque per Musas & omnia sacra humanitatis obtestor, ut aut totis gratiæ suadæque tuæ viribus adjuves honestam ambitionem nostram, aut altem ignoscas impatienti desiderio. Scripsi tibi jam ante, meum ingenium congruere cum virtute & generositate M. Bruti, qui nihil mediocriter cupiebat. Habet hoc omnis erecta indoles, quum aliquid sperare cœpit, non potest nisi aut confectare aut prorsus deplorata studium remittere.

Me si fata meis paterentur ducere vitam

Auspiciis, & sponte mea componere curas,

non aliud quærerem senectutis oblectamentum, in cuius vestibulo jam versor, quam munus atque officium scribendæ temporum nostrorum Historiæ, quibus res memoratu dignissimæ contigerunt, quales vix ulla vidit ætas. Si tuo beneficio voti compos evadere possim. (nam omnino persuasum habeo, nihil esse tam arduum quod te adnitente perfici non possit) efficiam ut serio tibi gaudeas, & seculo gratuleris ad exemplum Alexandri regum maximi, qui quum in Sigæo ad Achillis tumultum constitisset, fortunam ejus magnifice prædicavit, quod tam eximium virtutis suæ præconem invenisset divinum Homeri ingenium. Absit ut me
cum

cum tanto heroë comparem, sed si campus detur in quo tota vis industriæ nostræ decurrere atque exspatiari possit, non despero quin ad antiquitatis gloriam conatus noster publica liberalitate sustentatus proxime accessurus esse videatur. Quod si eadem regi Alexandro curæ fuit,

— ne quis se præter Apellem

Tingeret, aut alius Lysippo duceret ara,

ne scilicet promiscuis commissionibus honos ejus vulgaretur atque obsolesceret: quidni Ordines amplissimi providere debent, ut alicui præstantissimo sentiendi ac eloquendi magistro tam honorifica Sparta demandetur. Audeo enim fidenter apud te dicere, quod ipsa res loquitur, hætenus Belgis abfuisse idoneum Historiæ conditorem, etsi plurimi eam rem aggressi sunt quos tenebat insanabile scribendi cacoëthes. Non est fas piurnque detrectare mortuis, nec mihi libet cujusquam industriam licet parum felici auspicio susceptam insectari: sed quia penes te tuto deponere possum etiam temerarias cogitationes meas, velim ut memoriæ tuæ subjicias eos omnes qui aut jussi aut sponte sua animum ad scribendam historiam appulerunt, facile intelliges, quæ tua est judicii solertia & sagacitas, quam parum instructi fuerint iis partibus & artibus quæ ad ædificandum ejusmodi opus desiderantur. Iustus Merunius homo semper in forensi pulvere volutatus, sed ab elegantiori doctrina imparatus, hanc provinciam in solatium amissæ dignitatis accepit, & ad breve tempus administravit, sed (ut conjicio, nunquam enim inspiciendi libri copia mihi fuit) non admodum bono eventu. De Doufa silere mallet, tum ob morum candorem & eximiam viri sinceritatem atque innocentiam, tum ob singularem observantiam, qua vivum coluit & mortuum vereri debeo: sed quoniam cœpi jam transilire lineam pudoris ac verecundiæ, non possum quin dicam eum inæqualitate styli & intempestivis digressionibus mirum in modum Historiæ majestatem læsisse. Filius supplere potuisset aliquando hunc

hunc defectum, nisi cum immatura mors terris eripuisset. Bonum Merulam omnes confiteri coguntur, fuisse hominem indefessi laboris, & infinitæ lectionis, sed ingenii admodum sterilis, & cujus dictio circa verborum minutias anxie curiosa nihil minus promitteret quam legitimum scriptorem rerum gestarum. Tragoræ nomen non est inter seria commemorandum, nedum ut claris nominibus intexendum sit. Ordines amplissimi suo arbitratu liberales esse possunt, nec intercedo quo minus nugas & quisquilias hominum inaurare velint, dum ejusmodi largitas heroibus & heroum filiis noxæ non sit. cæterum non est in eorum aut cujusquam mortalium potestate largiri ingenium, facundiam, judicii acrimoniam, aliasque interiores animi dotes, quibus memoria temporum & sæculi gloria propagatur. Heic tacite cogitationis tuæ convitium jure pertimesco. Quid enim, inquires, tunc is es qui rem tantam præstare possis? Equidem hoc mihi non arrego: sed tamen quum absque gratia & invidia subduco rationem ingeniorum, quibus patria nostra floret, vix adduci possum ut cuiquam extra unum fascem submittam. De Grotio nullus vivit qui magnificentius sentiat & loquatur quam ego, sed liberum est tibi citra justam ejus offensionem, eum potiore ducere qui diligentior in prensando fuerit. Ille per literas significat se coram tecum ea de re acturum, tanto temporis intervallo à reditu tuo verbum omnino non fecit, inde verisimilem conjecturam elicere potes, eum ab incepto destitisse. Rogo te ut verbo significes, utrum aliquid bonæ spei sit reliquum, an frustra mecum has rationes deputem, ne diutius animi pendeam. Vale, vir clarissime, & nos ama. Datum Lugduni Bat. XI. Octobris.

Si opus sit me ad vos proficisci, quanquam heri violentissima febris confectus sum, tamen continuo excurrani.

EPISTO-

EPISTOLA XLIII.

*Cornelio vander-Myle Doct. Baudius S. P. D.**Hagam. Comitib.*

HAud facile verbis assequi possim magnitudinem lætitiæ quâ sum affectus perlectis tuis literis, in quibus exstabant non adumbrata signa, sed expressissima vestigia profusi amoris erga me, qualia nullæ simulationes delineare valeant, sed sola simplex & nuda veritas. Id etsi jam pridem multis indiciis haud dubie cognoram, tamen pergratum fuit manus tuæ symbolum epistolari monumento consignatum. Itaque securus animi sum, quicunque tandem eventus ceciderit, prospera curæ ac providentiæ tuæ ascripturus, repulsam iniquitati fatorum meorum, quæ non videntur hætenus mihi allucere spem optimioris fortunæ. Cæterum est quod apud te conquerar de inhumanitate & immisericordia nostrorum hominum, qui tam arcte Polonum Commissem asservari patiuntur, imo jubent, ut nemini ad ejus colloquium aditus pateat, nisi fratri, & cuidam Iohanni Frederico Rigensi è Livonia. Heri sane quum officii causa eum vel per cancellos alloqui cuperem, admissus non sum à commentariensi, qui mandatu Rectoris, assessorum, & magistratus edictum sibi esse ajebat ne quem introire pateretur. Nolo obviam ire publicæ auctoritati, sed gratulor mihi quod in eo confesso nondum suffragii jus obtineo. Nunquam enim accessissem eorum sententiæ qui initio permisissent ut æris debiti nomine manus in eum injiceretur. Etenim creditores facilitati suæ imputare debuerunt, quod tantum fidei tribuissent filio familias, minori annis, cujus conditionem ignorare non potuerunt. neque enim alienam personam mentitus est, nec propriam (ut loquuntur pragmatici) qualitatem dissimulavit. Sed fuerit speciosus color, ob quem custodiæ

custodiz causa carceri mancipari hominem non incivile fuerit : illud, meo iudicio , nulla juris aut boni moris auctoritate defendi potest , quod amici excluduntur ab ejus colloctione, quum ea severitas vix usurpari soleat in iis qui rerum capitalium insimulantur. Non arbitror hæc vobis confectis aut consultis decreta fuisse , quos tamen non decebat esse exsortes ignarosque tanti negotii , unde vereor ut ad exterarum gentes ex hoc immodico & intempestivo rigore fama non-honorificentissima dimanet ac propagetur. Tantum erat. Vale, vir eximie, & nos ama. Datum Lugduni Batavorum. XVI Octobris clb Id cvii.

EPISTOLA XLIV.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Agam-Comitis.

DAbis hanc veniam impatienti desiderio , cui nihil satis festinatur , quod toties eadem de re tecum ago. nimirum de munere Historiz scribendæ ab amplissimis Ordinibus impetrando. cujus tantam animo fiduciam concepi , ut , si ea spes me frustretur, rationes meas conturbari necesse sit. Urgeor enim quibusdam rei familiaris difficultatibus & æris alieni incommodis , quibus non aliter mederi possum quam notabili auctario stipendii. pudore impediore quo minus sigillatim omnia commemorem , et si epistola non erubescit. Sed quamvis in angusto sunt copiz & facultates nostræ , tamen non tam privati compendii aucupium me hortatur ut hanc provinciam tam ambitiose & sollicitè concupiscam, quam certa spes propagandi perennibus ingenii monumentis memoriam rerum æternitate dignificarum , quibus cælo se effert gloria Belgarum. Itaque mirum mihi videbatur , quod heri aiebas , forte iudicio Dominorum Ordinum necessariam non fore operam Historiographi. nempe ut merciales

curiales viri & homines nullis literis eruditi certatim eas partes sine populi suffragio sibi sumant, quorum equidem industriam laude non infestatione dignam censeo: sed tamen esset magis è dignitate nostræ reipublicæ tam grave & grande munus non nisi à spectatæ doctrinæ & eloquentiæ viris administrari, ut olim ferunt Alexandrum Magnum noluisse pingi nisi ab Apelle, nec sculpi nisi à Lyfippo. Sane in tota re literaria non arbitror quidquam esse magis arduum quam recte Historiam conscribere, ut facta dictis exequantur, & lector in rem præsentem deduci videatur. Audieram quidem optimum collegarum Merulam magno ambitu & totis amicorum viribus usum ut ad eam spatam evocaretur. sed quod illi gratiæ causa tributum est, id quo minus aliis digne hoc munus impleturis deferri debeat, causam non video. Quid quod jam pene nostra pensatio dimanavit ad multorum aures, ut si voti compos non evadam, præter repulsæ damnum etiam populo ludibrium debiturus sim? Tuningius certe hoc mane sic est affatus uxorem, ut haud obscure appareret eum arcana nostra rescire. ego tamen celo sedulo istud horribile secretum. sed & Bielius, ut hodie ex ipso cognovi, rem & privatim cum amplissimo Socero tuo communicavit, & publice retulit ad confessum Ordinum, qui uno assensu significarunt se non abjecte nec humiliter de nobis sentire. recens donarium poematum meorum, quæ non sunt omnium dierum, nec vulgo exsculpuntur è quercu, viros ordine & animo magnificos hortari debet, ut beneficia beneficiis perlegant ne perpluant ut jocer cum Flauto. Summa tamen hujus loquacis epistolæ tota eo tendit, ut rem omnem curæ providentiæque tuæ permitti cupiam, tu nosti momenta temporum, & occasionum opportunitates, tum, quod rerum omnium est primum, Deos propius contingis, qui si preces meas prono favore complecti fuerint dignati, penes te perfecti operis laus, penes me beneficii

L

accepti

accepti gratia in æternum manebit. Vale vir
multis nominibus observande. Datum Lugdu-
ni Batavorum xxv Octobris clō Id cxi.

EPISTOLA XLV.

Cornelia vander-Myle Dom. Baudius S.P.D.

Ragam-Comitis.

Nisi prorsus in animum indoxissem crede-
re, gratas esse tibi meas literas etiam pe-
taces & flagitrices: non cepissem im-
petum toties canendi eandem cantile-
nam. nimirum ut cæteris ornamentis, quibus
hunc hominem insigniendum sumpisti, dignita-
tem Historiographi, tanquam legitimam acces-
sionem, adjungere velles. Neque enim unquam
repulsus abibis à vultu & supercilio magni Atlan-
tis in causa tam favorabili, & qua sine detrimen-
to posteritatis carere non potest nostra respubli-
ca in tanta claritate rerum amplissimarum domi
militarique gestarum, quibus æternitas sane non
dabitur à genio Tragoræ, quem nos quidem jure
sibilamus. sed sibi plaudir, & Philodousas cum
tota Philomusorum caterva multum plorare ju-
bet. Ego etiam homini minime malo non invideo
honorarium quod à publica liberalitate consequi-
tur, quem ne posteris ostenderem ornatum suis
virtutibus, quadringentos haud pessima notæ
versus foras erumpere non sum passus, etsi abitu-
ræ gestiebant. Verumtamen quid impedimento
esse potest, quin ejus collega fiam? etiamsi hæte-
nus amplissimi Ordines nullum habuissent Anna-
lium conditorem, tamen non indigni eramus à
quo auspicarentur, nedum ut in nostra persona
statuere debeant exemplum parsimoniar. Denique
si consequor quod tam ardentè cupio, licebit
cum dignitate & sine dispendio resignare profes-
sionem juridicam, quæ tamen quo longius pro-
gredior, eo impensius placet, & minus molesta
est

est studio fallente laborem. De cooptione in ordinem Ordinariorum non loquor, pertusum enim est vanitatis. deinde ex proverbio Italorum *affai dimanda chi ben serve è tacita*. Major me cura sollicitudoque detinet, quæ dormientem exsuscitat; ut olim trophæa Miltiadæ non patiebantur Themistoclem indulgere somno. nimirum ut vel præsens, vel per literas Baudium salutare possis eo titulo quem vidisti in epistola Iohannis Vassanii, POTENTISSIMORVM ORDINVM HISTORIOGRAPHVM. In quo lato nomine & omine desino. Datum Lugd. Batavorum 17 Novemb. MDCLII.

EPISTOLA XLVI.

Maximiliano Vriendtio D. Baudius S. P. D.

Gandavum,

Reversus è Britannia literas tuas accepi, redditas mihi ab ornatissimo collega tuoque amantissimo Daniele Heinsio, quæ me cumularunt ingenti lætitia. Spirabant enim merum amorem, & qui non potest proficisci aliunde quam à sincero minimeque simulato affectu. Silex aut stipes si non homo, si talem animum non exosculer, eo magis quod gratis & solo generosæ naturæ ingenio compulsus benevolentiam tuam mihi tam liberaliter ac prolixè detulisti. Nihil porro gratius mihi in literis tuis accidit, quam quod me & solidis rationibus, & (quod maximum duco) exempli tui auctoritate graviter admones, ut imposterum styli intemperiem moderari meditemur, hoc præsertim articulo temporum, quo omnia auguria portendere videntur certam spem pacis, & reconciliandæ inter cives concordiz. Mihi jam sponte mens eadem erat, & (ne quid dissimulem apud tam

candidum pectus) serio poenitet quædam nimiam acerbitatis foras erupisse, quæ domi continuissæ, & vellem & fuerat melius. Sed facile ignoscant homines humanioris notæ, in quibus ex genio dictionis tuæ & ex communi fama bonorum video te familiam ducere. Verum ut rem natam intelligo, non erit mihi sollicitè causa dicenda apud aquos iudices. Ipsa enim adversariorum procacitas & convitia sine morte effusa largam materiem mihi præbent, non tantum ad sperandam absolutionem, sed ad consequendam laudem moderationis ac modestiæ. Vidi enim & evolvi hesternæ die à capite ad calcem librum in me conjectum, cujus frontispicium polliceri videbatur amicum animum, sed fronte tenus. nam totus contextus plenus est omni genere putidorum mendaciorum, quorum falsitatem satis confutat vitæ meæ tenor & animi integritas apud omnes qui me vel ex facie norunt. Deliberandum amplius censeo, an continere me debeam intra silentium fretus innocentiae fiducia, an respondendum habeam stulto secundum stultitiam suam, ne sibi sapere videatur. Tu consilii pondus levi momento huc aut illuc animum labantem impulerit. sed forte non erit amplius res integra. Nomen auctoris nunquam comparet, sed si quid mihi humani cordis est, & si vatium est divinare, non possum demoveri ab ea sententia, quin existimem ac prorsus persuasum habeam, editorem hujus præclari foetus esse Patrem Heribertum Rosvæidum. nam non ovum ovo, nec aqua è puteo tam similis est aquæ, quam liber iste refert nobis indolem, genium & characterem aliorum librorum qui ab eodem Patre sunt expositi. Nihil nos istorum arcanorum latet. videor etiam inibi nonnulla vestigia recognoscere ex arena & calce præbitoris Amphitheatralis. provocat me sedulo, ut ipsi claro Bonarsio respondeam quem miris laudibus extollit. sed nunquam dicit tam commode ut alterutrum persuadeat, aut illum habere micam bonæ mentis, & scire quid sit sano more loqui,

auct

aut opus responso dignum videri. Verum enim vero si sciret ipse Pater Rosvey, quam ipsi non male velim, nisi gratuito pravus est, jure mecum foedus & amicitiam pangere debeat. Nam mea potissimum intercessione factum est, quo minus fieret colonus carceris. Quum enim ante paucos dies esset Hagæ, & nomine dissimulato conveniret nonnullos fama notos, delatum fuit ad aures Advocati fisci Iesuitam absque commeatu, vel saltem suppressa mentione muneris atque ordinis, isthic esse. Ego qui tum forte eo veneram, re intellecta ex oculo Batavæ Inventuris Grotio nostro, quem paullo ante compellaverat, effeci ne quid turbaretur. Atque utinam quemadmodum interesse lectioni nostræ voluit, ita etiam se nobis aperire non timuisset. Equidem (ex animi sententia loquor) hominem omni genere comitatis excepissem. nec aliud erat in animo illustri viro Scaligero, quem & invisere & alloqui sustinuit comitatus Achate Scriverio, quo nihil vivit humanius. Valde me ignorat Societas, si ob justissimum odium, quo incendor adversus scelera multorum, purat me cuiquam periculum creare velle, qui se fidei nostræ crediderit. emortuum me malim letho malo. Sed de his tantum est. Illud mihi molestum, & lectu peracerbum fuit, quod tanquam fato propinquus epitaphium à me pacisceris. decet mortalem quemque meminisse mortis, ad quam nos singuli dies ducunt, nec cuiquam exploratum est, se in crastinum esse victurum. melius tamen ominare, ne te nobis (ut cum Horatio loquar) ocior aura tollat, virum longævitate dignissimum. Non despero quin aliquando

— *dextra conjungere dextram*

Fas erit, & notas audire ac reddere voces.

hujus optatissimi temporis spem rite secundet Deus ille. exercituum, in cujus manu sunt corda regum, ut conversiones aquarum. Vale vir eximie. Datum Lugduni Batavorum x Novembris
CLD IO CVII.

EPI-

EPISTOLA XLVII.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S.P.D.

Hagam Comitiss.

Recens me nuncius excepit hospitio splendidi mendacii, nimirum affirmans se ex avunculo Grotii herois audisse mihi decretam esse provinciam Historiographi dominorum Ordinum. Quousque tandem patieris me fieri fabulam vulgi,

Ut possit de me quilibet esse loquax?

Effice, ut aliquando boni isti conjectores, & famigeruli vera dicant.

*Myli juventa lumen, & decus meum,
Qua meta standi, quis morarum erit modus?*

Si spes avaras improbus voti seco,

Nimisque magna spiro: peccantem tegas.

Nec me favore juveris quidquam tuo.

Sin usitata, sin decora munia;

Patriaque honori qua futura sint, peto;

Cur tamdiu timoris inter & spei

Moras relinquo? abeat in morboenam

Sequester ille pacis emersus lacu

Claustralis orci. nam quid obsecra. boni

Manare possit à cucullato grege?

Qui per foramen intuetur, hic niger.

Hunc tu cavebis, ô Batave, si sapias.

Sed quid lucri damni-ve publice ferat

Traclatus iste distributor munerum,

Qui syngraphis inescat Harpagum genus,

Gemmaque mentes indomabili domat;

Non est meum curare. sed justus dolor

Vetat querelis parcere, & vocem elicit.

Servanda rerum puncta prudenter mones.

Sed etiam torpet interim manus

Accensa laudis ambitu, cessat stylus,

Quia desidet Romanus, & rerum dies

Ser-

*Sermone ducit, illa pertinax fide
 Perit Sagunthus. summa summarum huc redit,
 Ut aut inani liberes me gaudio
 Lascivientem, vel potens votus ut flem.
 Longe repulsa namque gratior foret,
 Quam palma tanto qua paratu vix venit.*

Hæc scripsi non diffidentia tui promissi, sed evaporandi doloris gratia. Intellexi etiam nisi præjudicio Potentissimorum Ordinum cito muniar, fore ut Geldri alium sibi quempiam deligant. Doleo non fuisse mihi copiam tui compellendi, quum nuper heic esses. semper enim aliquid bonæ spei reporto ex humanissimo tuo conspectu & affatu. habes hoc commune cum Tito illo, qui vocatus est amor generis humani, ut nemo à sermone tuo tristior recedat. Vale & nos ama. Datum Lugd. Batavorum xv Decembris cl^o Id^o CVII.

EPISTOLA XLVIII.

Cornelio vander-Myle Domi Baudius S. P. D.

Hagm-Comitis.

IAmpridem ad aures tuas fando pervenisse arbitror, præterita nocte diei Dominicæ per summum scelus trucidatum fuisse ornatissimum juvenem Assuerum Hornhovium. Nunc homicidii istius auctor detinetur in vinculis, qui ultro confessionis gloriam amplectitur quasi re bene præclareque gesta. nec dubitant plerique, quin longe plusquam fas est, audaciæ & temeritati profligatorum hominum * * auctoritas indulserit. Studiosi acerrime incumbunt, ut exemplum severitatis in homicidam statuatur. mater etiam defuncti luctu suo & gravibus querelis valde facti invidiam exasperat, ut reus undique cinctus indagine accusatorum vix elabi posse videatur. tamen sunt qui id me-

L 4

quant

tuant. quod si fiat, exequias Academia nostræ, quibus commodum est, eant. non enim huc studiorum causa venient ubi bonarum artium studiosi impune à vilissima face plebis interficiuntur. Me quidem gravi dolore incendit & facti atrocitas & exempli pernicies. sed, quia fato suo propinquus parens meus, vix summa lenitate & morum mansuetudine, quasi fidei commissum ultimæ voluntatis hoc mihi tum absentis mandari præcepit, ne unquam vellem gerere personam publicam, quæ decipere & vita hominis sententiam ferret: ideo huic causæ partes meas non admodum libenter interpono, ne parum memor videar paternæ iussionis. Veritatem ii, quorum curæ permittitur ne quid respublica detrimenti capiat, summa ope niti debent, ne quid hic per crudelem veniam gravius peccetur, quam si facinorosus iusta animadversione plectatur. Nunc illud mihi veniebat in mentem, si forte confessus iudicum pro rei indignitate non satis severus fuerit, posse in subsidium venire Grotium heroem, & appellationem interponere, quam pragmatici homines vocant à minima. Nam etsi in causis criminalibus reo non conceditur beneficium provocandi (quæ dura quidem lex est, sed perscripta) tamen advocato fisci jus integrum manet persequendi vindictam publicam, si graviorum criminum reis impunitas, aut poena remissior decernatur. Hæc tua prudentiæ medicanda relinquo. plura longe audies quum in rem præsentem veneris: neque enim opinor, nec fas esse puto, tam atrox negotium sine tuo & nobilissimi collegæ tui Dr. Mathenesii interventu decisum iri. Vale, & curæ ribi, sit ut in collegium sapientissimi mortalium Tragoræ cooptari possim. Dabam Lugduni Batavorum XVII Decembris ClO IdO CVII.

EPI.

EPISTOLA XLIX.

*Hugoni Grotio Dom. Baudius S. P. D.**Hagam-Comitib.*

CAusam scribendi præbuit mihi mea facilitas, & quod nemini negare soleo, si quis aliquod humanitatis officium à me efflagitat. Hic vero nuncius in ea causa est, ut fieri possit occupantis. Optarem tamen ut tua vel amicorum opera collocaretur in eam conditionem cujus eum non poeniteret. Iuvenis est simplici bonitate præditus; qui fanda atque infanda narrabit de gente, * si quis ei locare volet vacivas ædes aurium. Non sum tam parum æstimans tuæ dignitatis, nec tam intemperantes abuti ausum gravissimis occupationibus tuis, ut ei otiosam audientiam præberi cupiam. Illud magis *œpis* *ir* *Q* facit, quod pro se poscit. qua in re si aliud agendo, ut assoler, bonæ copiæ facultas evenerit, noli despicere tennes hominum fortunas. Quod autem incuriose scripsi eum pro se poscere, cave putes de nummario aliquo subsidio esse intelligendam, perniciose enim errares, & ego essem sane nimis impudens, si talia nomina delegarem: sed in summa conditionem quærit, & est *habillé en valet qui cherche maître*. Utinam tibi usui esse posset udum hoc & molle lutum! Sed hoc vix Phæoni Lesbio sperare liceat, vovere tamen homini libero in regno libertatis non est interdictum. *καὶ τὰντα ἄλλο δὴ τὰντα*. tu vale, boni consule nos solennia inepientes. Datum x. Kal. Iannarias auspices anni *CIS* *IO* *CVII*.

EPISTOLA L.

Viro Nobili Dom. Baudius. S. P. D.

Lutetiam Paris.

Valde percussit animum obannunciatio clarissimi viri Casauboni, qui mihi per literas significat sibi non esse redditum exemplar meorum carminum, quod tibi daretur. factum id culpa latoris, ut Sidonii verbo utar, sed tamen angor animi, non ob jacturam quæ minimo reparabilis est, verum quia constantia mea in te observando fidem sequiori suspicionem laxari posse video, qua re nihil acerbius huic homini evenire potest. sed me recreat partim candidum pectus tuum impervium sinistris opinionibus, partim innocentia mea solatium, qui mihi concius sum neminem in terris hodie vivere quem impensiori observantia colam, nec major honos haberi potest nostris poemaribus, quam si probetur tibi, qui recto secernis iniquum, & si eis locus aliquis detur inter ingenia, quæ familiarius inspicis, quum à fori strepitu & à curis severioribus vacatio contingit. Sed esset adhuc, unde plura deberem humanitati tuæ, si vel ipse vel tuo delegatu præstantissimus Casaubonus admonere dignarentur, quia in re bonos offendisse videri possum. Nam improborum nec gratiam expeto, nec similitatem reformido. Si interdum nimis intemperanter abutimur stylo, scit prudentia tua non esse effragandum es poëtæ, nec ullum sine venia placere ingenium. Simul etiam illud memineris, nos hic sententiam dicere in atrio libertatis, quæ lubrico lapsu sæpe transit ac degenerat in licentiam, nisi calenti calamo sufflamen injiciatur. Non despero genium, & bonorum favorem suffragaturum huic libello. sed Lojolitæ, ut literæ ab Antverpia punciant, decreverunt mecum.

A. a. a.

Ἀποσίδην πόλεμον πολέμιζεν ἡδὲ μέγαδῃ:

Ὡς αἰσι-λίεϛ εἰς αἰδέεσθαι ὄρμα πρῶτα.

Vidi recens in indice librorum, qui hisce Franco-
furtensibus nundinis editi sunt, ejusmodi inscri-
ptionem, DOMINICI BAVDI GNOMÆ COM-
MENTARIIS ILLUSTRATÆ. quanquam titu-
lus nihil hostile minatur, imo potius honori no-
stro dictus esse videtur, tamen suspecta est insidia-
rum tam repentina sedulitas, nec aliud imaginari
possum, quam editorem istius operis visum esse
sibi bellum hominem; si fronte præferret amicum
vultum, ut dissimulatis inimicitis majore cum au-
thoritate in nos incurreret. Nam quis tam esset
inimicus otio suo, ut Gnomas nostras, quas non-
dum Libitina sacrauit, interpretandas fumeret? præ-
sertim quum nihil æquè caverim, quam ita scribe-
re, ut commentario opus haberem. huc accedit,
quod ea pars operis nostri notis ad marginem in-
rextis abunde illustratur. quod quidem feci habita-
solum ratione Principis ejus cui dedicantur, ne le-
ctor sibi rerum in medio positarum ignoracionem
exprobrari putet. Sed tempus erit ea de re cogi-
tandi, postquam è vepretis nicedula prodierit. nisi
aliud consilium volvenda dies attulerit. & si mei
juris fuero, stat sententia prorsus à convitiis tem-
perare, εἰ μὴ δὲν λείψιν ἔξω τῷ ἀνέγγυμνῳ, si tamen
per eorum effrenem impudentiā licebit, quæ vel
moderatissimis peccatoribus sæpe omniē patientiam
executit. Scopii sane rabies à furiis ultricibus exci-
rata non potest sanari nisi manu Brutiani. Vapula-
vit sub flagello nostrorum Iamborum, sed nondū
videram scelus illud libri nullis prodigiis procu-
randum, quod statim postea erupit in auras ad-
versus optimum virorum & primarium seculi
decus, Scaligerum. Cuncta jam animo præ-
ceperam quæ cadere possint in hominem furore
& amentia perditum, qui prorsus à naturali lege
desciscit: sed scripti spurcicies, impuritas, & sacri-
lega temeritas lōge supergressa est imaginationē
meā. Quid multis moror omnia infra indignatio-

nem verba sunt. At initio vehementer stomachabatur noster heros, atque etiam serio peragabat iē ad defensionem, nunc cum permittendum censeret *Διωψία τῶν Διωψιδῶν*. Amici è Germania, quibus per scelera & fraudes innotuit iste furcifer, certatim offerunt symbolas, ut ejus memoria sempiternis infamiae notis inuri possit. Rostochio adfertur eum vulgo conceptum esse, matrem officio ætatis vitam tolerasse, filiam eodem quæstu sustentari. Conradus Rittershusius vir modestissimæ probitatis etiam per literas ad Scaligerum graviter de perfidia impurissimi istius nebulonis conqueritur.

Sed quid ego hac autem nequicquam ingrata resolvo?

Si quid sufferit tinniet mens iste commentator, fors erit ut & ipsi respondeam cum moderamine inculpatae tutelæ, & simul sæculo proscribam infandum caput. Vale, vir honoratissime, & nostrum familiare scribendi genus æqui bonique consule. Datum Lugduni Batavorum XXI. Octobris MDXCVII.

EPISTOLA EE

Cornelio vander-Myle, Dom. Baudius S. P. D.

Barag-Comitis.

Mitto tibi orationem mandatam scripto, quam destinaram desigere penitus in animis studiosorum, qui ardentes audiendo cupiditate confluerant, ut Academia pene suis sedibus convulsa videretur: sed non est visum iis, quorum auctoritati parendum habeo, ut is actus celebraretur. Ego tamen pro ea persona quam heic publice sustineo, putabam non esse nefas bene mereri de rep. literaria. Vox mea conducta est, non silentium. Sed præterita mittamus: illud mihi bona tua cum gratia concessum iis spero, ne inuideatur publico quicquid id est

id est meditamenti. Si quid invidia ab imperitiis adolescentibus huic capiti impender, non curat Hippocrides. facile & libenter exedam istud intritum stomacho rectæ conscientiæ, nec placabo viventem deam virtute relicta. Iuventus nostra rediit in viam officii atque obsequii. Non offenduntur cordatiores audiendo vera sibi exprobari. juniores qui cruditate studiorum laborant, & nimis cito à scholastico pulvere demissi sunt, primo impetu graviter ferent tam libere invehentem in suos mores, sed sedata mente postea nobis tanto impensius favebunt. Fides enim, veritas & libertas, initio & ad breve tempus offendunt eos quibus obstant, deinde illis ipsis suspiciuntur & admirationi sunt. Nec est verendum, ne quid fecisse arguar contra legem amnestiæ, & clementiam optimi Principis. In commune enim sermo noster, non in quenquam nominatim distringitur. Porro publicæ interesse puto, ut etiam rebus tranquillatis exstet memoria turbellarum, quas acrius quam consideratius ferivi juvenes excitarunt: tum ut à simili lascivia deterreantur in posterum, tum ne res dispalescat aliter atque gesta est, adstrentibus iis qui diffluxerunt causæ suæ defensionem cum labæ publicæ auctoritatis meliorem efficere. Vale, vir observande, & nos ama. Si placet edi orationem, cura protinus transmittendam.

EPISTOLA LII.

*Hugoni Grotio Dom. Baudius adhuc Mallordii-
marinus S. P. D.*

Hagæ-Comitis.

Retraxi è fuga *intra mœnia*, quibus affari constitueram juvenes nostros male feriatos: ut si mihi ademptus est vocis usus tempore tam necessario, saltem nigellæ Cadmi filii memoriam eorum conservarent, nisi & huic

& hunc meo consilio interponat se nimis considerata ratio quorundam mortalium, quibus periculosa videtur in libero statu civitatis, auctoritas Baudiana. Bellum gerimus contra potentissimos mundi Monarchas, & servire cogimur istis minoribus satrapis. Vereor, ne & cordati homines in mali assensum rapiantur, quibus post impetratam rerum præteritarum veniam ab indulgentia non nostri herois Mauricii, non videbitur consultum obductam cicatricem refricare. Ego, nisi in re mea parum sum Idoneus iudex, contra sentio, & Academiae dignitatis interesse arbitror, hæc mala non ignorari, ne forte fama, quæ

Mobilitate viget, viresque acquirit eundo;

omnia in deterius vertat, opera eorum qui per has turbellas dilapsi sunt, & ad exteras nationes penetrarunt. Nihil periculi cuiquam esse video, præterquam mihi ab adolescentibus rerum ignavis, quibus minimè sum adulatus, ut videre poteris, si tantum tibi residebit à turis gravioribus & publicis occupationibus orii, ut non horreas manum admoveere nobis. Sed hanc invidiae nubeculam adeo non reformido, ut potius eam mihi laudi ducam fore, postquam refrigerato ardore facinus suum rectis oculis intueri, & vero modum metiri magnitudinem flagitii cœperint. Interim non tantum prudentiæ mihi arrogo, ut stare velim mea solius sententia. Quare si orationem editione dignam, aut hoc temporis articulo edendam putabis, te & dulce decus meum D. vander-Mylum iudicem fero. Sed tu qui optime nosti, quo instinctu heroicæ mentes excitentur ad ea suscipienda, quæ longe supra vulgi captum exsurgunt, quique fere solus æstimare potes ὁ δὲν Ἀγαμέμνων ὁ Ἀχιλλεύς, facile impelles animum optimi virorum, quam in partem iudicii tui state propensior fuerit. Hæc te volebam, ἡμῶν καὶ ἀπολύτως ὅμως, & ut quam cito participem me facias ejus quod decreveris, ne diutius animi pendeam, ut hac cura liber aliquid reponam commentatori meo. Tuum. Ζωήν. sub prælo esse

esse audio libens, & huic monumento perennitatem adfore non spero, sed confido. Vale.
Datum Lugduni Batavorum XIV Martii MDLXVIII.

EPISTOLA LIII.

Cornelio vander-Myle. Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis

ACcepi literas à Damaso Blyenburgio, quibus significat excessisse è vivis Scribam Feudorum Hollandiæ Laurentium vander Goes.

Quod munus, ut ipse memini, jam ante annos sex Ianus Donsa felicitis memoriz vir, cuius erat ea de re statuendi jus pontificiumque, prædicto Damaso dare decreverat, iustis de causis iratus suo Scribz. sed

Οὐχ ὁρίνηται δὲ οὐδὲν ἐν τῇ αἰδέσει τοῦ ἀγαθοῦ, non est pium insultare mortuis. Nunc te per omnia jura sanctissima necessitudinis oro atque obsecro, ut, si quid unquam meis precibus concessisti, gratiam tuam optimo viro, sed parum ad rem attento, impartiri non graveris. Tota res pendet ab unius foci tui nutu & arbitrato. *Hanc sine me sperem ferre tu.* feceris opus misericordiz, si hominem non male instructum bonis artibus, ab inutili vita traduxeris ad bonam frugem, ut patriæ usui esse possit. Opinor eum aliquo sanguinis vinculo connexum esse cum vestra familia, saltem affinitate propinqua junctus est cum tuo patruo. Nihil aliud ei vitio verti potest, quam quod per comitatem bona patria avitæque prodegerit, & nunc redactus sit ad terminos egestatis, quæ ridiculos homines facit. Sed humanum est labi, humanum etiam misereri lapsum, & sublevare infelicium fortunas. quod oro te ut facias in causa summi mei amici, & tui necessarii. Plura non addo. nisi ut etiam memineris fururi collegæ.

Tra.

Tragore, & remittendam cures orationem, si non indigna videtur quæ lucem aspiciat. Studiosi mirificè cupiunt videre quam diserte illos objurgem. Satis enim intellexerunt me verba byssina illis non dare, nec sparsa sesamo ac papavere. Decreverunt omnia concoquere Stoico stomacho. quod forte non ita caderet, si alius tantum sibi juris vindicaret. Sed pauci sunt heroes sine controversia.

Et genus hoc vivo jam decrefcebat Homero.

Non despero nobis fore inter eos aliquem locum. Ut noris meam varietatem, passus sum me exorari ut effigies mea sculperetur, & forsitan conspicietur in frontispicio orationis meæ, quæ sapit indolem Baudianæ libertatis. D. VVouuerius honori meo dicavit elegantissimos versus, nisi quod in laudando modum excessit. Sed desino ineptiarum. Vale, vir observande, & nos ama. Datum Lugduni Batavorum xxvi Maij. 610 lo c viii.

EPISTOLA LIV.

Τῷ γένει χαίρειν ὡς πρὸς τὸν Τραλίου.

Iubes virorum Baudium non infimus.

αἰδῶμαι μὲν ὅτι καὶ δεῖ.

Plurima eis paucos dies evenerunt mihi di-
 ſtugravia, perpeſſu aſpera, πολλὰ δὲ
 διρμὰ καὶ λῆγος κακὰ, quæ corpore evan-
 ti atque animo pertuli. Sed tragicum cothur-
 num complicare optimum eſt, & humane loqui,
 præſertim tecum fonte candoris benevolentiae
 & humanitatis, quem ſemper ſupremum habui
 comitem conſiliis meis, & cujus in ſinum ſemper
 familiariterque effudi curas omnes atque ſolli-
 citudines quæ me coquebant. Nunc quoque
 mens eadem perſtat mihi,

Nec mea jam mutata loco ſenteptia cedit.

Quæ

Quorsum igitur tam perplexa & septuosa utor
ratione exordiendi? dicam, sed non uno verbo,
quid te velim. Nuper quum locarem operam
dentium illustri Legato Ianinio, varii sermones
haud illepidi nec infaceti ultro citroque commu-
tati sunt, nec defui artibus meis, & forte non-
nulla nobis exciderunt quæ τὸ κινεῖν ἐγκρατεῖα πο-
τὶς ἀρετῶν ἰσχύει. Satis enim superque nos nosti
Pamphile, nec te praterit quantas soleam turbel-
las dare, mea quum commovi sacra. Ut à diverti-
culo repetatur fabula, dedit se ad manum occa-
sio non longe quaesita, ut finito convivio offer-
rem ipsi carmen dictum honori Ducis Spinola,
sed pramonito nefas fuisse visum iis,

*Qui pecori imperitant, quos tota armenta sequun-
tur.*

Ut in manibus hominum perveniret, ne quid A-
cademia nostra detrimenti caperet, cuius summa
scilicet res, fama, fides & existimatio τῶν ἐν τῇ
ἐκείνῃ κέντρῳ, si carmen illud lucem adspiceret,
in meo discrimine verti publicam auctoritatem,
qui ne quidem habeo jus suffragii, nec (ita va-
leam) habere curo, si esset unde familiam alere
possem μεγαλοφροσύνη & ὑπογίγῃ τῷ χρημάτων.
Quicquid id est, nescio qui factum sit ut hoc
meum audax & temerarium facinus aures herois
perculerit. Qui haud civiliter, nec pro cetera
mansuetudine morum id accepit, quasi memet
indignis modis traducendum praeberim, & Mu-
sas infelices tanquam ad quaerendum poëtaestro
parvulo victum, hosti prostituerim. ego qui Mo-
narchas habeo debendi reos, ego qui minimo
negotio potuissem elicere regiam liberalitatem,
si vel unum aut alterum diem in aula desiderare a-
nimum induxissem: sed vetuit θυμὸς ἀγλῶταρ.
quem ejerare non possum etiam inter summas
rerum angustias, quibus pene redigor ad extre-
mam consilii omnis inopiam. Illud etiam rescivi
(& cur non auctorem laudo, summum ingenii
tui admiratorem, & amicum mihi εἰς ἀκρότατον)
ex Iohanne VVouyverio, non videri in rem esse
ut

ut edatur oratio dicta ἀρετήν & ἀκολασίαν τῶν ἑλλήνων, quam tantis laudibus nil tale merentem ita prædicas, ut mihi magis impendio placere incipiam, contentus uno Catone. Sed ad rem. δοκεῖ τοις κερταῖσιν ἡμῶν, non expedire ut exeat in lucem: forte, quod existiment non esse divulganda flagitia nostræ militiæ quorum quidem opinioni suffragarer, si res in integro adhuc esset. sed quotusquisque ignorat ea, quæ heic parum decore sunt designata? Porro quum vera latent, vero majora putantur. Et multi sunt dilapsi, qui omnia in pejus extollent, ut idoneâ discedendi causam habuisse videantur, & scis, quam patulæ sint mortaliū aures πρὸς τὸ παλιὸς πρὸς τὴν διαβολήν. Huic incommodo non aptius occurri potest quàm veræ gestarum rerū narratione. Quid quod adhuc an quiritur in absentes? & leges horrendi criminis eorum cervicibus imminet, nisi se iudicio fistant. Non est meum, qui sum quietis & obsequii amantissimus, culpare ea quæ publica auctoritate fiunt, sed apud te simpliciter deponere licet, mihi cum Pisone crudelitatem non placere, ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸς τὴν χεῖρα ἐὰν σὺ ἀχύνῃς, ὅτι. Illud me non nihil angit amini, quod tenebris damnari voluit sermonem tuo iudicio luce dignum. Adempta est mihi vox quū ejus usus esset maxime opportunus. concoci hanc atrocem injuriam, ἢς & κωλύειν ἄλλο πῶς οὐδέν. nunc ne quidē vestigia fugitivæ vocis in literas mitti placet. & illud fortem animum tolerare jubebo. Sed hanc opinor libertatem nulla vis mihi adimet, quin possim per epistolas tecum fortis meæ calamitatem miserari, cujus omnia optime consulta & cogitata torquentur in sinistram interpretationem. Si veretur ne me frigore feriat doctrinæ studiosa cohors, quod orē nimis libero lasciviam & incontinentiam eorū oculis hominū denudavi, relinquant mi exedendum quidquid hoc est intriti. facile invidiam sanabit bonorum favor, & penitus infixæ mentibus nostræ juventutis opinio è fundo veritatis nascens, me ipsis esse amicū, germanū in modum. Quoquo me ver-

to,

to, lata querendi materies sese ostendit: vel illud, quod hesterno die affinis D. Arminii quum pro doctoratu Iuris adipiscendo graviter sane & cum laude disputasset, omnes, quorum sum collega sine suffragio, contulerunt se illo ubi solent ordinarii sententias dicere, solus ego virtute mea involutus à reliquo cætu digressus sum, illud reputans, non esse ad consilium accedendum ἀκλήτως. etsi jus erat Baudio venire αὐτοκλήτως. nec dignati sunt iidem heroës mecum deliberare, quum in mandatis haberent ut omnes Iuridicæ facultatis professores opinarentur su per articulo statuti Academici de fori competentia. prorsus tanquam si essem ἀπόλεμος & ἀάλητος.

Οὕτερός ἐν πολέμῳ ἐναείτμι, ἔτ' ἐν βελῇ.
Hæc tanta negligentia & immemorja nostri valde me confirmat in pristina sententia, ut scilicet, si proximis comitiis sola mihi Historiarum professio decernatur, reservem jus Pontificiumq; præsidendi disputationibus publicis, promovendi, examinandique, quum visum fuerit. Iam incipiunt degustare studiosi, nos non esse prorsus elingues, nec sine lege loqui in enarratione Institutionum, itaque cottidiæ servitus crescit nova, &, ut quod sentio fabuler, minus mihi displiceo in recitationibus Iuridicis, quam in Tacito explicando, ubi interdum steriles campi occurrunt, nisi ferente aura ingenii luxuriantis evagemur in liberiores egressus. quod facimus plaudentè juvenum corona, qui infinitis partibus minus sapiunt quam tua dignitas, à qua frequentiores παρεμβάσεις nostræ notari meruerunt, quo nomine grates gratas memini. Sed tempus est desinere ineptiarum, præsertim quum omnino cupiam, &, si fas est, imperem, ut hæc epistola protinus & lecto citius admoveatur ad Vulcani violentiam. vel, si mavis, ad ἰερόν ἄντρον ἡφαίστου. Vale, & nos ama. Datum Lugduni Batavorum xxix Martii cld lxxviii.

EPI-

EPISTOLA LV.

Τὸ πρῶτον μεγάλην Βαυδίου πολλὰ χαίρειν.

Hagam-Comitis.

VOlupte mihi fuit cognoscere ex tuis literis, summe vir nostræ juventutis, Mylium haud ita graviter accepisse factum meum, atque eram ominatus. Vanos scilicet metus sibi fingit qui vehementer amat, & omnia tuta timet. De carmine nondum exhibendo prorsus tecum sentio, nec aliter in animum induxi simulatque dissuadentes amicos audiui. sed præcipue movit me τὸ τοῦ χρυσῆν ἐπὶ αἰχμῶν σκωτῶν. Cæterum si ut omnino futurum & ieor, & veri si quid mens augurat, opto? pax conveniatur, causam non video cur salva majestate Musarum & Baudiani nominis offerri non debeat. ἰγὼ μὲν ἔχ' ὅπως εἰμὶ μικροφιλοῦμι, ut non possim pati quidquam nostrarum operarum tenebris damnari. sed, nisi parum idoneus sum arbiter in re mea, videor mihi tale temperamentum securus, ut nihil dixerim quod sit indignum non solum bono cive, sed viro forti. Verum de his erit amplius deliberandi locus. Recte censes de oratione, vel quam primum edendam esse vel nunquam, ut faceret sub jicis de Iliensium legatione, quorum ego tamen, quamvis abiire tot anni, calamitatem miseror, nec possum sic eis oculis (ride teneritudinem meam) miserandum fortissimi civis illius exitum intueri. Porro te judicem fero, quid quæso habent constricta fronte Catones quod improbent, nisi forte nimiam austeritatem sermonis, & patrum verbera linguæ; Studiosi sane mirum in modum gestiunt videre quidquid illud est, & æquo animo laturos videntur, omnes ab amicissimo pectore profectas παρρησίας. Adde quod neminem unum offendunt, quæ in commune exprobrantur. Nonne sa-

ne satis affectus sum insigni injuria, quod in ipso
 reigerendæ articulo fibula mihi imposita est no-
 vo exemplo, nullo jure? Quando dabitur opor-
 tunior dicendi occasio, quam quum fatalis quz-
 dam calamitas *ἡ συμφορά, ἥτις ἐπέβη εἰς ἐν,* invasis-
 se videbatur improvidas mentes juventutis? Vo-
 tis fovere debebant generosum consilium meū,
 quiremoram objecerunt. Quando unquam e-
 jusmodi causa deducta est in forum Academico-
 rum judicium? Vox mea conducta est non tacitur-
 nitas. In iis quæ spectant ad summam publicæ sa-
 lutis, dicam fidenter. non egebam cujusquam
 mortalium auctoritate. Satis me armat munus
 quo fungor. An eloquentiæ professori, qui Ta-
 cito vocem pristinam redonat, non constat quan-
 do loquendum sit, quando tacendum? *ἔγωγε μὲν
 ἐν αὐτῇ ἐὼς ὅπως στήσωμαι.* Chartæ insontes, ut vi-
 des, sentire coguntur vim indignantis heri. Quo-
 circa etsi media via, quam proponis, non est
 incommoda rebus angustis nostris, & illud in
 vita optimum factu arbitror *τὰς τῶν κατὰ τῶν*:
 tamen nos qui in atrio Libertatis vivimus, &
 nondum in ordinem redacti sumus, admodum
 ægrè adducimur, ut tam duris legibus coercēa-
 mur & ante hac inauditis. Post editionem meo-
 rum poematum, in quibus ipse memet judice
 plusculum mihi licere permisi quam sat est, nihil
 vetitum iri putabam, quod animo cunque colli-
 buisset. Nunc hujus confidentiæ in contrariam
 partem poenas do, & adimitur mihi jus bene de
 rep. merendi. Sed desino mollium tandem que-
 relarum. Prudenter mones *ὅτι τὰς νομοδιδασ-
 καλίας,* & isthuc mea sponte ibam,

Sed dum fugaces Posthume Posthume

Labuntur anni,

spatiis iniquis excludor, quo minus id effectum
 dare possim. Verumenimvero cur mihi ju-
 mento meo novam vim negotiorum accersam?
 cur non utar beneficio immunitatis? statui hac
 in porte non pertendere, præsertim quum
 jampridem D. Mylius spem optimam nobis
 osten-

ostenderit, fore ut in solidum succedam felici Merula, tum in historiarum enarratione, tum in munere Historici, quod erat consecutus ab amplissimis confœderatarum Belgii provinciarum Ordinibus. Antequam Filicus te sibi patronum adoptasset, ambivi eam provinciam sed tanquam Cæsaris candidatus, te semper excipiens, *δὲ γὰρ Πλάτωνα σὺν δὲ αἰρεῖν λόγῳ*. Nunc habes qui ætatem exerceas, nec amicam suffragationem huic homini denegabis, quo nemo vivit tui observantior. Mihi abhinc oſtiduum ad te epistolam cum fasciculo, in quo erant duo libri, nihil significant tuarum literarum ecquid eos acceperis. Ancilla oblita est inquirere nomen aurigæ, sed faciem hominis nosse ait, si forte non sint redditi sed arbitror prælatos esse, nec venisse tibi in mentem ut verbum ea de re faceres. Si tamen molestum non est, verbo uno dubitationem tolle. Velim etiam remitti operationem cum carmine, non enim puto feram esse bestiam, ut ad dominum reverti non debeat. Vale, & nos ama. Datum Lugduni Batavorum postridie Kal. Aprilis Id. Cvi Il.

EPISTOLA LVI.

Francisco Suvercio Dom. Baudius S. P. D.

Antverpiam.

Magno me beneficio & gaudio affecisti, vir optime, quod & cultissimi Lænutii literas ad me miseris, & tuas eisdem adjunxeris paucorum quidem verborum, sed sensibus graves, præsertim ea parte qua pacem & mutuam caritatem extollis. Utinam rebus integris te monitore & consiliario essem usus! liber noster si non melior, saltem securior & lætioribus auspiciis exisset in lucem. multaque nimis licenter effusa, vel privatis laribus inclusissem ne temere erumperent, vel, quod tutissimæ cautionis genus est, tardipedi deo com-

commisisset. nunc post culpam admissam serio ringor. verum haud gravate veniam impetraturus confido apud elegantioris notæ iudices & benignos rerum altimatores, qui non abrepti præjudiciis aut partium studiis, in causa cognitione diligenter expendent, quantum publicis legibus ac moribus licentiae poetarum concedatur. Non libenter utor patrocínio viciosæ consuetudinis, sed ad illud perfugium me detrusit partim intemperantia quædam ingenii cognata magnis & excellentibus naturis, partim facilitas quædam parendi summis viris, qui nihil mearum curarum latere aut ignorari voluerunt. Ante omnia & vellem & fuerat melius, non tetigisse uactos. nec prudentissimo consilio factum esse confiteor, quod tela strinxerim in universam Sotericorum sodalitatem. sunt enim ex iis multi, quos ob doctrinam & virtutis ac probitatis indolem revereor atque observo. Quamquam ἰδὲ παρρησίᾳ non sunt colenda magna nomina, tamen quoniam occasio ad eam rem tulit, facere non possum quia Andreæ Schottum heic honoris causa nominem. quem ab eruditione clarum clariorem efficit morum indoles, efficit probe ad genium ipsum humanitatis, & animi iudicii que candor,

Scilicet mihi a quo virtuti, atque ejus amicis.

Vt intelligas, quantum studio & affectu votisque propendeam ad spem honestæ fidæque pacis ac compositionis, mitto tibi exemplum carminis quo gratulatus sum Duci Spinolæ quum in hanc regionem illius ergo adveniret. Curavi, ut vides, illud typis excudendum. sed ex consilio amicorum hætenus asservavi intra penetralia Vestæ, nec communicavi nisi cum paucissimis intimæ admissionis. certe non est visum consultum, ut ipsi traderetur. non quod illic quidquam sit indignum constanti viro vel bono cive, sed quia non videtur decere personam nostram, quod forte alius inferioris notæ citra justam

justam reprehensionem faceret. Ego tamen et silentium hoc negotium sperato pacis eventu concludetur, ut ex inimicis sentibus voveo, non dubitabo virtum affari, & quid hujus est muneris, meque omnem ipsi offerre salvo jure patriæ libertatis. Pravo & sinistro ingenio nati sunt, qui crimen & pene perduellionis scelus purant, si quis assurgere audeat in laudem hostis. Tales multos alit hæc ætas, & quidem inter eos sunt qui sedent ad clavum reipub. sub quorum maxillis edendum. Pene mihi sterit exilio hæc editionis festinata temeritas, nisi sanior pars inspecto carmine me omni culpa liberasset. Commentatori Gnomarum mearum, eidemque Amphitheatri editori, satis enim loquela cum manifestum facit, opto bonam mentem, & ut misereri velit chartarum, quas tam crudeliter perdit. Verebar, ne curiosus alienarum popularum observator, ea mihi ex vero objiceret quæ serio conscientiam remorderent, & diligentius vivendi necessitatem imponerent. Nunc quæ de me inclementer dicit, pleraque talia sunt ut risum non bilem moveant iis qui me norunt, nec ad alios judices provocandum habeo, quàm qui oculis & sensu communi non destituuntur. Dignius itaque me facturum putavit, si famam & existimationem sola innocentia, fuitiles calumnias silentio & generoso contemptu vindicarem. Quidam parasitaster parvulus è Germania huc adveniens me multum reclamante, impetravit à Senatu nostro Academico, ut sibi liceret publice pro mea dignitate scilicet adversus illum declamare. ac ne quid ad summam sinisteritatis deesset, aut ut caput unctius referret, etiam orationem illam in vulgus edendam curavit. Testari possum ex animi sententia, mihi factum istud vehementer displicuisse. satius enim erat me deserui ab omni patrocinio, quam à tam infirmo tibicine causam nostram sustentari. Quidni?

*Non tali auxilio, nec defensoribus istis
Tempus eget.*

Reliqua desiderantur.

EPI-

EPISTOLA LVII.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

NÆ ego sum genio notabiliter ad invidiam & obreſtationem nato, cujus optima conſulta & ab integerrimo affectu concepta rapiuntur in ſiniſtram interpretationem. Vel illud quod animo agitaveram de habenda oratione ad reducendos in officii viam noſtros juvenes, quantum mihi conſcivit irarum, apud eos cui votis & ſtudiis hoc pulcherrimum propoſitum adjuvare debuerunt ! Nunquam tamen efficiet malevolorum hominum conſpiratio, ut ab ingenua generoſitate deſciſcam & invidiam placare velim virtute relicta. Si mihi in ampliſſimo conventu Ordinum ſoli cauſa dicenda eſſet contra quoscumque refragatores, qui palam laudant, & per cuniculos aquam frigidam ſuffundunt, non dubito quin pulcherrime ſtare apud idoneos heroicorum ingeniorum aſtimatores. Nunc autem video & amiſſiſſimos & prudentiſſimos viros, etiam de factio meo ſequius opinari. Nam quid aliud in cauſa eſt, cur edi nefas ſit orationem, niſi quod turbulentus aliquis Tribunus-plebis videor, qui vehementia dicendi poſſim & mederi exaſperatis mentibus, & eaſdem, quam viſum erit, exaſperare ? Quasi vero non ſint in medio poſitæ leges quibus coercantur ſeditioſi. Sed quicumque tandem color obtenditur, facile pellucet intima cauſa. nec aliud me afflavit præter malignum ſidus invidiæ. No- luerunt ſcilicet homines rerum politicarum & imperii arcanorum ſcientiſſimi quenkum civem in libera civitate tantum excellere gratiâ vel eloquentia, ut privato conſilio aſſequeretur quod publica auctoritate perfici non poterat. Eadem opera damnandus eram oſtraciſmo propter exſuperan-

M tiam

tiam nimis virtutis, ut olim Athenienses factitarunt. Sed ut concedam aliquo specioso prætextu colorari posse interdictum non habendæ orationis, cur editio prohiberi debeat, causam non video. nisi quod forte videtur vel esse contra lege amnestiæ, contraque beneficium clementissimi Principis, refricare obductam cicatricem, vel interesse dignitatis & existimationis publicæ, non demudari flagitia nostrorum Remi nepotum. Imo vero nihil magis illustrat gloriam Principis & gratiam indulgentiæ altius extollit, quam mandata literis deformitas rerum gestarum, nec fama nostræ Academiæ melius in solido locabitur, quam si vera noscantur etiam aucta in majus. Omnes enim cordati iudices facile intelligunt in talibus orationibus, quæ conscriptæ sunt ad excitandos vehementes animorum motus, cuncta non esse exigenda ad historiæ fidem. Porro etiam si magno verborum strepitu lasciviam & peulantiæ iuventutis insector, ramen neminem sceleris aut impietatis accuso, nec quisquam erit tam rigidus censor, qui eos aliquod inexpriabile facinus admisisse, censeat, quod lubrico ætatis & imprudentiæ patrociniò veniam mereri non possit. Illud præcipuè mihi verendum esset, ne rerum imperiti adolescentes iniquo animo ferrent tam liberum objurgatorem. sed ego hanc invidiam minimi facio, ut qui mihi conscius sim quam sincera conscientia nixus id officii susceperim. Itaque

*Quam pro me curam geris, hanc precor optime
pro me*

Deponas. —

Fides, libertas, veritas initio offendunt eos quibus resistunt, sed postquam sedato pectore mens sese revocat ad rectam rationem, ab iisdem coluntur, ac suspiciuntur. Plerique ardent cupiditate editionis, & summis precibus me obtestantur, ne scilicet tali monumento defraudem publicum. Editæ est ante annos circiter octo magni viri Francisci Junii oratio ad componendas etiam turbellas intemperantis iuventutis, sed oratio defecta nervis
ac vi-

ac viribus, quæ fere universa consumitur aliud agendo differendoque de subtilibus ineptiis, quæ somnum potius pariant quam aculeum defigant in mentibus legentium. Tamen excepta est applausu, & solidam inde laudem reportavit. nobis odium & invidiam creat, quod bene mereri studuimus de repub. pæce omnium liceat dixisse, in tanta perturbatione nostrarum rerum, in tanto motu animorum, non egebam alio auctore, quam eo munere quod in hac Academia sustineo. Vox mea conductæ est, non taciturnitas. Nihil clanculum sum molitus, sed omnia palam simpliciterque, ut magnanimum pectus decet. Verum hæc hæcenus & plura fortassis quam par erat. Nisi generosam animi tui indolem, & singularem erga me benevolentiam penitus exploratam haberem, non tam libere talia literis committerem. Audio etiam te nonnihil esse offensum, quod ausus fuerim carmen dictum honori Ducis Spinolæ legendum tradere incomparabili viro præfidi Iamnio. feci ea mente ut sibi soli asservaret, idque eum opere summo rogavi. Nam ut ipsi Duci exhibeatur, nisi vobis assentientibus, & tali tempore quo pars pacis erit certare officiis, nunquam equidem adducar. Sed si scires quantis difficultatibus confister, non gravate veniam dares, si interdum videar oblivisci me esse Baudium. Quamquam in eo ipso carmine nihil dixi cujus me poenitere possit, & fortè nunquam melius inservivi decore. Nihil fortunas meas sublevare potest, quam si cito fiam collega Tragoræ. qua de re hesterno die scripsi ad verè magnum, imo Trismegistum Grotium.

—cujus amor tantum mihi crescit in horas,

Quantum vere novo viridis se subjicit alnus.

Recordari potes me, antequam Fiscus advocatus crearetur, hac lege provinciâ Historici ambiisse ut eum unicum agnoscere cui fasces ultro submittere non recusarem. Nunc abunde habet quod agat, etsi ad quodvis onus tollendū vires idoneas sortitus est.

Itaque ex competitore libens descendet in officium suffragatoris. Sed tempus est desinendi ineptiarum. Vale, & nos tui observantissimos amatores.
Datum Lugduni Batavorum III Non. April. MDCLVIII.

EPISTOLA LVIII.

Hugoni Grotio Dam. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

QVo sæpius mente retracto superioris injuriæ memoriam, qua mihi per importunissimam intercessionem adempta est facultas pulcherrimi facinoris, hoc magis οἰδαίνεταί μοι καὶ διὰ χρόνον. nunc in cumulum accedit aliud malum, eo gravius atque acerbius, quod vulnus istud patior à viris nostri amantissimis & cætera cordatis, nisi quod in alieno opere nimis moleste curiosi sunt, aut ego in mea re parum idoneus sum iudex. Sed habeo suffragatorem meæ sententiæ Grotium, ἵνα αἰτιώταιων, habeo legatum Christianissimi Galliarum regis, virum, ut verissimè sentis, incomparabilem & Cancellariatu dignissimum, habeo τὸν à Collibus, non degenerem mundi incolam, nec iniquum alienæ virtutis æstimatorem, ut solent ii qui suæ confidunt. Quid igitur volunt hæ ἀμβολιεργίαι? cur mihi moderamen & arbitrium rei meæ eripitur, quasi ad agnatos & gentiles sim relegandus? Quamquam Academia nostra Curatores habet, tamen non dantur nobis ut furiosis. Novi moris & exempli res fuit, quod coactus sum causam dicere coram iudicibus Academicis in ipso rei gerendæ articulo. Visum est conscriptis patribus non expedire, ut oratio haberetur. Etiam si animum in omnes partes versare voluissent, & excutere quidquid ubique est acuminis, nihil aliud mihi probro verti potuit, quam quod categorica denuntiatione non significassem

eassem patruo tuo me has partes suscepturum. Ea
 sola misera præteritio solemnitatis generosissimo
 conatui futile impedimentum objecit. quod acci-
 dit non dedignatione legitimi ordinis, nec detre-
 ctatione parendi magnifico Rectori. (quis enim
 magis virum observat quam ego, vel quod ita me-
 retur, vel quod tu illi sanguine propinquus, vel
 quod nihil æquè amo ac pacem & quietem publi-
 cam?) sed dum tota mente & cogitatione defixus
 eram in designatione gloriosi operis, non vene-
 runt in animum istiusmodi frivola consuetudinis
 & inanes formularum solemnitates. Adde, quod
 in conventu omnium professorum satis aperte in-
 dicaram consilii mei sententiam, nec aliud esse
 præsentius remedium sanandis mentibus immo-
 destæ juventutis, quam orationis medicinam.
 cetera quæ à collegis in medium allata essent,
 huc tantum tendere, ut morbi vis intelligeretur.
 Ad eam rem bonis communibus operam meam
 devovi. & quis, tua fide alius ex ordine quotquot
 sunt professorum hoc sibi munus deprecari aude-
 ret? plerique assensu sunt, omnes certe extraor-
 dinarii: nemo reclamavit, nisi quod periculum
 explosionis imminere mihi dicerent, & per la-
 tus meum totius collegii dignitatem violatam
 iri, si publica auctoritate subnixus ad dicendum
 accederem. Ad explosionem quod attinet, uni-
 cè securus eram: sed nulla asseveratione fi-
 dem facere poteram credo, quia nemo sibi con-
 scijs erat tam flagrantis erga se studiosorum be-
 nevolentia. Ne quid vero detrimenti caperet au-
 ctoritas collegii, declaravi me paratum esse pri-
 vato consilio periculoque rem aggredi. sic enim
 futurum ut aut solida rei bene gestæ laus, aut irri-
 ti conatus ludibrium in unum Baudium redunda-
 ret. Non erat quod regerent amuli heroicarum
 virtutum, nonnulli etiam ex ordinariis Catonem
 efferre laudibus, & prosequi secundis ominibus.
 ego horum aperta studia, illorum taciturnitatem
 pro consensu interpretari. Fretus his auguriis, &

M. 3.

quod

quod

quod ex animi sententia dicere poteram cum magnanimo Hecatore

Ἡμεῖς δὲ μὲν μάλιστα Διὸς περὶ δώμεθα βελῆν,
significavi programme cum prima luce me possidie hora decima sermonem habiturum. Non possem verbis eloqui quantus audiendi ardor iuventutem invaserit, prorsus erat illis decretum aures attentas præbere, tametsi plura essent audituri ex me mala,

—quam audivit unquam Clinia ex Demetrio:
Sed quid ego hac aut omne quidquam ingrata revolvo?

Summa summarum huc redit, ut noris me ferio commoveri, quod contra summorum virum auctoritatem ob inanissimas rationis causas in atrio Libertatis prohibetur ire, in publicum, non audeo dicere.

Flos illibatus populi, Suadaque medulla,
sed tamen pignus luce non indignum, nec à degeneri homine conceptum. Non sum equidem tam vanus aucupator gloriolæ, ut simpliciter æquo animo pati nequeam perire meas vigilias: quod tamen si ægrè ferrem communis ea mihi culpa esset cum duobus maximis viris Cicerone, & Ceciliano Plinio. sed illud ipsum me macerat, quod honestissimæ voluntati nostræ refragantur qui eam votis adjuvare debuerunt. Vere dico, non sentio me liberum. quum forte sim ἐν αἰάξει & τρεανίδει, nisi quod illud cogito, eos, à quibus tam serviliter in ordinem cogor, non sentire quam rem gerant. tum autem incredibile dictu est quantum percipiam sublevationis à molestia, quum ægritudinem in sinum tuum effundo. Studiosi cottidiè mihi molesti sunt, ut editio maturetur. ego etiam spem certam illis ostendi, quod animus non præsagiret ullum justum ac legitimum impedimentum obstare posse quo minus id fieret. Nunc levis &
inania

inanis deprehendor. sed leviozem me iudicabis ,
quod in simpulo fluviu excito & ex muſca facio
elephantem. Ut res meæ ſunt , malim κτήμα-
τα δόσι , quàm πμῆς σημεῖον. ſed proximis
comitiis non poteſt ſine inſigni contumelia mei
ratio non haberi , quippe qui per totum annum
in ſolidum functus fuero duplici munere , quum
Hiſtoriarum onus tantum ex ſemiſſe mihi incum-
beret. Omnes offenſæ detergerentur , ſi opti-
mus virorum Mylius eo tempore (nam corpæ
meæ ſunt ad ineitas redaſcæ , & præſentiſſimum
ſubſidium efflagitant) munus Hiſtorici ex parte
potentiſſimorum Ordinum huic homini deman-
dandum curaret.

Τὰ δὲ ἄλλα κόμπῳ, & λόγων διμορφίᾳ.

Vale , & nos ama.

Non poſtulo mutuam in ſcribendo diligentiam
ab homine occupatiſſimo , etſi nihil mihi exopta-
tius eſſe poteſt elegantiffimis tuis literis : ſed ro-
go , ut in bonam partem accipias quod tecum tan
familiariter fabulor. Hanc epiſtolam ſi Veneris
marito conſecrare gravaris ,

Fac timeat claves & grata ſigilla pudica.

ne foras eliminetur. Datum V I I. Aprilis pridie
natalis mei, quo annum explevero XLVII.

*Heu quantum frugis potuit famaue parari,
Hoc quem ſordentes hauſerunt tempore cura!*

Nondum reſcivi , an redditus tibi fuerit faſciculus
in quo erant poëmata Hieronymi Vidæ, & Guiljel-
mi Barclayi volumen contra monarchomachs ,
de quibus mecum egerat ampliffimus præſes Ec-
cuanus.

EPISTOLA LIX.

*Hugoni Grotio Dom. Baudius S. P. D.**Hagam-Comitis.*

Hodie me perfudit ingenti frigore lex horrendi carminis inclusa literis Heinriadæ nostri, cujus ipsa verba heic habes.

S. P. Clarissime Baudi, Quoties aliquid esse in rem tuam putarem, aut quod te scire tua interesset, amice te monui. idem nunc facio. quamvis qua ex animo sincero & tui amante proficisci solent, ea tu sæpe aliter interpretatus sis. Actum fuit his diebus in conventu Ordinum de re quadam qua ad te pertinet non levi. neque quisquam fuit qui causam ibi tuam ageret, perculsi credo omnibus, aut, ut sit, rem ignorantibus. Multa heri ex Syndico audiui, qui ut te monerem serio à me petiit. Coram, si videtur, plura. non enim dissuaserim ut cum viro tui amantissimo Mylio rem conferas. Hac volui, ignarus ne esses. Vale.

Igitur continuo ad eum ivi, ne ignorarem quidquid atrox aut horribile capiti huic immineret. Cognovi carmen gratulatorium honori Ducis Spinolæ inscriptum concitasse mihi tam inexpiablem invidiam, ut eam Tethys eluere non possit omnibus undis. Nec quenquam esse qui non aliqua sceleris contagione pollui se crederet, si eum causæ-dictione sublevaret, qui tali perduellione caput alligasset. Omnino sum, nisi causa fontica consilium meum impediat, die Mercurii ad vos venturus, ut aut noxæ dedar ut piacularis víctima si parricidium admisi, aut saltem non peream inauditus atque indefensus. Interea te rogo atque adjuro per communia sacra Musarum, per sanctissimam animorum nostrorum conjunctionem, quæ vincit omne pignus.

gnus arctissimæ necessitudinis & consanguinitatis, ut me præsidio ac patrocínio tuo tuteris adversus malignorum aut imperitorum hominum morsus, ne quid sequius instillent credulitati bonorum, de eo quem judicas nunquam tantum juris concessisse favienti fortunæ, ut vellet magnis regibus esse minor. Statim ut monitus sum, non videri ex dignitate personæ quam gerimus, ut offerretur, accessi ad eam sententiam, & tacito pudore suffusus sum, quod rem indecoram alienamque à cætera generositate indolis animo designassem. nec quidquam tamen unquam facere decretum erat mihi inconsulto D. vander Mylio, tuisque & aliorum magnorum amicorum ingratiis. Peccatum est (fateor) festinatione editionis, & quod liberaliter nimis tria vel quatuor exemplaria distributa fuerint hominibus, qui præpostera sedulitate & amore ac studio nostri odium libello importarunt. Ad medendum gravioribus incommodis, putarem optimum factu fore, si idoneis ingeniorum æstimatoribus quicquid istud est horribilis secreti deponeretur. quemadmodum Sophocles se à filiorum impietate absolvendum curavit, postquam iudicibus oblatus est ὁ ἄνθρωπος Κῶντος Οἰδῖπυος. Tui iudicii res esto, nam ad me quod attinet, ita sum in fermento, ut non possim animum instituire ad cogitandum quod maxime in rem fore videatur. Denique clientem me tibi dedo, quamvis nunc officii ratio exigit, ut contumaciter adsis utilitatibus fisci. Sed & fisci causam malam plerumque facit optimus status civitatis. Vale. Scribebam XXI. Aprilis cld. cviii.

M. S.

EPI.

EPISTOLA LX.

Raphaeli Thorio Dom. Baudius S. P. D.

Londiauit.

TV quidem perstas in proposito tacendi, & fideliter servas ἡμετέραν Pythagoricam, ego, cujus opera Tacitus loquitur, non possum quin familiariter tecum loquar per commercia literarum, quando locorum intervalla prohibent sociare sermones, & notas audire & reddere voces. Friget nunc Hagæ negotiatio pacis, & omnia sunt in expectatione donec ex Hispania reversus fuerit ὁ εὐεργετοῦς μὲν ἀρχὴ, in cujus animosi corruptoris & dedecorum pretiosi emptoris frontem hoc epigramma ἀντιγράψας effudi.

Aurea non solum sed gemma sacula cudit

Erater, qui toties itque reditque viam.

Quippe animas humiles gemmis mercatur & auro.

Quis non Saturni regna redire putet?

Facile sine interprete nosti quem heic scommate perstringam, neque enim obscura fuit impudens largitio, ad labefactandam fidem ejus penes quem *** deponuntur. Sed quid ista ad me attinent? nisi quod pars sumus, & quidem haud infima, navis quæ periclitatur. Audio florem juvenum Iohannem Barclayum rediisse in Angliam, seu, ne imprudens committam solacisimum eis τὸν ἀετιῶνα, in magnam Britanniam. Si ita est, miror & aliquantum moleste fero, nos ea de re nec ab ipso, nec à comitate tua factos esse certiores. Prodiit in lucem altera pars Satyrici ejus, sed nondum inspiciendi mihi data est copia, nisi ὁ δὲ παρρησιῶν apud Mylium nostrum. Volo autem diligenter in eo esse, nec propter viam facere huic Herculi. Sed præ studio nugandi garriendique tecum familiariter, pene præ-
terve-

tervectum est memoriam meam id cujus ergo potissimum scribendi operam usurpavi, nimirum ut hunc juvenem humanitati tuæ conciliarem, nec non & comitem itineris, cui statim ex quo eram reversus à vobis, literas ad te tanquam isthuc profecturo dederam. sed mutavit consilium, & in Frisiam est profectus. Vnde cum huc revenisset, & ex eo quærerem, an literas tibi meas reddidisset, negavit te domi fuisse repertum. Hæc scribo, non ut homini, cujus pater commilitio studiorum Genævæ mecum conjunctus fuit, & nunc per multos annos magna cum laude doctrinæ facundięque Ministrum Evangelii agit, mea causa succenseas, sed potius vel eo nomine magis ames, quod tam liberaliter facilitate mea est usus. Obsecro te, vel unico verbo rescribe ecquid valeas, quid rerum geras, ut intelligam te meas accepisse, nec prius benevolentię memoriam ex animo tuo effluxisse. Vale cum uxore & liberis, nosque ama. Datum Lugduni Batavorum IIII Nonas Martias. Id. CVII, stylo Gregoriano.

EPISTOLA LXI.

Richardo Thomsonio Dom. Baudius S. P. D.

Cantabrigiam.

QVanquam non admodum opera frequens aut largus sum in missitatione literarum, tamen cave suspiceris quidquam amicitia nostra constantique viro indignum. Nam etsi nultos dedi publicos obsides constantiæ, ut clarus ille vir, cujus nunc personam in hac Academia sustineo: tamen probe memini, nec me unquam capiet oblitio, quid benemeritis amicis, quid humanissimo viro Richardo Thomsonio debeam. Non sine

M 6

men-

mente nomen addo : nam cognominem tuum Georgium Thomsonium amo quidem & æstimo plurimum ob studium bonarum partium , & egregios in solida doctrina progressus ; sed , ut verum apud te fabuler , nullo modo possum probare nimiam ejus violentiam atque asperitatem in nostrum Lipsium. cujus quidem Divarum sanos omnes pudet pigetque , sed tamen majore cum reverentia tractandum fuit præstantissimum pene ingenium hujus seculi , & qui pro parte sua strenuè tutatus est literarum gloriam. Scriverius noster jam tandem serio cogitat de Martialis editione , *ὡς αὐτὸς ἴφα , ἐγὼ δὲ περὶ ταχυπειθῆς*. si quid tamen & affirmanti amico singulari , & bono viro credendum est , *μῖμει δὲ* *ῥα*. Arbitror te ex indicio famæ factum esse certiores , me superiori mense Augusto transfretasse in magnam Britanniam , cujus & Monarchæ de manu in manum tradidi Salisberiaci poematia mea , quorum minus malum carmen heroicum ejus honori inferbitur , duo vero Gnomarum Iambicarum libri dedicati sunt Principi Britanniarum , quæcum horam amplius unam familiariter sum collocutus. sed hac fine stetit omnis regîa liberalitas , nec reruncio factus sum propensior , ut vel meo exemplo liquere possit , magnos terrarum dominos posse perdere , non donare. Interim non pœnitet suscepti itineris , nisi quod te non offenderim. Nam & habeo reges debendi reos , & olim fors suat intelliget

Ἡδὲ ἄτλω , ὃ τ' ἀρεστὸν Ἀχαιῶν ὠδὴν ἵππαι.

Durabo , & memet rebus servabo secundis. idem generositati tuæ faciendum esse censeo , & quum non possimus quod volumus , velimus id quod possumus. Esto tibi commendatus is qui hæc literas tibi reddet. Plura non addo , præter solenne carmen , ut valeas , & nos amare perseveres. Raptim Lugduni Batavorum v Maji cło Io cVIII.

EPI-

EPISTOLA LXII.

*Cornelio vander-Myle Dom. Baud. S.P.D.**Hagm-Comitis.*

IS qui hæcce literas tibi redditurus est, quanquam virtute sua fidit, & honestissimorum hominum iudicio nititur; tamen magni muneris instar putavit, si commendatione nostra decoratus ad dignitatem tuam affectaret viam. Quæ benigna spes ne cum frustra habeat, vehementer te rogo. Non vereor in hac persona, ne, quod in commendandis hominibus etiam atque etiam aspiciendum esse monet vaser Flaccus,

Lucutiant aliena mihi peccata pudorem.

Votum ejus nec improbum est, nec indignum quod prono favore tuo excipiat. Si quid ad rem attinet, etiam nominis affinitate mecum devinctus est, vocaturque Dominicus Dominici: nam ne grande hoc secretum scilicet ignores, patrem habui cognominem, cujus utinam eximiam pietatem factis referre possim. Domi sane habeo quæ me patientiam cottidie docet, nec præsentius ullum afflicto remedium inveniri queat, quam si pallida mors quæ a quo pulsat pede pauperum tabernas regumque turres, ô beate Myli, aut me aut illam adscripserit Orci thesauro. quanquam ut felicitatem meam noris, omnia nunc sunt paulo tranquilliora, & in statu adumbratæ quietis. Plurimum vero faceret ad levandam animi ægritudinem, si celeriter adlegerer in collegium Tragoræ. quod etsi summæ curæ tibi esse confido, tamen æquo animo feres te *ca. mæsticiat* admoneri. Nam, ut loquar cum poëta ingeniosissimo simul ac misero,

*Fortibus assuevit tubicem prodesse, suoque**Dux bene pugnantes incitat ore viros.*

Heinsius hesterno die profectus est in Zelandiam,
ut in-

ut intersit nuptiis D. Borelii, quem una cum Gro-
tio heroë cohonestavit insigni epithalamio. postu-
labatur etiam à me carmen, sed *difficile est imitari
gaudia falsa, Nec bene sollicitu ebria verba cadunt.*
Erat tamen pulchra versificandi materies, opima
dos, qua sponsam ornatam esse prædicant. sed eam
dotem multo optimam esse judico cui non sit an-
nexa uxor, vel ea sit meæ dissimillima. Vides me
etiam in miseriaolari. quid facerem? fruor for-
tuna Soeratis, quem exercuit diva Xantippe: sed
cicuta tandem bonum virum liberavit à domestica
calamitate. Macti virtute sunt Athenienses,

Nil præter gelidas soliti conferre cicutas.

tanti est perire, dum liberemur ab improba con-
juge. Non addam plura, ne nimis intemperan-
ter abutar benignitate tua. Vale, & vicem nostram
serio dolo. Datum Lugduni Batavorum VI Junii
CLXCVIII.

EPISTOLA LXIII.

Maximiliano Vriendtio Dom. Bandini S. P. D.

Gandavum.

Scribo hæc ad te quum in procinctu esset ta-
bellaria: sed admonitus ab amicissimo utrius-
que nostrum Heinio, populari tuo, non exi-
stimavi sine flagitio munus scribendi prætermitti
posse, ut saltem vel ex hoc festinato officio no-
ris, quantum mihi licere permittat genius huma-
nitatis tuæ, cui dum nimis indulgenter acquiesco,
parum observans sum tuæ dignitatis *ἔτι καί ποτε
καί*. Aliàs erimus accuratiores, neque enim
semper sunt Saturnalia, nec *ἡ δὲ παύσηται* sunt co-
lenda magna nomina, quamvis fortissimus he-
roum Hercules haud iniquo animo patitur, sibi
propter viam fieri: & olim

Har

Πατὴρ αἰδεσθῶν τὴν θεὸν τε
 Ζῆς ὁ ἡγεμὴς ὃς ὑπὲρ πάντων δίδωκε τὰ νοῦν.

molam salſam gratus interpretabatur, ſi quis thura merumque non haberet. Ad ſummam, etſi parum religioſus ſum in te obſervando, tamen affectu & *καρτερικῶς* nemini tuorum ceſſero. Cuius animi pignus erunt hæ literæ, vel ob ipſam ex fiducia familiaritatis negligentiam. Vale. Raptiſſime Lugduni Batavorum propriè. Kal. Quintileis c15 Id CVIII.

EPISTOLA LXIV.

Cornelia vander-Myle Dam. Baudius S. P. D.

Nagam-Comitis.

QUod nunc ad te ſcribo, vir obſervande, ab eadem cauſa eſt quæ me toties impulit, ut præſens, & per literas tibi moleſtus eſſem. nimirum, ut me tandem efficere velis compotem diuturni voti ac deſiderii. Nam ut olim Auguſtus Cæſar imperii breviarium, ſic ego paupertatis meæ ratiunculam diſpoſui, ut tanquam re peracta & impetrata retulerim in accepti capita provinciam Hiſtoriarum ſcriptoris. Quæ ſpes ſi me fallit, perii funditus: imo, niſi præſenti die ſuccurritur ingruentibus malis & incommodis, quibus pene detrudor ad huius lucis tædium; & ad votum maturæ mortis, eo res meæ redactæ ſunt, ut æri alieno ſuperſeſſe non poſſim. Sed in ſolido locatus eſſem, & pulchre ſtarem, ſi Sparta illa nobis decerneretur. Habere enim ad manum unde omnibus ſiſcis, aut uxoris potius, creditoribus ſatiſfieret. nunc moleſtis flagitatorum vocibus ita aſſiduè aures meæ obtunduntur, ut mens hebeſcat, nec ſe comparare poſſit ad ullam ſeriam curam ac meditationē, niſi ut calamitatem patienter ferā. Quod ut in animū inducam facere, domi

domi habeo unde discam , non ignaviorem huic virtuti insinuandæ magistram , ac fuit olim luxor Socratis , nisi quod jam placidum & innoxium plane est animal. sed morbo tacet , ut olim nimis tinniebat. Hoc Grotii nostri distichium est , ne aliena mihi sumam. Vides me etiam in miseria joculari posse. rideo , sed ea mentis exultatione , qua nihil possim imprecari sævius insensis hostibus. Vale, & inopis te miserescat mei. Datum Lugduni ; Batavorum pridie Non. Novembr. c1610
CVIII

EPISTOLA LXV.

Ioanni Rutgerſio Dom. Baudius S. P. D.

Dordrechtum.

QUæ otii oblectandi gratia , non censoris animo meditatus sum super hoc lento negotio Induciarum , ea tibi inspicienda mitto , qui nugamenta nostra non amas solum , sed & observas , & fortiter defendis adversus imperitos obrectatores. Vel nuper quam strenuè causam nostram egisti , quum à non nemine ignaro veri honoris insimularer , atque etiam ignominiose notandus judicaretur , tanquam civis haud utilis , imo perniciosus patriæ , & averſus à communi bono , quod temerario ausu non horruissem assurgere in laudes Marchionis Spinolæ ? Scilicet facinus indignum est , virtutem in hoste revereri : quod qui facere gravantur , nec jus gentium norunt , nec ullum cum humanitate commercium habent. Si hostem ut hostem laudare piaculum est , necesse erit ut perduellionis crimine damnetur optima pars historicorum , qui seposito partium affectu suum cuique decus attribuerunt sine gratiæ aucupio , sine metu offensionum. æquii scilicet uni virtuti , atque ejus amicis. Exspectant forte malevoli , ut ipsis satisfiat : at ego invidiæ malo sup-
peditare.

peditare quod eam urat & remordeat : itaque non intercedo , quin arbitrato tuo hanc Dissertationem vel tibi soli serves , thesaurum sane non magni pretii , vel communices cum populo , si proles digna videbitur quæ lucem adspicere debeat. Vale , & nos ama. Datum VI Kalend. Ianuarias auspices anni MDCLX. Lugduni Bavorum.

EPISTOLA LXVI.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. T. D.

Hagam-Comitis.

Hesternæ die bis ad Herois ædes accessi , sed non visum est commodum pro tempore ut adessem Phœbo nostro ad occasum tendenti. Quum quærerem de statu valetudinis , triste responsum accepi , sed quod jamdudum animo præceperam , nimirum eum magis magisque cotidie viribus linq̃ui , & in deterius vergere , ut jam videatur haud procul abesse à fatali meta , quæ nobis omnibus instat attingenda , quo ordine summus Imperator quemque ex hoc vitæ præsidio in meliorem sedem evocabit , quæ verè vita dici potest , non hic fundus calamitatis in quo mortuam vitam & vivam mortem inter dolores ac labores trahimus

Per varios casus , per tot discrimina rerum.

Equidem quo magis reputo mecum & communem mortalium legem , & præcipuam meam sortem damnatam infœlicitatis ac miseriarum : tanto minus reformido mortem , imo votis adspiro ad studium vitæ ulterioris. Recens huc adveni onustus insigni liberalitate amplissimi Præsidis , sed quæ vix suffecit ut ab improbissimo genere danistarum redimere possem pignora sub quibus identidem coactus fueram nummos accipere , ut incommodis ac difficultatibus rei domesticæ subve-

niri

niri posset. Venit subinde in mentem vox usurpata à Nerone Cæsarum deterrimo. *Quantus artifex pereo*: non quod mihi magnopere placeam, cui pene invisa est hæc lucis usura: sed tamen si patria totum hunc hominem rebus suo captu dignis admovere dignaretur, non tantum suppeteret unde me ab egestatis injuria vindicare possem, verum etiam inter eos accenserer qui facillime degunt ætatem, quippe fortunati perhibentur. Sed fatum meum non videtur capax fortunæ lautioris. non quod in divitiis summam humanæ felicitatis ponam, sed certe vita beata consistere non potest in sordibus paupertatis. Lenones & lenonum filii ad summas dignitates & ad invidendas opes provehuntur, jacente Baudio, quem tamen ventura sæcula prædicabant non vixisse degenerem mundi incolam, nec indignum cujus extra ordinem ratio haberetur. Ille tamen se in ordinem cogi jampridem rogat, & factum oportuit etiam non rogante, nisi fama nobis & philantia imponit. Sum collega nimirum, sed sine suffragio, Senator sine consilio, Professor absq; publica auctoritate. Quamquam, ut olim libere sum effatus in Senatu Academico quum jocosa lis de hora in judicio versaretur, eum esse Ordinarium ex animi sententia censeo, qui stationem & ordinem fortiter tuetur, qui consulit in medium, & adest commodis communibus studiosæ juventutis. qua laude nemini cedo. sed interim propter occasionis intempestivitatem nondum assequi gratia & precibus potui, ut collega fierem hominis insulsißimi, quem Tragoram mortales perhibent. Si ex Ordinum decreto hanc Spartam essem adeptus, efficerem ex totis industriæ consiliiq; viribus, ut hoc demum tempore Belgæ intelligerent non deesse sibi Historieum haud imparatum ab his dotibus quæ requiruntur ad tam præclari operis exadificationem. Nunc animos comminuit illa contubernalis bonorum ingeniorum res angusta domi: cujus evidens documentum elicere est ex eo quod jam manum admovere cepi.

cepi in glorio pariter & tadioſo labori vertendi ex Italico ſermone Ludovici Guicciardini deſcriptionem regionum & rerum Belgicarum. Doleo cum Philoſtete Acciano quod hæc tela quæ patriæ fatis debentur, non armigero ſed pennigero in corpore exerçantur. Verum omnia forent ex voto, ſi nobis aſſignatum eſſet munus Hiſtorici. Sic eſſet unde ſumus ex Ithaca noſtra luculentior exiret. Vxoris afflictiſſima valetudo gravibus me jaſtat incommodis, nec exilibus impenſis. Eſt mihi domeſticum patientiæ exercitium, quo magis ac magis ad ſerium pietatis amorem, & ad demendum aliquid cottidie ex vitiis, quæ non tantum obtreſtatores in me culpant, ſed ipſe volens agnoſco. Interim famam & exiſtimationem hujus Academiæ pro capto gnaviter fovemus, nec occaſionem præbebimus unquam ut apud exteras gentes malè audiat. Vtinam omnes noſtri muneris & ordinis pari voto ac ſtudio in eandem mentem conſpirarent ! Sed facilius conveniet inter Belgas & Hiſpanos, quam inter fratres ubi ſemel in contentionem exardeſcere cœperunt. Omnino res erumpet in ſchiſma, niſi fortibus conſiliis huic malo occurratur. Omnibus recte ſubductis rationibus non facilè reperietur præſentius remedium, quam de quo ſæpius tecum egi. Poſſum, ſi uſus venerit, ſententiam meam firmare & auctoritate ſacrarum literarum, & inſtituto majorum, & rationibus haud imbecillis. materies ſane digna eſt de qua diligens cogitatio ſuſcipiatur. Si ſpiritu docilitatis & Chriſtianæ caritatis ducerentur duces (ut ſic dicam) partium, conſeſtum negotium eſſet. Sed utrinque videre eſt magnos animorum motus, manifeſtam concurſationem, ut ſuffragatores ſibi concilient, denique mentem contentionis ſtudioſiorem quam indagandæ noſcendæque veritatis.

Iliacos intra muros peccatur & extra.

Sed ob Atreidarum culpas ſuppliciū ferunt Achivi :
& Aca-

& Academia pessimi odoris est non solum apud extraneos, verumetiam apud nostros cives. Deum oro ut pro sua clementia misereatur Ecclesiæ, & patefaciat hypocritas qui nobis hæc mala cudunt.

Ignosces quæ supra paulo liberiusculè questus sum, nec id in eam partem accipias quasi de exilitate honorarii conquerar. Habeo unde potius gratias immortales agam vestræ liberalitati, & peculiariter tuæ erga me benevolentia: sed sine dissimulatione apud candidissimum pectus depono quæ miseriæ me anxiam & sollicitum habent, ut animus vix exfurgere possit ad ullam præclaram cogitationem. Vale. Datum Lugduni Batavorum xi Januarii cdo lci.

EPISTOLA LXVII.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

H*En quantus heros illicet nobis fuit!
Sed terra tanti non erat capax boni.*

Extinctum est hora quarta matutina hodie lumen sæculi, decus virtutum, princeps ingenii ac doctrinæ, magnus heros absque controversia noster Scaliger. Assertum & redonatum est patrio cœlo nobile illud pignus ac depositum, quod fata terris commodarant. Nunc in luctu est animus, tali tantoque patrono orbatus: alia item me conficiunt domesticæ incommoditates, pertinax uxoris invaletudo, quæ, si vera præfagire solent illustres animæ fato propinquæ, non longo intervallo sequatur, porrectis in portam rigidis calcibus. Ita sane vaticinatus est paucis ante obitum diebus noster quem lugemus ademptum. Ego ardentibus votis Deum oro ut aut restituatur pristina sanitati, aut, sed nolo triste quidquam ominari dulcissimæ miseriarum consorti. Cæterum quanquam non dubito quin tua sponte satis propensus sis ad suble-

sublevandas fortunas eorum qui omni genere pietatis atque officii sunt prosequuti defunctum; tamen te obnixè rogandum putavi, ut præcipua gratia complecti velis Ionam cum familia, mereatur ut si quisquam fide fuit optima, ne liberalitas publica in eo claudicet. Patrem nutricium quidem suum cōluit omni observantia, nec ullum quantumvis abjecti atque humilis servitii genus omisit, morositatem etiam tum in senectute in ægro sic pertulit, tanquam gemmæ essent & rosæ, ut jure optimo ratio ipsius habenda esse videatur. De nobis etiam, rogo memineris ut in collegium Tragoræ, & in ordinem Academici Senatus proximis comitiis cooptemur. Datū raptissime XXI Januarii Clō Id cix.

EPISTOLA LXVIII.

Adriano à Mathenes, & Cornelio vander Myle, Curatoribus Academia nostra Dominicus Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

Non est dubium quin magno in mœrore sitis ob Herois nostri abitionem in cœlestem patriam, ubi nunc æterna felicitate fruatur. corpus autem, hospitium ingentis animæ. mandabitur sepulturæ die Dominico post horam secundam à meridie. Cavit testamento, ut sepeliatur in ea parte templi Gallici, quam insidere solebat auditurus sacras conciones: nec aliud momento incidi voluit nisi hoc breve oraculum,

IOSEPHVS IVSTVS SCALIGER
IVL. CÆS. FIL.

HEIC EXPECTAT RESURRECTIONEM.

Scio

Scio vobis curæ fore ut præsentia vestra funus maximi viri cohonestetur. Nullum habet in his locis propinquitate sanguis sibi junctum, sed admiratores suæ virtutis ac doctrinæ supra sortem humanam reliquit plurimos, imo omnes qui sensum retinent humanitatis. Egregia liberalitas, qua Bibliothecam publicam auxit fideicommissio supremæ voluntaris, meretur ut publicè ratio habeatur eorum quos legatis honestavit. hi enim censendi sunt tanquam necessarii, & genere propinqui: nam ad amicitias haud vulgares constituendas majorem vim habet naturæ similitudo quam legis sanctio, morum germanitas quam majorem series, voluntatis delectus quam fortuita sors nascendi. Literæ amiserunt decus atque ornamentum sæculi. nos cum non alio desiderio lugemus, quam filius parentem: etiamsi careamus externo habitu mœrentium, defixus hæret intimis sensibus dolor. Datum Lugduni Batavorum xxiii. Januarii clob cix.

EPISTOLA LXIX.

Maximiliano Vriendrie Dom. Baudius S.P.D.

Gandavum.

DVplici titulo vere tu nobis vates es, & quod carmine tam feliciter ludis, & quod augur exstitisti maximæ calamitatis, qua sumus afflicti extincto lumine literarum, nostro Scaligero, qui xxi die hujus mensis terras reliquit, ut patrio cœlo cœlestis anima redonaretur. Ego & Heinsius noster publicè ipsi parentavimus, tanquam communi doctrinarum omnium parenti, & primario sæculi viro. cujus virtutes & supra hominem laudes incorruptius æstimabit & venerabitur sequens ætas, postquam sublata sunt ex oculis. Nunc in mœrore sum, ut vix quidquam placidum ab ore manare possit.

Inte-

Interim officio cogente hæc paucula festinavi, ut & me tui memorem in æternum fore cognosceres, & nuncium qui tibi hæc litteras tradet, humanitate tua complecti digneris. Erit id officium mihi vehementer acceptum, nec indignus est cui fores amicitiz tuæ patere debeant. Vale, & nos amare persevera, qui te in oculis ferimus. Datum Lugduni Batavorum IV Kal. Februar. cis
 19 CIX.

EPISTOLA LXX.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

CONVENI, ut jusseras, dominum Syndicum, qui nunc paulatim redit in gratiam cum bona valetudine, prodiitque hesternæ die in publicum. Quod ad nominationem futuri Rectoris attinet,

Qui pecori imperitet, quem tota armenta sequantur, non fuit opus ut obsignatis tabellis concrederet tã horribile arcanum. simulatque enim ei voluntatem tuam indicavi, non celavit me quidquid hujus erat. Scito igitur suffragio collegarum, apud quos nondum habeo jus dicendæ sententiæ, designatos fuisse, præter eum scilicet qui nunc Rectoratu fungitur, Franciscum Gomarum, & Everardum Vorstium. Ego hac in re sum *Iuppiter omnibus idem*, nec mea magni refert uter eligatur. Si ordo professionum servaretur, æquum esset præferri Gomarum. Sed arbitror has vicissitudines sæpe conturbari, & si proximis comitiis aggregabor in eum ordinẽ, non est desperandum, quin sequenti anno Baudius ad eum excelsum dignitatis gradũ evehendus videatur. Sane si Ordinarius est qui ordinem pulchre tutatur, nec assignatam stationem deserit, hac ego laude nemini cesserò, nec ulli secundus esse gloriôr. Ad animi generositatem quod attinet, sentio cum Catone, qui

qui malebat homines quærere cur ei non esset decretus honos statuz, quam cur decretus: sed fer-
viendum est scenæ ac populo, nec famæ ratio ne-
gligenda, quæ viros insignes loco & subselliis
metri solet potius quam meritis, & interioribus
animi ac doctrinæ bonis. D. Syndicus æquissimam
postulationem meam, tam diu dilatam summæ
sibi curæ fore mihi pollicitus est. De te & colle-
ga si dubitem, injurius sim benevolentia quâ me
dignamini. Omnia igitur auguria vergent ad bo-
nam spem, sed si eadem opera cumulus ad hono-
rarium accederet, ut millenarius numerus explere-
tur, beneficium vestrum tanto acceptius & locu-
pletius esset. Hæc mecum ipse commentor, ut
quum ad te retuli de funeris vestibus è publico
largiendis. Qua in re judicas me fecisse parum sa-
pienter & consideratè. Mihi contra videtur. Et
nonne indignum est in funere publici literarum
parentis, neminem esse qui luctus insignia ferat
præter hominem imperitissimum literarum? et-
iamsi nunquam usurpatum esset tale exemplum,
dignus erat ille ultimus heroum in cujus persona
novum facti genus decerneretur. Sed non amplius
libet mihi oberrare eadem chorda, ne iterum du-
biæ sanitatis arguar, quasi semel insanisse non
sufficiat. Vale nobilissime & clarissime vir, nos-
que tui observantissimos ama. Datum postridie
Kal. Februar. clō lo cix.

EPISTOLA LXXI.

Τὸ ἀρετὴ τῆς νεότητος, ἔμοι αἰτὶ πολλῶν,
μαλὸν ἢ πάντων, φιλτάτω, Hugoni Grotio
Dom. Baudius S. P. D.

SI tam perfecte te novi, quam olim * ignora-
bat Baudium antequam te notore introductus
esset ad sapientiam, non es nescius fuisse
παρὰ τὸν αἰῶνα Α'θηναίων mortalem quendam
haud minimi sane pretii cui Periclis nomē indide-
runt

tunt parentes, is quæstor quum esset ingentem pecuniaz vim *εἰς τὸ δέον αἰάλασεν*, unde meruit perfundi aceto poëtæ dicacissimi Aristophanis. idem cum Aspasia, non illepedo nec ineleganti negotio, caput collimavit, & alia multa patravir, quæ nunc non est narrâdi locus. τὸ τοῦ ἡγήμα πρὸς τὸν Διόνυσον, quod quum in adversa valetudine visiteretur ab amicis, & quidam, ut assolet, ex eo quæreret quo pacto sese haberet, nihil responsi reddidisse fertur, sed indice digito monstrasse, *πείρα πόντι ὑπὸ τῷ γυναικῶν τῷ περὶ χίλιν περιηρημένον*, quo more pueris bene natis de collo suspendi solent bullæ seu crepundia. tu cætera facile ariolari potes sine urinatore Delio, aut ænigmatum conjectore, nempe hoc schemate designatum voluit primarius populi vir, quanto periculo æger esset qui tales officias sibi apponi passus esset. Similiter ego, qui nihil audeo facere scilicet nisi exemplo magnorum, sagacitati tuæ divinandum relinquo quanta in Charymbdi laborem dignus fato meliore, quod ad tam humilem, abjectum & simplicem stilum confugere non exhorruerim, cujus specimen vides in iis literis quas ea mente resignatas ad te mitto, ne perveniant in ejus manus cui inscriptæ ac destinatæ erant. Quem quidem sine controversia copiis atque opibus abundare palam est, ut nihil facturus videretur unde Prætor ei bonis interdiceret, si viri haud quaquam secundo pœnitendi fortunam sublevare dignaretur. nec ea res hominis famæ labem aspergeret, nec facultatibus damnum adferret, haud magis quam si ex uberi vindemia racemus, aut è copiosa segete manipulus derueretur. Has rationes quum egomet mecum deputarem, & simul rerum mearum angustias inspicerem, *αἰνὺν μὲν διπορήσεις, δὲ γὰρ ἔτι τοῦ λήγειν, ἔμιν βλασφημεῖν*. Creditoribus unde solvam, recte est: nam non habere me, religio est dicere. Possum quod cuivis in mundo est etiam rebus ad incitas redactis ominari cum cornicula quæ confedit in Tarpejo vertice, *ἔσται πάντε καλῶς*. Quum igitur subducerem

N

ratiun-

rationunculam patrimonioli, nihil residui videbam præter æs alienum, & cum censum quem ex patriæ ruinis secum asportavit magnanimus Bias. Itaque consilium à necessitate sumpsi, quod mihi principio vehementer arridebat, ut pene exclamarem *Ὀρνε*. sed quum refrigerato ardore cupiditatis interrogassem *Συμὲν ἀγνώσκει* veteris Baudii, quem adspectabant ob os cujus Graii obvertebant sua: piguit me puduitque humilitatis, tantumque juris concessisse fortunæ, ut elogium tuum, quo maxime gloriator, factis refellerem. Tamen non, ut ille *μικροφιλόμυθος* agebat, ne perirent vigilæ, sed ut scires quibus merfer fortunæ fluctibus, pene hoc lacrymis conscriptum epistolium ad te misi, nec tamen in mœrore potui recedere à pristina jocandi consuetudine, ad instar phreneticorum qui tum tident, quum gravissime morbo afficiantur. Nemo rerum humanarum memor aut succensebit, aut non ignoscet homini nullius culpæ sibi conscio, si cum animo partiat curas & ægritudines, quibus etiam inculpabilissimi mortalium exerceri consueverunt. Paupertas multis irrefragabile virtutis atque innocentie testimonium perhibuit, & boni mores oppressi sunt quum opes honori, egestas probro cœpit haberi. Nunc

Illud amicitia sanctum & venerabile nomen

Prostat, & in quaestu pro meretrice sedet,

nisi quod haud dicā dolo, tu ex amicis certis mihi es certissimus. rem factam haberem, si aut tu * gazam, aut ille animum tuum possideret. Publica quidem vox hanc ipsi laudē tribuit, cum detractis virtutis hanc habere cum Tiberio virtutem communem, quod sit erogandæ per honesta pecuniæ cupiens, & promus ad sublevandum eos qui præter meritum adversis rebus urgentur. sed grave est, inquit pater, periculum facere in filia. Ego illū veteri quidem observantia complexus sum, quum vix in lucis auras editus esses, sed non tanta mihi cum eo iura necessitudinis intercedunt, ut ejusmodi benignita-

gnitatem ab ipso postulare audeam. Quanquam (ita me Deus bene amet) nihil expeto nisi cum certa spe restituendi non sine perpetua beneficii memoria. Nam ut hodie sunt mores mori morosiq; multum, ἡλαίον ἐκ ἵνῃστιν ἐν τῇ ληκύθει. Senio & inusu obsolevit titulus *de donationibus*, ut jure inter abrogatas leges recenseretur debuerit. Vbique gentium facile reperias αἰτωλίταις & δῶσωναί, at pauci sunt qui Doricam musam aut dialectum sonare velint. Maeste virtute esto magnanimus ille

Ἀμφότερον δευμῶνδε ἱερῶς, πρεσβύς τε αἴακι
 qui tam præclarum certamen mecum instituit ut ipse δωρεσί caperet ἐγὼ δὲ δωρηκί: sed quanquam tanti facti gloria nunquam è sensibus meis oblitterabitur, tamen hæcenus olcum lychno affusum est, ut ab improbissimo genere *, pro quibus tot bella pugnavi, liberare possem *. pauci milites è tanta gente cladi supersuere, nunc ad unum omnes coloniam mutaverunt, aut potiti sunt hostium. Itaque nostra ratis iterum delata est ad eosdem egestatis scopulos, in quibus ante obhæserat, nisi quod suppellex paulo nitidus splendet. Sed exorti sunt venti horribiles atque pestilentes, qui nos ita curis exercitos habent, ut nesciam quo cursum dirigere debeam, nisi rursus aliquis Favonius votorum nostrorum vela implevit pluvio love, sed qualis fluxit in Danæ gremium

Dedecorum pretiosus emptor.

Ni fit, idq; non cæca sed oculata die, nihil me fieri potest miserius, ****, **. Habeo, qui declinem hunc ictum. sed ubi semel pedum visa erit via, protinus omnes eo confugient tanquã vulturii ad cadaver, ut mecũ agant eadem comitate qua Bacchæ Penthea discerpserunt. Certa naufragia misero huic mortali impendẽt, quæ non alia velificatione prætervehi posse video, nisi præsentissimo remigii supplemento, & illo instructu quo manus collybo decolorari solent. Bonæ spei vadũ, imo salutis ara pateret afflicto, si continuò collega Tragoræ fierem. sed non otiose addidi *continuo*. res enim meæ vel

brevissimi temporis moram non ferunt. Iamdiu volvo hoc

Saxum sudans nitendo : neque proficio hilum.

Optime tamen sperare me jubet optimus virorum D. vander-Mylius : & recte atque ordine monet expectandam esse occasionis oportunitatem. rationibus ejus assentiri mens mea cogitur, sed creditores non accipiunt in solutum inanes legos ; quam valido fultos tibicine. Magister artis ingenique largitor venter caret auribus. Meo judicio nunc pulchra se dat in manum occasio rei conficiendæ si D. vander-Mylius totis Suadæ gratiæque suæ viribus in eam curam incumbere dignaretur, ad abstergendam offensionē qua læsus esse videor, quod præteritis comitiis nulla sit habita Baudii ratio, nec in augendo peculio, nec in causa ordinariatus, quum tamen multi collegarum etiam plura obtinuerint quam ausi erant sperare. *ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τυχῶν ἐάσω, ἀλλὰ χρὴ μὲν εἶναι.* Ut paucis complectar omnem rem, si fuero allectus in collegium Tragoræ, certum habeo hominem à quo centum libras mutuo accipiam, quæ summa pulchre me liberabit ab omni ære alieno. Ex quo tu Fisci patronus es factus, cui soli fasces ultro submitto, nullus est competitor quē formidare debeam, nisi gratiosi dignis præferantur: nec nos, ut opinor, favore destituimur. Tu quidem ea vi mentis polles, ut fortiter laturus videaris quidquid patria tuis humeris inædificare voluerit : sed plane confido te contentum esse Sparta quam nactus es, & aliquid etiam amicissimo capiti relictum cupere qui se vindicet ab iniquitate fortunæ, & seculum insigni opera demereri possit. Ita enim spero, nec immunis fucus sedere cupio ad aliena pabula. quod tamen suspicari videbatur D. vander-Mylius. sed generosior mihi mens, & nihil est quod majore animo consequendæ solidæ laudis, spe & votis ambiam, quam ut Historiam suis numeris absolutam exedificare queam. scis me non esse impatatum ab ejus ingenii, doctrinæ, ac judicii præfidiis, quæ ad hujusmodi

inſmodi rem exequendam requiruntur, quod pace dicam vel deceſſoris mei, vel τὸ ἡμαίῃ Βακκίῃς μαχάο. Hæc nunc ſumma votorum meorum eſt, quam ſi conſequar, rex ero. ſin hoc lentum negotium diutius protelatur, aliud tamẽ erit diſpiciendum remedium, aut circumſpicienda ſedes exilii, in quo poſſim nec turpem ſenectam ducere nec ci-thara carentem. Proviſa jam in corde habeo conſilia, quæ quia paucis verbis enarrare non poſſum, & jam feſſus ſum longæ ſcriptionis tecum οὐδὲ θῆς proximo die feriato communicabo. nam heri publice moniti ſumus nomine Curatorum & Conſulum, ut ad ſigna frequentes eſſemus, neu ſine gravi cauſa ſtationem deſeruiſſe vellemus. Nemo forte ex omni numero minus eſt quem hæc admonitio perſtringat. Dabo tamen operam, ut in poſterum ita ſim aſſiduus ut non permittam mihi feriandi licentiam niſi ſonticus morbus aut vis major incidat, cui humanis conſiliis obveniri non poſſit. Et jam voti reus ſum, ut ſcias, non ut temeto caream, ſed ne ab eo Palladis ſacrarium temerari in poſterum ſinam. quod unum ab obtreſtatoribus mihi vitio vertitur. ſed certe plura dicuntur, quam quorum ſim conſcius. volo tamen ad omnes bene audiendi partes animum comparare, ut ſine exceptione laudari merear etiam arbitrio ipſius invidiæ. Quorſum enim & optimarum artium ſcientia petus implemus, & in ſacris literis verſamur, niſi ut Dei timorem, & honeſti reverentiam induamus? Sed jam tempus eſt ut epiſtolæ finem imponam, quæ, ſi minutis Grammatistarum præceptiunculis illigari nos patimur, jampridem epiſtolæ modum exceſſit.

Αὐτὸς ἡμεῖς τὸ πάλαι μὲν ἐλθόντες ἀρχίμεθ' εἶναι·
manum ferulæ ſubduximus, at nunc etiam manum
ponemus de tabula. Vale. Datum Lugduni Batavo-
rum XVI Kal. Martias clob Id cix.

EPISTOLA LXXII.

Cornelio vander-Myle Dem. Baudius S. T. D.

Hagm-Comitis.

Qua tamen ipse careo. tot enim curis ac molestiis varie distrahor, ut quod de Pentheo fabulantur Poëtæ, verum in me esse comprobetur. Ac domesticam illam quidem crucem & calamitatem, qua me Deus per carissimæ conjugis personam affligit, quæ mortuam in terris vitam, & vivam mortem trahit, hoc quidquid est acerbitalis, quod certe est gravissimum, æquo animo patior. Sed istud me insolabiliter animi discruciat, quod in tanta copia summorum virorum qui me amicitia dignantur, ob minutas quasdam rei pecuniariæ difficultates, & ob importunos flagitatores quibus os obstrui posset ossa argentea; tamen misere perit Baudius, & ille sublimis animus, illa divinæ mentis particula, quæ supra res omnes humanas, supra cælos & sidera assurgit, cogitur sese submittere sævienti fortunæ. Si capital admissem, (quod Deus omen avertat) ob quod exilii causa solum vertere coactus essem, aut à supplicio periculum impenderet: tamen certa me spes solaretur fore, ut præsidio amicorum in integrum restitui, aut ab acerbitate judiciorum per clementiam optimi nostri Principis liberari possem. nunc tantum agitur de portiuncula splendentis luti, quod melius in visceribus terræ delituisse, quam hominum vitiis tam crudelia pabula præberet, & instrumentum esset ad perturbandam animi tranquillitatem. Quanquam nuper satis aperte partem miseriarum indicavi, quibus ad ipsam hujus lucis usuram deplorandam, & ad invocandam mortem detruderer, nisi me reverentia Numinis & voluntas summi Imperatoris à tali voto cohiberet: tamen ex intimo pectoris recessu

cessu velim putes hanc emanare vocem, nimirum esse mihi prorsus pedum viam videndam, & exilio querendam sedem, ut aures liberem vocibus creditorum. qui pipulo me differunt, & lapides loquuntur quibus cerebrum mihi excutitur. Omnibus his incommodis obveniri posset una re sine cuiusquam onere, magno potius (ita plane confido) cum patriæ honore, si collega jungerer non ordinariis professoribus. non. quanquam istud jam pridem fieri oportuit.

Si mihi qua quondam fuerat, quamque esse decebat

Vis in amore foret, non hoc mihi namque negares.

cui igitur adjungi cupit Baudius? viro sane alicui magnæ dignitatis credo, aut meriti, in quo te specimē antiquæ virtutis, & heroem aliquem seculo majorem intueri te putes. non enim dignaretur mens generosa Baudii cum minore antagonista certamen cernere. Nihil horū est. Quid ergo restat? tute jam facile conjicis, etiam me tacente. dicam tamen, nec suspensum diutius tenebo. Baudius ambitiosis precibus optat fieri collega ejus quem Petrum Cornelisonium non Brederodium, sed Bockenbergium mortales perhibent. Ut nihil sublatius de me dicā, consule famā communem, & judicia omnium recte sentientium. interroga ipse conscientiam tuam, & nonne fateberis hoc perinde esse, ac si Marco Catoni honos negaretur, & præturam Vatinius fæx Quiritium deferret? Interim hæc summa est voti mei, hic apex supremus dignitatis, ad quem si pervenero, jam nunc his literis tanquam per Syngrapham testor me tibi non amplius de ineptiis Ordinariatus molestū fore. sed interim confido, te pro tua prudentia consideraturum, tamen si nihil petam, quid virtuti ac meritis eminenti virorum debeatur. Hoc enim specimen est optimi status, quum præmia & honores non-potentibus accrescunt, & digni gratiosis præferuntur. Proximis comitiis nisi ratio nostri habeatur, publicū potius erit dedecus quam meum. Nam Dei virtute & optimæ mentis conscientia, satis famā & præclari nominis aucto-

ritatem tuebor etiam absque titulorum inanibus. Malo largius inaurari, quam ad altiora subsellia, extolli. Caterum ut revertar ad collegiū Bockenbergiadæ, quanquam alter jam annus fere ad umbilicum processit, ex quo benignitas tua spem mihi fecit hujus muneris obtinendi. idque longe ceterius, postquam Magnus noster Fisco patronus est datus: tamen adjuro genium tuum, & fidem amicitiae per Deum immortalem, per sacra Musarum & Talladis, per viscera charitatis Christianæ, ne pati velis me diutius languere desiderio. Si totum Mylium excutias, si Atlanti libertatis nostræ socero tuo significes (nam à vobis duob. secundum Deum omnis mea spes pendet) si, inquam, bona fide tali viro, quo publica salus nititur, judicium feceris quam indignis modis tantus artifex peream, non dubito quin serio nostræ miserebitur sit, & finem impositurus tot malis. Sed festinandum est, alioqui cineri medicina dabitur. In hac spe desino, & voveo tibi prospera omnia, fortunæque dissimillimam meæ. Vale. Dabam mœstus xv Kal. Mart. clō Io cix.

EPISTOLA LXXIII.

Hugoni Grotio Dom. Baudius S. P. D.

Hagani-Comitis.

ITerum me domestica naufragia referunt ad eodem scopulos. Retinui tamen, & retinebo, ut spero, etiam in extremis malis, nedum in his curarum minutiis ἀλγύρα θυμὸν, nec abjeci me in tam miseras preces atque nuper, nec ullam vocem protuli minorem viro, aut cedentem calamitati.

Στίργων γὰρ αἱ πείθαι με καὶ χερσὶ ζευγὸν
Μακρὸς διδάσκει; ἔ τὸ ἡμῶν, τείν.

Litteras etiam ad illustrissimum Principem mitto, quibus.

quibus sanare conor si quid hæserit offensæ, vel incommodæ suspicionis ex nostra Dissertatiuncula superinduciis. Confido non futuram illi ingrati meam confessionis ingenuitatem, conjunctam tamen cum generosa libertate. neque enim capital fecisse videor, si ex animi sententia sum locutus in atrio, ut sic dicam, libertatis. Communicavit mecum noster heros Heinſius literas, quas ad eum miſiſſi poſtridiè ejus diei quo apud vos fui. Veto te credere, tibi unquam eveniſſe ut prudentius judicares, & ornatius ſcriberes. Gratulor mihi meum judicium prorsus convenire cum tuo. Illud autem epiphonema per mihi lepidum & venustum est viſum, non aliam ſpem de tam inſigni juvene concipiendam fuiſſe quam ut cum Ovidiano poëta Ciceronianum oratorem conjungeret. Nuper ſtatim ut ſum à te digreſſus conveni *ῥίπτε πρὸς ἡδὲ γὰρ*, vel ſi mavis *ῥίπτε πρὸς ἡδὲ γὰρ* Vander-Mylium. nunquam eo uſus ſum commodiore, ita me à vultu & ſermone ſuo dimiſit bonæ ſpei plenum, ut in eo videretur æmulari laudem amoris ac deliciarum generis humani, qui negabat oportere quenquam ab alloquio principis tristem diſcedere. Quid multa? plane perſuaſit ut in animum inducam

Durare, & memet rebus ſervare ſecundis.

Cum non poſſumus quæ volumus, velle debemus quæ poſſumus. In hoc decreto finem faciam, & te plurimum ſalvere cum ſuaviſſima conjuge ac familia jubebo. Datum Lugduni Batavorum xxiii Februarii clb. lxx.

N° 5

EPI.

EPISTOLA LXXIV.

*Cornelio vander-Myle Dom. Baud. S.P.D.**Hagm-Comitis.*

ADjunxi huic epistolæ literas ad amplissimum virum, socerum tuum, quem Atlantem Belgicæ libertatis jure soleo appellare: eas apertas ad te mitto, ut meditationi tuæ permittam utrum tradendæ videantur nec-ne. Vereor enim ne sim supra modum importunus, sed importunior est diva Penia,

— *nec placidam membris dat cura quietem.*

Olim trophæa Miltiadis excitabant è somno magnū illum Græciæ ducem Themistoclem, me dormire non finit

— *Menti bona fatale paupertas onus.*

Tædet toties eandem inauspicatam cantilenam canere, sed qui dolent, non possunt quin querantur. Est quadam, ut ait Ovidius,

— *flere voluptas,*

Sedatur lacrymis egeriturque dolor.

Mihi sane non levis solatii loco est, quum in sinum tuum fide & prudentia munitissimum curas & sollicitudines meas effundo. nec tibi ingratum esse arbitror hanc ex amicitia fiducia libertatem. Scribo item ad illustrissimum Principem Mauricium, & ad Secretarium ejus D. Milandrum, ut me purgem de sinistris & odioffis suspicionibus, quæ per malevolos aut imperitos homines de me sparsæ sunt ob editionem Dissertatiunculæ, quam utinam texissem æternis tenebris, aut eam prius tecum communicassem, quam in lucem exiret! In posterum cautiore erimus, & quanquam vivimus in regno licentiæ, non utar tamen temere concessio jure libertatis. sum enim eo fato natus, ut omnia fere quæ à nostra manu prodeunt, in deteriorem partem

tem rapiatur. Nolo veteres querelas renovare, nec præcipuam sortem desiderare de teo, vel communem recusare. Illud in universum obtinet vitio humanæ malignitatis, ut nihil tam commode dicatur à viris alicujus famæ & existimationis, quin læva interpretatione depravari possit. Si quid insedit offensionis in animo clementissimi Principis, id magis arbitror effectum artificio eorum qui sponte dissidium quærunt, aut quibus plane ignotus est candor & ingenuitas nostra. Quid porro absurdius eo genere hominum, qui me rumoribus distulerunt, quasi redemptus essem pretio ab amplissimo Præfide & Legato Ieanninio, ut scilicet inanes λόγος pro insigni liberalitate rependerem, & succenturiarer doctor umbraticus viro in summis rebus trito ac subactō? Saltem qui calumniari insistant, occultarent artem, & mendacium obvolverent aliquo veri colore. Nunc ita se prodit falsitas, ut nemo nisi prorsus excors & vāsanus decipi possit. Interim quia specie libertatis obtrectatio & livor facili credulitate excipitur, rogo te facias id diligenter quod tua sponte facturus es, nimirum ne patiaris nos absentes, inauditos, indefensos male audire, nedum condemnari. Vale, & nos ama. Datum Lugduni Batavorum. XXI. Febr. clb lō cix.

EPISTOLA LXXV.

Iohanni Milandro Dom. Baudius S. P. D.

Hagæ-Comitis.

Nihil unquam mihi gravius & acerbius ad aures accidit, quam quod ex relatu amicorum fide dignissimorum accepi esse quosdam qui atrocissimum de me rumorem sparserunt, quasi Dissertatiuncula quæ nuper in lucē exiit super induciis belli Belgici, cōscripta esset à nobis ea mēte seu amentia potius, ut illustrissimo Principi adver-

faremur. Id quod adeo abhorret à naturæ meæ genio, & à perpetua observantia, qua virtutes ejus heroicæ colo venerorque, ut malim æterno silentio damnare infelicem stylum, quam quidquam mandare chartis, quod eum vel minima suspitione offensæ perstringat. Quod si per imprudentiam factum est, ut à recte suadendo mens aberraverit, quandoquidem pleraque τὸ κατ' ἐκείνου me latent, circa quorum cognitionem recti consilii norma gubernari non potest: saltem nihil fecisse arbitror præter officium boni civis, si in regno ac domicilio libertatis, quæ sub ejus præsidio secunda conquiescit, ausus sum uti felicitate temporum, quibus & sentire quæ velis, & quæ sentias fidenter effari liceat. Quanquam enim nullum mihi sententiæ dicendæ jus est in Amplissimorum Ordinum consensu, tamen verborum in ea navi quæ periclitatur, & verborum non tanquam remex, aut qui sentinam exhaurit, sed personam tuemur. haud infirmæ dignationis. quippe quum à manu nostrâ & disciplina prodeant, qui educantur in eam spem, ut aliquando pro parte sua vel reipubl. clavum teneant, vel moderandæ religioni præesse possint. Cæterum si quid est quod ullo pacto læserit animum tanti Principis, cui vix hodie ullus est sub sole qui fortitudine militari & rerum gestarum gloria comparari debeat: testor profiteorque me paratum esse quibuscunque volet modis culpam expiâre, ut qui etiam decorum atque honestum putarem, si pro ejus dignitate vitam ac spiritum profunderem. De meo bonarum partium studio, & quam affectu propensus sim ad propugnandam causam publicæ libertatis, pro me loquentur apud posteros ingenii monumenta, quibus tanquam obsidibus fidem meam pro patria devovi, & omnem mihi spem ac voluntatem reconciliationis cum adversariis ultro ademi. Est aliud genus obrectatorum qui mihi argyranginam obiectant, & calamum nostrum liberalitate viri illustri & amplissimi Galliarum Legati Ianninii conductum esse criminantur.

Qui

Qui si probe nossent aut ejus regiam magnificen-
tiam, aut meum in rebus angustis ingentem ani-
mum, nunquam tam futiles calumnias magnatum
auribus infusurrarent. Mirum quin dicunt etiam,
τὸ μακρὸν τῷ Iosepho Scaligero heroi fuisse ab eo-
dem oblatos mille aureos in eum finem, ut merce-
nariam industriam locaret, sed quia per adversam
valetudinem scriptioni incumbere non poterat,
ideo mihi tanquam Herculi decumanam partem
fuisse concessam, ut huic scilicet Atlanti fesso sub-
venirem. Quam porro credibile est, virum in maxi-
mis rebus exercitatissimum & longo usu subactum
ab Academico doctore subsidiariam operam ex-
petiisse,

Ad quem vix tenuis fama perlabitur aura?

Equidem fateor me esse in re admodum tenui, quod
potius publicæ ingratitude criminis est, quam
meum privatum dedecus. sed nunquam patiar, quā-
diu mihi mens sana erit, tantum apud me valere
*τὸ πικρὸν ἢ δουροδοκίαν ὥστε ἡ παρὰ τὸν γνῶμεν
ἡλίκην ἡ ἀρετὴν βύλαται.* Vtinam vel ipsi opti-
mo Principi, vel tibi ab opib. optime fundato eam
generosam mentem Deus inspiraret, ut ope sub-
sidioque vestro non inaurarer (nam & animus meus
modico contentus est, & fatum meum non videtur
capax magni splendoris ac divitiarum.) sed onete
pecuniariz difficultatis liberari possem! qua mole-
stia sic maceror., ut defæcato animo non sit inte-
grum tractare studia Musarum, & invigilare curis
quæ pertineant ad propagandam sæculi gloriam, &
asserendam literarum dignitatem. Nec hæreditatem
postulo sine sacris, aut (ut loquuntur Canonistæ)
beneficium sine cura: sed si mihi dono divum ea fe-
licitas eveniret ut amoliri possem molestissimum
flagitatorum genus, excitarem quidquid in nobis
est curæ, diligentiz, contentionis atque indu-
striæ, ut me interprete res ab illustrissimo nostro
Principe & à parente ejus gestas omnium poste-
riorum fama celebraret. Quanquam non imminet
iis periculum ab oblivione, tamen nulla præsta-
bilior

bñior opera, nullum munus impensiori studio fovendum est, quam Historicorum, ne facta quibus immortalitas debetur sensim ab ævo consumantur. Alexandri Magni voto nihil in summa fortuna defuit præter Homeri ingenium sine exemplo maximum, & eo nomine felicem prædicat Achillem, quod talem laudum suarum præconem habere meruerit. Equidem non sum frontis adeo perfrixtæ, ut me cum tali heroë conferre auserim, sed tamen illud semper spe & votis complexus sum, ut captus est noster,

Αὐτὸν ἀρετῆς διέναι ἐν τοῖς εἰσέρχοις ἑμῶν μαχ. ἀλλ' οὐκ.

Quod si Princeps opera nostra uti dignabitur ad consecrandas sempiternæ memoriæ præclaras ejus virtutes, confido futurū, ut nec cum delati muneris, nec me suscepti, nec te benignitatis unquā poeniteat. Tantundem liberalitatis, quantum ab illustri Præside Ianninio consecutus sum, magna ex parte mederi posset difficultatibus & incommodis quibus hoc tempore circumvenior. Iampridem facta est mihi à generoso viro Vander-Mylio non tantum spes, sed fiducia obtinendi munus Historiographi Amplissimorum Ordinum cum liberali honorario: nec aliud adfert moram, quam quod lenta ista deliberatio *ὡς εἰς τὴν εἰρήνην, ἢ τὴν πόλεμικον, ἢ τὴν ἐκτελείας* tenet mentes publici consilii suspensas curis gravioribus, quam ut aliquid de Historiarum scriptore decernatur. Interim patitur justus, & capitur Sagunthus: dum Romanus sedendo tempus terit. Vale, Vir eximie. *Ἐπὶ τῶν ἡμετέρων παρρησιῶν ἀποδοῦναι δέχου.* Datum Lugduni Batavorum **XXII** Februarii. **CL** **IOCT**.

Quæ hæcce literas tibi tradet, est privigna mea, cui tuto concedere potes si quid me scire voles. quas autem ad illustrissimum Principem scripsit, rogo ut illustri tuo favore complecti velis. Non erit, opinor, illi ingrata mea ingenuitas. Si stylo quid offendi, poterit eodem culpa reparari:

EEF

EPISTOLA LXXVI.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. T. D.

Hayam-Comitis.

Qvanquam nihil te dici potest humanius , & soles boni consulere nostram in scribendo assiduitatem: tamen ingenuo pudore suffundor , quod toties eandem cantilenam auribus tuis occinam de supplendo collegio Tragoræ , qui tam preciose filet ne vox ejus seculo ludibrium debeat. Sane magis è publica dignitate est accipere eum ut taceat, quam ut laboriose ineptiat. nec ego illi quidquid hujus est commodi invideo. sed si amplissimis Ordinibus libet animi oblectandi gratia fatuum hominem honorario prosequi , non videor impudenter sperare futurum ut nostri ratio habeatur , præsertim quum te habeam & approbatorem consilii , & petitionis suffragatorem. Sed flagitantium importunitas efficit me morosiores quam naturæ meæ genius , & amicitiaæ tuæ reverentia patiatur. Assidue enim obtundor à molestis creditoribus , quorum nomina rejicio in spem obtinendi ejus muneris : sed tamdiu lastati sunt hoc passio , ut ulterius produci non possint. Interim vehementer vereor , nisi quid ea de re statuatur ante discessum præcipui Mæcenatis , soceri tui , quem constans rumor est cum potissimis Ordinum columinibus propediem profecturum Bergas ad expediendam lentam illam materiem induciarum : vereor , inquam , ne in multos menses negotium nostrum proteletur. Tu tamen pro cætera tua prudentia dispicies quid factu optimum esse videatur , & utilitati potius nostræ quam cupiditati morem geres. De Ordinaria tu , quanquam pene conceptis verbis ex syngrapha memet obstrinxi , ne ea de re re tibi molestiam exhiberem : tamen confido te , quæ tua est æquitas , tanto impensius cogitaturum quid

quid meritis ac virtute præstantium virorum largiendum esse videatur. Quod si proximis comitiis dederis operam ut Chiliaſtarum numero adſcribar, efficiam omni cura, diligentia & induſtria, ne te unquam benignitatis tuæ poenitere poſſit. Multis collegarum aucta ſunt ſtipendia, quo nomine illis gratulor, non invideo. ſane omnes videntur quaſi factò agmine concurriffe ad cernendam hæreditatem & legenda ſpolia maximi virorum Joſephi Scaligeri. ſi memoria defuncti, & obſervantia qua vivum colui, ſummus amor quo me dignatus eſt, gratiam & favorem conciliare debent cuiquam, nemo fuit cujus cauſam commendationem eſſe oportuit, ut ad ingentem luctum, quo ſum affectus ex ejus obitu, hoc exigui lucelli ſolatiolum adſpergeretur. Ego mihi ex veritatis conſcientia hanc laudem citra arrogantiam meo jure vindicare poſſum, quod & primus auctor exſtiterim ad eum è Gallis eliciendum, & ſuaſor atque impulſor ut ſe exorari pateretur. Sed hæc hæcenus. Vale, & vive noſtri memor, qui te colemus in æternum. Datum Lugduni Batavorum v Martii
ob 10 cix,

EPISTOLA LXXVII.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. T. D.

Hagæ-Comitis.

NEmini bono & erudito juveni, quem huc elicit ſecunda fama noſtri Lycei, & ingenii excolendi ſtudio, ignota eſſe poteſt mea ſingularis erga te obſervantia, tuſque intimus erga me favor, quem ego theſaurum præ omni patrimonio pretioſum dabo. Sed facilitas naturæ meæ ſæpe mihi imponit honeſtam neceſſitudinem, ut aut in ſermone coram, aut per literas abſens humanitati tuæ conciliem ingenuos adoleſcentes, quorum juffis precibus nihil negare poſ-

possum : ne videar , ut cum Horatio loquar.

Disimulator opis propria, mihi commodus uni.

Ex hac nota est is qui hasce literas tibi reddet. Si tituli ad momentum commendationis aliquid adferunt , ornatus est honore Magistri , & Poëtæ laureati. Recens edidit in lucem opusculum Astronomicum , quod inscripsit nomini illusterrimorum Ordinum . Rogavit me obnixè ut se socero tuo , Atlanti nostræ Reipub. insinuarem. sed prudenter hoc oneris deprecatus sum , ut summi viri gratiam majoribus auspiciis integram reservarem. neque enim promiscuis commissionibus vulgari debet hic honos. Vtinam tandem de collega Tragoræ adjungendo quipiam decernatur ! Intellexi hesternæ die ex sermone nostri Heinssii heroïs , habitam esse Baudii rationem in supplemento peculii. quo nomine plurimum me Collegio Curatorum , in primis autem benevolentiz tuæ debere confiteor. sed si eadem opera in ordinem redactus essem , nulla ex parte beneficium claudicaret. nisi forte honorificentius est quod extra ordinem nobis ob sedulam in publico munere obeundo curam ac diligentiam præmium sit decretum , quam si adscriptus essem manipulo Ordinariorum. Mihi quidem judicia bonorum & optimæ voluntatis conscientia potior est omni prærogativa sententiæ dicendæ. tamen aliquid dandum est famæ , & publico hominum errori. Quid quod perabsurdum videtur , collegam dici sine jure suffragii, Senatorem sine consilio ? quasi tu Neptunum dicas sine tridenti, Phoebum sine laurea, Mercurium sine caduceo. Sed de his erit aliàs plura dicendi locus. quamquam enim per obsignatas tabellas fidem meam quasi conceptis verbis devinxi, me amplius de talibus nugis tibi aut collegis molestum non futurum : tamen haud gravate mihi hujus pollicitationis gratiam facies , cum ex juris præscripto pacta, quæ lædunt famam & existimationem , quæque contra bonos mores fiunt , scribere non oporteat.

Plura

Plura non addam nisi ut nos tui observantissimos
amare perseveres. Datum Lugduni Batavorum
XIII Maji c1515 cix.

EPISTOLA LXXVIII.

Hugoni Grotio Dom. Baudius S. P. D.

Nagam-Comitis.

ETiam in rebus angustis regio spiritus gero,
& quia vulgatum est nimis uti opera viro-
rum ad munus legati obeundum, placuit se-
quiores sexum deligere, cui literas ad optimum
Semonem perferendas dedi, in quibus & hono-
rica tui mentio fit, & omnia pene argumenta
conquisita sunt, ut intelligat pertinere ad po-
puli salutem, ad majestatem magni Regis, ad sum-
mam legationis, nedum ad literarum dignitatem;
& ad seculi gloriam, nos aere alieno tandem libe-
rari: measque literas vim habituras syngraphæ, si
unquam veniant in manus ejus

Bina Caledonia qui junxit sceptræ corona.

Servasse tamen mihi videor, certè sum conatus,
eam moderationem, ne quid vel elate nimis, &
arroganter, vel contra, parum viriliter & genero-
se chartis committerem, unde venirem in du-
bium de bono nomine, & vestra magnifica de me
judicia dedecorarem. Quanquam enim gravis-
sime sum ab infelicitate fati multatus, & plurimis
jactor incommodis, ut multa facere cogar præ-
ter animi sententiam, quorum ipse mecum pœ-
nitentiam ago, sed, cum crudeli Medea, deterio-
ra sequor: tamen dum mihi sanum erit sinciput,
tuebor stationem hominis nec sæculo pœnitendi,
nec animo dejectissimi. Fecissem forte prudentius
si epistolam apertam ad te misissem, ut arbitrati-
mo vel tenebris damnareter, ne foris cacumen
dignitatis nostræ frangeret, vel traderetur *αὐτῷ
τῷ Σηείῳ*. Sed veritus sum ne qua mora interpo-
neretur,

neretur, animo autem cupienti & necessitatibus circumvento nihil satis festinatur. Scripsi etiam ad D. *, *ὅτιας χάρειν*, ne se prateritum doleret, quasi scilicet vehementer ipsius inter sit in partem honoris venire ut Baudii * expediantur. Scripsi, inquam, breviter, & remissive, ut loquantur Pragmatici. Ab utroque obnix peto, ut si impudens desiderium nostrum videatur, sola repulsæ vindicta contenti esse velint, nec meas ineptias in vulgus efferant. Sin facturi sunt quod cupio,

Tunc ego per populos qua sol oriturque caditque.
Sed nunc non est animus aut otium versificandi, præsertim quum adhuc per fatalem negligentiam meam errent inulti manes herois nostri Scaligeri. Tu & Heinſius noster tam admirabiliter & divinum in morem functi estis officio, ut manus horream admoveere calamo. *σὺ βας μὲ ἔχεις εὐσεβέστερα.* Valde te rogo, ut supparo sacri silentii velata sint quæ facio parum decore, neu quisquam mortalium opera tua resciscat hoc horrible secretum, utique tantisper

Dum cura ambigua, dum spes incerta futuri.
Vale, ô & præsidium & dulce decus meum. Dabam curis oppressus, sed lætitiæ propior dum tecum fabulor, VI Iunii Clō Io cix.

EPISTOLA LXXIX.

Maximiliano Vriendtio Dom. Baudius S.P.D.

Gandavum.

IS qui hæc literas tibi reddet, precibus mecum legit ut se tibi commendarem. quod facio ex animo, teq; vehementer rogo, ut, quod commodo tuo fiat, gratiam tuam ei impartiri ne graveris. Hæsterna die fui cum lectissimo juvenum pari Grotio & Heinſio, multusque non sine honore sermo de eximijs ingenii tui dotibus ulſtro citroque habitus

tus est. Significavit nobis Heinſius , te graviffimo domesticæ calamitatis vulnere afflictuſſe ex obitu filiz unicæ. Mœror tuus me animi angit obſummam benevolentiam qua te complector. Non eſt mihi in præſentia decretum ea proponere quæ faciunt ad leniendam ægritudinem. Scio enim peccatus tuum iis eſſe abunde inſtructum, quod ſi aliquam voluptatis ſpem tibi adferet hoc nuncium, ſcito me & Heinſium heroem cis paucos dies ad te eſſe ituros , ut familiari colloquio ſublevare poſſimus curam & ſollicitudinem

Qua nunc te coquit & verſat ſub peſtore ſixa.

Tuningius erat etiam heri nobiſcum, qui ambitioſe me oravit , ut ſedulo cauſam ſuam apud te agerem , quod ſic ex abrupto à te dicceſſit. ego vero reſpondi quærendum eſſe illi alium oratorem , me tam abſurdæ cauſæ advocacy nolle ſuſcipere. Tamen rogo te ut homini ignoſcas : intelligit ſe largiter peccaſſe , & vir eſt ab omni fūco alienus ad exemplum antiquæ ſimplicitatis. Vale vir clariſſime , & nos ama. Datum Lugduni Batavorum poſtridie Kal. Sextil. clō lō cix.

EPISTOLA LXXX.

Maximiliano Vriendtio Dom. Baudius S. P. D.

Gandavum.

NEgligentia largiter à me peccatum eſſe fateor , vir amiciffime , quod ex quo tempore à vobis diſceſſi , nihil literarum ad te miſerim. Cauſas plures dicis gratia poſſem allegare , ſed nihil eo eſt opus ad tam candidum & ſincерum peccatus. Inertiæ occaſionem attulit exſpectatio adventus tui una cum Heinſio noſtro, cujus jam ſpes , ut cum Plauto loquar , decollavit , prout eſt anni tempus. Fama, quæ de magnis vitiis nihil latere patitur, proculdubio vobis indicium

cium fecit amplissimum Præsidem D. Richardo-
tum graviter ex morbo laborare apud Atrebatum.
quam ego fortunam vehementer doleo tum publi-
co nomine, tum præcipue meo. Siquidem illius
ergo potissimum huc veni. sed spero futurum ut
valetudinem ejus in solido locent propitia Belgis
numina. Reverendus Decanus etiam cupide vos
exspectavit, & nos excepit omni genere humani-
tatis. Fui per triduum Lovanii, & inde huc sum
reversus una cum humanissimo Puteano, & in-
signi viro Carolo Molinæo præfide rationum. Se-
renissimus Princeps à pedibus æger esse dicitur,
ita ut per biduum non interfuerit sacris, nec ejus
videndi hætenus potestas fuit. Non committam
tamen quin ipsius Celsitudinem salutem ante-
quam ad Batavos revertar. Plura non addo, nisi ut
nos ames, & salveas cum tota familia. Datum
Bruxellis III Septembris MDLXX.

EPISTOLA LXXXI.

Maximiliano Vriendtje Dom. Baudius S.P.D.

Gandavum.

HÆc scribo festinabundus ad nostros Bata-
vos, à quibus opinione diutius absui, blan-
da vi coactus ab humanitate præstantium
virosum, quibus quod innotuerim grande susce-
pti itineris pretium puto. habent omnino hæc lo-
ca aliquid *ἡλυστικόν*, ut ægrè mentes honestæ inde
avelli possint. Sed non erimus feræ bestię, ut re-
deundi animum amittamus. Tu supra omnes amo-
re & amoenitate ingenii emines. verum non est
mihi nunc decretum laudes tuas verbis implere.
Nuper dum propero, sum oblitus tradere privi-
gno literas & documenta quæ faciunt ad causam
rugurioli istius quod nos habemus. Ea dedi huic
nuncio, qui se fideliter perlaturum pollicitus est.
Quamquam hæc levia sunt infra dignitatem tua-
rum

rum curarum, tamen rogo, ut interdum aliquid vacui temporis huic quoque rei impartire digneris. Mutuum libenter faciam, ubi jure tuo uti voles. Ignosce festinationi & incuriæ scriptionis. alias dabitur opera ut simus diligentiores. Vale cum tota familia, & nos amare persevera. Datum Bruxellis VII Septembris clō 13 cix.

EPISTOLA LXXXII.

Maximiliano Vriendtso Dom. Baudius S.T.D.

Gandavum.

Humanitatis & hospitalitatis tuæ grata recordatio vivet in animo,
Dum memor ipse mei, dum spiritus hos reget artus.

Atque utinam alio munere quam literarum officio, & gratiarum actione defungi possem, ut scires me ingenti beneficio non imparem videri. Sed nec generosa tua liberalitatis indoles requirit mutuum redhossimentum, nec mea sors præbet ejusce rei copiosam facultatem, nisi abunde gratiam relatum fore interpretaberis, si meritorum tuorum gloriam memori mente conservavero. quod ni fecero, causæ nihil dico quin expungar ex albo honestorum hominum, judicerque reus summiæ ingratitude, quo genere mortalium terra nihil pejus creat. Sed quoniam sanctæ necessitudinis vinculum, quod mihi tecum intercedere pateris, non est astimandum ritu & modo vulgarium amicitiarum, segregabo proletarium sermonem, & uno verbo dicam me vel Solduriorum lege tuum semper futurum. Quum ad vos profectura esset hæc tabellaria, quæcum mihi vetus est sed incolumi pudore familiaritas, existimavi me recte & ordine facturum, si causam ejus æquitati tuæ commendarem. Sed hac lege, si justæ videbuntur ejus preces, & ne meus antiquus

antiquus studiorum commilito * intelligat me per literas ea de re tecum egisse. quanquam fas & æquum præponderare debet omnibus propinquorum atque amicorum rationibus. Verum, nolim tantum mihi jus sumere, ut te, quem merito plurimum observo, cupiam ob alienæ personæ gratiam incurrere in offensam hominis conjunctissimi. Quod tamen sine incommodo tuo fiat, & egenæ & non injusta roganti adesse non dedignaberis. De domuncula nostra si quid spei sit reliquum, facies me, nisi molestum est, verbo certiores. Heinsius noster tuo nomine mihi retulit non liquere de ullo decreto, nec si interverit jure factum videri. Si nec fisco addicta, nec ob causam non solutorum redituum per decretum legitimo more celebratum alienata fuit, res est in salutis vado. Facile impetrabo à serenissimo Principe vendendi potestatem. Sum enim ab ejus clementia perbenignè auditus, & tam humanis verbis exceptus, ut nihil dici possit humanius:

*Qua mihi semper erunt imis infixa medullis,
Perpetuusque animi debitor hujus ero.*

In hoc felici omine finiam, teque cum tota familia, cumque privignis salvere, & bene rem gerere Deum ex animo venerabor. Datum Lugduni Batavorum XVIII Octobris Clb Id cix.

EPISTOLA LXXXIII.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S.P.D.

Flagam-Comitis.

EX consilii tui sententia, cujus voluntas mihi instar legis est, effeci ut intelligeret Lontius non tantum me haud deslitisse à petitione muneris Historici potentissimorum Ordinum, sed è contrario certam obtinendi spem concepisse, partim

tim favoris tui fiducia subnixum, partim quod sine injuria, certe nisi cum honoris nostri imminutione non potest alteri quam defuncti Merulæ successori Sparta hæc exornanda mandari. Præcipuè vero (cur enim bona nostra non norimus, aut ea publico non applicemus bono?) quia nemo vivit sub ditione atque imperio Illustrissimorum Ordinum, qui majore animo & feliciore successu rem eam effectum dare possit. Itaque humanitatis tuæ genium adjuro atque obtestor per Deum immortalem, per fas Christianæ charitatis, per vinculum sanctæ fidei, & quidquid apud gentes venerandum atque antiquum habetur, impone tandem optatum finem diuturnæ expectationi, neu me patere longius versari inter sacrum & saxum sub ictu creditorum qui meas aures assidue molestis vocibus circumsonant, ut defæcato animo studia doctrinæ tractare nequeam. Lentus & miserandus ille languor, qui me charissima conjuge orbavit, idem me sumptibus exinanivit, ut triennali stugalitate non possim explere lacunas æris alieni, nisi adventitiū aliquod lucrum dexter Mercurius obrulerit. Is tu esse potes, si serio totum Vander-Mylium heroem in gratiam summi tui cultoris impendere dignatus fueris. Recte dicebas nuper, Nihil aliud posse locare in solido, & ad portum bonæ spei appellere quassatam ratem Baudii, quam opimum aliquod conjugium. sed procax istud genus divitum ac fortunatarum mulierum spernit viros fama meritisque celebres, nisi censu quoque censeantur. Quod si tua forti fidelique opera nostris rationibus hæc accessio honoris atque emolumentum facta fuerit, enitar totis viribus ut nulla res & patriæ majori ornamento, & tibi solidiori gaudio futura sit. Sed plane mature factum opus est: alioqui cura & ægritudine contabescam miser, aut præceps consilium sequi cogar à necessitate, quæ legem & rationem omnem frangit infirmatque. Ab urbe Gandavo literas accepi, quibus significatur optimam esse spem recuperandi laris materni, sed, ut loquar cum

cum Plauto, *manus nostra oculata sunt, credunt quod vident*. Si quid isthinc obvenerit, id omne in lucro deputabitur. Vale decus & præsidium meum. Datum Lugduni Batavorum, x Martii Cls Is cx.

EPISTOLA LXXXIII.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S.P.D.

Hagam-Comitiq.

Hesternæ die multus mihi sermo fuit cum collega recens Haga reverso, non sine libera indignatione, quod ex relatu amicissimorum hominum intellexissem eum diſcitare, nihil esse causæ cur amplius læter inani spe de obtinendo munere Historici potentissimorum Ordinum. jam enim familiarem vestrum (scis quem hoc e-logio designem) esse in possessione istius Spartzæ idque accidisse mea potissimum culpa, quod rationem petitionis meæ secum non communicassem. quasi scilicet unus ille sit promus & condus talium officiorum, à cujus nutu & arbitratu mentes publici consilii pendeant. Dixi quod ingenuitate naturæ meæ dignum erat, hanc mihi fuisse causam non communicandi secum consilii, quod nullas in ea re suffragii partes obtinere, & satis mihi præsidi foret in tua unius fide ac benevolentia. qua fretus certam animo fiduciam concepissem, non alii cessuram istam provinciam quam nobis. & recte atque ordine facturos, si qui sunt competitores, si ab irrita contentione destiterint. Nam si ea spes me frustrata fuerit, omnino cogar à præſenti necessitate consilium præceps mutuari, quod mihi refrigerato ardore per otium displicebit, aut forte dicam cum Themistocle, *Perieram, nisi periissem*. Quævis vivendi conditio potior est homini generosæ indolis, & ad res altas genito, quam assidue divexari

O

solli-

sollicitudinibus haud magni quidem pretii, sed quæ sublimes animos de tranquillitatis sede dējiciunt, ut nihil aternitate dignum meditari queant. Vota mea non sunt ambitiosa, nec supra spem mediocrium virorum. Illud unum precibus paciscor, ut quod reliquum vitæ fata Deusque adjicient, minimo cum strepitu nec sine bonorum gratia & approbatione extra importunæ paupertatis aleam possim traducere: ut quandocunque ex rebus humanis concessero, posteritas famam nominis nostri grata recordatione prosequi non dedigne-
tur. Huc secundum animæ salutem dirigitur scopus mearum cogitationum. Nam ut me fortunæ rivus inauret, nec avide nimis desidero, & fatum meum magis videtur esse capax magnæ gloriæ quam opulentitatis. Interim si possem in nassam matrimonii illicere fœmininum aliquod opime dotatū (agnoscis heic facundiam supplementi chronicorum) non aspernarer dona deorum. Sed ad eam spem aspirare non audeo, quamdiu mihi certamen erit cum hydra molestorum flagitatorum, atque adeo (ut nihil dissimulem) nisi ante tuum in Galliam discessum confit, quod tamdiu te rogo atque obtestor, prorsus animum despondeo, nec erit ullus usus seræ nimis & intempestivæ medicinæ. Scio, & in memoria habeo quæ dici solent de captandis occasionum momentis & temporum opportunitatibus, sed interim expectando conficior miser, capitis nives me propinquæ mortis admonent, ætas labitur, studium cum spe senescit, agendi tempora cunctando consumuntur. Sentio etiam magno cum dolore, neque enim mihi cornea est fibra, quam perexigua nostri ratio habeatur. Adhuc inter extraordinarios accenseor, non sine publicæ ingratitudeis exprobratione, & suffragii jura nondum habeo inter eos qui nec ætate, nec doctrinæ insignibus, nec fama aut meritis sunt ullo pacto nobiscum comparandi. Quid? quod tam illiberaliter deducitur de honorario. Sed finem imponam & epistolæ, & querelis, quas dolor haud voluntas
ex-

expressit. Vale. Datum Lugduni Batavorum XVII
Martii clō 15 cx.

EPISTOLA LXXXV.

Hugeni Grotio Dom. Baudine S.P.D.

Hagam-Comitis.

IS qui hæcce literas tibi reddet , meus popularis
 ὁ ἄνθρωπος ὅστις , saltem VVallonica tellus generis
 cunabula nostri eduxit illum εἰς φάτις καλῶς.
 Permagis scilicet refert , id horrible arcanum à
 Fisci patrono non ignorari: sed quod ad rem ma-
 gis attinet, multos annos factum est , postquam a-
 vunculus ejus optimo sane legato Gallicas Eccle-
 sias locupletavit , ea lege ut ex annuo proventu
 tres alumni in spem ministerii educarentur. Ea vo-
 luntas perperam mendoseque neglecta fuit ab
 ordine Ecclesiastico: qui nisi quod ipse facit , ni-
 hil rectum putat. Nolim totum unctorum gregem
 imperitiæ vel injustitiæ nomine suspectum habe-
 ri , ἀλλ' ἀγγεῖλος εἶμι , verum didici fabulariæ, &
 scapham appellare scapham. Lis coram supremo
 Senatu disceptatur, & publicæ utilitatis, cui te con-
 tumaciter adesse decet , interesse arbitror , ut cau-
 sam noris. Lar Noster est advocatus huic litera-
 rum portitori , agnoscis Sidoneitatem , qui se
 immortalis beneficio humanitati tuæ devinctum iri
 profitebitur , si eum vel tralatitia parte favoris , &
 humano alloquio fueris dignatus. Vale. & ignoste
 παρρησιας ἡ. Dabam festina manu XXIV Martiæ
 clō 15 cx.

O z

EPISTOLA LXXXVI.

Iac. Augusto Thuano Dom. Baudius S. P. D.

Lutetiam Paris.

Quod parcus sum & infrequens in perfungendo literarum munere, vir multis nominibus mihi plurimum observande, facio adductus reverentia quæ virtuti tuæ dignitati-que debetur: Nam etsi comitas & commoditas morum tuorum eam mihi licentiam familiariter indulget ut possim ex quacunque occasione testari meam erga te observantiam: tamen impediior verecundia, quo minus audeam inani scriptione gravissimas occupationes tuas interpellare, ne peccem in publica commoda, quibus promovendis omnes curæ tuæ & cogitationes consecrantur. Illud ab humanitate tua postulo, ne silentium meum in sequiorem partem interpreteris, quasi quidquam sit imminutum ex pristino cultu quem meritis tuis devovi, & ad ultimum usque spiritum religiose conservabo. Non alio nomine magis gloriolus gratulorque felicitati meæ, quam quod fata mihi aditum ad illustrem gratiam tuam patefecerunt, quem consentiens fama celebrat tanquam primarium sæculi virum ingenio, doctrina, iudicio, & amore omnium laudum atque rerum honestarum. Sed fas piunique non est *ἀδὲρ καὶ παῖς* summa nomina venerari. Finiam cum humili voto, ut nos tui observantissimos benevolentia complecti digneris. Datum Lugduni Batavorum Kalend. April. cło 1601.

EPI-

EPISTOLA LXXXVII.

Maximiliano Vriendtio Dom. Baudius S.P.D.

Gandavum.

Q Vanquam ex prudenti consilio vaferrimi poëtarum, etiam atque etiam adspiciendum est quem cui commendes, & hanc reverentiam humanitati tuæ deberi censeo, ut ea non sit promiscuis commissionibus profananda: tamen quum natura factus sis, & consuetudine exercitatus ad bene merendi gloriam, non possum etiam deceptus ab ingenii mei facilitate discedere, nec amicorum desideriis suffragationem denegare. Quo in numero est is qui hasce literas tibi redditurus est. Nam quum optime ex indicio famæ sciret, quod minimè est obscurum, & auctoritatem tuam fide atque industria quæsitam isthic plurimum pollere, & nos accenseri inter ordines tuos haud infimæ postremæque admissionis, pro singulari beneficio rogavit ut se benignitati tuæ commendarem. Causa ejus, quam in urbe vestra habet, concredita est iisdem patronis, quibus nostra revindicatio Laris materni. Scio rem tibi ex animo esse curæ, nec privigni tui studium ac diligentiam egere ullius incitamenti. Nihil tamen nocet addere calcar ultro currenti equo, ad exemplum summorum militiæ ducum, qui eos potissimum oratione ad virtutem accendunt quos animo forti, & ad præliandum paratissimo esse vident. Idem ego partim admonitu tuo, partim meæ spontis impulsu feci, ut quoad salvo judiciorum ordine licet, omnes morarum & tergiversationum ansæ præciderentur. Meo quidem sensu res est summaris & expeditæ cognitionis, sed hallucinari possum, ut plerumque solent, qui de propria causa sententiam ferunt, & ex transverso sæpe incurunt difficultates, quas illi soli norunt qui in re:

O 3

P 12

præsenti versantur. Itaque iudicio meo non est magnopere fidendum. dabitis tamen vñiam animo cupienti, cui nihil satis festinatur. Virgeor quibusdam domesticis incommodis, haud magni quidem momenti, sed quæ tamen tranquillitatem mentis interturbant, & erectam indolē de statu deiciunt, at nihil amœnum aut Musis amicum muginari commentarique possimus. Ne tamen absque donario genium tuum propitiare postulem, mittit tibi noster Ianus Rutgerius, flos & ornamentum studiosæ iuventutis atque hujus Academia, orationem de qua puto me tecum esse locutum. Videbis nos in simpulo fluctus excitare, quos pater Oceanus in magno mari. Favebis opusculo vel auctoris causa vel editoris, qui tuas dotes ac virtutes in paucis admittatur, & dignus est quem adsciscas in numerum tuorum. Id erit utrique nostrum vehementer acceptum, nec te unquam benignitatis hujus poenitebit. Vale, Vir clarissime, & nos, quod sedulo facis, amare persevera. Dabam Lugduni Batavorum Kal. April. 1610.

EPISTOLA LXXXVIII.

Cornelio vander-Myle Dem. Baudius S. P. D:

Hagum-Comitis.

QUum dubius hærerem, an crastina die summo mane essetis discessuri, priusquam abeunti prosperam professionem & feliciem rerum successum comprecari possem, præmisi hunc literarum fasciculum, quem alicui è tuo comitatu velim committas, ut perferendi ministerio defungatur. Scio non fore ingrati magnis illis viris, cum quibus mihi intimæ familiaritatis usus intercessit, meam per literas compellationem. Anhelebat animus, una vobiscum proficisci, sed nec ordini nostro muneri que conveniens erat sine publicæ authorita-

ritatis mandatu hoc iter suscipere, ut Baudius esset pater & assecla turbæ famulantium, nec adhuc perducta est ad liquidum Stapeliana lrs, unde mihi spes affulget milleriam coronatorum, quæ summa posset locare in solido fortunam nostram extrateli jadam creditorum, qui me assiduis flagitationibus adeo obtundunt, ut quo me vertant quidve consilii capiam prorsus ignorem. Vos quidem quibus res sunt secundæ, quique facillime agitis, non admodum consideratis, quibus conficiantur incommodis præclara ingenia, dum eorum opera & industria publicis usibus deserviat. Sed qui servit altari, debet vivere ex eo. Non sum tam degeneris animi, tam derelictus ab omni bona spe, ut perhibent fuisse summum Philosophum & familiarem Periclis amicum Anaxagoram, qui quum à principe civitatis viro curis publicis occupato jam senex negligere, capite obvoluto vitam inedia finire decrevit. Sed possum usurpare vocem qua Periclem affatus est serio sed fero lamentantem, quod talem in Repab. gerenda consiliarium amitteret, *Quibus lumine opus est, hiolum lucerna affundunt.* Mihi adhuc adest vigor ætatis, est animus capax magnarum cogitationum. Nullum est munus tantum, quod cum dignitate & utilitate publica sustinere non possimus. In vita invidia fatebitur olim, me non vixisse dignum qui cum importuna paupertate colluctarer candida posterorum gens de nostra mediocritate incorruptius sententiam feret. Fraudatus sum vestræ liberalitatis fructu ob carmen pessime intellectum à malignis iudicibus, quos suffragio suo juverunt homines imperiti linguæ, & me inauditum indefensum judicarunt convictum criminis, à cujus suspicione sum alienissimus. At cordati viri nullum è nostris poematibus majori admiratione prosequuntur. Hæc liberius apud te quæror iusto dolore incensus, quod nemo hodie vivit, à cujus gratia, auctoritate & benevolentia secundum Deum magis pendeam. Non cupio esse

esse oneri, sed honori nostris Ordinibus, & huic sæculo. Libens gratis operam impartirer, sed vetat duris urgens in rebus egestas. Si liberatus essem ære alieno, Rex Persarum non viveret me fortunatior. Sed nimis multis te moror, cras (Deo volente) coram te videbo. Dabam raptissime IV April. clo
b ex.

EPSTOLA LXXXIX.

Maximiliano Vriendtie Dem. Baudius S.P.D.

Gandavum.

VBique generosi spiritus & ingenui candoris vestigia in literis tuis apparent, nusquam illustriora quam in postremis. Animum tuum exesculet majorem aut intactum vitiis hujus corrupti sæculi, quo simulatio & dissimulatio inter primarias virtutes à plerisque deputatur. At nos venerabile nomen aut numen potius amicitiz colamus, cujus præcipuum munus est, unum idemque sentire. Quanquam in causa religionis, quo maxime vinculo mentes inter se jungan- tur, nonnihil diversitatis est, tamen in capite ac fundamento bene convenimus. nec quidquam minus humanum aut consentaneum cum Christiana charitate arbitror, quam odisse quenquam ob discrepantiam opinionis; hand secus ac si medicus irascatur ægro quod ægroter. Sed jam non addixi operam ut instituam philosophari, quanquam nullum tempus est inopportunum differendi de rebus fructuosis, tuque pro agnata morum comitate boni consulis nostras hallucinationes. Sed redeo ad epistolam tuam, quæ multis nominibus mihi fuit acceptissima, quod ubi Vriendtium re & nomine talem ad vivam effigiem expressum intueri visus sum. De pragmatico nostro negotio, totam rem facio tui arbitrii, tuæque mando fidei & prudentiæ. Ratum habiturus sum quidquid ex consilii
tui

ta sententia privignus fecerit. Si tamen existimaris tanti esse, ut presentia Turni opus sit, summam è re nata occasionem isthuc eundi, magis equidem te ut videam ac tecum de tota vitæ in posterum instituendæ ratione mediter, quam ut de hærediolo materno transigam. etsi nunc ob nugæ & quiskilias vehementer sollicitor, ut animus secum in gratiam vix reverti queat. Corvini procuratoris & scriptio & diligens opera me devinctum tenet beneficio, cuius suo tempore non immemor ero. Testatus essem meum erga se studium per literas, sed hæc effudi quum essem in procinctu ut Ultrajectum proficiscerer. Vale cum tota familia. Proximo tempore exsolvam debitum de carmine. nunc non fuit in manu mea, ut quidquam Musæum pangerem. Scis ista non procedere nisi animo deducta sereno. raptissimè XI^{ta} April. cl^o Id^o ex.

EPISTOLA XC.

Gerardo Vossio Dom. Baudius. S. P. D.

Dordrechtum.

PEcco largiter, amicissime Vossi, & adversus promissi fidem, & adversus sacrum hospitalis tesseræ, quod tamdiu superfederim à scribendo, cum sim à te omni genere profusissimæ humanitatis exceptus. Nec me hercule, si sine fuco ac fallaciis more majorum veritas fatenda est, non aliam tantæ cessationis causam prætexere possum, quam blandientis inertix dulcedinem, & constantix tuæ in amando fiduciam, qua fretus sæpe sum in officio fungendo tardior. Non te fugit veriloquium Taciti, pronunciantis *invisam primo desidiæ postremo amari*. Domestici exemplum me vides, ne quæram foris. Quum tamen haud queam diffiteri quin culpam

○ 5

com-

commeritus sim, tamen causæ dictionem non me-
 ostabor, ne facilitati & indulgentiæ morum tuo-
 rum diffidere videar. Illud enim longe scio abesse
 ab ingenuo tuo candore, ut quicquam sequius
 velis ominari de meo propensissimo erga te affe-
 ctu; quem, *dum spiritus hos reget artus*, sanctum &
 inviolatum conservabo. *Ἐταῦτα μὲν δὴ ταῦτα*. ne-
 que enim artissimum illud necessitudinis fœdus,
 quod inter nos & animorum affinitate, & com-
 munium studiorum vinculo, & mutuis officiis vi-
 tæ sancitum est, eget verborum proletariorum ac
 publicorum adminiculis, ut vim ac stabilitatem
 suam tueatur. Segregabo itaque minime necessa-
 rium sermonem, & missis ambagibus revertar in
 viam. Quo magis & naturæ meæ genium ex-
 cutio, & rerum mearum rationes considero, tam
 magis adducor in eam sententiam, ut de aliqua
 conditione nuptiali serio dispiciam. Sed, ne
 quid te celem, diuturnus uxoris languor, & pa-
 rum diligens privignæ cura in administranda re fa-
 miliari circumvenit me difficultatibus æris alieni,
 adeo ut duorum annorum frugalitate ac parsimo-
 nia vix ac ne vix quidem supplere possum hanc ja-
 cturam, nisi aliunde *ἐπαξίον* le obvenerit. Sed non
 sum tam improvidus paterfamilias, ut incertam
 spem in censum referam. Lucro apponendum
 est, si quid bona sæva objecerit. Ut regrediār
 unde abieram, nec decipere nympham ullam, nec
 ipse decipi cupio. Quocirca bene constitutam es-
 se oportebit à fortunis, si qua huic hominī nube-
 re dignabitur. Nec indigni videmur, si sunt sua
 præmia laudi, quorum ratio habeatur à non insi-
 piente marito. Veteribus amoribus meis ex ani-
 mo volo, nec ullam præoptaverim, si ad cate-
 ras dotes accedat etiam copiosus imber, qui olim
 per impluvium defluxit in sinum Danaës. Nam
 tute satis intelliges, etiam me tacente, quam pa-
 rum ex utriusque usu foret famam jungere cum
 siti, & prolem generare in spem esuritionis.
 quamquam ab importuna pauperie nihil mihi peri-

periculi eritis, si quidem animo à curis vacuo sacra mea unquam commovere cœpero.

Ἀλλ' ἢ μὴ τοιαῦτα θισὼν ἐν γένοιται καὶ ταῦτα.

Nisi molestum est, velim aliquid temporis impartiare disquisitioni quo loco res ejus sitæ sint, nam quin vivat nostri memor, & non immunitis amorum, nullus dubito. D. Polyander, optimus & eximius virorum, haud gravate in partem istius officii sese adjungi patietur, si hominis humanitatem perspexisse mihi videor. cui quod hoc tempore non scribo benignus ignoscet, alias hæc culpa resarcietur. Vale φίλτατον υἱότα, καὶ ἡμεῖς φίλων διατίλει. Kal. Iun. clō
b cx.

EPISTOLA XCI.

Gerardo Vossio Domo Bandinæ S.F.D.

Dordrechtum.

Quanquam non est tam arctæ necessitudinis, quæ nobiscum intercedit, verba ad dimensum exigere, aut officiorum vices importunius postulare: tamen non possum dissimulare quin animi pendeam, ut certior sim de statu nostrorum, si Veneri placet, amorum. Patrem, qui jam tam conclamatus & plane depositæ salutis erat, quum isthic essem, transmigrasse ad beatorum sedem nullus dubito. quippe qui vix unquam mortalem audisse mihi videor animo & sermone magis obfirmato ad excipiendam humanæ conditionis legem, ad quam omnes nati sumus, ut denascamur. Quanquam in crudo parentis luctu non videtur opportunum tempus de conditione thalami mentionem facere, tamen nihil obstat quo minus ἀποδοῦναι τῆς ἐπίας inquisitio suscipiatur, αἷμα γὰρ τῶν χρημίστων ἐδὲν ἔστιν ἀποδοῦναι τῶν δειόντων. Si mihi adessent facultates Themistocelis. non deesset eadem animi generositas. Is malebat generum opibus carentem, quam

O 6

opes.

opes viro generoque destitutas. Quanti inter sit hodie esse *δ' πίνθησεν*, ne longinqua exempla quaranus, illustre documentum præbet ****, cui quidem multa suppetunt optanda bonis, nec impar est honorificis muneribus, tamen negari non potest cum virtuti atque industriæ plurimum debeat, non nihil etiam esse quod affinitati & favori Arlantis nostri queat imputare. *ἀλλ' ἔκ' ἐμὸν τῶτον ἐπιμαλῆδαι*. interim liberi sumus. nec indigni qui præclaram patriæ operam navare possimus. Semper heroicum illud spe & studio concupivi,

Αἰὲν δ' εὐσέλων ἐ' ὑπερείσχειν ἑμάρται ἀλλων.

In quo magnifico omine desino, teque *χαίρειν ἐ' δ' ὁρᾷ πειν* ex animo voveo. Datum raptissime
XIX Junii Cls Io cx.

EPISTOLA XCI.

Ioanni Polyandro Dom. Baudius S. P. D.

Bordrechtum

QUanquam ego & meo sensu & iudicio humanitatis tuæ nihil videor peccare adversus religiosam dignitatem muneris tui, quod tam familiariter amores meos fidei ac prudentiæ tuæ concedere non dubitavi: tamen ne sordium & illiberalitatis nomine tibi suspectum sit nostrum inquirendi studium de censuræque familiari sobolis Remigianæ, seu Textoriæ malis; recte & ordine me facturum putavi, si simpliciter & aperte causam istius propositi significarem. Modica sorte & inculcata paupertate contentus esse possum, ut si quisquam mortalium, & hunc fructum cottidie magis colligere studeo ex tractatu honestissimorum studiorum, ut mihi bene cum fortuna mea conveniat, & ut insanis cupiditatibus modum ac frænos imponere queam. Quam multis enim non egemus ad hanc brevem vitæ viam *οὐδ' ἀδύμια* traducendam? Sed seclusis
amba-

ambagibus, & omissis in praesens Philosophorum
sententiis, scire debes me partim ob pene trien-
nalem uxoris languorem, partim ob parum fide-
lem peculioli nostri administrationem incidisse
in res alienum, cui dissolvendo agere par esse
possit frugalitas & parsimonia trium aut quatuor
annorum, nisi quid adventitii bona fors, aut o-
pima dos objecerit. Id arcanum sine scrupulo
conscientiae non sustinet *δυμὸς ἀγνώσκει* celare,
nisi forte si qua nympha nobis favore coeli desti-
natur tam amplis opibus ac facultatibus, ut no-
mina nostra expedire possit haud minore suo in-
tertrimento, quam si ex laeta segete manipulus,
aut ex uberi vindemia racemus deruatur. Quan-
quam voto meo pauca sufficiunt, tamen hoc a-
gendum est, ne spernantur *θεῶν ἐπιχόδια δόξα* :
& multis hoc est persuasum, huius homini suo
tempore non defuturam luculentam aliquam
conditionem. Ego quoque spes meas ut non re-
fero in rationes accepti, sic nec temere tanquam
rem vacuum cuilibet aucupanti vel occupanti
permittam. Tu vero me tacente satis intelligis
quam parum ex usu utriusque foret *τὸν λιμὸν &
τὴν πείναν* infelici contubernio invicem socia-
ri. Quocirca nisi tam bene fundatum sit patrimo-
nium amicæ, quam unice diligo, ut sine nota-
bili incommodo nostris difficultatibus mederi
queat, in rem communem est ut aliud mihi sub-
sidium prospiciam. Quod ne in eam partem ve-
lit interpretari, quasi quidquam detrimenti cepe-
rit amor ille pristinus quo juvenulam forma &
ætate florentem sum complexus, testor ex ani-
mæ sententia me hoc ejus causa facere ne liberos
educemus in spem egestatis atque esuritionis. In
cæteris jubeo eam bene sperare, & si mihi un-
ctius aliquid obtigerit libenter filium ipsius gra-
tis admittam in convictus nostri societatem, ubi
ad eum processus gradum venerit, ut cum fructu
publicis Academiæ recitationibus interesse possit.
Nec hoc solum, sed peculiari jure disciplinam
ejus

Ejus commendatam habebo, tanquam si ex me natus foret. Id ut sine fūco & fallaciis nuncupatione verborum testor, ita velim ad honestissimæ matris aures te interprete perferatur: non committam ut vanitatis argui queam, & ejusmodi officium haud levis erit momenti ad leniendum mœrorem, quo conflictatur ob decessum parentis. Vale, Vir reverende & mihi multis nominibus clarissime. Datum Lugduni Batavorum XXIV Junii Cls Io cx.

EPISTOLA XCII.

Gerardo Vossio Dom. Baudius S. P. D.

Dordrechtum.

DE Remigio mira sunt quæ memoras, cum tam diu vivam mortem & mortuam vitam traxisse. sed admirationem meam minuit domesticum uxoris exemplum, quæ stupentibus medicorum filiis spiritum jampridem damnatum ultra mensis spatium produxit. Ad summam, quemadmodum (ut ait ille,)

— vis improvisa lethi,

Sape rapit rapietque gentes.

ita mors interdum venit lento gradu, tradiusque mortalium opinione. quocirca semper in procinctu esse debemus ad excipiendam dici decretoria legem, quum nemo sit tam florens ætate ac viribus juvenis, qui sibi crastinam lucem ausit polliceri, nec rursus tam confectus ævo senex, aut ab omni spe derelictus, quin ei interdum aliquid induciarum detur ad commentandam mortem, hoc est ad exercitationem veræ non simulatæ philosophiæ. Qui nihil aliud toto vitæ suæ cursu meditatus est quam ut bene moreretur, huic optime constat ratio anteaetæ ætatis. Sed me mortalitatis & humanæ conditionis contemplatio abripit extra limites argumenti epistolici, nec otium est jam sapientia verba funditandi, quanquam scio id tibi esse

CENTVRIA II. EPIST. XCII. 329
 esse non nolenti; apud quem licet nobis hallucinari. Sed ut à lessio ad lusus, à tumulto ad thalamum, à rædis funeralibus ad nuptiales veniamus, omnino & animus suadet, & rerum mearum ratio flagitat *ἡμετέρας μετέργαδαι ἔργα γάμοιο*, non tantum ad discutiendum solitudinis tædium, sed ut rei familiari prospiciatur. Carere non possum sine multis incommodis consorte, cui Baudius tanquam animæ dimidium euræ sit. Cæterum ut ad reverendi viri D. Polyandri curam & diligentiam me remittis, ita eundem optimæ fidei debitorem tibi delego, si quid sigillatim de meo in amoribus sensu scire desideras. Quanquam enim quædam ad eum scripsi, quæ non sit ex dignitate nostra proferre in vulgus, tamen nihil rerum mearum cupio tibi esse clausum aut obsignatum. Ea porro est inter vos animorum conjunctio, is amicitia usus, ut neuter arcanorum alterius expers esse debeat, mihi porro nihil æque in votis est, quam ut adsciscar tertius in tam præclari consortii societatem. Vale cum universa familia, *καὶ δὲ καὶ ἡμεῖς, καὶ* meis verbis salute plurima conjugem impertiare *δίδω γυναικῶν*. Datum Lugduni Batavorum VII. Kal. Quintiles clob ex.

EPISTOLA XCIII.

Gerardo Vossio Dom. Baudius S. P. D.

Dordrechtum,

D Oleo ex animo, humanissime Vossi, te tantum oneris ac laboris in gratiam meam suscepisse. Nam etsi sincero affectu. nympham illam prosequor, tamen magis liberandæ fidei religionē, & veterū repromissionū ultro citroq; stipularum memoria adductus sum, ut consortiū ejus ambire non dedignarer, quam formæ lenocinio, vel

vel divitiarum conditione. Nolim factum, ut duobus viris, quos jure maximi æstimo, curam istius conciliaturæ demandassem. Neque enim sum tam desertus à bona spe, ut sollicitis precibus, aut diligenti cautione depæisci debeam, ne Baudium maritum fastidire velit. Quod siccas se animas amare ait, scio quorsum tendat, nec intercedo, quin Cereri se totam voveat, aut ætatem careat temeto. mihi sententia dia prisci Cratini magis arridet, quam factis approbavit magnanimi Catonis virtus, quæ sæpe mero incaluisse perhibetur. Stat à meis partibus tota manus Poëtarum, genus hominum integrum vitæ scelerisque purum. Non tam parvipendo gloriam carminum, ut aquæ potior esse consuescam, præsertim in hac sera ætate. Quocirca ne amplius inducat in animum leges magistras ferre sine populi suffragio, simpliciter edico me conditionem ejus nihil morari. sed inserim gratias immortales habeo utrique vestrum, quod tantopete mea causa laboraveritis.

Tam tener dono, quam si dimittar onus.

Multum item te amo, quod me celandum non putasti hoc horribile secretum. Malignitas obtruncatorum nihil aliud in nobis fugillare potest, quam quod nimis commodus sum convivator, & interdum largius adspersor flore Liberi patris. Sed ut Sertorii miles caudam equinam depilavit sensum carpendo, sic operam cottidie magis magisque do, ut diligentius vivam, & ad cæteras laudes, quibus fremente invidia clari erimus postgenitis, temperantiæ virtutem & sobrietatis adjungam. Velim eos, qui tam curiosa indagine papulas nostras observant, perpetuum vitæ tenorem atque ordinem considerare, & quam assidui simus in tuenda publici muneris statione, tamen interdum, ut est ingenium humanitatis plusculum sodalibus & innoxia hilaritati indulgeamus. Didici ex Horatio heroë, is porro autorem habuit Græcum haud ignobilem, cujus tamen nomen mihi jam non succurrit festinanti, sed Horatius

ratius bonæ fidei debitor est , nec opus habet sponfore. is me docuit , ficcis omnia dura Deum proposuisse , nec aliter pelli mordaces sollicitudines , tranquillitatis tyrannas , quam dulci Lyzo , seu Lenzum mavis. Rutgerium , qui mihi præsto aderat , cum literas tuas accepi , nomine tuo salutavi , & , ut ei nihil clausum aut obsignatum esse patior , epistolam cum eo communicavi. Misurus est ad te proximo die Dominico libros de quibus secum egisti. Vale cum lectissima conjugē & omni familia. Reverendis viris Polyandro & Lydio plurimam à me salutem nunciari cupio. Fac etiam Blyenburgius intelligat me non esse immemorem sui. De amoribus nostris verbum amplius ne feceris. gaudeo me bona cum nymphæ ejus gratia liberatum esse nexu veteris promissi , *Ἐ δὲ πάλιν σου ἀλλήλῃς* , cujus adhuc me nonnulla incestebat superstitio,

Nunc diis auspiciis reor & Innone secunda.
certe deſæcato animo potero ad alias , ut ſpero ,
longe ſplendidiores conditiones adſpirare. Datum
xvi clb clcx.

EPISTOLA XCIV.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudini S.P.D.

Hagam-Comitis.

Humanitate tua fretus , audeo tibi commendare hunc hominem , ſed ne quid peccem per improvidam facilitatem , aut promiſcuis commiſſionib. deteram ſorem gratiæ quam mihi apud te eſſe pateris , eadem lege & conditione bonum illum virum benignitati tuæ trado , qua pius mihi eſt conciliatus à viro clariffimo Hippolyto à Collibus , ut videre eſt ex ejus literis , quas fidei cauſa incluſi huic epistolæ. Rogatus rogo , nec denegare potui humanitatis officium homini quem eadem fortuna perſequitur quæ mihi moleſta

lesta est, nimirum *res angusta domi*, & illa, quam bonæ mentis sororem appellat elegantissimus nequam Petronius, nimirum *duris urgens in rebus egestas*. Potuisset ejus industria non inutilem operam impartiri juventuti Græcarum literarum studiosæ, in quibus satis feliciter versatus est, sed hoc præsertim anni tempore mire studia frigent, & plerique ut restinguant æstum sitientis caniculæ pergræcari malunt quam Græcissare. Quapropter est illi in animo transfretare in Britanniam, si forte illic reperire possit Ditem patrem sibi magis propitium, quam hactenus est expertus. Plura non addo, nam crastina die spero me tecum sociaturum esse sermones de rebus quæ propius ad me attinent. Vale, & bene rem gere. Dabam festinans.
III Augusti clj lxx.

EPISTOLA XCV.

Iohanni Richardo Nereo Dom. Baudius S.P.D.

In castris.

Nihil opus fuit, amicissime mi Nereu, tam sollicita excusatione silentii, qua te usum esse video. Nam & integritati tuæ fueris injurius, & amicitia nostræ gravem notam inulseris, si in animum inducas credere me quidquam sequius aut sinisterius de cessatione tua fuisse opinatum. Altioribus enim radicibus amor noster nititur, quam ut quidquam incrementi aut detrimenti capiat ex crebritate vel infrequentia literarum. Sed, ut

Res est solliciti plena timori amor.

præsertim conjugalis, uxor tua nescio quos inanes metus sibi fingeat quod à reditu Chaussei nihil vel ex fama vel per epistolam de tuo statu inaudisset. Professor Grotius, specimen illud antiquæ virtutis ac fidei, commigravit ad beatorum sedes. Extinctus est morte somno simillima, non diu

diu colluctatus cum favitia morbi. Placidus senex decessit è vita quemadmodum fessus viator è semita, vel conviva satur ab epulo. Sic decuit ultimum diem non esse gravem optimo virorum, qui nemini vixit gravis. Erat mihi in animo prosequi defunctum funebri laudatione, sed prævenerat sum in eo supremo humanitatis munere à Pynackero cui Senatus ille

Qui pecori imperitat, quem tota armenta sequuntur. eas partes assignavit. Non tamen abistam detexere inceptum munus : το γὰρ γίγαι' ἐστὶ δασύων. Etiam Dijsckgravius ante aliquot dies sepulturæ mandatus est; & hodierno mane diem obiit alter ille Naso, sed non Ovidius, cujus filia nupsit hypodidascalo scholæ trivialis. hunc dico, qui more serpentis bestię gradum struit, quia majestate sua inferius putat Scipioni quidquam debere. Plura nugari volebam, sed campana signum dat ut sacris intersim. Tu vale, & strenue rem gere. Datum Lugduni Batavorum VIII Augusti 1616.

EPISTOLA XCVI.

Maximiliano Vriendtio Dom. Baudius S.T.D.

Gandavum.

QUum nuper apud te essem, ita me totum sibi vindicavit incredibilis tua comitas atq; humanitas, ut non fuerim recordatus tibi tradere literas ab amicissimo Rutgersio concreditas nobis. Quam culpā & morib. tuis & negligentię meæ condonabis, atq; etiā haud gravaberis adhuc in aliud tempus reponere nomē jampridem debitum divis manibus filiæ tuæ. Diutius heic hæsi voto & opinione. blandam mihi morā injecerunt preces, hoc est, ut interpreter, potētiora quavis necessitate jussa Remacii Roberti, quo viro non vivit sub

sub sole officiosior & ad genium humanitatis accommodatior, nisi te unum excipiam, ut olim, suadæ medulla dium Platonem. Profectus sum cum eo Lovanium, atque ibi data occasione reconciliaui in gratiam dissidentes animos Puteani & VVowerii. Utinam eadem ratione possent coalescere animi Batavorum & Belgarum! sed opus est tractu temporis, nec tam graves morbi nisi mora & quiete sanantur. Generum tuum conveniendi facultas data non fuit. Ter quaterve frustra eum quæsiuimus, aut ab urbe absentem, aut negotiis impeditum. Hæc scripsi raptissimè, quum essem in procinctu. alias diligentiores erimus. Salutat te reverendus dominus Pantinus. Præses Van Etten & Roberti Antwerpiam sunt profecti. Vive, vale, & nostri memor esto, dum

————— *Capitoli immobile saxum*

Accolet imperiumque pater Romanus habebit.

Datum Bruxellis x Septembr. clo 1o cx.

EPISTOLA XCVII.

Cornelia vander-Myle Dom. Baudium S.P.D.

Hagam-Comitis.

QVum essem in procinctu ut ad nostrum Athenarum redirem, certior factus sum materteram meam è vivis excessisse in urbe Valentiniana. Quanquam nulla mihi ex ejus obitu spes hæreditatis metitur, tamen omnino postulat mearum fortunarum ratio ut isthuc excurram, quia nonnullæ veteris naufragii tabulæ penes eam depositæ fuerunt. Itaque rogo te, ut pro jure antiquæ necessitudinis benignius interpretari velis nostram paulo diuturniorem moram quam feriarum lex concedit. Id apponetur gratiæ, & accedet cæteris beneficiis, quorum cumulo sum tibi devinctus. Succedanea porro diligentia reficiemus præteriti temporis cessationem. Præfidi
Van

Van Etten egi gratias ob extremum humanitatis officium ab ipso impense præstitum optimo & candidissimo collegarum Tuningio, cujus repentina mors me quasi fulminis ictu attonitum reddidit. Pollicitus sum me effecturum ut publico nomine grates ipsi ab Academia nostra decernantur, quem honorem viri virtus meret, & sine men'is ingrata nota prætermittere nō debemus. Vale, & nos tui observantissimos constanter ama,
Datum Bruxellis x Septembris clō 1ō cx.

EPISTOLA XCVIII.

Hugoni Grotio Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

IVvenis ille vir, à quo hæcce literas accepturus es, pro mediocritatis suæ modulo eximias doctes tuas veneratur, & hoc ipso ab humanitate tua impetrare posset, ne velles ultro petenti denegasse tritum istud & tralatitium officium inscribendo albo nomen Grotii per maria, ac terras illustri fama propagatum. Sed tamen non est ausus tantum sibi confidere ut ad tuam dignitatem sine parario affectaret viam: quocirca modeste ac verecunde mecum egit, ut se tibi concilarem hætenus ne grave ac molestum sit hanc levidensem gratiam homini Germano, juveni tuarum virtutum suspicienti, & *ἡμετέριον συμβίωτον* gratificari. Cras aut perendie *αὐτὸν δεῖν* ad vos excurram, ut suaviter confabulemur de præclaris sermonibus, quos ordinarii de me sparserunt, cave id dictum putes de nostro grege cuius sum collega sine suffragio, senator sine consilio, & quid restat, quam ut aliquis à se natus nos subruat. Vale, ô & præsidium & dulce decus meum. Dabam raptim vii. Octobris clō 1ō cx.

EPI-

EPISTOLA XCIX.

Ioanni Rutgersio Dom. Baudius S. P. D.

Dordrechtum.

NVllas accipio excusationes quibus te purgare postulas, quod quum intellexisses me esse reuersum, non continuo renuciaveris & curru, & toti aurigarum prosapia ut fortunæ reduci gratulareris, quæ me Batavo solo cæloque sospitem ac superstitem redonavisset. Peccatum est à te inexpiabiliter, nullis februalibus sacris crimen hoc lustrabitur. Sed ut complicem tragicum aulæum, & à cothurno descendam ad foccum, narro tibi omnia esse falsissima quæ subrostrani homines passim fœdis sermonibus divulgant. Interim ut solent calumniæ pronis auribus excipi vitio humanæ malignitatis, vix ipsis Curatoribus nostris ante persuadere quivi me non esse factum monachali de grege porcum, nisi postquam ad exemplum increduli Thomæ, verticem capitis curioso lumine inspexerunt nullo cœlestis rasuræ signaculo deformatum. Tuningii decessum è vita non prius intellexi, quam quum omnia iusta jam persoluta essent. Deiphobo & funeris umbris. eram enim tunc Antverpiæ. Catholico ritu sepultus est ut decuit hominem tali fide ac pietate præditum, qualis in Metello aut Anchisæ bajulo nunquam fuit. De oblatiis opimis conditionibus non omnino nuncia ficti fuit fama. De Terrio quid velis, comminisci non possum, nisi tu fortassis inclytum illum heroem innuere velis, qui ex sanguis metu vix fata fugit. Crede hoc meæ fidei, ne verbum quidem cum eo commutavi. Missam adiisse non diffiteor, sed musices causa cum moderamine inculpatæ tutelæ. Fui Caleti in gratiam illius homuncionis, quem

quem inaurare sperabam, sed speres Enniane fuerunt, falsæ, fallaces: καλοῖς βλέπετε βλέµµας, μέλες δὲ. Necesse est ut cum Astyanacte ponat ex animo reges atavos, totamque ab origine gentem. Invisi & patriam & ipsam domum in qua sum natus, eam tam facile recognovi quam si ποῦλον ἐχθρὸς inde pedem eliminasset. Ad summam, ut errores meos generatim complectar, fui in Brabantia, Flandria, in Hannonia, in Artesia, in Gallia, in Zelandia, & ubi non?

Isthinc digressum Batavi Deus appulit oris,
cætera latum, nisi quod non simul esses. Audio te isthic futurum per totam (hui!) hanc hyemem, τίτλαδὲ πῶς κερδίσῃς ἐκ κωϊτέρων ἄλλο τίπονδαι. Vtinam serio tandem componere velles animum ad studium legitimæ disciplinæ, si non alio fine, saltem ut parentum desiderius mos geratur! Posses privato studio mirabilia patrare, si bene te novi, neque enim egent opera interpretis illustres heroum animæ quibus te annuerat & sæculi favor, & iudicia præstantium amicorum, inter quos omni officio conabor haud ultimum locum tueri. Parentibus, totique vestræ familiæ, avunculis, è quibus Prætorem Bruxellis sum allocutus, sed frigore contactus esse videbatur nescio quam ob commeritam noxiam, nisi quod te impatienter amo. iis omnibus salutem nunciari cupio. nec non Vossio, Blyenburgio, Polyandro, quem Middelburgi conveni super negotio Textricis, seu Remigianam malis. Vale, & nos ama. Datum VIII Octobris, Cl. Lcx.

EPI-

EPISTOLA C.

NN. VV. *Adriano à Mathenes , & Cornelio Vander-
Mylio , Curatoribus Academia Leydensis ,
Dem. Baudius S. P. D.*

Hagam-Comitis,

QUum ex itinere huc sum reversus , tot splendida de me sparsa mendacia comperi , ut si delatus essem in ultimas terrarum oras ultra Garamantas & Indos nihil audire potuerim absurdius , nihil à vero alienius , nihil impudentius confictum atque insolentius. Mortuo mihi nunquam exhibebuntur tales ludi , quales vivo ac videnti præbuerunt Ediles creati sine populi suffragio. Mens recti conscia scelerisque pura facile dissipat omnes calumniarum nebulas , ut à scopulo fluctus elidi solet , & hæc est perpetua virtutis ac virorum fortium conditio , ut expositi sint malignitatis scopo ; quemadmodum eos qui in luce solis ambulant umbra comes affectatur. Quocirca mihi ipse gratularer , & integritate conscientiz fretus , quæ

Non eget Mauri jaculis nec arcu.

futiles rumusculos sua sponte sinerem præterfluere. Nam ut graviter ac vere pronunciat Cremutius apud Tacitum , hæc & hujusmodi *maledicta spreta exolescunt , si irascaris , agnita videntur*. Sed quia per meum latus etiam auctoritas vestra petitur , non potui imperare animo , quin apud vos , quorum curæ , fidei , ac prudentiæ concredita est dignitas nostræ Academiæ , justum dolorem vel indignationem potius evaporarem. Nam ab iis , quorum benevolentia & fides mihi perspectissima est , certior factus sum , fuisse nonnullos ea temeritate & arrogantia prædixos qui iudicium vestrum in celebri cœtu accusare auderent , quod professionem honorificam homini profligato , tanquam gladium furioso dedissetis , qui turpi transfugio descivisset

visset à bonorum partibus , & à libertatis sede ac domicilio transisset ad voluntariam servitutem non terrestrium modo dominorum, sed spiritualis carnificinæ superstitionum. Iam illorum opinione Baudius saculo repudium miserat; & adscriptus erat gregi cucullatorum. Alii splendidius de homine opinabantur, propugnatores scilicet ac vindices nostræ dignitatis, & me non claustro aut canobio includebant, sed opimo sacerdotio vel canonicatu auctum esse prædicabant. Quidam in vulgus sparserunt me aliquoties advolutum esse supplicem genibus Archiducis cum humili deprecatione superiorum offensarum, & pollicitatione sanioris in posterum sententiæ. Illud vix quisquam etiam de nobis optime sentiens in dubium vocabat, quin factus essem fera bestia, & amissem animū reverendi. Etiam sponsonibus certatum est, & præsentis pignore pepigerunt quidam, nunquam fore ut reducem Leidā me videret. Hæc omnia tam sunt falsa quam quod falsissimum. De monachismo si me sollicitè apud vos excusarem, & mihi & vobis pariter essem injurius. Nunquam enim de hoc homine tam male sperastis, ut ejuscemodi absurditatibus aures nedum assensum accommodaretis. Neque enim ut opinor, ulla unquam in me deliquia sanæ mentis, aut delirii signa deprehendistis, nec educatus sum à parentibus in spem mendicitatis, sed eas artes ac disciplinas adamavi unde honos paratur, quæ me clavo Reip. potius quam claustro redderent idoneum. Si infami letho mihi pereundum esset, si ad restim me redegisset *duru urgens in tebus egestas*, digniorem suspendio arborem eligere cuperem, & Æneæ magni dextra cadere præoptarem quam inglorio vitæ inertis mancipio destruere florem ingenuæ libertatis, quam ego dotem unicam præfero omnibus gazis Persarum. Citius futurum est, ut me excipiat hospitem domus destinata furiosis & amentibus, quam ut collega siam & augeam numerum cohortis lucifugarum, ego qui à puero sic vitam institui, ut omnia bona

in spe haberem , ut ad laudem ac decus omni studio aspirarem. Invita fatebitur invidia , me magnis & illustribus Europæ viris non ignotum nec invisum nomen extitisse. Nunc quoque perstat idem animus , nec ætatis vigor abest capax cujuslibet eximie administrationis , si benigni Mæcenates favore suo vela votorum meorum tanquam ferente vento implerent. Venio nunc ad inclytos illos , si diis placet , famæ & existimationis meæ defensores , qui mihi Gnathoni scilicet aut Artotrogo esurienti , tanquam Cerbero offam , sacerdotium aut splendidum canonicatū ob os obiectum esse dixerunt. quibus facietis hominibus tantum abest ut succenseam , ut potius gratias agam quod per eorum maledicentiam non jubeor egere , nec voto paupertatis obstringor , sed inter divites ac fortunatos censeri possum. Semper enim in ea fui sententia , majoris esse viri majorisque animi recte uti muneribus deorum quam carere. Sane vir sapiens & cardatus non aspernaretur optimam prædam quam dexter Mercurius fert , siquidem obvenire posset absque dispendio libertatis vel religionis. Sed nunquam mihi quidquam obtinget tam infestum atque adversum , ut à recta mente vel latum unguem desciscam in iis rebus ubi non levia aut ludicra petuntur præmia , sed agitur de sempiterna salute vel disperditione animarum. Quod me supplicasse Archiduci fingunt , & provolutum jacuisse ad ipsius pedes ut canerem palinodiam , & impetrarem ab ejus clementia beneficium amnestiæ , id si ipsa veritas & innocentia mea non refelleret , consuetudo satis arguit manifestæ vanitatis. Neque enim Princeps ille quamquam Cæsarum nepos , filius , frater , qui conjugio sociatus est cum filia maximi regum totius orbis terrarum , eum cultum admittit , ut ad genua sibi quenquam accedere patiatur. Non me poeniteret solitæ venerationis , si eum ritum usurpasset quem mos approbaret , nec superiore anno negavi me cum ipso sermonem sociasse. Cur enim

enim quisquam bonus mihi vitio vertat, si nullius culpa conficius, & auspice fama suæ Celsitudini conciliatus coepi impetum ejus alloquendi, ut salvo jure religionis ac patriæ libertatis observantiam ipsi meam testificarer, præsertim quum ante intellexissem ei non ingratum fuisse nuntium nostri adventus, nec injucundum fore conspectum? Sed ad vitandas malignorum voces, quorum in his locis licet metere messem uberrimam, non existimaui pro tempore consultum, ut se compellarem. Itaque debita opera subterfugi occasiones, ne sermonibus ansam præberem. Sed quo intentior est à me adhibita cautio vitandi suspiciones & morsus calumniantium, eo gravius Theonino dente circumrosus fui. Vellem itaque factum quod isti falso obijciunt. Nam forsitan caput unctius retulissem, & ut veteri verbo dicitur,

Principibus placuisse viris, non infima laus est.

Nihil admisi, cur non ausim erecta fronte cum honesta laudabiliq; fiducia salutare pulvinar magnorum Satraparum, & coram adire humanos istos Ioves. Non jam primum huic operi sum initiatus, ut cum summis monarchis sermones misceam. Testor manes ingentis Elizabethæ, & gloriari possum me reges & regum filios habere debendi reos. Etiam illud ultro fatebor, ut ilia rumpantur Mommo & Momi satellitibus, propositas mihi fuisse Attalicas condiciones, si isthic sedem figere in animum induxissem. Dicto citius poteram liberari ære alieno, quo sic afflictor ut mente tranquilla ac defæcata non possim incumbere præclaris studiis ac meditationibus. Utinam serio vos tandem invaderet generosa cupiditas medendi huic incommodo! Non meretur quidquid usquam est splendentis luti, ut illa divinæ auræ particula de statu solidæ constantiæ deturbetur. Sed hæc & his similia splendidius ab hominibus otiosis in umbra & schola differuntur, quam ab imbecillitate mea rebus & factis comprobari possunt. Valde res rationesque meas conturbavit quod co-

Quis sum tribus pensionibus refundere pecuniam mutuo sumptam, à Consule Broeck-hovio ut suppetent sumptus ad persolvendum ultimum humanitatis officium defunctæ uxori. Non fuisset invidiosa apud bonos largitio, nec male collocata gratia, si id nomen de publico expungendum curassetis. Adhuc integrum vobis est eam usurpare gloriam si tribus proximis pensionibus jacturam refarciri jussieritis.

Non sumus indecores patria, nec vestra feretur

Fama levis, tantique abolefcet gratia facti.

Nam ut ex demenso honorarii mei conficiam unde & honeste pro muneris publici dignitate vitam colam, & simul creditoribus satisficiam, non potest obtineri parsimonia quinquennali, adeo me mœrore confecit, & sumptibus exinanivit, diuturnus languor demortuæ conjugis, nisi aliunde subsidium obveniat, quod in manu vestra situm est, si communi ope consilioque me generali Ordinum consessui de interiore nota commendare dignemini, tanquam Academiæ Curatores cujus haud infima pars censetur, ut ad Historiarum professionem Historiographi dignitas adjungatur. Non dubito quin Consules hujus urbis raturum habituri sunt quidquid eo nomine à vobis gestum erit. Si tale munus nunquam antea cuiquam fuisset concessum, tamen haud indigni sumus à quibus initium fieret honestissimæ suffragationis. Nunc autem rem non novam peto, sed quam Merula noster impetravit, cujus in locum sum suffectus, quod ad Academicam provinciam, excepto hætenus honore Ordinariatus. Sed ut magnanimus Hector apud Homerum ait, optimum esse auspiciū pugnare pro patria, sic ego recte & ordine fieri censeo quæ pro publicis utilitatibus geruntur, & cum optime tueri gradum atque ordinem suum, qui plurimum ex parte sua conferat in commune bonum. Hac in re nunquam me destituet voluntas & contentio præclare de juventute promerendi, nec indecorum atque inglorium nomen

nomen conciliabo Lycæo, cujus curatio vestra fidei commissa est. Ejus me voti reum sponte constituo, vobisque libens ac jure dedico consecroque

Quidquid in arte mea possum promittere cura.

Vestram vicissim gratiam & auctoritatem implo-ro, adjuro, atque obtestor, ne patiamini vestrum clientem calumniis & obrectationibus indigne violati per eos qui animo concipere non possunt merita clarorum virorum, & ideo malunt allatrare eorum famam quam æmulari virtutes. Concurrent omnes, non dicam ut ille Satyricus, augures, haruspices, sed quidquid est ubique hominum curiosorum, qui in aliorum acta tam sedulo inquirunt, ut ea fingant quæ nunquam fuerunt, nihil inveniet quod in nobis carpere possit livor, quam quod interdum ad exemplum prisce Catonis liberalius invitari nos patimur, nec semper consistimus intra sobrietatem veterum Sabinorum. Huic quoque peccatulo indies moderari conamur, & pulchre procedit. Porro quanquam odio digni sunt Vatiniano qui me tam foedis mendaciis traduxerunt, tamen in atroci injuria magno honore afficior, quod reverendum Virum & insignem Theologum Conradum Vorstium in ejusdem criminis societatem arcessunt, non quidem apostasie, sed (quod in eo ordine scelus inexplandum est) hæreticæ pravitatis. Præclari sane dictatores, sed vitio creati judices qui tam temere de homine inaudito, indefenso, causa indicta atque incognita sententiam præcipient, quum olim Nicæna Synodus ob convincendum Arrium congregata fuerit, Constantinopolitana propter Eunomium & Macedonium, Ephesiana contra Nestorium, Chalcedonensis in Eutychen & Dioscurum, quibus quatuor conciliis œcumenicis Gregorius tantum honoris deferbat, ut eorum auctoritatem pene cum quatuor Evangelistis adæquaret. Narro vobis, evadet ista effrænis audacia in optimi cujusque deformationem, si præjudiciis, suspicionibus, rumusculis & susurris tantum licentiæ permittitur, ut fama & fructu digni-

tatis exuantur viri doctrina meritisque spectabiles. Sed de negotio fratrum, & sacrati gregis dabitur alias opportunior differendi locus. Multa enim sunt, nec ad constituendam Ecclesiarum pacem infrugifera, quæ super hac re meditatus sum, quanquam non libenter attrecto huiusmodi vulnera, nec tutum est incedere *per ignes Suppositos cineri doloso*. Satis habeo in præsentia quod apud vos, tanquam apud innocentiarum meorum patronos, naturali convitio dolorem exoneravi. Neque enim hæc ea mente scripsi ut causam dicerem, sed ut acceptam injuriam exposcularem. Male mecum ageretur, si non essem vobis sine defensione purgatus & approbatus. Valete, o & præsidium & dulce decus meum, Dabantur v idus Octobris, **CLIX.**

CENTVRIA SECVNDA

.FINIS.

DOMINICI BAUDI
EPISTOLARUM

Centuria tertia.

EPISTOLA I.

Ioanni à VVeneruer Dom. Baudius S. P. D.

EXspectas forsitan ut meditato sermone culpam pertinacis silentii excussem, aut ingenua confessione veniam precer. At ego me injuriam facturum arbitrarer religioso amorì nostro, si ad ejusmodi perfugia diverterer. Vulgarium hominum mos & oratio spernatur à literis nostris, sicuti in cætera vitæ secta damus operam, ut supra vulgum emineamus. Fateor tamen neutri nostrum, qui summa sequimur fastigia laudum, convenire ullius officii prætermissionem aut negligentiam, præsertim literarii muneris, quod quidem à te profectum maximi beneficii instar puto. & video te vicissim non indelectari nostra in scribendo diligentia. Si tamen, ut assolet, non explevero assiduitate scriptionis aviditatem tuam, quoties, quoties sese dabunt occasiones, imputabis aut blandienti inertiz, quam scis esse meam veterem contubernalem, aut facilitati tuæ, cujus fiducia facile homini ignavo suadet negligentiam. Quidvis denique potius comminiscere quam ut de amoris cumulo quidquam deruatur. Sed ne prævaricer, & causam ultro prodā, non est quod de celsatione mea jure conqueraris, nisi communē culpam prius agnoscas. Nam si recte calculum posui, nec frequentia missirandi literarū, nec luxuria verborum posteriores admodum sumus. Cæterū hæc putidiuscula sunt, nec ad demensum verba debent

exigi, ne sit ignavia colludium si sermonum vices quasi ex pacto covento expectemus. Verum nā tu suaviter delicias agis, & frigido sane schemate causam nostram defendis, quasi totus sim in votivo carmine muginando, ut nihil vacui temporis resideat, quod à tam ardua mollitione suffurari possim. Exercet me quidem interdum ista cogitatio, nec me unquam piget meminisse profusæ comitatis qua sum isthic exceptus. Quin etiam me iudice largiter pecco, nec absolvi possum nisi te advocato, quod tam diu me continui intra silentium contra promissi fidem, contra fas civilitatis, & officii religionem. Vereor ne ea res mihi pariat apud eos aut ingrati & immemoris animi exprobrationem, aut superbiz notam. A quibus criminibus velim nos suada & gratia tua protegas non tantum fideliter, sed & cum cura & sollicitudine, tanquam vehementer eo nomine laborem. Non recipies injustam causam, nec mentieris pro amico. Nam sollicitor & cum una re facillime possim mederi huic incommodo, tamen solennibus ἀμβολιργίαις indulgeo, & cum Albinio, nī fallor, qui olim tactus est scommate Catoniano, culpam deprecari malo quam carere. Magnam igitur inibis à me gratiam, si virorum optimus Everhardus Efsychius, & spada medulla flosque populi N. N. quibus licet addas exactam juris limam N. te interprete noverint, nulla unquam oblivione deletum iri memoriam honoris & officiorum, quibus me hominem exoticum & ulla magnopere dote commendabilem, tam benignæ sunt prosecuti. Pene præterii nobile illud par fratrum, è quorum domo tam præclare madulsa abii, vel si mavis saturitate ebrius. Quod laurum tuum implicari non vis errantibus & serpentibus istis hederis, mos geretur voluntati tuæ, nec patiar, quod in me erit, VVouwerii nomen promiscuis commissionibus obsolescere. Scimus quid distent æra lupinis. Sed tamen populo & scenæ serviendum

dum habent, etiam qui imperant gentibus. Et hæc naturæ agilitas non dedecet illustres animas, ut sese comiter submittant ad genium sæculi, ad hominum sortem, ad rationem civitatis. Modestia & moderatio animi nusquam aptius partes suas agit, quam in amplissimo virtutum suffragio, in sublimi folio dignitatis. Verum, ut me penitus tibi aperiā, majus nunc opus ordior. siquidem à fatali desidia tantum otii impetrare possim. Decretum est enim mihi mandare literis memoriæ custodibus ea quæ ad Panegyricum Plinii interdum hæud absurda nobis excidunt, ne fugitiva oblivio, aut invida taciturnitas subducat huic homini forte non pœnitendam materiam gloriolæ apud ordinem literarum, & utilitatis apud posteros. Non me deterret ab hoc incœpto, sed potius cunctanti calcar admovet, quidquid eruditissimus Catanaus, Levinæus & utroque multis rebus potior Lipsius in eo genere elaborarunt. Video usu venire magnis viris ut præ fiducia parte celebritatis non tantum securius acquiescant, sed interdum licentius hallucinentur. Vix ulla recitatio nostra caret justa reprehensione *σφαλιγῶν Διψακῶν* cum antestatione tamen honoris. Quæ modestia & ætatem nostram decet, & existimationi hominis optime de sæculo meriti, convenit. Adde quod is *τὴν πορὶς ἡδὴ ἐπὶ τὸ πολὺ κινδύν* parce delibat. nos præcipue stadium istud decurrimus. Et certe difficiles nugæ Criticorum longe jacent infra dignitatem nostrarum meditationum, nisi quod interdum necesse habemus, furere cum insanientibus, ut vaser tuus Petronius monet. Si eventus responderit opinioni quam spe & animo præcepi, & mecum ante peregi, erit *δωρεὴ βασιλικὸν, & ἐκ ἀνάξιον τῇ βασιλικῇ ἀνιδροπείᾳ*. Destinavi nuncupationem operis filio regis Britanniarum, seu Principi Juventuris. Sed sufflaminandus sum: adhuc enim mea messis in herba est. Et rem magnam præstitero. si telam istam detexere potero intra annum vertentem. Quod ante

cundia, & ardebat animus, ἰρθεὶν πᾶμιμεγα χρε-
 μα ἐ ἱερομάρτυρι πυνδιδεῖν. Δυσλῶων γὰρ πᾶνδης
 ἱμῶν μάρτυρι αἰνέσθαι. Testis ille strationicus, cu-
 jus caput candelabro comminui. Et quæ multa
 alia victrix nostra patravit manus. Sed hæc prius
 fuere, nunc usu facio meum dictum Horatii.
Lenit albescent animos capillus. Divina Nemesis
 tradiderat nobis hominem in manum, nisi cla-
 psus esset ἡμετέρῃσιν ἀπαθελῆσιν νόμοις. Vide
 quam pulchre mihi constitisset itineris ratio, si
 periculo & facinore meo compingi potuisset in
 carcerem scelerum caput! Tuæ nunc partes e-
 runt, qui apud magnos Dynastas gratia & suada
 plurimum vales efficere, ut diligenti indagine
 cingatur. Omnino fata præcipientem agunt, & si
 qua est quæ restet adhuc mortalibus ægris inte-
 merata fides, ad supplicium deposcunt. Vbi sunt
 i bravi amazxatori? crimen est quod ἐν ζῳῇ ἐ
 ὅρῳ φάσιν ἡλλοῖσι. Per aliquod dies Stadæ hæsit,
 & technas suas venditavit populo, sed non repe-
 rit emptorem. Otiose nugor cum instet hora
 finiendi. Vale & quamprimum longiores literas
 à me expecta. Hanc operam surripui festinanter,
 ut vides. Sustenta meam fidem apud DD. van
 Bergen, Esychium, Rolandium. quibus in
 præsentiarum non scribo: iisque à me & uxore
 plurimam salutem nuntia. Iure autem præcipui
 salveat immensa patriæ & sæculi spes, alumnus
 disciplinæ tuæ, nobilissimus ab Alevelt, cum in-
 signi juvene Nicolao Kellinchusio & tota vestra
 familia. Datum Lugduni Batavorum ix Septem-
 bris, 1610 CIII.

EPI-

EPISTOLA III.

Ioanni à VVouuer Dom, Baudius S. P. D.

Hamburgum.

ECce, iterum ad me veniunt literæ cum litigio & quærimonia. Patior, imo dolenti faveo. Nam quod tantopere stomacharis, & in re comica paratragœdias, amoris deliquium est, cuius tener sensus in plagam patet etiam ad leviculas offensumcularum suspiciones. Quod autem de frigore suspicaris,

Ποῖόν σε ἔπεισεν ὁ φύλον ἱερὸν ὀδύνων;
tu cuius amor tantum mihi surgit in horas, quantum vere novo viridis se subicit alnus, id temerarium verbum effari ausus es? Ipsa cogitatio tam atrocis flagitii merebatur justam indignationem, si possem irasci. Sed sane irascuntur amantes, ne veniam me postulatulum censeas. Crebritate literarum est, ut nos videris, at culpam silentii garrulitate, infrequentiam literarum, intemperantia stili pensamus. Manum de tabula ponere nequeo cum scriptitando videor mihi tecum loqui, & , ut ajunt nostri Themidis sacerdotes, in rem præsentem quodammodo deducor, ut sic haud mediocriter leniri sentiam doloris igniculum, quomaceror ob absentis desiderium

*— καὶ ὥς μὲν πολλὰ μεταξὺ
ἔρεα τε σκιοῦντα θαλάσσι τε ἠχέεσσι.*

Plus est igitur quod præstem mihi, quam quod gratiæ apponi possit, cum te literis alloquor. Nec vero infrequentiores ad signa fuimus nisi me ratio fugit. Sed huiusmodi officia quæ utrinque gratissima sunt, inter tales amicos nec ad calculum vocari nec invicem imputari debent. Igitur si forte assiduitas nostra non fecerit satis aviditati tuæ, vel occupationes nostras tum privatas, tum publicas cogita, vel tabellariorum infidam fidem,

fidem, vel longinquitatem viarum, quibus disjungi-
 mur, vel casus ex transverso incurrentes, quos
 negant *πραγματικῶν πᾶσις* ullo bonæ fidei ju-
 dicio præstari. Denique intra fiduciam pone quid-
 quid humanitus accidere solet, dum saltem ani-
 mum expies tam nefaria cogitatione læsi aut im-
 minuti amoris, quem ad imos manes sanctum &
 inviolabilem perferam, nec frigida mors finiet
 hunc ignem. Vides me hîc versari in tuo foro Pe-
 troniano. Cæterum quod de me joco usurpare a-
 mas, te fere unum & unicum exstare in terris, qui
 hunc mortalem digne æstimare possis, id serio de
 te pronuntiabo, & (ne discedam à patre elegantia-
 rum, & arbitro leporum) reddam tibi tuas voces.
 sed hocine verum fuit, ut beneficio N. Panegyri-
 cum tuum potius debuerim, quam tuæ liberalitati?
 Veritus es scilicet ne stomachum minus aptum
 haberem ad probe concoquendas ejusmodi deli-
 cias & divitias orationis. At ego quanquam in
 reliquis merito ac libenter assurgo literarum Prin-
 cipi, tamen hac in parte ne quidem cessero ut ve-
 rius simul & candidius de tam insigni monumen-
 to sententiam ferre possit. In Criticis Deus esto.
 in Politicis vix absolvi potest ab (non audeo dice-
 re imperitiam, sed supplebis per *δοποσιώπησιν*) ma-
 lignitas etiam non videtur cadere in tam candi-
 dum pectus. Sed *ὁ δὲ τὸν ἀρετὴν αἰσθάνου, παῖς μου*
ἐνδεὲς δὲ τυχεῖν ἐσθ' ἀλλ' ἔτι (*ὡς ἐπ' αὐτῷ εἰπεῖν*)
παρὰ πᾶσιν ἐν πλείστοις. Specimen pravi judicii
 vides in eo quod C. V. Lipsii Politica fastidiosè
 traducit, & ludibrii causa, ne forte honorem pu-
 tes, vacare solet, *Poca nimestra*. At meo puncto, &
 opinor omnium rectæ sentientium judicio pal-
 mam obtinent inter omnia viri summe de literis
 meriti monumenta. Sed hujusmodi mysteria non
 sunt enuntianda profanis. Linquamus illis suam
 hæresim, & intelligamus nostra bona, quibus si
 taciti pascamur, habebimus ex consilio vafri va-
 tis Venusini, plus dapis, & rixæ multo minus
 invidiæque. Verum, ut revertar ad tuam om-
 nio-

tionem Panegyricam, nolo mihi arrogare eam laudem ut possim distincte & exacte de singulis partibus pronunciare. ἢ γὰρ οὐδ' λόγαν κρείττε πλεονῆς ὅτι πείρας πλεονῆς ἐπιγύνηται, ut recte & sapienter definit subactissimi iudicii Rhetor Longinus, qui nunquam dimittit sedulum & attentum lectorem sine bonæ frugis proventu, & cum spe divite manat in venas animumque. Sed iterum digredi videor à proposito, nec tamen aberro à recta semita, si obiter virum singularem saluto, quæ certe meretur, ut ob eum viator properus inhibeat festinationem. Omnino te hortor, nonis familiariter hominem, quod hætenus te sedulo fecisse ex erudita præfatione haud obscure conjicio. Quanquam non sunt hæc scitamenta publici saporis, sed neque nos ad populi gustum sapere postulamus. Itaque fruiere ipse tuis bonis, & contentus esto tali Catione, securus unice

Quid proceres, vanique ferat quid opinio vulgi.
 Miserum est nasci non suo seculo, sed conscientie fructus antistat facile omnium mortalium vel vanis adulationibus, vel malignis rumoribus. Velim mihi mittas exemplum literarum quas D. Scaliger postremas ad te dedit. Ego generosos impetus, & ardua tentamenta felicitis ingenii non tantum laudem apud doctos, amorem apud honestos mereri arbitror, sed admirationem apud peritos rerum æstimatores, qui legitimam eloquentiam præceptiunculis magistrorum non circumscribunt, sed dignitate magnarum cogitationum metiuntur, ad quas vulgi fors non astringit. Vividæ & erectæ mentes artium repagula fidenter perrumpunt, & amant ferri libero cursu, ac si metam non attingant, præclare tamen voluntatis gloria se sustentant, quæ longe potior est humili & minuta felicitate eorum, qui nihil arduum & asperum cogitatione complectuntur. Vnum id doleo, vix ullum idoneum plausorem huic Roscio contingere potuisse. Nam contumeliosum honorem interpreto laudari ab iis qui ea potissimum

mum admirantur, quæ non intelligunt. Sed virtus
 amplum sibi theatrum, fatis una sibi merces est.
 Non tamen arbitror regem tantis laudibus abun-
 dantem, aut certe tam eximie laudatum nihil gra-
 tiæ retulisse. Si fastidis κτήματα δόντι, πλὴν ἐκ
 δούλοβλητόν ᾒει, ne iis quidem tetricis qui virtu-
 tem propter se expetendam, nec ullum extra eam
 præmium quarendum censent. Rolandi negotium
 jam ante, sed (ut ingenue fatear) indiligenter com-
 mendaram D. Thuano. Non mirum si fructum ex
 ea re non sensit. Itaque diligentius ad Servinum
 scripsi. Sed qui libuit tibi delegare alienum nomē,
 eum ipse gratia apud eum maxime polleas. Nisi
 forte aut dissimulas, aut non intelligis tuas vires,
 aut compendiosius putasti per procuratorem expe-
 riri. Quod si virum illum bearis & munere Pane-
 gyrici tui, & epistolium adjunxeris, efficies ut cli-
 entem expediant, etiamsi capital fecerit. Nosti e-
 nim quid tentare soleat hominis ambitionem, &
 quam sit efficax imo pervicax in iis quæ cum af-
 fectu molitur. Nondum ex Zelandia litteras à fi-
 lio sororis meæ recepi. nec librum quo continetur
 tractatus de servitute voluntaria. Rumor hîc spar-
 sus est ex relatu principis Anhaltini Pseudo-Baro-
 nium profiteri Philosophiam in Academia VVitte-
 bergæ, si quos illic habes *bravi inquisitori de gli-
 huomini*, vide ut è cubili pestiferum istud animal
 ad debitam sibi pestem protrahatur. Crimen est
 quod vivit. Plurima salute salvere jubebis ocellum
 Gratiarum & Musarum tuum ab Alefeldt, qui si
 huc venerit εἰ χειρὶ ἀλλ' ὄλω τῆς θυλακῆς commu-
 nicabo illi totum Baudium. . . . . Kellinchu-
 sius etiam, quem valde diligo & plurimi facio, non
 abibit insalutatus. Etiam *** heroës non fru-
 strandi sunt dataria salute. Datum Lugduni Batavo-
 rum, v Kal. Februar. clō Io civ.

EPI-

EPISTOLA IV.

*Ioanni à VVouuver Dom. Baudius S.P.D.**Hamburgum.*

IAm, opinor, versa sunt rerum viçes. Nam & tu filere perseveras. & ego jure possum tuo te ludo lamberare. Nec tamen id facere decretum est mihi, ne gratiæ apponam qua in re nihil merear, quod negat esse ingenui hominis officium, bonus noster Terentius osor aut insolens aulicarum artium nostri temporis, inter quas eminet hoc præclarum, & utile ad multas res arcanum, ex omni facto gratiam & gloriam aucupari. Sed ejusmodi insaniens sapientia reservetur, si necesse est, sæculo, serviat scenæ & populo, jactet se etiam si velit in vulgaribus, fucosis & ambitiosis amicitiiis: spernatur autem quam potest longissime ab adytis nostræ necessitudinis, quæ supra omne sanguinis pignus assurgit. Quid enim imputem id genus officii, quod sine piaculo à me prætermitti non decet, vel hoc unico nomine, quod eo te non indelectari sentio ex lamentabili sermone literarum tuarum, qui tantopere commoveris ob infrequentiam nostræ scriptionis

Ut orba natum qua flet unicum mater?

Sed defines tandem mollium querelarum, nec tanti facies si sapis, mortualia glossaria, quanti hunc animum quem certo scis tibi perpetuo nexu & mancupio endopeditum fore, donec usurpabo oculis (nam videre pervulgatum est nimis) *χλυσθὲν φάσκειν*. De mutua fide benevolentia tuæ si dubitem post tam illustria documenta, facer intestabilisque vivam. Cæterum quod alias te rogavi velim perscribas utrum huc sit venturus nec ne flos ille juvenum ab Alefeld. Quamquam equidem fretus fiducia promissi talium virorum, qui nihil æque colunt ac fidem, jam do-

mum

num conduxī majorem nido, quæque mercedibus angustas facultates nostras, & stipendiola multum ornare possit nisi munificus hospes eam impleat. Possem abunde nancisci convivorem, sed non placent turmales statuae, ut umbraticus doctor usurpem summi viri magnificam vocem. Nam si humilis taberna sapere potest Thebanum par, quidni cavere debeat ne Baudii domus promiscuis commissionibus obsolescat? Utitur nostro contubernio probissimus juvenis Cornelius van Dale, qui te non amat sed perit. Ad Iurisprudentiæ arcem tanto impetu festinat, ut cum Haterio sufflaminandus esse videatur. Habeo & alium convivorem nobili genere, & divite fortuna, Gallum gente, sed morum indole minime respicit patriam ἱχθυῶν γυνὴ μὴδ' ἐν ὕμῃς, ignoscat mihi Genius antiquæ Galliæ. Certe nihil in nostro leve aut inane, nihil fictum & simulatum, omnia potius apta ad Germanam gravitatem & sinceritatem. In summa non

Sunt mihi bis septem præstanti corpore nympha,

Οὐ χρυσὸς, χαλκὸς τε πολὺ τρυφῆς τε σιδήρῳ.
verum sunt mihi duo convivæ

Exigui numero, sed bello vivida virtus.

Non erunt indecores alumno tuæ disciplinæ

— nec vestra feretur

Fama levis, tantique abolefcet gratia facti.

Accepi Tractatum de servitute voluntaria quem mittam proxima occasione una cum Hesiodo Heinsii, qui jam recens editus est, sed auctor eum nondum communicavit nisi cum iis quibus dedicavit. Vale, ocelle noster, & salve cum tuis ab uxore, quæ te fert in oculis. Datum Lugduni Batavorum x Martii cdo Io civ.

EPI-

EPISTOLA V.

Ioanni à VVouuer Dom. Baudius S. T. D.

Hamburgum.

Gestio scire quam tandem causam dicturus sis tam obstinati, tam pertinacis silentii. Mereris talionem, sed lex amicitiae suggerit *μη μνησικακήν*. imo noster ardor contumeliis excitatur magis atque inflammatur. & ex offensis, ut ille terræ filius à casu vinci dolentem crevit in Herculem, animos & robora sumit. aut potius ut fortissimus heroum Entellus (non enim me turmales statuae, non plebeia exempla delectant)

Acrior ad pugnam redit, & vim suscitât ira.

Non lubet ad calculos sedere, sed nisi me ratio fugit, jam tres volvendis mensibus orbes lunares expleti sunt, postquam *ἡ δὲ γὰρ* ex censu tuo literario in peculium meum venit. *ἔγω μὲν γὰρ ἐν ἡδὺ ὅπως σιγήσωμαι*, licet ætatem indormias blandienti inertiae ob fiduciam amoris nostri, quæ tibi tantam negligentiam persuadet. Non enim causam aliam comminisci queo. Dices *μέλα πολλὰ μεταξὺ ἔρτα τε σκυοῖν τε δάλασσι τε ἀχέουσιν*. Delegabis tuam culpam tabellariorum incuriæ, vel infidelitati. Sed ego talia nomina non accipio, saltem *ἀμφοτέρων ἀκροάδιαι*. Illud enim averruncet *ζῆλος* & *ὑποβροχὴ* & *ὑπόλαον*, ut fonticus aliquis casus, aut vis major inciderit, quæ tanquam vehemens Tribunus plebis officio tuo molestam intercessionem opposuerit. Vtor insolenti & non vulgari dictionis stilo, ut intelligas me non vulgari iratum incedere iracundia, quam tamen una re facillime placabis, si guttulam literarum tuarum asperferis. Nam ut irritabilis est sensus tenere amantium ad fumendam, ita mollis, & agilis ad deponendam offensionem. Itaque pro peccato magno paululum supplicii mihi satis erit, imo absterse-

ris

ris omnem animo scabitudinem, si scitè verba dederis. Non est istud officium ingenui hominis, inquires. At ita res nata est, ut & tibi necesse sit fallere, & mihi ultro libeat decipi. Suffragabor fraudi tuæ, & vincare haud ægre proditione mea. Laudabilis est, certe non admodum reprehendenda in tali re prævaricatio. Vide quantum faveam victoriæ & absolutioni tuæ, qui me vinci paratum palam profiteor. Eo inexcusatus peccas, quo veniam dare promptior sum :

Ἀλλὰ τὴν μὲν περὶ τὴν τύχην ἐξ ὅσων ἀχρεΐστοι εἰσι.
Nunc audi casum mirificum de nostro illo insigni agyrta. Fuit per aliquot dies Franeckeræ superiori mense, captavitque illic conditionem professionis armatus solenni impudentia. Nihil enim in eo animali est præter frontem ferream, & tolutiloquentis linguæ volubilitatem. Atque sunt homini gratiæ, sed quarum collorarium fuit magnifica & honesta repulsa, quod tunc temporis non vacaret locus.

O qualis facies, & quali digna tabella!

Si contigisset à tam præclaro Catone præcepta virtutis & sapientiæ juvenibus edictari. Præstiebat mihi animus illò proficisci, simul ac nostro Mylio nuntium istum acceperam, ut me in disciplinam traderem huic Eumolpo. Sed ubi non vidit illic esse aliud pretium illustribus ingeniis, quam inanes gratiarum actiones, solum vertit, & ad Mercuriales nostros Amstelrodamenses vorforiam fecit. Vbi per quadriduum sine spe prædæ moratus est. Ego adventi illius certior factus continuo cum uxore Amstelrodamum gladiatorio animo advolavi. Sed evaserat infandum caput non quidem *δίκης ἐφθαλμόν ὅς τε πᾶνθ' ὀέει*, sed vim meam. Proxus enim decretum erat mihi, vadiumonio memet obstringere ut nequissimam belluam in carcerem compingendam curarem, ut illinc tanquam è promptuaria cella depromeretur ad supplicium. Sed postea cogitare cœpi, quorsum attinet me privato periculo rem curare publi-

cam ? Si ordines quibus tam splendide os suble-
vit , hanc contumeliam ad animum suum non re-
vocant , quid ego me macerem ? etsi sane cri-
men est quod tale scelus in terris vivit. Itaque pe-
ne est ut gaudeam illum effugisse . Quod si in fa-
tis est ut fonti anima Nemesis parentet , malo al-
terius invidia id fiat quam mea. Quanquam Lega-
tus Bellimontius id unice mihi in mandatis de-
dit , ut ejus omnia latibula diligenti indagine per-
vestigarem. facturum me rem gratissimam ipsi
Galliarum Regi , sed inprimis domino de Ville-
roy , cujus ille fidem & famam atroci calumnia
violavit. Sæpe enim mihi affirmavit eum à rege
Hispaniarum quinque ducatorum millia , à Pon-
tifice duo quotannis accipere. Sed & de Serenissi-
mo tunc Scotorum , nunc totius Britanniae Rege
prædicabat, eum Romæ habere suos agentes in re-
bus , quorum opera sibi gratiam & benevolen-
tiam ejus partis præparatum iret. Verum hæc &
alia istius furciferi magnifica mendacia sæpe co-
ram commemoravi. Pater ejus pueri , quem stu-
pro pœluit , cum superiori anno in hominem in-
cidisset , nihil illi objecit quam quod furto telam
Cameracensem ei subduxisset , quam postea ven-
diderit Londinii , ut ex ipso ejus hospite certo
compererat. De nefario stupro verbum non fe-
cit , quia scilicet erat *ut picciolo peccat iglio* , vel
ne familiæ dedecus propageretur: vel (quod magis
arbitror) ne magistratus de eo crimine cognosce-
ret. Est enim Mennonista pater is quem dixi ,
quibus religio est dedignari omnem politicam po-
testatem. Cras Hagam ire statui , & cum Barnevel-
dio heroë loqui , ut ex eo cognoscam definitè &
categorice quid faciendum esse videatur sicubi fa-
tor ille sartorque & occator scelerum deprehen-
di poterit. Non enim committet quin tandem
vulpes ad pellationem veniat. Sed nimis multa de
homine nullius pretii. Volo nescius ne sis habi-
tare mecum filium Ioannis Ernesti ab *** hære-
ditarii in Penskendorp , VValhusen &c. con-
fili-

filiarii apud Electorem Brandenburgicum viri , ut audio, maxime lauti & opulentis. Ajunt etiam egregie eruditum. Habebo quod ipse judicem ubi responderit literis quas ad eum misi. In filio ut rem loquar, parum industriæ, nihil nervorum, ingenium statua taciturnius. Lenta materies & minime digna cui quidquam affricetur ex contagione nostræ disciplinæ , nisi quod caret notabilibus vitiis , sed caret & virtutibus. Ætas tamen in eo flexu est, ut facile manum sequi possit. Agit enim annum decimum octavum. Si responderet ingenium moli corporis , esset unde seculo nostro Catonem cudere possimus. Itaque tanto magis exopto adventum lectissimi alumni tui. Sed vix arbitror obtinebitur ut à contubernio conviciique tuo divelli possit. Vtinam te caperet impetus huc proficiscendi. Causatius id faceres quam ego ignavis meorum consiliorum ἀρρήτων fecisse videor quod cum uxore mea ad vos ierim. Sed tu horrible istud secretum nostri cum paucissimis, τῷ τίκτορι ἡγός πολλὰ χαιρεῖν καλῶς. Vos enim Valete & plaudite. Calepinus recensui. Datum Lugduni Batavorum x Kalend. Majas, cIo
Io c i v.

EPISTOLA VI.

Ioanni à VVenwver Dom. Baudine S.P.D.

Hamburgum.

IVre meo postulare videor ut semel ignoscas Laconismo nostro , quum tamdiu nos pertinaciter silentio cruciaveris. Abunde tamen purgasti hanc culpam & copiosa scriptione , & antea missione pignorum ingenii tui quæ seculo imputasti , sed seculo parum idoneo æstimatori tantorum munerum. Quotusquisque enim est qui hæc capit ? At imperiti etiam laudibus extolunt , nec sugillare audent , quæ sentiunt in
infi-

infinitum assurgere supra spem cogitationum sua-
 rum. Sed contumeliosum honorem, & præ-
 ficarum nāniam arbitror laudari ab iis qui ne
 imaginando quidem concipere possunt pulchri-
 tudinem operis cuius admirationem præ se fe-
 runt. Illud vero monstri instar est, quod narras *οὐ
 τὴν κατὰ τὴν αἰεὶ ἀβδερίας, ἀλαξήνειας, ὑπερ-
 παρείας*. Quid dicam nescio. Omnia infra indigna-
 tionem verba sunt. Dignius tamen generositate
 tua fuerit, si hæc rerum humanarum ludibria risu
 ultus fueris, quam si iram præ te tuleris. Ita mos
 & ingenium est *ἥν πολὺ δωαμύριον*, omnia etiam
 liberrimæ mentis & voluntatis officia in solum
 accipiunt, & fortunæ suæ deberi arbitrantur. Adde
 quod beneficia quæ magnitudine excellūt magna-
 tibus invisa sunt, eorumque auctores tanquam ex-
 probrantes aspiciuntur. Sed non est mihi nunc o-
 tium aut animus philosophandi. superest ut virtu-
 te nostra nos involvamus adversus hanc sæculi &
 hominum sinisteritatem. Quid præclarius & ma-
 gnificentius ad gloriam, quid ad conscientiaæ oble-
 ctationem gratius & acceptius evenire potest,
 quam si reputavetis inter nomina quæ solvendo
 non sint habere te *ἥν βασιλῆιον*? Cognato tuo
 locus erit apud me & totum hospitium ut spero
 cum huc venerit. Iam enim honesta missione do-
 navi duos è convictoribus, quorum ingenia non
 erant ad genium nostrum, simul etiam compere-
 ram eos confutis dolis domesticam velut conju-
 rationem iniisse, ut reliquos *συμβιωτὰς* averte-
 rent, sed non invenerunt cedentem materiam.
 Longa est injuria, longa ambages. Ad summam si-
 ne populi suffragio *ἐκείνο αὐτὸ ἐστὶν ἐμὴ τίσις* ut
 apud Homerum Telemachus. Metuo Ædiles, vo-
 lo mihi mundas esse ædes. Cis paucos dies emi-
 grabit hoc seminarium Catilinarum. . . . .
 . . . . . me libente id factum est, nec eo minus
 illi volo. Est enim udum & molle latum. Sed len-
 ta materies. Patri ejus forsitan molestior accidit e-
 migratio filii, quam nobis. Plura cum vellem non
 potui

potui negotiis impeditus, quæ meo mihi jumento accersivi. Salve cum tuis à me, uxore & Vandalio, ex quo recens intellexi te strenue apud ejus matrem & fratrem administrasse munus, de quo te per literas rogaram. Valde te amo, & in æternum amabo. Datum raptissime Lugduni Batavorum xx Iulii, clb l^o civ.

EPISTOLA VII.

Ioanni à VVouuver Dom. Baudius S. P. D.

Hamburgum.

INjuriam fecero sanctissimæ necessitudini nostræ, quam olim forte loquetur posteritas, & inter rarissima sæculi exempla recensebit, si silentii veniam deprecet ob multiplices curas, quibus in diversa trahor, ut expedire nequeam, unde prius auspicandum, & quo denique progrediendum esse videatur. Omnino laboriosa est & exercita res cupido proferendi ingenii, quam publicam febrem & penitus adhærentem magnis mentibus ejerare non possum, etsi vanitatem ejus judicio satis complector, sed assentior magno Platoni qui κακοδοξίδου appellat τὸν τελευταῖον χρόνον. Qui succinit pater civilis prudentiæ, & historicorum eximius, nunquam tacendus Tacitus, quem ut prælegerem studiosæ juventutî consensit conscivitque Senatus noster Academicus. Absque hoc foret, non licuisset Baudio benemereri de re literaria. Quid aliud his hominibus acclamem quam illud ἐπιφώνημα Catullianum?

O seculum insipiens, & inficetum!

Quanto melius sentit Hector ille Homericus

Εἰς οἶκόνδ' ἄριστον ἀμύνεσθαι κατὰ πάρος!

quasi non publica utilitas suprema lex sit, quasi venerabiles isti, quorum nos societate onerum & laborum collegæ sumus, sed sine suffragio, Senatores
sine

sine auctoritate consulendi, rectius aestimare possint, quid ferre recusent quid valeant humeri, quam hic homo de cujus corio luditur. Ceterum, ut ante jeci, tot me circumstant occupationes, tam multa simul ordiri meditor ad colligendam gloriolam & nominis celebritatem, ut rem magnam facturus videar si nonnullam partem Persica adspirante perrexere possim. Interea ut vides, quasi abundans otio, nugas chartis illino, & literis infercio quidquid in buccam venit. Hæc hallucinatio si animum tuum ulla suspicione offensæ perstrinxerit, talione mecum experire. Sed quia publica hominum expectatio gravem mihi adversariam constituit quam aut vincere, aut saltem diligentia placare decrevi, non est mihi integrum in re capitali ubi de summa famæ & existimationis certamen cernendum erit, licentius jocari. Compescam itaque luxuriantem calamum, eo magis quod hic literarum portitor (ignosce Sidoneitati) colloquio & sermone suo facile explebit cupiditatis tuæ sitim. Novit enim *εἰς τὸ μέγαν & μέγαν βίαν* omnia mea magna, parva, medioxima. Nihil enim ei rerum mearum clausum aut obsignatum fuit: quem quod amare occœpisti non ante visum ob eximium amorem artium optimarum, & præclaram indolem industriæ, tanto intentius perseverabis in pristina voluntate, non tantum constantiæ causa, sed quia meretur optimi juvenis virtus, & probitas ut mutuum facias secum. Non placet ulterius ire per ejus laudes, ne speciem assentantis præbeam, professus amicum, aut ne quid delibare videar de judicii tui libertate. Iam Doufam, qui tam fælici consortio doctrinam cum virtute, & ornamenta literarum cum insignibus nobilitatis conjunxit, audies & communiter dolebis ad plures ivisse. Senatus noster una voce mihi decreverat provinciam habendæ orationis super ejus funere, sed ita tulit casus infestus, ut tunc abessem ab urbe, cum hujus rei nuntius ad uxorem venit. Perii mihi pulcherri-

ma

Q

ma occasio vel fungendi officio necessitudinis , vel exercendi eloquentiam in argumento plausibili simul & maxime feraci. Merito possum referre hanc absentiam inter præcipuas fundi nostri calamitates, per quam factum est, ut fortunæ vocanti, & ultro invitanti defuerim. Sed desino querelarum, desinam & scriptionis hujus, quia nos alia ex aliis in fata vocamur. Datum Lugduni Batavorum XIII Kal. Novembris, CL. L. CIV.

EPISTOLA VIII.

Frederico Sandio Dem. Baudis S.P.D.

Arenacum.

Quemadmodum iis evenire solet qui interfuerunt concentibus musicis ut in aure circumferant jucundæ vocis modulationem, ita memoriæ & cogitationi meæ obversantur, & inerrant idemtidem sermones lepidissimi quibus suaviter admodum tempora fefellimus apud vos nec tam me juverunt, coenæ dubiæ, dapesque magnifico luxu extructæ, quam animo hærentia colloquia, qui cibus & pabulum est ingeniorum. Vere vetus illud verbum usurpare posse videor quod olim (ni fallor) de Platonis conviviiis dici solitum accepimus, iis non tam corpus quam animū pasci consuevisse. Non celabo te, præcipuus meæ professionis scopus fuit ut te præsens affarer, quæ jampridem gloriosa fama mihi notum & celebrem effecerat. Tum autem eximiæ voluptati fuit recollere veterem amicitiam cum fonte candoris & inculpatæ hilaritatis Hermanno Haghio, nec non Fontano, quo viro nihil vivit sincerius magisque factum ad priscam illam simplicitatem ut jure vocari possit *λειψανον χυσιῶν γῆρας*. Non institui hoc loco recensere omnes quos per occasionem istius nuptialis festivitatis amicos mihi paravi, sed tamen inter tam bona & fausta nomina nefas fuerit silentio

lento præterire Iacobum Brunonem cuius notitiam haud mediocris in lucro deputandam esse censeo. Sed quo piaculo taceam incomparabile par fororum tuarum, quibus in summa divini humanique juris concordia hoc unicum certamen est utra fratrem magis amet? Ad summam non credo in campis Elysiis, ubi beatorum domicilium esse perhibetur, vivere candidiores animas quam in vestro Areniaco. Vereor ne si plura dixerō videar *οὐδὲ χάριν ὀμιλεῖν* & immodestis laudibus deterere veri dignitatem, loquor tamen uti sentio, nec unquam ingenium mihi comparatum fuit ad assentandum. Sæpius in me deprehenderunt amici nimiam *παρρησίαν* quam vile & servile istud probum adulationis. non sum equidem Pelei filius nec me genuit *ἀργυρόπιζα θεῖος θυγάτηρ αἰετοχέροντος*, vere tamen illud heroicum Achillis dictum usu meum fecero.

Ἐχθρὸς μοι κείνῳ ὁμῶς αἰδέομαι Πύλῃσιν

Ὁς χ' ἵππεσσιν ἄνδρ' ἐκδίθει ἐπὶ φρίσσιν ἄλλοις ἢ βαζαῖς.
Sed de his tantum est. Arbitror ad curas tuas pertinere quid princeps bonarum artium Lipsius molitur. Edidit recens librum de Diva Virgine Siche-
mienti quam Aspricollem nominat, quia scilicet indecorum matronæ videbatur ire siæ comitatu: Miseret me hominis aliàs optime de seculo & re literaria meriti, nec hanc laudem ulla posteritas illi unquam invidet, quamdiu doctrinæ nomen in terris exstabit. Monui rectorem nostrum Arminium, ut ad affinem mitteret theses quarum vos videndi desiderio teneri certo scio. Spes est pacatum iri discordiolas quæ pravo more & malo exemplo versantur inter summystas, quibus Redemptor generis humani nihil testamento legavit præter pacem. Ad id obtinendum forte non inutilem operam navabo. Vale vir eximie, & nos ama. Datum Lugduni Batavorum XIII Junii Clō Id ex.

EPISTOLA IX.

*Hermanne Hagio Dom. Baudius S.P.D.**Arenacum.*

Officium scriptionis usurpo serius quam vel debui, vel opinio tua tulit. Culpam tarditatis excusabit tuus candor, & tarda reuersio nepotis tui VVinandi ab Everwiin, summa spe indolis ac doctrinæ. Rescivi ex eo causam cur duo illi fratres nondum huc venerint. Obstitisse nimirum incommodam valetudinem patris, quam nunc in solido locatam esse spero voveoque. Loci abunde est apud nos. abiit enim in Galliam nobilis ille juvenis, quem à melancholia & phrenitide laborasse tibi significavi. Gaudeo me liberatum esse eo domus impedimento. Sed huic Democrito assidue citra causam ridenti successit *Wilsegg* Heraclitus, perfunctumque vetere cura excepit. gravior sollicitudo circa juvenem summo genere natum, cujus etiam nonnullam mentionem apud te feci cum isthic essem. Filius est Comitis Palatini Poloni, juvenis abundans multis virtutibus & pene integer omnium vitiorum nisi humor melancholicus aciem mentis ejus obnubilasset. multiplex idea dementiæ tandem in maniam & furorem erupit adeo ut catenis constringendus fuerit. jamdudum nutu præfagiebam fore ut confors esset divi Petri ad vincula. sed ob familiæ dignitatem, atque etiam hominis causa, quem valde observo, non audebam publicare quid animus augurabatur. Spem melioris eventus conceperam hoc potissimum indicio quod valde se morigerum præbuit decretis medicorum. Norat enim suam calamitatem, nec, ut noster Gallus, remedia tanquam venena abominabatur. Actum est ab illustri viro Scaligero, & ab aliis nonnullis de accersendo Anglo isto ab urbe Amsterodamo, qui olim susce-

sulcepit curandum Ducem Cliviz, felici, ut fertur eventu, nisi ex transverso incurrisset Iesuitarum factio qui vecordem hominis animum anili superstitione infecerunt. Hoc tantum in eo culpatur quod adhibeat medicinam tristiore pene ipso malo. Vellem paulo definitius & exsertius hominem ex tuo sermone cognovissem. arbitror enim eum penitus tibi notum. non desunt à quibus traducitur tanquam sycophanta flagitiosæ vitæ, & nullius in arte pretii. sed, ut speramus, non erit opus curiosiori indagine circa hunc mortalem. Quotidie enim meliorescit generosi Comitis valetudo, præsertim ex quo cœpit eum curare domina de Cruninge, matrona genere nobili ex familia Kniffhausen, quæ à majoribus suis quasi hæreditario jure possidet exercetque artem prospere tentatam in persanandis agris quibus non est satum sinciput. Venit mihi sæpe in mentem sacra vox quam haud semel ex te audiavi, nimirum feliciter agi cum eo medico qui supervenit ægro cum jam morbus vergit in meliorem statum. Hoc bonæ isti matronæ contigit, quæ laudibus in cœlum tolletur, & solidam prosperæ curationis gloriam sola reportabit, si cum felici auspicio extrema convenerint. Ille prorsus in animum inducit, & crebris sermonibus prædicat, eam Dei dono sibi oblatam esse tanquam numen aliquod salutiferum, & auxiliare. quæ persuasio non leve momentum habere solet ad obtinendam incolumitatem. Dolebone vicem vestri artificii, an gratulabor faustitati temporum quibus contigit, ut arcana penetralia medicinæ famineo generi paterent? Quidquid hujus est, ego hanc heroinam præ Hallensî & Sichenlensî diva venerabor, si incepta ejus optatam metam attigerint. Cæterum cum diligentius inquirō, longe major est proventus insanorum quam opinabar. non dico ex mente Stoicorum qui præter sapientem suum omnes fugitivos, exules, & insanos esse arbitrantur, sed ex

Q₃

com-

communi more & opinione hominum. Permul-
ti, inquam, in hac urbe conficiuntur morbo
dementiæ, siue anni tempestas & fabarum oc-
cultæ vires id efficiunt, siue hic annus ejusmodi
affectionem epidemicam adduxisse potuit. Memi-
ni enim me legere apud Lucianum in principio
ejus opusculi, quo de legibus in historia servan-
dis utiliter & eleganter disserit, perfacetam rei
gestæ narrationem de Abderitis, eos repente u-
niversos febris continua fuisse correptos quæ se-
ptimo die finiens in quibusdam cum fluxu sangui-
nis è naribus, in aliis cum sudore copioso, ge-
nuit mirificam & ridiculam animi affectionem,
effecitque ut omnes ad poëticandum quasi instin-
ctu numinis excitarentur. Plura volebam nuga-
ri in hanc sententiam, sed veritus sum ne & ipse
ex eadem fœcunda stultorum gente censerì pos-
sem. Vale & salve ab uxore cum carissima Co-
sta. Datum Lugduni Batavorum XIII Junii, c13
Id cv.

EPISTOLA X.

Laurentio Silla Dom. Baudius S.P.D.

Arenacum.

FACIS abundantia quadam humanitatis ut rem
magnam impetraturus videaris, si florum
semina quæ sum pollicitus ad te misero. Fuit
mihi petitio tua curæ simulatque huc sum rever-
sus, convenique ea de re primarium Floræ can-
didatum * * *, cujus filius apud me habitat.
Nulla jam habet ad manum, sed quo tempore
maturuerint ejus Tulipæ, promisit se daturum
quod oppido satis sit, & quidem ex ablectissimis
arbitrio boni æstimatoris talium elegantiarum.
Igitur sufflaminanda erit tua cupiditas in finem
Augusti. nec vero quidquam est periculi aut da-
mini in mora, quandoquidem hæc semina non
sunt

sunt committenda gremio almæ telluris nisi principio mensis Decembris. tum autem per aliquot annos erit expectandum priusquam flores enascantur. Usque adeo

— nil sine magno

Vita labore dedit mortalibus.

Ridebis forsitan ineptias meas quod in re levi & ludicra sententias effundam. *ὡς ἐν φανῇ μύρῳ.* sed est in animo præclara consuetudo sapientissimi Socratis, qui ex omni occasione ansum arripiebat hortandi homines ad virtutem. quidni id faciam? præsertim cum aliud scribendi argumentum non suppetat, nisi forsitan auribus tuis occinam solennes formulas me valere, & ut idem tibi sit ex animo precari, facio id sedulo, sed ut in bonæ fidei contractibus multa insunt vi & potestate iudicii de quibus nihil inter contrahentes nominatim cautum est, ita huiusmodi vota si non ascribuntur conceptis verbis, tamen à benignis & benevolentibus amicis facile supplentur. Hoc eo pertinet ut si forte omittantur datariæ salutationes, quibus familiares epistolæ condiri solent, ne id incuriæ aut malignitati assignetur. Mihi liquet jurare nunquam in vita fuisse melius quam in festivitate tuarum nuptiarum, non tam ob exquisita cœnarum ingenia, & struices patinarias, ut loquitur Comicus, quam quod abundabat convivium condito sermone bono. Vxor jam convaluit à dolore gutturis, & jubet vos omnes, præsertim te cum tua conjuge plurimum salvere, *καὶ διωφεύειν.* Datum Lugduni Bavorum, xiiii Junii, clō lo cv.

EPISTOLA XI.

Ioanni à VVouuer Dom. Baudius S.P.D.

Hamburgum.

ET si paucis abhinc diebus ad te scripsi, tamen flagitium sit, si bonus noster * ad vos reuertatur in comitatus meis literis. Non enim ita se gessit ut expers esse debeat honesti nostri testimonii, nec ullum crimen aliud ei objici potest, quam quod affinis fuerit earum rerum quas fert adolescentia. Quid mirum aut insolens in ea ætate? Quocirca nimium durus & rigidus mihi visus est stylus, quo eum differunt tuæ literæ, tanquam si flagitia ejus potuissent viritum dispartiri, ut loquar cum Comico. Sed apud deparcos parentes qui cum genio suo belligerantur apex vitiiorum est, si filii in faciendis sumptibus modum excedant. Vellem parsimoniam magis litasset, verum tamen non prorsus periit impensæ ratio, nam quamvis argentum ἔλαττο, tamen aliquid etiam hausit bonæ frugis ex officina nostræ Academiæ, quod fortassis progressu temporis evadet in solidam & maturam virtutis indolem, unde patria messem aliquā utilitatis sperare possit. Nō est quod ergo magnopere poeniteat aviam hujusce professionis, αὐτὴ γὰρ ἡδὲ δὴ ἐστὶν τὴν ἀρετὴν καὶ τὸν τὴν ἡλικίαν. Redit si non ornatus heroicis virtutibus, quæ spisso comparent hac tempestate, saltem exutus multis vitiis, & deterso situ rusticæ incivilitatis, qua squalabat ejus ingenium cum huc primū ad nos venit. Ego sane illum ex animo amo, & quocunque terrarum ibit, comitabitur eum cura, votumque nostrum ut errata parum prudentis ac diligentis adolescentiæ succedente sensim industria, & maturesciente judicio sarciri possint. Quod fore confido, si liberali custodia facilitas ejus muniatur, donec prorsus habeat vitæ suæ modū. Ægre admodū divelli

velli se passus est à convictu consortioque nostro, sed mos gerendus fuit optimæ matri. Reliquit apud nos sarcinulas & libros, tanquam obsolescentis. Sed de ea re quid ex usu sit, vos arbitratur vestro dispicietis. Neque nihil, neque omnia indulgenda sunt ejus voluntati. Quamcunque in partem sese deliberatio * * tuumque consilium flexerit, ego ad omnia quæ te velle sensero promptum semper paratumque fore me profiteor, polliceorque. Datum Amstelrodami XXI II Junii, clō lō cv.

EPISTOLA XII.

Henrico Rumpio Dom. Baudius S. T. D.

Hamburgum.

IAm tertium ad te scribo partim incitatus mea sponte, partim adductus rogatu Iohannis nostri Nieburii. Valde eum discruciauit animi sinistra suspicio aviæ, quæ quia alterius annulo signatas literas nepotis advertit, exinde facili credulitate sibi persuasit eum suo circumductum fuisse. Velim, ut eam hac cura liberes, & pro tua prudentia bonam foeminam moneas ut melius opinetur de filio. cujus cottidie modestia & bonitas magis magisque sese mihi præbat. Quod certum est bonæ mentis argumentum, ultro deliquia naturæ suæ libens agnoscit, & æquissimo animo patitur se reduci in viam si quando deerravit. Etiam si non est ex eo ligno unde exculpi possit Cato aliquis aut Socrates. tamen si pergat eo tenore quo occæpit, poterit in mediocri laude cōsistere. ἡ παρὸν εὐδραστὲ εἰς κόρινθον ἐστὶ ὁ πλῆς. Ego illum & consilio, & opera comiter juvo quoties mecum sermones communicat. Non sum ille laudatus Cæsar quem consentiens hominum favor appellavit amorem ac delictum generis humani, sed ut captus est parvulorum, eam laudem maxime affecto ne quis & vultu

Q

372 D. BAUDI EPISTOLARVM
vultu aut sermone nostro recedat inerudition. Vale
& nos ama. Datum raptissime Lugduni Batavorum
VI Novembris, clb lb cv.

EPISTOLA XIII.

Hermanno Hagio Dom. Baudino S. P. D.

Arenacum

E Tiamsi parum assiduus sum in officio scrip-
tionis, tamen silentii aut oblivionis no-
mine suspectus esse non debeo. Vix enim
dies ullus elabitur quin grata recordatione me-
moriam veteris nostræ consuetudinis recolam.
Tum autem hærent in animo suaves illi & bene
conditi sermones, quibus tam lepidè & inno-
centi hilaritate tempora transegimus, dum isthic
apud vos Arnemiæ fui. Nunquam in vita melius
mihi fuit. Ab eo tempore junxit me mensa Le-
gati Galliarum cum integerrimo viro, & opti-
mo patriota domino van Heyen. cui mirificum in
morem bene congruit cum morum tuorum inge-
nuo candore. Non arbitrör ex omni nostra nobi-
litate quenquam vivere magis ad genium antiquæ
illius & germanæ simplicitatis, virtutis ac fidei
quæ raro nunc in cætibz mortalium conspiciun-
tur, nisi forte apud vos domicilium elegerunt, ut
de agricolis narrat Virgilius

*extrema per illos
Iustitia excedens terris vestigia fecit.*

Hic sane fucus & simulatio regnat, cujus rei plu-
ra documenta sum expertus. sed non est jam que-
relis locus, potius gratulari debeo meæ foelici-
tati, quod mihi contigerit tam candidas & in-
nocentes animas nosse, quales vestra tellus a-
lit. Nepos tuus VVinandus, quem nominari à
me nefas est sine testimonio admirationis ita
• publice privatimque suæ doctrinæ specimen edi-
dit,

dit , ut laudes ejus verbis exæquare non pos-
sim , is mihi significavit nobile illud fratrum par
breui nobis adfuturum. quod quidem mihi &
costæ pergratum accidit. Valde enim prædicatur
& patris virtus , & filiorum non degener ani-
mus. Vacabit illis locus , & hospes nulla in re
honestis eorum studiis deerit. ita voveo , & fa-
ctis præstabo. Salvebunt à me & uxore tu inprì-
mis cum animæ dimidio tuæ , cum insigni viro
Frederico Sandio , lectissimisque sororibus , Lau-
rentio Sille cum tota familia &c. hæc etiam non
addita suppleantur ex bonæ fidei interpretatione.
Vale amicorum ocelle . Datum Lugduni Batavo-
rum, xvi Novembris cId Id cv.

EPISTOLA XIV.

Stephano Doufa Dom. Baudius S. P. D.

Hagani-Comitis.

Mittit uxori tuæ mea conjux specimen pan-
ni , seu quocunque alio commodiori no-
mine voles appellare , particulam cujus
copiam sibi fieri mandavit. In re mea nihil est a-
ctum , certe nihil peractum . Quid in causa sit
susplicari non possum , nisi forte mihi obsuit Il-
lustrissimi Principis suffragium , quasi non merito
virtutis, & honore famæ collectum, sed exoratum
precibus. Atqui conceptis verbis jurare mihi li-
quet, me verbum nullum commutasse cum D. Mi-
landro, qui fuit isti rei caput, ex quo pars esse cœ-
pi hujus Academia. Valde mihi periisset omnis an-
teactæ vitæ labos , si degeneri ambitu , & ignava
prece paciscendum habeo ut prosum publicis utili-
tatibus. Interim ita vivitur, & eo fato natus videor,
ut nunquam rem facturus sim nisi bellum indi-
cam naturæ meæ, & mortalibus palpium obrudam.
Hoc est mihi pervincendum , aut forti animo
toleranda splendida paupertas , nisi oriantur alii

Mæcenates qui fortiter ament columnina literarum, & quibus in statuendo de re summa fixum immotumque sedeat illud *Salus populi suprema lex esto*. De * heroe queri nec fas est, nec debeo, priusquam mihi liqueat quid egerit aut non egerit. magnifice omnia pollicitus est, & implevit me spei bonæ, sed nescit sacculus ista meus. neq; enimamenta factus sum plumea propensior, ut loquuntur rationes Quæstoris nostri, nisi forte aliquod retentum latet in mente Curia. Boni me Semonis Neostadii, qui jamdiu de lucro vivit, ex animo miseret, cujus mens, & illa divinæ particula auræ magis adhuc languet infractaque est quam ipsum corpus. Offendi visus est cum operam obtuli in supplendo defectu ejus quem nosti, tanquam placu- cum admissem; quid faceret si dedissem damnum aut malum? An crimen est consulere in medium & totas vires periclitari ut patriam juvemus? Vtinam tali crimine convictus occidam, si est ut occidere possit qui per virtutem perbitat, ut loquitur Plautus. Atqui magnum animum gerere cum oportebat in hoc extremo actu, vel ob id quod per naturam vix poterit diutius usurpare gloriam bene de bonis merendi. Quid enim homini in tali statione constituto magis convenit quam honeste decumbere, quod etiam gladiatoribus, infimo generi hominum, curæ fuit? Solon olim Pisistrato tyrannioni indigne ferenti cur sibi tam audacter ob- sisteret, & quærenti qua tandem spe fretus id faceret, respondisse dicitur, Senectute. Sed minus irascor sorti meæ, cum nec tui rationem haberi videam, cui paterna virtus, nobilitas, eruditio, quarum tu laudum hæres es, expeditum iter ad omnia magna consequenda munire debuerunt. Concludam cum Teucro apud Sophoclem,

ὦ πότῃ θανάτῳ ὡς ταχέϊα λυβρότης
 Χάρις διαρρῆι, καὶ περδύσ' ἀλλοκίται.
*Hæu quam citatim mortuorum gratia
 Ingrata cedit, atque partes deserit!*

Vale

Vale, & nos ama. Lugduni Batavorum x v Februa-
rii. clō lō cvr.

EPISTOLA XV.

Ioanni à VVouuer Dom. Baudius S. P. D.

Hamburgum.

GRavis nuncius nos percussit de excessu viri
Illustris Benedicti ab Aleveldt. Quam imma-
nem iacturam & publicè doleo, & privatim
tuo meoque nomine, cui alieno tempore quasi
tempestate substractus est magnus Mærenas. Ego
etiam non mediocri spe excidi, quam concepe-
ram animo ob certum filii adventum. Quem tali
casu afflictum difficulter patietur avelli mœstissi-
ma parens, nisi postquam dies crudo marori
medicinam fecerit. Ego interim certa expe-
ctatione delinitus, & nulla cogitatione mortalita-
tis, ædes amplas conduxì, ne humilis taberna spe-
ctaret tam egregium hospitem, quem omni laudis
exemplo decreveram exornare, ut in eo exstaret
specimen disciplinæ Baudianæ. Quod quidem eo
mihi proclivius futurum sperabam, quod & for-
tes creantur fortibus, & quod à tua manu fabrefa-
ctus est, quem singularem eruditionis artificem,
& majorem genio sæculi, non amore, sed iudicio
semper arbitratus sum. Certe neminem arbitror
vivere peritiorē artis vivendi (qua disciplina ni-
hil est majus) nisi quod furore nescis cum insa-
nientibus; quæ tamen in loco summa sapientia du-
cenda est. Paucis abhinc diebus significavit mihi
ὁ υἱὸς τῷ νεώτῃ παρ' ὑμῶν κλεινὸν ἔργον, αἰδέο-
μαι γὰρ αὐτῷ νυνὶ ὀνομάζει ὡς τὸ πρότερον, ἱπα-
φρόδιτον, ἵπεί τέ τε πατρὸς βύχεται εἶναι ἃ λαοί τ'
ὀπιτ' ἰσάφεται, ἔπειτα χέμνη. Is mihi spem fecit,
te propediem huc venturum, quo nihil optarius
evenire nobis potest. Si tamen eveniat. nam quia
miserere cupio, formido male. Noster heros Sca-
liger

liger lento pene languore nobis creptus fuit. Quippe *συμερὶ πάλαια σώματ' ἀνάξει ῥοπή*. Nunc ejus valetudinem in solido locavit *ἰλασθῆναι*, sive cum Symmacho mavis, pax deorum. Eusebius ejus jam affectus est, & intra mensem, opinor, aut forte maturius prodibit in publicum. Vidimus fugiente oculo quæ in te inclementer jacet impurus iste furcifer * in præfatione ad notas Apuleanas. Nisi verear manus inquinatas habere; libens luderem hoc luto. Sed sustineo me dum procedat in medium alius facer & horribilis liber in Varronem, ubi postremus iste nebulo (si qua fides est Helix Putschio ad Scriverium scribenti) magistellum & pædagogum audet appellare virum nunquam sine honore & horrore nominandum. Quid dicam de tota illa colluvione * nisi, quod exempla cottidiana comprobant, eos qui hoc pestilenti fidere afflantur, tanquam si Circeò poculo & veneficio contacti essent, degenerare in brutas pecudes, imo nocentissimos serpentes? Vidistine unquam ex quo te genuere parentes: imo fuitne unquam in rerum natura jam inde à primordio conditi orbis, tale monstrum ac portentum ex omni colluvione barbariæ & impudentiæ conflatum, qualis est ille qui edidit librū cui inscriptio *Amphitheatrum honorii*? Sed voluminis, non epistolæ res foret plura de bipede nequissimo dicere. Descendam tamen in hanc arenam, non tam sponte mea incitatus, quam hortatu summorum virorum: præsertim amplissimi Præsidis Thuani, itemque Casauboni, qui talem operam serio per literas à nobis efflagitant. *Nisi quid tu dolle Trebati dissentis*. Et si indignus est auctor instestabilis, in quem tela cujusquam eruditi distringantur, tamen interest & literarum humaniorum, & ipsius humanitatis, ut acerbe vapulet confodiaturque atroci stylo, non ut habeat pudorem, qui non cadit in haud verberam statuat. Sed ut exterminetur, è manibus librorum, quos viritim terit publicus usus. Redeo ad id quod ante jeceram de tuo ad nos adventu.

ventu. Per omnes Musas te rogo , fac nos compotes tantæ felicitatis. Non poenitebit viarum & laboris. Ego conspectum tuum & familiare alloquium Picis antefero , qui aureos montes colere dicuntur. Et vero quid in vita dulcius ἢ πρὸς ἐν κακοῖς αἰὲρ, qualem te factis sum expertus ? Iterum rogo , si eam mentem tibi Deus , aut urgens aliqua moles negotii consilii que iniecit ; ὥς τῷ θεῷ, nec in minima parte , cur omnes moras abrumpere debeas , repone quod Baudium videbis , cætera forsan haud magni mortalem pretii, sed tui colentem & amantem insanum in modum , Multa μάλλον ἢ μωρία πολλά sunt quæ gestio effundere in tuum sinum , fide & prudentia mihi perspectissimum. Quod si tecum adduxeris , non umbram , sed clarum istud ingenii lumen , nostrum Fredericum Bértramum ab Alefeldt , nihil mihi optandum erit quam ut possim μετρίως & σφρόνως φέρειν τοσῶτον ὄγκον διτυχίας , & ὥς ἀδειὶ ὁ Πίνδαρος, μέγαν ὄνβον κατὰ πύλας, ne labar sub onere tot concurrentium prosperitatum. Sed vereor ne frustra has ego met mecum rationes deputem. Interim fruor usura jucundæ expectationis , donec eum amabilem errorem aut exemeris præcisa spe (quod abominor) aut grato exoptatoque superventu confirmaveris.

O dii reddite mi hoc pro pietate mea !

Non potero auspicius desinere , quam si in tam bono omine finem faciam scribendi. Vale φίλτατον καίρα, & nos ama. Datum Lugduni Batavorum postridie Paschatis, cId Id cVr.

O miseram dicere rem quidem ridiculam , sed quam tamen te celandam nō puto, si non aliud saltem ut & ipse rideas. Lepidum nostrū salaputium aliquoties mihi quasdam literarum particulas ostēdit, quas acceperat ab Henrico Rumpio, ubi jubebar salvere verbis quæ ut ille ait, non quæ rebant cinerem. Sed dum sollicitè cavet, ne reliqua mysteria cognoscere , quæ negabat ad me pertinere, notavi mihi

mihi quædam verba, unde colligo eum significasse suis interesse honoris sui, ut nos aliquo munusculo prosequeretur, quia scilicet bella materies est, unde excuslatur Thales aliquis Milesius. Sed ad rem. Errante oculo sublegi nonnulla, vel videor mihi saltem vidisse, quasi jam eo nomine aliquid ipsi missum foret. Si per ludum & jocum rescire poteris quidquid hujus sit; cave enim quisquam suspicari possit, me tam *μικρόλογον & πυμνοπερίστω εἶναι*, facies me obiter certiozem. Ego saltem affirmo, me nihil accepisse. Hoc volebam, nescius ne esses. Nonne beatus es, quod in ea tempora incidisti, ut tam frugifera scire posses? Iterum vale.

EPISTOLA XVI.

Henrico Stapelio Dom. Baudius S.P.D.

Hagam-Comitis.

LEgi sedulo formam actus procuratorii seu mandati quem ipse concepisti. Perspicue illic complexus es ordinem rerum gestarum, & æquitatem causæ tuæ velut ob oculos exposuisti: sed vitandæ prolixitatis causa, multa possunt omitti. nimirum principia & fines, seu prima & postrema verba multorum instrumentorum quæ ibi passim inculcantur. Scio id fieri folere in Germania, sed in Gallia non est necessarius iste labor; præsertim cum copiarum collationatæ cum originali adjungantur. Sufficit ut post enumerata nomina præcipuarum personarum, quæ nō nomine procedis, subjiciatur hæc clausula à Notario, *Quorum instrumentorum originalia solenni more & ritu conscripta signataque mihi subscripto Notario prædictus constituens Stapelius videnda & inspicienda exhibuit.* Sed præcipuum rei secure gerendæ fundamentum in eo versatur ut repertiri possit idoneus fidejussor qui caveat adversariis

riis postulantibus *Iudicatum solvi*. Nam moribus & constitutionibus regni Galliarum obtinet, ne quis extraneus ad agendum admittatur nisi præstita ea cautione. Sunt quidem nobis idoneæ exceptiones adversus hanc petitionem, nimirum ut hic præstetur ubi causa pendet, ut petatur competens dilatio intra quam satisfiat desiderio adversariorum. & si iudex aliud statuerit, ut ab ejus sententia appelletur. Hoc pacto tempora prorogabuntur, & forte interim triumphabis in magno Consilio. Quod si sit, omnis res est in portu salutis. Verum ad omnem tollendam tergiversationem, longe satius foret aliquam rationem inire, qua caveri posset à cive Parisiensi de iudicato solvendo. alioqui verendum erit, ne ob defectum cautionis inhibeat nobis statim litis ingressus. De ea re & de tota summa quid sit agendum, diligenter deliberabimus proximo die Iovis; tunc enim, volente Deo, cum Francisco Petit aderimus. Vale. Datum Lugduni Batavorum XXVII Aprilis, Clodius Cui.

EPISTOLA XXVII.

Frederico Sandio Dom. Baudius. S. P. D.

Arenacum.

Cognatus tuus abunde locuples & idoneus testis est quantis hoc tempore distringar oneribus negotiorum, neque tamen ullam existimo causam aut excusationem satis aptam ac speciosam inveniri posse, quæ me à nota deserti neglecti-ve officii vindicare queat, si neglexero hanc scribendi occasionem. Quod tam sollicitè te purgas ob alienam culpam, causæ nihil est. sed interim non ingrata mihi accidit tua ista minime necessaria sollicitudo, tanquam argumentum maximi amoris. Domus mea jam plures habet contubernales quam capere potest, verumtamen locus semper erit iis qui tuæ suffragationis præroga-

rogativa muniti ad vos viam affectabunt. efficiam
 omni officio, si convictu & domestica vitæ con-
 suetudine non potero, ut intelligas te non frustra
 usum eo jure quod æternum apud me possidebis.
 De Thomsono fefellit te nominis similitudo, non
 enim noster Richardus optimus virorum hunc fa-
 erum & horribilem composuit, sed alius gente
 Scotus, prænomine Georgius, nupere quidem mi-
 li in Anglia notus, sed non de ea nota qua se po-
 steriori notabilem fecit cum tam inclementer
 immisericorditerque, atq; etiam, si est dicendum,
 prorsus illiberaliter egit cum viro inter paucissi-
 ma seculi ingenia multis de causis eminenti. cujus
 quidem delirationes non excuso, sed tamen reve-
 rentius talem excipi verum fuit. Ego etiamsi cen-
 tum habeam linguas, tamen nunquam ero disertus
 ejus periculo ac dispendio. sed quidquid in notis
 ingenii est, militabit ipsi, & ipsius gloriæ, salva ta-
 men religionis & veritatis majestate. Arbitror te
 non ignorare eum ex vivis decessisse vicesimo se-
 cundo die mensis præteriti, cum per dies tantum
 quinque decubisset. Placide constanterque dicitur
 peregrisse hunc extremum vitæ actum. Omnibus
 bonis flebilis occidit, paucis flebilior quam mihi.
 tamen quia fortiter & severa lege amavi homi-
 nem, sæpe ex animo vovi ut prius ivisset ad supe-
 ros, quam suas Divas limine protulisset. De editio-
 ne nostrorum poematum iam decrevi non ulterius
 morari, quanquam multa sunt ejusmodi unde pos-
 sint offendi *οἱ ἀετιῶντες*, sed non dignabuntur eo
 se demittere, ut feriri se sentiant, aut sentire vi-
 deantur. Cognatum tuum nunc quidem ob angu-
 stias temporis commendo soli Casaubono, sed
 ita ut ejus opera confidam eum insinuatum iri
 multis primariæ notæ viris, si id operam dederit.
 Salvebunt à me & uxore lectissimum par sororum
 tuarum, doctor Haghius, Fontanus, Bruno, cæteri-
 que quos non pigebit meminisse nostri. Datum
 xptissime v. Kalend. Majas stylo novo, clc lō
 C V I.

E P I-

EPISTOLA XVIII.

Henrico Rumpio Dom. Baudius S. P. D.

Hamburgum.

QUanquam nihil responsi ex parte tua ad manus nostras pervenit, tamen nunquam mihi dubium fuit quin tibi de interiore nota carus essem, cujus rei certam fidem fecit caput amicorum meorum Ioannes à VVouweren. Itaque libens persisto in pristina consuetudine scribendi. Ut me noris tui memorem esse futurumque

Dum memor ipse mei, dum spiritus hos reget artus.
Ad hoc officium me alioqui segnem & ignavum crebta exhortatione incitat Nieburius qui magis magisque ingenua morum honestate, & amore bonarum artium se mihi probat. Conflatus est per aliquot hebdomadas acri febre, quæ tandem erupit in ulcus circa buccam, cujus etiamnum cicatrix apparet. nunc bene se habet, sed non sine ope medicorum & pharmacopœorum, quibus ungenda fuerunt manus collybo. non enim aliter hæc sacra constant. Accepit heri nonnihil nummorum, sed quibus expungere nomina omnia non potuit, quin multum æris alieni remaneret. Paulo enim largius quædam insumpsit non quidem domi meæ, sed apud combibones, & damnorum conciliabula, à quibus jam sese subducit, & cum alma sobrietate in gratiam revertitur. Ad summam, prorsus est bonæ frugis, si constanter servet hunc tenorem. Id tibi, quem patris loco observat, aviæque gratum auditu fore arbitror, ego etiam quantum hortatu & auctoritate valebo, efficiam ne quid ei sit commercii cum pravis sodalitiis, quæ adolescentes improvidos illiciunt in dispendium. Visus est VVouwerio nostro plane immutatis moribus, & quidē longe in melius. Plura iam præsens non addam, nisi ut valeas, & nos ames.

Da-

Datum Lugduni Batavorum v Maji stylo novo, clō
 15 cvl.

EPISTOLA XIX.

Henrico Rumpio Dom. Baudius S. P. D.

Hamburgum.

Quamquam in tacendi lege perseveras, tamen ego pristinam scribendi consuetudinem non omittam. Fruor enim hac persuasione, tibi non ingratum & injucundum accidere quidquid istud est officii. Vellem occasio ferret ut majori in re testari possem meam erga te benevolentiam, dicam, an observantiam. Nam inter ceteras ingenii doctrinaeque dotes valde fama & sermone bonorum omnium commendatur animi tui æquitas & moderatio: quæ virtus rara reperta est inter homines tui muneris atque ordinis. Ita enim judicat hoc insipiens & infectum seculum, eos solos vero zelo censeri oportere qui intemperanter debacchantur in eos qui iisdem sacris initiati sunt, & in plerisque servant eandem doctrinam extra paucissimos articulos quibus ad liquidum peruestigandis impar est mens imbecilla mortalium. In quibus sobria simplicitas & ingenua fragilitatis suæ notitia confessioque vincit inanem sui fiduciam, & periculosam sciendi curiositatem. Sed non est hic locus de talibus rebus differendi. forte si mihi justam bilem moverint ista præfervida & ignea ingenia quæ nihil ebulliunt præter atroces minas & inexpiabiles iras, ostendam posteris aliquo publico ingenii monumento quam hæc parum convenient cum officio hominis Christiani, cui Servator & Dominus noster nihil legavit præter pacem suam, & caritatis commendationem. Nam ut in maximis tempestatibus naucleri se à vectoribus haud ægre admoneri patiuntur, ita ubi tanta res geritur,

ritur, unicuique viro bono & recti sibi conscio jus est cum honesta modestaque libertate consulendi in commune. Sed iterum digredior ab iis quæ conveniunt argumento epistolari. Potissima causa, cur nunc ad te scribendum existimarim, accepto ferenda est iustæ postulationi Ioannis nostri Nieburii, qui cottidie magis ac magis in curriculo veræ laudis atque virtutis progredi summa ope contendit. Inprimis autem mihi placet ejus verecunda indoles, & quod benigne gratias agit cum à nobis admonetur, sicubi ab officii semita divertitur. Hic enim est directus limes ad bonam mentem, æquo animo ferre liberas amicorum voces, nec monitoribus sese asperum vultu aut sermone contumaci præbere. Cæterum per aliquot dies valde cum exercuit febris, quæ præter damna molestæ valetudinis exhaustit peculium, ut nomina expedire non possit nisi liberalior commeatus ei primo quoque tempore subministretur. quod haud gravatim factura est optima foeminarum aviæ ejus, si commendationis tuæ auctoritas accesserit. Vale, & nos ama. Datum Lugduni Batavorum IV Maji, clb l^o CVI.

EPISTOLA XX.

Francisco Doussa Dom. Baudius S.P.D.

Ultrajectum.

NEscio an ex fratre Stephano vel aliunde intellexeris adfuisse nobis per biduum Ioannem VVouwerium Hamburgensem, τὸν ὀλίμ. Parisiis συμβιῶντων σὺ. Ille vero nos suo exoptatissimo conspectu beavit, sed ad brevissimum tempus, ut nullum in vita agunda mortalibus proprium & perpetuum bonum est. Cur enim non etiam obiter sententias tecum loquar, qui hoc genere unice delectaris, & nos aliquid in eo posse judicas. Non est quod expectes ut ejusmodi amabi-

amabilem errorem tibi demam, augebo potius, & ut nos magis noris, scire debes quandam forte etiam sano-homini optandam phrenesin huic homini incidisse tunc temporis non cum caletur maxime, sed

— cum tristis hyems etiamnum frigore sacra
Rumperet, & glacie cursus franaret aquarum.

Tunc, inquam, nos invasit Pierius calor, & sanus furor quo stimulante effudi maiorem vim carminum, quam plurimis ante annis. Nunquam magis experimento didici aliquid inesse ingenio poetarum Ἰνθου ἡδὲ ἁθροιστικόν. nunc purgatus sum illius morbi, adeo ut ne tu quidem Lucilii tui facere possim ἱμνῶν quidem λόγῳ & sermone numeris devincto, nam κατελογάσω si velis me loqui aut scribere, citius lusciniolæ defuerit cantio quam nobis verborum copia & totutiloquentia. Vides hic exemplum, sed tamen

Est modus in rebus, sunt certi denique fines.

Ne te nugis diutius morer, & ut canone utar apud canonicandum, causa quæ me impulit ad scribendum majestati tuæ fuit, primum quidem amor quo te prosequar dum spiritus hos reget artus. deinde studium evaporandi nauseam per literas, quam contraxi ex hesterno Iaccho. nam, ut iterum cum Lucilio tuo loquar, heri

Pulcre invitati sumus acceptique benigne.

Hodie ad eadem sacra redauspicandum erit. nam Loc mane cum adhuc dominatio nostra plumis incubaret (ibi enim angusta sedes est virtutis atque honoris) venit à Scaligero heroë regia Ionæ conjunx, quæ mihi diem dixit in prandio apud suum Iovem. Scis hanc generi nostro innatam esse benignitatem, ut nemini negare soleam. neque tamen ex Gnathonum prosapia ὄρχουσι εἶναι, imo si rex aut legatus ille qui tam opipare os delingit hominibus, nectar suum imputet, non tantum mihi fier acetum, ut loquitur Martialis Scriverii, quanquam is adhuc in morbo cubat; verum πολλά κλαίειν jubebo, aut, si mavis solen-

nem

nem nostram formulam , tradam dæmonio quid-
 quid est usquam lautitiarum apud omnia fora cu-
 pedinum. Sed non possum discedere à consuetudi-
 ne jocandi, ut tandem serio tecum agam, scito hanc
 mihi præcipuam scribendi causam extitisse , quod
 communis amicus noster VVouwerius , (quidni
 addam & heros?) summa ope me rogavit ut si quæ
 pater tuus, heros extra controversiam & nunc ad-
 scriptus ordinibus Indigetum , ad Ciceronem an-
 notasset, ea huc ad me mitteres. Iam enim adornat
 editionem illius disertissimi Romuli nepotum.
 Magno sumptu redemit ab heredibus quæ juvenis
 acti iudicio & ingenio eleganti, Ianus Guilielmus
 Lubecensis olim recensuit ad eum eximium au-
 ctorem. Gratiam inibis amplissimam non solum
 ab homine tui amantissimo , verum etiam ab uni-
 versa gente literaria. Tum autem dedit mihi in
 mandatis, ut si quas habes dissertationes fratris tui
 Iani (non est fas abire sine elogio juvenem omni
 laude maiorem, hoc ὁδὲ παρέρχον & διὰ παρέρχου Civ
 dictum sufficiat) de amore Platónico sive Socrati-
 co, utrum voles: earum ipsi copiam faceres. Nunc
 quoniam abunde amici causa perorata est , dicam
 etiam qua in re tui egeam. Memini me abs te per
 aliquot dies habuisse historiam obsidionis hujusce
 urbis conscriptam idiomate Belgico. rogo te , ut
 eam utendam mihi commodes. Omnino est mihi
 in animo egregia oratione & apta ad permoven-
 dos animos celebrare memoriam ejus diei quo li-
 berata fuit, non indictus abibit pater tuus, cujus in
 difficillimo rerum statu fortis & fidelis opera eni-
 tuit, depositum fideliter reddam , & gratas gra-
 tias insuper meminero. Nihil amplius succurrit
 quod te scire vel mea vel tua interfit , nisi ut va-
 leas , & , quando ista seculi disciplina est ut desi-
 dendo homines inaurantur , istuc consistas donec
 legitimum desidiæ tempus expleveris, ut sine frau-
 de ab urbe abesse possis. Matri , fratrique pluri-
 mam salutem verbis meis nunciato. Si qua tibi
 cum Dominis D. Burchiis notitia intercedit , ve-
 lim

lim per te sequeſtrem & interpretem intelligant me illorum doctrinæ ac virtuti plurimum favere. cum Decano fuit mihi ante duos annos amicus ſermo , & virum humanitatis plenum cognovi. D. Canterus etiam ſalvebit , veteri neceſſitudine mihi cultus & colendus. Iterum vale. Datum Lugduni Batavorum XIII Junii. Clō Io CVI.

Oblitus ſum ſcribere VVouwerium nomine Ranzoviorum miſſum ad Archiducem, & reverſurum intra menſem aut ſex hebdomadas. Si per negotia licebit , ajebat ſe ad te excuſurum; forte dabo me illi comitem. Nunc nihil vos moramur patres Conſcripti. Valet & plaudite. Calepinus reſenſui.

EPISTOLA XXI.

Ludovico Servio Dom. Baudius S. P. D.

Lutetiam Pariſ.

VEntus pertinaciter adverſus ituris in Galliam effecit ut otium mihi ſuppeteret proſequendi officio commendationis hos inſignes juvenes, quos gratos tibi adventuros conſido qua ſuis virtutibus , qua noſtra ſuffragatione. Simul etiam te rogandum putavi , ut illuſtri gratia tua complecti digneris cauſam quæ nunc adhuc indeciſa pendet coram tribunali Prætoris ſeu Iuridici Pariſienſis Franciſci Myronis; ſed, ut præſagio , devolvetur ad veſtram juridi&ionem interje&tu appellationis. Agitur autem de jure fiſci, cujus utilitatibus contumaciter aſeſſe debes , ut loquar cum Plinio , ſed tamen ſub bono principe cauſa ejus ſæpe mala eſt & vinci ſolet. quod hic omnino oportet , aut omnis ratio me fugit. Rex enim donavit Mareſchallis de Briffac & de Laverdin ſortem & redditus annuos quinque millium aureorum tanquam jure albinagii, cum tamen ipſa regis perſona ſit origo & principium obligationis,

nis, qui si debitum exsolvisset praesenti pecunia, nihil inde resedisset in Gallia, quod ex ea causa donare potuisset. Sed de tota re alias dabitur copiosius differendi locus, nunc tantum te oro ut si ea lis ad tuam cognitionem deducetur, quod sponte facturuses id impensius agas, nimirum ne donatio quae nullo jure sustineri potest, redundet in nostram fraudem ac perniciem. quia, ne quid te celem, mihi isthic feritur & meritur; & quidem ita, ut forte eo nomine sim ad vos perfecturus, si causa quae jam in provinciali Consilio judicata est supremo iudicio terminata fuerit, quod propediem scire spero. *τα καὶ ἡγεσθαι* nota sunt procuratoribus le Ber & Petit seniori, ne longo sermone morer tua tempora gravibus semper intenta curis. Si dignaberis eos ad colloquium admittere, veteribus meritis incredibilem cumulum adjeceris. Vale, & ignosce negligentiam. Datum Lugduni Batavorum xKalend. Sextileis, cIo Io CVI.

EPISTOLA XXII.

Frederico Sandio Dom. Baudius S. P. D.

Arenacum.

Literarum quas recens accepi ab ornatissimo tuo nepote, & ab humanissimo viro Casaubono, visae sunt mihi exprobrare diuturnam meam a scribendo cessationem. itaque protinus calamum arripui; ut interromperem cursum istius desidia, non quod quidquam occurrat quod magnopere intersit te scire, sed usurpandi officii causa, ne silentium sequius interpretareris. Si quis est eorum qui publicis muneribus praesunt, quem observem & plurimi faciam, in eo censu tuus, qui in aetatis vere maturam, & ingentibus curis parem exhibes autumnitatem. Nihil est tam amplum & eximium quod ista indoles sustinere posse non videatur, tempora modo suppeditent aequa magnis virtutibus.

bus. anno sane & horo nihil percipimus nisi
 messē damnorum ac dispendiorum. Avertat o-
 men Deus qui rem Belgicam oculis adspicit æquis,
 sed nisi expergiscamur, cardo publicæ felicitatis
 videtur hunc ad fatalem quendam flexum verge-
 re. Spinula vehementius nos fodit & lancinat,
 quam quicunque *οὐρανὸν ἔχουσιν*, sub quorum fla-
 gello vapularunt Belgæ, nisi Ducem Albanum
 excipias, cujus immanitas fidem prope superavit.
 Expectatur adventus Mauricii herois, sed non pro
 dignitate priorum adoratorem. Penes quos tandem
 vel animi præsentia, vel consilii dexteritas defue-
 rint, non Achivi plectimur, imprimis vos quos
 periculi propinquitudo magis urget. Sed non lubet
δυσφημεῖν, Deus hæc fortasse benigna reducet in
 sedem vice, ut ait Romanæ fidicen lyra: in quo
 bono nomine atque omine desino: teque opto
 salvere & rem bene gerere. Salvebis à me & uxo-
 re cum sororibus singularis exempli, etiamsi olim
 fuissent. reliquos supplebis ex bonæ fidei iudicio,
 quicunque nostri meminisse dignabuntur, heic sa-
 lutem adjunctam animo saltem recognoscent. Da-
 tum Lugduni Batavorum xxiv Novembris, clō
 lo cvi.

EPISTOLA XXIII

Henrico Rumpio Dom. Baudius S. T. D.

Hamburgum.

Vix idonea verba suppetunt quibus abunde
 gratias agam humanitati & benevolentiz
 tuæ, cujus expressissima *τεκμήρια* compa-
 rent in tuis literis. Itaque ad pristinum illum af-
 fectum quo te *τε*cepi complecti ut primū felici au-
 spicio in notitiam tuam incidi, magnus inde cu-
 mulus accessit quod me abs te amari video ger-
 manum in morem. Sed illud me male habet
 quod

quod ita videris obnixè rogare ut remittam supellectilem N. nostri, quasi etiam retinerem in causam pignoris. Id verò & improbissimum facinus foret, & est alienissimum à generositate nostræ indolis. Meæ quidem opes sunt hodie perquam inopes, sed nunquam eo redigar *ἀπορίας* ut me deferat *δυσμὴς ἀΐψυτος*. Nec vero unquam in animum induxissem quidquam ex concredita pecunia convertere in usus alienos, nisi adversus improbissimum istud genus hominum, qui juvenes improvidos emungunt argento. non visus sum mihi committere crimen si B. egenti succurrerem & illos in diem rejicerem. tamen poenitebat me audacis facti nisi postquam animadverti te tam humaniter id interpretari ut etiam secundas agere non dubitares. Legi Scaligero eam partem tuarum literarum ubi de Lexico tetraglossò Schindlerì loqueris. Fuit illi perquam accepta reverenda tua de ejus virtutibus ac meritis opinio, tametsi à se rejiciebat tam immodicas laudes. Sed qui norunt heroem, sciunt illum potius queri quam offendi. Iussit ut salutem quam officiosissimam sua nomine tibi nunciarem, eo magis quod me interprete cognovit quam rectè sentires de summis capitibus Christianæ fidei. Plura voluissem, sed ita obruor negotiis, ut quo me vertam nesciam. Ignosces festinationi & incuriæ, alias diligentiores erimus. Vale, vir reverende, & si forte pervenit ad aures aviæ N. quid heic designaverim, effice ne ob id implacabiliter irascatur. Datum Lugduni Batavorum, xxvi Novembris, clō lō cvi.

EPISTOLA XXIV.

Ioanni Milandro Dom. Baudini S.P.D.

Hagam-Comitis

DVM hesterno vespere typographorum operas recenseo, qui jam pervenerunt ad carmen dictum virtuti & honori Principis nostri Mauricii, genius, ut reor, tuus inspiravit mihi hac nocte eam mentem ut subito calore profunderem versus quos nunc ad te mitto. in quibus si familiarius tecum garrio, quam vel dignitatis tua ratio, vel singulare meum de tua virtute iudicium postulare videatur: dabis hanc veniam licentiae poetarum, quibus nihil est impermissum: Simul etiam illud fac cogites, me nullam è laudibus tuis potiolem ducere, quam naturae facilitatem, & in-affectatum mentis candorem. his illecebris delinitus indulsi plusculum mihi. Sed non arbitror opus esse sollicita deprecatione apud eum, cujus iudicio forsitan in eo peccare videbor quod non sapius utar pari libertate. Vale, & memineris calamitosorum, captivi & exulis: Cui bono, miseros tandem spe metuque torqueri? satis jam poenarum luerunt etiamsi capital fecissent. pecuniae tantum res agitur, etsi ut hodie & olim mores fuerunt τὸ ἀργυρίου ὅτιν αἶμα & ψυχὴ βεγτοῖς. Implacata Caesaris Placata eant εἰς μακαρίδω. Nos Belgae sumus, gens ad humanitatem nata. nec vero constat eos quidquam adversus istam horrendi carminis legem admisisse, &, ut optime scis, ipsi creditores summa ope hoc agunt ut liberentur & vivant. Iterum vale. Datum Lugduni Batavorum VII Martii, clb Id CVII.

*M*illander, alti dextra Principis manus,
Vir perspicaci mente, constanti fide:
Morum lepore, & comitatus gloria

Secun-

Secunde nulli, vera si nobis Sami
 Refert alumnus, prisca Lalii Venus
 Migravit in te, pectorique se tuo
 Transfudit omnis: nec minore dignus es
 Ab eruditis aestimari nomine.
 Virtutis ille Baudius cultor tua
 Non nuperus novusque, sed longo tibi
 Perspectus usu, pulsat en tuas fores
 Non solus, at stipante Musarum choro,
 Qua virginali te modestia rogant,
 Ut detur ipsis aditus ad fortissimum
 Heroa, quem miratur orbis, & stupet
 Mars ipse, dum per agmen hostium ruit
 Equo fremente uestus, his curis tamen
 Intentus aures audet impartiri.
 Mentemque chartis, nec sacros vates fugit,
 Qua gente vivit innocentius nihil.
 Hoc si boni favore consequar tuo,
 Gratum vicissim munus exsolvam tibi,
 Non quale Cyclops spondet hospiti suo:
 Sed invocatus hospes, ut musca solent,
 Aut ad reliquias, aut ad integras dapes
 Repente sistar, ne moratorem putes,
 Neu lite multior contumacia reus.
 Ultra advolabo, non ut expleam famem
 Luxu ciborum, non ut extingvam sitim
 Liquore Bacchi: Bacchus et si me juvat.
 Nec sola Cypris absque Libero patre
 Friget, sed omnis cœna temeti carens
 caret jocorum, partis optima sui.
 Verum haud edendi vel bibendi me tenet
 Cupido tanta, quam tuis sermonibus
 Ut interesse detur hac vita est mihi.
 Placet-ne lex, an impudentia pudet?
 Placere opinor, sic tuus jubet favor
 Sperare sed sum fronte perfricta nimis,
 Quod tam licenter audeam viro gravi
 Dictare legem doctor ex umbra & schola
 Repente factus alter aut Numa, aut Solon.
 At, ne parum me noris, ecce nunc recens

*Iuri Professor ambulo. talem decet
 Distare iura, munus exsequor meum.
 Parebis ergo, si sapi, legi. & malo
 Cavebis, hoc te, ne quid imprudens ruas.
 Monet volens amicus, hoc tibi expedit.
 Sed ecce rursus insolens prator vehor
 Fines pudori. hanc mihi licentiam
 Largiri ipse, si quid offendi, tuis
 Hoc omne crimen imputato moribus.*

EPSTOLA XXV.

Ioanni à VVouuer Dom. Baudius S.P.D.

Hamburgum.

NVnquam minus evolvere possum animi cogitationes, & reperire principium scribendi, quam quum nimis ampla materies eruberat τοτόδε τί μοι συμβαίνει τυχαίαι εἶον φασὶ πεπονημέναι ὅτι ἄδ' ἔτι τὸν ὀδὸν πλεῖστον ταῖς παλαιῶν. Equidem si impraesentiarum morem animo gerere vellem, tanta rerum copia suppetit ut nesciam.

Τί φεῶτον τί δ' ἔπειτα ἡ δ' ὕστατον καὶ πλεῖστον.
 Ordinar à Niburnii negotio, cuius omnia nomina dissolvenda suscepi, & pleraque jam expunxi. Sed ut alias ad te scripsi, in subducendis rationibus fuit error calculi, prætermissumq; per incogitatum caput quinquaginta nostratium florenorum. Significavit mihi jam pridem Dn. Rumpius ipsam Niburnii aviam consensisse, ut huc ea summa mitteretur. sed quia nihil hac de re scriptum est ad Hans de VVolff negat se quicquam numeraturū. Velim itaque roges Rumpium ut memor sit promissi. Non gravarer de meo summam istam repræsentare, sed nunc sum, ut sæpe alias καὶ αἰεὶ ὅτι τὸ πλεῖστον, in summa difficultate nummaria. Spe tamē optima sustentor, & (ut auguria portendunt) brevi à Regibus & Principibus inaurabimur. Quamvis homini meæ ætatis & nonnullius in rebus humanis experientię parum

parum convenire videatur, ut credulitate se inescari patiatur: tamen libenter animum oblecto jucundæ opinionis palpo, ut si sortem non consequar, saltem usura interim fruatur. Experiendo didici, & cottidie disco, nihil esse feracius ingeniis si assidua meditatione pectus exerceas,

Nec segnem patiare situ torpescere campum,
ut obiter usurpem versum Virgilianū. Non arbitrabar me tam divitem esse poematum, h. e. ut nunc mores sunt, offensarum, & penuriarum. Dum adornatur editio ἡ ὑπομνήσιν subnata sunt nobis: duo millia carminum. Pleraq; quidem expressa cogente officio, aut studio bene merendi de bonis. Sed tamen forte non destituentur genio pro captu lectorum. Neque enim omnibus omnia placent. Quæ mihi minus adlubescunt, ea forsità plurium suffragio plausum merebuntur. Ad summā videbis propediem magnum librum δηλότολο μέγα κακόν: in quo ut in Ægypto φάρμακα πολλά καὶ ἰατρὰ μίμνῃμα, πολλά ἔλγυρα. Multa etiā passim occurrant oratione prosa, quib. non indelectabuntur humani lectores. Sed horrida dicta sunt quæ in L. in editorem Amphitheatri, in impurissimum S. stringimus. Atque utinam hoc sine sese cohibuisset styli nostri procacitas. sed in Pontificem, in Philippos, in Archiduces, in partiū duces evomit virus acerbissimæ suæ, nec parcat ipsi Liligero regi. Nam de Tragoxa, de Typhæis & similibus hominum nugis, causa non est cur causam dicā. Illud certo persuasum habeo, non arbitrario magnū nobis nomen in mundo paratum fore sed & malum, conjunctumq; cum multorum offensione. Nec hac via perveniā ad invidendas opes, ut * * qui recens emit, idque non corna, sed oculata die, ut loquar cum lenone Plautino de homine consimili, dominium centum millium florenorum. Statim ut nuncius iste horribilis aures mihi verberavit, incensus sum libera & justa indignatione, nec imperare potui dolori, quin se protinus aliquot jambis ulcisceretur, quos quia forte non edentur, hæc intexui.

Ὡς πρόνοβος πατρὸς ἔχεται γελῶν,
 Μητρὸς τε πόρνης, αὐτὸς αἰχρῶν βρύων
 Τὴν δ' ἡμίονον ἐν ἀλμαζείῳ ἥκας,
 Ψυδὸς, παῦρος, σικαφαίτης, ἔκκακων
 Παιτῶν χάρις, ἔχεται δαυμάζειν χεῖρας
 Εἰ πλὺτον ἔρει, ὡς σφόδρ' ὅτι συμμέγει
 Τὸ μὲν δὲν ἀσκεῖν ὑμῆς ἐν τῇ νύκτι χερόν.

Lenone qui se patre jactitat satum.

*Lupaque matre, seimo quem verax fugit,
 Qui sic probis abundat, ut sat & super
 Sit quod viritim dividi populo queat.
 Hunc obstupendas possidere nunc opes
 Non est quod aut miremur, aut quisquam fremat.
 Hac namque foro eritque semper & fuit
 Ut improbi ditentur, aut egent probi.
 Bonaque mentis illa paupertas soror
 Vix linquit unquam contubernales suos.
 Sed prater ingens conscientia bonum,
 Cui comparari gaza Persarum nequit,
 Hoc erudito pauperi solatium est,
 Quod vix beatis esse ditibus licet.
 Quos continenter urget augendi fames,
 Rei tuenda cura, perdenda metus.
 Hos omnis aura terret ac vetat frui
 Dono Deorum, semper imminens novis
 Avara mens, & ardor haud explebilis.
 Ut ille pomis incubat vigil Draco,
 Nec gustat hilum, sic cupido divitis
 Egens vivit inter aggestas opes.
 Quid quod parat a gaza pravis artibus
 Nunquam diurnat? aut latrones involant,
 Aut occupat haredis ignoti manus,
 Neposve luxu lauta patrimonia
 Vexatque, diripitque, verritur foras
 Aurum omne, mundas esse vult ades sibi,
 Ne sit quod usquam offendere adilem queat.*

Sed quæ, malum, nova religio mentem incessit ut
 parcam abortui fortunæ jocantis post tot effossos
 atroci stylo principes & dominos terrarum, &

ὁπίχα.

ἰπύχου. Et fors erit ut etiam apud posteros mihi supplicium det bipes nequissimus.

Ab ore cuius pavidā veritas fugit.

Hæc arcana imperii non erunt nota nisi ipsi, & paucis qui eum ex unguiculis norunt. Cupio autem hominem ita feriri, ut se vapulare sentiat. Est etiam quod scilicet permagni tui scire interfit, nempe honoratum esse me novæ professionis auctario, & ad solenne pensum historiarum accessisse Iuridicam facultatem, ita ut & Lipsii vices expleā, & Donelli successorem Aeademiæ redonare debeam. Sed lascivia Auctorum adolescentium suscitata fiabellis collegarum, qui fremunt me nuperum, novitium, alienigenam, desertorem & transfugam illarum artium sibi præferri, qui tot per annos laudabiliter hunc campum decurrerunt. Per ejusmodi igitur turbarum artifices suscitata cupida Legum juvenus scilicet de compacto statuit me inauditum in defensum explodere, nec ullo modo pati ut tantis luminibus seculi novitas & ignobilitas nostræ misceatur. Iocari me putas solennia. Sed Delphis non Leidæ tibi dictum hoc putato. Post has ferias loco benevolæ attentionis, & docilitatis expectanda mihi est imperitorum adolescentium explosio. Nisi quis inopitus casus clementem eorum mentem ad sanitatem revocavit. Nam ad me quod attinet, emori malim οὐκ ἔστιν θάνατος, quam ut votis aut precibus impetrem, ne mihi aures impartiri dedignentur. Si parum credis orationi solutz, crede vati proferenti oracula sermone bilingui:

Corde nefas meditantem, ἄνθρωποι βέλτερον ἔχοντες,
Turbaque laudis egena, νείων ὑψηλῶν ἡρώων
In caput hoc jurant καὶ ἀπατάλλε μυχὰν ὠρταί
Quorum Therfites vexillifer δὴ καὶ εἶναι;
Milisitaque caput, τῷ δ' ἀφ' ἐχθρόν τις ἵκονται
Non pudor aut probitas, ἔσθ' ἰνόει δὲ θυμὸς,
Sed vigor in strepitu, ἔσθ' ἡ ποσὶ καὶ παρὰ θυμὸς;
Quid suades faciam φίρ' ἱερῶς μὴ πιν' ἀείρει;
Hic ego sim supplex? θάνατον πολὺ κέρδιον εἶναι.

R 5

Tali

Palus enim furit ira μὴ λυθῆναι ἀπὸ ἐλπίδα δ' αὖ.

Neq̄ metuenda viris cūc̄ ἐμπεδόν ἐν σφίσι δ' αὖ.

Ibo animis contra, πημάτων δ' ἐμὲ θυμὸς αἰάζει.

Certus enim jubet auctor ἀμυνέσθαι ἀπὸ πάντων.

Magnanimus Milius cūc̄ ἀντιπάλων ὅχλῳ δ' αὖ.

Non frustra auctorem laudo Mylium nostrum, is enim fuit huic rei caput, & ita commovetur sensu

nostræ injuriæ, ut omnes adversarios nostros potius ordine moturus sit, quam passurus auctoritatem suam & existimationem nostram parvipendi.

Non amat ille me, sed deperit. Eaque res mihi præclaram famam apud bonos, ipsi atrocem invidiam

apud equites vernas creat, quod Poëta, Oratori, Historico, sed nihil minus quam Iuris-Consulto tantopere faveat. Nunc hoc agitur per factionis duces

ut honorarium consequar quantum Curatores Consulesque nomine utriusque professionis decreverunt, sed hac lege ne in alienam messem & extra

territorium supràve jurisdictionem jus dicā. Quamquam eo res devenit, ut non sit mihi integrum deferere assignatam stationem, tamen pacis & concordie causa, non gravatè amplectar beneficium sine cura. Sed non facile persuadebitur hominibus nostris, quorum ea de re statuendi jus pontificiumque est, ut tanta liberalitate prosequantur fucum sedentem immunem ad aliena pabula. Vides quibus heic curis exercear, quas tamen habeo pro oblectamento. Quod si mihi liceret arbitrato meo inimicitias testatas exercere, ostenderem qui vir sum. Sed quia insidiosa simulatione observantia me palam complectuntur iidem illi qui per cuniculos oppugnant, ea res efficit ut hebescat acies generositatis nostræ. Huc accedit quod vehementer sum rogatus ab ipso Mylio, cujus nutu dicta consultaque mea gubernantur, ne adversariis ullam insectandi materiam aperirem, sed omni comitate ac commoditate morum darem operam, ut exulceratas mentes deleuirem. Ἐπὶ ταῦτα μὴ δὴ ταῦτα.

Salaputio diserto carmen misi, ne ejus videndi desiderio oblanguesceret. Quod me hortatus es non

semel

semel ut aliquo monumento testarer meam obser-
vantiam erga illustrissimum principem Henricum
Iulium, Ducem Brunsvicensem, cupio omnia quæ
vis & dominus opus habet subsidio, sed nimis pel-
luceret petacitas. Deinde vel ominis causa relin-
quendum aliquid residui ne videar in uno opere
vires omnes absumpsisse, & ἐν τῇ πρῶτῃ παύει
βίην. Postquam ero liberatus hac editionis cura,
vacuus accedam ad contexendas veteres telas, quas
pridem sum exorsus. Fors & vitiosa libido mihi
faciet auspicium, ut etiam in Iure aliquid audeam.
Nusquam spaciosior campus ad edificandam fa-
mam patet. ἡ γὰρ αἴσις ὅσον κλίμα ἐμβαλεῖ D. G. quo
merito nisi quia sarcinator est probus, suere cen-
tonēs novit? Ego quanquam sum delicatissimi &
fastidiosissimi iudicii, tamen quando hic directus
limes est ad opes & gratiam, insanire deerevi cum
furentibus, & tale quid imaginari:

Μὴ μὲν ἀποκρίνηται ἡ ἀκλειὴς ἀπολογία

Ἀλλὰ μεταβέβηκε. τί ἐῖς ἀνελπίστῃ πυθίται.

Ni facio contumeliosius erit honos laudari à Poë-
si. Nam ut te non præterit, hæc fatua, stulta, deli-
rans opinio penitus insedit maximæ parti mor-
talium, ut poetam putent esse animal ineptum ad
reliqua omnia: nec magis idoneum rebus geren-
dis aut civilibus curis quam asinum ad lyram, aut
canem ad arandum. Faxo, si vivam, ut eos de-
mentissimi erroris pigeat. Redeo ad Nieburnium
heroem, cuius generositati multum obstrictus
sum, quod cum iactura nostræ misereferat. Sed
ut pariter mecum in dolore gaudeat, scito furem
Ultrajecti affixum fuisse patibulo. Verum non i-
deo sum ramenta factus plumbea propensior.
Nam ut male parva pejus dilabuntur, omnia
quæ rapuit iverunt cum suo sibi domino eis κόρα-
χας, nihilque præter miserum ultionis solatium
spoliato legavit. Mallem viveret tantus artifex,
ea tamen lege ut ablatum seu res amotas recupe-
rassent. ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τύχης ἐξίστην ἀχρό-
αυτοί σφ. Nepotem tuum non opus est ut ma-
gnifi-

gnifica oratione commendem , spero fore ut in omni vita secum ferat odorem loci & monumenta consuetudinis Baudianæ. Credo jam vobis famam indicium fecisse de induciis , quæ vereor ne nos inducant in fraudem. Luditur heic de corio eorum , qui nidulantur Hadriaticis stagnis. Persuasum est plerisque Archiducem cum conjugē serio pacem cupere , tadio tot sumptuum & laborum quibus ad imponendam bello supremam manum , nihil proficitur. Sunt qui suspicentur eos capitali odio cum Hispani Regis consilio dissidere. Mihi non sit verisimile , sed colorem quæri puto quo circumveniatur Batava credulitas. αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Ἰσπανίας, quid stultorum regum & populorum æstus interminetur. τίς ὅτι δὲ λαὸς οὐ δύστην ἀπογύας ὢν. Hoc commodi reporto ex assidua tractatione studiorum , ut nihil me magnopere terreat quod homini accidere potest. Altius animum meum penetrat sollicitudo , qua ratione possum compescere tribunitios furores eorum qui tantum in se scelus conceperunt , ut Baudium strepitu pedum à legendo quasi anserem. à frumento depellere moliantur. Sed confido fore ut quum in rem præsentem venietur ,

Refugiat timidus sanguis atque exalbescant metu.

Nihil faciam me indignum , sed aut gravitate orationis eos in modestiæ ac silentii gyrum compellam , aut protinus facessam è suggestu , nec dignabor inertissimos adolescentes mea indignatione. Germani , Poloni , & Galli omnes ad unum stant à nostris partibus , & hæc militiæ flagitia palam aspernantur , parati etiam dimicationem subire pro assertionem nostri honoris. Sed decedam potius à civitate , quam ut cuiquam periculum impendeat mea causa. Mylius noster tali tempore non deerit mihi , cujus auctoritas per latus meum vulneratur. Flura nugari volebam & his ineptiora , sed est modus matulæ , Εὐχόμενοι ἀγαθὰ ἀγαθὰ μὲν τίπτει. Vale nostri memor sis αἰώνια. Scribebam

CENTURIA III: EPIST. XXVI. 399.
bebam Lugduni Batavorum. Pridie Non. April. clō
Id CVIL

EPISTOLA XXVI.

Hermanno Hagio Dem. Baudius S.P.D.

Arenacum.

Non dubito quin tibi gratus & iucundus sit
futurus adventus reverendi viri * * tum ob
eximia ornamenta virtutis atque doctrinæ,
quibus ab omni parte feliciter instructus est, tum
quia veniet ad vos comitatus nostris non audeo
dicere Musis, sed tamen operibus poëticis, quæ
jam in magnum volumen excreverunt, hoc est, ut
Græcorum proverbio dici solet, in magnum ma-
lum. Spero tamen fore ut isti monumento si non
ex animi sententia, saltem auctoris gratia suffrage-
ris, quem antiqua fide amas, & cujus morum atque
ingenii indolem poteris agnoscere in hoc munu-
sculo. Quum ab ægrorum cura feriari licebit, bona
cum venia Hippocratis & Galeni largieris aliquid
vacui temporis huic innoxiz remissioni animo-
rum: nec pigebit etiam manum admoveere iis quæ
adolescens effudimus, parum digna quidem hoc
ætatis decursu, quæ jam vergit ad flexum non in-
tellectæ senectutis. sed amicis mos gerendus fuit,
qui nihil mearum ineptiarum ignorari voluerunt,
& præcoces fructus amari solent, in quibus est bo-
na spes secuturæ fecunditatis. Vale. Datum Lug-
duni Batavorum, Postridie Kalend. Sextileis, clō
Id CVII.

Salvebit à me D. Sille cum uxore & socero. tu-
que cum Costa tua, & quisquis nostri meminisse
dignabitur.

EPI-

EPISTOLA XXVII.

Frederico Sandio Dom. Baudius S.P.D.

Aethacum.

VTinam comes ire potuisssem eximio viro D. Arminio nostro ad vos proficiscenti! Nihil enim mihi magis in votis est, quam iterum usurpare fractum suavissimæ consuetudinis. Sed hoc tempore negotium tale incidit, ut mihi excursio sit opus in Galliam, dum feræ nobis otia donant. Interim ne & vobis otium sit molestum, rogavi humanissimum Collegam ut non gravaretur secum itineris comites deferre aliquot exemplaria meorum carminum, quæ tandem effractis clathris liberalis custodiæ in lucem eruperunt, ut se committerent iudicio publicæ existimationis. Forte apud benignos & æquos ingeniorum fautores aut boni nominis famam, aut facilem offensæ veniam impetrabunt. sed plumbeas iras geret tota natio Loliorum Iesuitarum, quæ passim vapulat, & quidem jure optimo. quo nomine gratiam auctori deberent si quis illis esset sensus rerum honestarum. ἀλλ' οἱ παρ' ἐδὲν εἶναι, εἰς δ' ἐδὲν μίλει. Bestiarius ille editor Amphitheatri etiam sentiet se peti, nisi elephantino, aut potius Arcadici pecoris corio contectus esset. Scoppius non intactus abivit, monstrum ex omni spurcitiarum & scelerum colluvione concretum. Non est mirandum si modum non teneo in insectandis ejusmodi furciferis, adversus quos non potest peccari nisi mansuetudine & clementia, tamen in eos omne virus acerbitatis effundatur. Culpam itaque non deprecor ullam apud vos, qui vapulantibus favetis, ut cum Petronio loquar. Hoc solum vos obtestor, ne præ studio nimis æstimeris hæc talia, quibus abunde honorem habitum iri arbitror, si non ignava legentes otia delectent admonentque.

neantque mei. Neque tamen despero multa passim occursura, quæ vel φιλομαθῆς instructe, vel πολυμαθῆς oblectare possint. Videbis inter alia me non fuisse immemorem observantiæ, quæ præclaras dotes tuas colo. sed vereor ne quid offenderim, dum demereri studeo. tu tamen pro cætera tua comitate & pro eo jure familiaritatis, quam mihi tecum esse voluisti, festinatum munus æquo animo interpretaberis, & mentem donantis potius expendes, quam doni pretium atque indicaturam. Vale. Datum Postridie Kal. Aug. cl. 1° CVII.

EPISTOLA XXVIII.

Dom. Baudius Nicolaus à Vechta S. P. D.

Heidelbergam.

Brevior sum quam oportuit post pertinax silemum, & quam forte sperasti: sed hoc temporis articulo tam multiplices curæ me circumvallant, ut quo me vertam, aut quid primum aggrediar incertus sim. Adde, quod non constat mihi ubi nunc terrarum agas. ubicunque autem sis, scio te vivere nostri memorem, nec unquam nomen Baudii ex animo tuo dilapsurum. Ego vicissim mutuum faciam tecum, nec posteriores feram in pulcherrimo certamine benevolentissimi affectus. Erit tibi specimen hic libellus, quem non despero felicibus auspiciis triturum viam Perennitatis. Cras paro iter in Angliam, ut experiar an regi sit animus intelligens ingeniorum, & ea liberalitas quæ fama celebratur. Vale. Datum Lugduni Batavorum 1° y Eid. Sextileis, cl. 1° CVII.

Ep I 2

EPISTOLA XXIX.

*Dom. Baudius Nicolaus à Vechta S.P.D.**Heidelbergam.*

A Liens culpa factum est, amice singularis, quod ad te literæ meæ perlatæ non sint. Nam ut primum tuas accepi, protinus ad eas respondi. Scis quam non sim indiligens in eo genere officii usurpando etiam adversus ignotos, qui blando quodam opinionis errore, & suffragio famæ lenocinantis illecebræ nos ad amandum provocant, nedum ut partibus meis deesse velim erga eos qui mihi ab ipso Iove Hospitali quodammodo traditi fuerunt, & ab interiore usu consuetudinis suo jure præceptum in amicitia nostra locum obtinere debent. In eo censu tu es, erisque donec eruditionis gloriam adamabis, & virtutis amorem præ te feres, quia nihil in rebus humanis præstabilius, cætera, ut ait noster Horatius, fluminis ritu feruntur. Quocirca non potes sine gravi injuria suspicari quidquam sequius de mea fide & inflexibili constantia in te amando. Sola mors exstinguet hunc ignem, qui mihi (ut loquar cum Catullo,) interioriorem edit medullam. Spero idem fore de eo qui tibi interioriorem edit medullam. Gaudeo tuum dolorem, quod ægre à nobis abes, est enim argumentum abundantis affectus. Sed non debes queri de conditione loci. Licet ubique seria & severa lege proficere, præsertim iis qui ad eum judicii ac bonæ mentis progressum evaserunt, ut tu. Emulare maximum illum virum Scipionem Africanum, (nolo enim in te excitando parvis exemplis uti) quem ferunt dicere solitum, nunquam se minus solum aut otiosum esse, quam quum solitudini & otio maxime indulgere videretur. Optima pars studiorum in meditando, & secum loquendo, versatur. Ejus rei facultas semper in manu tua est.

Nec

Nec vero desunt isthic insignes viri, quorum notitia & familiaritate solari possis nostri absentis desiderium. Adest è veteribus amicis, & olim studiorum æmulatione, nunc societate professionis mecum devinctus, Ianus Gruterus, vir optimus, & optimis addictus, cujus ego gravissimo casu vehementer indolui. Adest Dionysius Godofredus indefessi laboris & studii, cujus vigiliæ plurimum emolumentum candidatis legum adferre possunt, quibus adsit ingenium & ars fruendi. Nos heic etiam Juridicam Spartam exornamus cum Historiarum professione, non sine frequēti corona studiosæ juventutis. Qui minabantur explosionem, nunc certant officiis, & unum hoc student, quis mihi plurimum imputet. Tamen est in animo retinere solam Historiarum provinciam, utiq; postquam fato concessit bonus noster Merula, cujus in locum successus sum; & indies spero fore ut simul consequar munus Historiographi Dominorum Ordinum. Quod si sit, votum quod sat est habebit, nec amplius cum sorte mea litigabo. Rosbekius noster publice disputavit de Usufructu, magna cum laude; adeo ut non videretur egere præsidis opera. Bene quidem sperabam de ejus auspicio, sed longe vicit eventus expectationē meam, quod & patri coram indicavi quum per Zelandiam iter haberem in Angliam. Nam ne sis nescius, superioribus feriis Augustalibus ad Regem magnæ Britannia profectus sum; cui librum meorum poematum de manu in manum dedi. Sane quā humaniter me excepit, & gratias egit pro munere, pollicitusque est se diligenter volumen totum evoluturum. Cujus promissi spe contentus, quasi voto exsolutus statim reverendi consilium cepi, nec expectavi an ab illo humano Iove aureus imber in gremium Apollinis delaberetur, quod plerique suadebant faciendum, sed malui morem animo gerere, ne nimium pelluceret aucupium regia liberalitatis elicienda. Qui interius norunt morem & ingenium Regis, ad unum affirmant me reportaturum

rum fuisse maximas opes, si totum opus nomini ejus fuisset inscriptum. quod quidem designaram apud me; sed Mylius noster, cui nihil negare possum, auctoritate suarum precum coëgit ut Ordinum potior esset ratio qui nobis hæc otia donant. Reversus itaque sum ex Anglia spe gravis, ære levis. Pridie ejus diei quam ex hac urbe discessi, ut iter istud instituerem, misi varias in oras & literas & exemplaria meorum carminum; ad te quem Hamburgi adhuc esse opinabar, ad Sebastianum à Berghen, Everardum Twestrengium & ceteros. Scripsi tum etiam ad Ianum Gruterum eique & Godofredo, Hippolyto à Collibus, Marquardo Frehero, Ioanni Michaëli Lingelf hemio transmittenda exemplaria curavi per Commelinum. Sed quia nihil responsi accepi, nescio quid suspicari debeam. Velim resciscas quidquid hujus est, & me facias certiolem. Vale, & salve ab uxore ac filia. Antonius nobiscum transfretavit in Britanniam, & inde se contulit in Galliam. Data Lugduni Batavorum iv Kalend. Novembreis, clō Io cvi i.

EPISTOLA XXX.

Ioanni à VVouwer Dom. Baudius S. T. D.

Hamburgum.

Mitto, ut petisti, non mundicieas dentium, nec oris nitelas ex Arabicis frugibus: sed libros, de quibus ad me scripsisti, non emptos à Bibliopola, sed quos acceptos refero liberalitati tuæ. Quod me silentii incusas, quum cotidie tantum non unà simus, & exiguo disjungamur intervallo, solenne tuum agnosco, & faveo querenti irascentique, quantum irascuntur amantes. Mihi item nihil evenire potest exoptatus tuo conspectu, & in ejus subsidium allocutione literaria. Sed nosti quid muneris publice sustineam, & quam

quam affixus glebæ debeam esse, præsertim ex quo nostra juvenus ocepit post dilucida intervalla redire ad sanio rem mentem. Optimus & clementissimus Mauritius noster ignovit adolescentibus lubrico ætatis prolapsis, & ut certamina apium

Pulveris exigui guttu compressa quiescunt :

sic omnes motus consederunt beneficio veniæ & abolitionis. Misi nudiustertius orationem, quam meditatus eram ut recitaretur nostris turbonibus. Eam misi ad Grotium, decus Batavæ juventutis, cum literis quibus obnixæ eum rogo ut persuadeat, * virorum quidem optimo, sed considerato nimis, & qui *εὐφραίνει μὲν* in nomine suo unguentum, in sirpo nodum querit, ut ei, inquam, persuadeat ne graviter ferat eam edi. Artificio enim & prensatione opus est, ut nefas non videatur bene mereri de republica. Nondum ad me remissa est. Magnæ scilicet deliberationis res indiget, & nihil in tam arduo negotio temere est aggrediendum. Quasi nesciam vel loquendi tempora vel tacendi modum. Quasi silentium meum, non vox conductæ sit. Ego postquam suggestum adscendi, nullum gravius orimen esse arbitror, præsertim Eloquentiæ Professori, quam Harpocratem aut Sigalionem agere. Hæc multum ad rem attinet scilicet à te non ignorari. Sed de publicis negotiis nihilo sum factus à te certior. Audio esse apud Spinolam heroem quendam Burchardum, non impurum istum impostorem, quem si quis in cœlo regit terras & humanum genus, puto & spero jamdudum pascere in cruce corvos : sed alium isti dissimillimum tibi forte non ignotum, mihi probe notus est. Bellissima occasio esset ejus opera uti in oblatione donarii nostri quod adhuc servo intra Vestæ penetralia, dum suspensus exspecto *ὅπως ἔσται τὸ ἐκ τῆς ἰσχυρᾶς*. Satis suspectus sum etiam quum careo noxa, nec mihi discalceatis pedibus est ambulandum inter sentes invidorum, & amicorum insanientis sapientię, qui nimis intelligendo faciunt ut nihil in-

telli-

intelligent. Hæc eò fidentius ad te scribo , quia & pene solum arbitror capacem metiendi viros suis meritis. Grotius etiam est in eo censu ; nisi quod eum à recta mente transversum abripit nimia æstimationis juvenis cetera quidem haud spernendi , sed nihil ad Platonem. ἀλλὰ τῇ τοῦ δυνάμει ἐνὶ φρεσὶ ταῦτα ἀφαιρῶν; εἰς ἡμῶν πλάτων ὅτιν αἰτὶ πολλῶν, ὡς αὖτ' ἐκ τῶν, ἰσχυρὸν ἐστὶν ἀποδείξει. Lugduni Batavorum XVI Martii, clō id clix.

EPISTOLA XXXI.

Ioanni à VVetvver Dem. Baudium S. P. D.

Hamburgum.

Polymatiz tuæ librum heic habes, sed incompatum ne voto tuo producam moram. Apud Raphaelengium exstant aliquot exemplaria repetitæ editionis, à quo hunc emi. Nusquam, ut opinor, alibi in hac urbe invenitur. Excussi enim plerasque typographorum & bibliopolarum officinas ut eum inventum tibi curarem. Scriverii exemplum adjunctum est alteri opusculo , & scatet annotationibus ad marginem. Heinsius etiam erat paratus suum ad te mittere, sed coniciebat esse tibi in animo donare cuipiam amicorum. Fuisset autem delendum, ut aiebat, ipsius nomen, quod manu tua apparet scriptum in frontispicio. Nondum ad me remissa est oratio , de qua superioribus literis tecum egi. Annibal scilicet est ad portas , & impendit exitium Capitolio nisi patres sedendo tempus extrahant. Macerant me animi hæ ἀμβολίσματα in re quæ puncto temporis absolvi potest, & in qua non egebam cuiusquam consilio, nisi viveremus inter mortales suspicionum & incommodarum opinionum plenos : qui etiam optime dicta detorquent in calumniam , & sinistris interpretationibus aliorum trahunt , quam ab auctore proferuntur. Sed non est nunc querendi locus.

Inte-

Interim dum deliberant boni Romulidæ, luxuries nostra non potuit sibi temperare, quin ultra centum hexametros versus (non enim audeo dicere heroicos) effuderim ejusdem cum oratione argumenti, quique non incommode subjicientur ad calcem opusculi. Tantum est. Valebis & nos amabis. Datum Lugduni Batavorum XXIX Martii, MDLCLIX.

EPISTOLA XXXII.

^AHenrico Rumpio Dom. Baudius S.P.D.

Hamburgum.

Longo jam temporis intervallo destiti ad te scribere, non quod officii mei vel humanitatis tuz sim oblitus, sed partim obruor concursu negotiorum quæ me non patiuntur literis missitandis incumbere, partim confido benevolentiam illam, quæ inter nos contracta est, tam altis esse defixam radicibus ut non indigeat his sermonum vicibus. Nam quod Græcorum proverbio dici solet *ὅλε πολλὰς φιλίας ἢ σὺν δέλυσιν*, non cadit nec in tuam constantiam, nec in meam morum ingenuitatem. Cur autem hoc tempore silentium interruperim, causam præbuit quod adhuc ex Iohannis Niburnii rationibus residet nomen quinquaginta nostratium florenorum, id est summa viginti duorum Ioachimicorum Tallerorum, quorum nomine obstrictus sum fidem tuam sequutus. Reliqua ad unum omnia sunt persoluta. Nunc te per genium & per humanitatem tuam obtestor, ne patiaris facilitatem meam & officii promptitudinē fraudi esse. Fui memor ejus in meis poematis, & literas etiam ad eum scripsi superiore mense Augusti, quum essem in procinctu paratus ad iter in Britanniam. Nihil ex eo tempore nec literis nec nuntiis de statu hominis certior factus sum, nisi quod hesternæ die conveni Hagæ-Comitis, ubi nunc

nunc habentur comitia de rebus maximè momenti, & quibus actio nulla gravior hodie sub sole geritur, ibi, inquam, conveni Ioannem VVouterium, qui se ait reperisse provinciam idoneam ejus ingenio & captui apud Illustrissimum Holsatiz Ducem. Relictus est, quem dixi, D. VVouterius à Commite Embdano, ut eum, si qua fieri posset, comprehendendum curaret foederibus quæ futura certo putantur à prudentibus. sed longo tractu procedit tantæ molis opus, & quotidie novæ difficultates emergunt. Ut revertar ad Nieburnium, nam de publicis erit alias dicendi locus, rogo te ut quamprimum ad Ioannem VVolsium scribatur ne residuum illud exsolvere gravetur. Mitto his inclusum chirographum H. M. quo fatetur se octodecim florenos debere Nieburnio. degit adhuc in hac Academia, & aliquoties monitus est ut se debiti onere liberet. Sed arbitror eum non nimis abundare copiis, nec ego factus sum ad flagitandos honestos adolescentes. Accepi ab amplissimo domino Consule Eberardo Twestrængio literas refertas omni comitate & his adjunctum munus, itemque ab eximio viro, & prudentissimo Senatore Sebastiano à Berghen, proxima occasione gratias illis agam, nunc me imparatum & occupatissimum deprehendit nuncius, qui hæc tibi redditurus est. Vale, & salve à me & uxore cum familia. Datum Lugduni Batavorum xxiv Martii, clc Io cviii.

EPISTOLA XXXIII.

Nicolaas à Vechta Dom. Baudius S. P. D.

Heidelbergam.

CAndor tuus, ut spero, facile excusabit parsimoniam & infrequentiam scriptionis meæ, quem non ignoras & constantem esse in te amando, & maximis curarum oneribus distineri

distineri, quorum alterum fiduciam cessandi nobis adfert, alterum pene facultatem adimit defungendi munere literarum. Misi tibi ante octo menses exemplum meorum poematum, sed per iter Hamburgense; quum mihi non esset compertum qua via tutius perferri posset. Quod superioribus Nundinis Francofortensibus nihil ad te literarum dederim, nec studio tuo circa meditamentum tuum de laude peregrinationis sum obsequutus, dabis hanc veniam domesticæ calamitati, qua tum temporis conflictabar, eram enim occupatus circa curam defuncti mei ex sorore nepotis in conficiendo inventario, in rationibus inspiciendis, in deprecanda neptium tutela, in molestissimis ad summam negotiis, & ab ingenio meo plane averfis. Magna cum voluptate & dulcissimo cum desiderio pristinae consuetudinis legi epistolam tuam datam XVII Ianuarii. Iuvit ex ea cognoscere tibi patere fores ad interiorem notitiam & familiaritatem veteris amici & comilitonis studiorum mei Gruteri, cujus integerrima virtus, & singularis humanitas neminem probum excludit à limine amoris & amicitiae, sed intimis sensibus indolui ob domesticam calamitatem qua est afflictus. Non defuisssem officio consolandi, sed jam aliquot menses effluxerant quum ad nos ejusce mali nuntius est allatus, ut merito vereretur ne parum tempestiva videri posset obdura cicatricis refricatio, tum autem, ut quisque suos patimur manes, & sub sole nihil est ab omni parte beatum, eram tunc minime immunis multarum incommoditatum & adversitatum, ut haud satis idoneus essem ad alium quenquā consolandum ipse solatus egens. Verum non est hujus loci de fortunæ malignitate conqueri. Sed ex omni genere injuriarum, quibus unquam latus ac violatus sum, nulla gravior ad animum accidit, nec altius penetravit, quam quæ mihi superiore mense Februario inflicta est per eos qui votis & secundis omnibus generosum consilium meum prosequi debuerunt.

runt. Non arbitror te ignorare quantis turbarum tempestatibus Academia nostra jactata sit, ut pene dies emortualis ex natali redderetur.

— *Longa est injuria, longa*

Ambages, sed summa sequar fastigia rerum.

Quum studiosus à vigile miserandum in modum interfectus esset, magna pars nostræ juventutis ad expetendam ultionem acrius quam consideratius exarsit. Plurima parum decore per seditiones, professorum explosiones, vitrorum effractiones, subfelliorum eversiones gesta sunt haud longe ab insania; quæ si sine ulla animadversione prætermitterentur, magna labes inferebatur publicæ auctoritati, pessimique moris exemplum ex impunitate sequi poterat. Itaque aliquot in carcerem conjecti, accusati, obiter auditi sunt, & tanquam turbarum concitatores relegati quidam in biennium, alii in quadriennium, nomina eorum erasa è matricula studiosorum. Ego qui semper natura propensus fui ad lenitatem, & studiosam juventutem instar filiorum diligo complectorque, valde abhorrebam ab hac tristiori medicina qua potius vastitas & solitudo huic florentissimo Lyceo portendi videbatur, quam morbus sanari: proposueram in conventu omnium Professorum, tam ordinariorum quam extraordinariorum (nam in tanto discrimine cessabant istæ distinctiones ambitiosæ) remedium unicum & præsentissimum revocandis ad officium mentibus exulceratæ juventutis, nimirum si flexanima oratio haberetur, quæ non frustra regina rerum humanarum appellatur. ad eam rem ipse me pro bonis communibus devoveram. nemo quidquam in contrariam sententiam attulerat, nec, ut arbitror, quidquam adferri poterat. quidam etiam laudibus efferebant hanc animi mei devotionem. Ego horum apertam suffragationem, aliorum musitationem pro aperto consensu interpretabar. his auguriis fretus, apposui præ foribus Academicæ programma quo significabam me postridie hora decima esse dicturum. mansit illud saluum & incolume,

columae, tanquam magni operis sacrum, cum vehu-
ti fatalis hora advenisset, qua mihi oratio habenda
erat, ecce tibi evocor ad Rectorem & Iudices A-
cademicos. postulatur ut exemplum edam sermo-
nis quem pronunciare decreveram. Nego me ha-
bere quidquam mandatum chartæ præter summa
rerum capita, sed in scrinio pectoris, & in arce
Palladis asservari fideliter materiem & argumen-
tum quamvis copiosæ dissertationis, & mihi po-
tius esse laborandum ut modum servem quam ut
de verbis sim sollicitus in tam late patenti campo.
Sed ne te longis ambagibus morer, & quia nunc
tempus non est otiose nugandi, scito non fuisse
visum patribus ut oratio ea procederet. Discessi
inde haud mediocri iratus iracundia, procedo ad
auditorium. tota Academia studio audiendi il-
luc confluisse videbatur. narro paucis verbis in li-
mine auditorii cur mihi non esset integrum ascen-
dere in suggestum audiente summo virorū D. Sca-
ligero, quod pace Patris dictum sit. omnes inde
abierunt capitibus quassantibus, & asseverato in
mœstitiam vultu, quasi illis dies dictus esset. Tem-
pus me deficeret, si singula commemorare insiste-
rem. Hoc scito Delphis non Lugduno tibi dictum,
sola labes invidiæ, livoris, malignitatis obstitit
præclaris conatibus nostris. Ego tamen perstabo
in lege bene merendi de plurimis, nec virtutem
deseram ut placem improbam istam luam. Hunc
fructum repulsæ mihi attulit, ut famam retinuerim
sine experimento. Multis persuasum erat me ex-
plosum iri, sed ego tale nihil metuebam fretus be-
nevolentia omnium studiosorum. Postea libuit ea
quæ animo conceperam mandare literis, fidis me-
moriæ custodibus ac depositariis. Hæc cum sum-
mo applausu excepit insignis vir Hippolytus à
Collibus: nec non præses Ianninius Christianis-
simi Regis Legatus. viderunt & Curatores. Erat in
animo publicare quicquid istud est; sed homines
quidam imperitissimi, qui nisi quod ipsi faciunt,
aut possunt, nihil rectum putant, remoram im-
por-

S

por-

portune obijciunt. Habes hic verbosam congeriem nugarum quæ tamen animum serio pupugerunt. Alia porro procella me pene nec opinantem perculit ob carmen gratulatorium dictum HONORI SPINOLÆ. nunc omnia sunt tranquilla. sed vides meo exemplo quam non tutum sit ambire per sentes discalcearis pedibus. Plura non vacat addere: tu vale, & nos ama. Avunculus tuus à VVouwer bis heic fuit, & rediturus est Hagam cum hæc illustris negotiatio ad optatum pacificationis finem spectare videbitur. quod omnino futurum arbitror, sed tanta negotia tardos habent progressus pro rei mole, & pro genio utriusque gentis. Avunculus tuus ab Illustrissimo Duce Holstatiæ commodatus est ad tempus Embdano Comiti, ut tentet omnes vias an quum tempus erit, foederibus futuris comprehendi possit. Sed iterum in altum provehor, nunc vela contrahoteque salvere ex animo jubeo cum familia quæ te plurimum optat rem bene gerere. Salutat item te cognatus meus Matthæus Lussius, qui nunc apud me degit, & ad intermissa studia sedulo revertitur. Valet Roofbeckius, vivitque tui amantissimus. Datum Lugduni Batavorum, v Kal. Majas, clō lo cviii.

EPISTOLA XXXIV.

Henrico Stapelio Dom. Baudins S. P. D.

Hagam-Comitis.

QUum literæ tuæ mihi redditæ sunt, eram, ut fere sum, occupatissimus. tamen omnibus cæteris curis prævertendum putavi officium quod tu parensque tuus communiter mihi injungitis. Ut autem majore obsequio demererer homines tam benevolo animo erga me affectos, simul etiam ut publicis utilitatibus consulerem, addidi epistolam ad amplissimum virum Ludovicum

cum Servinum, interioris Consistorii Senatorem & primum Regis Advocatum in suprema Curia Parisiensi. apud quem scio magnam vim habitudinis preces meas, præsertim æquitatis & iustitiæ fundamento nixas. Sperabam me hodie ad vos excursurum, sed non data est occasio. Die Lunæ præterita literas accepi à Ioanne Petit ex Gallia (nomen addidi quia exciderat è memoria vestra) cum his ad patrem inclusis. Significat bonus ille vir se, ut ante scripserat, appellationem interpositam debito more solennique ritu relevasse (sic loquuntur in foro pragmatici homines) Citatur adversa pars ut iudicio se sistat ad quintum diem Iunii proxime venturi, ne desit tempus idoneum quo pater tuus eo proficisci possit ad consultandam causam unde provocatio est, & proponenda gravamina. Multis, inquit, de causis iisque non levibus quas scripto complecti non est otium, auctor tibi sum ut huc venias. Nec mihi vacat plura scribere, ita misere defessus sum transferendo in linguam Gallicam scriptum quod ad me iussu patris misisti. Malim Sisyphi saxum, aut Plauti pristrinum volvere, quam fungi tam molesto, tam tædio, & inglorio labore. De munere Historiographi nihil dum adhuc est effectum. Mylius me pascit opima expectatione, sed dum deliberant Romani capitur Sagunthus. Vale cum omni familia, & nos ama. Datum præcipiti festinatione XIII Maji, clō lo cviii.

EPISTOLA XXXV.

Henrico Stapelio Dom. Baudini S.P.D.

Lutetiam Parisi.

Communicavit mecum parens tuus literas ad se missas à domino Petit, quibus ad singula respondi. Queritur in primis quod

S 2

isthuc

isthuc veneris subsidio nummario destitutus, sine quo, ut loquar cum Demosthene, ὅτιν' ὅτι μέγιστον ἔστι δύνανται, nihil effici potest earum rerum quæ ex usu sunt. Sane debuisti cautius mercari, quam fecisse te video ex tuis ad patrem literis. non oportet discalceatis pedibus ambulare per sentes: & an parum admonitus es quam multi sint isthic versuti & fallaces, adversus quos tutissimum est munimentum paucis aut nemini fidere, omnia cavere? Habes heic etiam epistolam ad C.V. Ludovicum Servinum, qua vehementer eum obtestor ut causam patris tui gratia sua complecti velit. Facturum spero & ob æquitatem rei, & non-nihil etiam ob memoriam veteris observantiz qua eum colo. Recte & ordine feceris, si ipse homini meam epistolam reddes. Nihil scribis de priore quam tibi discessuro tradidi, utrum eam reddideris nec ne, & quo vultu te exceperit. Nemo est omnium cujus auctoritas plus opis atque auxilii adferre possit ad propugnationem causæ paternæ. Sed opus est ante omnia prospicere ne commeatus argentarius desit: qua de re diligenter egi cum optimo parente tuo, isque hoc negotium summæ sibi curæ futurum recepit. Sed vehementer contreritus est magnitudine illius summæ cujus mentionem facis in epistola tua. nimirum sexcentorum aureorum. Et sane aut te valde credulum esse oportet, aut illos impudenter mendaces qui tam immania comminiscuntur. Cupit parens tuus ut subductis rerum necessarium ad litem persequendam rationibus articuli huc mittantur, dabit operam ut confestim pecuniæ transcribantur: liberalior futurus ubi lis finita & ad optatam metam perducta fuerit. Hæc occurrebant in præsentia quæ te scire putabam tua interesse. Vale & nos ama. Datum Lugduni Batavorum xxiv Iunii clō lo cVIII.

EPI-

EPISTOLA XXXVI.

*Ioanni Milandro Dom. Baudius S.P.D.**Hagam-Comitis.*

Quanquam nec tuus splendor occasionem obtulit, nec mea fors facultatem præbet, ut aliqua in re magnopere tibi commodo atque usui esse possim: tamen fretus & animi tui generosa indole, qua propensus es ad bene de bonis merendum, & privatim singulari erga me affectu ausus sum familiarius penes te deponere quibus jacter incommodis, ut si unquam benignitatis gloriam amplexus es, eam exserere velis in sublevando homine tuæ dignitatis observantissimo, quem ita premit res angusta domi, & creditorum importunitas, ut mentem instituire nequeat, ad ullam præclaram cogitationem, & dignam viro non infimi nominis atque ordinis in censu literatorum. ἀπείρα, καὶ τὸν Θεόκριτον, μόνον ταῖς τέχαις ἐγείρει. sed eandem ἔχ' ὁμολογεῖν αἰχρὸν (ὡς ὁ Θεουδίδης φησὶν) ἀλλὰ ἔργῳ μὴ διαφύγειν αἰχρὸν.

Quod si Theognidi auscultandum est, Χρὴ πενίῃ φθιγγεῖν, ἔ' εἰ βαθυκῆτα πόντον ῥίπτειν. Merito sententiam tam degeneris animi reprehendunt Stoicæ disciplinæ alumni, qui talia de vitio, non de innocenti pauperie dici debere consentiunt. Sed hic dies aliam vitam adfert, alios mores postulat, ut loquitur Simo Terentianus: & qui tam splendide differunt in laudem egestatis, soli in scholis relinquuntur.

Οὐ γὰρ ἀπὸ βλήτ' ὅτι θεῶν ἐπεισέτα δῶκε.

Ego nunquam assurgere potui ad eam tristem & severam sapientiam, quæ Philosophos jubet egere, & fastidire honestas opes, sine quibus multæ virtutes in occulto latent, nec sese explicare queunt. Caterum hoc tempore non tam laboro ut me

fortuna rivus inaneret, quam molestos flagitatores amoliri queam. Iampridem facta est mihi à generoso Domino Vander-Mylio, Curatore nostro, non tantum spes, sed propemodum fiducia obtinendi munus Historici amplissimorum Ordinum, quoungebatur decessor meus felicitis memoria, Paulus Merula, cujus in publicam professionem sum suffectus. Sed quia lentum istud negotium *ὅτε τ' εἰρῆνης, ἢ πολέμου, ἢ ἐκκοχλείας* tenuit mentes publici consilii suspensas curis gravioribus, non videbatur in rem fore si alieno tempore deliberatio super Historiarum scriptore proponeretur. Captandi quippe sunt commoditatis articuli, in quibus versatur plerumque rerum bene gerendarum occasio. Verum interim patitur justus, & Saguntum capitur dum Romanus sedendo tempus terit. Vxoris etiam pertinax invaletudo valde me animi discruciat, & in causa est cur novis nominibus onerari cogar. Neque enim per officium humanitatis ulla remedia prætermitti fas est, quibus in tam afflicto statu miseræ succurri possit. Scio ego, vir præstantissime, quam temere & impudenter faciam, quod cum tali viro tam libere ac fidenter curas familiares partiri non extimescam. Sed neque tu ignoras *ὅτι κατὰ τὸν βίβλον 'ὅτι αἰάξῃ, ἔ' ὅτι*

Αἰδώς ἐκ ἀγαθῆ καχεκασίας αἰδρὲ παρ' εἶναι.
 Utinam Deus hanc benignam mentem tibi inspiraret, ut serio malis & incommodis nihil tale merentis commoveri digneris! Utinam intimos pectoris mei recessus penetrare posses, non te fugeret quanto cum animi dolore ad hanc extraordinariam opem confugiam! Baudius te per sacra Musarum obtestatur, de cujus indole tam præclarum iudicium fecerunt duo lumina nostræ juventutis Grotius Heinsidesque, ut negarent eum concessisse fortunæ,

Ut vellet magnis regibus esse minor.
 Non accipio has immodicas laudes in solutum, sed tamen semper operam dedi ut retinerem in angustiis

stis rebus ingentem animum. Nunc cum minutz sollicitudines atterunt, & conficiunt, quas discutere potes vel fidei ac sponfionis tuæ praesidio, vel credendo nummos in unum duntaxat biennium, intra quod tempus, nisi omnes me spes deserunt, cum humili gratiarum actione & sortem, & inter usurium me restitutum confido. Quoniam coepi verecundiae limites transire, pergā porro esse impudens, & nihil te rerum mearum celabo. Ducentis aureis omni aere alieno liberari possum. Si tam ingens beneficium à magnificencia tua consequar, in æternum te observabo tanquam summam fortunæ meæ Mæcenatem ac singularem patronum. Sin impudens videtur petitio nostra, ut est etiam me fatente, nec precibus annuendum esse iudicabis, saltem hoc te obnixè rogo, ne ideo excidam gratia & benevolentia tua, quod à necessitate compulsus sum præter naturæ meæ genium frontem perfricare. Si tibi omnia ex voto contingant,

*Et tua Penelope tecum feliciter annos
Exigat, & pulchra faciat te prole parentem.*

Vale, vir eximie, & τὴν ἡμετέραν παρρησίαν ἀποῶς δέχου. Datum Lugduni Batavorum, XIII Februarii, clb lxxix.

EPISTOLA XXXVII.

Guilielmo Brasserio Dom. Baudius S. P. D.

Amstelrodamum.

QUum isthuc iret privignus, & quæreret ex me an aliquid literarum per se curare vellem, quanquam non suppetebat scribendi argumentum, tamen quia scio tibi non ingratum esse hoc officii genus, cum dicto calamum in manus sumpsi ut absentem corpore sed animo præsentem te per epistolam compellarem. Hæres enim mihi

mihi penitus in imo pectore , nec beneficiorum tuorum memoriam ulla unquam delebit oblivio. Senties me gratia debenda perpetuo reum, etiam quum abunde gratiam retulisse iudicio tuo videbor. Sed ego in officiorum talione , & redhostimento, ut cum Plauto loquar , sum admodum morosus, nec ipse mihi satisfacio etiam quum omnibus satisfeci. Non enim est eadem ratio debiti exsolvendi & beneficii remunerandi. Nam qui pecuniam debet , ea caret postquam solutione liberatus est. gratiam qui habet , grati hominis officium explese videtur. Quum igitur hoc tempore mea ars efficere nihil possit amplius quod tibi sit acceptum , & mihi impetetur in solutum, quam si plurimum studii ac benevolentiae conferam erga fratrem tuum, qui recto cursu & magno animo assurgit in omnem laudem , ut merito sit omnium bonorum amore dignissimus: quod saepe coram dixi, & per literas veluti per syngrapham antestatus sum, iterum inculco , nimirum me quibuscunque rebus potero , praeclaris ejus conatibus non defuturum. Id etiamnum hodierno die declaravi quum à lectione me domum deduceret. Video enim ejus indolem propensam esse ad eruditionis gloriam, & ardere tanta rerum honestarum cupiditate , ut nobis etiam prae amore longe plura tribuat , quam agnoscere sit modesti. Cujus rei tibi sit hoc specimen. Postulabat enim pro summo beneficio ut sibi facerem literarum mearum inspiciendi copiam, quarum non soleo retinere exemplar si quae sunt melioris notae, & in quibus elucet effigies ingenii nostri. quas autem majore cum cura diligentiaque conscribo , eas nescio quo pacto mihi met forent & nimis olere videntur lucernam , ac minus praeferre nativae simplicitatis , quam ego praecipuam vel elaboratae orationis dotem iudico , sed inprimis epistolicae scriptionis , quae tanto laudabilior est quo propius accedit ad normam quotidiani sermonis : quemadmodum probae pudicae matres familiae tunc optime olere dicuntur quum nihil olent.

lent. Virgo satis ornata est quæ naturali pulchritudine excellit sine fuco & pigmentis. Sed dum tecum loqui commercio literarum gestio, pene imprudens delapsus sum ut de ratione conscribendi literas præcepta darem. Quid tum? non feci eo animo quasi te docere instituerem, sed quoniam, ut initio significavi, nulla scriptionis materies relicta esse videbatur, ipse ultro è re nata argumentum arripui. Sæpe enim experiendo didici nunquam minus deesse verba, quam quum querimur deesse quod scribamus. Non purgabo eo nomine me tibi, scio enim humanitati tuæ gratam esse ejusmodi hallucinationem. Sed dum nimis otiose magor, pene sum oblitus addere quod magis facit ad facinoræ. Misi, ut scis, tibi ante paucos dies carmen dedicatum honori vestræ urbis. Sed periit, ut opinor, quidquid istud est muneris propter elapsam temporis oportunitatem, in quo articulo sita est spes rerum recte & utiliter gerendarum. De crevetam enim id curare offerendum secunda die Februarii, quam purificationis vocant Pontificii, quod eo tempore magistratus inaugurari soleant. Videbatur autem tunc pulchra commoditas aliquid exterebrandi opulentissima & magnificentissima civitate. Priscis temporibus mos obtinebat, ut qui vel fortunatos homines, vel urbes claras erudito aliquo ingenii monumento celebrassent, iis ampla præmia decernerentur. Nunc ut aliarum rerum honestarum oblivio inducta est, ita & hujus laudatissimi instituti exemplum defuetudine innumbratum est. Patrum tamen nostrorum memoria Sincerus Aëtius Sannazarius sexcentos aureos à republica Venetorum consecutus est ob sex illos versus quos heic subijciam,

Viderat Adriacæ Venetæque Neptunus in undis

Stare urbem, & toto pænore jura mari.

Nunc mihi Tarpejæ quantumvis Iuppiter arces

Objice, & illa tui moenia Martis, ais.

Si pelago Tibrim præfers, urbem adspice utramque.

Illam homines dices, hanc posuisse Deos.

S 5

Op-

Oppianus totidem aureos ab Imperatore Antonio muneri accepit, quot ei carmina nuncupavit. erant autem plus quam millia viginti. Præles Ieaninus egregium in me liberalitatis exemplum edidit tradendo de manu in manum centum pistoletos, & minatus est se non discessurum in Galliam quin adhuc tantundem addat. Primarius Angliæ Legatus etiam iussit me confidere se non inferiorem fore Galliarum Legato in nobis inaurandis. Ita exorta est inter illustres viros pulchri certaminis æmulatio. Nihil esset mea sorte felicius si semel amolitus essem importunos creditores. Ne regibus quidem supplicare vellem, ut me aureo imbre perpluerent. Nunc angustæ res non patiuntur ut tollam ingentes animos. Princeps amicorum D. Vander-Mylus hoc ipso die per uxoris filiam, quam eo nomine Hagam ablegaveram, curavit mihi significandum sibi nihil esse mea petitione antiquius, & fore ut intra quam paucissimos dies voti compos evadam. In tam bona spe finiam epistolam, & te plurimum salvere jubebo. Vale. Datum Lugduni Batavorum XVI. Februarii, MDLX.

EPSTOLA XXXVIII.

Henrico Stapelio Dom. Baudius S.P.D.

Lutetiam Parisi

PRotinus ut accepi literas à patre tuo datas XV Februarii ex urbe Stathagensi, calamum in manus sumpsi ut si jam certior factus non es, me interprete cognosceres quam feliciter ei & ex animi sententia susceptum iter obvenorit. Omnes fraudes & falsitates adversariorum in lucem protractæ sunt. Danaumque patefcunt infidix, ut nullus ultra locus tergiversationi ac dilationibus superesse videatur. Quocirca faciendum est tibi ut summa cum cura ac diligentia procuratori res com-

commendetur, nunc præsertim quum certa triumphi spes in limine præsto sit. Nihil peccabis si ipsum Regis principem Advocatum adieris. jam enim primos aditus ad ejus dignitatem tibi conciliarunt literæ meæ, & in tali honoris gradu nihil tamen viro eo est humanius, aut affabilius. Interim vide, ne nimis comitate ejus abutaris, non enim tam considerandum est quid permittat, quam quid meritis ac virtuti debeat. Sed non est opus ut hac in parte te moneam, qui potius immodico & rustico pudore peccare soles, quam inverecundia. Decet hoc quidem ætatem tuam, & convenit ingenuis artibus quarum amorem profiteris, sed videndum est ne quid in vita nimis. Auream mediocritatem servare oportet etiam in rebus honestissimis, & ex opinione Horatii

Insani sapiens nomen erat aquus iniqui

Ultra quam satis est virtutem si petat ipsam.

Vale, & nos ama. Datum Lugduni Batavorum x. Martii, clō lō cix.

EPISTOLA XXXIX.

Maximiliano Vriendtje Dom. Baudius S. T. D.

Gandavum.

NEquo satis mirari, vir eximie & multis nominibus mihi plurimum observande, quid in culpa fuerit cur literæ meæ tibi non sint redditæ quas paucis diebus ab excessu charissimæ uxoris ad te & ad privignum tuum Iacobum de Zeveren curaveram perferendas per quendam cui nomen Victor du Bois. Is per annos plures in Lare materno commoratus est, de cujus revindicatione laboramus. Importunis precibus efflagitaverat officium scribendi, ut se tibi commendarem: sed si tam indiligens fuit in tradendo deposito, quantum intelligo

Intelligo ex Heinſii noſtri ſermone, non videtur favore tuo dignus, & poſthac utar maiore delectu, nec promiſcuis commiſſionibus patiar obſoleſcere ſingulare meum de tua virtute iudicium, memineroque providæ canticonis Horatianæ,

Quem cui commendes etiam atque etiam adſpice.
 reliqua non ſubjiciam tibi tali ſententiarum non ſolum ſcientiam proſtenti ſed diligenter obſervantiam. Valde aveo ſcire quo loco liticula noſtra ſit, & an aliqua ſpes reſideat hereditarium illud patrimonio noſtro acceſſurum. Nam diuturnus languor uxoris ita me ſumptibus exhausta ut niſi aliquid aliunde obveniret, viſa poſſim trienniali ſingultu ex demenſo ſtipendiorum refringere labem aris alieni. Niſi me in his locis conſcientiæ ſcrupulus, & religionis vinculum arretiret, jam pridem captum eſſet augurium de migrando, nec Leida ſpes meas includeret. quanquam non peſſime mecum agitur. Sed nec ea noſtri ratio habetur, quam oportuit. Theologorum etiam noſtrorum diſſidentes ſententiæ, & virulentæ concernationes, odia fratrum quæ ne morte quidem finiuntur, aliaq; noſtræ militiæ flagitia, pene efficiunt ut & illud ſuperbum nomen reformatæ religionis, & ipſa cauſa incipiat mihi eſſe dubiæ ſanitati. Iuſta indignatio elicitur à me verſus, quorum exemplum ad te mitto. Gratiâ expectabam ab amantibus pacis & veritatis, at peſſime plerique mentem meam ſunt interpretati tanquam ſi deſunctum, qui cum vivo colui amicitiam, cum lymphatico illo Iano Leidensi contendere voluiſſem.

Sed quid ego hac autem nequidquā ingratæ revolvō?
 Praſagit mihi animus imminere his Provinciis fatalem rerum commutationem, & ex inteſtinis vitis rediturum aliquando veteris imperii deſiderium. Suſpectus ſum multis, ſed charus acceptuſq; non paucis, quod voce & ſtilo paſſim inculco ſubditorum obſequia in legitimos Principes, & pleno ore decanto veras laudes Archiducum. At nunquam me libertatis poenitebit, dum ſanam mentem

tem retinebo. Hæc scripsi & occupatissimus, & animo parum ad scribendi munus præparato. Vale, virorum optime, cum uxore & familia, & cum nobilissimo atque humanissimo genere Domino de Cruykenburgh. Alias erimus diligentiores. Datum Lugduni Batavorum 14 Martii, clō 15 ex.

Carmen, cuius voto me obligavi, nondum exsolvo, ita me mordaces curæ sevocans à commercio Musarum, ut nihil æternum meditari possim. dabo tamen operam ut fidem liberem. nam debitum optima lege cogor agnoscere, sed ab humano creditore diem postulo, qui solet adimere ægritudinem hominibus.

EPISTOLA XLI.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. T. D.

Hag am-Comitis.

Quamquam certa me spes tenet fore ut preces meas optimo jure fundatas amplissimo-
rum Ordinum consentiens firmet auctoritas, si serio cum amicissimo collega & optimo virorum D. Mathenensio in eam curam incubueris, ut haud in gloria nec indebito muneris finis tandem imponatur: tamen quis

Dit uacet admissæ subdere calcar equo,
te per literas ejusce rei commonendum putavi tanto impensius, quo gravioribus angustiis confictor, quæ omnem mihi sapientiam ex animo expectorant, & eo tandem reluctantem compellent, ut præceptis ex necessitate consilium sumam, cuius memet in æternum pernitebit. Sed quavis vivendi conditio præstabiliior atque expetenda magis est, quam assidue minutis curarum iæctibus comminui, ut animus assurgere nequeat ad illam præclaræ mentis cogitationem. Quocirca te iterum atque iterum oro, obtestor, adjuro per genium antiquæ fidei, per omne sacrum amoris atque humanitatis, effice

effice ut diuturni voti compos evadam, & te fortunarum mearum Mæcenatem, patronum, fundatorem agnoscam. Non sunt immodestæ meæ spes, nec ambitiosa nimis desideria. Scopus & summa votorum eo tendit, ut publicis usibus patriæque honori pro capto doctrinæ atque industriæ deseruiam, sine onere cuiusquam privati, cum honesto emolumento unde curas carnisces auræ serenioris amoliri queam. Hoc si beneficio tuo, & gratia, studio, atque auctoritate Belgici Atlantis, soceri tui consequar, nihil erit usquam tam promptum ac paratum quam ad omnia quæ voletis, humile obsequium atque officium meum. Sed festinato est opus, alioqui redactus sum ad summam consilii inopiam, ac pene desperationem. Vale. Mœstus & moerens hæc scribebam XVII Octobris, Cl Io cx.

EPISTOLA XLI.

Petro Scriverio Dom. Baudius S. P. D.

Lugdunum Batavorum.

Hæsterna die quidam antiquæ fidei, cujus ipse nomen non teneo, me adiit ut effigiem Archiducis videret. quam quum mihi in præsentia ad manum non adesse dicerem, visus est se quius aliquid suspicari tanquam eam potentissimis nostris Ordinibus deposuisset, quia continebat titulos contra primum articulum Induciarum. Sed nec meum est benignitatem serenissimi Principis cauponari, nec minus ullum solatium relinqui debet maximis terrarum dominis, quam ut devoluti possessione patrii avitque patrimonii, vanis saltem nominibus sese oblectare possint. Itaque ut excutiatu ist error, cures rogo eam mihi per privignum mittendam, *χαίρει εἰς ἀρετὴν οἰκία τῶν καί ex.* Dabam è mûsæo nostro XI Kal. Novembris, Cl Io cx.

EPI-

EPISTOLA XLII.

Iano Rutgerſio Dom. Baudius S. T. D.

Dordrechtum.

GRavis culpæ levem, ſed veram καὶ αὐτοπύ-
 τλω αἰτίῃς dabo. Quum literæ tuæ mihi
 redditæ fuerunt, noſtis merities præterie-
 rat, nec Cereris ſacris operatus eram, quæ teme-
 ti carere dicuntur. Itaque ut Archias Thebanus
 εἰς χθρὲς τὰ ἀνδρῶνα diſtulit magno ſuo cum præ-
 cioꝝ atque malo, ſic eas tanquam cum prima luce
 lecturus obſignatas in ſacco reliqueram. Poſtri-
 die venit ad Agamemnona ποιμὴν λαῶν δι' ἔχθ-
 ριδυμὸν ὕπνῳ, heros è ſartorum proſapia, non
 rex ille Ianus ſutor & ſclerum fator, qui tantum
 mihi invidiæ conſlavit, ſed alius paraſitaſter par-
 vulus, cui à petra nomen indiderunt parentes. Is
 caligas, quibus eram pridie indutus, reſarciendas
 popoſcit. ita enim convenerat inter Priamiden a-
 nimofum atque inter Achillem. Ego neſcius quam
 precioſum ac nobile depositum veteri centuncu-
 lo concreditum eſſet, juſſi ut ſecum aſportaret. nec
 prius ſenſi negligentiæ, ματαιότηας καὶ ἀβελήας la-
 bem, quam quum longo poſt tempore, nimirum
 ante biduum, caligas ſtylo verſo reconcinnatas a-
 pravi ſceminibus, ne collo forſitan aut capiti me
 eas applicaſſe cenſeas. Hæc eſt non fabula, ſed hi-
 ſtorica rei geſtæ narratio, ſine fuco & fallaciis,
 more & inſtituto majorum ex Batavica ſimplicita-
 te. Habes ultro conſitentem reum. fac ut experiat
 te benignū καὶ ὀπιηκὴν iudicem. Amor tuus qui ſe
 toto ſinu effundit in literis, nulla me admiratione
 affecit, quippe qui certiffimis ἑσσημείοις ἀλλὰ τεκ-
 μνηοῖς exploratiſſimum habeo. quam animitus &
 medullitus animo tuo charus ſim. Si me mutuum
 facere tecū dixero, vereor ne diffidentię ſpeciem
 præ-

præbere videar. Itaque segregabo publici sermonis verba, quæ vulgares amicitias magis decet, quam jus illud ætissimæ sanctissimæque necessitudinis inter nos contractæ, quæ forsan olim ibit in annales, & illustri posterorum gloria celebrabitur. Gaudio mihi est, sed cum amaro sensu doloris, quod hinc tanta cum tristitia discefferis. Omnia sunt semper integra viris fortibus, & nihil non impetrari posset à propinquis ac necessariis tuis, si certo fidem illis faceres te ad studium legalis scientiæ toto impetu mentem, curam atque industriam omnem esse appulsurum. Scio tibi optime constare laborum ac vigiliarum rationem, si causa dicenda esset apud idoneos ingeniorum æstimatores, qui doctrinam non stipe advocacy, aut errore vulgi metiuntur, sed bene sentientium iudicio suisque pretiis eam æstimare didicerunt. Verum enim vero infanientis sapientiæ est, ita se comparare ut soli sapere videamur, & contra sapiens infania censeatur, servire populo ac scena, & ut loquar cum Petronio, insanire cum furentibus. Vtinam serio dimitteres in animum hanc hæresim! Non esset tibi periculum ab inquisitoribus hæreticæ pravitatis. Liberet tecum otiosus, sed hoc tempore satis est, si culpam superioris silentii satis sum deprecatus, & veniam meruisse vidcor. Tum autem urgeor angustiis temporis, nam rebellarius erat in procinctu dum hæcce literas festinabam. Neque enim facile descisco ab institis moribus, & à solemni formula rejiciendi negotia in extremam horam. Franzii fratres cum Magno (non Alexandro) jam pridem abierunt. Pater impetrato comitatu secessit bona cum gratia Principis Embdani in Germaniam. Ipse Princeps nunc Hagæ est, stititque se ad cunctam diem. Adversarii vadimonium deseruerant, saltem non comparuerant collegialiter, ut loquantur. Plura non addo, nisi ut valeas, & nos amare perseveres. Datum Lugd. Batavorum XXI Novembris, clō 19 cx.

EPI.

EPISTOLA XLIII.

*Adriano à Mathenes & Cornelio vander-Myle Cura-
toribus Academia Leidenfis Dominicus Baudius
S. P. D.*

[Lugd. Batavorum.

Q Vanquam nihil fieri potest utraque vestrum humanius, & ut plane persuasum habeo, nostri amantius, tamen nuper quum essera Hagæ, non fastu aut fastidio vestro, sed naturali meo pudore impeditus fui, quo minus sigillatim vobis indicarem quibus rei familiaris difficultatibus & incommodis circumveniar; quæ talia sunt, ut nisi proximis comitiis publica liberalitate nobis succurratur, aut ope vestra fides nostra sustentetur, omnino incertus sim quid agam. Plerosque enim creditores in id temporis rejeci, ut assiduas flagitationes, quibus animi discrucior, amolirer, aut saltem differrem. Nunc universi me quasi agmine facto circumfissent. Mederi posset hisce miseris illud lentum negotium de munere Historiographi, quod jam tres amplius annos protelatur, nec mihi quidquam magis est in votis, quam ut possim sine cuiusquam onere quidquid in me est ingenii atque industriæ communibus bonis impartiri, atque ita meo, quod ajunt, remigio rem gerere, & pedem ab his salebris extricare, quibus undique circumvallor. Rogo vos & obtestor, generosissimi viri benevolique Mæcenates, ut ea de re serio cogitationem suscipiatis. Non queo comminisci, quid in causa sit cur tam diu sufflaminetur expeditio tam justæ petitionis in tanta copia fidelissimorum amicorum, qui gratia & auctoritate plurimum pollent: nisi quod suspicor mihi obstare concursationem quorundam haud magni pretii mortalium, qui quum se cæteris dotibus impares esse intelligant, nec virtutis ac meritorum præsidio candi-

candidatum Baudium subruere queant, nescio quos navulos egregio corpori inspersos acribus oculis rimantur., & cum invidiosa exceptione laudes nostras prædicant, ut pessimo nocendi artificio videantur tunc maxime famæ & existimationi nostræ favere, quum eam per cuniculos eunt oppugnatum. Quibus equidem ignosco magis quam succenseo, quod sui commodi gratia potius quam odio nostri id faciunt, nisi bellum indixerunt ipsi humanitati, & ingenuæ simplicitati, quas dotes in me sitas esse etiam insensi hostis agnoscere coguntur. Vestrum est facta potius æstimare, quàm sinistris malignorum hominum rumusculis aures patefacere, si bene quid metui de vestra Academia, & si per me non stetit aut stabit, quo minus illustri fama sit & optima opinione floreat apud exteras nationes. Invita fatebitur invidia, me charum esse de interiore nota celeberrimis Europæ viris; in quorum numero vos jure facio plurimi, & in amicitia vestra tanquam in fido portu certam bonæ spei copiam mihi repositam esse confido. Quæ persuasio me adducit, ut familiarius vobis angustiarum mearum vulnera denudem quam dignitatis vestræ ratio postulare videbatur. Verecundia enim inutilis est homini egeno, & ut ait Horatius;

Stultorum incurata pudor malus ulcera celat.

Prorsus hac amabili credulitate, & jucunda opinione pascor, si communi ope consilioque tanquam Academiae Curatores petitionem nostram auctore volueritis, rem dicto citius confectum iri. Sin vana spe oblector, & eam Helenam alius mihi Paris eripiat, jam pedum visa est via. non enim repulsus, ære dirutus, ultra in hisce regionib. vivere potero, sed cogar à necessitate præceptum consilium capere, cujus me longum fortasse poenitebit. Fortassis tunc sero sapient Phryges, & carêdo magis quam fruendo Lycæum hoc intelliget sua bona. Sed meliora auguratur animus, & si votorum compos evadam, nunquam cogitabo de vertêdo solo, sed nexu mancupioque totus semper ero vester. Quapropter iterum

rum implo-ro atque adjuro vestram fidem, ut sedulo mederi velitis curæ ac sollicitudini,

Qua nunc me coquit, & versat sub pectore fixa.

Si ad impellendas mentes illustrissimi confessus Generalium Ordinum, Principis & herois Mauritiî auctoritas in subsidium advocanda erit, eam mihi non defuturam spero pro cultu quo eximias ejus virtutes veneror, quem etiam carmine nuper testatus sum: nec non Milandrum eodem genere liberalitatis sum prosecutus. nam hic mihi jugis thesaurus est domi; utinam tali moneta creditorum nomina expungere liceret! Sed inamœna & inauspicata aves non capiuntur hoc hamo. manus habent oculatas, ut ait Plautus, credunt quod vident. Non morabor vos longiori sermone, sed finem faciam ineptiendi Deum Opt. Max. precatus ut vos patriæ & Academiæ nostræ quam diutissime salvos & incolumes conservare dignetur. Valete,

O presidium & dulce decus meum.

Dabam mœstus è nostro Musæo x Kal. Februarii, clb lb cxi.

EPISTOLA XLIV.

Iano Rutgersio Dom. Bandius S.P.D.

Dordrechtum,

Literæ tuæ quo sunt longiores, eo prolixius & clarius indicant magnitudinem sinceri affectus, quo me complecteris. si paria tecum non facio in assiduitate scriptionis, fuge sequius quidquam suspicari de imminutione pristinae meæ erga te voluntatis, ad quam nulla potest fieri accessio; quippe quæ ad summum necessitudinis fastigium ascendit, nec ulla commutatio metuenda est, dum me salutis & bonæ mentis compotem servabit ille vitæ necisque arbiter, quem penes est potestas

Tui.

Tuique, meique, & omnium mortalium.

Quamquam video te impendio delectari frequentia & loquacitate nostrarum epistolarum, tamen melius ominor de sagacitate iudicii tui, quam ut existimem te amoris mei modum ex parsimonia vel laetitate proletariorum huiusmodi officiorum velle metiri. quod si faceres, dicam impingerem tibi periculum, quod iure tenetur mentor qui falsum modum dixerit. Audio & gaudeo te nunc sedulo versari in studio Iurisprudentiæ. Aude mihi credere, non potes utilius ingenii tui dotes collocare quam in legum studio. ὁ νόμος ὁ βασιλεὺς πῶτος ἀδικοῦντων ἐστὶν ἀρχηγμάτων. Iustitia haud frustra μεγάλη δὲς ὅτι παροδῇ. Deus parentum tuorum instinctu ad eas partes te vocat, ut aliquando in oculis hominum, & in luce patriæ versari possis, non ut in ista vita consenescas. De loco Aristophanis quod me consulis, possem uti exceptione fori, & te remittere ad competentes huiusmodi rerum iudices. Memini tamen legere in Adelpho Terentii hæc verba Demex, ut te Syre, non cum tuis consiliis, sed cum tua monstratione magnus perdat Iuppiter. De servis recens emptis quam sint plerumq; viles & cæteris ludibrio, exstat elegans locus apud Tacitum in oratione Galiaci Britannorum Ducis, & ibi Lipsius. Posset & Dominicus, & matris meæ filius plura super his attexere, sed jam nec animus nec otium est commentandi. Tunc enim reddita est mihi epistola tua, quum nuncius se abiturum significavit. Cum Barone agam fideliter ea quæ nimis verecunde postulas. valde me ignoras Pamphile qui cum familiarissimo capite tanta cum cetera rem geris, quasi stipem elephanto portigendam haberes. Iacchæus proximo die Lunæ disputabit pro gradu & meditatur excipere Luculliano luxu plerosque nostri ordinis cum Curatoribus & Magistratu. De munere Historici, quamquam lenta materies est, & valde me vexant ἀμβολιεργίαι tamen omnia jam sunt in optima spe; necdum animum despondi in amoribus, licet iis me excidisse crimi-

crimineris. Non uno ictu dejicitur quercus, nec simplex repulsa, aut potius verecunda nuptiarum deprecatio terrere debet ἀγλαόρα θυμὸν constantis amatoris, quo minus iterum atque iterum petitor in campum descendat. Nusquam magis quam in tali palastra expedit pudorem tanquam sudorem noxium à fronte detergere. Si Lucretia est, faxo dicat se nactum esse alterum Tarquinium, nisi quod nihil inconcessum concupisco, nec aliam vim meditor, quam quæ à flexanima vocis, clementer grassante suada proficiscitur. Utinam tantum adesset illa matronarum decus & vi, clam aut precario possim mereri ejus affatum. Nihil posthac tam serio totisque Baudii viribus aggredi statutum est mihi, quam procandi munus. Deducam in actum universam Nasonis artem, & aliquid etiam addetur inventis. Vale φίλτατε. Dabam rapissime Lugduni Batavorum xxix Januarii, clō Io cxi.

EPISTOLA XLV.

Iano Rutgerfio Dom. Baudius S. P. D.

Dordrechtum.

AMice summe, Non est ingenui pectoris, sed patriciæ artis, id gratiæ velle apponi in quo nihil promerearis. Nolim itaque mihi quidquam impures, quod opellulam meam verecundæ petitioni tuæ non abnuerim in re quæ similis est homini qui erranti comiter monstrat viam, & quasi lumen accendit de suo lumine. Scis olim apud Athenienses diris devotionibus agi solitos tanquam desertores humanitatis qui istiusmodi officia vel ignotis denegabant. Iacchæus eoipse illo die in conventu Senatus Academici, cujus adhuc pars non sum, et si proxime cingendus pro jam cincto habetur, ἐγὼ ἢ περὶ πλείονος ποιῆμα κτήματ' ὄβριον ἢ πμῆς σημείον, & cum sententia dia magnanimi

nimi Catonis qui praeoptabat ut homines virtutum admiratores expostularent injuriam non decretæ sibi statutz, quam ob honorem delatum gratularentur. Sed ut revertar ad nostrum Iacchæum, ornatus est insignibus queis *ιατρῶν παῖδες* solent: præterito die Lunæ, quanquam omnia summa prælagiebam animo, & publica expectatio nihil mediocre ab ipso sperabat, tamen sine ambitione fabor veram vocem, longe vicit quidquid opinione præceperam. Locus ille quem in Lucano tuo à te scribis esse annotatum, exstat in Codice T. de Episc. & Cler. *l. si quenquam.* in fin. ubi hæc verba reperies, ut eos quos per facinus coinquinat & æquat, utrosque simili pæna comitetur. Non est dubium, quin Cæsares, à quibus emanavit illud edictum, ad Lucani versus respexerint,

———— *Rheni mihi Caesar in undis*

Dux erat, heic socius: facinus quos inquinat, æquat. Sed tu qui Cordubensi Poëtæ lucem foeneraris ab Imperiali splendore *ὡς ὁ δὲ παύρην*, rectius & magis ex dignitate faceres, si posthabitis ad tempus studiorum amoenitatibus totum te ad penetranda Iuris Iustitiæque mysteria conferres. Mez existimationis periculo spondeo, affirmo, fidejubeo, te, si in eam curam omni ope consilioque incubueris, posse cum immortalī gloria intra vertentem annum aggregari Themidis sacerdotibus. *ἀλλὰ δὲ ἀμίλλητον εἶναι τὴν τοῦ θεοῦ τὰς καλὰς ἀρχαίας ὁρμὴν.* Nam *ὁ δὲ τὰ τῷ μίλλοντι οὐ σῆχεται φέρον.* In hanc sententiam possem pleno gradu exspatiari, si liberet commovere sacra inclusa sub læva parte mamillæ, sed curavit mihi significandum tabellarius se hora prima discessurum, quæ jampridem audita est. Itaque finis imponendus est epistolæ cum solenni formula salutis impartiendæ iis qui meminisse dignabuntur *ἰδὺσθαι* & *δεῖσθαι*. Datum Lugduni Batavorum Nonis Februas, clō lō cxi.

EPI-

EPISTOLA XLVI.

*Nicolaus Seystio Dominicus Baudius χαίρειν ἔ
ἀποστέλει S. P. D.*

VTar jure familiaritatis quam mihi apud te esse pateris, & liberius in sinum tuum effundam indignatiunculam, qua merito sum commotus ob contumeliam nobis illatam minime ferendam ab eo cui vos eum honorem habuistis, ut ipsi geminam Iuridicæ facultatis & Historiarum professionem, utramque toto homine dignam, fungendam committeretis. In quo munere ita versari conatus sum, ut in neutra statione desertor partium fuisse argui possim. Placuit postea amplissimo Curatorum collegio, ut altera parte oneris subleverer, non tanquam impar aut nescius exercendi, sed ut cum pluribus honesti laboris sociis studium promovendæ juventutis communicaretur. Nuper allectus sum in numerum Ordinariorum: qua in re non dubito, quin domini Curatores Academiæ & Consules hujus urbis illud spectarint, ut non tantum suffragii auctoritate dignitas personæ nostræ cresceret, verum etiam ut ea statio nobis assignaretur, quæ Juris Iustitiæque sacerdotibus tribui debet, quum ex iis sacris operatus sim in hoc Lycæo non sine publica utilitate, & ante annos xxv supremum sim gradum in ea scientia consecutus, quanto cum honore nemini antea contigerat ejusmodi dignitatem adipisci. Non sum tam mihi Suffenus, tamque φίλαυτος, ut meritis meis apponi copiam ea quæ ab amore potius quam à judicio proficiscuntur. Sed tamen non infima laus est tantum valere gratia & benevolentia apud summos viros, ut eos amor in blandum errorem abducatur. Utinam sic aut erret aut judicet de nobis æqua virtutum æstimatrix posteritas! Verum ut revertar unde sum digressus, exhibitum

bitum fuit paucis ante diebus in Academico Senatu instrumentum nostræ lectionis & cōoptationis inter Ordinarios, illic me absente, me nec vocato, nec audito, conscripti patres decreverunt ut omnium caudam verterem

Turnus ego haud ulli veterum virtute secundus:

Questus sum de atroci injuria apud magnificum Rectorem, & ut res est, negavi ad eorum jurisdictionem pertinere ut hac in re de meo capite sententias ferrent. tale judicium ipso jure non valere, quippe extra territorium jus dicenti impune non pareri; parem in patem non habere imperium; vitio statutum videri parte, de cujus corio luditur, indefensa atque inaudita: Curatorum consulumque arbitrio rem decidi oportere, qui ut nobis publicam docendi provinciam, ita personis suam stationem assignant. ad eos itaque me provocare, nec unquam esse passum ut in me exemplum imminuti honoris statuatur. id fieri non posse sine nota prævaricationis. Equidem & natura, & ratione ac doctrina valde sum remotus ab aucupio inanis gloriolæ, nec sum tam degeneris animi, ut me metiar subsellii humilitate aut fastigio, sed vestræ auctoritatis interest ut tuar dignitatem professionis quam detulissis, & inserviendum est famæ atque existimationi, quam qui negligit, is à nostris Iureconsultis sibi injurius & crudelis esse perhibetur. Ut non ambitiose concupiscendus est honos; ita cum judicio delatum minime aspernari oportet. Nam ut præclare ait noster Tacitus, seges & materies meæ gloriæ, contemptu summa contemuntur & virtutes. Rogo itaque te, & adjuro per humanitatis tuæ genium, perque sacra communium studiorum, ut honestæ petitioni meæ suffragari non dedigneris. Pro me militat ætatis prærogativa, dignitas & amplitudo muneris, in quo sese nostra exercet industria. Quemadmodum nocturnæ non ferunt solis splendorem, ita doctores tantum in umbra & schola educati non possunt animo amplecti quid sit digne historiam interpretari, illam

illam humanarum actionum moderatricem, testem temporum, magistram vitæ, vitam memoriz, nuntiam vetustatis, matrem civilis prudentiæ ac sapientiæ. Hanc nos Spartam exornare contendimus, & si dixerò nostra opera contigisse non indignum clarissimo Lipsio successorem, fiducia potius veritatis erit, quam inanis jactantia & ostentatio. Facit me quorundam injuria præter naturam & consuetudinem meam gloriosum. Nam alioqui fortiter conterno, & Stoica firmitate concoquo ineptias istas & concertationes de loco, quum ad rectam rationem & ad serium ac severum judicium rem exigo. sed obsecundandum est populo & scenz, cujus calculo magni sæpe viri ex ejusmodi inanibus vel æstimantur vel depretiantur. Ego ea me à puero sequuntum esse fateor, ex quibus vera gloria nasci posset, & unde non indignus amore bonorum, nonnulloque honore censerì deberem: ipsam certe gloriam nunquam per se putavi expetendam, nisi tanquam appendicem virtutis, & comitem recte factorum. Non me poenitet olim scripsisse,

*Nil curat alta mente præditus Cato
Qua sede sedeat, quam thori partem premat:
Nihil colosso demit aut addit basis,
Nihil cæthurnus adjuvat nani statum.
Prætura mæret orba, cum Struma sedens
Sella in curuli, Consularis dignitas
Patitur repulsam, cum repulsus sit Cato.*

Plura non attexam, spero enim me propediem coram copiosius hac de re aliisque, quæ meum animum magis angunt, esse acturum. Vale, & nos ama. Datura Lugduni Batavorum XXIII Martii. cleslo cxi.

T

EPI-

EPISTOLA XLVII.

Petro Rubenio Dam. Baudius S. P. D.

Antverpiam.

NE ad inania excusationum diverticula confugiam, ingenue confitebor assignandam esse oblivioni ac negligentiae culpam tam diurni silentii. Nam ex eo tempore, quo à vobis discessi, ita me totum sibi vindicavit procandi occupatio, ut omnium aliorum vitae & amicitiae officiorum fuerim oblitus. Nunc in optimae spei vado consistunt mea vota, & propediem fore spero, ut epithalamium mihi conscribant duo primaria Belgicae juventutis ornamenta Grotius & Heinsius, quos amore paterno complector, quod & apud posteriores testatum iri confido duraturis in perpetuum monumentis. Si nos dignaveris honestare aliquò tuæ artis specimine, gratias immortales eo nomine tibi sum debiturus, & vicissim à me exsolvetur,

Quicquid in arte mea possum promittere cura.

Vtinam te caperet impetus huc excurrendi! invenies non ineptos industriae tuae aestimatores, inter quos sunt ea duo lumina quae ante commemoravi. Nec desunt etiam qui penicilli gloria celebrantur. Michaël à Mierevelt jampridem à fama notus est, & judicio recte sentientium magnam laudem non sine lucro consequitur exprimendis ad vivum vultibus hominum. Multique alii in his provinciis florent. Sed ut simpliciter dicam quod sentio, non accedunt ad decus tuorum operum, si oculos eruditos habemus, qui talia suis pretiis arbitrari possint. Non sum factus ad assentandum, nec ea labes cadere debet in generosum pectus, sed loquor uti sentio, non possum sine horrore contemplari monumenta tuarum manuum, quae vivent quamdiu ars aemulatrix naturae, & humanitatis genius, in
terris

terris celebrabuntur. Sed ut cœpi dicere, totus jam sum in procando, & fere ad mille Scazontes effudi in meos amores, quibus ad vivum expressi varios affectus eorum, qui hac amabili insania tenentur. fortasse lucem videbunt non sine suffragatione literatorum, nisi me communis philautia decipit. Tu qui omnia nostra favore prono complecti soles, non ægre ferēs jactatiunculā, vitium agnatum erectioribus ingeniis, præsertim generi poetarum, quos ideo arbitror esse sub tutela Phœbi qui Medicinæ præstet, quod illis non sit sana mens, & quod curatoris egere videantur. Accedit nunc eodem amor, ut sibi admoveatur oleum camino, ne quid desit ad efficiendam poetam omnibus insaniz numeris absolutum. Negat enim princeps ingenii & doctrinæ Plato, quemquam absque sacro furore, Musarum unquam pepulisse fores Poëticas. Sed furor hic optandus est omnibus quibus cor sapit, & acetum acre est in pectore, sit cum ingeniosissimo vate gloriari possint,

Est deus in nobis, agitante calescimus illo,

Impetus hic sacra semina mentis habet.

Sed jam satis est ineptiarum, & tempus videtur finiendi nugacem epistolam, cum solenni formula, ut valeas, nos ames, & strenue rem famamque augeas. Socero totique familiæ salutem meo nomine plurimam dicas. Datum Lugduni Batavorum XI Aprilis, clō lō cxii.

In effigiem celeberrimi pictoris Petri Rubenii & uxoris ejus ab ipso expressam, cum naturæ veritate certantem.

Principis os pictoris habes cum conjuge fida,

Cui par dulce jugum vix vetus ordo tulit.

Æmulus ille manu naturam exaquat & arte,

Hac ipsam forma vincit honore Cyprin:

Cætera concordēs, lū est hac una duorum,

Officio atque fide quis potiora ferat.

EPISTOLA XLVIII.

Stephano Doufa Dom. Baudium S.P.D.

Hagam-Comitis.

QUod mea sponte libens facio adductus communi officio humanitatis, quo censetur interesse hominis hominem beneficio afficere: id promptius usurpandum esse duxi impulsus iustis precibus patris ob filium unicum valde solliciti. Filius is est, cui contigit illud infortunium, ut gravibus contumeliis exasperatus hominem rixosum, sed hominem tamen, interfecerit. postea capitis servandi causa, quum omnem expediendæ salutis rationem honestam esse putaret, deceptus forte sententiâ Ciceronis, evasit custodiam sive maioris carcerem. Adversus absentem lata sententia est, quam velut horribile arcanum Nordovicensia quasitor sacro silentio consignatam servat contra juris, ut opinor, rationem, certe contra morem usitatum in regno Galliarum, ubi per contumaciam condemnati solent in effigie palam affici supplicio. Quocirca is qui hæc literas tibi traderet vehementer à me petivit, quum non ignoraret meas preces aliquid ponderis esse apud te habituras, ut hanc causam æquitati tuæ commendare ne miser reus, qui nunc agit Kulenburgi, spe metuque anxius, fati sui legem ignoret. Cui enim bono celari sententiam veluti Bonæ secreta Deæ? Venit mihi in mentem lepidum epigramma Martialis de Cinna, qui semper omnibus in aurem garriebat, adeo ut etiam in aurem sæpe ipsum Cæsarem laudaret, quasi periculosa plenū opus alex esset de Principe bene opinari. Tu tamē videris an heic, aut apud vos aliter usu observetur, nam ego quasi peregrinus sum in patria, ne otium fuit cōsulere peritiores. Vale cum lætissima uxore & suavissimis liberis, nostri, ut soles, in memor. Dabā festinanter VII Maji, Clō 19 cxi.

EPI-

EPISTOLA XLIX.]

Iano Rütgerſſo Dom. Baudini S. P. D.

Dordrechtum.

TAm multa simul occurrunt quæ cupiam ad te scribere, & quæ scilicet permagni interest tua scire, ut principitum evolvere nō possim. Procedit editio nostrarum Gnomarum, cui titulum fecimus *Moralis & civilis sapientia monita*, ut sciant cordati lectores sibi potius deferendum esse vadamonium quam cendum usufructu tam salutaris doctrinæ. Certum est mihi feriis Augustalibus transſetare in Britanniam. Utinam te habeam itineris comitem, & consiliorum participem! non mediocria in pectore ſtruo; & mea ac majorum meum virtute fretus confido me futurum apud *rex nūm* inter intimæ admiſſionis amicos, & ſpes eſt impetrari poſſe ab ipſius Maieſtate, ut declararet ſibi gratum fore. Quid non ſperemus amantes, quum *rex nūm* nondum recitaverit legem horrendi carminis? Sed emovit veterem morbum mire novus.

— longa

Ambages: ſed ſumma ſequar faſtigia rerum.

Quidam ſtudioſus excantatus dulcedine noſtrorum leſſorum, qui jam pene in mille verſus excreverunt, & irritatus indigno Niſæ amore, quæ ſua bona non novit,

Ioviſque conjux eſſe neſcit inviſi.

ſerio teſtatus eſt ſibi maxime in votis eſſe, ut matrem ipſius procari vellem, ſed omni ope effecturum ut voti compoſ evaderem. Eſt autem fortuna nondum floris attriti, & quæ poſſidet ignorum argenti pondus & auri. Iam omnis in hoc ſum. Heinſius Hagæ eſt *, *, unde poſſet exſculpi fecunda virtutum ſeges, quod me non perduxeris, quum apud vos eſſem, id vix omnibus de-

T 3

licius

licii & suaviatationibus Grajarum matrum chorus
 unquam expiaverit. Et audes per literas gloriari
 apud Heinsum, tecum esse locutum. Sed quid istæ
 nugæ ad me, qui tantum Reges & Regum pueros
 dignos censeo, quorum gratiam aucupari velim?
 Cum Principis Hassiæ filio assiduus accubus fui.
 Nuper solus in magna mensa cum heroe Mauri-
 tio sum cœnatus, & gratias ei egi ob honorem,
 iis verbis quæ

— possent cito deducere lunam.

Si unquam causa fuit idonea cur huc veniendum
 existimares, nunc tempus est. Infinita enim sunt
 quæ tibi volenti erunt audire, & uteris me si non
 prudenti consiliario, certe fideli amico & honoris
 tui studiosissimo. Quocirca propera, & nos conspe-
 ctu tuo beare velis. Lessos amatorios statui edere
 eum centone Virgiliano pene ducentorum carmi-
 num ad τὴν πᾶν Heinsum;

*O præstans animi juvenis, cui carmina semper
 Et cithara cordi, dulces ante omnia Musa,
 Miraberis genium.*

*Ire iterum in lacrymas, iterum tentare precando
 Reginam meditor, neque enim leve nomen Amatae.
 Charta deest, & jam tempus est desinendi ineptia-
 rum. Vale, & veni. Lugduni Batavorum Kalen-
 dis Iulii, cl. l. c. x.*

EPISTOLA L.

*Nobili & Ornatissimo juveni Cornelio vander-
 Myle Dom. Baudius S.P.D.*

Dordrechtum.

TAcito rubore suffusus sum ad immodicas
 laudes quas in me tam profuse congeris.
 Meminisse debebas illud Lesbix vatis di-
 ctum τῇ χειρὶ θεῖα ἀπείρειν ἀλλὰ μὴ ὄλα τῶν θυ-
 λᾶκα. Tu vero toto horreo largiris copiosam glo-
 riam messem, quam ut ex abundantia quadam
 amq.

amoris profectam grato animo complector, ita nullus agnosco, quippe conscius ipse propriæ imbecillitatis, & quam sit mihi curta suppellex. Efficiam tamen, si Deus mihi vitam & sanam mentem concesserit, ut hæc ætas & posterī sciant me non vixisse degenerem nec poenitendum incolam hujus universitatis. *κόσμη πολίτης εἰμι* eum magno Socrate, & illud heroicum spe & votis ab in-
eunte adolescentia adamavi

Αὐτὸν ἀρετῶν ἐκείνων ἡμῶν αἰών.

Cæterum & ex stylo literarum tuarum, & magis ex mero candore qui in iis spirat ad vivum expressus, perspicio te natura genitum, & studio ac voluntate informatum ad omne laudis exemplum, & ad virtutis ac doctrinæ decus amplectendum. Si vel tua sponte incitatus, vel propinquorum consilio adductus existimas vel hujus loci genium, vel meam operam atque industriam generosis tuis conatibus usui & ornamento esse posse, scito nihil rerum tuarum tam promptum ac paratum fore, quam quidquid ex parte mea conferri potest ad exzditionem tam honesti propositi. Nec id gratiæ apponi cupio, sed beneficio me singulari affectum esse judicabo, si qua se occasio ad manum dabit qua tuis commodis & utilitatibus inservire queam. Id uti verbis nuncupavi, ita rebus & factis ratum erit, cujus voti velut syngrapham has literas esse cupio, ut sublectæ fidei convincar si à promissi religione sciens dolo malo desciscam. Vale, & humanissimum virum hospitem tuum officiose meo nomine saluta. Datum Lugduni Batavorum x Kal. Sextileis. cdo lxxi.

EPISTOLA LI.

Iano Rutgerfio Dom, Baudius S. P. D.

Dordrechtum.

Non puto à sole exoriente Mæotidos usque paludem exstare in terris mortalem te facetiorem, & qui melius norit quantum sibi apud amicos liceat. Hodie quum ad solenne docendi pensum detexendum irem, venit ad me nescio quis, & non satis possum recordari an salutem verbis tuis ullam renunciarit, sed tanquam ab imperioso aliquo Manliano legatus esset, edixit ex parte tua ut hoc ipso die non committerem, quin literas ad te perferendas curarem. Non vacabat ridere, ut cui seria scilicet incumbere, nec fas esse putabam succensere tam aperto pectori, qui per interpretem significaret animi sui voluntatem. Sed ut etiam familiariter tecum agam, & Symmachii liberam vocem apud maiestatem tuam usurpem, *qua fronte sermonis mei largam poscis usuram, cui nihil literari fœnoris credidisti?* Nisi forte tantum ex obitu affinis mororem contraxisti, ut nec mens ad cogitandum, nec manus ad scribendi officium idonea esse videatur: & offensam delicatarum aurium vereris scilicet, si in crudolus vox aliqua sub acumen styli veniat quæ Tullianæ candidatos elegantiae corrugare queat. Si fas esset verum dicere, auderem affirmare nihil aliud tibi persuadere ejusmodi confidentiam inertia cumulatam, præter ingenii mei facilitatem, qua fit ut parum severus sim in alios, quum ipsemet in pari culpa sæpius se deprehendar. Sed quid tandem vis ad te scribam? edificare sodes vel per internuncium, ut major fit mandatorum reverentia: nisi forsitan illud scire cupis, jam ad finem perductam esse editionem quatuor librorum *Civilis & moralis sapientie*: cum duplici ad Regis filium præfatione, quarum

quarum altera satis magnifice munus ipsum & munerarium extollo, quandoquidem video primarios seculi viros ignorari, nisi ipsimet indicio suo demonstrarentur, & notoris vice fungantur. Dices periisse pudorem de rebus, & me vereri perdidisse: aliter judicat nostrum utroque melior quidam auctor domo Chzrenensis,

Fando aliquid si forte tuas pervenit ad aures.

Plutarchi nomen. Si hominem nosti, velim mea causa tantum demas insititii laboris de studiis venerendæ Thenidos, cui te *ὡν τις τὸ ἐν ἡμῶν* ad languorem usque incumbere nullus ambigo, ut percurrere velis *ἀλλ' οὐ καὶ τὸν ἐπαυρεῖν ἀντιστρέφας*. Non poenitebit de semita decedere, nec operæ ratio male constabit. Adjunctum est & carmen *Rex cui fatorum*. cui etsi deflorata est gratia novitatis, tamen spero eventurum nostræ curæ meditentis, ut quo sæpius terantur eo magis placeant, ut cordatus & intelligens lector apud se dicat

Nec vidisse semel satum est, licet usque morari.

Heinsius noster curat excudendam Dissertationem de constitutione Tragediæ, tibi multa de more observantur

Ingeniis vatum nunquam observata priorum.

Dedicatur præstantissimo virorum Senatori Honnardo. Fuit mihi plurimus cum * sermo, quæ sane visa est fortis & quantivis pretii: sed jam omnes istas amationes relictas habeo, donec cum Regibus & Regum pueris transigero, quæ *βουαρδομῶντες θυμὸς ἀγλῶν*. Nil parvum aut humili modo speramus. quo eveniat, *ὅταν ἐν γένεσι κείται*. Nudius tertius eram Hagæ, quo die mihi pulcherrima sese auguria obtulerunt, ut jam plenus sim ingentis spei. Paucis omnia expedire non possum, nec est animus longos logos texere. *εἰς οἰανὸς ἀεὶ* fuit auspiciatus Atlantis Batavici vultus, quum jam rhedâ conscensurus essem. Ad aspectum tam benevoli sideris protinus è curru desilui, & paucis verbis, sed quæ coelo lunam poterant deducere, sum gratulans publicæ felicitati quod ejus vale-

itudinem, cui commune bonum annexum est, in solido locasset pax deorum. rogavi ut inter seria curarum etiam aliquid subsecivæ cogitationis huic homini exornando impartiri dignaretur. Dextra me benigne est amplexus, & omnia bona in spe habere iussit, nulla se in re nobis defuturum. Nunquam mihi visus est humanior. Non addam hoc tempore plura, sed in hoc prospero omine desinam. Vale. Rogo ut parentibus, sorori, & fratribus salutem meo nomine nunties, nec non avunculis, *μεγαλίστην τὴν Περσίδα*, qui antistat mihi millibus trecentis, ob ingenitam animi generositatem, & præclarum de nobis iudicium, cui punquam erimus dehonestamento, nec bonarum partium desertores fuisse arguemur. Iterum vale, Lugduni Batavorum XXI Iulii, Cls Io Cxi.

Rectorem Vossium non possum omittere tacitus sine piaculo: sed hæc talia continentur bonæ fidei iudiciis, & præstanda sunt etiam citra conventionem.

EPSTOLA LII.

Petra Rubenio Dom. Baudius S.P.D.

Antverpiam.

Lætus sum oblatam mihi fuisse occasionem ad te scribendi per hunc tabellarium, qui id officium comiter elicit injecta clarissimi nominis tui mentione. Sed quam libens ac volens usurpo munus istud literarium, tam mihi grave atque acerbum fuit audire, quum essem Bruxellis, præmaturam ad beatas sedes ambitionem fratris tui, viri sine ambitione eruditissimi, & quo nullus è disciplina magni Lipsii uberiores frugem reportavit. Non jam ineulcabo meditationi tuæ monita sacrarum literarum, quibus exulceratæ mentes ad sanitatem revocantur. Nam & catibi sunt notissima, qui cum eximie artis instru-

instruſtu junxiſti ſtudia humanitatis , & gloriam eruditionis : tum autem ſi non ratio , certe dies jam magna ex parte vim ægritudinis ac mœroris imminutum ivit. Communis iſte ſane dolor fuit, & velut publicus luſtus juſtitio luſtrandus ab iis omnibus, qui doctrinam, virtutem, ac probitatem venerantur.

Ἀλλὰ τὸ μὲν ποτε τὴν χάριν ἔχουσιν αἱ χεῖρες αἱ εἰς
Οὐ γάρ τις ἀφ' ἧς πέλονται κρυεργίῳ γόοιο.
ut Homérico alloquio te compellem. Reliquum eſt, ut abſentis deſiderium grata recordatione proſequamur, quod pro virili parte faciam, & qua voce, qua ſtylo teſtatum relinquam apud poſteros, & eos qui nunc vivunt homines, quam fuerit intime charus animo meo germanus tuus, ὡς ἐκείνου ἔπος ὀλεῖται. Nomen tuum heic illuſtri fama celebratur, &

Credimus, an qui amant ipſi ſibi ſomnia fingunt?
neſcio qui fauſtus rumor nobis ad aures accidit, tibi eſſe in animo huc excurrere. Gratus omnibus candidis ingeniorum æſtimatoribus & exoptatus advenies. Mihi in primis, in cujus animo defixiſti aculeum reverentiæ atque admirationis. nec ſine quodam ſacro horrore ſum contemplatus artis tuæ monumenta cum naturæ veritate certantia. Maſte Apelles. noſtri xvi. Vtinam virtuti ac meritis tuis contingeret Alexander! quanquam non tam male ac maligne agitur cum præſenti ſæculo, quin exiſtent plurimi & intelligentes, & remuneratores præſtantiffimorum tuorum operum ac laborum. Nos etiam, ut captus eſt mediocrium, in hoc vitæ mortalis præſidio non inhonorificam ſtationem tueri conabimur, & jam exornare Spartam, quæ nobis judicio Illuſtriſſimorum Ordinum assignata eſt. Præcipue dabimus operam, ut primarios ſæculi viros, inter quos tu inſignem locum obtines, amicitiaæ mecum initæ non pudeat aut poeniteat. Huiusce voti ac propoſiti ſyngrapham eſſe cupio hanc epistolam, teque pro immortali

mortali munere ac beneficio rogo atque obtestor, ut nos amore complecti non dedigneris. Datum Amsterdami in ædibus cognati mei, qui te à facie ignotum, à fama notissimum summa observantia colit.

Ioanni VVouwerio viro eximie humanitatis, & cui ego multis me nominibus devinctum esse fateor, plurimam à me salutem nunciari cupio. Socero item tuo, nec non amœnissimi ingenii & inculpatae libertatis viro Francisco Sweertio: tum si qui erunt, quos nostri meminisse non pigebit, Octavianum Venium sine piaculo præterire non possum, commilitonem olim studiorum, & nunc plurimis de causis unice mihi carum. Iterum vale, & nostram in scribendo hallucinationem æqui consulito. Scripsi 14 Octobris, clc Id cxi.

EPISTOLA LIII.

Maximiliano Vriendtio Dom. Baud. S.P.D.

Gandavum

Quanquam hoc tempore omnes alias cogitationes relictas habeo præ cura perducendi ad bonos exitus opus istud, de quo tecum sum locutus: tamen in maxima spe & optimorum consiliorum conscientia minutis quibusdam sollicitudinibus ardeor, quæ me securo animo non patiuntur incumbere generosis & æternitate dignis conatibus. Itaque ut hisce difficultatibus & incommodis obviam eatur, omnino decretum est mihi quibuscunque conditionibus, dummodo non pessimis nec damnosissimis, pacisci super ista domo, quam in urbe vestra scis optimo jure ad me pertinere. Res est summaria cognitionis, & minimo negotio inter bonos expediri potest. Quidquid hujus est, id omne tuæ permitto ac mandando fidei, prudentiæ, benevolentia. ratum habebo, & gratias eo nomine debebo, si quid tua cuique privignis

privigni opera à triconibus istis exsculpi poterit. Sed maturè factò opus est, alioqui (ut verbis utar nequissimi Romulorum) nequidquam opportuna res cecidisset , & spes magna dominationis in manibus frustra fuisset. Omnia auguria foelicem successum portendunt, sed αἰνὸς τοῦ χρηματῶν (ut ait oratorū princeps Demosthenes) εἰδὲν ὅτι μεγίστην τοῦ δόγματος, sine nummis nihil rite procedit eorum, quæ factū necessaria sunt. Rogo te serio ut hac de re continuo statuas, & me pendente animi quam citissime reddas certiore. Vale, vix eximie, & importunitati, quam necessitas extorquet, æquus ignosce. Datum raptim Lugduni Batavorum XVII OCTOBris, clō lō ex l.

Is, quis hæc literas tibi reddet, mihi jure sanguinis devinctus est: si quid ejus causa poteris, quod commodo tuo liceat, veniam in partem accepti beneficii.

EPISTOLA LIV.

Nicolaus Seyffio Dom. Baudius S. T. D.

Lugd. Batavorum,

NON arbitror tibi ignotam esse causam meam subitè in hanc urbem profectiois, quam vel ex nobilissimo Vander-Mylio, vel incomparabili amico Grætio intelligere potuisti. Scripserat ad me cognatus, eum qui inhabitat heic ædes maternas paratum esse pretium solvere, sed eum nemine alio velle rationes diducere, quam mecum. Ea spe inductus iter hoc suscepi, sed & inops est debitor, & summus vitiligator: itaque non habet unde nomen expediat, nec si haberet, videtur esse paratus ad exhibendum, nisi jure judicioque compellatur. quod & longum esset expectare, nec res & fama patitur ut diutius heic sub incerta spe morari debeam. Quocirca te per fas humanitatis obtestandum putavi, ne tantisper dum abesse

abesse cogor aliquid durius in me statuatur, causa indicta reoque inaudito. Scio enim esse nonnullos qui cruentis sermonibus famam meam misere proscribunt, quos posthac honoratissimo vindictæ genere ulciscar, vitando eane & angue pejus scopulos ad quos existimationis meæ navis obhæsit, more quidem multorum magnorum vitorum; sed ego culpam vitare malo, quam auctoritate & exemplo eam ire imminutum. Tu præsidio tuo absentem amicum tutari ne graveris. non erit tibi opprobrio, suscipere advocationem periclitantis Baudii. Vale, Vir Clarissime. Scripsi raptim ex urbe Gandavo IV Decembris, clc lō ex r.

EPISTOLA LV.

Hugoni Grotio Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Cornitis.

Ingentes me tibi gratias & agere & habere par est ob utilem, salutarem & honestam παρρησίαν quā me commonere dignatus es per literas quæ mihi sunt, eruntque tanquam θεοπρόσταρματα & μαρτυρία ἐν θεῷ & τοῖς ἀνθρώποις. Efficiam omni ope consilioque, favente divina benignitate, ne frustra tam fidelem operam concastigando amico ob commeritam noxiam suscepisse videaris, utque cæteris dotibus, quas in hoc homine sitas esse livor ipse negare non potest, etiam castitatis & sobrietatis gloria adjungatur. Pendet enim ea res ab arbitrio liberrimæ voluntatis, estque ὡς ἐφ' ἡμῶν quod sine Semipelagianismi suspicione offensaque Theologici Senatus dictum esto. De matrimonio cave me quidquam putes esse facturum quod sit indignum sapiente bonoque, nec unquam amplius amplexus in cloacam mittam. Sermones harum obturare, aut aures credulorum hominum non est meæ potestatis, ego tamen ero meo promus pectori ne quid teme-

temere admittam. Quod mihi scribis objici patrociniū malæ causæ sub auctoritate magni nominis, malo præfens me tibi purgare quam per epistolam, quæ res ea longiorem sermonem desiderat. Iuxta tecum adspernor sacre militiæ flagitia, quæ diserte admodum & cordate percensuisti. sed nec ignoras plerisque moderatioris ingenii Pontificiis eandem mentem esse maxima saltem ex parte. De præstantissimo viro- rum Vander-Myllo valde meo animo ægre est, eum tantopere conflicari invidia ob hujus epi- stis propugnationem, neque nihil neque omnia vera sunt quæ ad ejus aures ab imparibus æ- mulis & malignis hominibus deferuntur, qui cum suis virtutibus stare non possint per alienæ existimationis ruinam grassari ad famam contendunt, hos in posterum probitate & innocentia refellere annitar, nam præterita fieri infecta non possunt. Hoc utrum, quod est æquissimum, postulo quæsoque, & in eo vires gratiæ, suadæ & auctoritatis tuæ imploro, ne indefensus atque inauditus condemner. Conradum Vorstium quod in eadem mecum causa statuere videris, in ea te opinione labi puto. Nam ut sunt tempora & mo- res hominum, nulla erit auctoritas tanta quæ ejus afflictam conditionem in solido locare possit. quanquam virum bonum esse arbitror, & ex a- nimo quæ stripsit scripsisse proflus habeo persua- sum. sed non licet in tam arduis mysteriis sor- locicismum admittere sine nota impietatis & sa- crilegii. Utinam publico monumento signa- ta extaret ingenua retractatio potius quam ad au- cupia verborum & sententiarum tendiculas con- fugeret!

Ἀλλὰ τὴν μὲν ἀποστολὴν ἵσταντο αὐτὸν ἀχρὺς αἰσῶν.
Sperabam me hic prima statim congressione acce-
pturum nummos, idque loquebantur cognati mei
literæ quas tecum communicavit privignus. Sed &
cognato verba data sunt, & is vicissim mihi impo-
suit, ut ea spe objecta me huc eliceret ad processum
quem.

quem habet maximi momenti praesentia mea impensius promovendum. Nam & cum inopi debitore & eodem valde litigioso mihi res est. Vereor ut ante ferias natalium Domini reverti possim, & quod longe molestius est, vereor ne revertar inanis. Posthaec abstinerebo ut mones ab istis cursitationibus. Interim me famamque meam tibi committo tuoque mando fidei. non erit tibi pudori patrono fisci suscepisse patrociniū Baudiani nominis apud faventes & benignos iudices nisi quod nimium incumbunt ad sublevandum caducum parietem, & (quod sine insectatione humanitatis dixero) corpus caelo fulminatum. Vale. Vir Clarissime IV Decembris ex urbe Gandavo. CLO LO CXL.

EPISTOLA LVI.

Cornelio vander-Myle Dom. Baudius S. P. D.

Nagay-Comitia.

EX literis, quas ad me scripsit decus seculi, & primarius juvenum Hugo Grotius, multa cognovi quae plurimum intererat meae famae atque existimationis non ignorari. Video me per cuniculos non aperta petitione oppugnari per eos qui praesentem omni specie benevolentiae subdole complectuntur & palam laudant ut clam subvertant. Dabo operam quantum humanitus fieri potest ut emendata vitae disciplina calumnias malignorum in posterum compeſcam. nam praeterita facilius corripi quam corrigi possunt. Obhaesimus, fateor, ad Sirenium cantus & Circeae poeula: nunc vela retro spectemus ad bonae mentis portum. neque enim unquam viro sapienti non est integra mutatio consilii in melius. Illud te per jus veteris amicitiae oro atque obtestor ne quid durius in me decerni patiaris reo indefenso atque inaudito, etiam ad causam dicendam summorum.

morum criminum manifesti admittuntur. nedum
 ut nobis hoc commune perfugium excusandi er-
 roris intercludi debeat. Idem virorum eximius &
 amicorum intimus Grotius me, ut opinor, apud
 te purgavit & apud optimum Collegam de hoc i-
 tinere quod suscepi delinitus spe accipiendi prae-
 sentes nummos ex venditione maternarum a-
 dium. sic enim ad me scripserat cognatus, nihil
 desiderari ad eam rem praeter praesentiam. Sed
 longe aliter coram experior, & vereor ut hoc
 molestum iter frustra susceperim cum dispendio
 etiam valetudinis qua jam per triduum usus sum
 minus prospera, nec adhuc bene convalui. Inter
 alias causas, quae me moverunt ut in viam me da-
 rem, haec fuit non infima, ut prudenti absen-
 tia subterducerem me ab inportunis conjugii
 disparis congratulationibus quibus cottidie aures
 meae circumsonabantur. Vt in meam vitam curio-
 sa indagine livor inquirat nihil reperiet praeter duo
 bonae mentis deliquia à quibus sedulo posthac
 temperabo, & efficiam ut censeri possim exem-
 plum veteris disciplinae. Hujus ego voti has lite-
 ras testes esse cupio ut perjurium mihi exprobre-
 tur si secus fecero. De matrimonio nec inopi,
 nec inhonesto mihi sedulo dispiciendum erit, nam
 nec in rem meam est ut solitarius vivam; nec
 genius meus pati videtur ut hoc necessario malo
 carere possim. Mihi dum favor & benevolen-
 tia vestra adspirare dignabitur, non deerit unde
 minimum vitae commode nec sine gloria transige-
 re queam. Plura non addo nisi me quamprimum
 potero ad pristinam stationem esse rever-
 surum. Datum Gandavi 15 Decembris, 1613
 la cxi.

EPI-

EPISTOLA LVII.

*Iohanni Polyandro Dom. Baudius S.P.D.**Lugdunum Batavorum.*

SI quisquam est collegarum, ad quem lætitiæ cumulus ex honore tibi delato redundavit, in eo censu me principem locum tenere profiteor. Nemo enim hodie vivit, quem tecum candore & ingenuitate morum existimem esse comparandum; nemo, de cuius propensa erga me voluntate minus dubitem, & à quo certiora veri amoris pignora expectem. Non potes auspiciū Restoratus ordiri à meliori omine & augurio, quam si meo nomine veniam impetraveris ab amplissimis Curatoribus & Consulibus. Satis enim superque pœnarum dedi ob quædam parum recte & ordine consulta. Sanabo offensas officiis, & in posterum efficiam, ne quem navum egregio inspersum corpore livor carpere queat. Etiam illud te rogo, ut aura favoris tui me jam quinquagenario maiorem liberet à C. P. Neque enim, ut opinor, ejus egeo, qui conturbatissimas habet rationes, & ægre rebus suis superesse potest. Hæc scripsi festinans. Cras, ut spero, te videbo. Supremum humanitatis officium, impendendum manibus boni senis me huc hodie detinet, & haud invitus arripui occasionem absentiae, ne cum detrimento honoris ac muneris mei adesse cogerer officio solenni. Manebit penes animum meum sempiterna memoria beneficii, ejus solidam laudem apud te residere cupio. Plesosque Consules & ipsum Syndicum diligenter sum allocutus. Spero te in causa minime jam odiosa impetrabilem fore. Itaque plura non addam, nisi ut nos amare perseveres. Datum Hagæ Comitatenſi VII Febr. Clō Id CXII.

E P I

EPISTOLA LVIII.

Hugoni Grotio Dem. Baudino S.P.D.

Nagam-Comiria.

REs est loquax latitia, cui vis quædam inest cogendi. quo bona circa contineri non possum quin ejus te participem faciam, quem scio mea solide gavisurum gaudia. Reversus domum, ut heri ad te scripsi, optata omnia comperi de mea Sophia, quæ me absente ancillam lecti & arcanorum sociam misit ad patrem scitatum non oracula Phœbi, nec rogatum super Priamo, vel Hectore, quorum fors lamentabilis jam satis diu multumque desleta est, sed super nostra majestate an durius acceperis plenam familiaritatis repulsam, & an fera bestia factus essem amissa voluntate revertendi. Ego vero oculum mihi exsculpi malim, quam pati ut tam opima conditio elaboraretur à manibus. Heri profecta est Amstelrodamum ob sinistrum rumorem, qui fertur de quodam mercatore, cujus nomen nec scio nec scire laboro. Eum ajunt cessisse foro. quod si ita est, tacta est mea sperata bolo quinque millium florenorum. Sed magis moveor absentis desiderio, quam jacturæ periculo. Nam in tantis opibus, quas consentiente fama possidere dicitur, hoc dispendium per est exiguum, ut si ex uberi vindemia racemum demas, aut manipulum ex horreo. Ea res magis erit incitamento ne virum eum aspernetur, cujus census tale nihil metuit,

*Non incendia, non graves ruinas,**Non facta impia, non dolos veneni,**Non casus alios periculorum,*

quem secum asportabat Bias quum capta urbe & arce patriam expeditus defereret. Scripseram heri literas tibi redditum iri ab uxore mei hospitis, sed
iter

iter in hunc diem distulit & se ad te iterum esse promisit, ut resciscat an à Curia Provinciali reportaturus sim pauca nuncianda propudio meo nō bona dicta. Ferrur esse *ἐρβω* sed nullus credo licet illi plurima manet lacryma. sunt enim quibus non potest persuaderi eam esse gravidam, & ego quidlibet credo posse cadere falsimoniz, fraudis & malitiz & in tam profligatam, perditam atque intestabilem foeminam. Si tamen rumor verus est, quasi dedita opera Iuno Lucina videtur voluisse factum ut pater *γνήσιος* & *ἀπίσθηλος* deprehenderetur stratioticus. ille Germanus, qui me catena sua *πονηρὴ κόμματα* decatenavit ab isto scopulo. Ut ut res cadet, nihil mihi evenire potest tristius aut deterius quam quod animo præcepi, & mecum ante peregi. nempe futurum, ut perjurio caput alliget, & *καταβολιμαῖον* obtrudat heroi Baudio. Quid tum postea? malo agnoscere alienum, quam foetum humanum non ali. Testimoniis erit me marem esse, & viri munia posse fungi. Nihil inde abraderetur in posterum meæ Sophiz, cujus arvo familiari reservabitur

Quidquid in arte mea possum promittere cura.
Plura volebam familiarius nugari, quàm significavit mihi hospita, quæ tibi hæc reddet, sibi esse continuo eundem ad curram. Vale cum uxore, parentibus, sorore lectissima, & cum omni familia. Datum Lugduni Batavorum III Kalend. April. Clæ Id CXII.

EPISTOLA LIX.

Hugoni Grotio Dom. Baudius S.P.D.

Hagani-Comitis.

DOmum reversus audiui nuncium perquam optabilem de meis amoribus. Omnia eveniunt ex animi sententia, nec quidquam deest ad votorum summam, nisi ut eximam scrupulum

pulum de pollicitatione matrimonii cum exoleto isto propudio, labe & tæbe meæ famæ & existimationis. Hanc tu pestem ac perniciem si amolitus fueris pro dignitate muneris quo fungeris, & pro auctoritate qua merito vales plurimum, solidiorem capies gloriam quam

— *diram qui contudit hydram*

Næaque fatali portenta labore subegit.

Tam viles personæ, tam diabolares victimæ publicorum libidinum non sunt dignæ observatione legum, ut memini aliquando legere in Corpore Iuris, sed locus non occurrit memoria. Quæso te ut hisce literis perlectis continuo cures accersendū advocatum vander VVerven, qui legē horrendi carminis dicter, cujus obnuntiatione fulminari possit fatalis illa fundi nostri calamitas. Hoc ego beneficium tanti faciam, ut nemini plus in vita sim unquam debiturus. Sed matures oro, nam amanti, & animo cupienti, nihil satis festinatur. Si ullo modo fieri possit, effice ut per hanc nunciam, quæ est uxor Nerei hospitis mei, fiam certior non de tua propensissima erga me volūtate, quæ mihi est mero meridie clarior, sed de mandamento poenali. Periculum enim est in mora. nam propinqua partitudo appetit, siquidem paritura est. nam permulti dubitant num sit gravis. quod si est,

Sublimi feriam sidera vertice.

Cuperem inferi mandato, nō esse illi scorto publicæ diffamatissimo deferendum iusjurandum tempore partitionis, nec habendam fidem in designando parente tam multorum capitem.

Cum sub vivas valeatque marchis,

Quos simul complexa tenet trecentes.

Ego nihilominus sponte mea incitatus faciā quod officium humanitatis injungit. sed cogi Baudium non decet, non oportet à tam prostituti pudoris scorte. Plura non addo, nisi ut totum Grotium explices ad medendum curæ & sollicitudini

Qua me nunc coquit, & versat sub pectore fixa.

Datum Lugd. Batavor, xxviii Martii, clō 15 cxi.

EPI-

EPISTOLA LX.

*Adriano à Mathenes & Cornelio vander-Myle Cu-
ratoribus Academia Leydensis Dominicus
Baudius S. P. D.*

Hagam-Comitis.

Comuni officio humanitatis adductus sum, ut hunc hominem vestræ benignitati commendarem. Vexat eum importuna bonæ mentis soror paupertas, nec ausus est magnificus Rector ejus inopiam sublevare nisi vestræ commiserationis suffragium accederet, ne liberalitas ipsi fraudi esset. Medico subsidio contentus erit: non enim animus aut fors ejus arduas spes fovet. Si tamen plusculum sese diffundere volet vestra fragilitatis humanæ consideratio, majorem gratiam vobis habebit, & ego lator meas apud vos preces aliquod pondus habuisse. quanquam ex tempore à jure dicendæ sententiæ in Senatu Academico suspensus est heros Baudius, vix defæcato animo latori potui. sed optima spes me fovet, futurum ut brevi in integrum restituatur. Nam cum ista peste ac perniciæ famæ existimationis meæ spondeo, promitto, sanctissime juro, mihi nullam unquam fore consuetudinem. ita mihi & animæ meæ propitius sit Deus, quem ex intimo cordis affectu veneror, ut vos diu servet incolumes bono publico nostræque Academiæ. Valete. Datum VII Aprilis pridie natalium meorum clj lxxii.

EPI-

EPISTOLA LXI.

Stephano Doufa Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

QUOD hesternæ die cum amicissimo collega D. Pynackero te rogavimus ut gratiam & auctoritatem tuam interponere velles adversus sordes avaritiam tui Prætoris, id nunc iterum communiter à benignitate tua contendimus. Et ut majus habeant pondus tuarum literarum, oratum te cupimus ut eas vel mihi, vel collegæ cures reddendas. Nam ipse D. Pynackerus homo natus ad humanitatis officia, & ad bene de miseris mortalibus merendum, non gravate munus istud in se recipiet ut de manu in manum tradantur Schulteto. nam religio mihi est ulterius profanare majestatem prætoriarum appellationis. Fecero injuriam & amicitiam quam mihi tecum esse pateris, & genio consuetudinis tuæ, si pluribus te rogem quod tam comiter annuisti te esse facturum. Vale, & bene rem gere. Datum XVI Aprilis, clæ 16 CXII.

EPISTOLA LXII.

Hugoni Grotio Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

EX quo à nobis discessisti profectus sum Amstelrodamum rogatu * impulsus, quæ me vehementer obtestata est per literas, ut si mihi chara esset ipsius fama & existimatio, nuptias inter se & * maturandas curarē. Ultro quidē ivit nuptum non adhibitis in consilium auspiciis, sed tamen nihil desideratur ad summam legitimi conjugii præter solen-

solennes ritus. Ipse enim eam jactanter agnoscit pro uxore, sed pater negat se habere quod det. Nisi res nimis palam esset, & nisi parvulus aula ludere; Æneas, auctor ei essem ut in pristino statu maneret. Est enim juvenis nulla virtute redemptus à vitiis, quia nulla alia spe solari potest ægram animi, quam expectatione fecundæ & optimæ esuritio- nis, qua non sunt pingues in Erethria boves. Sed ut ad ea quæ propiora rebus meis sunt veniam, à tuo discessu nec patrem τ' ἀσέφης σφίλας allocutus sum, nec me conveniendum curavit Mercurii mater, nisi quod audio eam adhuc pascere ebriosas, futiles & furiosas spes de matrimonio.

— sed prius Appulis

lungetur caprea lupis.

Quid mihi auctor es ut faciam? Expectem litis eventum? hoc spissum est amanti, cujus animo nihil satis festinatur. Quanquam hisce nugis jam longum valedixi, saltem inducias pepigi. Cuperem ad me mitti per hunc ipsum nuncium formulam transactionis, quam ipse concepisti. Spero me effecturum injecto metu majoris malitatis ut cupide subsignet, & voluntariam condemnationem subeat. Hoc nisi fundamentum præstruatur, non finit *δυμὸς ἀγλῶος*, ut viam afficem ad meam Divam quæ non intelligit sua bona. nec ideo tamen demovebor ab amandi proposito, quamdiu spes aliqua supererit expugnandi ferreum istud pectus. Sed nunc serio sapiunt Phryges, & pertæsum est, occupatissimæ inertiz, quæ me per aliquot menses mihi surripuit. *ποιεῖν τι δὲ οἷς γόνυ χλωρόν*. Vale vir eximie cum lectissima conjuge & familia. Datum Lugduni Batavorum 11 Junij cło lo cxii.

EPI-

EPISTOLA LXIII.

Iohanni Isaacio Tentano Dem. Baudius S.P.D.

Hardervvicum.

Nillum genus officii est quod usurpem lubentius, quam quum coram aut per literas commendandi sunt egregiis virtute ac doctrina viris adolescentes, quibus adest bona sui spes, & qui parentum voto destinantur ut aliquando patriæ honori atque emolumento esse possint. Ex hoc genere est hic meus cognatus, qui satis feliciter jactus studiorum fundamentis ad vos affectat viam, ut cum utilitate publicis recitationibus interesse possit. Quo plus jam ipsius libertati permittitur, hoc arctius in officio continendus est, ut sua sponte imbibat honestarum rerum & ingenuarum artium amorem. In quo sunt omnia ex mente & sententia sapientissimi hominum Socratis, qui sese cuncta consecutum esse arbitrabatur, si rationibus suis, aut oratione perfecisset, ut homines ad veræ laudis & virtutis studium excitarentur. Amanti enim nihil difficile est, ὃ ᾧ δ' ἔσθ' αὖ τὴν μίμνηται οἷον φέρον. Pergratam rem mihi & patri atque omnibus amicis feceris, si dederis operam ut intelligant meas apud te preces aliquod pondus habuisse. Datum raptissime Amstelodami, ex ædibus viri tibi non ignoti, III Kalend. Quintiles clō
lō CXII.

EPISTOLA LXIV.

*Stephano Doufa Dom. Baudius S. P. D.**Hagae-Comitis.*

Interum te audeo compellare vir nobilissime , in gratiam hominis miseri motus misericordia erga patrem , qui sese animi discruciat ob moras , quas nescit tuus Schultetus , cui tamen manus inunctæ sunt collybo. Dicit instrumenta litis esse penes te , ut ex consilii sententia concipiatur formula responsionis ad rescriptum Principis. Etiam si causa non est admodum favorabilis , quippe cum de homicidio agatur , tamen & parentis preces , qui pro unico filio vehementer sollicitus est , & innata mihi facilitas nihil cuiquam bono denegandi , & humanitatis tuæ fiducia , & hominis ipsius dotes , cui hoc infortunium fato potius quam meditato consilio evenit , me compulerunt ne gratiam & auctoritatem tuam implorare dubitarem , ut maturaretur quidquid aut sperandum est , aut metuendum. Satiùs enim est semel cadere quam semper inter timoris & spei tormenta versari. Cujus rei documentum habeo domesticum meos amores ,

Quos ego. sed motus praestat componere fluctus.

Ego jam talibus ineptiis repudium renuntiavi , saltem inducias pactus sum , coepique serio incumbere iis curis , quas nobis Meursioque collegæ credidit Ordinum Illustrissimorum auctoritas. Vellem cum Themistocle artem oblivionis doceri , ut ex animo elaberetur memoria tam operosa inertiae desidiosaque occupationis , qua me per aliquot menses suspensum tenuit genus istud fornicium . Nunc velut è fatali quodam veterno exoratus secum in gratiam rediit animus , & ut spero , brevi exstabit monumentum nostri laboris , quod & hunc in annum vivet. & plures , si qua sui merito est fiducia forti. Sed intercludor temporis

ris angustiis , nam experiendo rem magis arduam esse cognovi quam animo præceperam , Historiam conscribere , & æquior sum erga Trago-
ram , cui benignitate Divûm non obtigit ut ad antiquitatis gloriam adspirare possit. Quid alter præstiturus sit , volvenda dies declarabit. Omnia meæ spei prona essent , si tam essem sapiens & disertus quam ipse sibi videtur. Sed hæc taciturnitatis sacramento obsignata manebunt penes totidem quot tu egoque sumus , ne quid Andria forte apportet mali. Vale cum eximia uxore & liberis omnique familia. Datum Lugduni Batavorum postridie Kalend. Quintil. cō
lo cxii.

EPISTOLA LXV.

Hugoni Grotio Dom. Baudini S.P.D.

Hagam-Comitis.

COgor apud te , fidissimum & amicissimum pectus , exonerare conceptum animo dolorem ex insigni injuria qua sum læsus indignum in morem ab iis quos minime oportebat. Nam ex honesta conscientia fiducia possum jure gloriari me nemini mortalium , qui gustum aliquem humanitatis , & honoris habeat , justam causam præbuisse cur me odisse debeat. Pridie Kal. Quintiles vocatus sum in Senatum ut causam dicerem qua fiducia subnixus theses politicas defendere auderem , quasi scilicet alterius fori ac territorii non nostræ jurisdictionis res foret. Dixi salvis auspiciis ea quæ. sed priusquam respondere volui , quum magnificus Rector verba facturum ostenderet mihi locum ubi considerem , negavi , forsitan temere , sed tamen negavi me posse salva dignitate ex alio loco audire loquentem quam qui mihi esset ante assignatus , nec ipsis esse jus alia de causa me vocare in Senatum

tum quam ut sententiam cum collegis dicerem. Tamen ne ignorarem horribile arcanum quam ob causam patres conscripti venissent in curiam, & an Hannibal esset ad portas, aut aliquis nuncius superstes à clade Cannensi, propius accessi ad ipsum

Qui pecori imperitas, quem tota armenta sequuntur.
 ἄλλ' ἄν καὶ φάλλω. Quærit primum ex me an statuissem præsidium & auctoritatem suffragii commodare defendendis corollariis periculosa alex plenis, ut est disputare in ambas partes: An religio sit de substantia reip. & negare fas esse subdito privatoque homini ob causam religionis arma sumere contra Principem, & id generis alia. Respondi, causam non videri cur in hoc atrio libertatis non sit fas absque pervicacia sentire quæ velis, & quæ sentias expromere. Tamen rogatus ut admonerem juventutem ne temere & absque delectu talibus axiomatis assensum præberet, significavi me facturum. Quæsitum item est an scirem Heinio heroi decretam esse Spartam politicæ professionis, ne falcem immitterem in messem alienam. Quidni, inquam, scirem? indigna homine dubitatio. πῶς αἰ ἐπει' Ὀδυσῆος ἐγὼ θεοῖο λαδοίμην? ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετακίεθε τηλόθ' ἔοντας. fama nihil ignorari patitur de insignibus ad laudem viris. Sed & professori primario τ' φιλοσοφίας διὰ παρὰδειγμάτων fas esse puto bene mereri de studiosa juventute, & ut ante jeci, falvis auspiciis ea geruntur quæ pro publica utilitate sunt εἰς οἰωνόε.

Hostem qui feriet mihi erit Carthaginensis.

Suscipit iterum Rector querelas ad se delatas quod duobus ante diebus in funere amici, cujus funeris caput erat Philibert du Bois tibi probe notus, clausissem latus Pinackeri, quum à tergo sequeretur collega, si salva majestate imperii licet mihi eum ita appellare dum careo jure suffragii. Magnū sane crimen, & funere expiandum. Atqui non ignoras, inquit, qua nota sis adpersus, nec tibi locum esse ullum inter ordinarios donec in integrum sis resti-

restitutus. Respondi satis confidenter, nec poenitet. Sed caput erat, sententiam Curatorum & Consulum non ultra extendi oportere quam ad jus ferendi suffragii. non autem ad alia ornamenta dignitatis. Poenas enim esse restringendas, & olim Senatoribus ultro se excusantibus servatum fuisse ab optimo Principum Augusto insigne vestis, & spectandi in orchestra, epulandique publice jus. Non aliter sentire ipsos à quibus essem notatus, quorum iudicium acciperem tanquam *ὑμφορὰν* *θείλαπν* & cœlitus immissam admonitionem qua duce in viam redirem. Nec me ab eo tempore quidquam admisisse dignum tristiore sententia. Subjecit Rector aliud sibi esse compertum. Sane si tam implacabili animo suat in me quos ego præcipuos Mæcenates meos semper duxi, & si tam invisus sum Consulibus ob quædam parum decore gesta, ut mea contumelia latentur, consilium sumam à desperatione & me subducam ex hisce regionibus aliquo ubi nec Pelopidarum. Sed reprimo iracundiam. audi reliqua. Quum essem domum reversus, venit ad me Iacchæus, homo integerrimus, & mihi amicus fraternum in modum, aut omnia me auguria fallunt. Significat ex parte Magnifici plerosque Ordinarios disputationi interfuturos, sed hac lege si eos omnes præcedere paterer, quum ex auditorio exeundum foret.

Quanquam animus meminisse horret, luctuque refugit.

tamen & hanc contumeliam

Incolumi love & urbe Roma

concocturum me sponendi. Hesternæ diæ graviter apud Rectorem questus sum de inhumanitate non audeo dicere collegarum, nos tamen fremente invidia Baudius manebimus, renovavi etiam veteres offensas quod me in causa desipientis Sophiæ allocutus esset tanquam vitæ iratum, & candidaturæ patibuli. Sed Sophiam istam suis moribus ulciscendam permitto; si quidem rata habet quæ barbarus

parens in me rustice & inciviliter designavit: nam contrarii rumores ad me deferuntur. nonnulli dicunt tam honorifice & amice de nobis loqui, quod si ita est, recte & ordine facere ipsam arbitror, καὶ γὰρ πάλαιον εἶναι, & tunc paratus sum omnem præteritorum memoriam fideli amnesia ex animo delere καὶ μὴ μνησθῆναι. sin talia flagitia probat, nunquam eam sermone fuero dignatus. Sunt enim qui dicant me ab ipsa proscindi tam cruentis convitiis quasi crimen sit quod vivam. Sed nunc meliores curæ me exercent, quam otiosæ istæ occupationes circa foemineum sexum. Sero arbores quas spero nec inutiles fore vivo, & profuturas alteri seculo. Cæterum ut revertar ad τὴν μαλακότητα, tantum abest ut doloris mei sit misertus, ut me objurgaverit quod in concione ausus essem occupare locum altioris scamni non nisi destinatum Ordinariis, idque Magistratui superbum & arrogans videri quasi notam inultam contemnerem, & auctoritati Curatorum insultarem. Quid est si non hæc contumelia est? Sed finem facio, & rogo te ne hæc dispalescant, verum pro jure familiaritatis quæso resciscas παρὰ τὸ δῶκεν δέρε an me tam invisum fatis genuerit mater ut reconciliari in gratiam non possim. Pedum visa est via, & carendo magis quam fruendo intelligent ἢ ἄλλω ὅτ' ἀρεστὴν ἀχαιῶν ἐδὲν ἵππων. De Maja jam ante ad te scripsi, nihil æqui bonique faciet nisi jure judicioque coacta. est enim animal impotens, indomitum, tu plus effeceris quam diram qui contudit hydræ si me hoc monstro liberaveris. Cur non potest illi lata fuga indicî quæ nihil habet nec in fama nec in fortunis quod deperdat? an quia tam præclara cive respublica nostra, vel Academia carere non possit? Vale cum familia, & nos ama. Datum VI Non. Quintileis, cLo Lb cxii.

EPI-

EPISTOLA LXVI.

Hugoni Grotio Dom. Baudius S.P.D.

Hagam-Comitis.

S C A Z O N.

Ocelle vatum, cura corque Musarum,
 Medulla Suada, & officina doctrina,
 Themidis sacerdos, cultor integer reſti,
 Vir magno, vir mirande, vir ſine exemplo:
 Quid me putas nunc agere, ſas amicorum?
 Utrumno faſtus, & protervias harum
 Adhuc pati, colloque ferre ſervili
 Captiva vincla retu, an mei juris
 Traducere avum? gratulare purgato
 Morbi ſodali. jam meus, meus vivo,
 Nec me amplius videbis, ô decus ſeculi,
 Seclo indecorum: non ego ſacramentum
 Dixi infidele. ſas ſuperque decoxit
 Egena laudis fama Baudium vatem.
 Nunc mens, & atas ſanctioribus curis
 Seſe ſacravit, unde conſequens atas
 Amare, & aſſimare nomen hoc poſſit.
 Sero arborem, qua proſit alteri ſeclo.
 Si noſtra navis haſit ad vadum Circes,
 At eſt reſſus ſemper ad bonam mentem:
 Sanatibusque pœnitentia portum
 Nunquam benigna cura cœlitum claudit.
 Nunc Sophia ſola me tenet ſibi totum,
 Qua certa nobis ſigna mutui ardoris
 Dedit daretque, ſed cupidini obſiſtunt,
 Sufflaminantque, frigidamque ſuffundunt
 Lingua nocentes, & calumnia virus,
 Qua peſte non eſt ulla major in terris.
 Hoc triſte monſtrum tu potes procurare.
 Non mole vaſta, non tori lacertorum,

Clavaque ad instar efficacis Alcida :
Sed arte dextra vocis, & precii blanda.
Adhac parens humanitatis ignarus ,
Qui prater auri laminam resurgentem
Nulla expetenda dona ducit in vita ,
Ritu ferino barbaroque cispellit
Nostros amores: nec capit suam sortem,
Iovisque conjunx esse nescit inuisi
Plebesa nymphe , peccatus integrum probri,
Fraudisque purum, sed nimis solo affixum ,
Qua Baudii de portione nil traxit.
Sed est tamen materia mobilis flecti ,
Si sit maritum nata mascula mentis ,
Qualem parentes protulere me terris.
Quippe haud amomum tale nascitur vulgo ,
Nec more glandis procreatur è quercu.
Sed Sophia nostra mora vivit, & nescit
Tanta astimare dona, ni poetarum
Perfusa aceto nomen asserat factis.
Hoc tu potes prestare, lux juventutis,
Si nos favore duxeris tuo dignos:
Nil illa Magno denegabit Hugoni ,
Sed & parentis ira vi tua Suada,
Meoque tandem amore visita mitescet.

ita quidem & reor, & (veri si quid mens augurat)
 opte, quoniam tu mihi auctor es ut in amore per-
 tendam, & signum ad bene sperandum extollis.
 alioqui dicam grandem impegissem μελοπενθήσω,
 & natam cum intestinis omnibus res suas sibi ha-
 bere jussissem, nec vetuissem multum plorare si la-
 crimis eluere posset labem famæ suæ adpersam ex
 ridicula quadam expostulatione. Quam bella ma-
 teries jocorum suppeditaret, si talis causa in judi-
 cium deduceretur! Sed nunc non est jocandi tem-
 pus, & satis habeo litium cum una excetra, quam
 audio collocatam esse cum uxore tua, & adhuc fu-
 riosas illas spes fovere de matrimonio, τίτε μοι
 χαίρει ὡρεία χθαόν. Amabo te libera me quampri-
 mum ab hoc infami scopulo, operum (mihi cre-
 de) tuorum est. Heri mihi Heinsius noster ad-
 fuit,

fuit, & rogatu meo adductus, partim sua sponte incitatus recepit in se munus colloquendi serio cum Festo Hommio *ἐπὶ τ' σοφίας*. is tenet clavum imperii, & patris animum habet in sua manu. Sed summa cum æquitate exspecto quemlibet eventum, & prope est ut malim repulsam, ita me tædet & contumeliarum parentis, & insultorum filiz morum, quæ præter nomen non possidet micam salis. Illud te rogatum cupio, ut causam meam apud Mylium Mathenesiumque serio agas, ne diutius τὸν ἀείρων Ἀρχιεὺς ὁς ἐδινὸς ἦπαι εἶναι ἤδ' ὁ συμμαχῶν patiantur adpersum esse nota, quam humanitate & amore adducti, non odio (ut opinor) inusserunt, ut à fatali veterno excussus reverterer in viam. Valde item cuperem repeti ab Ὀπινθέει carmen meum ad facundum veri præconem, quod asservavit jam spatio longius annuo. Nisi quid tu docte Trebati dissentis, Heinsius & ego inter nos convenimus de editione, sed addetur præfatiuncula ne homines *ἀμασι* & *ἀπειρήκατοι* nos furere & vaticinari putarent. Rogo ut hæc tibi sunt curæ, & facias me verbo certiozem quid actum sit. Vale vir eximie & nos ama. Datum Lugduni Batavorum v. Eid. Iulias, clō lo cxii.

EPISTOLA LXVII.

Nicolao Reigersbergio Dom. Baudius S. P. D.

Hagam-Comitis.

QUod olim magno Senecæ fuit Lucilius virorum optimus, hoc tu mihi eris si te conditionis non pœnitet. Scribam ad te quidquid sub æumen styli venerit, & illinam protinus chartis, ubi me impetus ceperit, quæcunque se temere cogitationi objecerint. Non defugies opinor auctoritatem, nec intercedes rogationi, si bene ingenium tuum novi, qui joca, seria nostra juxta

ἄσtimas, ὅς ἐκ τῆς Διὸς δέλων μαρτυρίῃ. Nuper scripsi ad Philibertum du Bois, hominem, ut opinor, tibi non ignotum. nam cui non notus Hylas ! erant adjunctæ literæ ad Arsenium scribā plenæ magnificarum pollicitationū; sed tamen non majora promittam, quam mihi conscius sum me posse factis abunde præstare, si pergam, ut cœpi, sacra mea commovere. Petebam ut ei viro traderet Senatusconsultum Illustrissimorum Ordinum, quo me coadjutorem Meursii laborum in Historia conscribenda renuntiarunt. Nam etsi forti viro bonoque civi licet bene mereri de patria, de seculo, de literarum gloria etiam, absque mandato, quum sit ὁ εἰς τὸν αἶσαν ἀμυνόμενος ἀπὸ τῆς πατρὸς: tamen utilius ad spem compendii, & honorificentius ad famam esse creditur, si publicæ auctoritatis auspicia sequar, quam si meo remigio rem geram. Quocirca velim resciscas ex eo quid actum sit. ex Philiberto, inquam, qui pro beneficio à me petiit: ut se parario & sequestro uteretur ad compellendum Scribam. Dicitur nostra bonæ mentis & secundæ existimationis perniciēs, jam per triduum aut quatrimum hæreere Hagæ. Sunt qui ajunt eam profectam φίλῳ εἰς πατρίδα γὰρ. Utinam illo tessarum delata esset, quo monstra piacularibus sacris lustranda amitti deportariq; solent, ut Pelopidarum neq; facta neq; nomen audirem. Sed probazistæ merces usu non cohsunt, immortales sunt, vivunt in pœnas hominum, in infamiam seculi, in ludibrium sacrosanctæ Themidis, quæ haud recte dicitur assidere solio Iovis supremi, & regina rerum humanarum divinarumque εὐχεται εἶναι, si tot lustritæ antistites unicam maleficam Circen, quæ meos sensus venenavit, amoliri non possunt, saltem ut Leidam contagione sua & ædes meas noxia vicinitate non infestet. Detur illi lata fuga per immensos patris Oceani nympharumque sororum liquentes campos, detur libera vagandi potestas per omnia regna Vestæ matris: dum oculis meis invisum spectrum non occurrat. An non potest Aca-

Academia nostra carere tali incommodo ? Iampridem id pro imperio factum oportuit , si tantum sibi juris vindicarent in beluas λαῶν ἡγήτορες ἡ δὲ μίδοντες, quantum eis εἰς αἰεὶς αἰχμῶν. Nescio quæ tempestas nobis impendeat , nihil certe animus præfagit boni , nisi quod πὶ καλὸν παρ' ἡμῶν, & patria est ubicunque vir fortis virtute sua rectique conscientia involutus ætatem degit. Video hoc agi , ut contumeliis haud tolerandis ἀγλῶναι θυμῶν, adigar ad dispiciendam pedum viam, & quærendam haud ingloriæ atque inopis exilii sedem. παρ' ἡμῶν εἰς ἄλλοι οἱ καὶ μετ' ἡμῶν. μέλιστα ἡ μάλιστα Ζῆς. Nos fremente quantum est invidorum clari erimus, & olim forte cum Themistocle gloriabimur , *perieram nisi periissem.* Qui mortem non horret , non multum reformidat rumusculos malignorum , qui per cuniculos oppugnare malunt famam & dignitatem heroum , quam divinæ eorum dotes venerari , & amicitiam officiis elicere ac promereri. Nulla alia offensione sum nonnullorum odia consecutus , quam inculcata libertate promendi quod sentio , & nimia quadam morum simplicitate. Malo decipi , quam diffidere iis qui benevolum vultum & affectum præ se ferunt. Nemini bono justam causam præbui , cur me debeat odisse , nisi candori & ingenuitati bellum indicat. Si fama nostra paululum hæsit ad cantilenas Sirenum , si interdum virtus incalescit flore Liberi, commune hoc vitium mihi est cum prisco Catone , illud cum maximis viris. quibus ego tamen auctoribus nolo culpam defendere , sed optimus est erranti portus mutatio consilii in melius. Omnis jam in eo sum , ut sanem offensas officiis. Interim ab amicissimis viris , & minime fucatis mihi obnuntiatur , aliquid adhuc tristius parari. Sed solatur me illud τίς ὅτι δὲ αὖτ' οὐ δυνάμει ἀφ' ὧν αὖτ' ; Quam putas mihi grave & molestum accidisse, quod serio monitus sum à Magno affine τῷ, quæ primarium sæculi juvenem audeo dicere,

non debuisse me nisi communicato cum collegis aut magistris nostris cōsilio literas mittere ad ***. Ego vero vitam mihi eripi malim, quam ut hac in parte culpam ullam agnoscam, & miror tam cordatum virum rapi in assensum tam sinistrae interpretationis. Nullos æque omni observantia complector, aut magis mea causa velle & posse scio, quam Dominos Curatores. Sed tamen non ita contemptim judicandum est de præclaris ingeniis, & luminibus Academiæ, quibus seculum illustratur, ut Curatoris indigere censeantur. Datus est mihi tutor, quasi rebus meis superesse non possim, adspersus sum nota ob quædam haud satis decore gesta. Plerique putant hanc labem non alia conditione deletum iri, quam si insulsum pecus uxorem duxero, cui præter Sophiæ nomen nihil adest humani cordis. An ideo pereundum erat Pompejo Magno, si Lucullus non esset luxuriosus? Ego invitam cogere non possum ut velit esse conjux invicti Iovis, & tanti non est ut vel illi vel furioso parenti supplicem. Dos tamen non esset adspernanda, nisi marita foret, & posset absq; muliebri capite contingere. Postquam *** reversus fuerit, persuasum amicorum decretum est mihi jacere novissimam aulam, & exquirere an mecum lege fidelis *ἡ ἀδελφὴ ἀμνηστίας* pacisci velit. Paratus sum ex animi sententia conceptis verbis jurare *μὴ μνηστὰς εἶναι*: dum & ipsa levitatis culpam agnoscat, & parentis furias non approbet. Si tergiversabitur, relinquam illam ulciscendam suis moribus, & aliam confortem invenero quæ melius intelliget suam felicitatem. Non tam invisus cœlestibus auras vitales carpo, ut conditionem reperire non queam. Iam de successore prospectum est, si hæc Amaryllis Alexin despexerit. Non adeo exarui ex amoribus & humoribus, ut bona mea sapienti fœminæ venditare non possim, etiamsi tam insipienter circa Sophiam deliraverim, ut mihi Socratica fides objecta sit. *Ἐπεὶ ταῦτα λέγει, οὐκ ἔτι ταῦτα. ὁ γὰρ λέγει* me admonuit relictum esse apud nobilissimum

mm D. Vander-Mylum carmen Hipponacticum. Rogo te, ut arrepto tempore id ab eo poscas. nullum aliud habeo exemplar, nec indignum est, quod à candidis talium amoenitatum amatoribus inspiciatur. Si genus Æneadum hujusmodi quidpiam exseulpsisset, seculum eorum jactantias pati non posset. In primis scire cupio, an ante ferias Augustaleis discuti possis mea lis cum excetra. Vate, & Grotio heroi totique familiæ plurimam à me salutem nunciato. Datum Lugduni Batavorum XII Kal. Sextilis, Cl. 17CXII.

EPISTOLA LXVIII.

Eberhardo Vorstio Dem. Baudini S. T. D.

Lugd. Batavorum;

Nihil est quod faciam libentius, & animo promptiore, quam facultas suppetit, quam ut sublevem fortunas afflictorum, qui fatorum iniquitate magis quam suo vitio à paupertate circumveniuntur, quam Petronius appellat bonæ mentis sororem: sed Sophiam conjugem malim, quam ejusmodi molestam contubernalem. Itaque ut illam mihi propitiam habeam, & hanc res suas sibi habere jubeam, omnis à me labor & assiduitas Historiæ scribendæ impenditur. Cujus rei intra paucos dies monumentum publice exhibebo Illustrissimis Ordinibus, quo sanabuntur, ut spero, offensæ præteriti temporis, & memoria nostri nominis grato cum benevolentia testimonio ad posteros propagabitur. Sed missis ambagibus, causam cur ausus fuerim hæc ad magnificentiam tuam literas mittere, melius ex nuncio quam ex me cognosces. Non est indignus quem aliquo subsidio faulrix bonorum ingeniorum Academia nostra prosequatur. Rogo te, ut quod sine incommodo tuo fiat, munem te & benignum præbere negaveris, & ut
me

me tui observantissimum solito patrocinio tueri
constanter perseveres. Datum Lugduni Batavorum
xviij Kal. Septembr. clō lo cxii.

EPISTOLA LXIX.

Petro Rubenio Dom. Baudini S.P.D.

Antverpiam.

Rogatus sum à communi amico, & unico ar-
tis tuæ admiratore, Bartholomæo Ferrerio,
ut filium suum, qui foeliciter pro captu æta-
tis ad penicilli gloriam adspirat, humanitati tuæ
commendarem. Nolo promiscuis commissionibus
obsolefieri gratiam quam apud te mihi esse pate-
ris, itaque hætenus morem gessi desiderio patris,
& antiqui sodalis ut me internuncio scires ipsum
beneficio immortalis devinctum iri, si cum Fran-
cisco Snyders egeris, ut adolescentulum non tan-
tum μαθητὴν τῆς αὐτοῦ τέχνης ἀλλὰ & συμβίοντα
adsciscere dignetur, ut assiduam magistro operam
navare possit. Non parcat parens ulli sumptui, &
infinitum se debere utrique confitebitur. Quum
hæc scribebam eram occupatissimus, alias accura-
tiores erimus. Elogia Ciceroniana soceri tui, viri
ad genium humanitatis facti, magna cum voluptate
& utilitate legi, præsertim epistolam quæ tota
Tullianæ dictionis indolem spirat. Opinor jam te
ex fama audiisse me choro maritorum iterum esse
adscriptum. Contigit uxor prorsus ex animi
mei sententia, imo (sed penes te pereat hoc horri-
bile arcanum) supra votum. Feriis Augustalibus
si potestas data erit, ad vos cum Iunone excurram,
ut serio te admoneam promissi, quod ego in præ-
cipua census mei parte deputo. Nam bona nomina
non appellando fiunt mala. Bene vale, & festina-
tioni ignosce. Datum Lugduni Batavorum ix
Kal. Martias, clō lo cxiii.

EPI-

EPISTOLA LXX.

*Iacobo Magno Dom. Baudino S. P. D.**Magno-Comitis.*

QUum dilecta mea conjux Hagam proficiscatur, eo potissimum nomine ut mihi redonandum curet specimen Historiæ, quod penes amplissimos Ordines deposui, quia nunc verfor in pertexendis quibusdam monumentis, ut tota illa negotiatio Belgicarum induciarum, quæ maxime memorabilis est, & digna quæ à reliquo corpore rerum gestarum seorsum tractetur, ut ea, inquam, omnibus numeris absoluta sit, & ne quid desiderari queat: rogandum te per literas existimavi, ut velis dare in mandatis offitio vestri collegii, ne mora fiat quo minus uxori meæ tradatur. Intra paucos dies spero me reliqua persoluturum, non sine honorifica mentione nominis tui, quippe qui te colo, & plurimi facio tanquam virum non dignitate solum consularem, sed præclaris erga patriam & remp. meritis. Efficiam omni ope & industria, ut eorum memoriam posteris nulla oblivione deleri patiantur. Datum Lugduni Batavorum x v r Aprilis, clb lō cxviii.

Vxor mea ob intemperiem aëris mutavit consilium. Sed is qui has literas tibi reddet, est meus privignus, cui tuto committi poterit & volumen, & si quid mihi nunciatum voles.

E P F

EPISTOLA LXXI.

Gulielmo Brassero Dom. Baudius S. P. D.

Amstelrodamum.

FEci, quemadmodum suadebas, & ut optimum factu esse rebar, scripsi ad prædixitum & probum virum *Hans van Solt*. Non dubito, quin literæ meæ vim & efficaciam habituræ sint ad persuadendum, si re & facto talis est qualem cum fama consentiens demonstrat, quæ vox Dei esse perhibetur. Plurimum me debere fateor benignitati fratrum ab *Offenberg*. quorum alter non contentus fuit excipere nos hospitio & omni genere comitatus, verum etiam ultro causam meam fratri commendare dignatus est, quod nec ab eo postulaveram, nec speraveram. Tanto igitur gratius officium fuit, quia præter opinionem accidit, ut latius provenire solent herbæ sua sponte nascentes. Alter mihi à facie ignotus magno etiam me beneficio devinxit, quod à fratre monitus *Baudium* debendæ gratiæ reum adsciscere sibi voluerit. Sed & reverendo viro *D. Petro Plancio* gratias immortales me habere & agere par est, qui nos etiam favore suo completi non est aspernatus. Memoriam istius officii nulla unquam apud me delebit oblivio,

Dum memor ipse mei, dum spiritus hos reget artus.
 Rogo ut literas his adjunctas ipse de manu in manum tradas. non dubito, quin aculeum defigent in animo & conscientia boni illius viri. quem si domi offendissem, jam rem confectam haberem. Non est, quod metuat ne solutio trahatur in consequentiam. Nullus alter ad eam accedet *Baudius*; nec quispiam vivit à quo frater defunctus plura summæ necessitudinis officia acceperit. Liberum ipsi erit quam voluerit cunque protestationem adjicere, dum tamen honori nostro consulatur.

latur. Sed imprimis mature faciat si quid facturum est, aut cito ac simpliciter neget, nec palpum mihi obtrudi patiatur. Vale vir officiosissime. Salutat te uxor, & omnia fausta tibi tuisque comprecamur. Datum Lugduni Batavorum v Kal. Majas, clō B CXIII.

EPISTOLA LXXII.

Petro Scriberio Dom. Baudius S. P. D.

Amstelredamum.

IAm dies decem aut duodecim elapsi sunt, ex quo literas ad cognatum Matthæum Luffium misi, quibus erat inclusus fasciculus, quem magni mea refert tutis manibus deponi. Quoniam autem nihil responsi ad me dedit, vereor ne parum bona fide sit usus nauta in iis tradendis, aut forte solennis inertia obstitit cognato quo minus responderet. Quidquid in culpa sit, vehementer expeto scire utrum literæ meæ pervenerint ad ipsius manus. Nam quin porro fideliter functus sit officio in reliquis quæ ab eo postulabam, minime dubitandum esse arbitror. Quocirca vehementer te rogo, ut hominem ad te voces & exquiras quomodo se ea res habeat. Nam etsi facilis est jactura literarum, tamen officii mei fides periclitaretur si quid heic offensum esset. In reditu facies me, ut spero, de tota re certiosem. Nam etsi animo cupienti nihil satis festinatur, tamen non sum tam impatiens, ut in tantillum temporis desiderio moderari non possim. Quod si cum officiosissimo amico Gulielmo Brasserio mutuas operas jungere voles in negotio de quo tecum propter viam ἐδὲ παρέρχον sum loquutus, immortalis me beneficio devinxeris,

Perpetuusque animi debitor hujus ero.

Alterum istud negotium, quod concedidi tuz fidei ac silentio, vide quæso ne dispalescat in vulgus.

gus. Tale enim consilium non potest laudari nisi peractum. & crearet mihi odium atque invidiam, si ad aures nostrorum Curatorum deveniret. Nos tamen liberi sumus, & vivimus in regno ac domicilio Libertatis; quæ sæpe degenerat in effrænem & infinitam licentiam, nisi moderamen adhibeatur: ut apparet ex fatalibus dissidiis ac certaminibus inter Fratres. quibus mederi potest sola vis ineluctanda divinæ providentiæ, quæ supra nos negotium curat. Sed hæc non pertinent ad Edictum Prætoris, ut agebat princeps jureconsultorum Cujacius, multo minus ad interpretem Taciti. Nos tamen versamur in ea navi quæ periclitatur. nec sumus ex infima plebe vectorum, sed ex eo ligno unde exsculpuntur illustres Mercurii. Vale vir amicissime, & bene rem gere. Datum Lugduni Batavorum statim ut à te proficiscente sum digressus, VIII Maji, Clod. CXIII.

Οὗτος ἐξ ἑλκε τῆς καρδίας
Κυριακὸς ὁ Βαυδίνος.

EPISTOLA LXXIII.

Guilielmo Brasserio Domo. Baudius S.P.D.

Amstelredamum.

Scribo hæc raptissime, urget enim hora proficiscendi. Gratias habeo quam possum maximas tibi, Scriverioque in primis, cujus officia & singularem erga me benevolentiam tantis in cælum laudibus effers. Memorem me sciet esse & gratum. Tuorum quoque meritorum recordatio nunquam ex animo meo dilaberetur. Scripsi ad utrumque Offenbergium, uti suades. Non dubito quin res succedat ex voto. Tu quod cœpisti constanter urge, scitoque beneficiorum gloriam non in carceribus, sed in meta repositam

positam esse. Datum Lugduni Batavorum XV Eius Majas, clō 10 EXIII.

EPISTOLA LXXIV.

Cornelio vander-Myle Dem. Bandius S.P.D.

Hagam-Comitis.

QUum nuper non fuisset oblata commoditas occasionis ad conveniendum Socerum tuum, deposui apud ejus cubicularium libellum supplicem, ut tibi primo quoque tempore traderetur. Res est facillimæ impetrationis, & quæ nemini vulgariter noto denegari solet. Habeo in promptu probationes liquidæ veritatis, unde constat eum, qui mihi præbendam illam contulit, esse verum ac legitimum patronum, utpote ex posteris viri clari Philippi à Leida, qui beneficii fundator fuit sub expressissima conditione, ne cuiquam jus fasque esset etiam interveniente superiorum consensu præbendam istam conferre, nisi qui ab eo genus ducerent, cavitque nominatim per varias substitutiones pluribus personis quantum humano consilio provideri potuit. Sed hæc in causæ ditione apud competentes iudices disceptabuntur. Hoc unum nunc agitur ut Illustrissimi Hollandiæ Ordines auctoritate sua firmare dignentur collationem, cum salutari clausula quæ injuriæ licentiam adimit. Periculum est in mora, ideoque privignum meum dedita opera isthuc misi, ut negotium maturandum curret. Rogo te ignoscas animo cupienti, cui nihil satis festinatur. Differor etiam impatienti desiderio sciendi quem eventum habituræ sint preces, quas literis ad Illustrissimos unitarum provinciarum Ordines scriptis intexui, & fidei ac prudentiæ N. N. de meliore nota commendavi. Si vel ex parte confit quod expeto, vincam diligentia & assiduitate

tate exspectationem omnium, & rebus ac factis plura præstabo quam verbis audeo polliceri. Brevi specimen operæ apparebit, cujus, ut spero, posteritatem meminisse non pigebit. A nutu & arbitrato præstantissimi viri N N. cui in solidum debiturus sum immortalis beneficii gratiam, scribendi legem accipiam. denique me totum voluntati ejus dedico consecroque. In tam fausto nomine & omine defino, teque salvere & bene rem gerere spero voveoque. Datum Lugd. Batavorum 12 Julii, clō 16 CXIII.

EPISTOLA LXXV.

Nicolaus Scyphis Dom. Baudius S.P.D.

Lugd. Batavorum.

NE peccem in publica commoda, quibus assidue promovendis omnes tuæ & cogitationes tuæ destinantur, literis te præsentem alloquor, & rogo per solitam humanitatem tuam, perque sacra communium studiorum, quæ me tibi ætissima necessitudine devinxerunt, ut horam condicere velis qua commodum videbitur me una cum N. apud te venire, ut liberer ab imperiosa auctoritate Curatoris homo jam quinquagenario major, nec, ut opinor, ætatis vitio delirus, aut ad agnatos & gentiles remittendus; nisi forte parum sano capite fui, quum ovem custodi lupo commisi. Fretus recti conscientia & bonitate causæ, nullum recusio judicem in quo sit mica cordis humani. Sequar formulam fiduciæ, quæ inter bonos bene agitur, & quod melius æquius sequi oportere præcipit. Tuum arbitriū mihi legis instar erit. Res momento transigi potest, nisi contra manifestam veritatis lucem inanes triçæ & frustrationes opponantur, quas amoliri non solum æquitatis tuæ est, verum etiam auctoritatis. Dedecus vero publicum fuerit, nos in hoc regno Libertatis admi-

CENTVRIA III. EPIST. LXXVI. 479
administratione bonorum prohiberi , quasi rebus
nostris superesse non possimus. Vale , vir hono-
rande , & nos amore tuo complecti digneris.
xiii Iunii, clb lb cxiii.

EPISTOLA LXXVI.

Petro Plancio Dom. Baudius S. P. D.

Amstelredamum.

Nisi mihi abunde perspecta esset humanitas
tua , & generosa animi proclivitas ad bene
de bonis merendum, ingenuo pudore deter-
rerer quominus toties eadem de re tecum agere
auderem. Sed quia jam mea causa velle coepisti,
non est tux gravitatis atque constantiz in tam æ-
qua & favorabili causa deesse amico, qui se tuarum
eximiarum virtutum cultorem profitetur. Rogo
igitur te, si quid vel me , vel ipsum dominum van
Solt amas , serio in eam curam incumbas ut mihi
satisfacere non detrectet. Nam una opera me sin-
gulari beneficio devinxeris, & effeceris ut effugiat
periculum aut pejerandi , aut lædendi enormiter
fraternam existimationem. Stat enim sententia,
jus meum ad extremum persequi ; ne impune no-
bis illuserit homo qui se vult exemplum pietatis
haberi. Detraham mimo personam , & efficiam ut
hypocrysis & avaritia ejus cœlo ostendatur, nisi o-
mnibus hisce incommodis obviam eat exoneran-
do conscientiam suam. Deponam juratus penes
vestræ urbis Scabinos, quæ ex fratre sæpius audi-
vi, cujus manes non possum excitare à mortuis , sed
non est mihi dubium quin omnia fuerint liquidæ
veritatis. Nemo sibi , nemo Deo mentiri potest,
qui scrutator est renum , & severissimus vindex
perjurii. Quod ait se dedisse novem libras sterlin-
gias nuncio per quem significavi ei τὰ κέρδη ἡμετέ-
ρα quæ ad fratris statum pertinebant , id tam manife-
ste falsum est ut vel à cocco mendacium perspicere
possit.

possit. Iterum ergo per humanitatis te genium oro atque obtestor, ut tuam hac in re gratiam atque auctoritatem utrique nostrum commodare non dedigneris. Communis enim res geritur. Mihi nihil periculi imminet nisi de damno pecuniæ, illius fama in dubium veniet nisi prospicit sibi & conscientiæ. Non patior me sic contemni, ut tot literis ne gry quidem respondere dignatus sit. Tuz dignitatis quoque non levis imminutio est quod cum pollicitus sit se tecum amica via transacturum, postea resiliuerit à promisso. Si cum Thomasio, quo se consiliario usum esse perhibet, res rationesque meas communicassem, procul dubio aliud ipsi consilium suggessisset. Quidquid à te gestum fuerit, id ratum habebo, & ejusce rei obsidem cupio esse hanc epistolam. Quod ait se vereri ne præjudicium ei adferat si quid ex causa fratris nobis soluerit, id futile est effugium. Inter bonos bene agier oportet. Mille sunt expeditæ rationes quibus incommodum istud vitari possit. Sed nimis pellucet schemata tergiversantium, quibus avaritia speciosum colorem obducit. Rescribe quæso vel uno verbo quid sit facturus, nam mihi satis exploratum est quid in omnem eventum facere debeam. Non patior me præter dispendium rei familiaris etiam insuper contumelia affici. Vale vir reverende, & parrhesiæ nostræ benigniter ignosce. Datum Lugd. Bat. xi Julii, clb Io cxiii.

EPISTOLA LXXVII.

Hugeni Grotio Dohn. Baudius S. T. D.

Hagæ-Comitis.

QUum Heinſius noſter adoptivum librum curaret edendum, nefas erat nomen noſtrum ibi non conſpici, & quoniam animorum germanitate laudumque conſortio tam arde invicem

cem devincti estis , ut fama consentiens vos prædicet tanquam rarum par & exemplum antiquæ virtutis ac fidei , volui consecratum esse seculo monumentum observantiæ , qua vos ambos veneror. Nec quidquam est quod majori ambitione concupiscam , quam ut tam felici jugo tertius adjungar. Nunc vicissim te rogo ut epigrammatico aliquo velis testari quam non sim dignus repulsa in tam honesta petitione. Calent operæ typographicæ circa editionem Historiolæ nostræ super induciis belli Belgici quam tribus chartis complexi sumus , quæ & hunc in annum vivent & plures, sui si qua est merito fiducia forti. Non potest auspiciatori frontispicio insigniri vestibulum libri, quam vestro Duorum nomine, quod nulla unquam obscurabit oblivio. ἀρχαῖοι δὲ ἔργα καὶ δίμωρ τιλαυγὲς ἀείσωποι. Vive & vale nostri memor. Raptissime XII Kal. Sextil. clō lo cxlii.

EPISTOLA LXXVIII.

N. N. Dominicus Baudius S. P. D.

Q Vanquam dudum factum est, postquam nihil literarum abs te accepi , tamen non imitabor tuam cessationem. Altius enim inhæres meo pectori , quam ut suavissimæ consuetudinis nostræ oblivisci queam. Et ut scias me tui memoriam illibatam servare , testatus id sum etiam publico monumento. Vfus sum eo jure quod mihi permittit genius familiaritatis, nec tibi erit dedecori apud eos qui nostra in manus sumere dignabuntur , quod tecum liberius jocer. Ab amoris ingenuitate profectum est , quicquid hujus est : nec in aliam partem interpretari debes. Ego te fortiter & seria lege diligo, gratiusque tibi fore putavi testimonium licentioris affectus , quam si te onerassem falsis laudibus. Scis ingenium meum abhorreere ab
omni

omni adulatione , nec tibi tam degener est animus ut alienis encomiis inclarescere velis. Sed de his tantum est. Tua studia quid agunt ? non enim te cessare æquum est , nec resistere in medio cursu. Si non dabitur ad eorum famam aspirare , quos literatus orbis admiratur , pulchrum est in secundis tertiisque consistere, præsertim in tanta doctorum penuria , ubi magnæ laudis instar habetur inter mediocres censerî. Qui præstat id quod potest , summam omnem officii implevit , nec prudentis aut cordati hominis est amplius quidquam postulare. Debemus quidem spe & studiis consecrari optima quæque , sed si quem eximia vis ingenii defecerit , non ideo debet desperatione debilitari, sed tantum eniti , quantum per vires licet. Nemo tam deseritur à naturalibus bonis , quin si cultu & industria diligenti subigat, sic dicam, *mentis ar-
vum*, ad frugem pervenire possit. Sed labos adhibendus est , sine quo vel excellentissima ingenia quasi pestilenti fidere afflata contabescunt. Aquæ torpentes vitium contrahunt, & (ut cum Plauto tuo jocer) nasum spurcant odore illætabili : sic adolescentium animi situm quandam ducunt , si eos otio & inertia languere patiaris. Hæc non ob eam rem inculco , quod in dubium veniam de tua in studiis assiduitate, sed ut quod facis te fecisse gaudeas , & in tenore laudabilis instituti graviter perseveres. Nec te maceres quod forsitan non protinus ad alias Academias dimittaris , quasi hoc pacto præcisa sit via quo minus egregiam eruditionem assequi valeas. si tua bona noris , ubique bonam mentem invenies , nec longe scilicet quærenda est , habitat enim in mentis penetrâli. Non frustra coelo imputatur, *Nosce te ipsum* , in hujus enim effati sententia versatur omnis apex sapientiæ. Plura gessit amor meus adjungere , sed hæc ipsa video fuisse longiora. Vale. Scribebam 11 Non. Aprilis.

EPI.

EPISTOLA LXXIX.

Iano Rugerſio Dom. Baudius S. P. D.

Dordrechtum.

ERat mihi in animo ad vos proficiſci, ſed blanda compede me detinuerunt convivatorum ſodalitates. Forte haud ingratus eveniſſet parentibus tuis noſter adventus. Nam ſtatueraſi fidem tuam ſecutus cavere ſub periculo meæ exiſtimationis te ſerio & omni ſtudio ac diligentia incubiturum Iuridicæ facultati, dimiſſis ad tempus literarum amœnitatibus. Quod ſi in animum inducas facere, ſpondeo, promitto, conceptis verbis juro te ſpatio minus annuo ſumma cum dignatione aſſequi poſſe non Perſarum gazas aut atria divitis Craſſi, ſed quod utroque potentius eſt, neque purpura vana nec auro (arrige aures Pamphile) majeſtatem doctorem. Quid te lætius erit beatiuſque? De literis à Principe impetratis nihil dum actum eſt, ἀλλ' ἐλπίζην καλθικίμους φίλοι ἀνδρες, ſed non ego credulus illis, iſta ſum captus ab arte. περὶ τ' ἐρωμανίας πάντα χαλῶς ἵſται, & ut in eam curam toto pectore incumbat, facundus veri præco cum ſua ſibi conjuge, proſequutus eum ſum plus quadringentis ſcazonibus. οὐδ' ἀδραſτεία λήγω, nunquam minus mihi diſplicui. Videbis illic ad vivum expreſſas omnes affectuum formas quibus inquietantur mentes amentium amatorum.

*Quid poſcis ultra? quid læſus ſi Progne,
Crudelis, implicata, tigridis proles?
Meamne vitam, ſanguis ſuga feralis,
Haurire quaris? ecce, pronus advolvor
Genibus tuis, ut audiam mei fati
Suprema jura. Namque tu regis clavum
Vita neciſque. ſed quid hac ad Ediſtum?
Tanti eſſet te huc venire, ut ſimul joculari, & verſus*

X

iſtos

istos telegere possimus. forsitan & prælo mandabitur. neque enim debet tale domini perire munus. Ut ut res cadet, intra duos aut tres dies accipiam fati mei legem, non enim diutius decretum est mihi vana spe produci. Nam ut serio tecum fabuler,

*O dulcis heroina, qua meo cordi
Das jura, pro qua sanguinem libens fundam,
Si morte functus te superstitem linquam
Voti potentem, namque me mori cogis
Dum mente dura supplicantis ah vocem
Audire temnis in novissimo casu, &c.*

Si pergis ultra fastidire virum talem

*Quem publico favore fama dignatur,
Quem principes regumque filii haud temnunt;*

ego te superbiæ tuæ relinquam, nec intercedam quo minus ubertim plores, viduaque permaneas usque dum regna cæli temperabit Iuppiter. *Εται-
τα ποσὶ δὴ ταῦτα* Blyenbergum in cæteris bene de nobis sperare jubeo, & omnia fidelis amicitiae officia exspectare, sed *ἐν τῷ ἔργῳ* quod ad carmen attinet. illa quam pater Nereus effurcilavit ex ædibus, ambigit an ex ictu scorpionis onustam celocem gestitet. Quæ est ista jocandi sævitie? dices. Ego certe non magnopere commoveor. Sed tempus est definendi ineptiarum. Vale. Dabam ix. Cal. Majas, quo mense malas nubere vulgus ait. tamen Philibert du Bois omen vulgi non metuit, est enim intra octo dies ducturus uxorem.

EPISTOLA LXXX.

Nicolas à Vechta Dom. Brudius S. P. D.

Frankerami.

ET literæ tuæ mihi gaudio fuerunt, & oratio quam etsi ante videram, tamen precium operæ fuit eam iterum perlustrare: est enim ad illud Horatii elogium, decies repetita placebit. Lator

tor ex animo te tam illustri gratia & comitate exceptum fuisse ab eximio illo Principe, quicum olim sociare sermones merui cum essem in familia & contubernio juvenis ad omnia virtutum exempla geniti, sed immatura morte prærepti ex rebus humanis, Philippi Sidnei, Mæcenatis olim mei, & qui si diurnasset in his terris, florerem forte opibus & dignitate inter primarios populi viros. sed Deo aliter visum, & fatum meum non videtur capax magnæ alicujus fortunæ. De animo erga me veteris amici & conjunctissimi sodalis Petri Regemorteri, nihil novum narras. Utinam omnes ita sentirent aut errarent! facilis mihi aditus ad omnia summa speranda patefieret. Ioannem VVouwerium avunculum tuum apud nos fuisse certior, ut puto, factus es ex literis nostri Rosbekii. Ex quo hinc discessit graviter conflictatus est continua febris, quæ post decennium mutavit in tertianam, & adeo confecit eum debilitate ut Scipionum familiæ sit adscriptus. ita enim etiam in calamitate jocabundus ad me scribit. Significat tamen se intra tres hebdomadas aut eo maturius reversurum, rogarque ut ea de re te faciam certiores, ne tunc temporis præsentia tua desideretur. Aliud in præsentia non succurrit quod tua scire magnopere interfit. Si qua tibi necessitudo est cum D. Drusio, plurimam ei à me salutem dices. Olim in sermonem injecerat se effecturum ut non spernendis conditionibus isthuc evocarer, quanquam non facile mutabo coloniam, tamen vellem ut promissa apparerent, utque istius gratiæ debitor essem. animum certe benevolum, & faventem famæ utilitatique nostræ non possum quin grata mente amplectar & exosculer. Vale, & nos ama. Datum Lugduni Batavorum Idibus Iuniis.

EPISTOLA LXXXI.

Hugeni Grotio Dem. Baudius S. P. D.

Nagam-Comitis.

EGo vero nihil æque expetendum duco quam ut sæpissime nos excipias tali adventitia. Distulisti responsum, quod mihi in animo erat superiori die Sabbathi ad vos excurrere ejus negotii ergo de quo ad me scripsisti. Omnino videor mihi reperisse magistrum ad eam rem unicum, etiamsi voti res esset. cui *ὁς ἀλλὰ τὰ νῦν αὐτῷ χεῖμα* pro summo munere erit hujusmodi provincia, putabitque se adeptum *τὰ δὴν ἐπευδία δῶρα*. Nescio an unquam mentionem in sermone apud te fecerim cujusdam mortalis qui talem operam nunc locat filiole vix septenni G. VV. cui totos dies impartiri cogitur nulla spe luculentioris fortunæ in limbo terræ ubi litus & ær, non homines. Aduit mihi cum suo sibi domino ante duos menses & secreto magna cum ratione expostulavit de iniquitate sortis suæ. Sane dignus est meliore fato. nec dubito quin perplacebit generoso qui recto secernit iniquum. est enim factus ad civilitatem, atque adeo etiam ad genium aulæ. Egit aliquando causas in Curia Parisiensi non sine ingenii & facundiae nonnulla commendatione. Propinquorum injuriæ, & (ne quid te celem) aliqua ejus haud prudentissime consulta causam sustinent cur voluntarium quodammodo exilium sibi indixerit. Caret patria jam fere triennium: & non evasit quidem fera bestia, sed tamen animum revertendi non habet, nisi magna rerum mutatio intervenierit. Trajecti per sesquiannum vitam hoc genere muneris toleravit. Optime autem linguam callet utpote vernaculam, & felicissime mentem suam volvit tum dicendo tum scribendo.

HUG.

ἡμεῖς χαρὰ κληρ' ὅτιν' ἀνδράποισι λόγῳ

Affirmationis meæ documentum præbent literæ quas ab ipso ad me missas diligenter asservo *ὡς τὴν κεφαλὴν*. nonnullas recitavi Heinſio heroi, cum forte intervenisset quo tempore mihi sunt redditæ. Miratus est styli elegantiam & sensuum concinnitatem. Tum, quod maxime considerandum arbitror, valde observans est amicorum, revereturque famam; cujus contemptu, ut noster Tacitus ait, contemnuntur virtutes. Sed non institui hoc loco panegyricum scribere. Si præterea notorem desideras, arbitror eum non esse ignotum amplissimo Legato. Mylius, dulce decus nostrum, præsens aderat cum eum de meliore nota commendavi G. VV. Sed arte eliciendus erit, ne res dispalescat ad aures illius Satrapæ. Tu operam dabis ut literæ tuto perferantur. puto dominum majorem, vivit enim sub *πολυκαιρῶν*, esse in exercitu. Theses, quas à me postulas, non potui reperire apud typographum, qui eas curavit excudendas. omnia exemplaria abstulit. Ipsum hodie aut cras alloquar. Vale. Datum Lugduni Batavorum,

EPISTOLA LXXXII.

Viro singularis exempli nunc Sponſo Dominicus Baudius concordans matrimonium & fausta omnia vovet auguraturque.

SI unquam ex animo miseratus es hominem gravissima sorte & inſœlici fato conficiantem, adeo ut eum hujus sæpe lucis tadeat, nisi ὁ μέγας ἡγµῶν ἐν ἕρανῳ vetaret deferere vitæ stationem suo injussu: nunc illud est, quum eam virtutis indolem erga pectus amicissimum tibi que ad extrema omnia paratum expromere debeas. Iam nuper quum gratissimo occurſu alter in alterum incidissemus, gratiam mihi fecisti carminis, sed ego, ut est ingenium, *μεγαλύνω*

τις. Σομῶ tanto me devinctorum interpretabar ad eas officii partes sedulo exsequendas quod remissa erat necessitas. Itaque serio & ex intimo affectu te rogo, φιλαίτη καὶ καλῶ, ne quid sequius de animi candore suspiceris, quod tali tuo tempore per literas me excussem. Scis ὅτι ἀδυνατῶ nullam esse nec civili jure nec Prætorio obligationem, ne tamen solus essem cessator functus sum vice cotis, & ad munus meum vicaria sorte splendendum excitavi Nerea, non à quo genita est

ἀργυρέπεια δῖτης θυγατὴρ αἰλοίο γένετος, sed hominem tui nominis observantem si quisquam est mortalium. Sed cuicunque sit bonum nomen feceris creditor, si humaniter admiseris debitorem delegatum, ita enim leges sanciant sine quibus erubescere loqui apud te legis maritæ candidatum, & ultra cœlibis vitæ intolerantem. hoc est vitæ vere cœlitis, nam nusquam magis assentior Grammaticorum tribui, & collegæ quondam meo Iusto Lipsio quam in hujus vocis origine assignanda.

* * *

Nonnulla huic Epistolæ defunt, uti nomen viri cui inscripta est. Forte is est Grotius.

EPISTOLA LXXXIII.

Dom. Baudius Cornelio van Dalio S. P. D.

Agnosco & amplector affectum tenerrimi amoris, quo impulsore literas meas tantopere efflagitas. Sed si forte non explevero aviditatem tuam assiduitate scriptionis, æquum te mihi & benignum judicem præbere debes, omnemque ex animo sequiorem amoliri suspensionem. Si me amas, ego te in oculis fero, nec quisquam vivit è juventutis nostratum flore, cujus adolescenti gloriæ magis faveam, & de cujus præclara indole spem optimiorem concipiam: sequate modo semina ingenii, neu te aliovorsum trahat vel seculi hujus labes

labes parum æqua magnis virtutibus , vel necessa-
riorum tuorum auctoritas , quorum prava iudicia
nihil in rebus humanis æque expetendum censent
atque splendens terræ lutum. Non potes uti me-
liore consilio, quam si tecum ipse deliberes, tuum
Genium interroges , quid optimum factu fore vi-
deatur. Ego quidem patrio affectu adducor , ut te
tam feliciter in omni literatura progressum horter
ad constanter perseverandum in suscepto veræ lau-
dis curriculo , sed amor mihi non imponit , quo
minus suadeam , quod & naturæ tuæ convenien-
tius, & haud alienum à dignitate futurum arbitror.
Non est forte nunc is honos ingeniis, non ea mer-
ces industriæ hominum, qui sua studia publico ap-
plicant bono. at erit olim. tempora in fluxu sunt.
denique generoso pectori semper integrum est se
frui, & sua se virtute involvere. Hoc qui ab ani-
mo impetrare potest , eum de recto mentis statu
nunquam labefaciet frigus aut favor illius insta-
bilis Divæ, quam cælo dicavit

Nescia mens hominum fati, fortisque futura.

Quamcunque in partem sese consiliū tuum fle-
xerit , cupiam semper omnia quæ voles , nec cui-
quam intimorum tuorum cessero , ut te quam flo-
rentissimum esse malint. Quod adeo extollis for-
tunas eorum , qui nostræ consuetudinis usura fru-
untur , facis pro cætera benevolentia quam in te
cognovi summam. non intercedo, quo minus in ea
blanda hæresi semper hæreas. verum non omnes
capiunt istam sapientiam, nec intelligunt sua bona.
Pauci dies sunt ipsi, ex quo carissimum adolescen-
tem , quem scripseram detractis vitiis solas Gallo-
rum virtutes possidere, eum, inquam, rursus invasit
pervicax iste morbus , & ut olim omnia in contu-
meliam suam detorquebat, ita tum simulate secum
agi criminabatur. quin protinus tanquam ex infe-
sto hospitio proripere se à nostris ædibus parabat,
nisi rem ad Apollinem nostrum Scaligerum detu-
lisset, qui auctoritate sua & libera oratione homi-
nem corripuit, & admonuit, ut disceret bene ferre

magnam fortunam. Nunc etiam alter Gallus iste pluma levior delicias facit, & felicitati suæ irascitur, nec reperire potest colorem, qui desultoriam levitatem suam obvolvatur. queritur de exiguitate niduli, quem rarus hospes init, nisi cum rationes cum somno computat. Hæc Baudio concoquenda sunt, & tamen vivit. vivit? imo vero (quod tibi summæ voluptati fore certo scio) floret præ cæteris omnibus sui ordinis viris frequentia & celebritate auditorum. cottidie crescit nova servitus, non sine tacita indignatione ejus, qui olim solitudini nostræ petulanter insultabat. Verterunt se memoriæ. Sunt qui me hortantur ad editionem præfationis ad Tacitum, quam in auspicio de more recitavi. Fors erit, ut amicæ voluntati eorum non gravate morem geram. Sed si ista videntur publicanda, quid cesso referre in commentarios, quicquid nobis in mentem venit dicere cum in suggestu summus? Crede mihi, non parum assurgit animus & dignitate rerum, quas tractamus & successu famæ, cujus contemptu contemnuntur etiam virtutes. Equidem non perveni ad eum gradum sapientiæ, ut cum magno illo Camillo gloriari possim, nec Dictaturam mihi animos arrexisse, nec exilium minuisse. Quanquam in recte factorum conscientia pretium & theatrum est amplissimum viris alta mente & rigida virtute præditis: tamen cum Hectore Næviano, lætus sum laudari à laudatis hominibus. Itaque licebit aut gratuleris hoc nomine nobis, aut vanitatem reprehendas. cum pauciores adfunt sexaginta, Eumolpus familia destitutus non videtur agnoscere dignitatem suam. Sed hæc joculari sumus nimis familiariter, præsertim tali tuo tempore, cui tamen vel dies, vel potius recta ratio mederi debuit. Vxori meæ mandata tua curæ erunt. Musæo tuo & libris utor fruor, donec te fata sospitem & incolumen nobis redonent. Pestis incæpit lenius sævire; septimana superiore venerunt in Libitinæ rationes capita tantum quinquaginta duo. Plura volebam, sed hora inter-

interpellabat, ut manum de tabula ponerem. Vale.
Lugd. Batav. VIII Decemb. CIO IO CIV.

EPISTOLA LXXXIV.

Alberto vander Vechte Dom. Baudius S.P.D

Hamburgum

EGregia filii tui indoles accensa ad studium honestissimarum artium iniecit mihi hanc mentem, ut te jucundissimi nuncii voluptate oblectarem. Tanto enim cursu & impetu fertur ad laudem virtutis, atque eruditionis, ut potius freno, quam calcaribus egere videatur. Si eundem tenorem constanter servet, non est quod dubites, quin olim assurget ad solidam gloriam, & tibi summo gaudio patriæ civibusque magno usui & honori esse poterit. Quod futurum non spero tantum, verum etiam confido, nisi si qua vis major ex transverso incurrat præclaris conatibus. Nam qui semel animo imbibit amorem honestatis, & sensum cepit veræ gloriæ, nihil cum ea voluptate comparandum arbitratur. Meum studium ei nusquam deerit, quibuscunque rebus industriam & diligentiam ejus juvare potero. Id & communiter exigit officii mei ratio, qui ideo in hac professoria statione collocati sumus, ut adolescentum mentes recto cultu informemus, & peculiari quodam vinculo ad hanc voluntatem erga filium tuum demonstrandam obstringor, quod ingenii docilitate & animi alacritate curam nostram invitat, tum quod mihi quasi de manu in manum traditus est. & de meliore nota commendatus per incomparabilem virum Ioannem à VVouweren, quo nemo bodie vivit, quem plus æstimem, & cujus causâ magis velim. Vale. Lugduni Batavorum, CIO IO CIV.

X 5

EPI-

EPISTOLA LXXXV.

Ludovico Servino Dom. Baudius S.P.D.

Lutetiam Paris.

CVM superiori ætate Caniculares feriæ nobis intermissione à publicis lectionibus concessissent, excurri Hamburgum benigno amicorum hortatu invitatus: præcipue autem impulsus desiderio visendi Ioannem à VVouwer, virum ad omnia laudis exempla genitum, & olim opinor probe tibi notum. Ejus ductu & auspiciis incidi in notitiam ornatissimi viri Rutgeri Rulandii, I. C. qui cum intelligeret, quod minime obscurum est, me esse unum ex iis qui amplitudinem tuam singulari semper observantia coluisset, & quem honore inferioris amicitiae dignari soles, permagni referre putavit, si se tibi de meliori nota commendassent, ut suffragii tui auctoritate possit jus suum obtinere. Plures jam anni sunt, ex quo litem in foro vestro pendentem habet, optimo quidem jure nixam, ut ex communi fama, quæ raro in talibus hallucinatur, jam tum perspexisse videor, tum Lutetiae degerem. Fugitiva oblivio mihi subduxit ea, quæ sigillatim ad causam attinent: illud optime reminiscor, nihil aliud obstare, quo minus rem pactam habeat, quam quod conflictatur cum triconibus & vitilitigatoribus, qui longo suffamine & veteratoriis frustrationibus hominem misere excercent, ut tædio morarum atque sumptuum vel ab incepto desistat, vel ad iniquas & damnosas condiciones adducatur. Nunc etsi perpetua tua consuetudo satis te hortatur, ut improborum malitiis occurras, & bonorum præsertim exterorum incommodis mederi velis, tamen hac spe & credulitate fruor, non nihil in cumulum ad pristinam illam voluntatem accessurum, si precibus & gratia tecum agerem, ut in eam curam incumbendum

bendum putares. Hoc pacto feceris par cæteris tuis laudibus, & immortalī beneficio me veterem virtutum tuarum cultorem, & illum pariter haud indignum illustri gratia tua in perpetuum devin-
xeris. Vale, & nos tui observantissimos ama.

EPISTOLA LXXXVI.

I. Lipsius Dominico Baudio S. D.

Dolorem tuum quod apud me effundis, gratum: certe apud amicum, & de amico. Collega illi meo non ego volo, & semper volui? ex animo. nec moror quid maligni suspicentur. aut effutiant pro suo more. Deum ego, res mihi testes: & tempus quadam aperiet, qua nunc latent. Eo dico, quia hac res ita gesta est, ut me celata omnia sint, & nunc adeo celentur ab iis, qui nihil aliarum rerum me celarunt. Non credunt? esto. hilum non ego deterior, sed nec tristior: qui sto apud judicem, cui nemo mentitur. Curva illa mentes sunt, qua de me tam curva. At tu Baudi esto quod semper: id est, bonus & volens, & æquus in eum, qui talis in bonos. Sed de fermunculis parum est, quos nemo par mihi vitavit, nemo major: res magis ipsa me angit, cui utinam à me medicina. Nec de causa inquirō, quam tu tangis: vulnus ipsum qui coibit tam grande, tam patens? Auctoritas alterius partis agitur, alterius honor. & scis alioqui quam lentī cedere isti nostri. Heu multa in hoc ævo qua publice, qua privatim molesta! illud in primis, quod rebus miscentur, suspitione aut voluntate vulgi, illi ipsi qui extra res omnes se projiciunt animi quodam decreto. Talis ego, nec mentior. sed rarum tamen aliquid in hac urbe, non solum Schola, cui Lipsii nomen non insertum, vero siue falso. Doufam nostrum ama, excusa, & inter plures scito esse unum: aut certe ne damna (quod in hac missione maxime damnatur) inaudita causa. Ego cum à diebus aliquot non vidi: & me subtraho, & manum cum Milone haud temere infero inter hiantes haurimas, qua (Deus ita faciat) co-
X. 6 huns.

bunt, nisi, quod ea qua munus *Reſtura* & officium amici mihi imponunt, non deſero, non deſeram, nec cum offeſſa. *Salve mi Baudi.* 111 Non. *Majis*, C13 10 LXXXVII.

EPISTOLA LXXXVII.

I. Lipſius Dominico Baudio S. D.

Hagſam-Comitis.

GRata compellatio tua hoc habuit ingrati, . quod ab invalente. Itaque initium *Epistoſa* tua me permulſit, percuſſit finis. Sed ſolatur, quod febris eſt. quam ego, niſi valida ſit, ſcio non eſſe diuturnam. Si autem talis, non ſcripſiſſes. Utinam res noſtra publica in leviculo aliquo morbo! at ego metuo: ne in letali. Ea video, ea audio, ut ſpes deſeruſſe videantur hunc agrum. Heu fata, & immota vis, quid enim aliud culpem? cum nobis omnia ad ſalutem adſint, prater ſanari velle. Nec diſputo de culpis, quae ubique refideant, penes nos certe pœna. Te, mi Baudi, valide valere opto, & nos amare. Lugduni Batavorum. XV. 11 Kalend. Octobris, C13 10 LXXXVII.

Mi Baudi, in ſermone nuper inieciſti, *epiſtolam* ſive *epiſtoſas* meas apud te eſſe, quas dedi ad olim, heu, noſtrum Sidneium. Ego reconcinna & recolligo quaſdam è meis ad *Genturiam* ſecundam. Itaque uſus mihi illis inſpectis. & ſi (velim hoc nuncio) miſeris ad me, gratum facies, cum deſcripſero remittendas. In politicis pergo, ſed lente. Calor ille & vigor, qui in me ad ſtylum, vereor ut paulatim per hanc valetudinem deſerveſcat.

EPI-

EPISTOLA LXXXVIII.

I. Lipsius Dominico Budio S. D.

Hagam-Comitis.

Molestus tuas legi, molestus. eo magis, quod auxili-
lii & solatii cupido mihi est, vix facultas imo
nec consilii. Quid suadeam? deseras vita ge-
nus quod inisti? vix honestum videtur, & junctum cum
specie animi vacillantis. Perseveres? ut video, non vi-
des fructum. Et sane tarda solet esse in agro isto forensis
messis. Nonnihil etiam ab eo te arcet & tardat, credo,
lingua, sermoni huic parum facta, & quod caput cen-
seo, ipsa natura. Cur dissimulem? credo te meorum
hominum, qui totum istud genus à puero odi æque at-
que angues, ut ait noster. Tamen vide etiam atque
etiam, & fortasse perseverantia fructui hic tibi, ut
multis. Nonne plerique hodie ad culmen honorum eve-
sti, ab hoc gradu pene scripseram, à Gemoniis his gra-
dibus. At te aula injiciis. Per fidem, serio? & an non
satis expertus? Nec tamen plane improbem, si qua hic
splendidior & Principalis aula. Affeclam te esse ne-
scio cui è minutis Satrapis, dedecus sit nostrum, Baudi-
nostrum. nam & me conjungo, & quicumque in hac
litteraria classe. Apud ipsum Comitem tamen si qua
fenestra aperta, fortasse aliud censeam, quod me latet,
& vix puto: ita multa musca sunt, qua involent &
insuaveant per ejusmodi rimas. Ad summam, quid
suadeo? nihil movere adhuc aut mutare, nisi in spe
meliori. Tempora in fluxu sunt, imo in lapsu: ex iis &
pro iis consilium. In re Donelli nostri actum aliquid,
non peractum. Comes periit, abiit: sed vereor ut obha-
reat ista navis non alio impellente. Nam unicus ego re-
mex quid possum? plurimum: ut quidam censent, & per
malevolam benevolentiam spargunt: sed falso. Sane
ego non ingratus istis, fateor: sed in rebus adde, qua
ipsis non ingrata. Illic validus, & efficaces meos preces.

Tamen traducor: & fero, ut multa in hoc statu. Lava & mala mihi mens, si nec hanc constantiam Constantia mea me docuisset. Vale, mi Baudi. Lugduni Bavorum Kalend. ipsi Octobribus, CIO IQ LXXXVII.

EPISTOLA LXXXIX.

I. Lipsius Dominico Baudio S. D.

Middelburgum.

Binas à te literas vidi: patiare ut ad utrasque uno responso defungar. Prioribus agebas de Legatiuncula ad Navarrenum. quo fundamento, mi Baudi, aut qua spe? Nunquam id factum: & ut in tua persona novum exemplum Ordines instituant, cave credas. Tu hoc & alia mereris, sed male res humanas nosti, si merita in his talibus appendi potius quam fortunam. Illa est, qua elegit, evehit, caca spe aut nulla mente. Quo ergo litera, aut prudentia? ad te ipsum, & hac interna. interdum & ad externa, sed cum voluit potentior illa Diva. Haud libens hac talia efferram apud adolescentes & teneros, ne absterream: te spero firmum jam esse in meliore ista via. Hoc unum te moneo, ne precipitent te tuorum vota, pia, sed improvida: qui ad lapsum saepe impellunt, dum cogunt festinare. Ne sperne honores, sed nec auide appete: & qui eo minorem te putant quia cares, tu eos habe pro minutis. At vivendum tamen est: sane: & omnino huic rei eligenda aliqua via. Illa Advocacionum tibi displicet: qua tamen directus ipse limas hodie ad civiles dignitates. Ineamus aliam, & vel de Professoria hac conditione cogitemus (in quam opera mea nunquam deerit) vel de aliqua Nuptiali: hic dico, ut legas tibi, cui formam dederit pulcherrima illa & simul valentissima Dearum. Nam cui Venus sola fa-verit, spiriturnicium & nuga. Ego ita censeo, & fidele consilium tibi do: abjicienda vana rerum, nihil calide nimis appetendum, quia omnia in tempore vehet hic aut aliis vespere. De Aula, si sapi nihil cogita.

hic

hic sumus, & perseveranti in ea, sumus. Apud nos nunc quidem angusta loca, & restricta ob ararium tenue, quod fraudibus etiam imminutum: sed in tempore non desperem, nisi obstant nobis, quos nosti. Mitigabuntur: sed die opus est. Vale, & si quid possum pro meo Baudio, scito velle. Lugduni Batavorum v. Kal. Octobr. CIO IO LXXXVIII.

Literas dedi nuper ad Iac. Gruterum, Rectorem Scholæ Middelburgensis: virum nosti? si ita, adi & pete quid impetraturus sim de Seneca manuscripto. Si non ipsum: non & excerpta, siue notas.

EPISTOLA XC.

J. Lipsius Dominico Baudio S. D.

Pusculus à te literas accepi, fateor: ad quas filius, non voluntate aut subita ignavia, sed quia deinceps sic cogit valetudo. Tibi narro Baudi, frangor paulatim, frangor: & per assiduum hunc languorem deserit ponitque calor & vigor ille in nobis, velut ventus. Velo ferri solebamus, nunc vix remis. Politica etiam mea, serium opus, valde me tenuerunt. Nunc ipsa absolvi, nondum qua ad ipsa: id est Notas. Invidia fatèbitur arduum & operosum opus esse, nescio an probum. Tu certo & semel sic existima, te à me aestimari, amari: & semper id fore, siue scribo, siue sileo. donec perpetuum tamen silebo. De munere siue titulo quo non sine fructu gaudes, tibi gratulor, & voco atque auguror majora. Amande ama. Idib. Iul. CIO IO LXXXIX.

EPISTOLA XCI.

J. Lipsius Dominico Baudio S. D.

Lutetiam.

Pauca herè scribebam, illa mea fuligine & μολαγχορία πικρῶν quam discussi leviter, & statim

Nim animus manum tibi iussit operari. De re tua primum, id est, ipsa re, & qua ad vitam facit, vellem hic, aut illic aliquid factum. Proh Iupiter, bienni aliquot, & buccones, ad culmina honorum veniunt: meliora & altiora ingenia arcentur: tamen rem dicamus, ita avum est, & paucos nuda virtus aut doctrina euexit. Ego si qua velim, possum, quid labores? sed ingenue tibi dico, plus mihi gratia, quam potentia esse: vel quia amovi me semper à publico, vel quia natura majore sum, & parum efficace. Nec in meis quidem possum prensare: & bene Deus, quod pleraque mihi ultro delata. Utinam per Brullarium aliquid vel Thuanum fiat! ad quem iterum de te amanter, imo non amanter, sed iudicio scripsi. De publico, miror in Edicto illo sic pertendi: etsi fateor Gallia presentis statum haud usquequaque mihi notum. Sed nisi necessitas exprimit, quid opus? cur non vel in quiete hac manent, & vitant innovare, id est, turbare? Quod si fiat.

Ημεν λυθῆσαι Περίαιτος, Περίαιτοί τε πᾶντες.

Nostri de pace etiam nunc sperant, quia de Britannia inclinatione non desperant. Sin illa obdurat, & adversatur, certum est, νησιῶται nostri non mollescent, & pergent.

Ἀπρὸν πόντον πόλεμον πολεμίζειν, ἡδὲ μάχεται.

Sub adventum Infantis (is apud nos certus & propinquus habetur) aliquid necessum est decerni in alteram partem: pace semel fruamur, an aeternum, sed fugio δυσφημείν: & o nos miseros, si ita erit! Ego cogitationem, ac pane decretum, habebam eundi in Italiam: quo sub annum hunc Sacutarem à principibus viris evocabar. Si eo, etiam hoc pane stat per Gallias vorso-riam capere, & insignes ibi viros amplecti. Iosiam Mercerum jam olim inter eos habui, & valde se mihi nunc probavit, eruditus, & probi animi iudicii-que, ad Tacitum Notus. Vidi enim, & quanquam à me interrim divertit, laudare & amare virum dedeo: quia & cum caussa, & cum modo facit. Utinam sic in studiis nostris alii! utinam ne Critice hac ludus fiat, & arena, ut sic dicam, bestiariorum! At bona hac via, conferre sine livore, sine amulatione, in publicum: nec

detrahitum ire ingeniu , ut tuum attollas. De Casaubono, audio ad vos certò venturum : cui salutem dicì. & hoc etiam velim , me ante menses duos circiter scripsisse. Propior cum erit , fortasse sapius: si tamen valetudo non impedit , qua valde hac hyeme anni ad-versa fuit. Tu vale mi Baudi , & amaturum semper ama. Lovanii v Kal. Mart. CIO IO XCIX.

EPISTOLA XCII.

L. Lipsius Dominico Baudìo S. D.

Lugd. Bavorum.

Quod jamdiu ex aliorum literis , nunc è tuis discō , inter doctores publicos te censeri, loco quem olim ipsi insedimus & jucunde & honeste. Neque enim nego delectatum me eà habitatione & hominibus : sed Deus alias aliam mentem nobis donat, ut ait supremus vates. De titulo, alium videri velle: ego dissentio , & video te ad novitia judicia ire. Pro antiquis, quid illo honestius ? Tamen de eo parum est, oleum modo lucerna tua affatim instillent, quod Anaxagoras, opinor , olim Periclem monebat. Plinii Orationem te docere , & sic docere, libens audio. Vidi & quæ præfatus es, decore & *καλῶς*. Amo & astimo te, mi Baudi. De Sidonii loco , non in magno est, utrovis modo legas. tuam mentem capio, nec improbo: neque nostra à vero abit: De loco Plinii pag. 32. *cujus pulsi: non persuades plana & plena omnia fore, si civis legamus. Porro pag. 139. Nobis. Reip. tibi: idem mihi dici ac sentis , & scripsi aut volui palam scripsisse. Vide. At alia, non dubito, habes , in quibus nos etiam doceas , olim doctus à nobis : & in gloria hoc ponimus , tales instruxisse. Stoica nostra videre, atque etiam censere te velim , quas tu & dispositu (non nego) ἀπὸ τοῦ nobis opus. De vocatione in Galliam, fuit ea sane, & benigna: sed nos mortalitatis memores non mutamus , & ad alias sedes ire auguramur.

mur. Tu me ama, optime vir, & ingenii, & mea causa aliquid Corn. Van-dalium, cuius φιλόχρονος ἔστιν illud amo. Lovanii XV Kal. Ianuar. ipse die quo tuas accepi, subager. CIO IDC IV.

Quod notas in XIII Annali, anni pro anui edi: vidi, & piget. Tamen prima editiones nostra in octava (ut vocant) forma, palam anui: & quis nescit?

EPISTOLA XCIII.

I. Lipsius Dominico Baudio S.D.

Lugdunum Batavorum.

Mihi verò epistola tua grata, lata, si à te ulla. Ipsum meum Baudium candidum, purum, ἀστέγων praeferebat: & qualem olim novi, novi? sed & (ne abnue) formavi. Hoc titulo & affectum, & fidem, mihi debes: qua utraque largiter in hoc scripto ostendis. Nuncias de viro Epiphane mihi novum, aliter de me loqui. Novum, neque olim & nuper sic solet: triste etiam, non ego, quia & exemplum displicet, & vereor ut hac res longius eat. Non desunt utrimque, qui videre velint nos commissos. Et jam Epigrammata in medium projiciuntur, quasi proluvia, & feruntur ab eo scripta. Ego verbum & scriptis etiam abnuo, & fortiter nego apud Amicos. Heu, fructus isti, & quasi ἐν γυνήδεσσιν litterarum sunt? Pudet, & piget. Quid autem à me causa est? Quid non de eo bene honesteque semper sensi? dixi, scripsi? Orbis est testis. At enim DIVA displicet. Esto, ergo & me oderit; erga & in re ὁσσεύεσθαι consensum imperet? Nos hic liberi, nec servi vel heroum ullorum sumus. Aliud esse opinor non causa, sed coloris: & dicam. Sunt mihi amici, qui ipsi non sunt: & hoc fortasse mordet, aut suspiciones gignit, quae probitas & candor meus spernunt. Quam saepe de bello benignè & honeste apud aversantes, etiam locutus sim, scio & dolentibus aut culpantibus multis. Hac praemia: sed omitto. Alienam culpam, si qua est, praestare non possum

sum & debeo meam. Ad alia, & ad te. In Britannia fuisse te scribis, & me expectasse: & passiva de habitu meo etiam hic opinio erat. Rogari certe fuimus, & ibam, nisi vetus illud tenuisset. Reipublicæ non misceri. Christophorum Harlaum, ibi Legatum, amice in me affectum esse, aliunde etiam, atque adeo ex literis ejus olim scio. Redamo, & in occasione nunciato. Hoc latum, triste, de fato nostri Doussa. quem quidni post alios etiam tu laudes? Facito, & viro candido, & publice & privatim de studiis merito, gratiam hanc repone. Quam aliam potes? τὸ μὲν γίγεται ἔτι δυνόντων. Symmystes in hoc sacro essem, si adessem. Vale mi Baudi, & ama qui te prisca & Romana fide. Lovanii IV Idus Febr. CIO IDCV.

Alia epistola scripta erat, sed cum calore & negotia majuscula, retinui & scidi.

EPISTOLA XCIV.

I. Lipsius Dominico Budio S. D.

Lugd. Batavorum.

NOvi, novi tuum animum, apertum, simplicem, & qualem hoc auro rari habent. Ab eo accipio qua scripsisti, & tali illo. De magno amico nostro εἰς τὴν ἐξέδω me credere, mos meus vetat, imo natura. Sum φιλόφιλος, sed idem suspicionibus haud indulgens, & reddi mihi vicem, quam mereor, credo. In re tua, quam vellem ut velles? & significa si quid possim, dum possum, id est dum aura ista & sermone vestro etiam vescor. Nam grandis nuper morbi ictus me concussit, & nunc vacillo aut lapsus. Ne tu in mei amore, per supremum numen rogo. Lovanii, XV Kal. Majas, CIO IDCV.

EPI-

EPISTOLA XCV.

I. Lipsius Dominino Baudio S. D.

Lugd. Batavorum.

Nulla à te epistola venit, qua non purum amorem (amorem, an ignem dicam?) spiret. quid etiam? eundem mihi inspiret. Quomodo resistam? non sum ex adamante: & molle ac mite potius ad honesta omnia & honestos fateor me sortitum. O mi Baudi, amo & amplector te: non dissolvam, donec illa λυσίς! Parca divellat.

—— Ζωῖσι φίλον αἰώνιον ἱππον.

Qua prope me vidit, pane abstulit, & medicorum certe miraculum vivo. Sed vivo, nec miror famiam ibi aliter fuisse: quam venti nunc auferant, & fruam aura ista, amicis, literis, quandiu Deo meo etiam visum. At Senecam nostrum à te visum, etsi stricim; gaudeo, ut tuo otio & ἀτρίμας possis, en tibi à me exemplar, frui auctore. Nam de Notis meis, satis si vel obiter libes. Neque hac talia equidem jactō, aut istius me attollo: mea ubi vides à stylo vel judicio, haud improbes fortasse: in Observationibus, & multilectione, ut mea tempora & occupationes sunt, facile palmam alius donem. Scribimus, imo edimus nunc, Historicum aliquid, cui Lovanium titulum fecimus. quid est? quod ex nomine divines opidi hujus & Academia descriptiuncula, sed in partibus (audacter dicam) non mala. Eloquentia & hic aliquis est campus. Clusii Exotica accepi & libavi, & statim tuum Carmen. O tuum, id est altum, numerosum, animi & doctrina plenum. Tale & Epithalamium tuum in Milium, quod ad veterum laudem ire saepe hic sum testatur. Quam malo ista, quam Arena illa munera, id est Eristica videre! qua avum hoc male procax aut ferox profert, & nati in alternas injurias videmur. Ah, quam abhorreo! & quam exemplum à me non erit! Et sunt qui provocent: sed non componar, nec vincam & vincar.

An

An non vinci est, ab ira, ab odio abduci. Ego oraculum tibi dicam. Omnium malorum materies sunt litera, nisi modestia refranet. Hac ego, quam ingenio, malo clarus esse. Et posse me pugnare, certe repugnare, unus aut alter libelli mei dicent, sed cum fructu aliquo & ex graviore causa scripti, & in quibus nec hostis bilem meam suspicetur. Itaque illa ipsi videant, & doleant, bono viro injuriam se fecisse. Satis nunc ista: quando te videbimus? quodcumque, gratum, optatum, & collum involabo. Lovanii, III Kal. Novembris, ipsa hora qua tuas vidi, CIO IO CV.

EPISTOLA XCVI.

I. Lipsius Dominico Budio S. D.

Lugd. Batavorum.

IN epistola tua illud διχτασόντων de tuo adventu, siue invisione, gratissima, etsi vel in paucos dies, ἤτοιτο. Ad munusculanostra ὑποψίας τοῖς ἀλλοῖς ἐνδιδόναι, quam vel risi vel indignatus sum? Hoc autem esse! & pane addam, viros bonos hoc aro esse? Ferendum est, nam non mutamus. Ego etiam illud, si quid * illo barbarus (scio quem designes) prater jus moremque gentium patrat. Magna ingenia magno animo hodie esse oportet, aut ἔγω φέρω γένεσι quodam & μάλα χαλίκῳ πᾶσι. Non miror si ille noster interdum videatur. quitaamen fallitur, opinor, quod de junctis operis audivit in suum genus: ego quidem nihil, nisi Roma esse Scopium, qui tale verbis molitur, sed adhuc verbis. Versus tui Heroici, vere tales sunt, mihi crede. De Iambicis non dicam, pauculos vidi: nec scio an ille spiritus in iis, & varia inventio, qua in istis. Si est, suadeam vel judicii mei periculo edi. Sed coram hac licebit. veni, & vale. Lovanii, Frid. Non. Febr. CIO IO CVI.

EPI

EPISTOLA XCVII.

Isaacus Casaubonus Dom. Baudio S. D.

Lug. Batavorum.

Binas à te accepi vir eximie, postquam ex Anglia hithuc trajecisti. quod serius respondeo, quaso te, ne interpreteris secius. multa enim quotidie impedimenta obijciuntur, qua me in hoc officii genere omissiorem plane dixeris *Δύμῳ* reddant. accedit morbus diuturnus, & peregrinatio eum insecuta, plurimum mensium. Quod igitur hactenus non potui, nunc tibi, praestantissime Baudi, toto intimi pectoris adfectu gratulor, non in patriam solum reditum, sed etiam ad illud vita genus, quod nunquam à te fuisse derelictum, omnes non dicam tui, sed omnino literarum amantes magno vellent redemptum. Nemo est vir bonus, cui tuum excellentissimum ingenium innotuerit, quin & tua & literarum causa, in quibus tantum poses, omnia tibi fausta ac lata optarit. Sed agimur nimirum aëreana quadam fatorum lege: neque est semper in nobis situm, ea eligere ac sequi qua ratio suggerit tanquam utiliora ac potiora.

Ἀλλὰ τὰ ἄρ' ἀεὶ τελέχθαι ἰδὼς μὲν ἀχρῆστοι κίρ.
Equidem non dubito quo serius ad hoc vita genus accessisti, eo fore admirabiliores studiis ac diligentia tua fructus: qui utinam in publicum brevi prodeant, cum studiosorum utilitate, & nominis tui aeterna fama. Faxit hoc Deus Opt. Max. mi Baudi, tibi que modis omnibus *καὶ πλεονεξίας* benedicat. Vale. Lutetia Paris. a. d. v Kalend. Septembris, CIO IO CIII.

Eruditissimo Heinsio plurimam meū verbis salutem velim nuncies. Hesiodum audio ab illo editum, & nescio qua alia, quorum hic ne nomina quidem novimus. si quid nunc ab eo paretur me feceris certiozem, habebo gratiam. non nihil nisi exquisitum ab illius ingenio expectamus.

EPI-

EPISTOLA XCIIII.

Isaacus Casaubonus Dom. Baudio S.D.

Lugd. Batavorum.

QVando mihi novissima tuarum sunt allata, praestantissime Baudi, ager eram, & Thoris nostri imperiis obtemperare, non autem literas curare cogebar. Diu enim me tertiana habuit, sane quam molesta. in hac praesertim solitudine, uxore absente & omnibus meo. Venerat quidem uxor media hieme superiore ut me inviseret: sed qua res domi incompotitas reliquisset, Lutetiam ad negotia perficienda, reverti est compulsa, reversam pene detinuit Regina: vetuit certe redire in Angliam. sed non consilium de me revocando aut omissum est, aut intermissum. hoc potius. nam etsi S. Rex per legatos serio de me egit cum Regina: aliud tamen non impetravit, nisi ut rediret uxor, & ego hic aliquandiu manerem: atque interim maneret mea bibliotheca Lutetia. quod mihi longe acerbissimum est: qui ab optimo Rege nunquam nisi gemens discessurus, nunquam nisi viis major compulerit. Clarissimum Heinsum ita credo in literis esse occupatum, ut nostris respondere ei non vacet. opto & illi & tibi omnia lata & fausta. Vale. Scripsi raptim, Londini v Eid. Iul. CIO IO CXI

Ioh. Meursium V. Cl. salvere meo verbis ut jubeas, rogo te quaeque.

EPI-

EPISTOLA XCIX.

Isaacus Casaubonus Dom. Baudio S. D.

Lugd. Batavorum.

VIr Clariss. ut scias quibus in studiis nunc sim, mitto ad te libellum à me hic scriptum. argumentum scripti, τὴν σκοπὸν, scio, probabis. εἰ δὲ τὴν λόγῃ an sis probaturus, nescio. Ego reliquis omnibus meis libris in Gallia, dum subinde Londino in aulam excuro, hoc assecutus sum, ut videar mihi jam ἐκτετακτα γράσασθαι. Et est quidem pars librorum allata; sed non multum ea te studia mea sunt sublevata. Omnino rerum mearum rationes mirifice sunt perturbata: nondum enim à Regina plenam missionem impetravi, atque ut ingenue tibi dicā, etsi supra modum capior humanitate tanti Regis tamque insignium Praesulum; multa sunt tamen, qua desiderium patria in animo meo excitant, sed nihil magis, quam amor pristinorum studiorum, qua hic persequi nullo pacto possum. Sed de his alias. Te valere, & bene rem gerere, ex animo opto, Vale. Londini VI Kal. Nov. CIO IO CXI.

EPI-

EPISTOLA C.

Dominico Budio suo Richard. Thomſon
S. P. D.

Lugd. Batavorum.

Literas tuas, & Bruſii fasciculum poſt aliquot meſſum errores, tandem accepi doctiſſime Baudi. Sed bene quod tandem. Graſiſſimum enim fuit intelligere ex te quo gradu, & loco iſthic eſſes. Nam ex quo hinc diſceſiſti, nihil niſi per nebulam de rebus tuis inaudire potui, etiamſi diligenter inquiſiuerim. Gratulor ergo tibi hanc profeſſionem tuam, mi Baudi, præſertim vero, quod in illa cum utilitate auditorum placeas. Rara iſta conjunctio, & paucis conſeſſa, etiam magnus alioquin virus. Perge age & lucem illam ingenii tui, cujus ſtriſturas vidimus, magis magiſque quotidie diſſunde. Nos inter illos ſedebimus, qui maxime plauſum dabunt. De Arminio quod ſcribis, benigne. Quamquam illius Viri fama non tam ignorabilis apud nos eſt, atque tu videris exiſtimare. Nam & mihi olim notiſſimus, antequam apud vos proſiteretur, & ex quo proſitetur, multis aliis quoque hic innoſcere cœpit. Itaque quoties iſtinc ſtudioſi aliqui ad nos veniunt, diligenter de Arminio inquirunt Profeſſores noſtri. Itaque Academia veſtra nomine ſane lator, qua tantum virum tenet. Angli noſtri ſtudioſi raro peregrinantur, quare mirum non eſt ſi pauci ad vos conſluunt. Scaligeri Elenchum vidi. Proſeſſo ita eſt, ut ſcribis, *δαύματα & τρεῖς*, non *πνύματα* ſunt qua effundit. Ego illum libellum necdum ex manibus depoſui, etiamſi aliquoties perlegerim. Planè divinum ſcriptum eſt. Quid * faſturi ſint proximiſi hi nundiniſi, ſciſimus. Non leviter eos pupugit. De Martiale Scriverii jam proſus ſperare deſiſi. Non perſuadeo mihi fore ut denuo in manus ſumat. Quare te etiam, atque etiam rogo, mi

Y
Baudi,

Baudi, uti quantum editum est ad me transmittas.
 Rem aliam gratiorem haud facile feceris. Aueo vi-
 dere Graca Scaligeri nostri. Interim tamen salutabis
 meo nomine Dn. Scriuerium, & aurem velles. Vale
 mi opt. & doctiss. & me quod facis ama. Vxori amiciss.
 salutem, Cantabrig. a. d. vi Kal. August. C15 13 CV.

CENTVRIÆ TERTIÆ

F I N I S:

DOM. BAUDI.
ORATIONES.

Y 2

Nobilissimis Viris,

IANODOVSÆ & CORNELIONEOSTA-
DIO.

Academiæ Lugdunenſis Curatoribus,

D. BAVDIVS S. D.

AMPLISSIMI VIRI,

*I hoc exile munusculum vobis in soluti cau-
sam imputarem, jure possem argui tan-
quam preciosus nugarum aestimator, & pa-
rum observans vestra dignitatis. Verum
enim vero tantum abest ut nexu liberari postulem tan-
tilla praestatione, ut potius ipsa pignoris tenuitate, a-
pud omnes profiteri cupiam, quantum nomini:us benefica
voluntati vestra sim obstrictus, & quam non sim sol-
vendo, si summo jure mecum experiamini. Sed ad
aquitatem vestram provoco, cui si causam proba-vero,
non magnopere laboro quam in partem ceteri factum
meum interpretentur. Vix ipse quidem me iudice ab-
solverer à nota vanissima cujusdam ambitionis, quod
istà levia & ludicra publicaverim sub auspicio vestri
nominis, nisi author audendi extitisset primarius se-
culi vir Iosephus Scaliger, qui & recitationi interesse
dignatus est, & ne operam perdidisse videretur, aut
ut benigne pudori nostro subveniret, laudes adjunxit,
quas equidem in me nullas agnosco, sed reverenter
amplector, tanquam profectas ab eo qui totus ex omni
laudum cumulo compositus est. Laudo vobis authorem
meum, non solum idoneum, sed etiam omni exceptione
majorem, cui licet assentiri non ausim dum conscien-
tiam meam interrogo, tamen ex animi sententia vo-
veo, & auguror fore ut in rem meam pariter cum tali
viro vel erretis, vel judicetis. Datum Lugduni in
Academia vestra, Kalendis Augusti, ANNO
CIC ID CIII.*

DOM.

DOM. BAUDI
ORATIO
AUSPICALIS

In C. Plinii Panegyricum,

Publicis lectionibus pramissa

ANNO MDLXIII.

Vi ex hoc loco primum verba faciunt, solent in auspicio orationis quædam præfari unde sibi benevolentiam & audientiam concilient, idque dum se directo limite assequi posse diffidunt, interdum fræna laxant ingenio & liberius exspatiantur à scopo susceptæ professionis; ita tamen ut tum maxime rectum iter insistant cum à via digredi videntur. Dicunt enim ea quæ consentanea sunt cum officio probitatis ac modestiæ, cum ratione loci ac temporis, cum fructu & delectatione auditorum. Quod quidem institutum etsi vehementer approbo, tamen dignus hoc amplissimo confessu conspectuique vestro fore arbitror, si secutus fuero disciplinam, & auctoritatem Areopagitarum: apud quos olim lege sancitum erat μηδ' ἐν ἐξέσιναι λέγειν ἔξω τοῦ ἀρχαίου, ne quid fas esset dicere quod ad rem & propositum non attineret. In hanc sententiam eo propensius adducor, quod quacunque animo & cogitatione convertor, tanta dicendi seges & materia subnascitur, ut vix meditando explicare possim, quid primum, quid posterius, quid denique disserendum esse videatur. Novam itaque patior ex ingenti copia penuriam ac difficultatem

ratem, adfertque nobis multiplex turba dubiam & ancipitem eorum deligendi. Suscepimus enim ex clarissimorum Curatorum & Senatus Academici sententia exponendam studiosæ Iuventuti Panegyricam Orationem à disertissimo felicissimi seculi Oratore dictam laudatissimo Cæsarum Trajano: in qua sub specie gratiarum agendarum commemorantur omnes laudes atque virtutes quæ cadere possunt in summum principem

ἡ λαοί τ' ἀνιστρέφα). Ἐπὶ πάντε μάλιστα.

Hoc genus argumenti cum à compluribus tentatum, tum magno cum successu à Xenophonte pertractatum esse non diffitemur in Institutione Cyri Persarum Regis: quos libros (ut author est Cicero in epistola verè principe ad Quintum fratrem) magnus ille Scipio Africanus nunquam de manibus ponere solebat. Sed quanto præstabilius est veritas fictione, vivens & spirans imago rebus fictis atque adumbratis, tanto Plinii nostri monumentum antistat Græco scriptori, qui vitam & actiones Cyri sui non ad historicam fidem exegit, sed ad effigiem iusti, & omnibus numeris abfoluti Imperatoris: qui cum ad ejus votum & subtile iudicium auspium in cœtibus humanis existeret, mente & cogitatione imaginatus est, quem posteris oratione delineavit. Noster autem etsi gratiæ nonnihil largitur, ac stili ubertate licentius interdum luxuriat in tam patenti campo, tam plausible argumento: tamen à fide & veritate non discedit, ut verè dicturus esse videar, neminem hodie exstare historicum, quantanti Principis res gestas fidelius & curatius posteritati consecraverit, saltem ad tertium usque Trajani consulatum, quo tempore, ut ex probabilibus conjecturis colligitur, hæc Oratio recitata fuit. Atque utinam eadem curiosa felicitate pertexuisset universam illius Herois historiam; haberet sane posteritas unde solari posset jacturam tot auctorum, qui in eam eorum incubuerunt. De quibus neutram in partem pronuntiare liquet, quia vel sæculi fato, vel

ho mi-

hominum vitio nihil ex iis præter desiderium ad nostram ætatem permanavit. Cui damno ac dispendio forte causam præbuit inofficiosa sedulitas istorum, qui malo publico literarum redegerunt in compendia legitimos rerum maximarum scriptores ut alienam negligentiam diligentia sua exedificarent. Sed penes quoscunque tandem culpa sit, ad nos certe mali labes, & injuriæ pœna redundavit. Quanquam autem merito tantum detrimentum ad publicas calamitates referri potest, tamen cum tristes querimoniz nihil proficiant, optimum factu videtur ut saltem utamur paratis. Ne de cæteris loquar, in hoc unico Plinii Panegyrico plura deprehendemus, quam quæ vel excellentissimi Principes imitatione consequi potuerunt. Ac licet hoc scriptionis genus potissimum inservire videatur usibus eorum; qui sedent ab gubernacula regnorum aut rerum publicarum: tamen non deest hic mediæ fortis hominibus, quod usu suum fecisse magna cum laude lætari possint. Non enim contentus est noster Plinius ire per summa fastigia publicorum operum, quæ plerumque ad famam & ostentationem diriguntur: verum etiam descendit ad domesticos mores, ad interiorem disciplinam, & quotidianæ vitæ consuetudinem, quæ quale cujusque ingenium sit maximè declarant. Neque enim clarorum virorum gloria fructu tantum amplitudinis, & honorum splendore metienda est, sed multo magis æquabili & uniformi morum tenore, qui clarius elucet in recessu familiari, intra privatos Lares, & Vestæ penetralia, quam in luce gentium, in oculis hominum, in celebritate provinciarum. Hic enim reges ac terrarum domini populo & scenæ famulantur, atque, ut eleganter ait Petronius, cum universo orbe exercent histrioniam. Vbi vero secreti licentiam nacti sunt, suis moribus vivuat, suo ingenio utuntur, ac personam deponunt; veluti Lamiæ solent exemptiles oculos recondere, postquam domum reverterunt. Quapropter si recta

affirmatione viros illustres arbitrari velimus, seponenda est illa fortunæ pompa, quæ iudicio præ nimia luce caliginem offundit. Intus & apud se considerandi sunt, velo, ut ajunt, levato, cum locus aut tempus non patitur ut se componant ad simulandum. Nihil æque virtutis dignitatem adulterat, quam ambitio, & pruritus ille gloriæ; quem tamen affectum, seu potius morbum ægre adduci possunt ut ejurent, etiam qui sapientiæ studium profitentur. Nullum autem evidentius signum est, unde perspicui possit, utrum actiones enascantur è solido mentis penetrati, an ab inani affectatione, quam si publice privatimque, domi forisque eadem vivendi disciplina servetur. Porro minime vituperanda fuit Plinii nostri munificentia, si plusculum etiam quam concedit veritas indulgit, & fasces Consulares comiter submisit magno huic Dictatori, cujus dirione ac dominatu prope tota tellus habitabilis tenebatur. Nunquam enim Imperii Romani limites latius propagati sunt, quam imperante Trajano. Fidei & veritati inprimis litandum censeo, sed in magnis exemplis interdum laudabilis & honesta hallucinatio est, si leges historiæ paulum negligantur. Cum publica utilitas, & populi salus suprema lex sit, ita statuendum est salvis auspiciis ea geri quæ pro reipublicæ commodo geruntur: dum tamen hæc præscriptio, & hæc aurea mediocritas teneatur, ne quid contra Iustitiæ numen, & rectam conscientiam fiat. Etenim si nobiles equi plausum cervicis amant, & blandis magistrorum vocibus mirifice latari solent, quidni fas sit molli quodam palpo tractare Regum & Imperatorum ingenia, quorum potestas in terris proxime ad Dei immortalis numen & majestatem accedit? Quemadmodum degener & servile probum adulationis erga malos & instabiles, si à volentibus suscipitur, minime ferendam pravitatem arguit; si ab invitis per metum exprimitur, aut veniam, aut miserationem meretur: ita iusta reprehensione caret, imo laude
non

non caret orationis comitas quæ bonis & moderatis principibus paulo eumulatione mensura laudes suas admetitur. Nam hæc bono more, bono fine concepta benignitas generosis mentibus honestum ardorem addit, ut quales fama & sermonibus prædicantur, tales re & factis appareant. tum autem secuturi principes sub exemplo (quod est efficacissimum docendi genus) admonentur, quales esse debeant. Hæc vero utilitas tanta est, ut vix ulla uberior dici aut excogitari possit. Nam si præclarum & salutare munus administrat, qui privatis hominibus normam præscribit, quo pacto vitam instituere oporteat: quanto magnificentius de genere humano meretur, qui rerum humanarum moderatoribus & arbitris velut è specula signum extollit, quo duce ad immortalē gloriam niti, & ad solidam conscientię voluptatem aspirare possint? Socrates, vir admirandus in quantum ipsa virtus intelligi potest, omne laudis & voti punctum sese tulisse arbitrabatur, si quæcunque suada vel arte consecutus esset, ut homines ad virtutem capeffendam excitarentur: idem longe meliori jure dici potest, si quis amore honestatis, & odio turpitudinis inflammet eos, quorum nutu & exemplo mentes ac mores civitatum gubernantur. Principes dico, quorum sive labes sive laudes à reip. vel salute, vel eversione sejungi non possunt, qui qualemcunque famam meruerint, magnam oppido sunt habituri. Quocirca rem eximiam laudis & artis aggreditur, quicumque tales per hunc vitæ circum ad candidam publici boni metam inoffenso cursu perducere conatur: sed aberrabit à portu nisi velificationem obliquet. Flexu, inquam, opus est, ut propositum finem assequatur. Nam populo quidem & subditis multa facilem & expeditam viam ad recta studia commonstrant. Primum à voluptatibus & deliciis procul habentur, quæ blanda quadam vi perstringunt ingeniorum aciem, & industriæ nervos elidunt. Deinde consiliis amicorū regi possunt, etiam liberis objur-
gationibus corripi, sicubi eos officii capiat oblivio.

Postremo, si licentius ruant, jura judiciorumque in medio posita sunt, & leges quibus intra gyrum obedientiae coercerantur. Principibus autem, quorum maxima ratio haberi debet, ea copia non suppetit. Diminutionem eam majestatis credunt, si legum potestati sese subjiciant. Consilium autem dare iis qui in excelsa aetate agunt, prorsus est, ut vaser Flaccus monet, periculosum plenum opus alex: multo magis arrogans & onerosum videtur, si quis hoc sibi sumat, ut eos praeceptis instruat, & ad officii munus conformare velit. Non enim dignum regali fastigio arbitrantur, ad praescriptum cujusquam hominis vitam moderari, quibus vitiosa libido sua facit auspiciū, & voluntas pro omni ratione dominatur. Quod si qui sunt paulo tractabiliore ingenio, tamen ne ii quidem aequo animo doctorem aut monitorem ferre possunt. Adeo agnatum est praepotentibus vitium detrectatio dedignatioque parendi. Quod recte atque ordine reipub. gerunt, id omne sapientiae ac felicitatis suae acceptum ferri cupiunt, nec partem ejus gloriae cum ullo mortalium communicare dignantur. Tamen si quisquam indiget multis & magnis adiutoribus ad gubernandam fortunae suae molem, certe in eo censu principes potissimum censeri debent, nec ullum certius bonae mentis specimen edere possunt, quam si viros vita & fama probatos illustri gratia complectantur, opibus augeant, honore ac dignitatibus extollant. Atqui nullius rei penuria magis affligantur quam fidelium administratorum. Amicitia sane, praecipuum humanae societatis bonum, & maxime necessaria vitae suppellex in magnatum palatiis haud facile comparet. Nam propter augustam eorum dignitatem, & magis propter insitam summis potestatibus superbiam, paucis ad interiorum eorum notitiam aditus patet: quibus autem ea fors vel fato, vel arte obtingit, hi potius Alexandri purpuram, quam ipsi venerantur: omniaque magis ad gratiam, aut eorum modi sui rationem referunt, quam ad imperantis utili-

utilitatem. Cujus pravitatis culpa magnam partem hæret in ipsis Principibus, quorum mentes vel imperii licentia fascinatæ, vel assiduus assentationibus occorcatæ vix cuiquam concedunt, ut quæ velit, sentire; quæ sentiat, libere effari possit. Non est itaque mirum, si deest qui verum dicat iis, qui veram vocem audire dedignantur. Nec hoc sine stat malum. nam si replicemus annalium memorias, videbimus multis exitio constitisse libertatem bene suadendi: contra adulatio erga quemcunque principem ut sine affectu, ita fere sine periculo transigitur. Interim hoc dulce venenum, hæc blanda peffis, hoc crudele gaudium certam perniciem adfert maximis regibus, quorum opes sæpius adulatosum pellaces blanditiæ, quam hostiles copię subvertunt: nec quidquam imperatore miserior est apud quem vera reticentur. Iulianus cætera vir egregius & laudabilis, nisi quod ob scelus desertæ fidei Christianæ foedum Apostatæ nomen ad posteros transmisit, is cum à purpuratis aulæ mancipiis insigni laude celebraretur, quod jus cuique suum æqualiter divideret, cordatè admodum respondit: Enim vero, inquit, exultarem his vocibus, si ab iis proficiscerentur, quibus integrum esset actiones meas culpæ sicubi hallucinare, & ab officii religione desisterem. Ab hac mente eximius Arragonum Rex Alphonsus dicere solitus erat, nullos Principi consiliarios utiliores esse quam mortuos. nimirum libros sapientum innuebat, & mutos rerum magistros, qui immunes à favore, à frigore, sine spe, sine metu puram & incorruptam veritatem æquè pauperibus æquè locupletibus edifferent. Scite & facete Carneades agebat, filios Regum nihil recte doceri extra univærsam artem equitandi: quod in cæteris exercitationibus omnes ultro palmam illis deferunt: at succussator equus, insolens aulicarum artium, nullum discrimen statuit inter Iros & Bellerophonas. Ita sane est, ex illa ingenti turba hominum qui penetrant aulas & limina regum, vix unus aut

alter est (& nimium dixi) qui fortiter Cæsarem amet , qui ex animo ipsi velit , ac non temporis causa dissimulet. Plerique vultum è vultu comparant, & mores effingunt ad alienæ voluntatis conjecturam. tum , quod maxime perniciosum & capitale est , nulli jactantius fidem ostentant , quam qui opere deseruntur. Longe enim ingeniosior est ad excogitandum assentatio quam sincerus affectus , simulatio quam nuda simplicitas , servitus quam ingenua libertas. His incommodis non aliunde præsentior medicina speranda est , quam ab exquisita institutione, vel ab heroica natura, qualem in Trajano fuisse apparet, & magis deinceps apparebit, ubi in rem præsentem veniemus, ac sigillatim explicabimus, quæ hac præclara oratione continentur : in qua (sicut ante diximus) titulo tenus gratiæ aguntur à Consule Plinio ex decreto Senatûs, sed scopus & mens recitationis fuit ut Imperatori virtutes suæ veris laudibus commendarentur. Hoc idem propositum fuit Senecæ in eximiis libris de Clementia , quos Neroni sese dicasse profitetur, ut, inquit, vice speculi fungerer, & te tibi ostenderem perventurum ad voluptatem maximam omnium. Uterque igitur, & Plinius noster, & Seneca laudabili instituto, consimili etiam artificio usi sunt ad conciliandum sibi favorem apud suos, dum quisque pro sua parte conatus est exhibere ob oculos vivam virtutis effigiem , in qua velut in speculo sese possent agnoscere , & bona sua contemplari. Quæ quidem voluptas summa est apud animum recte sibi conscium. Quanquam enim gloria sequi, non ambiri debet ; & ipsa virtus satis amplum sibi theatrum est , nec ullam extra se mercedem quaerit: tamen laus grato & libenti animo amplectenda est, cum ultro se fruendam præbet : nec à benigno censore culpari potest dictum Hæctoris apud veterem Poëtam:

Latus sum laudari abs te pater laudato viro.

Cyrus apud Xenophontem memorat , eosdem labores non æque graves & molestos accidere Imperatori

peratori ac militibus, ἐπιχειρῶν γὰρ ἡ πρῶτη τῶν
 πόντος, mitigat honor & edulcat labores. Ideo et-
 iam existimaverim non sine numine vitam, & a-
 ctiones principum in conspicuo, & illustri loco
 sitas esse, ut si eos honestatis pulchritudo ad recte
 faciendum non alliceret, infamiae pudor, & hono-
 ris, ut sic dixerim, sufflamen à maleficio retarda-
 ret. Nemo nisi qui à naturali lege descivit, & om-
 nem verecundiam penitus exuit, tam aperte
 simpliciterque malus est, quin latebras flagitio
 quærat: id proclive est iis quos fortunæ humilitas
 & fama obscura recondit.

at magnatum vitia non magis latere possunt, quam
 notabilis verruca seu navus in facie, quocirca glo-
 riosa servitus, & honorifica necessitas illis in-
 cumbit, ut tanto diligentius vivendum habeant,
 si non ob reverentiam bonæ conscientiae, saltem
 ob curam colligendæ existimationis, & promeren-
 dæ posteritatis. Cæterum longe dispar eventus in
 Nerone, longe dispar in Trajano fuit. Nam Tra-
 janus ad extremum in suscepto veræ gloriæ curri-
 culo constanter perseveravit. Nero omnibus fla-
 gitiiis sacrum caput devinxit, & super matricidium
 doctoris atque educatoris sui cæde sese contami-
 navit, ut nomen ipsum Neronis, non amplius ho-
 minis, sed monstri, sed piaculi titulus esse videa-
 tur. Cujus tantæ commutationis ac diversitatis
 hanc intimam causam fuisse opinor, quod in Tra-
 jano naturalis quædam ingenii bonitas & inaffe-
 ctata virtutis indoles vigeat, quam penitus insi-
 tam, & altissimis defixam radicibus, nulla vis de
 statu movere, nulla honoris aura labefactare va-
 luit. in Nerone contra fucus, & simulatio reside-
 bat, vel certe semina illa virtutum erant veluti
 sparsa summo, nec satis subactis mentis solo, ut ad
 solidam frugem, & justam maturitatem effloresce-
 re non potuerint. Nisi forsitan hæc imperii condi-
 tio & natura est, ut etiam rectissimas mentes à vir-
 tute detorqueat: quandoquidem plurimi cum e-
 gregiam sui spem & magnificam expectationem

concitassent, tamen vi dominationis, & fortunæ indulgentia corrupti sunt. nec soli Galbæ competit elogium Cornelianum, ut imperio digni videantur, nisi imperassent. Videlicet arduum & immensum opus est, sui modum tenere, & eluctari ad verum decus, per tot bonæ mentis impedimenta, quæ principibus viris obijciuntur. Felicitas enim, & obsequia faventis Fortunæ totum hominem acius excutit, quam adversa casuum. nam contra miseras & ærumnas, quæ gladiatoria impressione nos invadunt, tanquam adversus legitimum hostem comparat se animus ad resistendum: secundæ res autem præ se ferunt gratiosum & amabilem vultum, ac specie juvandi per cuniculos oppugnant, & è præsidio dejiciunt augustam illam rationem, quæ dux atque imperatrix vitæ mortaliū esse gloriatur. Maximus prudentiæ magister, & sincerus humanarum actionum arbiter Tacitus non sine gravi causa demiratur, cur cum Tiberius judicio abundaret si quisquam homo, cum esset instructus optimis artibus ac disciplinis, nec ignoraret quæ fama clementiam sequeretur, tamen animum ad omne crudelitatis genus applicarit. Proponit hunc nodum sagacissimus scriptor, nec solvit. Certe monstri instar videtur: præsertim cum ratio & exempla doceant, justitiam, probitatem, clementiam aliasque virtutes non tantum ornamenta regis majestatis esse: verum etiam imperii tutelam in iis consistere, robur & fundamentum stabilitatis; nec diurnare potest ulla vis aut potestas, nisi eam recta mens, recta ratio temperet atque moderetur. Possem ad testimonium citare tragicos exitus multorum tyrannorum, quos à publicis cervicibus immania facta sua depulerunt: sed vix ullum splendidius exemplum ab omni vetustatis memoria produci potest, quam horum duorum quos modo nominavi, Neronis atque Tiberii. Nero cum esset à Senatu hostis judicatus, missi sunt qui hominem investigarent, ut more majorum plecteretur: interrogavit quodnam id esset
genus

genus poenæ, cumque comperisset, nudi hominis
 cervicem inferi furcæ, corpus ad necem usque vir-
 gis cædi, conterritus atrocitate supplicii, quæ sivit,
 nec reperire potuit cujus manu interficeretur: ita-
 que in has voces desperabundus erupit. Ergo ego
 nec amicum habeo, nec inimicum. Quid Tiberius?
 fatin parum visus est malorum summam prosteri,
 cum epistolam ad Senatum misit, cujus hoc erat
 ferale principium: Quid scribam vobis P. C. aut
 quomodo scribam, aut quid omnino non scribam
 hoc tempore? Dii me deæque pejus perdant quam
 cotidie perire sentio, si scio. Hi vere sunt cruci-
 atus animorum, hic ille domesticus exercitor, &
 internus carnifex, qui surdo verberare, qui disis an-
 goribus conscientiam exagitat, qui minutis istis
 bus ita cædit, ut se mori sentiant. Hæ sunt faces
 furiarum, quibuscum nullæ fidei, nulli unci aut
 equalei comparari possunt. Tamen cum intuemur
 in potentatus, & imperia quibus foris nitent, vix
 ratio impetrare potest ab humana vanitate, quin
 illos ad invidiam felices, ac fortunatos judicemus.
 Quod si ut mendicii vulnera sua detegunt ad elici-
 endam plebeculæ misericordiam, ita Megistanes
 & Satrapæ palam oculis hominum exponerent
 curas atque sollicitudines, quibus sine missione
 inquietantur, non possemus abunde miserari, quos
 tantopere mirari non abstinemus. Sed quo dete-
 stator est & vita & memoria istorum Pelopida-
 zum; hoc acceptior, imo venerabilior esse debet
 virtus ac moderatio laudatorum Principum, inter
 quos noster Trajanus, ut ethnicus homo, consen-
 tiente gentium fama, principem locum sibi ven-
 dicat. De cujus præstantissimis in omni genere
 virtutibus quoniam sæpe dabitur dicendi locus,
 nihil in præsentia dicam amplius, sed ad vos ora-
 tionem convertam, Viri Illustres, qui extra ordi-
 nem hæc nostra initia vestro auspiciatissimo con-
 spectu rite secundare dignati estis. Mos haudqua-
 quam reprehendendus admonebat, ut vocis suf-
 fragio testater, quo honore, qua observantia vir-
 tutes

tutes vestras colam: eo etiam nec elementer rapiebat & officii ratio, & ingenuus animi ardor: sed huic meæ voluntati partim pudor & modestia vestra intercedit, partim imbecillitatis meæ conscientia. Tantum enim abest ut quidquam adstruere possim vestris laudibus, ut potius multum de cumulo dempturus sim, si eas partes attentavero. Simul etiam veritus sum, ne gratiæ condonare viderer, quod liquidæ veritati tribueretur. Tutius igitur & religiosius fuerit, si honore silentii suppressam, quod voce & stylo resignare non audeo, ad exemplum ingeniosi pictoris qui velo inumbravit, quod penicillo exprimi posse desperabat. Quod tamen & sine offensa pudoris vestri facere licet, & sine ingrati animi nota omitti non decet, humanitati vestræ gratias habeo quam possum maximas, quod seria vestra ludo nostro posthabere non horrueritis. omni studio ac diligentia enitar, ne hominī parum grato ac memori hic honos habitus esse videatur. vobis autem lectissimi Iuvenes, qui frequentes huc convenistis, eum me publice privatimque probabo, ut nullo tempore vestris honestissimis studiis & præclaris conatibus labor & industria nostra defuisse comperiatur.

D O M.

DOM. BAVDI ORATIO

Sub Persona Illustrissimorum

BELGII ORDINVM

*Ad potentissimum Britanniarum Regem
IACOBVM I. Fidei defensorem, de non
inueniendo fœdere cum Hispano.*

CLCICIT.

ET si Deo freti nunquam dubitandum existimavimus, Auguste Rex, quin suo tempore Majestati tuæ proclivis aditus pateret ad illud sublime fastigium, cui te nascendi fors & necessitudo sanguinis, æterna regni lex, suprema populi salus, favor bonorum omnium & heroicæ virtutes tuæ destinaverunt: tamen majus est omni gratulatione miraculum celestis providentiæ, quæ divinam hanc mentem inspiravit ingenti Elizabethæ, ut excedens è terris oraculo novissimæ vocis, te sibi successorem pronunciaret. Cum enim omnium seculorum illustrissima Heroïna nihil populo suo majus ac melius legare posset, quam idoneum curarum imperiiq; hæredem, non sine occulta factorum potestate reservatum est ultimo actui maximum opus, ne quid deinceps humanum post immortale beneficium interveniret. Quis etiam nisi Numinis ac religionis contemptor cœlo non imputet tantam illam omnium generum atque ordinum consensum, qua suffragante felicibus auspiciis ad imperium pervenisti? Quamquam enim justitia rerum humanarum divinarumque regina stabat à partibus

tibus tuis, teque velut sacra via ducebat in Capitolium, & arcem ipsam regis, ut ruina non esset opus: tamen lugubribus priorum temporum exemplis conterriti, ut est ingenium sollicitudinis, non minus augurabamur animo, quantum tali tempore factiosis conatibus improbe cupiditatis liceat, quam quod naturæ & meritis elargiri conveniret. Nunc optime & ex voto communi litem hanc decidit æternus ille arbiter, qui supra nos negotium curat, cui proinde gratias immortales & habemus & agimus, cumque ex intimis sensibus precamur, ut inoffenso tenore foelicitatis omnia porro consilia, dicta, facta tua rite moderari ac secundare dignetur. Verum huic immenso honori magnum onus oppido, magna moles ac negotiorum vis incumbet, præsertim sub initia principatus, in quo cum explere omnium desideria nec possis, nec velle debeas, ea tamen servanda est in delectu commoditas, & morum comitas, ne quisquam bonus à vultu & sermone principis tristior recessisse queratur. Arduum sane opus & unice dignum tua excelsa indole, quam mediocres curæ nec decern, nec tangunt. Non est nostri muneris, aut pudoris, consilium dare tanto Regi, cujus eximias animi doctrinæque dotes religiose veneramur; omnem hanc curam providæ menti tuæ relinquemus, eorumque fidei ac religioni, quibus dignitas ac spectata virtus tribuit, ut in partem laborum tuorum advocari mereantur. Cæterum quoniam prælagit nobis animus non de fore, qui vel insincero affectu, vel specioso obtentu Majestatem tuam inclinare conabuntur ad foedus ineundum cum Hispanis, publica fides & officium legationis has nobis partes imponit, ut breviter meditationi tuæ subjiciamus summa rerum capita, quæ verisimili conjectura putamus in hanc sententiam adferri posse. Si apud ignarum status & rerum nostrarum verba faceremus, jam inde à primordio constabiliendum esset totius causæ fundamentum, & altius repetenda origo belli contra Regem Hispaniarum suscepta

cepti: sed nemo erit (quomodo nobis persuademus) qui tam intemperanter abuti aufit patientia tuarum auriarum; ut in dubium vocet æquitatem armorum, quæ sub auspicio legitimi magistratus pro salute patriæ, pro statu libertatis, pro tutela vitæ, pro redimendo sanguine sumpsumus, contra violentiam impotentissimi dominatus. Nam (ut religionis negotium in præsentia seponamus) quænam iustior belligerandi causa existere potest, apud homines indole & forte liberos, quam pro capite dimicare, quam injustæ servitutis depulsio, quæ generosis pectoribus omni morte gravior esse debet? Nec tamen ad ista extrema necessariæ defensionis subsidia confugimus, nisi postquam omnibus frustra consumptis remediis, malo defatigata patientia, nullum aliud incolumitatis asylum invenit, quam ut vim vi, vel potius intolerabilem sævitiam adversa virtute propulsaret. At vero subditis obsequii gloria sufficit, nec illis ultra quidquam conceditur, quam ut votis optare possint bonos principes, tolerare autem oportet, qualescunque contingunt. Vltro assentimur, atque ideo privatis hominibus nihil præter obedientiæ ac tolerantiae scutum relinquimus, absit ut gladium furioso demus, & rebellandi jus largiamur belluæ isti multorum capitem; cui quælibet mortis conditio potius eligenda est, & præbendæ fortiter cervices, quam ut in legitimos rectores insurgere moliantur. Hæc nostra mens & ratio est: Nihil enim reip. perniciosius arbitramur, quam temeritatem imperitiæ multitudinis instrui ad contumaciam & dedignationem parendi; quibus vitiis satia ab ingenio imbuta est, ac sæpe immodico cupidine libertatis, & odio adversus imperantes licentius evagatur, quam ut vel lege, vel more sese coerceri patiatur. Verum ejusmodi tabes non cadit in causam nostram. Non enim sponte, sed ultimæ necessitatis impulsu, non privato consilio, sed auctoritate publica, non contemptu majestatis sed detestatione tyrannidis, non inconspecta temeritate.

sed

sed sacrosanctis legibus armati, sub fortissimis heroibus ac propugnatoribus patriæ processimus in Martium campum, ad obsistendum non Regi, sed Duci, sed Comiti, fiduciaria dignitate ac potestate prædito, qui pactis conventis ita circumscribitur, ut si ab officii religione descendat, & promissi fidem fallat, nec ad sanitatem ulla medela revocari queat. Ordinum sit providere, ne quid detrimenti resp. capiat. Hujus juris veritas pene totius mundi judicio ac testimonio comprobata, longiorem orationem non desiderat: utique pro tribunali tuo, qui causæ nostræ justitiam non simplici vocis approbatione, sed insigni laude magnanimitatis cohonestare consuevisti. Quoniam apud optimum Regem de longè dissimillimo loquimur, majorem cum fiducia veram vocem effabimur. Quam multa, quam diu perpeffi sumus, quæ in libero statu toleranda non erant! Quam ægre, quam sero tandem telum decretorium strinximus, ut verbo & stylo judicaretur hostis, qui re & factis jam pridem non solum hostilem animum, sed immanem tyrannidem adversus nos exercuerat! Quis enim ignorat quantas strages Dux Albanus ediderit, illud infandum caput, illud tuncstum & importunum animal, ex omni scelerum colluvione concretum, qui Belgiam rapinis exhaustit, qui florem nobilitatis gladio carnificum crudelissime subiecit, qui cuncta ferro, flamma, terrore, luctu & innocentium sanguine foedavit? Quod si quis Regem Philippum hujus atrocitatis infamia purgare conatur, is aut insigni malitia peccat, aut in aperto errore versatur. Si non aliud, eventus ipse tam frigidum schema satis confutat, nam pro Deum immortalem! quæ tandem animadversio secuta est? quibus inferiis Rex justus & misericors mortuorum injuriæ parentavit? nonne decuit talium nozarum caput noxæ dedi ac veluti piacularem victimam odio publico, divisque manibus immolari? plane contra evenit, nec tantum impunitate donatus est, postquam è provincia decessit, sed auctus præmiis

præmiis & honoribus , quasi re bene gesta in flagranti gratia fuit scelus hominis , in quem si omnia poenarum exempla statuta fuissent, nemo foret tam levis ac remissus quæsitör, qui non graviora promeritum esse fateatur. Quin etiam idem iste veteranus lanista , cum jam capularis ætas tot emeritis stipendiis rudem efflagitaret , nec quicquam addiposse videretur ad summam flagitiorum, quibus se per omne tempus ætatis turpiter contaminaverat , tamen ne desidia perderet consuetudinem pessima quæque facinora perpetrandi, nihil causatus est, quominus in extrema senectute mentem manumque manciparet ambitioni & iniustitiæ Regis , in invadenda & subjuganda Lusitania. Successerunt alii ejusdem cohortis atque gentis, quorum improbitas quominus eruperit in tantam pestem atque perniciem , partim oportuna morte subtrahiti sunt , partim compertis fraudibus atque insidiis oppressi , priusquam interioris aulæ mandata & secretas cogitationes exequi possent. Quamvis autem artifices Philippi magis pellucebant , quam ut cordato cuipiam fucum facerent; tamen cum utilissimum ad spem compositionis esset, si non intelligerentur, dissimulatione graves injurias , patientia savissimas acerbitates concoximus : & ut infensum Principem omni testificatione devotionis atque observantiæ permulceremus, quoad per ejus mores licuit ; cuncta publice sub nomine regis administrabantur: donec lenibus fomentis morbum asperari sensimus, cui mederi conabamur. Hac media & molli via nobis auctoritatem demi, fiduciam hostibus crescere , amicorum animos debilitari. Quocirca potentioribus remediis agendum viris fortibus , & miseris unam sperandam salutem , si palam levato velo in causam descenderetur. Tandem igitur , cogente ineluctabili telo necessitatis ventum est ad sacram anchoram , decreveruntque Amplissimi Ordines quibus ea potestas lege ac more majorum permissa est , Hispanum iusto pioque duello persequendum & po-

& populum Regio sacramento solutum videri. Quod quidem fieri potuisse nemo privilegiorum nostrorum consultus negaverit, sed potius omnes temporum gnari, serius quam oportuit factum esse aut mirabuntur aut reprehendent. Hoc velut novissimo jactu cum omnis & spes & voluntas redeundi in gratiam præcisa esse videretur, tamen sapius quam ex usu erat, pacificationis palpo tacti sumus, non nescii quidem insidiarum, & quam fluxa vel nulla potius fides esset in Hispano. Sed tanti nobis emendum erat ultro decipi, ne quid inexpertum spe potiundæ pacis omisisse argueremur, tum quia sese huic negotiationi interponebant summæ viri totius Christianismi, quibus expediebat causæ nostræ rationem vel probari vel saltem constare. Nunc vero cum toties obhæserimus ad hæc Sirenium cantilenas, quis facilitatem nostram vecordis imprudentiæ non condemnet, si deinceps in eundem lapidem impingamus? itaque non injuria surdis auribus prætervehimur infames scopulos, & pejus omni Scylla vel Charybdi reformidamus blandam atque illecebrosam pestem. Quorsum enim alio spectaverunt tot infelicia tentamenta reconciliationis, nisi ut insidiosa mentio pacis, tanquam hamus in turbam mitteretur ad homines inescandos, & retundendam animorum alacritatem? Quid aliud specie & occasione talium induciarum fieri vidimus, quam adversarios temporibus insidiari, morasnectere, nobis rerum prosperè gerendarum oportunitates interea perire, vulgus ab impetu propugnandæ libertatis ad spem falsam fallacemque traduci, primariam nobilitatem largitionibus ac promissis labefactari, per sequestros pacis, vel potius emissarios Hispanicæ factionis complures sensim à causa dilabi, munitas urbes vi aut insidiis circumveniri, fideles rerum administratos, quibus publica salus innititur in odium & invidiam vocari, quod auream messem ex communibus miseriis meterent, quod imperii dulcedine supra modum latarentur, quod

inno-

immortale bellum cuperent, nec ullam spem ponerent nisi in rerum omnium desperatione, & quæ alia incentiva sunt ad conturbandam plebem, ne singula persequi necesse sit; in universum verè dicturi videmur, nunquam hostem æquè nobis fuisse metuendum, cum simpliciter & aperto Marte rem gereret, quam cum Palladis olivam manu prætenderet, magisque spes & opes nostras infortunio mactavit gannitus vulpis, quam fremor & rugitus leonis. Nec soli nos hisce veteratoriis artibus decepti sumus, sed eodem reti capta est prudentissima illa domina, cujus nunc secundissima inauguratione personam & Majestatem dignè tuearis. Quem enim fugit fortuna memorandi istius anni, quo Xerxes Iberus ardens immani furore atque ambitione, classibus maria constravit, armorum horrore gentes concussis, cælum ac terras minis territavit, totas denique regni vires copiasque congestit, ut in hanc tuam hæreditatem, in hanc inquam regiam, cui nunc feliciter insides, velut in vacuam possessionem, Marana lues effunderetur. Quis nescit optimam foeminarum Elisam pacificatoria legatione tantisper delinitam fuisse, dum summa vi Pygmalion totus erat in apparatu belli longe omnium formidolosissimi; bonus ille frater qui clementiæ suæ vitam sororis ascribit, si hoc est vitam dare, non eripere per summum nefas: sed quando à grassatore majus beneficium postulari non debet. Sit ita sane, quanquam intelligebat, si quæ patribus juxta & plebi ob familiæ dignitatem, ob innocentiam, ob admirandas virtutes, tanto favorabilior, quanto sævioribus incommodis conflictabatur, si talis tam tristi incendio conflagrasset, præsentiebat Philippus publicæ indignationis fulmen in se ruiturum: cui amolendo par futurus non esset, nisi frigidam suffunderet. Ergo pelli suæ timebat vulpecula, cum de alterius corio liberalis esse videbatur. Sed ut ad tam superbam classem revertamur, quid tam propius fuit, quam ut Britanni nec opinantes obruerentur,

rentur, quum fatalis quidam torpor ac stupor sic hominum sensus hebetasset, & (si dicere fas est) omnem sapientiam ex animo expectorasset, ut ipsa denique periculi præsentia compelli potuerint, non tam ad procurandum monstrum, quam ad ejurandam incredulitatem? nam quod ex tam ingenti discrimine servati sumus, ea laus cælesti potentia ac benignitati in solidum accepta ferri debet. Nihil sine sacrilegio mortalibus imputari potest. Deus ille exercituum, qui facit ventos Angelos suos spiritu oris minaces, istas copias difflavit. Fatum inquam, & publica felicitas horrendam cladem atque calamitatem averruncavit. Non frustra fortunam ejusce diei religiosa recordatione consecramus. Nam si justa æstimatione, si grato animo beneficium numinis interpretamur, omnes hoc munere salvi & superstites sumus. Ipse tu maxime Rex, quod vivis, quod regnas, id ex instinctu pietatis ad eandem summam referre non disconvenit. Cui enim dubium esse potest, quin ea diluvies regionem tuam inundatura fuisset, si Angliam absorpisset? nec vero hæc exprobratio hilum de cumulo laudum tuarum diruit, aut apicem Majestatis infringit. Quid enim vel ad famam honorificentius, vel ad conscientia solidam voluptatem exoptatius accidere potest Angustissimo Principi, quam si ex peculiaribus indiciis perspiciat, sui custodiam cælo quasi extra ordinem curæ fuisse: quocirca tam illustri documento divini favoris admonitus, nunquam tu quidem ô Rex nimium veneraberis venerabilem illam supremi patris indulgentiam: sed cum omnia ritè apud animum tuum serio perputabis, periculi magnitudo Majestatem ad præcavendam cohortari debet, non liberationis modus ad ingenerandam securitatem. Quæ miraculo divinitus eveniunt, imprudenter & cum periculo trahuntur in exemplum, nec humanam prudentiam ullo modo sufflaminare debent, imo tanto impensius enitendum est omni scientia & vigilantia, ne cælestium curam pro salute nostra excubantem, velut trans-

transfugæ partium segni secordia destituisse comperiamur. Non votis, (ait Historicus princeps Majestati tuæ perfamiliaris) neque suppliciis muliebribus auxilia deorum parantur, agendo, vigilando prospere omnia cedunt. Vidisti pene intra teli jactum quid machinata sit vasta & infinita cupiditas Philippi, qui adeo artem non occultat, ut palam gloriatur, & aperta prædicatione jactet, unum sibi orbem non sufficere. Si recte calculum ponas, lucro deputabis quantum animus spe & paratu complectebatur. Quid enim defuit ad tanti operis executionem, si ad humanæ rationis lancem momenta rerum consiliorumque ponderentur, nisi quod Deum ultorem habuit, cujus numen in consilium non adhibuerat, cujus assistricem Themis scelerata molitione violabat? Ex eo tempore quid accidit, quamobrem pax ulla cum hoste tam exitiabili, tam insatiabili sanciretur? Vtrumne opibus & potentia in tantum crevit, ut etiam ab invitis conditiones accipiendæ sint? an à paterna ambitione filius descivit, ut spes sit bona fide & æquis legibus cum eo foedus coagmentari posse? Quid si neutrum horum est, æqua tandem vel urgens necessitas cogit, vel inæstimabilis aliqua utilitas suadet, ut columnen illud ac propugnaculum regnorum & rerum publicarum convellatur, *nihil movere*? Ipsa cælo recepta mens Elizabethæ prudentiam & fidem tuam adjurat, per quadraginta quinque annorum continuam felicitatem, ne aliquando sinus obliquans cursum interrumpas tam prosperæ velificationis. Nemini unquam homini privato sua domus notior fuit, quam huic heroinæ status & universæ partes regni: Sexus ratio & utroque potentior indoles exculpta disciplinis humanioribus eam prono impetu ad studia pacis & otii pelliciebant, animus ab ipsa belli cogitatione penitus abhorrebat, vi & machinis opus erat, ad perrumpendum istud propositum & expugnandam obstinationem. Cogi debuit, coacta est gravibus patriæ periculis; mutatione temporum, laudabili conspiratione omnium,

Z

nium,

nium, qui temp. salvam cupiebant. Nihil in summa potestate regalius est, nihil in principatu beatius, quam sic cogi. Sed quemadmodum difficulter adduci potuit, ut Ianum aperiret, & in æde Bellonæ pedem figeret; ita postquam semel iustis vindictis initiari cæpta est, sine missione pugnandum existimavit. Cunctationem adferebat rei movendæ moles, constantiam perseverandi suavit & belli genus & hostis ingenium. Genus est ejusmodi, ô Rex, quod maxime animum tuum ad eandem voluntatem inflammare debet. Vertitur his salus & incolumitas fidelissimorum sociorum atque amicorum, qua causa vel una satis est ad promovendam Majestatem tuam, ne pati velis præpotentis & ambitiosissimi principis dominatum crescere per scelus & injurias cujusquam mortalium, nedum eorum, quibus subactis (quod Deus omen avertat) nolimus ominari quorsum res evasura sit. Iura majorum & privilegia defenduntur per cives ingenuos, qui se libertate & æquo gratia tua dignos judicant, quibus mortem oppetere honestius & optabilius quam succumbere tam intolerandæ servituti. Non enim justos Dominos gravamur: qui hac sola mercede, hoc precio & fide bellum gerimus, ut legibus regi & sub æquitatis imperio vivere possemus. Nomen nostrum è re natum indicat more & ordine civitates nostras gubernari, qua disciplina milites contineantur, nulli melius quam hosti quotidie periculum facienti, credendum est. Sed hæc etsi recte æstimantibus maximi momenti putanda sunt, tamen cum ad nos proprie pertineant, minus necessaria videri possent, quamobrem optime fundatas opes tuas & florentem fortunam tuam cum rationibus nostris non male quidem constitutis, sed tamen turbarum plenis, consociare velles, nisi arctior necessitudo accederet, quæ dubitationem tollit, quæ causam nostram à tua sejungi non sinit. Ecquid enim omnibus terris ac nationibus magis perspicuum est, quam Majestatem tuam communi vinculo ejusdem

ejusdem religionis nobiscum uniri? Quod etiam perillustri testimonio declarare dignatus es, cum eum nobis honorem habuisti, ut filium tuum primam illam spem tanti nominis, delicias & amorem populi, munimentum Augustæ domus, designatum principem juventutis, ingens regni pignus ac depositum, fidei nostræ concedideris, quo tempore per Baptismi sacramentum in Christi nomen & familiam adoptatus est. Cujus immensi gloriam muneris in præcipua parte scælicitatis nostræ deputamus. At judicio Hispanicæ inquisitionis, cujus nutu Philipporum mentes gubernantur, hoc crimen est ejusmodi, ut jam non sit integrum amplius deliberare. Pace Majestatis tuæ dixisse liceat, transfuga factus es, omnia juris commercia cum Philippo dirimisti, ex quo veram fidem amplexus es, ex quo Sathanæ & Latino ejus Angelo repudium renunciaisti. Nullo jure regnas, imo lucro vivis si Romanæ curiæ disciplinam nosti, si Pontificum infinitam potestatem vel potius sacrilegam tyrannidem non ignoras. Per Deum immortalem te obtestamur, ô Rex, feras æquo animo libertatem orationis, quæ magnanimos decet, quæ Majestati tuæ salutaris est, quam invicta vis veritatis extorquet, quam sine prævaricationis nota præterire non possumus. Omnes vident, omnes intelligunt, regna, potentatus, imperia per ludum & jocum velut pilas à Pontifice transcribi, quem ipsum Pontificem Philippus habet sub ictu, ut nihil soluto ac libero judicio facere audeat, omnia det adimatque Pontificis dictatoris nutu & arbitrato. Philippus huic præclaro titulo potissimam dominiorum partem debet, quibus tanto cum typho paginas farcit. Si Philippo dicit Pontificis autoritas, libido dominandi causam belli suggerit, hæc illi suprema lex est, qua autore nihil clausum aut obsignatum putat, unde absteineat manum. Hæc cum ita sint, hæc cum in oculis humani generis, in luce totius mundi gerantur, etiamne, non dicam de pace, verum de passione ulla cum

tali hoste tractanda cogitetur? Hic forte dicat aliquis, cingendus erit cautionum indagine, reprimendus validis conditionum habenis, ut etiamsi maxime cupiat, tamen exorbitare non possit. Imo malum bene positum sic maneat, cum nulla vis urgeat, cum de maligna voluntate constet, quorsum attinet ullis legibus aut passionibus implicari? Quid imprudentius fieri potest, quam si quis ultro & suo sibi jumento morbum accersat, ut postea sit remedio utendum? Postremo quibus nodis tenebitur Proteus, cum dicto citius elabatur? Nam ut omnes latebræ calumniarum intercludantur, nullis obicibus aut repagulis obserari potest latum & patens iter ad effugium per portam Synodi Constantiensis, ubi conceptissimis verbis statutum fuit, fidem hæreticis servari non oportere. Quod quidem non est appellandum mantile, quo leves noxiæ detergeantur, sed everriculum omnium maliciarum atque perfidiarum. Nec intra verba se continuerunt purpurati Busrides, sed illaudata facta decreto junxerunt, atque ejus auctoritatem duorum innocentissimorum hominum vivicomburio sancierunt. Huic tamen impurissimo gregi & conciliabulo, ut in capitali crudelitate ac perfidia fieri potest, gratias habere debemus, quod non contenti tam atroci supplicio publicis auctoritatibus edixerunt, quid in posterum super similibus negociis constituendum esse videretur. O florem sapientiz! ô sal mundi! ô ingenua prorsus ingenia; cum quibus sine omni cura & suspitione transigatur! qui ingenti calliditate & mirando mentis acumine modum invenerunt, ne quisquam nisi de facilitate sua conqueri possit, tametsi ab iis nefario scelere violetur. Quid istis pecudibus fiat, nisi concedatur ut summæ improbitatis odium summæ stultitiæ professione deprecantur? Nec prudentiam filiis tenebrarum defuisse credendum est, sed furis agitantibus suo sibi cauterio notam inusserunt, ut nequitiz titulus in fronte appareret, ne simplices animi dissimulationum involucris caperentur. Quis enim

enim talibus quicquam divini humanique juris credendum existimet, qui se fidem non servaturos domestico præconio consentitur? Ac ne quis fraudem hic aliquam subesse suspicetur, nusquam meliori fide versantur, quam in observatione turpissimi istius decreti. Vetera quidem sunt ista, sed quorum memoria recentibus exemplis cottidie renovatur, ut merito nunquam de manibus elabi debeat illud securitatis nostræ quasi fatale Palladium, nihil credere, omnia cavere. Stulti homines hanc nostram consultam rationem invidiosis nominibus deformant, sed sapiens hostis nihil æque reformidat atque istam Gorgona, cujus objectu fraudes suas omnes eludi & acumen obtundi serio lamentatur. Nihil vero nos terrent malignorū rumusculi, dum publicæ saluti consulamus. Vtinam vir abundans maximis laudibus Comes Egmondanus hoc olim diffidentiae telum arripuisset, cum ei à fonte prudentiæ principe Auriaco periculum prædiceretur? Viveret, aut certe fato suo vel gloriosa morte, non manu carnificis animam effudisset. Sed miser ille partim rerum gestarum amplitudine ac merito rum fiducia subnixus, partim sinistra quadâ æmulatione occæcatus, sen potius quia prævalebant fata consiliis, omnia Cassandræ repudiavit. Verum ista satis jam diu multumque defleta sunt, at nunc aurea nobis secula reducit Albertus, cui mens æqui servantissima, tum autem homo misericors & sacris initiatus immane quantum à crudelitate diffidet, qui haud ita pridem ne sanguis effunderetur, virgunculam sub terra vivam defodi caravit, damnatam pietatis crimine, quod mitiore piaculo lustrari non oportuit. O rem non solum visu miserandam sed etiam auditu! Si quo tempore non tantum utilis erat clementiæ fama novum imperium inchoanti, verum etiam necessaria simulatio ad obtruendum nobis palpū, nescivit uti foro, non potuit ad tempus versare naturam, & huc illuc torquere ac flectere, non potuit breves inducias vitiis pacisci, ne carceribus erumperent, nisi signo dato, nec

præcipiti festinatione spes consummandæ ultionis absumeretur. Quid cum facturum fuisse opinamur, si nos unquam delinificis dictis in potestatem suam redigere valuisset? At enim facilis jactura est vilissimi capitis, & fluctus in simpulo citemus, qui rem tantillam tam invidiose exaggeramus. O facti defensionem ipso facto magis inhumanam! Itane pusilla res videtur innocentem animulam condemnare, pro qua mundi Redemptor sanguinem effudit, quæ circumfert imaginem æterni creatoris!. Si domj non fuit, unde humanitatem discerent, audiant hominis profani non sententiam sed oraculum:

Nulla unquam de morte hominis cunctatio longa est.

Eo detestator est sævitia, quo minorem sæviendi materiam personæ humilitas sufficere videbatur; non quod jus violandum sit vel regni gratia, sed tamen judicio humanæ fragilitatis peccant excusati, qui non nisi Attalicis conditionibus & amplissimorum spe præmiorum ad maleficium impelluntur. Nec dubium est, quin si facta infecta fieri possint, Albertus magno emptum optaret, ne justissimam diffidentiae nostræ causam novo auctoramento cumulasset: non quod cum atrocis facti pudeat, sed pigat alieno tempore tam vili precio tantum invidiæ atque infamiæ conflatum fuisse. Ceterum ut credibile est, divina mens altior humanis consiliis mentem ejus hebetavit, cujus fortuna jam velut in fatali flexu est, & ad poenitentiae metam propelli videtur. Quantum temporis, quantas opes, quantum hominum frustra consumpsit in obsidione ignobilis oppiduli, cujus nomen vix fando noscebatur ante hanc expeditionem. At indiligenter hic versatus? Scilicet ubi famæ certamen cernitur, ubi fides in solidum periclitatur. Dum istic lento duello atteritur, aut cum Iunone sua frænum mordet, interea fulmen Martiale Mauritius noster animi gratia hostilem agrum otiose lustrat, urbes opere, natura, virisque

que validas obiter expugnat. Italici homines forte quod aërem Belgicum minus commode ferunt, aut desiderium patriæ diutius tolerare nequeunt, vel quod eos offendit rusticitas nostrorum Macedonum, quicquid tandem in causa sit, collegerunt sarcinulas & Archiduci valedixerunt. Ad hoc magna manus militum à castris ejus avulsa est, quos præclarus imperator non potuit aut præsentī pæna cohibere, aut conciliare beneficio. Minas inanes ventilavit, & brutum fulmen à Diali flamine missum ejaculatus est. Ajunt hebetes istos tam duro corio contextos esse, ut penetrare non potuerit. nunc diludia sunt, & quid in posterum ædiles edituri sint, hac æstare commodius apparebit. Porro complures apud hostem castris & signis nobiscum desident, qui votis & affectu partes nostras foveant. Plebs ad id miseriarum devenit, ut graviora putet quæ patitur, quam quæ deinceps timere possit. Nihil illis ad audendum nisi dux & author opus est. Nobilitatem etiam intrat dolor, & pertæsum est Hispanicæ servitutis. Quid enim plañius, quam imaginariæ cessionis fūco & magnificis pollicitationibus, quarum fructus & ratio non compareret, os sibi splendide sublitum fuisse; perjuriis enim ludit Albertus, etiam adversus domesticos fidei, segnius tamen quam socer Philippus, qui sanctum Patrem cum universo Cardinalium semiviro comitatu palam ludificatur, ubi ingens bolus & optimæ prædæ spes affulsit. Rem authorem habemus. Nonne contra sedis Apostolicæ sententiam interlocutoriam pendente litigio sibi per summam injuriam jus dixit, in usurpanda Lusitania? Nonne regnis Don Antonium indigne spoliavit, qui postmodo per multos annos incertis sedibus vagus, exul, extorris, alienæ opis indigus, triste spectaculum humanæ vicissitudinis & Hispanicæ crudelitatis præbuit; ac tandem tantum non fame miserrimo genere mortis extinctus, vitam exhalavit? Quid de florentissimis olim Arragonibus loquar, quos omni spe residuæ libertatis

everfos, partim suppliciis, partim acerbissima fer-
 vitude multavit? Quid de fortissimo Galliarum
 Rege, quem acerbissime bello persequi non desti-
 tit, postquam ejurata hzresi (ut isti vocant) sine-
 rum vas amplius incrustari non potuit, & sperio-
 sus ille cento religionis obtendi? Non est nostrum,
 qui nihil humani à nobis alienum putamus, in-
 sectari regum defunctorum miseras & rite con-
 ditos manes sollicitare, multo minus de miseri-
 cordia Dei aut salute cujusquam desperare: Verun-
 tamen ferunt Philippum cum jam fati dies adven-
 taret, cum internus ille carnifex surdo verbere
 & diris angoribus mentem excitam quatesaceret,
 cum standum sibi videret apud eum judicem cui
 nemo decoquit, nemo mentitur, ferunt eum uber-
 rime delamentatum, (ut de cæteris criminibus si-
 lentium sit) quod patrium regnum magni illius
 regis contra fas & æquum detinuerit. Quid tum
 postea filius, an exitu patris deterritus est, ne fa-
 cta vellet imitari? Minime vero gentium. Nam ut
 taciti prætereamus, quam indignis modis apud
 Hispanos ante biennium acceptus sit legatus Gal-
 liarum, cujus injuriæ memoria nequaquam exo-
 levit: unde tandem ex Ibericis officinis erupit an-
 dax inceptum Allobrogis, & conscelerata moli-
 tionis Bironis in caput Regis! Quamvis enim in
 utrumque caderent omnia quæ dici possunt de ho-
 minibus ambitu & amentia perditis, tamen ille
 quidem tela palam jaciebat, quæ clam submini-
 strabantur: huic nihil ad summam votorum dec-
 rat præter animum intelligentem & capacem ex-
 undantis fortunæ, nec tamen ita fuit vecors ut
 alio impulsu quam Philippeo protelo ad tam sce-
 lus immane præceps urgeri potuerit. Non pla-
 cuisset Pedemontana Danae Venerio isti nepotulo,
 nisi aureus imber à Iove Tagi in gremium deplu-
 isset. En istum fœdus! en sanctam fidem, jusque
 jurandum Iovis! en præclaram pacem! quam qui-
 dem omnia auguria & signa portendunt minime
 stabilem ac diuturnam fore, quæ jam factio ipso
 per

per Hispanum rupta sit, ad quam non est perven-
 rum fido consensu concentuque animorum, (quod
 est obses unicus & idoneus sponsor diuturnitatis)
 sed vi ac mole miserationum, necessitatibus tempo-
 rum, lassitudine deserviendi. Præterea quod hostem
 acre vellicat & rebus nostris grande momentum
 adfert, ista quidam Galli confederatio cum Hispano
 magnifice in speciem ostentatur, & ingenti ap-
 paratu celebrata est. Cæterum apud majestatem tu-
 am deponere licet, nec gloriari verebimur Henrici
 animum ad nos inclinare per expressiora benevo-
 lentia signa, quæ quo minus pompæ & externi
 splendoris præ se ferunt, eo magis ab animi indi-
 cio, & à solido affectu enascuntur, cujus rei indies
 plurima documenta seponimus. Idque Rex ipse
 (ut heroicum pectus decet) minime dissimulat.
 Nam quum Hispaniæ legatus exposculetur, mitti
 ad nos legatum, & rebelles (ut agebat) copiis opi-
 busque regiis juvari: enimvero negavit suæ esse
 fidei deserere tam fideles socios, qui sibi difficilli-
 mis temporibus non defuissent. Quo quidem per-
 honorifico testimonio satis declaravit, & quam
 nostra causa vellet & quid de summa re sentiret.
 Sed (ut ad præclaram progeniem Philippi redea-
 mus, unde sermo digressus est) non mirum si pa-
 trissat filius. Nam etiamsi natura & indole subor-
 natus esset ad omne laudis & virtutis exemplum,
 tamen in tanta colluvie vitiorum, per tot bonæ
 mentis impedimenta, non est ut eluctari possit
 ad ullam frugem. Necesse igitur habet cum in-
 sanientibus furere. quid enim proficeret dirigendo
 brachium contra prærapidum torrentem, cum
 nemo nesciat regi fere nihil istic relinqui præter
 evanidam aulae pompam & insignia majestatis
 præcipuam autem imperii vim, & nervos authori-
 tatis residere penes inquisitores? quibus succen-
 turiantur contubernales superstitionis novæ ac
 maleficæ, qui Christi nomen nimis humile & pro-
 vulgatum censuerunt, ut ejus sacramento authora-
 rentur, qui miris artibus ac præsigiis influunt in

animos plebeculæ, nec contenti popularibus auris, sobrii accedunt ad evertendam Remp. actu otiosis simillimi, secreta principum rimantur, intimæ semper admissionis apud Pontifices,

— *penetrant aulas & limina regum*

Omnibus infidi pariter, —

Vnius addicti jurare in verba Philippi.

Genus hominum efficâcis sane disciplinæ, & expediti admodum consilii, atque ideo in civitatibus impendio conservandum, ut contemptu mortis & constantiæ præceptis instruant iuventutem. quippe ex umbraculis scholarum proleſtare norunt adolescentulos, quorum manus ferulis calent, ut protinus in regni jugulum cultros defigant, ut quod armati exercitus nequeunt, defunctorio ictu à virgarum gymnasio transigatur. Cum talibus strumis & vomicis assiduum Majestati tuæ colluctamen erit si unquam Hispanus in fœderis societatem adſciſcatur. Habent enim in regno tuo suas manus & permultos fautores, quorum ut spes arrectæ sunt expectatione & cupiditate rerum novarum sub novo rege, ita animis concident, si Majestas tua regium nodum ruperit, & gravi editione decreverit, nihil in tantâ re movendum videri. Remissius agendo crescet indulgens sibi dirus hydrops, & surget in infinitum fiducia turbidorum hominum, postquam semel eam opinionem imbiberint, elementiam tuam suada vel precibus ad hæc partes inflecti posse. Si te civiles victoriæ præliorum exitu terminatæ; vi & armis induxissent in regnum, non esset incusandum quin multa præter animi sententiam indulgeri oporteret iis, quorum opera in bello fortis & fidelis enituiſſet. Nunc autem cum (ut sic dixerim) hæreditatem sine sacris adeptus sis, cum unanimi assensu certantibus, & clerus & nobilitas & populus, imperii clavum Majestati tuæ detulerit, quid minus expedit quam nullo motu concutere tam felicem statum? Qui in universum bona pacis ambicioſe dilaudant, magno conatu magnas nugas agunt.

agunt. Quid enim mediocri ingenio proclivius est quam oratione luxuriari, in tam patenti campo, in tam benigna materie? Natura & humanitas, ad hanc aurigatur: Dominus & Servator noster nihil præter pacem delectæ genti suæ legavit. hoc nomen utramque testamenti paginam facit. Non est hominis censu censendus qui bellum quam pacem præoptet, cui optio detur utrum velit. Dies citius quam oratio defecerit, si quæ de hac re dici possunt conemur exprimere. Sed quo plausibilis est nomen pacis, & res ipsa maxime salutaris, si fraus absit, hoc accuratius providere decet, ne frigidus anguis in herba lateat, ne sub levi marmore scorpius occulteretur. Quemadmodum toxica præsentius nocent cum admiscuntur vino, similiter nihil efficacius irrepat ad turbendam tranquillitatem publicam iis technis, quæ subdola specie popularitatis adblandiuntur. Pisciculi non caperentur hamo, nisi morsu escam appeterent, ita quasi colore & honestis nominibus vitia rerum obvolvuntur, ut mala merx reperiat emptorem. Consentimus ergo pacem omni laude dignam videri, sed eam pacem quæ nihil habeat insidiarum, quæ à servitute sejuncta sit, quæ salva dignitate, salvis legibus & incolumi more majorum fiat, postremo quæ per rerum naturam ullo modo stare possit. Hanc velis remisque persequimur, hujus incredibili desiderio flagramus, nec quicquam nobis optabilius unquam fuit, quam ut hoc incomparabili bono frui possemus. Verum enim vero, quæ pax nisi bello quovis asperior ferruminari potest cum publicis hostibus humani generis, qui fas omne gentium abrumpunt, qui legatos suppliciter pacem orantes, rapiunt ad supplicium aut veneno necant? sed hæc levia sunt apud Hispanos, qui nisi inaudita & incredibilia peccare noluunt. Hos loquor qui populosissimas gentes & latissimos orbis terrarum tractus immensis stragibus desolaverunt, qui reges potentissimos per omnia barbaræ diritatis cruciamenta excarnificatos truci-

daverunt, qui puerulos lactentes avulsos è gremio & supremo amplexu miserarum matrum scopulis & parietibus alliferunt, aut tremulos & adhuc spirantes eorum artus particulatim dissectos, canibus devorandos projecerunt. Nulla vox est, nulla virium & laterum contentio, quæ fando exæquare possit centesimam portionem scelerum, quibus hæc labes, hæc monstra, hæc prodigia, non ex hominum cæta sed ex naturæ finibus exterminanda, facerrimum caput alligaverunt. Et hæc prodita sunt annalium monumentis, ad sempiternam posteritatis memoriam per oculatos testes, per domesticos authores, per antistites sacrorum, & viros maxime spectabiles, quorum fides ne ab iis quidem qui talia patrarunt, in dubium vocatur. Cum hujusmodi furiis, cum tam immanibus be-luis quæ conditio pacis contrahi potest? imo quod humane sortis commercium intercedere debet? imo quod non capitale dissidium & inexpiabile bellum adversus eos consensu gentium atque terrarum suscipi oportet. Non evagabimur longius in hoc lugenti campo, ne majestati tuæ nimiam indignationem moveamus commemoratione tantarum feritatum, quibus ab orbe condito nihil unquam luctuosius sol aspexit. Nolumus universam gentem invidia horum criminum prægravare. Ne Regem quidem ipsum aut majores ejus tam ab omni humanitate derelictos fuisse censemus, ut ista scelera vel fieri voluerint, vel facta comprobarint. Nihil de crudelitate loquamur, designemus lenissimo verbo facinus omni eothurno truculentius, factum ipsum quasi veste detracta sine ullo strepitu consideremus; exquiratur ex ipsa stirpe autoritas. Num Philippus inficiari potest, quin sub ejus imperio & ditione perditissimi latrones isti, nullo jure, pessimo publico, & metuendo cunctis nationibus exemplo regna & imperia per vim invaserint, per vim pacificis possessoribus eriperint, quæ nunc apud ipsum tanquam optima lege quæsitum patrimonium subsident? Itaque
penes

penes quoscunque tandem culpa sit, ad eum certe tantorum dedecorum merces & authoramenta redierunt. Verum hercle fugit nos ratio, qui de titulo ambigimus, quasi dubium sit, quin pro victore, pro Philippo possideat. An non ab ipso fonte pleræque gentium dominationes profluxerunt? Sed quod omnem tergiversandi licentiam admittit, à Latino Titane jus accepit, cui tanquam luto regnis ludere licet; qui omnia jura tanquam in promptuaria cella conclusa habet in scrinio pectoris, cui si vitiosa libido suaserit ut oblectamenti gratia trecentas animarum myriadas anathematis fulmine adigat ad

Pallentes umbras Erebi noctemque profundam :

Diva tamen deæetalia, (nisi nos memoria fallit) negant fas esse non tantum intercedere tam abominandæ cupiditati, sed querendi animo sciscitari, Sancte pater quare id facis? cur denique data est omnis potestas? sed horremus cætera subtexere, quibus nihil magis blasphemum ab ipsis demonibus excogitari potest. Fulminati sumus hac horrendi carminis obnunciatione, sed ne moriamur inulti, prorumpet iterum ex imo pectore liberissima vox. Cur enim ad oraculum veritatis aures obturamus, ad meridianum solum oculos claudimus? Effeminatissimum mancipium cui sui nihil est, reges & terrarum Dominos proscribit, sceptris exuit, ferro & igni persequendos censet, vita si fieri possit, orbandos autumat, bona diripienda prædonibus largitur. Philippus nullum possidendi titulum æquiores agnoscit, quam Pontificum libidinem & aviditatem dominandi, quæ sine more flagrat & furit. Hoc jure subnixus novum orbem usucepit, Cantabriam, Maximî Galliarum regis avitum regnum magna ex parte occupavit; Angliam tuam tota virium mole invasit, unde vi majore, non humana ope dejectus, bellum in omnes molitur, acerrimum in eos qui Romæ propudio, deliciis & amoribus suis inimicitias

indixerunt. Et erit quisquam tam ignarus rerum, ut pacem cum eo fieri posse credat, tam averſus à communi ſalute, ut etiam faciendam eſſe conſentiat conſciſcatque? Si ulla unquam gens jugum imbelles Capitolini Iovis fortiter excuſſit, in hoc Illuſtres Britanniz tuz primarium jure ſibi locum vendicant. Quo magis providendum eſt, ne patronus janua dimiſſus, ut per poſticam cliens admittatur. Etenim myſterium iniquitatis tanta torpedine, tanta dementia, tanto ſtupore peccus Philippi ſcascinavit, ut hanc poſtremaz ſervitutis contumeliam, honori & gloriæ ſibi ducat, ſi cum vita & factis omnem ſuperbiam excedant ſervus & filius, dicatur ejus qui ſervum ſervorum ſe arrogantiffima humilitate proſitetur. Omnes quibus Evangelii lux aſfulſit, merito ludibria iſta derident; quid enim tam anili ſuperſtitione ineptius? ſed riſus iſte ſerios luſus & miſerias mundo creat. Regna per has ineptias fiunt occupantium; Czſarum cervices ab humilibus iſtis pede proteſtuntur. cum profano irriſu ſacrarum vocum vita regibus adimitur. Eſtne quo progredi ulterius cuiuſquam immanitas poſſit? Clementia Pontificum funere ac ſupplicio regum ſatiata non eſt. In ſumma nullum unquam in terris extitit tam proſtigatum facinus, tam execrandum ſcelus, tam deteſtabile ſacrilegium, cujus non liceat meſſem uberimam colligere ex vita & rebus geſtis iſtorum Pelopidarum, quorum eſſera facta vix infra fidem ad poſteros manare potuiſſent, niſi noſtra ætas, noſtrum hoc ferro deterius ſeculum, cui à nullo metallo natura nomen invenit, abundaret exemplis quæ longo intervallo memoriam priorum temporum omni diritate ſuperarent. Attendite quæſo Chriſtiani principes, veſtra permagna res agitur; veſtra communis omnium ſcena, ſalus & incolumitas in extremum eſt adducta diſcrimen. Nonne Sixtus V. interfectorem Clariffimi Regis, clauſtralem illum furciferum & patricidam publici parentis laudibus in cælum extulit? ac tantum non in divorum nu-

mero

mero collocavit ? nonne recitata est in pleno confesſu Cardinalium ſacra & horribilis oratio ? nonne in oculis hominum deſixa, nonne in lucem edita, (nec labem hanc ullus expiavit) qua facinus ex omni memoria deterrimum divinæ inſpirationis elogio celebratur ? Quid horrendius, quid execratiuſ tota furiarum cohors patrare poſſet ſi quantum à malitiæ conſiliis parata eſt, tantum facultatis ad nocendum ejus furori ſuppeditetur ? Conſe- rant ſe Iudith, Aod, & quantum eſt uſquam hero- rum priſcis temporibus, qui Hebræum populum à tyrannorum dominatu aſſeruerunt, omnes infra huius nequiſſimi bipedis & cūcullati monſtri commendationem jacebunt. Et quiſquam adhuc ſub tam lentis maxillis edit, ut capita eccleſiæ, Vicarios Chriſti, ſucceſſores Petri, imo homines appellare audeat, hæc probra terrarum, hæc por- tenta generis humani ? Qui latrones igitur, qui proditiones, qui parricidæ nominabuntur ? O Gal- lia, Gallia, quæ monſtris olim carere dicebaris, quo reſeſſit antiqua illa virtutis indoles ? ubi fides & ingenita ſubditis erga reges veneratio, qua ſupra cæteras gentes olim clari fuiſtis ? Conſtituendum eſt tandem aliquando, quid de Pontifice ſentiat. Quid tricamini ? quid prævaricamini ? aut pronun- ciandum eſt vobis, quod eloqui animus horret, regem veſtrum jure-caſum videri, aut Marte jus dicendum iis, qui tam innominatum & innomi- nandum facinus non ſimplici vocis ſuffragio, ſed prope divinis honoribus extulerunt. Quid ultra requiretur ad implendam fidem & decidendam li- tem ? quid ſuper eſt quo minus unanimi Chriſtia- narum gentium conſenſu inſeſſor ille Romanæ ſe- dis declaretur Antichriſtus ? niſi forſitan exſpecta- mus dum ipſe Dei filius è cælo delabatur in ter- ras, ut ſacrilegum uſurpatorem Majeſtatis ex arce Tarpea correptum omnibus terris ac populis pa- lam inſpectandum oſtentet ; ferentem in fronte nomen myſterii & horrendam inſcriptionem filii perditionis. Querimur increduli ſeculum non illu-
ſtrari

strari miraculis. At nos videndi & audiendi assiduitate quasi callo quodam obdurescimus ad omnem sensum. ne miremur ea quæ fidem omnem supergrediuntur. Si replicare non piget memorias rerum, quæ vel in unica Gallia tribus ab hinc lustris evenerunt, labemur sub onere admirationis. Sed domi plus satis exemplorum habemus cælestis erga nos curæ ac providentiæ, ne foris ea mutuari necesse sit. Bellum jam tot annos gerimus cum Rege longe lateque domino, cujus immensis ditioribus comparatum hærediolum nostrum, vix puncti instar obtinet. Interim non solum armis animisque fortiter stamus, sed copiis atque opibus ita floremus, ut nunquam antea fundatior rerum nostrarum status fuisse videatur. Qui vires ac potentiam Regis Hispaniæ magnificant, non aptius quam exemplo nostro doceri debent, nihil esse magnopere formidolosum iis, quos ad bonæ causæ propugnationem iustus dolor & injuriæ tyrannorum accendunt. Non est Philippo aut Alberto res cum imbellibus Indis, qui se laniorum cultus more miserarum pecudum jugulandos objecerunt; est cum viris certamen, est cum ingenuis civibus, qui pro patria mori felicissimum augurium putant, & tamen istam pluris æstimant, quam ut eam velut rem vacuum sine virtutis experimento profundant. Non movemur inanibus ampullis sesquipedalium titularum, quibus inflatus incedit. Postquam summam summarum subduxerit, inveniet abesse caput, sine quo rationes parari nequeunt. Desit immani colosso basis, ædificio fundamentum. Non ad est ad exercitum dux & imperatrix vitæ mortaliū bona mens & recta ratio, quæ nisi ordines ducit, omnis moles tanto foedius corrui, quanto celsius assurgit. Nulla minarum authoritas est apud bene præparatum pectus. Abunde testimonium degenerantis animi præbet, qui terrorem nedum venerationem per istiusmodi nugamenta diffusum insperat. Torrentes ruunt magno fremitu ac sonore, sed dum maxime præcipitant, impune vado transi-

sire

sive solent. Non regionum spatiis & latitudinibus vera magnitudo metienda est, sed fide, benevolentia & obsequio subditorum. Hæc vera regia gaza est, hic preciosissimus principum thesaurus, qui nec ab India subvehitur, nec auro Philippæo parari potest. Si rectis sensibus uteretur, & bonis artibus imperium exerceret, non modo potentissimum Monarcham Philippum crederemus, sed viribus invictissimum, & semper Augustum. Nunc Deo & hominibus ob impotentiam invictum non vinci posse comperimus, sed solere. De patris superbia pediculi triumpharunt. Magnus ille dominator in Asia & Africa pavit & genuit corpori suo tamifices, ac vivus vidensque interfuit proprio funeri. Filium ut vis major absit, olim vermes absument, & Sarcophago contentus erit, cui unus non sufficit orbis. Quis sub eo vivere velit, qui se hominem non agnoscit cujus ambitionem tota mundi machina non capit, quem mortalitatis suæ vel supina oblivio tenet, vel superba dedignatio? Egregiam vero magnitudinis laudem & opima spolia potentia reportavit Philippus cum invictissimi Principis Auriaci caput indignissima proscriptione licitatus est, cum omni jure bellorum violato, nefarios percussores & venales animas pretio subornavit, ut impia fraude interciperetur, quem bellica manu superare posse desperabat. O facinus non modo indignum rege, sed pudendum etiam truci tyranno? quod ne Tiberius quidem in animum induxit usurpare adversus acerrimum hostem Romani nominis, per quem Varus ad internecionem deletus, tanta consternatione fortunatissimum omnis ævi Principem perculerat, ut per continuos menses barba capilloque submisso, caput interdum foribus illideret, vociferans: *Quintili Vare, legiones redde.* Huic hosti tam formidabili cum Tiberius necem adferre posset per sicarios & veneficos, qui cupide hanc præclaram provinciam sibi deposcebant, conditione uti noluit.

Non

Non enim fraude neque occultis insidiis sed palam & armatum populum Romanum hostes suos ulcisci. Igitur ausus est perfecitque Philippus, quod reformidavit Tiberii immanitas. At cujus Tiberii? Tyrannorum primi, nisi à Philippo vinceretur. Ejus nempe qui Priami fortunam laudabat, quod superstes omnium suorum extitisset, qui mortem largiebatur pro summo munere ac beneficio iis, cum quibus in gratiam redire statuerat, qui reos evasisse autumabat, cum sibi manus attulerant, ut sævitiam ejus anticiparent. Si Philippus veræ virtutis umbram per somnium unquam imaginatus esset, nunquam se magis victum ex conscientie sensu fateretur, quam cum tam turpi victoria compos voti effectus est. Quanquam autem tanti Atlantis amissio res nostras gravissimo vulnere debilitavit & damno prorsus irreparabili affecit, tamen non pervenit ad destinationem barbari regis crudelitas. Dolor enim accessit viris fortibus, virtus nulla parte est imminuta. Vivit & floret omni gloria Mauritius ingens vindex paternæ mortis & assertor Belgicæ dignitatis, de cujus herois laude quicquid præterea dixerimus, infra dignitatem meritorum erit. Sub tali duce & auspice, tot obstricti pignoribus divini favoris erga nos ad extremum usque spiritum constanter perseveravimus in hac sancta militia, nec deferemus honorificam stationem & liberalem patriæ custodiam, ad quam nos religio, leges, jura, judicia, moresque majorum admoverunt, & quicquid apud gentes sanctum habetur; quæ omnia quum ab hoste profanata sunt, qui fas nullum novit, qui humanitatis sensum exuit, cui ambitio jus belli facit, voluntas pro domina ratione est, qui supremam legem putat, fidem non esse servandam iis qui pro fide vitam profundunt, speramus imo confidimus Deum Opt. Max. cui militamus, arma quæ tam justa causa sumpsimus, prospero exitu terminaturum. Habeo Rex breviter comprehensam & juris & facti nostri rationem, quæ si æquitati tuæ probabitur,

bitur, omnia erimus consequuti. Deus, tuum jus & omnium ordinum consentiens vox, te gubernaculis regnorum admoverunt, quæ nemo post hominum memoriam conjunctim unquam possedit, ut virtutes tuas sileamus omnibus regnis augustiores. Non habet jam Christianus orbis, qui Papisticas superstitiones abjecit, majorem te uno principem, non dignitate solum & potentia, sed spe & expectatione rerum amplissimarum. Quod superest (ut nostri pudor & Augusti conspectus tui reverentia potius desinendi legem imponat, quam clementiæ tuæ satietas obrepat patienter audiendi,) voto finiemus & complectemur omnium vota. Deum immortalem Regum ac regnorum præsidem & custodem obtestamur, ut majestatem tuam quam diutissime seculo reservet ac rebus humanis interesse patiat. Faveant propitia fata ingenti dono ac muneri quod terris contrulerunt, addantque beneficio ejus diuturnam possessionem. Sera sit & nepotibus demum nostris nota dies illa quæ tam illustre depositum cœlesti patriæ & natali domicilio tandem redonabit,

D I X I.

D O M.

DOM. BAVDI
O R A T I O

Ad Serenissimum & Potentissimum Principem I A C O B U M V I. Magna Britannia, Francia, & Hibernia Regem.

Non sum nescius, clementissime Rex, modestiam & verecundiam in me desiderari posse, quod homo privatus & gente extraneus, cui pro magno munere esse debuit, quod liceat augusto Majestatis tuae vultu, conspectuque frui, optaverim ultro ad colloquium tuum admitti, & sermonem tecum sociare: qui honos in tanta mole curarum vix paucis è primaria dignitate viris tribui debet, qui vel consilium tuum participant, vel legati magnis de rebus missi à regia voce tua responsum expectant. Equidem & sortem meam novi, & quid Majestati debeatur seria æstimatione mecum reputavi, sed quantum mihi iusti timoris adfert utriusque rei consideratio, tam me recreat & reficit partim conscientiae meae fiducia, partim excellens animi tui benignitas & moderatio, quae inter heroicas laudes & virtutes tuas eximie fulget. Non alia mente ad Sereniss. M. T. accedo, quam ut observantiam, & devotionem meam profitear. Ut ignis celari non potest, quin aut fulgore suo aut calore prodatur: ita vehementes quidam affectus etiam nolentibus nobis & invitis erumpunt. Quod diligeris, coleris & observaris, id majus imperio tuo est. Igitur ausus sum, imo blanda vi coactus humilis & umbraticus doctor affari Potentiss. & Clarissimum Regem, qui felici consortio junxisti cum summa potestate gloriam sapientiae, & exquisitam optimarum artium cognitionem. Cui rei illustria documenta praebent
eximia

eximia ingenii doctrinæque monumenta , quæ consecrasti perennitati omnium seculorum. De quibus operibus nihil reverentius effari possum , quam quod olim de Carthagine pronuntiavit Sallustius, M. T. per familiaris, *tacere satius est quam pauca dicere*. Nequeo tamen imperare admirationi, quin in transcurso venerer βασιλεως δῖον, quo pignore nihil potest dici abundantius præceptis institutisque veræ virtutis ac prudentiæ : quibus ad omne officii munus conformasti filium tuum, immensam illam spem regni , delisium & amorem populi, principemque Iuventutis, cui duo maxime optanda mortalibus supra invidiam feliciter obtigerunt : Nasci à maximo rege, & ejusdem auctoritate ad summæ fortunæ cultum erudiri. Ma-
 Æte hac indole & gloria : felices qui sub talibus auspiciis gubernantur ! Non meum hoc effatum est , sed sapientum Principis , *tum fore beatas Respub. si aut Reges philosopharentur , aut Philosophi regnare caperint*. Placeat tibi semper hæc secta, & ratio vitæ. Fruere ingenti tuo tuorumque bono : nec te à laudatissimo proposito deterreat adulta & prævalida seculi pravitas , qua subnixi imperitiæ patroni negant doctrinam in regia laude ponendam , cum nihil æque reges deceat. Non provehar longius in hoc immenso laudis Oceano , ne Majestati fraudi faciam , cum humanitati & comitati nimis licenter indulgeo. Concludam simplici voto. Deum Opt. Max. quo duce & auspice ad imperium pervenisti , oro & obtestor, ut te florentem omni felicitate & gloria quam diutissime rebus humanis interesse patiatur. Salute enim & incolumitate tua , salus & incolumitas totius regni , publica seculi felicitas & bonorum omnium vota abunde continentur.

D O M.

DOM. BAUDI ORATIO

Ad serenissimam Principem

ELISABETHAM Angliz Reginam.

AVGVSTA HEROINA.

Nulla gens unquam majore observantia Principem suum coluit, quam natio Persarum. Erat apud eos vel legibus sancitum, vel moribus institutum ne quis Regiam Majestatem adire auderet sine aliquo munere, quemadmodum nefas est accedere ad altare sine donario. Recte & religiose fecisse videntur, quod eos qui in terris erga genus humanum divina quodammodo vice funguntur, divino quoque ritu & honore communicarint. Si quis unquam inde ab ultima vetustate dignus exstitit omni cultu ac veneratione, Vestra Majestas consentiente gentium fama in hoc ordine principem locum jure sibi vindicat, cujus heroicæ virtutes non solum invidiam vicerunt, sed & mortale fastigium supergressæ sunt: atque adeo non modo populus tuus, verum etiam exteræ nationes non aliter majestatem tuam observant, admirantur, ac suspiciunt, quam beneficium & salutare quoddam sidus è coelo in terras demissum, ut seculo everso succederes, & rebus afflictis mederi posses. Quod quidem præclarissimum munus tibi à Numine delegatum constanter administras tam æquabili justitia ac sapientia, ut propemodum minima de laudibus tuis censenda sit illa suprema regni potestas, ad quam te Deus, tuum jus, & publica felicitas evexerunt. Ego inter cultores tuos gradu & censu pluri-

plurimis impar, animo & affectu vix cuiquam secundus, nullum majus ac melius donarium pulvinari tuo inferre possum, quam simplex votum, quo uno vota universa bonorum omnium, salus & securitas imperii, spes & opes subditorum tuorum cumulate continentur. Igitur Deum Optimum Maximum regum ac regnorum præsidem & custodem rex intimis sensibus veneror atque obtestor, ut te quam diutissime mortalium cœtibus interesse patiatur. Faveant propitia fata beneficio quod dederunt, tantoque muneri addant perennitatem. Quanquam enim ingratus orbis non intelligit bona sua, nec terra capere potest ingentem ELIZABETHAM, cujus sublimis indoles nihil humile, nihil humanum sperat spiratque: tamen sera sit: & nepotibus nostris demum nota dies illa, quæ tam illustre depositum natali cœlo redonabit. Sæpe te omni gloria florentem, ac beate regnantem aspiciat fausta & festa lux quæ te generi humano commodavit, quaque suscepisti imperium ut servares, servasti dum susciperes. Maneat in ævum dubia & anceps palma pulcherrimæ conspirationis, utrum impensiori pietate cives tui te, an tu cives tuos salvos & incolumes esse malis. Non evagabor licentius in hoc immenso laudum campo, nec longiori sermone clementiam tuam morabor, ne peccem in publica commoda, quibus continenter promovendis omnes curæ cogitationesque tuæ consecrantur. sed ut olim industrius pictor velo obumbravit quod penicillo exprimi posse desperabat, sic ego eximias Majestatis tuæ dotes omni voce, omni laude nostra sublimiores, religioso silentio venerabor.

RESPON-

RESPONSIO REGINÆ.

EGo bene animadverto ex tua perdocta oratione, quod vestra dominatio me non satum novit. alioqui non attribuisset mihi tam immodicas laudes, quibus me potius onerasti quam honorasti. Equidem eas in me non agnosco, sed accipio à te amanter tanquam ab homine amico, & benevolo. Amor tibi distulit tam bona verba. ubi autem amor dominatur, ibi iudicium non potest esse rectum. Interim gratias tibi habeo quam possum maximas propter talem tuum erga me affectum, & obnixè te rogatum cupio, ut velis in ea voluntate constanter perseverare.

REPLICATIONE NOSTRA.

Quo se tua Majestas per insitam modestiam humanius deprimat, eo celsius assurgit. Quum enim ad regale istud fastigium nihil accedere possit, una hac ratione crescis si te ipsa submittas. Ego tantum abest ut quidquam adjecerim cumulo tuarum laudum, ut potius venia mihi suppliciter deprecanda sit, quod vitio paupertinæ orationis, & ingenii culpa multum de summa meritorum detraxerim. Sufficiebat voto si coli te & observari patereris, at tu me ad amorem provocas, quam prope divinam in summa fortuna moderationem, quia verba rebus immensus non conveniunt, tacitus admirabor, obsecrans Deum, ut mihi animum det si non capacem, certe intelligentem tantæ felicitatis. Porro hunc honorificum diem quo mecum sermonem sociare dignata es sanctè observabo

Dum memor ipse mei, dum spiritus hos reget artus.

DOM.

DOM. BAVDIUS

Ad

CVRATORES

Acad. Leydenfis.

Habetis heic, amplissimi Viri, Orationem qua sedare turbas conatus sum, & revocare ad meliora consilia exulceratas mentes studiosorum, quos equidem haud paucis in rebus modestia parum memores fuisse confiteor, & multa fecisse prater decorum inficiari non possum. Sed & illud plane persuasum habeo, eos vel lubrico atatu, vel pravalido & inconsulto impetu, vel opinione falsa laudis aut imaginaria specie libertatis in hanc licentiam efferbuisse, non deliberato meditatoque malitia proposito. Quocirca quum in Academico Senatu sententia nostri ordinis exquirerentur, ut hi motus componi possent, & nonnulli asperioribus remediis rem gerendam esse censerent, ego semper author fui, ut vocis eloquio juventus oblita pudoris & verecundia comiter reduceretur in viam: & ad id officii munus obeundum meam operam publicis usibus devovi. Nocere nimium rigorem, & severioribus remediis id effectum iri, ut huic florentissimo Athenaeo vastitas & solitudo inducatur. Lascivisse potius quam savisse improvidos adolescentes, & quamvis à disciplina vehementer deerratum sit, nihil tamen admissum quod non facile cadat in eam aetatem; quum animi agrotent, & in fermento sint, non posse reperiri huic morbo remediū oportūnius ac praesentius, quam sermones aptos temperandis animorum affectibus. Quippe Aegra medela mentis est oratio. Ita tamen ut vitium non sit assentandum aut connivendum. Hanc moderationem utrum assecutus sim vel ex hac oratione nostra cuiusvis liquebit, in qua juvandi utilitatem pratuli cura placendi. Quanquam apud rectas mentes hac duo sejungi non oportet, sed par est eadem placere qua profunt. Mea sic est ratio, & sic animum

A a

induco

induco meum, eos qui leviter sapiunt magis sapere, & pro peccato magno paululum supplicii satis esse Patri. Patrio enim ritu & affectu diligo studiosam iuventutem, & ab ea me vicissim observari pluribus experimentis cognovi. Quod ego bonum in principua parte felicitatis deputo. quandoquidem non obsequio, nec adulandi artificio per cuniculos irrepsi in eorum benevolentiam, sed bonis artibus, & fortiter amando amorem mihi paravi. Si quis est qui utilis aut generosus consilium dare possit, libenter ibo pedibus in ejus sententiam. Verum si incicures bestia cultu mansuescunt, si pecoris generosi pullus ingenio humanitatis docetur exuere feritatem, &

— blandis gaudere magistri

Laudibus, & plausu sonitum cervicis amare:

Cur non etiam liberali modo tractentur liberalium juvenum corda, quos cæca intemperies, non tamen impia nec scelerata nocendi cupiditas abripuit extra gymnasium officii & inculcata rationis? Interim volens acquiesco decretis plurium, qui diverso calle tamen ad eundem finem tendunt: nimirum ad supremam illam legem publicæ utilitatis. Illud tamen ex animo lator & gloriator, meam sententiam illustrissimo viro Iosepho Scaligero mirum in modum placuisse, cujus judicium mihi est instar amplissimi theatri. Superest, clarissimi viri, ut vos submisce rogem ne arrogantius à me factum esse judicetis, quod non extimuerim tam levidense munus tam gravibus viris inscribere. Quos enim magis idoneos potui adoptare patronos, quam eos quibus commissa est dignitas & incolumitas hujus Academia, cujus haud infima pars censemur, nec ulli mortalium concedimus ut eam salvam & ornatissimam esse malis? Fieri potest vitio humana infirmitatis ut aberrare à recte consulendo, voluntate autem, fide & libertate sentiendi nunquam ab utilitate communi dissidebo. Cujus animi mei specimen erit hoc exile munusculum, quod ut in optimam partem accipiat etiam atque etiam vos obtestor. Ita vobis & huic inclyto Lycao, cui Curatores dati estis, omnia prospere, feliciter, & ex voto contingant. Datum Lugduni Batavorum, III Kal. Martias, CIO ID CVIII.

D O M. B A U D I.

O R A T I O

*Ad Studiosos Leidenſes, ob eadem com-
militonis tumultuantes.*

Agnifice Rector, nobilitatis & literarum ingens columen, Iosephe Scaliger, maximo parente digna progenies, generosi Barones, Clarissimi Professores, honorandi Collegæ viri doctrina & virtute præstantes, vos ô lectissimi adolescentes, ad quos præcipue sermo meus dirigitur, erudita studiosorum corona, propago generis, spes posterorum, flos & soboles ingenuæ juventutis, seminarium Reipub. pectora generosa, & ad laudem ac decus nata: præbere quæſo mihi mentes atque aures placidas dum ea dicendo contexam, quæ summe faciunt ad utilitatem, famam, existimationem & dignitatem vestram. Nam si orationi nostræ benignitas vestra facilem audientiam commodaverit, frētus probitate vestra, & integritate atque innocentia conscientiæ meæ, spero me effecturum, ut hodiernus dies mihi pulcherrimi facti occasionem, vobis fructum ingentis beneficii obtulisse videatur. Satis superque perspectam & exploratam esse arbitror unicuique vestrū meam singularem erga vos omnes benevolentiam, nec ego vicissim unquam dubitavi de mutuo vestro erga me affectu, quem instar preciosissimi thesauri, & amplissimi patrimonii non injuria facio plurimi. Quum igitur uterque consecuti simus quòd communiter erat optandum, non utar ambagibus, nec ex alto petitis verborum blandimentis, ut sermo meus in animos vestros amica vi quadam influere possit, sed

A a 2

primo

primo congressu invadam in arcem ipsius causæ, simpliciterque ac sine artificio planum faciam, quibus sim rationibus impulsus, ut in hunc locum extra ordinem ad perorandi manus accederem. Diutius voto, & opinione feriatum sumus à publicis recitationibus, partim ob inclementiam & asperitatem hyemis, sed maxime ob luctuosum & lamentabilem casum ornatissimi juvenis Assueri Hornhovii, commilitonis vestri, qui postredie ejus diei, quo luculentum doctrinæ specimen in Iuridica facultate publicitus ediderat, crudeli vulnere extinctus est. Cujus miseranda cædes non levio- rem mihi & omnibus bonis dolorem infixit, quam cuiquam vestrū. Senatus enim Academicus supremum humanitatis officium defuncto persolvit, & frequenti comitatu atque honore exsequiarum testatus est quantam inde moestitiam & ægritudinem concepisset. Exarsistis animis ad expetendam ultionem de facinoris authore. Non solum veniam daremus indignationi vestræ, sed etiam pietatis & gratæ erga mortuum recordationis laudem tribueremus, si morem ullum aut modum, si ordinem legitimum, si aliquam in isto fervore temperantiam, aut moderationem servassetis, quod cum in omni negotio, tum præcipue in causâ capitali fieri debet, ubi non levia aut ludicra petuntur præmia, sed de vita hominis, de sanguine ac spiritu ejus agitur, pro quo mundi Redemptor ipse sanguinem suum effudit, & qui circumfert imaginem æterni Creatoris. In re tam ardua tantique momenti nulla unquam comperendinatio longa est, nec heic licet bis peccare, ut olim dixisse ferunt Lamachum Athenienensem ducem, quum Tribunus militaris erratum bello admissum imprudentiæ & incogitantæ obtentu deprecatur. Non admittitur in tam atroci casu schema illud *παρ' ἀνομίαν* quod in Imperatore plurimum improbat Scipio Africanus, quum nempe post immedicabile vulnus inflictum itur ad commune fragilitatis humanæ perfugium, ut dicamus, *erravi, lapsus*

lapsus sum, non putaram, non prævideram. Omnia sunt animo præcipienda, & meditanda priusquam civis & civitate, nedum homo è vita sit exterminandus. An arbitramini statim & primo pedatu ad illam horrendi carminis legem esse prosiliendum. *I licitor, deliga ad palum, manus adstringito, caput obnubito, arbori infelici recte suspendito, vel honoris causa caput amputato*: nempe ut illætabili spectaculo saturare oculos, & animum explere possitis? Sufflaminandi estis, ô boni, nec inconsultæ lascivientium atque concitatorum juvenum cupiditati deponendum est arbitrium vitæ necisque, quo nullum gravius negotium, nec diligentiori cura providentiaque est administrandum. Potest enim ad præsens tempus omiſſa pœna quandoque exigi, semel exacta non potest diffingi, aut in pristinum statum revocari. Nullus heic Prætoris in integrum restitutioni locus est, nec interdicta recuperandæ possessionis judicatio prodesse possunt. Sit ante oculos vobis eximius Cæsarium Theodosius, non absque gravi causa titulum & agnomen Magni consecutus: princeps rebus gestis egregius, sed nulla virtute quam pietatis gloria commendatior. Is quum in Thessalonicenses contra promissi fidem ob infandum quidem scelus, sed tamen supra omnem modum sæviisset, cæsis aliquot civium millibus, ab aditu templi Divus ille Mediolanensium Antistes Ambrosius eum & objectu corporis, & oratione tristi submovit. Non ingredieris, inquit, in domum Dei respersus innocentium sanguine, nec inferes altaribus donarium parricidiali mann. Qua pronunciatione tanquam ictu aliquo fulminis attonitus & obstupescens Imperator, dejecto in terram vultu domum se mœrens recepit, diu caruit publico, dessevit uberibus lacrymis calamitosam sortem suam, quod sibi terrarum domino, qui pene cunctas orbis oras infra magnitudinem ac majestatem suam videbat, non esset fas eo pedem inferre, quo cottidie viles ac miserabiles

personæ, sed coram Deo preciosæ, tanquam ad asylum & refugium certissimæ consolationis benigne comiterque admitterentur. Tandem continuatione & perseverantia poenitendi veniam ab Antistite sanctissimo exoravit. Ac ut in posterum secuturi Principes haberent quod in similis causa caverent, ne ad eundem præcipitis vindictæ scopulum impingèrent, legem humanitatis plenam promulgavit, qua sancitur ut damnatorum supplicium in diem trigesimum prorogetur. Exemplo ad eam rem præverat Tiberius, quo regnante Senatusconsultum factum est, ne sententiæ capitales ante diem decimum ad ararium perferrentur, idque vitæ spacium condemnatis indulgebatur, sed magis ad inanem clementiæ famam aucupandam, quam ullum ob usum. Nam (ut refert prudentissimus annalium conditor & aulicarum artium vaserri-mus indagator Cornelius Tacitus) *Nec Senatus libertas ad poenitendum erat, nec Caesar interjectu temporis mitigabatur.* Nèro priusquam in tetram immanemque belluam degeneraret, quum ei Burrus Prætorio Præfectus vir antiquæ severitatis, & utile regni instrumentum chartam offerret obfig-nandam, qua supplicio capitis addicebantur duo facinorosi, & latrociniis infames, invitus aut invito similis eam accepisse traditur, ac diu multumque cunctatus tandem libello nomen subscripsit, vocemque illam effatus est, quam miris Seneca laudibus in cælum extollit, *Vellem nescire literas*: sive naturalis indoles bonitatis, & inaffectata mansuetudo fuit, sive species assimilata virtutis & ostentamentum clementiæ, cui postea regnandi licentia personam detraxit. Multas enim mentes etiam ad virtutem à natura subornatas honos ita immutavit, ut non agnosceres eundem esse. Plures è dominantibus ab adulatorum blanditiis, quam à professis hostibus oppressi sunt. Sed quod à crudelibus tyrannis salubriter, & optima ratione dictum, gestum aut constitutum est, non eo minorem vim aut levius authoritatis pondus habere debet, quod ab autore

minus

minus probando sit profectum. Imo contra, dignitas rerum bonarum, quas pravi principes voce aut edicto sanciant, hoc ipse major atque augustior est, quod eas invicta vis veritatis, & splendor ac pulchritudo laudis & honestatis exprimit ab injuriis. Nam & impurissimi quique & intestabiles si non expressam gloriæ effigiem, saltem adumbratam animo intuentur, judicio comprobant, testimonio conscientiæ agnoscunt, tametsi factis dedecorent, dum ad deteriora mentem applicant. Ptolemæus Ægyptiorum Rex inter laxamenta curarum, & dum alexæ forum calefaceret, à sceleribus non feriabatur. Puer enim ei adstabat ludenti, qui crimina reorum & accusationes, tanquam nomenclator aliquis ex chartula recitabat. Rex prout jactus ceciderat, per iram duci jubebat insentes, & lucro delinitus absolvebat nocentes. Vxor Berenice non paulo cordatior & circumspectior marito, corripuit è pueri manibus libellum, & ad virum conversa graviter increpuit tantam in re seria negligentiam ac socordiam, monuitque hominem, ne sic obiter ac perfunctorie sententiam decretoriam ferret de vita miserorum, tanquam si ageretur de capite papaverum aut cucurbitarum. Non enim homines exsculpuntur è quercu, nec de publico suppetit unde lucis usura reparetur. Tales causæ plurimum egent consilii longæque deliberationis, nec facile pronunciandum est, sibi liquere. Iudicium ampliari debet, nisi rebus ad exploratissimam veritatem & certitudinem deductis nullus ultra locus contationi esse potest. His, & quæ horum similia dici in eam sententiam potuerunt, haud indelectatus Rex nunquam ex illo tempore de vita cujusquam inter animi remissiones cognovit, sed serius ac sobrius ad hujusmodi judicia accessit. Quorsum alio existimatis spectare quod olim Frætorum fasces loro colligati ferebantur, appensis eodem securibus, nisi ut hoc symbolo testatum fieret animadversionem Magistratus in puniendis criminibus minime properam, aut dissolutam

tam esse oportere , sed salutari morâ , consilii que maturitate temperandam ? Dum enim à licitori-
bus vincula fascium resolvuntur , patet receptus ad portum pœnitentiæ , licet amplius deliberare , da-
tur interstitium ad emendationem sententiæ duri-
oris. Rursus cum leves noxiæ lenioribus reme-
diis , profligata facinora non aliter quam igni &
ferro expiari possint: virgis objurgabantur qui non
erant ab omni spe salutis derelicti , secures autem
insanabilibus malis admovebantur. Athenodorus
vir sapientiæ studiis , & interiore amicitia Augusti
Cæsaris clarus , quum à clementissimo p̄ncipe
causariam missionem favore senectutis obtinuisset,
in supremo digressu vocem hanc, veluti novissimæ
voluntatis fidei commissum animo ejus in-
stillavit : Quoties, optime Cæsar, ira pectus tuum
invaserit, ne quid fecisse aut dixisse velis priusquam
apud te sedato corde recolueris omnia literarum
elementa. Quo dicto summus ille princeps in ad-
mirationem viri sapientis raptus , dexteram ejus
reprehendit , & abiturienti blandam moram inje-
cit. *Nondum* , inquit , *præsentiæ tuæ carere possum* ,
adhuc indigeo tam libero , tam salubri admonitore.
Nec secus fecit atque dixerat , sed eundem illum
secum per totum annum detinuit. Sentiebat vide-
licet insignis Philosophus homini in summa pote-
state constituto nihil esse majori molimine debel-
landum, quam animum ultionis avidum , frænum
esse imponendum iracundiæ , quæ quum maxime
sit inimica rationi , non distat à furore nisi tempo-
ris exiguitate. Porro nunquam magis officit cele-
ritas & ira sanis consiliis ; quam quum ad exigen-
dam pœnam est procedendum. Ideoque si absque
officio & ministerio judicum ipsa lex quæ cum
omnibus semper una atque eadem voce loquitur,
per se vim suam exserere posset , ad ejus auxilium
& sanctionem protinus esset confugiendum ,
quæ nullo affectu perrumpitur , nihil gratiæ do-
nat , nihil simultati , nec odio aut invidia , tan-
quam mare tempestatibus inquietatur. Nam (ut
præ-

præclare sentit, & eleganter scribit Philosophorum facile princeps Aristoteles) qui legem statuit humanarum actionum arbitram ac moderatricem, statuit Deum: qui hominem præesse vult, beluam adjungit, nisi conscientiam mentis suæ tanquam numen veneretur, & officii religionem cunctis affectibus aut propinquitatibus anteponat. Hæc & infinita alia quæ super hac materia utiliter & copiose differi possent, vos adhortari debuerunt, optimi adolescentes, ne tam præcipites esse velletis in efflagitanda morte cujusquam mortalium. Est enim inhumana voluptas & neutiquam conveniens juvenibus optimarum artium studiosis lætari adspectu suppliciorum, funera & cædes haurire oculis, avideque contemplari sub gladio carnificis, sub acie ferri tremebundam morituri cervicem. Nero portentum illud, & fatale mulam generis humani, qui continuis mortibus exhaustit florem civitatis, qui fratrem quo præterito in adoptionem Cæsarum iræpserat, qui matrem cujus beneficio non vitam solum, sed & regnum acceperat; qui educatorem suum, illud sapientiæ & virtutis admirabile exemplum, Senecam interfici mandavit, qui denique nullum scelus inausum atque intentatum reliquit, unde manum abstinere: tamen oculis pepercit, & jubere supplicia contentus fuit, non spectavit. Iure execratur omnis ætas abominandam illam vocem Vitellii dehonestamenti, Cæsarum, vocem barbaram, pecude non homine dignam: nedum regnatore principis populi, qua se pavisse oculos spectata inimici morte jactavit: optime olere occisum hostem, melius civem. Nos quorum indolem humanitatis genius excoluit ac mansuefecit, longe abhorrere debemus à tali dictorum factorumque atrocitate.

— *Ingenuas didicisse fideliter artes*

Emollit mores, nec finit esse feros.

Quanto desideratior memoria, quanto laudabilius est nomen ejus, quem fama consentiens amorem ac delicias humani generis appellavit! qui negat ac

A a 5

opor-

oportere quenquam à vultu aut sermone principis tristem discedere, qui se diem perdidisse querebatur, quo nihil benignitatis in quenquam contulisset! Hæc sunt exempla quæ probis omnibus & ad admirandum, & ad æmulandum proposita esse debent. Quod si vestra sors non patitur ut facultate consequi possitis cottidianam assiduitatem bene de hominibus merendi, saltem indole bonitatis, & generoso affectu Cæsaream huminitatem imitari potestis. Benefica voluntas & animi propensio pro effectu ducitur, quum liberales & munificæ mentes à copiis atque opibus deferuntur. Etiam inter angustias paupertatis humillima conditio trabeatos Romuli nepotes, & purpuratos satrapas supereminere valet, veris ingenii divitiis, quæ sola bona censeri debent.

Licet sub paupere testis

Reges, & regum vita pravertere amicos.

Cicero in eximia illa oratione, qua gratias agit verbis amplissimis C. Julio Cæsari pro M. Marcello clarissimo cive in pristinam dignitatem restituto, non dubitat hoc ejus factum, hanc mansuetudinem & clementiam cæteris omnibus victoriis ac triumphis anteferre, quod auctoritatem Senatus & reipub. majestatem suis vel offensionibus, vel suspicionibus potiorē habuisset. Nihil enim est in suprema fortuna majus quam posse, nihil melius quam velle prodesse quamplurimis, & longe lateque pomœria propagare benignitatis ac beneficentiæ. Nulla dote, nullo genere virtutis mortalitas propius ad naturæ divinæ similitudinem accedit, quam miserendo humanæ imbecillitatis, ignoscendo erroribus, obliviscendo injurias, erigendo lapsos, salutem dando innocentibus, auxilium calamitosi, opem impotentibus, solatium afflictiis.

Hac arte Pollux, & vagus Hercules

Innixus arces attigit igneas.

Quos inter Augustus recumbens

Purpureo bibit ore nectar.

Non

Non sine mente & religiosa ratione Iupiter ante Optimus appellatus quam Maximus : nam & gratius est nomen pietatis quam potestatis, & usu fructuosius juvare multos quam opes magnas possidere. Falluntur enim, & tota errant via recti iudicii, quibus solida magnitudo videtur timeri, & plurimum valere ad pestem ac perniciem. Immanitas ista potius est quam majestas, cujus augusta sedes, fundamentum fixit in virtute principum, & in amore ac reverentia subditorum. Nocendi perhendique vis & facultas cadit etiam in serpentem, in cicutam, in pulmonem rubetæ. Venustissimum Poëtarum acinus uvæ strangulavit, ictu arboris prope funeratus est Romanæ fidicen lyræ, Fabium Prætozem pilus una cum lactishauustu potus exanimavit, maximum Monarcham despectissimi capitis audacia ac temeritas spiritu orbare potest; ad summam, jus vitæ ac necis obtinet in supremos Regum timendorum apices, quicumque mortem & cruciatus non extimescit, dum id effectum det quod animo secum agitavit. At vero servandi gloria nemini competit nisi majori, nec ullis honorum muneribus æque lætata est pia mens Augusti, quam quum ex decreto Senatus, & unanimi consensu populi Romani voce Valerii Messalæ Pater Patriæ creatus ac renunciatus est. Apum regi negant inesse aculeum, sed armari satis ipsa majestate, quo secreto natura rerum, vel, ut religiosius loquar, opifex naturæ Deus declarat iis qui imperio & dignitate multum possunt pollentque, minimas ad nocendum vires adesse oportere. Vobis quidem, mi juvenes, generositas indolis, & specimen magnanimitatis videtur occisi commilitonis vestri vindictam, qua jure, qua injuria persequi: quum hæc cupiditas naturam potius degenerem arguat, & in sequiorem atque impotentiozem sexum ut plurimum cadere consueverit.

At vindicta bonum vita jucundius ipsa,
Nempe mulieribus, nempe pueris, aut puerili sententia viris.

A a 6

Chry-

*Chrysippus non dicet idem. Nec mite Thaletis
Ingenium, dulcique senex vicinus Hymetto,
Qui partem accepta fava inter vincla cicuta
Accusatori nollet dare.*

Ipsæ Deo natus Achilles.

Impiger, iracundus, inexorabilis, acer:

fateretur ille quidem iram esse dulciorem distillante mellis favo, quæ gliscit & pectoribus hominum illabitur, sed eandem diris devovet, tanquam causam & caput multorum malorum. eandem assimilem facit fumo. Nam ut fumus aciem oculorum mordicante vi præstringit, ut vix ea quæ ante pedes sunt videre possimus: sic ira iudicium rationis obnubilat, ne verum & rectum intueri queat. Esto igitur, quando ita placet imperitis, ut quædam voluptas iram comitetur ob spem securæ ultionis: at illud majoris longe animi est injurias, aut remittere, aut dissimulare.

Invidiosa dabit minimus solatia sanguis.

Mitto jam quid Christi vox, quid Evangelii lex, quid charitatis regula præscribat, cujus tamen rationem in primis habendam esse nemo pius negaverit. Audite, ô juvenes, & attentis auribus attendite mira dictu, mira creditu exempla potentissimi contumeliarum animi in hominibus ethnicis, qui solam ducem naturam, & humanam rationem tanquam Deum sequebantur, qui carebant lumine fidei, sine qua quidquid sit, quantumvis speciosa sit incrustatione obductum, tamen à recto decerrat, peccato accensetur, nec Deo condium renovatori placere potest. Phocion vir ob innocentiam & morum sanctitatem in tantum laudandus, in quantum heroica virtus atque indoles ad summum gloriæ fastigium eniti potest, quum esset ab ingratißima civitate, ab impiis Atheniensibus omnis humani divinique juris oblitis per invidiam damnatus, & jam se pararet ad sumendam mortiferam cicutæ potionem, rogatus ab amicis, æquid renunciari vellet, aut mædari filio suo Thoco. Plane (inquit) id unum jubeo ac præcipio,

ut

ne hujus injuriæ velit unquam recordari, nec memoriam exprobrare civibus. Hoc enim ultimæ voluntatis oraculo declaravit optimus virorum, se patriæ liberationem legare, & filium quasi publico fœdere devinxit ad fideliter observandam legem perpetuæ oblivionis. Non minorem placabilitatis & tolerantis gloriâ ad posteros transmiſit Ariſtides popularis ejuſdem civitatis, cui à juſtitis cultu luſti cognomen eſt inditum. Nam quum eum *ingratificti Argivi, inanes Graii, immemotes beneficii* mulſaſſent propter exſuperantiam virtutis eo relegationis genere quod Oſtraciſmum nominabant, magnanimus exul interrogatus ab amicis quidnam imprecaretur Athenienſibus tam impiè de ſe meritis. Nihil aliud inquit, niſi tantam rerum omnium proſperitatem & affluentiam, ut illis nunquam in memoriam redeat Ariſtides. Tota Socratis vita nihil aliud eſt, niſi perpetua quædam ſecta conſtantis, integritatis, patientis. Libet unum è plurimis exemplum heic commemorare, quod meo judicio familiam ducit. Quidam inſeſtabilis & illaudatus furcifer ei colaphum impegerat, contumeliam tam inſignem Spartana nobilitate concoxit, & faceta voce ſeſe ulciſci contentus fuit, nihilque aliud prolocutus eſſe dicitur, quam perincommode moleſteque fieri, quod homines in tempore non admoneantur quando galea muniſi in publicum prodire deberent. Quumque familiares eum hortarentur ad rependendas vices, neu talem inſolentiam ſie abire pateretur: Quid, inquit, authores mihi eſtis ut faciam huic verberoni? Subjiciunt continuo, ſuademus ut hominem in judicium voces, & ei dicam impingæ grandem, ne inultus hoc auferat. Male narratis inquit, & fugit vos ratio: num ſi me aſinus catce pulſaſſet, aſinum vobis authoribus vadimonio obſtringam, & ad Prætorem oborto collo in jus rapiam? Significabat vir altæ mentis, & injuriarum animoſus contemptor, improbum ſcurram, & proſtigatum nebulonem nihil diſſerre à brutis pecu-

pecudibus, ab asino calcitrone, aut à bove cornu-
peta, qui pauperiem facere possunt, injuriam non
possunt. Romana Respub. quum sub umbra liber-
tatis animam agebat, non tulit civem omni virtu-
tum comitatu ornatorem, quam fuit M. Cato ju-
nior ille, qui à loco ubi mortem sibi conscivit V-
ticensis cognominatur. Non sunt in transcurso,
nec propter viam colenda tanta nomina, sed unum
ejus singulare documentum incredibilis patientiæ
tacitus præterire nullo modo possum. Ei causam
oranti frontem mediam excremento oris adper-
ferat Lentulus homo factiosus, & inverecundus,
omnique pudore dirutus, ut nihil eo dici posset
audacius ac profligatius. Cato nihil tanta indigni-
tate commotior faciem absterxit, & habeo, inquit,
demonstrativum argumentum unde mendacii re-
darguere queam malevolos, & obrectatores tuos,
qui te 'os non habere criminantur. Quis excelsi
animi gloria comparari potest cum exule Rutilo?
quem quum familiaris quidam bonæ spei plenum,
& maturi in patriam reditus securum esse juberet,
quod instarent civiles discordiæ, quarum occasio-
ne ac beneficio sors exulum rursus in pristino sta-
tu collocaretur: Bona verba quæso, inquit, & quid
de te tantum merui ut pejorem mihi reversionem,
quam abitionem imprecareris? Malo ut patria Ro-
manique cives exilio meo erubescant, quam ob re-
ditum mœreant & affligantur. Rex Philippus ab
Alexandro filio superatus est magnitudine rerum
gestarum, numero præliorum, multitudine suba-
ctarum gentium, lateque propagatis imperii diti-
onibus: sed præcipuis animi bonis, moderatione,
continentia, & ignoscendi facilitate, quæ genus
heroum maxime decet, longo intervallo pater fi-
lium antevertit. Ut de cæteris ejus præclare factis
sileam, non possum contineri quin hoc loco vobis
exponam historiam æternitati consecrandam. Ve-
nerant ad eum Legati Atheniensium: inter eos
Demochares ob effrænam intemperantiam lingua
promiscue in omnes debacchantis Parrhesiaste
voci

vocitatus. Audita benigne & perhumaniter legatione Philippus, ut erat ingenio natus, & assuetudine exercitatus ad devinciendas sibi hominum voluntates, his aut similibus verbis abeuntes Legatos est profecutus: Dicite, inquit, mihi fidenter qua tandem in re possim officium aliquod exhibere, quod sit gratum & acceptum futurum vestris civibus: dabo operam sedulo, ne benignitatem meam erga vos claudicare ullo modo sentiat. Excipit hanc invitationem plenam comitatis ac benevolentiae barbarus Demochares, & cum dicto subjicit, restim sumito, teque suspendito, nihil tali officio gratus nostrae civitati facere potes. Incanduerant animi ceteris, nec tam incivile, tam inhumanum, tam impotens responsum ullo pacto sine praesenti poena dimittendum esse communiter judicabant, quos Rex imperatoria brevitae placavit, & Therpsiten illum salvum atque incolumem abire passus est: vos autem reliqui Legati, inquit, renunciate Atheniensibus multo esse intolerabiliores qui talia proferre non verentur, quam qui hujusmodi protervitatem impune audiunt. Idem aiebat se hanc gratiam debere Atheniensium oratoribus, quod assiduis eorum convitiis melior indies efficeretur, ac diligentius vitam institueret. Id enim unice sibi in studio esse, ut eorum calumnias rebus ipsis, & moribus confutaret, quod est praestantissimum genus ultionis. Haec aeternae laudis, & memorandae virtutis documenta non solum nobis contemplanda sunt, ut ea memoriae mandemus, & scientia comprehendamus ad pompam atque ostentationem; quemadmodum nummis utimur ad numerandum: sed assidua meditatione perficiendum est ut inolescant animo, ut permanent ad imos sensus, ut vertantur in succum & sanguinem, ut in actum educantur, & ad mores proficiant. Haec à gentilibus, à profanis hominibus designata sunt, quorum mentes non illustrabat Fides, non dirigebat Charitas, non gloria unius Dei, quae suprema lex est, & sola norma laudandarum actionum:

num: quid Christianæ pietati, quid Evangelicæ
pectoribus facere convenit? Vos qui Theologiæ
sacris operamini, auscultate voci divinæ. Mea est
ultio, inquit Deus, & ego rependam. Vsurpat er-
go partes supremi Numinis, qui privata cupidi-
tate vindictam exposcit, & parum memor est hu-
manitatis, quicumque odio inflammatus hominem
ad supplicium rapi videre gestit. Vos qui jurî ope-
ram datis ut iustitiæ sacerdotes evadere possitis,
an vos fugit iudiciorum vigorem jurisque publici
tutelam in medio constitutam videri, ne quisquam
sibi ipsi permittere valeat ultionem? non esse sin-
gulis concedendum quod per magistratum publice
fieri debet, ne occasio sit majoris tumultus fa-
ciendi? Vim censerî, si quis aliter quam actioni-
bus experiatur, nec per legitimos tramites coram
iudice petitiones suas instituat? Neminem in sua
causa iudicem esse, vel jus sibi dicere debere? Vos
item qui ad Medicinæ facultatem animum appel-
litis, nonne vel ex Hippocrate vestro, vel ex com-
muni sensu didicistis, non esse urendum secan-
dumve nisi quum periculum est, ne sinceræ par-
tes in mali assensum rapiantur? non prius esse ad
ultimæ necessitatis remedia decurrendum, nisi
postquam depositæ salutis æger nullis lenioribus
auxiliis juvari potest? Vos qui disciplinis huma-
nioribus curam atque industriam devovistis, non-
ne vel ipsum nomen humanitatis vos admonet,
ut hominis quamlibet vilis & abjecti misereri
velitis; qui, ut cætera omittam, certe communem
vobiscum naturam sortitus est? Vos qui Poësim
amatis, infigite animo dictum aureum ingenio-
sissimi vatis.

Conveniens homini est hominem servare voluptas,

Et melius nulla quaritur arte favor.

reponite intimis sensibus illud Satyrici,

*Nulla unquam de morte hominis cunctatio longa
est.*

Nihil frequentius occurrit in monumentis Poëta-
rum, qui primi sapientiæ magistri, & divinæ men-
tis

tis interpretes fuisse perhibentur, quam voces velut ex tripode Phœbi depromptæ, quibus gentem humanam hortati sunt ut humanitatis officia colerent, & pravos affectus, in primis autem aviditatem atque iracundiam moderari niterentur. Dies me potius, quam differendi materies deficeret, si quæcunque ad eam rem faciunt, coner exponere. Non alia mente fingitur Orpheus cantu traxisse arbores, stirisse cursus amnium, permulisse sensus atque animos brutorum animalium, quam quod homines ferino ritu viventes ad cultum civilitatis, & humanioris vitæ traduxerit. Ob eandem causam

*Dictus & Amphion Thebana conditor urbis
Saxa movere sono testudinis, & prece blanda
Ducere quo vellet.*

Quid ille Trojani belli scriptor, qui divinum opus Iliadis exædificavit.

— à quo ceu fonte perenni
Vatum Castaliæ ora riguntur aquis,
an non pene totus in eo versatur, ut norit se interprete posteritas

Iraius Graius quantum nocuisset Achilles?
Statim in vestibulo deam invocans, ait:

*Iram Pelida memora mihi callida Musa
Terribilem, qua mille malis multavit Achivos,
Illustresque heroum animas ad Tartara misit.*

Cui prævalido & impotenti vitio quam difficulter obsistatur, is ipse Theridis & Pelei puer insigne documentum præbet, qui vix interventu Palladis cohiberi potuit ne manum inquinaret cæde pastoris populorum & regis regum Agamemnonis. Animus enim prius occupatur ab iracundia, quam ratio sese componere possit ad resistendum.

*Ira Thyestem exitio gravi
Stravere: & altis urbibus ultima
Stetere causa, cur perirent*

*Funditus, imprimeretque muris
Hostile aratrum exercitus insolens.*

Sed non est mihi in præsentia decretum compilare
scrinia

scrinia poetarum, nec ea persequi quæ à doctissimis hominibus dici solent ad reprimendam furialem vim iracundiæ: nam nec modum haberet oratio, & voces sapientiæ in medio positæ sunt, unde cuivis vestrum fas est haurire quæ ex usu fore videbuntur. Huc accedit quod me de senita in viam revocat iusta dubitatio quæ vestris mentibus occurrere potest. Dicat enim forte quispiam, quorsum hæc tam multa de oblivione injuriarum, de non appetenda ultione, de frænanda iracundia, quæ plerisque nota fuerunt priusquam Theognides nasceretur? quis scopus est, quæ mens huiusce dissertationis? quin verba confers ad compendium, & sepositis ambagibus ad ipsam rem venis? Occisus est in sede ac domicilio Musarum juvenis summa spe virtutis, ingenii ac doctrinæ. De facto constat, de authore non ambigitur, qui nullo tropo aut schemate utitur, sed ultro quasi re benè gesta confessionis gloriam amplectitur. Quid heic fiet? an tale facinus sic abibit? an crimini decernetur imposita, & pronunciabitur adolescentem jure casum videri? Quidni vero fiat, si res ita, si aggressor fuit, si jure casus est? Nihil me terrent vestri clamores & inconditi strepitus, quin ore libero, & quanta possum voce proloquar id quod sentio. Non enim agitur de lana caprina: sed creaturæ ad imaginem Dei conditæ salus & vita periclitatur. Controversia facti nulla est, rei confessio dubitationem omnem eximit, sola juris disceptatio restat, & in eo causæ cardo vertitur, uter utrum prior sit aggressus. Integris animis, & ab omni perturbatione liberis, sine odio, sine invidia, & rursus sine gratia aut favore dijudicandum est, utrum patrator cadis homicidii reus sit, an communi gentium jure vim vi, quum aliter se tueri non posset, represerit, ac propulsarit, quod omnes leges omni que jura permittunt. Hæc quaestio, mi juvenes, est extra territorium & supra jurisdictionem vestram: permitti debet eorum fidei ac religioni qui tribunali præsunt. Ideo enim leges latæ sunt, quibus civi-

civitate reguntur, tunc magistratus institui, ne quisque sui doloris vindex esset. At enim, ut opinio vestra fuit, & ut passim rumor in vulgus dispalescit, iudicium protelatur, & hoc agitur ut per tardia ac moras noxius eludat impetum publicæ animadversionis. Imo servantur solemnia legitimi iudiciorum ordinis, itur per consuetos & usitatos tramites, nihil fit præter morem & instituta majorum. Diu certatum est, ut vobis omnibus liquet, inter magistratum Academicum & urbanum, utrius esset iurisdictio. Magnis ea res studiis & contentionibus agitata fuit, adhibiti sunt in consilium præstantissimi causarum patroni. Tandem litem diremit amplissimorum Ordinum auctoritas, quæ nobis sacrosancta & irrefragabilis esse debet. Illis supremam iubendi potestatem Deus attribuit, nobis qui sub eorum ditione vivimus nihil est affectandum præter obsequii gloriam. Decreverunt proceres nostri rebus omnibus probe subductis, & examinatis utrimque rationibus, ut hujus urbis iudices de causa cognoscerent. Quamvis autem constituentium auctoritas pro omni ratione sit, nec interpretari nos sed exsequi mandata Dictatorum nostrorum oporteat, tamen constat illis optime facti ratio. Prætor enim urbanus, idemque (ut vulgari verbo utar) Promotor Academicus manum injecit in reum nomine ac jussu Magistratus urbici, cui ob eam causam jure præventionis non ablata potius est iurisdictio, quam concessa videri debet, ut ex præscripto legum iudicium ibidem finiretur ubi semel occæptum esset. Ne qua tamen labes fieret statutis ac privilegiis nostri Lycæi, si res traheretur in exemplum & produceretur ad consequentiam, Ordinum diploma seu decretum constitit intra speciem ejus personæ & controversiæ de qua nunc disceptatur. Ac ut periculis & offensionibus in posterum eveniretur, missus est invidiæ sanguis, & ex auctoritati sunt pristini vigiles, atque eorundem Ordinum edicto permessa est potestas Rectori & Assessori-

tionibus, ut alios suffragio suo legant, qui tanquam pars & membra nostri corporis censeantur; ut sive agant sive conveniantur etiam ex causa quæ nihil habeat affine, cum rebus & rationibus Studiosorum, tamen non aliud forum competens agnoscerent, nec inviti in jus vocari possent, nisi coram iudicibus Academiae. Id si vobis vulgare beneficium, & pro levi ducendum videtur, bona vestra parum gratis animis interpretamini. Cur igitur tumultuamini? cur fremitis? quid indignamini? nonne subditi, & privati estis? num vestro modo, & arbitrato leges figentur ac resigentur? magistratuum officia definientur? homines inauditi, & indefensi, tanquam piaculares victimæ rapiuntur in crucem? An non habent urbani iudices conscientiam jurejurando devinctam? non est illis cura suæ salutis? non metuunt Deum vindicem & inspectorem suorum operum? Imo & illud ex animi sententia testari & affirmare non vereor, vos ipsis maxime cordi esse, quamvis nunc præpediti sinistris suspicionibus aliter existimetis. Satis norunt, satis intelligunt, quantum decus & ornamentum adferat hæc Academia non solum Senatui Populoque Leydensi, sed universæ potentissimorum Ordinum ditioni. Verum nunc non agitur, utrum civitas benevolo sit affectu proclivis erga vos, an frigus aliquod senserit ex quo tantas turbas dedistis. Illud in iudicio dicendum est, utrum socius & commilito vester scelere an jure sit interemptus. Hæc si quid gratia vestra valet, si studia & officia quidquam possunt, ad salutem & opem miserorum, ad sublevandam sortem periclitantium valere debent? in perniciæ vero, & in afflictis hominum fortunis repudianda sunt. Sæpe reis nihil æquè profuit ad evadendum damnationis discrimen, quam nimia potentia, dignitas & autoritas accusatorum. Noluerunt enim sapientissimi iudices, & multum in posterum prospicientes committere, ut quisquam nimis adversariorum viribus atque opibus, magis quam

quanti lucumine nactus ac decoratus ene videretur. Sit postrema fortis, & humillima conditio-
nis homuncio is, de cujus corio nunc certamen
cernitur. Vigil erat, publica auctoritate armatus ad
tuendam quietem & securitatem urbis. Asinum
putatote fuisse, sed qui ferat sacra Isidis. Eum si
quis invadat fungentem suo munere, nulla non
est honesta ratio expediendae salutis. Quid ergo si
is, quem tanquam caput noxa devinctum ad exitum
dedi tanta obstinatione postulatis, innocens
deprehendatur? si servavit moderamen inculpatè,
an æquum erit eum vestrae libidini pro nocente
velut odii publici litamentum immolari? quum ex
rescripto optimi principum Trajani satius sit im-
punitum relinqui facinus nocentius, quam inno-
centem condemnari? Si non potest absolvi qui fa-
ctum agnoscit, jam pridem reus suo judicio dam-
natus est, nihilque restat nisi ut continuo lege cum
eo agatur. Confessi enim in jure pro judicatis ha-
bentur. Sin confitenti patet aditus ad imploran-
dum legis auxilium, & ad proponendam juris de-
fensionem, cur novo more, cur exemplo trahenti
perniciem hic miser homo à communibus inno-
centiae perfugiis, tanquam ab asylo deripiatur?
Quis erit insons, aiebat Imperator Iulianus, si ac-
cusasse sufficiat? Quis autem vos statuit iudices,
quis vobis suffragii jus dedit, ut Dictatoria maje-
state civem indemnatum carnifici tradendum esse
decernatis? qui ne quidem idoneam personam su-
stinetis, ut accusatorum partes tueri possitis, quippe
quos capitali odio concitari palam est, & si in actiones
vestras inquirere vultis, domi sat erit quod
Censoria notatione animadvertendum sit, ne foris
quærat adversarius in quem gladiatorio animo
telum accusationis intendatur. Vultis apertius, ac
sine ulla circuitione verborum me vobiscum loqui?
Conscientiam vestram interrogo, an ideo huc mis-
si estis ut nocte strictis mucronibus aggrediàmini
vigilum excubias? ut somnos civium horrificis cla-
moribus, & Stentorea vociferatione conturbetis,
tanquam

tanquam si Hannibal esset ad portas ? ut lapidibus vitreas fenestras confringatis ? ut aciem gladiatorum vestrorum exploretis ad strata platearum ? Scio equidem ex petra non elici sanguinem, nec ego vobiscum experiendum censeo lege Cornelia de ficiariis. Sed tamen ipsi me tacente satis vestra sponte intelligitis, quam hæc talia parum deceant verecundiam ætatis vestræ, quam non sint ex disciplina sectæ Studiosorum, quam abhorreant ab intonsi Catonis auspiciis, veterumque norma. Nescio an id genus exercitii conducat ad rectam valetudinem, nihil hujusmodi quidquam in Aphorismis Hippocratis observatum aut præceptum esse memini, litem istam medicorum filiis discutendam resigno, ne vager extra limites meæ professionis : sed hoc cuivis sano liquet, talem lasciviam minime convenire ingenuis ingeniis, nec misceri posse cum gravitate sapientis. Confossus est unus è vestro grege: facinus indignum, & severiter exsequendum si injuria; casus tristis, & deplorandus quocunque modo id acciderit. Sed vos in ultione persequenda quid consilii, quam rationem estis secuti ? Ne quid dicam acerbius, nos mera mapalia fecistis, vos ex plausibili causa, & in speciem favorabili pessimam & maxime odiosam effecistis. Primum exorsi estis ex abrupto ab explosione Professorum, quasi nostra culpa socius vester esset interfectus. Sed videlicet persuasum vobis est hac sola via confieri posse quæ vultis, si docentium officia vestro strepitu impediuntur, ut olim apud Romanos Iove tonante aut fulgurante comitia dirimebantur, nec fas erat agi cum populo. Censeo referendum in commentarios hoc horribile secretum, ut habeant qui sedent ad clavum reipub. quod sequantur & æmulari commodum sit in difficillimis temporibus, & in perturbatissimo statu civitatis. Atque utinam vestra intemperies non esset ulterius progressa: condonaremus crudo dolori, & violentiæ juventutis hanc minime tamen vulgarem contumeliam. Sed pudet pigetque recordari

cordari quas deinde pugnās , quā praelia , quantas
strages edideritis. Vidi , Vidi , magno meo cum
dolore & æterno vestro cum dedecore strata dis-
jectaque foedum in modum pulpita , scamna , sub-
sellia , tanquam si vis aliqua major , & coelo missa
calamitas iis locis incubuisset. Lustravi oculis ve-
stigia , & monumenta sevitiae dicam an vœcordiae
qua debacchati estis in res mutas atque inanimas,
expertes omni sensu doloris atque iniuriæ. Ne ni-
hil egisse putetis , scitote à vobis exauguratam esse
templum Themidis , sedem & sacrarium Musarum
prophanistis , factus est impetus in adyta penetra-
lia Palladis , ipsum imperii pignus evertistis. O
rem auditu relatuque foedam , non solum visu ! Si
prophana plebs , si vulgus ignobile , si quos per ir-
risum & ludibrium Platteros appellatis talia faci-
nora perpetrassent , quis esset tam lenis ac miseri-
cors qui illis ignoscendum putaret ? Quanto gravius
est vestrum flagitium ; qui sacris literarum initiati ,
liberalibus studiis exculti , præceptis institutisque
sapientum eruditi , luce palam , sicci & sobrii tam
insanum facinus admisistis ? qui matrem & nutri-
cem vestram violastis ? qui , quod proprie furioso-
rum est , in propria viscera sæviistis ? Nihil quidem
effusum est humani cruoris , & præclaram scilicet
absque cæde victoriam reportastis , author sum ut
myrto coronati tanquam Veneris nepotuli debel-
latis citra sanguinem hostibus ovantes urbem in-
grediamini , vel pro foribus Academiae curetis ap-
pendendam è fronde querna coronam cum inscri-
ptione magnifica , **OB CIVEIS SERVA-
TOS** : quam gloriam pluris æstimabat is qui do-
mita nomen ab Africa lucratus reddiit , quam si
innumeros perduelles secundo Marte subjugasset :
Ac ut majestas loci clarius esset atque illustrior ,
apparebant vitrea pluribus locis effracta , crebrisque
lapidationibus perfossa. Credo vobis in animo fu-
isse fanum Termino consecrare , auspici perpetui-
tatis , qui sub dio , nudoque sub ætheris axe sem-
per habitat. quod Iovi supremo cedere non sit di-
gnatus.

gnatus. *Tactura* quidem pretium eximium re-
parari potest, sed probri maculam & ignominiz
labem vix omnibus undis abluerit genitor nym-
pharum Oceanus. Tamen quasi rebus fortiter ac
feliciter gestis minamini vos hinc esse discessuros,
& in hoc multi fidem obligasse scripto, vel sacra-
mento feruntur. An ideo Leidam orbam, & de-
solatam fore imaginamini? Nolite hanc animo fi-
duciam concipere, non est quod vobis usque adeo
placeatis. Vos quidem estis præcipua seges &
materies nostræ gloriæ, dum facitis ea quæ vobis
digna sunt, dum strenue officio incumbitis, dum
sedulo reputatis quam insignem & honorificam
exspectationem patria parentesque de vestris stu-
diis sibi polliceantur. An non ex hoc seminario
prodeuntibus annis existunt ingenia juvenum, qui
publicis privatisque muneribus obeundis *seculum*
ornare possint? Alii periclitantem innocentiam
præsidio sublevant, alii dirimunt ambigua fata cau-
sarum, lapsa erigunt, fatigata reparant, nec minus
provident humano generi, quam si manu militari
patriam defenderent. Alii se iis artibus instruunt,
quibus aliquando vel moderandæ religioni, vel re-
gendis populis, urbibusque administrandis præesse
mereantur. Nec sua laus deneganda est iis qui af-
fectis hominum corporibus medicinam faciunt,
quo nomine vetus superstitio multos cœlo dica-
vit, & adscripsit choro divorum. Sunt quibus
unicum opus & studium est veritatis investigatio,
cujus dulcedine quasi quodam naturali mentis pa-
bulo deliniti à rebus gerendis se submovent, qui
& ipsi non degenerem locum in hac mundi uni-
versitate tuentur. Denique tam late patet campus
virtutis atque honoris, ut nemini bono, in quo
quidem sit indoles industriæ, sui proferendi facul-
tas intercludatur. Vos ex eo ligno estis unde fa-
bricantur tales Mercurii. In hanc spem. vos edu-
carunt parentes, hac fine pedem huc intulistis ut
bonæ frugis topiam, & optimarum artium scien-
tiam domum reportetis. Etiam si à vobis relinqua-
mur,

men, non deferemus, non predeamus gloriosam stationem in qua nos famæ favor, & conspirans magnorum virorum suffragatio collocavit. Perstabimus in bene merendi proposito, & utcunque Neptudus atrox ingruat, rectum clavum tenere conabimur in his Academia turbinibus ac tempestatibus: vestrique miserebimur qui tam proterve & intemperanter contemnitis occasionem proficiendi. Vobis scribitur, vobis metitur, vobis feret hic honorem ac lætitiā labos. An arbitramini vobis hinc dilabentibus nos consimiles fore isti amabilis infaniæ fatuo,

*Qui se credebat miros audire Tragædos
In vacuo latus sessor plausorque theatro?*

Mittite hunc de pectore curam. Non egemus, ut opinor, eleboro nec talibus medicis supplicandum haberemus, si cum eo genere morbi confisteremur. Pace vestra liceat dixisse, quod olim haud ignobilis author effatus est quanquam nomen ejus ignoratur, satis sunt nobis pauci lectores, satis unus, satis nullus. Non erimus infirmiores animo quam pœta vetus, qui quum in amplissimo cœtu ac frequentissimo longum carmen recitaret, & omnes extra solum Platonem auditores dicentem deseruissent, legam, inquit, nihilominus: Plato enim unus mihi est instar omnium. Quid? an in arte ludicra tibicen Antigenidas discipulo apud populum frigenti dicere non dubitavit ut ejus animum erigeret desperatione debilitatum, mihi cane & Musis: nos qui in utilissimo & honestissimo docendi munere versamur, ea erimus teneritudine & imbecillitate frontis, ut auditorum frequentia vel raritate, quasi adverso vel ferente vento nunc extollamur inani gloria, nunc mœrore ac tristitia deprimamur? Patiemurne à muliercula nos, à mima superari quæ contempto multitudinis conspectu satis habebat equitem sibi plaudere? Male nobis constaret vigiliarum & studiorum ratio, si hoc tantum assecuti essemus ut nos turba

B b

mirare-

bit cui nihil aliud propositum fuit quam ut populo placeret. Vulgus est pessimus magnarum virtutum assinator, nec tam bene cum rebus humanis agitur, ut honesta quæ sunt & præclara iudicio majoris partis comprobentur. Adeo autem cordatis & sapientibus viris suspensum falsi fuit suffragium multitudinis, ut memoriz præditum sit, Phocionem ad amicos conversum, ex iis quassisse, nunquid sibi per imprudentiam aliquid absonum excidisset, quum sententiam à se prolatam videret unanimo totius populi assensu fuisse approbatam. Quicumque vestrum hoc ipsum impurant, & gratiæ apponi cupiunt quod aures nobis impartiri dignentur, eos si non pro imperio summovemus, & arcemus à sacris, saltem æquo animo patiemur si non intersint nostris recitationibus. Sibi magis, & utilitati suæ sunt injurii, quam quicquam nostrum. Dei clementia & benignitate non deest nobis unde literarum gloriam, & sæculi dignitatem propagemus, etiam si male consulta juvenum turba facebat hinc in ultimas terrarum oras. Valde debili præsidio muniretur fama & existimatio nostra, si à vestro frigore detrimentum caperet, vel à favore confirmaretur. Quæ malum confidentia vobis hos spiritus parit? Num virtutem esse creditis verba & voces, ut ligna lucum? Num arbitramini Academiam consistere in congestu lapidum; in muris & parietibus, in suggestibus ac subselliis? Nihil minus. Roma Veiiis erat qua tempestate maximus ille patriæ liberator Camillus exulabat pulsus ab ingrata civitate. Quicumque rempub. salvam volunt sunt cives Romani. *Qui recte consulat Consul fuit.* Quid effatum Hannibali solertissimo duci, & fortissimo bellatori tribuit Ennius, id communiter sibi quisque vir animosus applicare potest cum honesta fiducia,

Hostem qui feriet mihi erit Carthaginensis.

Civitas Atheniensium sita erat in ligneis muris,
quum

quum adverſus Perſarum claſſem relicta urbe & arce juventus Attica tutelam ac libertatem patriæ velis & remis commendavit. Libet gloriari cum magnanimo Biante, Omnia noſtra nobiſcum portamus, adventitia bona, & fortunæ miſſilia, quæ vulgus attonitum ſtupet, quæ caſibus obnoxia ſunt, quæ momento mobilis horæ tranſmutant dominos, ea in cenſum non referimus. Ibi patria eſt, ubicunque vir ſapiens & involutus ſua virtute ſedem eligit. ibi exilium, ubi non eſt honeſtati locus. Quocirca pro virili parte exornabimus Spartam, quæ non ſortito nobis, ſed perpenſo bonorum judicio decreta ceſſit. nec ſocordia noſtra commitemus ut munus aſſignatum à Deo deſuſſe arguamur. Si nos deſtituat auditorum celebritas, ſi uſitata juventutis corona ſtipati non erimus, ipſi parietes medius fidius diligentia, & aſſiduitatis noſtræ tacitum teſtimonium perhibebunt, vobis ingrati animi notam exprobrabunt qui beneficia Deorum agnoſcere, iis que frui detrectaveritis. Poſtremo ſemper integrum erit viris omni officio perfunctis imitari exemplum Solonis, cujus quum patriâ occuparet tyrannus, & omnia tentamenta recuperandæ libertatis fruſtra ceſſiſſent, tandem arma deponens ad limen & veſtibulum curiæ, profatus eſt hanc altam & heroicam vocem, O Patria, ô leges, ô mores & jura majorum, vobis ut optimum civem decet & opera, & conſilio pro viribus opitulatus ſum, nunc urgenti fato cedendum eſt: & cum dicto domum ſe recepit in poſterum quieturus. Sed ô male feriati juvenes, ô corda oblita beneficiorum! hancine gratiam rependitis iis quorum omnes curæ, cogitationes & vigiliæ in utilitate veſtra deſiguntur, ut eos aut exploſione traducatis, aut voluntario exilio fugere deſtinetis! An crimen eſt bene mereri de repub. literaria, excubare pro communibus bonis, invigilare commodis Studioſorum? Quid enim aliud nobis opprobrio vertere poteris, quam quod fortiter & ſevera lege vos amamus?

mus: quod etiam ipse despicitur vos tanto am-
bimus & obsecramus ut in officii viam reverta-
mini? quod reluctantes & invitos tamen beneficiis
afficere contumaciter perseveramus. At abscessu
vestra siquidem stat sententia proficisci ad alias
gentes., non obstabitis quin monumenta ingenii
ac doctrinæ per universum orbem, ubique lau-
di sunt sua præmia, disseminemus, ut nova juve-
num soboles huc eliciatur si non ingenio prom-
prior, saltem observantior boni moris ac discipli-
næ, tenax pudoris & verecundiæ, minus infecta
vitio effrenis licentiæ, quam vos falsa rerum ima-
gine decepti specioso vocabulo libertatem appel-
latis. Vera libertas est parere bonis legibus, non
pœnarum formidine, sed amore ipsius honestatis
& quia id communiter expediat, inservire officio,
colere & revereri magistratum, sub cujus auspicio
publica pax & tranquillitas patriæ secunda conque-
scit. Legum omnes servi sumus, ait

Flos delibatus populi suadaque medulla

M. Tullius, ut vere liberi esse possimus. Hæc vero
sola est sublimis, excelsa libertas, quæ regnum &
diadema tutum possessoribus suis defert. qua qui
præditus est rectius gloriari potest se regem esse,
quam Tarquinius qui nec se nec suos regere po-
tuit, quam pessimus optimi parentis filius C. Ca-
ligula, qui de conditione temporum suorum queri
solebat quod nullis publicis cladibus insignirentur,
qui optabat ut populus Romanus haberet
tantum unam cervicem, qui cotlo iratus quod
Pantomimorum commissiones imbris ac ful-
minibus turbarentur, ad pugnam provocavit Io-
vem, & quidem sine missione ut alter eorum ca-
deret, Homericum illum exclamans versum;

Aut tu me tolle, aut ego te.

Quis eum ferre potuisset qui Iovem ferre non po-
terat? At idem qui deos tanto fastu despiciebat,
ad fulgura & tonitrua connivebat, caput obvolve-
bat, propiciebat se è stratis amenti similis, ac sub
lectum scondebat. An Imperatoris nomine ac di-
gnitate

gnitate censendus est ille stipes & truncus hominis, illud servum pecus Claudius, justiori titulo Caudex appellandus quam Cœci frater unus ex ipsius majoribus? hunc dico Claudium, qui quum esset civium Romanorum dominus, libertorum servus erat, horum nunc ac libidine regebatur, & huc illuc impellebatur, ut nervis alienis mobile lignum, per hos præturas, sacerdotia, consulatus, supplicia clarissimorum virorum, impunitates maximorum scelerum, omnia denique largiebatur. Horum præcipue Narcissi

Paruit imperiis uxorem occidere jussus.

Quid de Nerone loquar, cujus barbara feritas effecit ut nomen ejus non hominis, sed teterrimæ beluæ, & immanis monstri nomen esse videatur, ecquid beatus vestro judicio, aut omnino liber fuisse existimandus est? qui elatus impunitate scelestissimorum facinorum negabat quenquam ante principem scisse quantum sibi liceret? qui vovebat ut se vivo ac vidente terra igni confunderetur? Quem vero tandem exitum vitæ habuit! tam dirum, tam horribilem & abominandum, ut sine ingenti motu animorum legi non possit, nisi scelerum immanitas omnem misericordiam absumpsisset. Nec homo vocari meretur Domitianus, opprobrium illud ac dedecus Flaviæ gentis, natus in exitum generis humani, qui se dominum deumque dici non passus est tantum, sed edicto præcepit: unde merito terribilis & invisus cunctis, intimorum familiarium & uxoris conspiratione tandem est oppressus. An vos tyrannum quenquam fortunatum, aut adeo liberum esse censetis: oppressorem legum ac libertatis civium? quia-ne purpura fulget, quia-ne copiis atque opibus exuberat, luxu diffluit, frequenti satellitio stipatus incedit? cujus ea vitæ lex & conditio est ut semper timeat & timeatur? ut possit interfici cum maxima gratia & gloria intersectoris? qui quum longe lateque sui terrorem diffundat, ipse intus pavet, & misere formidat eos quibus est formidini? nec eas ma-

ius reclusus suspexit, quæ usque in finem suam cunctas
reponit? qui ut potens esse videatur in servientium
patientia consistit? Imo nulla est miserior servitus
quam eorum qui in supremo dignitatis fastigio
conspiciuntur, nisi reverentiam ex bonitate & cle-
mentia, non odium ex atrocibus imperiis aucu-
pentur. Timor enim est infirmum vinculum sta-
bilitatis, nec diuturni magister officii. Nulli autem
regnatori tanta potentia, tantæ opes suppetunt, ut
caput ejus à fatali exitio servare valeant, ubi supra
modum edia creverunt. Lucius Sylla sibi Felicis
cognomen adoptavit: at nihil eo fuit infelicius,
si ad lumen perspicuæ rationis oculos mentis eri-
gamus. An ulla potest esse in patrandis sceleribus
felicitas? in eversione libertatis civium? in aboli-
tione juris humani atque divini? in internecione
hominum innocentissimorum? An ideo *Venerens*
ille pullus, & fortunæ alumnus beatus est putan-
dus quod tot Quiritum millia proscripsit, & indi-
gnis modis trucidari imperavit? O prævum de re-
bus judicium! ô sinistram veræ felicitatis æstima-
tionem! Infeliciores sunt mali (ut acute nec falso
pronunciat Boëthius) quum cupita perfecerint
quam si ea quæ cupiunt implere non possint. Nam
si miserum est voluisse prava, potuisse miserius est,
sine quo voluntatis miseræ langueret effectus. Si
relegata fortunæ pompa & ambitione rem ipsam
intueri velimus, melior fuit eorum fors qui nefa-
ria proscriptione perierunt, quam ejus qui talia
perpetravit impune. Nam cum satius est pati quam
inferre cuiquam injuriam, tum improborum men-
tes semper cruciatibus conscientiæ, tanquam ar-
dentibus furiarum tadis exagitantur, & secum
ubique circumferunt domesticum tortorem. Ad-
de quod proscriptorum manes misericordia, &
honorifica recordatione prosequimur, at Syllam
omnis posteritas abominatur. Videamus etiam
quam diræ mortis genere fontem animam expi-
raverit, ut certius de beata ejus fortuna decerne-
re possimus. Nempe à fœdissimo germine pedi-
culo-

colorum exelas atque clonavit. Fuit et ipse
suos carnifices, & vivus ac videns interfuit pro-
prio funeri. Contemptissimus sepe dum anima-
lium populus de Felice isto Romulo triumphavit.
Caput illud aderatum gentibus, & cultum instar
alicujus numinis, tantam ex ulceribus mephitim
exhalabat, ut, nisi metus & horror pristinae maje-
statis imperasset fastidio miserorum mancipio-
rum, nemo crudelem illam nasorum pestem tole-
rare potuisset. Ex his, & aliis innumerabilibus
exemplis, quæ super tam insigni materia ad testi-
monium citari possent, abunde confirmatum esse
arbitror, vos errare tota via qui libertatem exi-
stimatis consistere in rerum malarum licentia at-
que impunitate, quum tanto sint miseres non
solum privata conditionis homines, & ex ima fæ-
ce plebis, sed ipsi populorum principes, & late-
errarum domini, quo plura illis contra fas atque
honestum facere licet. Quanquam licere quum
dico sermonis errore labor, nec ex animo, sed cum
vulgo loquor, pravissimo recte sentiendi magi-
stro. Nam si ad sinceri judicii lancem ratio exigi-
tur, nemini peccare licet, & graviter à Satyrico sa-
pienterque scriptum est,

Omne animi vitium tanto conspectum in se.

Crimen habet quanto major, qui peccat, habetur.

An quia sepe facinorosi homines vel furto fallunt
oculos inquirantium, vel gratia elabuntur, aut lar-
gitionibus judicia corrumpunt, ideo Deum cordis
inspectorem, & mentis suæ conscientiam vitare
possunt?

Quid terras alio calentes

Sole mutamus? patria quis exul

Se quoque fugit?

An quia præpotentium peccata non plectuntur
legum poenis, ideo illis, quæ non oportet, admit-
tendi facultatem permissam esse arbitrabimur?
Longe aliter definit ille

Virtutis vera custos rigidusque satelles

Papinianus. Nam quæ facta ladunt pietatem, exi-

flimationem, verecundiam nostram & quæcunque contra bonos mores fiunt ea nec facere non posse credendum est. Perniciosa sunt illæ voces, & plerunque perniciem attulerunt suis authoribus: id ius esse quod potentiori sit utile, Principem legibus solutum videri, nihil turpe vel injustum teneri oportere quod sit cum aliquo fructu vel commodo conjunctum, in amplissima fortuna id æquius, in melius esse quod validius: Iustitiam opinionibus & hominum scitis atque institutis, non natura constare, rerum dominis licere quidquid libeat. Abeant in merboniam detestanda tyrannorum dicta.

Sanctitas, pietas, fides

Privata bona sunt, qua libet reges eant.

Nec Euphemi sermo dignus est assensu, qui apud Thucydidem pronunciat viro tyranno, aut urbi imperium habenti nihil à ratione alienum quod fructuosum. Quanto verius vidit & elegantius cecinit Tragicus vates,

Minimum decet libere cui nimium licet.

Quanto honestius sensit maximus Principum Trajanus! à quo quum multa alia sint moderate sapienterque dicta, vel gesta, tum nihil ad æternitatis famam gloriosius, ad exempli normam utilius, & quo vel solo nomen Optimi jure optimo commeritus esse videri potest! Nam quum Præfecto Prætorii gladium vagina liberatum, tanquam insigne potestatis solenni de more in manum traderet, Hoc, inquit, ferrò pro me utere, si recte & ex utilitate communi rempub. gesserò: sin minus, stringito id adversus me. Cui consonat ille vox digna majestate regnantis, legibus se alligatum profiteri. Nam ut excelsæ magnitudinis est posse quod velis, ita summæ bonitatis velle quod debeas. Non enim omne quod licet honestum est, & longe diffusius patent officiorum fines, quam imperiosæ legum sanctiones. Deus ipse cujus est imperium in reges timendos, qui cuncta suo sub numine torquet, voluntariis tamen legibus,

sine causa finxerunt principes vates iustitiam rerum
humanarum divinarumque reginam, assidere so-
lio Iovis O. M. Non, ut agebat foedus ille cultor
purpuræ, quia quidquid regi placeret fas piūque
esset: sed è contrario, quia nihil velle debeat regia
majestas, nisi quod verum sit & æquum, quod sana
ratio firmet, quod iustitiæ oraculo comprobetur.
Nam si tantum quisque in humana societate exi-
stimandus est posse, quantum habet virium, non
modus, non ratio, non lex, non officium valebit:
non publica gentium existimatio, non reverentia
posteritatis. Recte quidem dicimus, & religiosa
fide credimus de Deo, qui solus nec fallere, nec
falli aut opinione labi potest, quidquid ei placi-
tum est, id esse sanctissimam legem, id optimum
morem, id certissimo jure fundari, tametsi nobis
interdum ratio non constet, quum ejus voluntas
sit norma iustitiæ & æquitatis. Sed perniciosè
cum humana imbecillitate mens divina compara-
tur, nisi benigna interpretatio tollat errorem. Hoc
interim fixum, atque immotum maneat, quod
nulla vi labefactari potest, solidam libertatem si-
tam esse.

Non in festuca listor quam jactat ineptus:

sed in eo ut libenter & volentibus animis recta
sequamur, gaudeamus officio, subditi simus impe-
rio legum non propter metum supplicii, sed pro-
pter decus honestatis. Leges & jura sunt vincula
civitatis, quorum minister, custos, ac depositarius est
magistratus, quem ideo colere & omni observan-
tia complecti debemus. Hæc est illa mens quæ per
universum naturæ corpus diffusa gentes ac popu-
los regit. Hic spiritus vitalis, ab sique quo nec hu-
mana societas, nec ipse mundus stare potest. Que-
relas movetis, ut audio, de imminutione, vel adim-
pione privilegiorum. Audire quæso placide, &
mentibus æquis, charissimi focii & commilitones
mei, vocem liberam erumpentem ex intimo affe-

pius, o boni, quid sit vivere, quam ut vestro more vivere possit letis. Vos etiam ipsi in culpa estis cur intra girum compellamini, quia reverenter uti libertate nescitis. Nemo vobis infensor est hostis quam ipsimet vobis. Etenim si iis qui capiti vobiscum cetero dissident optandi facultas eveniat, quid peius aut periculosius imprecari possint, quam ut exuta reverentia majorum, omnia turbis ac seditionibus misceatis?

Hoc Ithacus velit, & magno mercentur Atrida.

Quednam præclarior & excellentius privilegium imaginari potestis, quam quod hæc Academia per omnes terrarum oras ubicunque virtus & doctrina colitur, illustri fama celebratur? Quot heic effulgent, si usquam gentium, lumina præstantissimorum hominum, qui claris ingenii monumentis vindicant à barbarie seculum, & literis intermorientibus auxilium ferunt? Non est jam locus de quoquam nominatim dicendi, ne si recenseream singules, infinita oratio nostra sit ingrata, si nonnullos prætermittam. Hoc illud privilegium est quod navibus atque quadrigis persequi debetis, hæc palma nobilis quæ terrarum dominos evexit ad deos. Hoc agite, generosi & bene nati juvenes, ut quoniam in hoc Athenarum venistis, tanquam ad mercatum & nundinas optimarum artium ac scientiarum, referatis etiam hinc optandam bonis contagionē, neve vacui & inanes velut ex incendio, ruina vel naufragio domum revertamini, dedecorantes & urbis dignitatem & decorem. Hujus rei copiam & opportunitatem nemo vobis eripit, nullus inde quidquam delibet, aut intervertere audebit. Si quis turbulentus tribunus plebis intercedit quo minus in instituto laudis curriculo studiose graviterque pergatis, nihil caute est quin eum in publica commoda peccare pronunciemus, nec placet iis legibus, tanquam per vim & contra auspicia latis populum teneri. At quidquam de splendore natalium, de jure libertatis

tis

ris, de statu ingenuorū decerptum aut defloratum esse iudicatis, quod evaganti licentiæ fræna sunt injecta? quod luxu & lascivia perire cupientibus potestas intercluditur, quasi sit ulla dejectior & humilior servitus, quam impunitas & licentia delinquendi, quam regi à cupiditatibus, servire libidinibus, non obtemperare imperio rectæ rationis? cui qui parent, latius regnant quam si Libyam remotis Gadibus jungant, & uterque Tænus serviat uni: magnificentius triumphant, quam si quadriungo curru per sacram viam lauro coronati in Capitolium inveherentur:

Qui quæret Pater urbium

Subscribi statuis, indomitam audeat

Reframare licentiam

Clarus postgenitus.

Si pertæsum est servitutis, si piget vos privatæ conditionis, ostendam vobis quo pacto ad immortalem gloriam, ad supremum dignitatis fastigium supra solium, supra thronos & sceptræ regum exurgere possitis. Nec longe scilicet hostes quarendi vobis. Intus in sinu fovemus Sinones. Nemo pejus vapulat quam sub flagello domesticæ crucis. exercitor est cuiq; malus animus, habet suos conscia mens intestinos carnifices. Non est tantum ab armata manu terroris ac periculi juvenibus alta & erecta indole præditis, quantum à lenocinio voluptatum, quæ blandiente vi, & arte preditoria nervos omnes generositatis atque industriæ succidunt, & in ipsam rationis arcem, in mentis Palladium, per cuniculos irrepunt verius quam irrumpunt. Hos infames Sirenium scopulos, hanc hilarem panam, has blandissimas pestes, & vicio- rum illices qui domare potuit, superat Alexandri Magni sublimitatem; qui quum latissimos terrarum tractus, & potentissimas gentes, ac maximos mundi monarchas sub iura rede- gisset, unde nomen reportavit sempiternum, succubuit iracundiæ, victus est orbis victor ab impotentia, qua stimulante perpetravit in amicorum intimos, in servatores

niz notam inurunt angusto ejus nomini, & ingentibus victoriis nubem obducunt. Quid ille Graiū fortissimus Ajax?

*Hectora qui solus, qui ferrum, ignemq, Iovemq,
Sustinuit toties, unam non sustinet iram.*

*Fortior est qui se, quam qui fortissima vincit
Mœnia, nec virtus altius ire potest.*

Nec mihi quisquam heic obijciat talia verbis splendide dici ab umbraticis doctoribus in scholastico pulvere educatis, sed ubi in rem præsentem venit, ea prorsus ab horrere à sensu communi, nec in mores & ad vitæ usum traduci posse. Nihil enim aliud concludet si quis ita ratiocinetur, nisi aliter esse vivendum quam sentiendum, aliud esse laudandum, aliud fieri oportere. Quæ sententia res inter se naturali consortio devinctas per opinionis errorem divellit, & utilitatem ab honestate sejungit. Hanc hæresim sapientissimus Philosophorum Socrates execrari solebat tanquam causam omnium malorum & incommodorum, quibus humana societas inquietatur. Cur tractatis studia doctrinæ? cur diurna nocturnaue manu versatis bonos authores, qui vobis monstrent viam, qua duce tenere possitis.

Edita doctrina sapientum templa serena?

An ut eruditi tantum, non meliores evadatis? ut res præclaras & expetendas magnifico verborum ornatu extollere ac prædicare queatis, quemadmodum pueri laudant Iunonis avem: sed aliter vitam instituatis? ut fortia loqui malitis, quam factis exsequi? Nimirum ut vobis idem vitio vertatur quod olim objectum est Atheniensibus, eos scire quæ recta sunt sed facere nolle? Quod Dominus & Servator noster exprobravit Scribis & Phariseis, *Quidquid dixerint vobis ut servetis, servate & facite. Secundum opera vero eorum ne faciatis. Dicunt enim & non faciunt.* Excusatius peccant, & venia digniores sunt, qui literas nesciunt. Habent enim effugiū ad ignorantiz patrociniū. quan-

quanquam is eſt virtutis ſplendor , ea dignitas atque majeſtas honeſtatis , ut ſe iudice nemo nocens abſolvatur. Longe tamen diſpar eſt conditio imperitorum hominum & eorum qui humanioribus ſtudiis animum imbuerunt, quibus ignoſci non oportet niſi ad omnes bene audiendi partes mentem comparent. Gravis adverſaria vobis conſtituta eſt, eximia parentum & amicorum veſtrorum exſpectatio , quam una re facillime vincetis, ſi hoc aſſidue meditemini , diu multumque eſſe elaborandum , non ſolum ut animo comprehendatis ſcientiam rerum plurimarum , ut noritis omnem memoriam vetuſtatis, ut Socratis ſermonibus os impleatis, non ut magna loquamini, ſed ut emendate , & ex recti ſimplicis norma vitam actioneſque veſtras componatis , ut virtutem jungatis cum doctrina. ſiquidem virtus dignitatem ſuam non agnoſcit , & præcipuo ſuo lumine atque ornamento deſtituta eſt, niſi ſtipata ſit comitatu ac præſidio bonarum artium & ingenuarum. Doctrina vero tanquam gladius eſt in manu furioſi , niſi dux & imperatrix vitæ mortalium recta mens, recta ratio clavum moderetur. nec vero ſtudia diſcentium tardari decet, aut induſtriam languere, quod ad ſupremum ſapientiæ gradum aſſurgere paucis admodum conſeſſum eſt,

— quos aquus amavit

Iuppiter, aut ardens evexit ad athera virtus.

Nam in rebus arduis, & magnopere expetendis omnia potius tentare & experiri oportet, quā ob aſſequendi deſperationē à recta voluntate deſeri, quā ad ſumma nitenti pulchrum ſit in ſecundis tertiiſque conſiſtere. Nam etſi maximis tantum operibus admiratio debetur, tamē inferiora non deſpicimus, & juſta laude nō carēt quę ſunt maximis proxima.

Non ſi priores Mæonius tenet

Sedes Homerus: Pindarica latent,

Cæque & Alcai minaces,

Stefichorique graves Camæna.

Eſt quædam prædire tenus ſi non datur ultra.

B b 7

Quo

Quocirca juvenes studiosi , respondete qualo vestro nomini , & in id studium cujus ergo huc estis missi , totis industriæ viribus incumbite, ut & parentibus gaudio, & vobis honori ; & amicis præsidio, & patriæ emolumento esse possitis. Iterum, clamo, testor. edico : nullum est pulchrius, & honoratius privilegium , nihil majori mentis ardore, nihil impensiori cura conservandum , quam ut ad hanc optabilem metam pleno gradu contendatis. Laus est publica , gloriæ stadium omnibus pater. Virtus in medio posita neminem fastidit, aut indignatur , qui modo se dignum illa judicaverit. Vigilandum est, fateor. neque enim muliebribus votis ac suppliciis beneficia deorum parantur. Labores multi subeundi sunt , non abnuo. *Sed te id quod multi inuideant , multique expetant, inscitia sit postulare, si tu laborem summa cum cura efferas nullum.* Vos qui nobili genere nati estis , adjungite majorum imaginibus ornamenta doctrinæ. Vos quibus adsunt opes & amplæ facultates, parate vobis eum thesaurum , in quem casibus fortuitis, & decoctoribus ac furibus nihil licet. Vos quibus est res angusta domi , quorum parentes genium fraudant , & unciatim subtrahunt miseri de suo demenso ne desit unde studiis & honestis artibus insudare queatis: rependite vicem tantæ pietati , nolite turpi desertione per ignaviam frustrari eorum spem & sollicitudinem. Nobis nihil exoptatius obtingere potest , quam ut cum pluribus communicetur, si quid valemus ingenio , vel specie eruditionis. Amplectamini per Deum immortalem has rerum bene gerendarum commoditates , urgete præclaram occasionem , & cum omnia fabricanda fortunæ instrumenta vobis quasi virgula divina suppeditentur , cavete ne tanto Numinis favori defuisse arguamini. Nunquam intempestivus est ad bonam mentem receptus, sumite laudabilem superbiam , & eos quibuscum cottidie fuitiles causas vos collidunt , fortiter contemnite , tanquam homines positos infra dignitatem vestræ indignationis.

tionis, Leo leporem non sectatur, nec armiger Iovis, & fulminis satelles in muscas insurgit. Nunquam fando auditum est, aut lectum, butones cecidisse Peranis arcu. Timidi & imbelles damæ non possunt mereri iram nobiliorum ferarum. Proprium hoc est magnanimæ generosæque virtutis non sentire se læsum ab inferiori adversario. Puer Ascanius, *magna spes altera Roma*, non querit in venatu facilem & parabilem prædam, sed spumantem

Optat aprum, aut fulvum descendere monte leonem.
 Quid vobis rei est cum vigilibus? quid cum humili plebecula? quin missum facitis prophanum vulgus? Divisa sunt immensi intervallo vestra & eorum munia. servetis decorum, patria vobis assignat partes Agamemnonis, cur agitis personam Therisitæ? Lubens equident obliquarem sinus, & mutata velificatione præterlaberer has Syrtes, hanc periculi & infamiæ plenam Charybdin. Vellem taciturnitatis velo posset obumbrari conceptus intimis sensibus dolor, sed ita alte vulnus adactum est, ut silentio aut dissimulationi non sit locus. Necessitas cogit probra vestra cœlo monstrari, si non aliud ob præcium, saltem ut mali vim & morbi magnitudinem noritis, quæ tanta est ut nequeat nisi commotæ mentis excusatione defendi, vel abolitionis beneficio, & fideli in posterum resipiscentia sanari. Nam quid ego nunc vobis ob oculos proponam effigiem ejus diei, quem pene ex natali fatalem & emortualet huic Academiæ diem effecistis? Celebratur de more inauguratio novi Rectoris, quæ quidem actio solet exornari maximo conventu concursuque omnis generis mortalium, præcipuè autem vestri ordinis frequentia & celebritate. Aderat princeps ingenii & doctrinæ, maximus ille sæculi vir Iosephus Scaliger, cuius etiam veneranda canities hunc ædum nostrum colone stare dignatur. Aderant splendidissimi Academiæ Curatores, quorum fidei & prudentiæ conceditur ingens depositum, salus nimirum & dignitas hujus
 incly-

interit & vultu mutatis, ne-ve res interitana capiat aliquid detrimenti. Vterque non magis colendus & observandus ob generis & familiar nobilitatem, quam ob morum honestatem, ob doctrinæ præstantiam, ob generosam mentis inclinationem erga omnes bonos. Alter in Ordinum illustrissimorum confessu jus suffragii primo loco dicendi obtinet, tanquam unus è primaria nobilitate Baravorum. Alter consilium participat fortissimi Principis nostri, & invictissimi herois M A V R I T I I, cujus bellica virtus, & augustum nomen ab ortu solis ad occasum usque pervadit ac diffunditur. Possum liquido jurare, pro ea quæ mihi cum utroque necessitudo intercedit, vos ambobus summæ curæ vehementerque caros esse, nec quidquam prius, aut antiquius habent, quam ut in medium consulere possint, & mederi rebus turbatis: gratiamque illam & auctoritatem qua plurimum pollent, temporibus vestris impartiri. Sed vos ipsi, vos, inquam, ipsi quantum in vestra manu situm est, optime animatis & sua sponte incitatis, potestatem adimitis exerendæ beneficæ voluntatis. Vos per vestros mores efficitis, ut hebescat acies auctoritatis eorum. Nemo pejus consulit utilitatibus vestris quam vestra intemperies. His proxime assidebat Magistratus hujus urbis, qui in terris representat imaginem quandam & similitudinem divinæ potestatis. Nam ut Deus præest legibus, leges Magistratibus: ita quodammodo Magistratus præsumt suis civibus, ideoque in sacris literis nomine deorum insignantur. Ex altero latere apparebat universus ordo professorum, non obscura nec ingloria nomina, nec indigna quibus aliquis honos deferatur. Nemo qui modo suæ dignitatis sui que muneris rationem habuit ullam, defuit soleni officio. Sola in medio sedilia, quæ tali festo tempore, & anniversario sacro solebant inundare appulsu studiosæ juventutis, aut solitudine squallebant, aut raris ordinibus interlucebant, aut ab ignotis & prophanis vultibus occupabantur, ut
prope-

propemodum ipsa scamna & subsellia miseriam suam intelligere, & publicum dedecus lamentari viderentur. Quum optimus & integerrimus viro- rum Rodolphus Snellius, qui Rectoratu abibat, orationem ex consuetudine haberet, jamque di- cendo longe esset provectus, irruerunt in audito- rium sine ulla reverentia quidam vestrum non au- diendi proposito, sed ad interpellandam illius diei solennitatem. Stabant enim in ultima parte, quam supplere solent qui tardius advenerunt, aut qui præter numerum nihil adferunt. Hi inter myste- ria Cereris Bacchanal agitabant. Nam partim in- condito pedum strepitu loquentem interturbabant, ut ægre sermo dicentis etiam à proximis exaudiri posset. partim fastidiosis execrationibus abomi- nabantur, tanquam si hostilis facies, aut purgamen- tum aliquod apparuisset. interdum erant qui ad- ducto vultu, & caperata fronte stuporem simula- bant.

*Improvissum aspru veluti qui sentibus anguem
Pressit humi nitens trepidusque repente refugit
Attollentem iras, & carula colla tumentem.*

Quin etiam ad nomen auspicatissimum Principis Auraci, cui libertatem suam Batavia debet, & ad filii ejus magnanimi M A V R I T I I mentionem, quem tremunt armati exercitus, quem summum belli ducem maximi Reges agnoscunt (horresco referens) pars insulso risu disfluebant, & in cachin- nos effundebantur, more sannionum aut phrene- ticorum, qui quum acerrime morbo affligantur gaudiali ritu risum propitiant. Hæc qualia sunt? hæc vobis joco videntur? Seponite amabo nubem illam & caliginem errorum, quæ nunc ingenii vobis re- & que judicii aciem hebetavit, quæque prospe- ctum omnem veritatis, atque integræ rationis sensibus vestris exemit. Num mentior? num one- ro vos falsis criminibus? Vellem hercle res ita ha- beret, atque utinam calumniæ redargui possem! sed vereor ut potius prævaricationis insimulari debeam, quod multa silentio sim prætervectus.

Quanti

Quanti enim vel illud unum esse creditis, quod ii quibus cordi est quies & tranquillitas Academiae, qui rem literariam salvam cupiunt, non existimarent tuto Rectorem inaugurari posse, & pedem figere in possessionem sui magistratus, nisi novo more, & exemplo antea inaudito locus hic sua maiestate, & inermi iustitia sacer, militaribus praesidiis muniretur? Quae quidem contra vim comparata erant, nec bonis periculum, sed praesidium & securitatem denuntiabant. At hoc ipsum si quid ingenui sanguinis, si verecundiae micam haberetis, scmpiternum vobis dedecus, & indelebilem turpitudinis notam inurit. A quibus enim vim & violentiam timebamus? Nempe ab iis, à quibus minime oportuit. Vos enim soli metum turbarum intentabatis, vestrae minaces & superbae voces timebantur ne in nervum erumperent. Nam ab hoste nullus terror impendebat. pactae jam erant induciae, foedus conventum iri sperabatur, Legati Regis Hispaniarum & Archiducum pacem postulatum venerant, & huic urbi pene erant in conspectu, ut singulis horis ad eorum aures militiae vestrae flagitia perlaberentur. Si non honesti decus, non officii ratio, non aetatis pudor, non patriae charitas vos ab intemperantia tali detertere potuit, famae verecundia, & hostium existimatio vobis moram objicere debuit, ne in eorum oculis tam insolentes ludos palam praereteris. Quid reliqui fecistis ad audendi proterviam, quum tam atrox suspicio mitissimis placidissimisque amicorum vestrorum mentibus insedit, ut in summa tranquillitate temporum, in pacatissima civitate, in loco Musis & Gratiis consecrato non posset celebrari natalis Academiae dies, non inauguratio supremi in ea magistratus, nisi Mars armatus Apollini laureato subsidium atque opem attulisset? Heic mihi quisque descendat in semetipsum, & conscientiam excutiat ac circumspiciat suam. Itaque singuli in consilium de praeteritis factionibus vestris, ipsi pluris litem aestimabitis. Nam quo piaculo lu-

strari

ſtrari poſſe cenſetis audax illud & temerarium facinus quo impulſi non defuerunt ex vobis , qui diploma potentiffimorum Ordinum ſacrilega manu dilacerare , & humi projicere non exhorruerint? Si jure ordinario & extra ordinem punitur is qui Prætoris album ræſerit , corruperit, fuſtulerit, mutaverit quidve aliud propoſitum edicendi cauſa turbaverit : quæ digna pœna ſtatui poteſt in eos, qui conſignatam publicis monumentis authoritatem ampliffimi conſilii nefario aſu pene pedibus profubegerunt ? Si lege Julia majestatis tenentur, qui ſtatuas & imagines Imperatoris aliqua ſpecie contumeliæ læſerint , an erunt immunes ab eo crimine , qui mentem & rationem ſupremæ poteſtatis , ſpirantem & nobiſcum loquentem per literas interpretes violare non dubitarunt ? ſed etſi hæc ſunt graviffime animadvertenda, tamen nihil æque vos onerat atroci invidia , nihil minus ullæ cauſæ conditione ſublevari poteſt, quam ultimus (ut ſic dicam) actus & catastrophæ illius tragœdiæ. Quum enim peractis ejus diei ſolennibus, ut fieri poterat in tanto tumultu, tantifque motibus animorum, Curatores ſtipante Magiſtratu urbano procederent ex Academia : plerique veſtrum ante veſtibulum ſtabant in inſidiis, & obſervabant eorum egreſſum. Nemo fuit qui caput aperire venientibus dignaretur. Multi perfricta fronte , & habitu formato in contumaciam , ſpeculabantur ora vultuſque ſingulorum , ut ſcirent ſe à vobis non tantum non vereri, ſed tanquam homines nullius pretii , & infimæ ſortis palam irrideri contemnique , non aliter quam qui ſcenarum oſtentatione traducuntur. O ſingularem irreverentiam ! ô immodestiam minime tolerandam in pacifico ſtatu bene moratæ civitatîs ! Quid aliud eſt projecto conculcatoque omni pudore feros Cyclopum ritus æmulari, quam rerum arbitros & moderatores , legum & judiciorum adminiſtros, tutores ac præſides publicæ tranquillitatis , eos deſpicari ac pro nihilo ducere ? in qua urbe nobis hæc otia donantur & liberale Muſis

sis atque ingenuis artibus hospitium conceditur? An non est illud Gigantum & Titanum more bellare cum diis? Vnde enim profuxit fabula de fratribus terrigenis, qui montes montibus accumulasse finguntur ut caelum irrumperent, & è solio Iovem deturbarent: nisi quia detrectabant obtemperare voluntati Regum ac Magistratum quos Poëtae Iove genitos, & deorum sanguinem appellare consueverunt? Legibus Lycurgi, & institutis Persarum, quæ iustis de causis à sapientibus viris vehementer collaudantur, nihil maioribus præsidis, & fortioribus vinculis astringebatur, quam disciplina parendi. Hac re, inquit Attica Siren Xenophon, Spartiatae gloriuntur & ingentes animos tollunt, quod humiliter se gerunt in obtemperando suis præfatis. Si vobis propter ætatis imprudentiam, & consilii imbecillitatem non veniunt in mentem ea quæ ex usu sunt, nec in animum inducitis morem gerere sapientioribus, quo in censu vos reponent cordati Censores, nisi eorum quos postremi ingenii, & nullam ad rem in vita utiles prudens Hesiodus pronunciavit? An quia Magistratus ingenti animo concoxit hanc insignem contumeliam, & se sentire dissimulavit, ideo excusatio culpa est, & impunitior abibit vestra intemperies? Immo super flagitium rebellionis atque immodestiae, accedit tanquam auctarium labe ingratiitudinis quod hanc dissimulationem lucro & beneficio non apponitis. Nec exemplum deerat illis, nec ratio, nec legum autoritas ad exequendam iusti doloris ultionem, si suo jure experiri voluissent. Veteres Romani, quo tempore

Moribus antiquis florebat Roma virisque:
 quum pretio erat vera probitas, & unde virtus colebatur.

Credebant hoc grande nefas, & morte piandum
Si juvenis vetulo non assurrexerat, & si
Barbato cuicumque puer, licet ipse videret
Plura domi farra, & majoris glandis acervos.
Tam venerabile erat præcedere quatuor annis.

Nec

Nec vero Magistratus majeſtas impune ſpernitur, aut vindice caret. Nam in ipſa lege divina primum hoc præceptum eſt cum adjuncta promiſſione longævitat̃is. Et jure civili conceſſum eſt Magiſtrati-
bus, ut ſecundum jus poteſtatis ſuæ juriſdictionem defendant pœnali judicio. Prætor à poſtulando ſummovet fœminas, ne contra pudicitiam ſexui congruentem alienis ſe cauſis immiſceant, neve virilibus officiis fungantur. Origo vero introdu-
cta eſt ab Afrania, quæ inverecunde poſtulans, & Magiſtratum inquietans cauſam dedit ediçto. Cur cœcus ab eodem munere excluditur, niſi quod in-
ſignia Magiſtratus videre & revereri non poteſt? Quod ſi codex & Pandectæ juris Romani nullas irrogarent pœnas petulantibus & modetiæ con-
temptoribus, an ideo verum eſſet eos extra notam eſſe oportere? Nulla datur adverſus ingratum actio, niſi olim apud Perſas, quanquam ad remuneran-
dum naturaliter obligati ſumus, & omnes conſen-
tiunt gentes terram nihil creare pejus homine in-
grato. Qui tantum intra legum ſançtiones inno-
cens eſt, nunquam erit in magnis viris habendus. Operæ pretium eſt conſiderare quantum olim plus
apud Romanos poterant boni mores, quam ſeve-
ræ leges. Valeria lex quum virgis cædi, aut ſecuri
feriri vetuiſſet eum qui provocaret ad populum, ni-
hil ultra adjecit, quam ſi quis adverſus ea feciſ-
ſet, improbe factum videri. *Id olim, inquit Livius,*
viſum eſt vinculum ſatis validum legis (qui tum pu-
dor hominum erat) nunc vix ſervo ita minetur quiſ-
quam. A Cenſoribus patremfamilias in ærarios re-
latus eſſe legimus, ob intempeſtivam jocandi li-
bidinem, alium item haud procul ab eodem peri-
culo abſuiſſe, quod in eorum conſpectu ab amico
advocatus clare nimis ac ſonore oſcitaret, nec ef-
fugiſſet triſtiores notam, niſi conceptis verbis ju-
raſſet eo ſe vitio teneri, quod oſcedo nominatur.
Si ob ſuſpicionem nimis ſupinæ ſecuritatis, & ani-
mi parum attenti ad id quod inſtabat agendum,
honeſtus civis Romanus inibi fuit ut plecteretur,
quid

quid decrevissent isti priscæ severitatis patres in tam apertos contemptores eorum qui civitatem moderantur ? Author est Plutarchus, vir fidei plenus, C. Veturio capitali fuisse, quod Tribunoplebis in forum prodeunti de semita non decessisset. Tanta fuit antiquis temporibus reverentia Magistratus apud Romanos vetere Roma dignos, tanta cura pudoris, ac modestiæ cuius potissimum causa censoriam notationem, probitatis atque officii magistratam, institutam esse arbitror, ut proposita infamiz metu compescerentur vitia, quæ jure judicioque non vindicantur. Cornelius Tacitus, quo scriptore nullus unquam altius penetravit arcana principum, & intimos eorum recessus ac latebras omnes indagavit, in Annalibus refert, L. Syllam juvenem illustri domo natum graviter à Domitio Corbulone viro Prætorio apud Senatum fuisse increpitum, quod sibi inter ludorum spectacula loco non cessisset : eaque res magnis in eo cœtu augustissimo contentionibus agitata est, & ex historiarum monumentis producta sunt in medium multa veteris reip. Romanorum exempla, quibus palam fiebat feraci virtutum seculo juventutis irreverentiam gravibus sæpe decretis notatam fuisse. Nemini vestrum ignotum esse arbitror, quod de Consule Fabio memoriæ proditum est : cujus pater quum obviam ei veniret, & lictores verecundia majestatis paternæ taciti anteirent, jussit filius proximum lictorem animadvertere (id enim erat solenne vocabulum, quo significabatur honorem esse habendum magistratui) isque ut ex equo descenderet inclamavit. Tum pater cum gaudio desiliens, macte, inquit, tali virtute & gravitate, fili, perge consularem gradum magnanimiter tueri. Quum Proconsules aut Prætores in provincias suas ibant, mandatis instruebantur : quo in genere & illud caput erat, ne provinciales in ulteriorem familiaritatem admitterent. Nam ex conversatione æquali contemptionem dignitatis oriri. Quin etiam iis præcipitur ut artificium adhibeant, & authorita-

tem

tem magiſtratus ingenio ſuo augere contendant. Sacra Scriptura recenset inter præcipua ſigna perditæ proſtigatæque gentis, non revereri faciem ſeniorum. Si cani & rugæ, ſi longior annorum ſeries juſtam venerationem mereatur, quid ubi publica dignitas ad proveſtam ætatem accedit, & apex ſenectutis authoritas? At non defuerunt è vobis quos palam eo nomine gloriari non puduit quod depuduerint, nec ullum prorsus honorem urbano Magiſtratui exhibere ſint dignati. Egregiam vero laudem, ſed Cyclope dignam! magnum & memorabile nomen, ſed commune vobis (ut antea dixi) eum gente Titanum!

Qui manibus magnum reſcindere cælum,

Aggreſſi, ſuperiſque Iovem detrudere regnis.

Spolia ampla refertis ſcilicet, quod Polyphemi gloriam æmulati eſtis, qui tanquam gravi injuria violatus expoſtulat queriturque procaciter, quod Vlyſſes auſus eſſet eum adjurare & obteſtari ut Deos & Iovem Hoſpitalem revereri in animum induceret.

Stultus es, aut ades huc longinquis hoſpes ab oris

Qui petis ut ſuperos metuas, vel digner honore.

Non Cyclopas enim tangit Iovis ulla ſupremi

Cura, nec ulla Deum, quos longe excellimus ipſos.

Hæc ſi vobis acerba ſunt auditu, non minore cum moleſtia à me dicuntur. Invitus incedo per ignes ſuppoſitos cineri doſoſo, ſed invitat me ut id faci- am fides eximii amoris quo vos amplector. Non poſſum ſimul adulari veſtris auribus, & inſervire utilitatibus. Non licet pariter gravem amici perſonam ſuſtinere, & ſervilem animum induere Gna- thonis alicujus ac paraſiti. Libertas, quam ego primariam generoſi hominis dotem exiſtimo, naturæ meæ candor, veritas hoc officium mihi imponunt, ne quid per obſequium diſſimulem, ne peccatis obſecundem, voſque præcipites ferri ſi- nam. Credo equidem, nec aliter ſentiunt quicum- que ſunt benigniori ingenio, & æquiori judicio in æſtimandis juvenum erratis, vos per incogitan-
tiam

tiam esse lapsos majore animo quam consilio , nec unquam serio vobiscum expendistis , quam rem ageretur , quantum probri , dedecoris & flagitii susciperetur , quum tam insolenter os importunum & obduratum ad impudentiam ostendistis Magistratui. Sed in tam improbo facinore , quod est contra morem obsequii , contra fas disciplinæ , contra divinas humanasque leges , nemini prodesse debet ignorantia nisi ad veniæ deprecationem ex ingenua delicti confessione : ad quam vobis facto agmine confugiendum esse suadeo , ne pertinaciam & obstinationem ad imprudentiæ culpam adjungatis. Error & inconspicua temeritas facile in vestram ætatem cadit , sed moniti meliora sequi debetis , & ad bonam mentem reverti , à qua tamdiu tam intemperanter exorbitastis. Ego me adolescentem fuisse fateor , & affinem earum rerum quas fert adolescentia. Non semper vixi ad institutum Socratis , aut Catonis. non ex disciplina , priscae severitatis. multa retrogesta sunt ad quæ invitus oculos reflecto.

Nec veterum memini latorum malorum.

Sed ex animi sententia profiteor , & ingenue testari possum sine arrogancia vel ambitione , nunquam in partes suas Bandium pertraxit factio turbulentorum , qui parere detrectant legitimis potestatibus superiorum , quæ sunt à Deo , & quibus qui obstitit , ordinationi divinæ obstitit. Non enim frustra gladium gerunt , ait Apostolus , sed ad coercionem improborum. An ignoratis quod à prophanis hominibus religiose scriptum est , vultu quoque lædi pietatem ? Etiam interdum muta libertas , atque oris contumax habitus atrociorum injuriam infligit , & acerbius offendit , quam vocis intemperantia & procacitas. Tantus enim est in Magistratu splendor , tanta dignitas ac prope divinitas , ut qui eum violare aggreditur , ipsum Patriæ parentem aggredi videatur. Atque adeo , ut in libera civitate liberam vocem eloquar , & ingenue vobis simpliciter animi mei sensum aperiam : ego addu-

. Etu:

Aus exemplis virorum , quibus exceptio nulla po-
 teſt opponi , & oraculo ſacræ Scripturæ , cujus eſt ,
 æterna authoritas , ſemper illud habui pro fixa &
 immota veritate , nullam eſſe juſtam aut legitimam
 cauſam arma ſumendi contra Principes , quos
 Deus , natura , fas & jura nobis assignarunt , niſi vis
 ultima , quæ legem omnem frangit infirmatque ,
 viris fortibus ac miſeris eam neceſſitatem impo-
 nat , ut ſalutem & incolumitatem ſuam præſidio
 Martis , & bellica manu tueri cogantur. Reddenda
 ſunt quæ ſunt Cæſaris , Cæſari : quæ ſunt Dei , Deo.
 Si terrores ingruant , ſi ſuppliciorum metus inten-
 retur , aut cervices fortiter præbendæ ſunt , & ex-
 trema quæque perferenda , ut fugere jubemur de
 civitate in civitatem. Apoſtoli quum à Præſectis
 populi , & è concilio ſacerdotum vetarentur a-
 nunciare doctrinam Euangelii , Deo potius quam
 hominibus obtemperandum eſſe declarabant , ſed
 non ideo vel ipſi inſurrexerunt , vel plebem ſedi-
 tioſis concionibus inſtigarunt adverſus dominan-
 tes : imo quum eſſent virgis cæſi gaudebant , & ſibi
 gratulabantur , quod tali honore dignati eſſent , ut
 pro nomine Jeſu ignominia afficerentur. Paulus
 etiam Romanos graviter adhortatur ut ſubjecti ſint
 ſupremis poteſtatibus , qua tempeſtate infandum
 iſtud caput Nero , matricida , fratricida , cinædus &
 citharædus , auriga , hiſtrio & incendiarius rem
 Romanam miſeris modis divexabat. Religio autem
 cogi non poteſt , nec incivilius defenditur quam
 per civiles turbas atque diſcordias. Colendi ſunt
 Imperatores , Reges ac principes , ut homines à
 Deo ſecundi , ut unico Deo minores. Parendum
 dominis non ſolum lenibus & humanis , verum e-
 tiam aſperis & immitibus. Boni & moderati votis
 optandi ſunt , ferendi autem æquo animo qualeſ-
 cunque obtigerunt. Sed de hac graviffimi ponderis
 quæſtione non eſt nunc diſſerendi locus : illud ex
 his quæ retuli ſatis exploratum eſt , vos gravi ani-
 madverſione dignos videri , quod tam insolenter
 Magiſtratum deſpexeritis. Tot ac tantorum dede-
 corum

C c

corum

defixa sunt, tamen audetis queri de nimia severitate, & immedico rigore, quod exemplum in tres quatuor-vē statutum sit, quum fere communis omnium culpa fuerit, & paucissimi à contagione sint immunes. Tam enim exploserunt, qui pro foribus Academiæ contemplabantur cum irrisione vultus ingredientium, & armatorum cohortem, quam qui velut dato signo irruerunt in auditorium: si non pedibus, affectu saltem, & votis favebant petulantia commilitonum. Corporibus aberant, animis præsentem erant, & conspirabant in eandem voluntatem, quæ solet in talibus attendi & facti crimen habet, ut qui cum telo ambulat hominis occidendi causa, tenetur lege Cornelia de sicariis. Non absurde Cicero concludit Iulium Cæsarem ab omnibus interfectum videri, qui conjuratorum facinus approbarunt, & ejus interitu lætati sunt. Neque enim inter facti authorem & approbatorem in magnis exemplis multum interest, & contagio quædam sceleris existimatur in judicio læsæ Majestatis, si quis eum audeat defendere quem perduellionis reum esse fateatur. Multa vero ex iis quæ patraſtis in ea causa sunt, nisi vos ætatis calor, & ignorantia prætextus absolvat. Agnoscite potius lenitatem & moderationem Iudicum, qui ex instituto veteri militaris disciplinae effecerunt, ut metus ad plures, ad paucos poena perveniret. Nec inflictum est vulnus ea mente, ne spes ulla superesset restitutionis in integrum, sed hoc sine potius, ut morbum tandem nosse inciperetis excusso stupore, qui velut Circæo poculo mentes vobis fascinauit, utque protinus ad Aram Clementia confugeretis,

Quam miseri fecere sacram.

Miseri enim estis, & eo miseriores, quod miseriae vestrae sensum perdidistis. An enim æquum fuit impunitate prosequi tantam oblivionem officii, tantam parendi dedignationem, tot petulantias & lascivias, tantam omnis disciplinae subversionem?

tot

tot probra, tot dedecora, quibus haud scio an quidquam perturbatius, & inordinatius admissum sit ab incunabulis, & prima fundatione florentis hujus Academiæ? Quid quod etiam fama vagatur, complures vestrum ex compacto statuisse, non profiteri nomen apud Rectorem, quum ad recensionem erit veniendum? Præclara sane conjuratio, qua hoc agitur, ut excidatis honore & privilegio studioforum: atque ut signorum desertores deprehendamihi, quod genus flagitii à Romanis fustuario plebæbatur. Olim qui in delectu subterfugiebant militiam, & citati ad nomina non respondebant, vinculis verberibusque castigabantur, extatque memoratu dignum severitatis exemplum à Manio Curio, viro antiqua virtute ac fide, qui detrectatorem sacramenti adolescentem, non solum bonis, sed & libertate privavit addito elogio, *Non esse opus Reipub. eo cive qui parere nesciret*: vendiditque tenebrionem, ita enim eum appellat Varro. Dicetis mihi, vetera sunt ista, & adeo obsoleta, ut non solum in moribus nostris, sed vix jam in historiis, atque annalibus reperiantur. Mutatæ sunt rerum vices, & huic horridæ severitati pares non sumus. Attamen istiusmodi viris, & moribus stetit Romana res. Sed ut omnia vestræ libidini condonentur, ut cætera vestro nutu & arbitrato fiant, quid causæ potestis adferre, quod schema, quem colorem prætexere, cur Academiæ membra deputentur quibus despectui est supremus Academiæ moderator? cur dignatione scholasticorum aut studioforum, cur non potius neglectæ plebis, & platterorum quota portio censeantur, qui solennem, & antea semper usurpatum profitendi nominis morem adeo insolenter adspernantur? Cato Censorius non est passus filium suum ab Imperatore Paulo Emilio dimissum remanere in exercitu, nisi secundo militiæ sacramento obligaretur, quia priore solutus cum hostibus pugnare non poterat. Olim C. Julius Cæsar unica voce seditionem exercitus compescuisse memoratur, Quirites appellando,

qui juris jurandi religionem & obsequii reverentiam exuerant, effecitque ut statim concordii assensu responderint se milites esse, & per omnia dicto audientes fore. Quod igitur nomen his male consultis juvenibus dabo, qui se tali pactione devinxerunt? Num studiosos appellen? sanè, sed turbarum & seditionum. num scholasticos? qui leges in quarum verba jurarunt, eas habent ludibrio, qui Rectoris auctoritatem contemnunt, qui ordinem omnem Academicum funditus conturbant? Quam porro felix & auspiciatus erit vester in patriam adventus! Quam læto vultu scilicet, quam hilari fronte vos excipiet parentum & affinium expectatio, redeuntes domum ut solent milites ignominiose missi & expuncti è manipulis! Sed absit ut tam sinistre de vobis opinari velim, quasi consilio, & cerro peccandi decreto superiores culpas, & parum sani pectoris lascivias consciveritis: melius ominatur animus. Temeritas juvenilis fuit, fervor, impetus, dulcedo quædam vindictæ, falsa strenuitatis opinio, zelus, sed non secundum scientiam, quidvis denique comminisci malo, & ipse mihi persuadere, quam ut credere velim vos deliberata nequitia & improbitate tantum flagitii ac turpitudinis commisisse. Quapropter, ô juvenes animo meo carissimi, quorum studiis & commodis omnia mea tempora consecravi, per Musarum communia sacra, per omne foedus humanitatis, per vestras spes, & parentum vestrorum, per quidquid apud cunctas gentes sanctum & inviolandum habetur, adjuro vos atque obtestor, expergiscimini tandem, & redite in virtutis viam, sanate offensas officii, componite mentes ad obsequium, ad modestiam, ad verecundiam. His artibus, his machinis sese volens patietur expugnari animus clementissimi Principis, ut sempiterna oblivione, & fideli amnestia deleatur memoria præteritorum, quæ facilius defleri quam defendi, corripi quam corrigi possunt. Scitote viros in illustri fastigio collocatos, & heroica mentis indole præditos
 affi-

alimnari fulminibus , quorum ea vis & natura est, ut cedenti materiæ parcant , durissima quæque & obsistentia perfringant atque in pulverem convertant. Hæ sunt Romanæ artes,

Parcere subiectis, & debellare superbos.

Turbis & tumultibus , terrore & minis generosa corda non labascunt, sed exasperantur. Precibus & supplicationibus, ingenua culparum agnitione per-rumpendum est invicti viri pectus, aliter cogi non potest, & ejusmodi vis illi grata erit. Si vos serio pœnitet admissorum , si corde virtutem capeßere, si consilia in melius referre bona fide decrevistis, idem jus Sanatibus fore promitto quod Fortibus. Ego quantum studio contendere , quantum gratia eniti, quantum precibus exorare potero, vobis me totum devoveo: sed hac lege , si estis facturi officium vestrum , si non estis frustraturi spem , & expectationem parentum , quibus summa votorum est videre vos auctos proventu bonæ frugis, cujus hæc licet metere messẽ uberrimam , si vestrum genium propitiare volueritis, nec lætam industriæ segetem, & speratam virtutum fœcunditatem in herba suppresseritis. Vigilando, meditando noctes atque dies, recte consulendo , agendo quæ vos decent , consequemini bona cum pace omnium, longe plura quam postulatis , utroque privilegia non petentibus accrescent. Nulla enim res efficacior est ad obtinendum quod velis à generosis & magnanimis pectoribus , quam flagrans amor , & constans assiduitas recte faciendi. Capio singularem hodierni sermonis fructum , quod in vultu vestro legere, & intueri penitus mihi videor certa indicia mutatæ mentis , nec frustra me de probitate & benevolentia vestra secundam opinionem concepisse. Salva res est, cerno frontes ad pudorem compositas , cerno facies modestiæ & ingenuitatis colore purpurantes. Illud saltem coram immortali Deo testor ac profiteor, me nulla re alia quam magnitudine amoris & utilitatis vestræ studio impulsus, ad dicendi partes

extra ordinem accessisse. Si secutus fuerit eventus,

Quem reor, & (vera si quid mens augurat) opto.

erit unde mihi in æternum gaudeam, vobis ex intimo cordis affectu gratuler. Vtunque res cadet, existabit saltem infixum sensibus vestris monumentum honestæ libertatis, & conscientiz meæ testimonium. Gratias vobis ago quam possum amplissimas, partim quod ingenti frequentia confluxistis ad hanc actionem, ut ipsa quodammodo Academia sedibus suis excita videatur, partim quod cum benignitate & attentione sum a vobis auditus. Tu quoque, Corneli Groti, Magnifice Rector & princeps nostri Senatus, magnum humanitatis specimen edidisti, quod non inferius amplitudine tua duxeris interesse nostris sacris. Tibi supremum ævi decus & illustre sidus literarum Iosephe Scaliger, infinitum me debere confiteor, ac semper præ me feram, quod posthabitis gravioribus curis, quibus famam nominis tui cum æternitate jungis, augusto tuo & venerabili conspectu nos honestare sis dignatus. Vobis etiam honorandi Collegæ devinctus sum memoria beneficii sempiterna, quod præsentiam vestram, & benevolas aures nobis impartiri volueritis. Spero me pro capiti mediocritatis jecisse fundamenta pacatioris in posterum status. Volui quidem certe, & is scopus, ea mens fuit cogitationum inearum. vestrum erit studia nostra vel exemplo subsequi, vel suffragio comprobare.

DOM.

O R A T I O

In funere maximi Virorum

IOSEPHI IVSTI SCALIGERI.

authoris Dammati

Erba desunt rebus immensis, nec se
animus explicare potest ingenti ma-
rore circumfusus ac debilitatus. Vti-
nam fas mihi foret horrore sacri si-
lentii obsignare luctum, *Qui nunc me*
coquit, & versat sub pectore fixus! ad exemplum sa-
gacis illius pictoris, qui quum artificio excelleret,
ingenio tamen magis abundabat: is velo obum-
brasse dicitur quod penicillo exæquare desperabat.
Sed salva pietate fieri non potest, ut hodierno die
vox nostra obmutescat. Alterum restaret optan-
dum ut mihi digna tali viro contingeret oratio,
cui nunc supremum humanitatis officium mœ-
ror noster elargitur. sed tale votum excedit ip-
sam humanam sortem, nedum nostram medio-
critatem. Illud tamen animum agrum ex do-
lore solatur ac reficit, quod in rebus arduis ipse
conatus, licet infra meritum, licet impar volun-
tati, laudem meretur. *Et finem pietas contigit ista*
suum. Dabit igitur benignitas vestra facilem ve-
niam sermoni indiserto, labenti sub onere admi-
rationis. In exordio mœstissimi muneris, quod ho-
nori ac memoriæ summi herois IOSEPHI SCA-
LIGERI persolvendum habemus, usurpabo me-
morandam vocem Metelli Macedonici, cui cum
esset nunciata mors Scipionis Æmiliani, cum quo
vivente civiles inimicitias exercuerat, hoc modo
filios suos amplissimis usos honoribus cohortatus
esse dicitur. *Ite filii, celebrate exsequias, nunquam*
majoris civis funus videbitis. Scilicet vir antiquæ

simplicitatis, & Romana generositate dignus detulit inimico luculentum gloriæ testimonium, delevitque ex animo pristinae simultatis memoriam, ut solius virtutis recordaretur. Idem nunc licet nobis sine ambitionis metu pronunciare: nunquam vidit ætas parentum, nunquam videbunt anni consequentes virum, vel splendore & antiquitate gentis, vel sanctitate & innocentia morum, vel admirabili doctrina, & exquisitissima opimarum artium cognitione, vel omni concentu consensuque laudis præstantiorem. Si patria aut familiaris dignitas quidquam facit ad conciliandam justam venerationem excelsis mentibus, quid Galliarum regno in terris florentius? quid gente Scalligerorum honoratius dici aut excogitari potest? Quanquam benigna se differendi materies aperit, in qua facilius sit principiū invenire, quam servare modum & orationis exitum evolvere: tamen quia noster heros censu suo dives; & propriis opibus potens, relegata fortunæ ambitione æstimandus est, tacitus hanc partem præteribo, contentus sola mentione parentis, viri sine exemplo maximi, de quo quidquid præterea dixerō minus erit, nisi majorem se filium genuisset. Quanquam plerumque natura comparatum est ut fortes creentur fortibus, nec imbellem feroces progenerent aquilæ columbarum: tamen ubi ad summum cacumen gloria majorum evecta est, sapius ea res negligentiam creat, efficitque ut posterī malint acquiescere claritudini suorum parentum, quam eam augere factis, & ulterius promovere. Plures per inertiam exiguo tempore decoquunt quidquid est ante partum secundæ famæ & existimationis. Iam eo majestatis processerat augusta virtus & indoles IULII CÆSARIS SCALIGERI, seu egregii belli facinora, seu pacis ornamenta & incredibilem ac pene divinam in omni disciplina scientiam consideremus, ut accessionis capax non ultra judicaretur, & abunde futurum esset ad assequendum nominis æternitatem, si filius longo intervallo præviam patris lucem

cro quædam instinctu afflatus , tantum pristinis operibus cumulum & auctarium adjecit , ut nihil majus conditio mortalium animo ac votis complecti posse videatur. Nam quæ singula mirari solemus in excellentibus ingeniis & sublimibus naturis , ea junctum universa possedit. Quam enim partem literarum non dicam intactam aut inexpertam reliquit , sed curiosa felicitate non ita pertractavit , ut nihil illum fugeret quod esset perceptione dignum , & in quo statuisset sibi esse elaborandum ? Olim raræ laudis , & magnæ molis opus videbatur , si quis utriusque linguæ sermones edoctus esset , & hoc in equite Romano celebrat Romanæ fidicen lyræ , quid diceret *Si forte hic nostrum fato delatus in avum !* quam defixus hæreret , quam stuperet attonitus miraculo , si nostri herois inauditam hac in parte memoriam , vim atque solertiam fando , vel oculorum fide arbitratus esset ! Vix ullum in universo terrarum orbe genus est idiomatis , cujus extent monumenta consecrata perennitati literarum , quod non assiduitate laboris pervestigavit : & , quod admirationem auget , non vivæ vocis præsidio , non ope interpretis subnixus hæc molestias exantlavit , sed suis auspiciis rem gessit , usus tantum mutis illis magistris , quos fidelissimos consiliarios appellabat eximius regum Alphonsus. Non sine verisimili ratione creditur , inter impedimenta bonæ mentis , & inter causas cur hodie tam pauci ad antiquitatis perfectionem perveniant , numerandum esse hoc incommodum , quod tantum curæ studiique linguis addiscendis impendere cogimur , quum veteres protinus se ad artium ipsarum penetralia conferrent. Et sane varietas loquellarum non instruit nos scientia rerum , sed viatico tantum , & necessario subsidio ut ad eam longo circuitu diversisque tramitibus progrediamur. Hoc ut verum esse concedam in hominibus mediocri ingenio , præditis ita vanissimis

num deprehenditur in animis divinatoribus , qui tam celeriter arripiunt res specie diffitas, numero infinitas , tanquam genio suo cognatas & consentaneas, ut probabilem efficiant quorundam Philosophorum amabilem insaniam , qui sic opinati sunt, nihil aliud esse discere , quam reminisci & recordari. Quibusdam ingeniis raro cœli favore concessum est , ut per ludum & aliud agendo plus efficiant, quam alii improbo ac pertinaci labore . Scilicet ut stellarum orbes admirabili celeritate cursus suos conficiunt sine sensu laboris, sine triduo lassitudinis , & in perpetuo motu nunquam defatigantur : ita mentes , quæ cœlo plurimum imputant, ipsa contentione animi, ingenii, virium refici ac reparari videntur.

Durū ut ilex tonsa bipennibus

Per damna, per cades ab ipso

Ducit opes animumque ferro.

Non possumus ex omni vetustatis memoria citare locupletius documentum , quam divinum illum senem, cui jam parentamus ut communi literarum parenti, & cuius dignitati fasces submittere convenit, tanquam perpetuo scientiarum omnium Dictatori. Quanquam vix fidem habitura est posteritas unum hominem tot linguarum intelligentiam se magistro esse consecutum , tamen illa deus admiranda seu memoriæ , seu diligentiae , tantum accessionis instar obtinet in comitatu majorum laudum atque virtutum. Quidquid ab orbe condito proditum est annalium aut historiarum monumentis, sive à sacris, sive à profanis authoribus, id omne ab ejus mente , tanquam ex oraculo quodam & sanctuario depromi poterat , nec unquam quisquam discendi studio incitatus ad eum accessit quin recederet doctior & ad vitam sapienter instituendam paratior. Non enim scientiam ancipabatur ad solam animi oblectationem , ut sibi caneretur ac suis Musis, non ad vanam ostentationem, ut scire tantum videretur , quemadmodum numinis & calculis utimur ad numerandum: sed ut eam
in

in commune conferret, & publicis usibus impartiretur. Cujus rei fidem faciunt æternæ laudis & artis pignora, quæ seculo deposuit permanfura donec in terris erunt cultores honoris, sapientiæ, atque eruditionis. Nulla vox est, nullum orationis genus tam ornatum, copiosum atque magnificum, quo talia pro dignitate celebrari possint. tum autem vetat Solonis sanctio ne divina res fiat in transcurso. Reverentius hæc illibata judiciis & cogitationibus religiosi auditoris permittentur, quam si ingenii culpa deterantur. Simplici voto designaturus videor temporum felicitatem ab omni parte perfectam & absolutam, si quicumque ad rem literariam animum appellant ita nervos ingenii explicent, ut ejusmodi scripta vel intellectu consequi, vel ingenio saltem amore completi queant. Nam pleraque gravioris meditamenti sunt ex ea nota, quæ profanum vulgus arcent ab ingressu, nec patent nisi quibus intima doctrinarum adyta recluduntur. Quis enim nisi interioribus literarum sacris diu multamque operatus, ausit illotis manibus atrectare paginas illas, quibus annorum descriptiones, emendatio temporum, & accuratissima omnium ætatum ratio ac disciplina continetur? quis nisi cum stupore accedat in lucos Eusebii nunc luce meridiana clariores? In Criticis, omnium recte æstimantium judicio princeps sine controversia, sine æmulo ac rivali dominatur. Quam multi sunt qui totam in ea parte studiorum ætatem consumpserunt, & eam famam adepti sunt ut columnina literarum, & ornamenta seculi perhibeantur, qui tamen nullo modo sunt cum nostro naturæ miraculo conferendi? Ille est aquila in nubibus, ille

Ἦν ὁ μόνος, οἱ δὲ ὅλα κίττα.

Solus hic est sapiens, alii volitant velut umbrae.

Quoties ejus meminerunt duo de triumviris reipubl. literariæ (non est obscurum quos hoc elogio designari cupiam) tanquam de divino quodam vi-

10, non de homine mortali loquuntur. Sed quid opus est per conjecturas, per interpretes & testimonia veritatem exquirere, quum in medio perscriptæ sint authoritates ipsius viri majores omni exceptione, quibus cum æternitate seculorum famam nominis sui conjunxit & exæquavit? Nullus est alicujus notæ scriptor Græcus aut Latinus, cui non lucem aliquam foeneratus sit. Præclara sunt, & supra omnem commendationis aleam assurgunt ea quæ cum usu publico communicavit, nec minora censerī debent quæ intra Vestæ penetralia liberali custodia asservavit, ut erat fugitans ambitionis, & ipse sui contemptor, præsertim in ejusmodi studiorum diverticulis & amœnitatibus, quum tamen plerique ex hoc mustaceo laureolam quarant, & mirifice sibi placeant si vocem aliquam obsoletæ vetustatis, *Verbaque cinctus vix exaudita Cerberus* è situ & squalore in lucem revocarint. Philologiam ille quidem adamavit, sed quum intervalla negotiorum otio insititio dispungere voluit, & hoc exercitationis genus habuit inter laxamenta curarum. Quippe quum acer ille animus, & æmulator cœli, unde originem ducebat, non posset nihil agere, mutationem laboris instar refectionis arbitrabatur. Cato Censorius, ut memoriz proditum est, in Originibus magnifice & sapienter scripsit, viris claris & eminentibus non minus otii, quam negotii reddendam esse rationem. Erat & apud Athenienses ἀπύλας δίκας adversus desides & ignavos. Si nostro incomparabili viro libuisset in lucem aspectumque proferre quidquid sub acumen filii vinebat, quum mentem gravioribus curis fessam humaniorum literarum solatio recrearet: nihil forsitan superesset quod in Criticis desideraremus. Longe posthabenda essent aliorum seria ludicris ejus, & animi remissionibus. Quum autem inflammavit eum igneus vigor, & afflavit ille spiritus, ut ad Poësim accingeretur, quis cum ea paria fecit? quem non longo intervallo post se reliquit? Quis in Græcis

eis viam vidit qua iretur ad carmen, aut viam feliciori pede calcavit? Omnia captu seculi nostri superiora sunt; & ad eruditissimæ antiquitatis gloriam aspirant. nec fuco aut lenociniis, sed inafsectata simplicitate & naturali pulcritudine asurgunt. quodque argumentum est absolutissima: scriptiois, omnes vel mediocriter literis imbuti, quum ejus Poëmata in manus sumunt, si quid habent ingenuæ indolis, eadem sibi in mentem venire posse vano credulitatis errore imaginantur: sed ubi in rem præsentem, & ad experientia: specimen venit, sudabunt plus satis, & nisi sint prorsus excordes, ultro imbecillitatem suam agnoscent, & suo se modulo ac pede metiri verum arbitrabuntur. Hoc opus, hic labor est. Ego plurimum genio meo gratulor, quod ex maximi viri consuetudine, & intima admissione fructum hunc reportavi, ut quanquam absum longissime à facultate condendi monumenta perfectæ curæ aut artis, tamen haud omnium absurdissime forsitan de claris operibus sententiam ferre possim. Benignius enim & indulgentius patet judicandi dexteritas, quam efficiendi potestas. Cæterum qui (ut cum Platone loquar) non populit fores Poëticas, is si de præstantissimo vate judicium facere præsumpserit, nihilo plus ager, quam si cæcus de varietate colorum, surdus de concentu vocum arbitrari voluerit. Quum autem habeant hæc studia suam quandam tempestivitatem, nec serior ætas promendis Musarum foetibus idonea aut habilis esse videatur: illud maxime mirandum est, in nostro sene perpetuam ingenii alacritatem, & juventutis indolem effloruisse, nec ullum ex senectute deliquium mens ejus unquam sensit, sed accessionem prudentia:, & judicii maturitatem reportavit. Veneres & festivitates comitata: sunt eum usque ad extremum ævi decursum. Sed ut picturæ lucem nihil tam commendat quam umbra: sic non melius quam obsequationi & invidia creditur qualis

usque sit IOSEPHVS SCALIGER magni pr-
agna progenies,

redo equidem, nec vana fides, genus esse deorum.
enim illi obiectare possunt homines omni
e diruti præter virtutem cui bellum indixe-

quid imperitos male urit præter infinitam
ionem cuius radios nocturæ non ferunt
lagitiosos & scelerum sibi conscios quie-
ion patitur præter integritatem morum, &
mctimoniam à qua longè sunt aversi? quid
humiles, & egenas veræ laudis offun-
nisi

ulta viri virtus animo, multusque recursans
entis honor,

n rerum fulgore perstringuntur? Sed impe-
iles sunt heroum filii morsibus calumnia-
ec infame genus bubonum officere potest
ibus Phœbi. An quidquam decedit magno
i quod Strumæ sedent in sella Curuli, quod-
præterito Vatinius iudicio fecis Romulo-
d præturam est evectus?

irtus repulsa nescia sordida
staminatus fulget honoribus;

Nec sumit aut ponit secures

Arbitrio popularis aura.

iores altius radice terram comprehendunt
eius ventorum fusiis exagitantur: ita cla-
lustratur, & purius enitescit dignitas & am-
o præstantium virorum, quo magis obnoxii
lis maligniorum, qui similitatem eorum
nt quorum similitudinem assequi vel pro-
nprobitatem nolunt, vel propter ignaviam
ant. Ipse Iove progenitus Hercules *diram*
ntudit hydræ, qui omni genere monstro-
rras liberavit, & quem fama beneficiorum
r adscripsit numero Divorum, non prius
im debellare valuit, illam individuum vir-
abem, quam è rebus humanis exemptus es-
oster etiam dum interfuit mortalium coeti-
a sublimitate mentis eminebat supra fata-
les

lem hanc lucem, ut ejus
ret, tanquam à scopulo
solent. Nisi quis jejune
dignitatis, aut honorem
unde reges, & latè rei
quidquam detrimenti
rum convitiis, quorum
piculo pronunciari d
pit in auras immanio
est SCALIGER. hype
sa is cruciaretur edit
esset tarnifici. nequ
test tam vehementer
detestabile & abom
atque exoleti scort
lator, crucis candid
in ultimas terrarum
humana natura &
collusione soeler
sus est sanctissim
tanquam deo ve
bus excollebat
in eum ausus
nanda conviti
ni faucibus te
Scilicet hæc
homini inveni
aut intacta v
ut potius it
veræ gloriæ
quum disp
quæ vivum
nem gene
impurissim
pirudinis
rum viro
famam in
indignat
ros fasti
vindica-

lem hanc lucem , ut ejus omnem impetum eluderet , tanquam à scopulo fluctuum assultus frangi solent. Nisi quis jejune malevolus putet florem dignitatis, aut honorem illustrissimæ propaginis, unde reges , & latè terrarum domini prodierunt, quidquam detrimenti capere ex fœtidis scurrarum convitiis, quorum ne nomina quidem sine piaculo pronunciari debent. Quis unquam erupit in auras immanior & horribilior liber quam est SCALIGER hypobolimæ ? nisi ipso furore satis cruciaretur editor infandi operis, delegandus esset carnifici. neque enim alia manu sanari potest tam vehemens morbus. Sed quid aliud quam detestabile & abominandum pareret vespillonis atque exoleti scorti progenies, plagiarus, fur, delator, crucis candidatus & esca patibuli: monstrum in ultimas terrarum oras deportandum, & ex ipsis humanæ naturæ finibus exterminandum? Is omni colluvione scelerum ac flagitiorum execrabilis ausus est sanctissimum senem , cui haud ita pridem tanquam deo litterarum assurgebat , quem laudibus extollebat ultra quam fas est sperare mortali, in eum ausus est furcifer tam tetra , tam abominanda convitia jaculari, ut nihil impurius ex Averni faucibus tota furiarum cohors exhalare possit. Scilicet hæc nitedula sordes suas affricare studuit homini inculpatissimo , cujus conscientia major, aut intacta vitiis tantum abest ut se feriri senserit, ut potius inde collegerit segetem & materiem veræ gloriæ , sibi que impendio placere debuerit, quum displiceret talibus vomicis & carcinomatis, quæ vivunt in opprobrium seculi, & in detestationem generis humani. Sed nunquam assequetur impurissimus scurra , perditæ profligatæque turpitudinis , & morum immanitatis , ut vel bonorum virorum innocentiam ladere , vel clarorum famam imminuere , vel fortium & generosorum indignationem mereri possit. Itaque noster heros fastidioso contemptu , & constanti silentio vindicabat se ab hujusmodi nebulone, ne luto manum

manum inquinaret, aut voto compotem efficeret infamis famæ cupidum adversarium, si irasci dignatus esset. hoc enim propositi habuit ut gloriosis inimicitiiis inclaresceret, & per ruinam alienæ existimationis ad famam grassaretur. Sed aquila non captat muscas, nec unquam fando auditum est, bubonem obscœnum periisse Præanis arcu. Nos auriti testes sumus quam suaviter interdum jocos & diſteria jaceret in ejusce notæ verberones, quos non tam oderat ob improbitatem, quam contemnebat ob stultitiam. Et certe sibi met iratus, ac dignitati suæ fuisset injurius, si cum tam dispari antagonista nullam ad rem, quam ad maledicendum idoneo contendere sustinuisset, impar congressus Achilles in eo certamine, in quo victoria est penes eum qui sponte cedit, & vinci sese gloriatur. Tum autem, quanquam vivimus in effœto virtutum seculo, & feracissimo calumniarum, tamen non tam male & sinistre opinatus est de suis temporibus, ut crederet fore qui tam portentosis & immanibus mendaciis animum atque aures adverterent, præter eos qui simili morbo vel nefandi sceleris, vel insanabilis dementiæ confisterentur. Sed nimis diu verſor in infami argumento, dum tot verba perdo contra bipedum nequissimum, qui non existimavit probari posse sui similibus se esse juratum virtutis & honoris hostem, nisi principem ingenii, doctrinæ ac sapientiæ maledictis incesſeret: quem quidem satis ulciscuntur mores sui, nam frustra sim, & cum ratione insaniam, si id genus animal oratione vel fanare, vel fauciare postulem ut rubore suffundatur canis, cujus frons ferrea & exſanguis depudere didicit, atque omnem humanitatis sensum à se penitus abdicavit. Olim artibus ingenuis, & homine libero dignis mentes mansuescere, mores expoliri credebantur, nunc ex hominibus in feras agreſtes degenerant, & naturam ipsam exuunt qui se literas amare gloriantur. Cur enim tam ferociter insurgerent, tam intemperanter de-

bacha-

bacharentur lymphatici homines in eum quem omnes consentiunt probi primarium sæculi fuisse virum, & Principem Senatus literatorum? Hoc nemo in dubium vocat nisi sacrilegus & intestabilis, nec ullus de generis origine vel ipsi, vel optimo parenti litem unquam movit, quanquam multorum oculis observabantur omnes eorum actiones, nec effugisset curiosam malignitatis diligentiam, si qua sinisterior suspicio animis hominum infedisset. Nunc exorti sunt fraterculi gigantum qui id attentarent quod omnium reformidaverat audacia. Sed non est mirum si canes latratu, porci coeno ac sordibus delectantur. Interim manet æternumque manebit immota veritas, nec loco cedit Scaligera nobilitas, quamvis exuta sit patrimonio majorum, & exterminata sedibus avitis per injuriam potentiorum magno cum sæculi pudore. Non effecit tamen fortuna quod voluit. Ea enim tantum eripuit quæ dare solet. Scientiam rerum plurimarum, sapientiam, animum intelligentem divini humanique juris, constantiam in adversis, moderationem in prosperis, aliasque heroicas virtutes non amisit. Talia munera nec dono dantur, nec adimi cuiquam possunt. Omnia sua secum portat magnanimus Bias, quum urbe & arce capta se solo beatus patriam relinquit, probamque pauperiem sine dote querit. Sed ex omni censu bonorum, quibus noster heros ad miraculum usque suspiciendus fuit, nullam laudem reor esse comparandam cum pietate, & religioso Numinis cultu. Quæ virtus tanto clarior haberi debet, quo rarius in eruditissimis hominibusprehenditur. Dicam enim iusta cum indignatione id quod res est: plerique scientiæ typho sic inolescunt ut Deum vereri ac venerari dedignentur, quasi doctrina dux esse debeat ad induendos ritus Cyclopium, & exuendam Numinis reverentiam, in quo sunt omnes thesauri scientiæ ac sapientiæ reconditi. Noster autem immane quantum à Mezentiiis Divum contemptoribus

poribus abhorrebat. Nullum genus hominum (si homines dicendi sunt & non potius brutæ pecudes) tam inexpiabili odio averſabatur, & diris atque execrationibus devovebat, quam atheos: nec facile adduci poterat, ut crederet, quenquam ita deſciſcere à naturali lege & ratione ut Deum aut non adoraret, aut non putaret. Per multos quidem reperiri qui ſic vitam inſtituerent quaſi nullus eſſet in cœlo rerum humanarum arbiter ac moderator, qui quæ nos gerimus audiret, & contempleretur, vindex ſcelerum, munerator recte factorum. Sed tamen ubi ſuam quiſque conſcientiam interrogat, neminem ſe iudice abſolvi poſſe quin ſub domeſtico tortore ſævius vapulet quam ſi ſaxo ſaliat. has eſſe tædas ardentes, has furiarum faces quibus improborum mentes inquietantur, ut quidquid meruerunt ſemper exſpectent, & ulticem Nemefin accinctam flagello ante oculos verſari arbitrentur; contra nihil ſecurius poſſe dici animo ſibi recte conſcio, *hic murus alienus eſto: Nil conſcire ſibi. Si fractus illabatur orbis, impavidum ferient ruina.* Porro cum ſtudio veræ pietatis, quam ante omnia coluit noſter venerabilis ſenex, adjunxit amorem veritatis, quam & à patre didicerat, & prorsus in animum inducebat, eſſe baſim ac fundamentum omnium virtutum. Simulationem ac diſſimulationem reſugiebat cane pejus & angue, tanquam hoſtem ingenuitatis, & quæ magnanimum pectus minime deceret. Placuit illi generoſa vox Achil-
lis apud Homerum Iliad. 1.

ὁμοῦς αἴδωο πύλῃς,
ὅς τ' ἐπεὶ κέρδι' ἐν φρεσὶν, ἄλλο δ' βίβλη.

odi aque ac portas inferorum eos qui aliud ore promunt, aliud corde condunt. Hunc ille curſum vitæ peregit uſque ad extremum ſpiritum. Solon qui & unus fuit è ſeptem Græciæ ſapientibus & ſolus inter eos legum conditor, dicere ſolitus erat, Neminem eſſe numero beatorum adſcribendum priusquam

quam ad fatalem metam devenerit , & ultimum
vitæ actum expleverit. hic est ille decretorius dies
qui de omnibus antea actis sententiam fert,

*Nam vera voces tum demum pectore ab imo
Eliciuntur, & eripitur persona, manet res.*

Nullum tunc fingendi tempus est , nullus mimo
locus. Optime constat vitæ totius ratio iis qui for-
titer mori didicerunt. Videamus igitur quantum
hec constantis animi specimen noster ediderit.
Iamprimum simulatque se morbo correptum
sensit , continuo mens præcia futuri augurata
est instare sibi ultimum ævi terminum : idque ser-
mone & vultu ad firmitatem erecta denuntiavit
amicis. cumque familiares aliquam spem recupe-
randæ valetudinis ostenderent , nec animum
esse despondendum , ille contra de morbi sui ge-
nere coram summis Medicis tam perite & accu-
rate disseruit ut rationibus ejus haud gravate af-
sentirentur. Tanta vero cum tranquillitate men-
tis certam sibi mortem impendere asseverabat, ac
si in alieno foro versaretur , nec ea res quid-
quam ad se pertineret. Mox supremæ volunta-
tis curas ordinavit, ne moreretur intestatus. Toto
autem tempore quo domi desedit , aut lecto affi-
xus fuit, sermones meram pietatem spirantes tan-
quam ex adytis effudit de misericordia Dei , de
redemptione generis humani , de justificatione
per fidem in Christum, de resurrectione corporum
& animarum immortalitate , aliisque præcipuis
religionis articulis : adeo ut jam tum cœlestis glo-
riæ primitias differendo degustare videretur. Inter-
dum vicem suam dolebat, quod ob imbecillitatem
virium solemnibus studiis , & vitæ muneribus in-
cumbere ultra non liceret. Nempe animus præcæ
nobilitatis , & divinæ memor originis cogitabat
Imperatorem stantem mori oportere. Nam si in-
fimo generi gladiatorum curæ fuit ut honeste de-
cumberent , quanto magis decet viros tum in hu-
manarum rerum desipientia , tum in studio pieta-
tis exer-

tis exercitatos hoc agere , ut constanter ac fortiter
 fati sui legem excipiant?ne velut inertes Pœ-
 tæ in extremo actu corruisse arguantur. Hunc ca-
 sum pulchre vitavit noster primarius seculi vir.
 Nam cum antea semper æquabilem sui modum
 retinisset , tum in novissimo certamine , quo et-
 jam filii deorum percelli solent , & de statu men-
 tis exturbari , tanto robore animi , tantaque con-
 stantia munitum pectus habuit , ut nullo mortis
 metu sese perumpi pateretur. Quin & ardenti-
 bus votis exoptabant cum Apostolo , mature li-
 berari corporis ergastulo , & esse cum CHRISTO.
 Nihil aliud preces ejus spirabant præter fastidium
 hujus infelicitis vitæ , & certam fiduciam immorta-
 litatis. Quin & uberibus lacrymis deplorabat
 nimiam vivacitatem suam , quod ad ea usque tem-
 pora durasset quibus in dubium vocaretur meri-
 tum & satisfactio Servatoris nostri IESU CHRI-
 STI , quem se propediem visurum esse confidebat
 sedentem ad dextram Patris omnipotentis. In hac
 spe & plenissima persuasione animam placide ex-
 halavit , ut mors somno simillima videretur , & ad
 coelestem patriam commigravit , unde dono Dei
 tam ingens pignus ac depositum in terras trans-
 missum erat. Ita nobis occidit magnus heros , cu-
 jus quidem occasum non ignavo luctu prosequi
 decet , sed memoriam pie inviolateque venerari.
 Corpus , hospitium illius illustris animæ , quæ
 terras omnes nomine suo implevit , hesternæ die
 compositum est tumulo , ubi exspectat resurrectio-
 nem , quæ æternus æterni Dei filius veniet jura
 factorum daturus vivis ac mortuis. Potior autem
 ejus pars cœlo recepta est , ubi sempiterno ævo
 fruitur , & eam vitam agit quæ nec temporum me-
 tis , nec felicitatis modo circumscribitur : quam
 non oculus vidit , non auris audiit , non vox elo-
 qui , nec humana mens capere potest. Quapropter
 etsi non solum hæc Academia , verumetiam uni-
 versa resp. literaria gravi damno ac vulnere affli-
 cta est ex tanti viri amissione , tamen illius beatitati
 potius

potius gratulari nos oportet, quam infirmo desilio & muliebribus lamentis lugere ademptum, ne magis ob nostram jacturam dolere, quam ob ejus commodum latari videamur. Erigamus igitur animum & fortibus solatiis leniamus ægritudinem: quod fiet si mentem componamus ad ejus exemplum atque imitationem. Tot præclara sui pignora nobis reliquit, quorum decus nulla posteritas silebit, memoriam nulla unquam obliterabit oblivio. In iis contemplari licet ingentis viri effigiem melius expressam quam penicillis Apellis, aut cœlo Lysippi. Hæc nobis ad æmulandum proposita sunt. Nam si fumosæ majorum imagines, quæ nihil intuendum exhibent præter externam corporis figuram, ardorem honestis mentibus addunt, ut eorum laudes vita & factis repræsentare contendant, quanto magis animos nostros inflammari oportet ad gloriam & verum decus, quum diurna nocturnaque manu versabimur monumenta præstantissimi virorum? Vos ô flos & soboles ingenuæ juventutis, qui huc à parentibus missi estis, ut inde tanquam à mercatu domum redeatis aucti bonarum artium proventu, quibus patriæ usui, vobis honori, amicis auxilio esse possitis, capeffite precor & amplectamini tam pulchram & præclaram occasionem. Non possunt omnes esse Catones aut Socrates. gratulandum est sæculo nostro, quod Leida primario, & singularis exempli viro tamdiu potita sit. Pulchrum & gloriosum est iis qui ad summa contendunt si in secundis aut tertiis consistere possint. Nos ut caprus est mediocrium, non deerimus tueri dignitatem literarum, nec deferemus honorificam stationem in qua nos bonorum suffragatio, & nonnulla doctrinæ opinio collocavit. Ad me quod attinet, polliceor ex animo profiteorque me nullo unquam tempore vestris utilitatibus & commodis defuturum, qua publice qua privatim semper curæ & cogitationes meæ studiosorum juvenum temporibus devovebuntur. Extremum hoc erit, ut quod

ut quod & mos & officii ratio præscribit , huc
ornatissimo confessui gratias agam , quod tanta
celebritate ac frequentia cohonestare dignati sitis
hoc nostrum non ingenii aut eloquentiæ speci-
men , sed supremum pietatis munus atque hu-
manitatis , devotum piis manibus principis om-
nium ætatum viri in omni genere literarum atque
eruditionis.

*Habita est in auditorio Theologico Lugduni Batavo-
rum XXVI Januarii CIO IO CIX , hora decima ma-
tutina , postridie ejus diei quo defuncti corpus sepul-
tura mandatum fuit.*

D O M.

O R A T I O

De INDVCIIS belli Belgici.

CICLO CIX.

Quemadmodum iis, qui in magno mari periculis ac tempestatibus diu multumque jactati sunt, nihil exoptatius votis, nihil auspiciatius visu potest evenire, quam si Gemellorum sydus coelo lumen suum exerat, unde præscia nautarum corda spem propinquæ serenitatis augurari solent; ita non est dubitandum quin gratissima voluptate ac lætitia perfundantur mentes bonorum omnium, postquam Indaciarum lux quasi signum extulit ad expectandam inde fidam & perpetuam pacem, quæ sola potest in solido locare fortunas & incolumitatem Belgarum, post tot clades atque calamitates quæ jam prope per annos quadraginta miseros cives crudelem in modum affligerunt. Ac licet publica securitas nondum voti sui robur ac fiduciam assumpserit, tamen maxima res effecta est, ex quo certa spes affulsit diuturnas à bello & hostilitate ferias conventum iri. Nam & optimus quisque confidit, & prudentissimus præfagit fore ut semel degustata quietis atque ocii dulcedine facilis sit futura concordia inter fratres & consortes populos, bonumque illud, quod initio certis temporum spatiis includebatur, proprium tandem ac perpetuum evadat. Nam quis est tam expertus humanitatis, tam ab omni fœdere aversus, tam ab ipsa natura degener, quem bella discordiæque civium sua sponte delectent? qui non malit ad tranquillitatis portum appellere, quam continuis turbarum pugnarumque fluctibus inquietari? Sed incidunt aliquando necessitates & angustiae rerum hujusmodi, ut viri fortes non possint

sint

sint aliter vitam & salutem suam ab injuriis & intolerabili sævitia propugnare, quam si in Martium, ut sic dicam, hunc campum descendant, non ut prę-
ruras aut consulatus ambiant, sed ut sanguinem suum, ut conjuges ac liberos tueantur, & quidquid apud gentes sanctum habetur. Talis cogitatio apud benignos rerum humanarum arbitros aut veniam nobis, aut etiam aliquam generosę indolis ac fortitudinis laudem assignabit. Neque enim ulla magis legitima causa est arma capiendi, quam servitutis depulsio, quam vitę & incolumitatis tutela contra vim & immoderatam dominationem potentiorum. Sed faustis potius & secundis ominibus prosequi convenit expectationem beati status qui jam in limine præsto esse speratur, quam obdu-
ctas cicatrices refricare dicendo: quanquam grata solet esse, & solatium adfert gravia passis secuta commemoratio præteritarum calamitatum.

— *Et qua perferre molestum*

Ante fuit, meminisse juvat,

postquam ad finem mala pervenerunt. Ut enim iis qui ex gravi morbo recreati sunt, jucundior est fructus, & acrior sensus restituta in integrum valetudinis, quam si nunquam ægri fuissent: ita nemo melius bona sua novit quam ii quos sævi labores, & ambigui casus plurimum exercuerunt. Intel-
ligamus igitur fœlicitatem nostram, & eam gratis animis interpretemur, sepositis malignis suspicio-
nibus quę tamdiu hoc beatę pacis negotium pro-
rogaverunt. Libens assentior iis qui providam & sapientem diffidentiam opinantur esse firmissimum adversus fraudes & insidias munimentum: securi-
tatem contra patere ad ictus, nec quenquam faci-
lius opprimi quam qui nihil metuat, ac si in alte-
rutram partem peccandum sit, satius esse vanis mo-
veri, & omnia tuta timere, quam inani credulitate
velut hamo inescari. Sed habeat hæc diligens cau-
tio locum, ut quę provideri humano consilio pos-
sunt ante commentemur, & animo præcipiamus,
ne veniendum sit ad inconsiderantię excusatio-
nem

quemque pro communi bono, ut cum Latino Rege loquar,

Consulere, atq, omnes metuentem expendere casus.

At vero sequestranda est intempestiva morositas, & nimia sollicitudo, si futura sit impedimento quo minus res maxime utiles ac salutare ad optatum & foelicem exitum perducantur. Facerem temere, & privati hominis modum ac modestiam excederem, si curiosius inquirere auderem in actiones eorum qui sedent ad clavum imperii, & quorum curæ ac vigilantia permittitur ut videant ne quid respublica detrimenti capiat. Nefas sit dubitare, quin tanto quisque impensius libertati cautum voluerit, quanto scrupulosior est in evolvenda conceptione verborum, quibus absque omni cavillo & circuitu planum & perspicuum fiat nos esse populum utentem nostris legibus, omni nexu fidelitatis aut clientelæ, omnique jure alieno solutum. Sed ubi subscripta & obsignata fuerint omnia quæ à versutissimis ingeniis ad tollendas omnes exceptionum ambages excogitari possunt, quid erunt ista præter vocabula artis? præter cautiones formularum? præter literas & voces? Infirma sane sunt hæc fidei vincula, nec idonei obsides diuturnitatis, nisi magnates ultrò sibi legem dicant, ne ulla spe vel ingentis commodi, neve ullo prætextu recedere velint à promissis. Nihil est in hominum societate fide sanctius, nihil in rebus divinis jurejurando. Sed si quis, ut ait Tragicus, lingua juret, mentem injuratam gerat, præsertim regni gratia, quo pretio Iulius Cæsar jus violandum esse dicebat, & re ipsa violavit: jam nihil erit ad decipiendos simplices efficacius religione sacramenti. Nonne magna pars eorum qui in summo dignitatis fastigio versantur, verum esse comprobant id quod à Lyfandro dici solitum accepimus, pueros

D d

ludere

ludere astragalis , Principes perjuriis ? Nunquam deerit hominibus ad fraudem paratis color, aut ef- fugium ne pacto fletur cujus eos pœniteat , idque nullis foederum aut conventionum formulis vi- tari potest. Idcirco etiam potentissimorum Re- gum ac Principum Legati dominorum suorum authoritatem in hanc causam obligare parati sunt ut securitati nostræ consulatur. Porro conditio- nes & leges pene dicam horrendi carminis , quæ postulantur à principibus in altissimo rerum hu- manarum fastigio constitutis , cum nullam conti- neant evidentem utilitatem, nec aliud querant præ- ter contumeliam sceptrigerorum monarcharum, non videntur proponi animo impetrandi , sed ut aliquo justî colore negotium omne pacis aut In- duciarum conturbetur. Ajunt juris conditores non esse hominum malitiis indulgendum , idque satis superque dicat communis sensus. Quid porro minus ingenuo & candido pectori convenit quam id postulare, quod nec tibi prosit, & officiat alteri? Sunt qui contemptim traducunt , & sermonibus extenuant vim illius sive agnitionis , sive declara- tionis, qua status noster tanquam resp. liberæ gen- tis ab adversa parte nominatur. Sane nihil inde fiat accipientium , nec ad nos quidquam redit , nisi quarum rerum possessionem sanguine ac sudore per annos plurimos velut usucapione partam ha- bemus: & quidem ita ut maxima pars Christiana- rum gentium persuasum habeat causam nostram optima lege fundari. Sed si spectetur majestas & immensa magnitudo Regis Hispaniarum, vix timi- da votorum nuncupatione quidquam majus à Deo immortalî sperare poteramus. Quis enim unquam credidisset post tam diuturna bella per populum olim subditum gesta cum tam potenti regnatore, futurum ut avito patrimonio dejectus , non tan- tum reconciliatōis spem & præteritorum obli- vionem ostenderet , verum etiam sua quodammo- do confessione , nos legitimo jure subnixos esse pronuntiaret ? Id nobis & ad famam honorificen-
tius,

tius, & ad spem stabilitatis firmitus, & ad existimationem vicinorum speciosius videri debet, quam si disertioribus verbis significarent adversarii se nobis in perpetuum cedere, & resignare omnia jura, nomina & obsequia, quibus antea Austriacæ domui devincti eramus. Nam hoc pacto libertatis nostræ titulus originem suam caperet ab eorum beneficio, nec ad retrogesta vim suam extenderet. Nos autem publico jure & sacratarum legum auctoritate causam nostram munitam esse dicimus, nec pendere ab alieno concessu. Non enim infinitam potestatem permissam esse principibus in Belgas, ut iis qui bello victis leges pro arbitrato imponunt, sed astringi certis privilegiorum ac rituum formulis, à quibus si recedant, nec moniti meliora sequantur, tunc Ordinum sit providere, ut resp. bene administraretur. Hoc fundamento niti libertatem nostram asserimus, nec sine nota pravaricationis alium titulum ambire debemus: alioqui multum decedet de causæ publicæ dignitate, si fiduciarum jus ad hoc usque tempus habuisse censeamur. Quid quod communi opinione prudentium receptum est jura Majestatis in posterorum præjudicium nec cedi, nec ullo quantumvis longissimo temporis spatio præscribi posse? Reges enim pupillis comparantur in administratione, eorum quæ ad statum imperii pertinent, & in integrum restituuntur si quid perperam alienarint. Tutores enim & depositarii sunt publicæ salutis, ut rem populi salvam fore, & non eversum iri procurent ac spondeant, ut depositum custodiant, non ut intervertant. Quin & amabilis ille error plerisque Cæsaribus utiliter insedit, ideo se Augustos appellari quod imperium augere debeant, non imminuere nec debilitare. Aut igitur prorsus excludenda fuit omnis de pace vel Induciis disceptatio, aut eo contenti esse debemus, quod more majorum, quod incolumi Regum Majestate, quod salvo jure salvisque legibus concedi potest. Hoc pacto satius est à volentibus obtinere.

nuinam, quam talentum per importunam efflagitationem. Ex formula fiduciz inter bonos bene agier oportet, ex disciplina humanitatis quidquid honoris detulerimus sceptris, & tiaris, dum ea comitas nullam libertati labem aspergat, nihil de vera magnitudine ac potentia decerpit atque immittit, eo plus commoditatis, & invidiz minus consequemur. Id consilium nobis datur à magnis Regibus optime erga nos animatis, & quibus rerum nostrarum status ad liquidum perspectus atque exploratus est: qui nec ob prudentiam facile decipi possunt, nec ob innatam animi generositatem decipere vellent gentem observantissimam ipsorum Majestatis. Cæterum etsi magnæ molis deliberatio tardos solet habere progressus, & minime faciles explicatus in administratione populari, ubi tot capita sunt, tot sententiæ: tamen illud non in dubio ponendum, quin unum omnes sentire debeamus. Neque enim tam ad rerum nostrarum summam pertinet consultare, utrum Induciz placeant an bellum, quam omni ope cavendum est ne dissensione ac pertinacia (quæ plerumque rem in discrimen adducere solet) recta, & reip. salutaria consilia corrumpantur. Facto heic & maturato opus est, ne ut in lentis & contentiosis deliberationibus sæpe accidit, ea videantur optima quorum tempus & oportunitas effluxit. Vitia omnia & incommoda quæ ex armorum intermissione metuuntur una re declinari facillime possunt, si in medium consuluerimus, si concordēs erimus, si prudenter & circumspecte nos geramus, intenti ad omnes eventus ne quid præter expectationem imparatis objiciatur. Sed ii qui tam sedulo recensent causas formidinum ad alendam in perpetuum diffidentiam, ut sic inter fratres duxet immortale bellum quod sola contrariæ pacis internecione finiri queat, veluti incendium quod ruina restinguitur, postquam nihil amplius superest quod igne absumatur: ii tanquam importunæ muscæ locis impolitis adhærescunt, lævia prætervolant, nec ex adverso

ditates ex Induciis sperari debeant. Multi rerum
temporumque consulti in ea sunt opinione, ut
existiment magis in rem nostram fore passionem
Induciarum, quam si ex tam diuturno & lamen-
tabili bello processus continuo fiat ad concluden-
dam pacem, quæ (præter quod omnis mutatio sen-
sim ac pedetentim induci debet, nec uno impetu
transeundum est ex alio in aliud extremum) forte
nec fida, nec diuturna foret. Exemplis enim & ve-
tustis & recentibus compertum est, Inducias ple-
rumque sacratiores esse, ac minus violabiles quam
foedera perpetuæ pacis. Cui experientiæ ratio et-
jam aliqua suffragatur. Nam cui conventa pax dis-
plicet, vix alio pacto potest animum explere, &
offensiones suas ulcisci quam fidem violando. Qui
non probant Inducias, expectatione finis dolo-
rem suum frangant, ac moderantur. Quid non com-
modi sperandum est, ut alia tacitus præteream,
ubi sine mutuo metu ultro citroque commeari
licebit? dextras jungere? notas audire ac reddere
voces? propinquos & amicos longo post tempore
visitare? An non verisimile est ex tali conversa-
tione mentes ejusdem gentis in unum coalituras,
quas arma distraxerunt? An non arbitramur fore
ut communiter & certatim pro se quisque dirum
Marrem exsecrentur? An non illud cuivis liquet,
Brabantinos, Flandros, Hannones, Artesianos &
quantum pene est Belgarum sub imperio ac ditio-
ne Archiducum, ardentiori pacis & compositio-
nis cupiditate efferrî quam nosmet ipsos? si non
affectu & animorum inclinatione erga nos, saltem
commodi sui studio, & spe florentioris fortunæ.
Vident enim quod omnibus perspicuum est, res
opesque nostras bello crevisse, suas contra paula-
tim atteri velut tabe quadam, & semper abire in
pejus, nec unquam Batavos ac Zelandos meliore
loco fuisse, quam in quo nunc siti sunt. Caterum
hæc tanta felicità non humanis viribus aut con-
siliis, sed divino favori tribuenda est, cujus ope

per tot annorum curricula bellum gessimus cum potentissimo terrarum monarcha. Discamus ergo bene ferre magnam fortunam, eamque reverenter habeamus, ne ex insolentia sequatur rerum commutatio. Multi temere & imperite supra modum extollunt potentiam nostrarum partium, nec satis magnitudinem hostis expendunt, quo nullus (cur enim fileatur veritas?) ab orbe condito latius imperitavit. Si quid in eo est imbecillum, ideo fit quia tantæ molis est ut se toto uti non possit, & quia omnis nimia magnitudo suis ipsa viribus fatiscit. Illud quod ante dixi repeto (neque enim satis unquam celebrare possumus divinam erga nos indulgentiam & misericordiam) miraculo tandem steterimus contra tot regnorum ac regionum dominatorem, cujus immensæ ditiones iisdem pene metis ac spatiis quibus solis cursus, terminantur. Ea porro quæ divinitus accidunt, & à maiore vi proveniunt raro & inusitato Numinis favore, non sunt trahenda in exemplum, nec ad consequentiam produci debent, alioqui sub velo religionis perniciose erraremus. Non est ergo cur ob virium nostrarum fiduciam gloriemur, & superbe respuamus sub honestis legibus conditionem Induciarum. Illud potius vereri convenit, ne si tam præclaram occasionem ex consilio summorum Regum ac Principum oblatam repudiemus, sero postea eandem queramus & queramur ademptam. Non semper præpotentibus dominis idem manet animus, nec fallaci auræ nimis fidendum est. Fortunam vitro consumilem esse ferunt, resplendet illa quidem, sed levi momento frangitur: eam qui nimis avide inhiat, male concoquit, & velut dulci temeto viâus lymphari ac luxuriare consuevit. Æqua mens sibi frânos imponit, & fortis apparet in adversis, nec rebus prosperis ultra terminum moderationis evahitur, aut se foelicitate corrumpi sinit. Hec occurreret iterum ab iis qui nodum in scirpo quarunt, & erit, inquit, ut per oportunitatem Induciarum hostis fortu-

ita firmet, ut nulla vi postea pares ad resistendum
esse possimus. Quasi vero nunc exiguus ille terræ
limbus quem insidemus, cum illius latifundiis sit
ulla ex parte conferendus. Et vero quid obstat quin
& ipsi utamur commoditate pacati temporis? quin
ex præcepto medicorum caveamus in prospera
valetudine ne adversæ præsidia consumantur? quin
attenti simus ad ærarii vires recte dispensandas?
quod quidem nervos esse belli fateor, nec discipli-
nam servari posse à jejuno exercitu: sed & impe-
rii dignitas, & ornamenta pacis sine tributis ac ve-
tigalibus stare non possunt. Verum sunt alia lon-
ge præstantiora, quibus populi salus, & rerum-
publicarum fortuna continetur. In eo genere ante
omnia est erga Deum Religio, quæ conscientiam
mentis nostræ regit: est item erga homines Iusti-
tia, quæ juris ac legum sanctione fundat humanam
societatem, postremo cura morum bonorum, vi-
gorque disciplinæ, sine qua maximæ res & opes,
tanquam corpus anima spirituque defectum, sua
mole collabascunt. Hæc potissima fulcra & firma-
menta omnis politici status, quæ concussa sunt
belli ipsius impetu, pacis beneficio rursus in pri-
stinum restituenda sunt, & salutaribus consiliis
vincienda, quæ per civiles motus pene collapsa flu-
xerunt. Hoc si fiat, & si sepositis dissensionibus
ac factionibus omnes unum idemque senserimus,
facile nos adversus externam vim tutabimur. Sin
invicem collidemur intestinis certaminibus, non
erit recusandum quin malo mulctemur, quod ipsi
nobis Marte nostro consciverimus. Equidem as-
sentior eos qui rebus gerendis præsumunt, illud in
primis spectare debere, quum agitur de finiendo
bello, vel ineundis fœderibus, utrum ii, qui pa-
cem proponunt, insidientur temporibus, & id fa-
ciant adducti necessitate rerum suarum, an vero
sponte, & impulsu benignæ voluntatis, aut (quod
eodem pene recidit) tædio sumptuum & malorum,
quæ bello civili comitantur. Nimis sane nos cir-

inspicimus, & vires nostras falso modo meri-
tur, si credimus hostem eo loci redactum esse, ut
indignas Majestate sua conditiones delabi co-
atur. Ac de Archiducibus quidem, vix ulla pro-
abilis causa est cur dubitetur, quin ex animo pa-
em malint cum certissima securitate, & omni
sistentia rerum optimarum, quam perpetua bella
um ingentibus impensis, & quotidiano disci-
nine subditorum. Placidam eorum mentem ad-
uc magis mitigat orbitas, & prolis desperatio.
hinc verisimile est eos potius de regundis imperii
inibus esse sollicitos, quam de propagandis. Am-
itio quanquam potentium mentes fatigat, ple-
umque tamen friget ubi deficit suus hares. Nec
st desperandum quin Regem ipsum Hispaniarum
erio pigeat tamdiu piscari aureo reti, tantasque
opes effundere gerendo bello cum gente quæ

Per damna, per cades ab ipso

Ducit opes animumque ferro.

Quod autem nonnulli verentur, ne data ultro ci-
roque commeandi facultate, passim huc illaban-
ur, & viscera status nostri obrepant emissarii at-
que artifices factionum, qui largitionibus & pro-
missis, aut (quod utroque potentius est) obtentu
religionis, fidem & animos civium labefactare
onentur: id non est de nihilo. Sed quorsum alio
endunt leges, & eorum custodes magistratus,
nisi ut in tales diligenti indagine anquiratur, &
adversus convictos exemplum statuatur? An in
ali periculo patiemur hebescere aciem publicæ
authoritatis? an Curatoris egent nostri Ordines,
quasi rebus suis superesse non possint? Si per civi-
es discordias, quæ vim imperii resolvere solent,
non defuit oportuna severitas, an tempore pacis
ut Induciarum jura judicique silebunt? Nec
st quod falsa fallacique spe lætemur, nobis-
que palpum ipsi obtrudamus, quasi principibus iis
qui pacem aut Inducias suadent, tantæ curæ sit, aut
sle debeat nostra salus & incolumitas, ut nun-
quam passuri sint, quoad, in ipsorum erit manu,

nos

nos sub
ne supra
ut si na
facile in
fessione
bitri su
conssu
riosit:
natur
quiq
jectu
vole
vis
diti
he-
pa
tu
a
lt
n
r
i
:

nos sub hostium potestatem ac ditionem redigi, ne supra modum increseat magnitudo vicinorum, ut si naſta ſit materiem ambitioſam & Martialem, facile impelli poſſit ad invadendam alienam poſſeſſionem. Reges enim moderatores ſunt & arbitri ſuarum aſtionum, nec ab alterius auſpicio conſilium ſumunt. Vt nihil dicam de ſiniſtra curioſitate eorum, qui tam temere ſecretos magnatum reſceſſus, & intimas cogitationes rimantur, quique ſciunt quod neſciunt: quid opus eſt conjecturis in re perſpicua, quum de contraria eorum voluntate ſatis liqueat? Nulla ratio ſuadet, nulla vis cogit ut aliud verbis oſtendent, aliud corde meditentur. Talis ſimulatio non cadit in illuſtres heroum animas. Alter bellorum inexpertus, & paci ſemper aſſuetus ingenio ad eam & aſſectu totus fertur, adeo ut nullis ſpecioſis conditionibus à propoſito dimoveri potuerit, quin pacem cum Ibero feriret contra multorum ſpem & ſtudia minime obſcura, quæ labantem animum in contrarias partes rapere potuiſſent. Galliarum Regem magnitudinis ſuæ ſecurum ſola benevolæ mentis indoles hortata eſt, ut & ante nos ingentibus ſubſidiis adjuverit, & nunc idem animus incitat ut nos ſalvos eſſe velit etiam invitos ac reſuſtantes, quod optimum eſt miſericordiæ genus. Alioquin quis neſcit naturali divortio Reges & reſpublicas inter ſe diſſidere? Si illis cordi ſumus ut habeant etiam rationem dignitatis, ut ſe reſpiciant. & famam vereantur, ne quid feciſſe velint quod incommodis opinionibus materiam, aut ocaſionem ſubminiſtret. Illa vero capitalis & pernicioſa opinio longe ſegreganda eſt, quæ tamen, velut oraculum inculcatur multorum mentibus, nimirum nos incolumes & ſalvos eſſe non poſſe, niſi continenter in armis ſimus, & abſque ulla miſſione digladiemur more prædonum ac piratarum, quorum vita ſemper ſub icu eſt, atque in acie ferri verſatur. Sane ſi tam dura lege viveremus, quis generoſa virtutis indole præditus non optaret ſe-

mel mori potius, quam hac perpetua sollicitudine
conficiari, ut ille purpurarum cultor

Districus ensis cui super iugia

Cervice pendet?

Sed non ita res habet, & tam detestandum omen
Deus avertat. Omnia securitatis humanæ præsi-
dia, & pignora nobis ultro suppetunt, nisi nobis
desse velimus. Adsunt & consilii auctores, & fi-
dei sponsores Legati maximorum Monarcharum
& Principum, qui nos tranquillo animo esse ju-
bent, & rata fore spondent ex persona suorum
Dominorum, quæcumque pacto Induciarum con-
tiuebuntur. Neque tamen inficiari velim opus o-
mnino fore, ut præsidario militiæ firmentur ur-
bes limitaneæ, finitimæque hostili agro, ne quid
ex improvise mali oriatur. Nescio an præ studio,
ritu Sabinorum somniem quod velim, sed hac ju-
cunda opinione sustentor, sequuturam mox pacem
ubi semel hanc amabilem otii loton degustare in-
stiterimus. Quemadmodum ajunt iis qui ex Cli-
torio fonte biberunt oboriri vini tedium, ita ca-
piet nos satietas bellandi simulatque dulcedo se-
questre pacis manare ad sensus, & in animos in-
fluere occeperit. Aure surda præterlabendi sunt
Sirenium cantus, qui nullam spem incolumitatis,
ponunt nisi in continuatione miseriarum, atque
in omnium rerum perturbatione, hoc est qui in
turbis otium, in naufragio portum quærunt. In-
geniosis hominibus patet uberrima dicendi mate-
ries, quum sinistra & insidiosa pacis mala comme-
morantur, heic lusciniolæ nunquam deest cantio.
Nec ego ne nihil timeamus moneo, sed ut timorẽ
nostrum sana ratio, & communis utilitas mode-
retur, non quæsitæ ex alto causæ suspicionum.
Sunt enim nonnulli augures sinistri judicio suo
valde sapientes, qui non tantum ea quæ ante pe-
des sunt vident, sed etiam in posterum longe præ-
sentunt. Hi valde scilicet perpetuitate imperii,
deque publica salute solliciti quærunt, etiam si pa-
cta Induciæ bona fide servantur, quod vix futu-
rum

rum ominantur, dum metuunt Danaos, & dona ferentes: quid nobis denique futurum erit ubi tempus passionis definitum præterierit? Iustius eos interrogare possem, quid nobis hoc puncto temporis fiet si oblatas condiciones aspernati erimus? quid non miseriarum perpeffuri sumus, quid non adituri periculorum, si ab omni apparatu parum instructis, ab amicorum præsidio derelictis iterum ad cædes & prælia veniendum fuerit? Quid si in acie fusi fugatique erimus, & aliqua notabili pugna vincamur, ut est Martis alea semper anceps & incerta? nec nobis res est cum imbelli, vel imbecillo hoste. quam tum arbitramur fore miserandam conditionem nostri status? Hactenus auxilio atque opibus duorum magnorum Regum adjuvi ægre tamen sustentavimus, quid futurum est ubi repudiato eorum consilio sub cultro soli linquemur, ut etiam merito passi esse videamus quidquid evenerit calamitatis? Iam vero si minæ erumpant in nervum, & studia certaminum ad cætera vulnera nostræ reip. malorum extremum accedat, discordia Provinciarum, distractioque à communi causa, quæ salus nos servare poterit, quum animis viribusque juncti pares non simus?

ἢ καὶ γὰρ οὐκ αὖ Περσὶ καὶ Περσὶ τοῖς τε παῖδες.

Hoc hostis velit, & magno mercentur Iberi.

Tamen non desunt qui hoc exitiale dissidium autoritate patrii moris, & privilegii cujusdam prærogativa defendunt, ut cum ratione insanire videantur, quasi in tanta re nihil statui possit nisi conspirantibus in unanimum sententiam omnibus Provinciis: quod quidem verum esse fateor, sed perniciosissimum exemplo foret tali prætextu quasi per concussionem bono publico remoram objicere, & sanioris partis consensum impedire. Non sunt habenda pro legibus quæ contra salutem reipublicæ tendunt. Nulla re magis conciderunt potentes populi, quam libertate discordi, & intempestiva privilegiorum observatio-

ne. Nec immerito culpatur Cato, vir alioquin omni laude absolutus, quod quum patria esset in extremum adducta discrimen, nimis antiqui moris retinens fuerit, & ita vitam instituerit quasi facto delatus esset in temp. aliquam Platonis, non autem versaretur, in sece Romuli. Vir sapiens enim, & bonus civis temporis consilia sua accommodavit, ne frustra obniteudo pravalidis, & ingravescentibus vitiis sententiam dicat cui nemo suffragetur, aut obtemperet. Legum oportunitates, ut remedia quæ corporibus adhibentur, leniter inflecti debent, aut interdum plane tolli. si id exigat suprema legum omnium norma, salus populi. Nulli fuerunt observantiores legum à Lycurgo latarum quam Spartani. hoc ipso gloriabantur, inquit Xenophon, & ingentes animos tollebant quod humili obsequio sese submitterent patriæ legibus. Quum autem per eas non esset permissum, ut idem bis præfectus maris crearetur, & tamen omnino communis utilitas postularet ut Lyfander eo munere fungeretur: Aratum quempiam declararunt titulo tenus classis præfectum, sed specie legationis totam potestatem Lyfandro transcripserunt. lidem quum ea tempora incidissent, ut necessitati potius quam consuetudini parendum esset, dixisse feruntur, dormiant hodie leges. Scipio Africanus, quum ad necessarium reip. usum plane opus foret ut ex arario pecunia promeretur, nec facere auderent quæstores, quod se lege prohiberi affirmarent: claves poposcit, & cum dicto ararium aperuit, ac legem utilitati cedere coëgit. Quæ reip. salutaria sunt, ea salvis legibus, & bono more fieri censentur: hoc jus ipse Iupiter sanxit, & ut agebat magnanimus Hector, optimum est auspiciis pugnare pro patria. Si quis itaque roget, quis exitus nos manebit ubi fuerit elapsum tempus Induciarum; longe iustius ex eo quæram, quem finem habitura sunt hæc civilia bella, quæ mens est nostrorum armorum? quis scopus? quis

quis terminus? Omne bellum justum ac legitimum ea spe & cogitatione suscipitur, ut sine injuria in pace vivatur.

— *Pax optima rerum*

*Quas homini novisse datum est, pax una triumphis
Innumeris potior.*

Pacem intelligo quæ sejuncta sit à pactione servitutis aut ignominiae, quæ nihil habeat insidiarum, quæ talis sit in recessu qualem dulce nomen promittit. Etiam si nobis ad bellandum obstinatis omnia prospere foeliciterque succedant (quod tamen temere augurari non oportet, quum Deus oderit nimis avaras & immodestas cupiditates) quid amplius jure nobis est sperandum, quam ut nostra conservare possimus, neu modum egrediamur inculpatæ defensionis? Non enim si legitima causa fuit cur ab Hispaniarum Regis sacramento deficeremus, eadem nobis militabit si eos fines excesserimus,

Quos ultra citraque nequit consistere rectum.

Porro quum nullo non tempore suspecta nobis esse debeat inconstantia rerum humanarum, varietasque desultoria fortunæ: tum nunquam magis cohibendi sunt insolentes spiritus, quam quum omnia ad nutum & voluntatem fluere videntur. Etiam si viribus pares essemus (quod est summæ impudentiæ nobis arrogare) etiam si superiores, tamen in ipsa victoria quæ plerumque negligentiam creat, & à rectè consulendo abducit, maxime paci studendum est, nec expectandum donec atrati eam petere cogamur, ut agebat Demades populatibus suis intempestiva dimicandi cupiditate flagrantibus. Quum perlatus esset Carthaginem nuncius victoriæ Hannibalis ad Cannas, qua pene ad exitii metam venit Romanum Imperium, videbatur nefas injicere ullam pacis mentionem: non eo segnius tamen Hanno Barchinæ factionis adversarius, quem semper belli contra Romanos suscepti pœnituit, prudenter hortatus est suos cives, ut in secundis rebus fortuna uti vellent, & de pace potius

tius quam de bello cogitarent. *Nam si*, inquit, *prætermittimus hoc tempus quo magis dare quam accipere possumus videri pacem, vereor ne hac quoque lætitia luxuriet nobis ac vana evadat.* Nec falsus vates fuit. Nam quum tunc temporis ab animis ingenti lætitia occæcatis repudiata esset ejus sententia, sero postea à Senatu laudata fuit, quum eo redacti essent miseriarum, ut quas condiciones ante ferre poterant, eas deinceps suppliciter orando non impetrarint. Mentis enim hominum dulci fortuna quasi inebriantur, ne videre possint quæ sunt ex usu. Quem casum vitare cupiens Cæsar scribit: *hoc unum esse tempus de pace agendi, dum sibi uterque consideret, & pares ambo viderentur: si vero alteri paululum modo tribuisset fortuna, non esse usurum conditionibus pacis eum qui superior videretur, neque fore aqua parte contentum, qui se omnia habiturum consideret.* Quum igitur nostræ vires & opes, cum immensa magnitudine ac potentia Regis Hispaniarum sine fœdo errore calculi conferri non possint: quæ spes, quæ fiducia nos inflat ut utilitati, vel necessitati potius animos submittere dedignemur? Pacem quidem arbitror magis in rem nostram, exque dignitate publica videri: sed quum in præsentia multis haud expediti consilii difficultatibus obseffa sit ad eam via, fruamur interim usura tranquillioris status, & in lucro deputemus, quod tantisper à mutuis funeribus cessabunt manus. Quid enim? An nondum satis effusum est fraterni sanguinis? an nondum sceleris & cicatricum poenitet? Quin potius, si tantopere bella cordi sunt, ferrum convertimus in hostem communem Christiani nominis? Illic exerendæ virtutis seges crescit, illic ad triumphum sacra via ducit, illic honoris campus patet. At enim duplex heic difficultas objicitur, quam nisi summoveamus, communis à publico consilio spes Induciarum excludi videtur. Ajunt enim homines non imperiti rerum, nos opinione hostium pro infidelibus haberi in causâ religionis? & in statu politico pro reis

Læz

obsignatis literis pronunciamur liber populus ; ejusmodi enim testificationem non immutare naturam rerum, quum vulgo dici soleat protestationem a&ui contrariam nihil operari , plusque in talibus valere quod in recessu mentis occultatur , quam quod verborum formula concipitur. Porro nec hæreticis fidem esse servandam , nec Principem paciscendo cum subditis perduellibus ullo nexu obligari : rectius quidem & ex dignitate facturum, si se nulla conventionione implicari patiatur : sin secus fecerit, eum aut ipso jure non teneri , aut ad majorem cautelam haud difficulter à Romanæ sedis Prætoris restitutionem in integrum, seu absolutionem impetraturum. Duas igitur conditiones obstare quo minus Rex Hispaniarum & Archiduces ullis pactis aut conventionibus ultra teneantur quam ipsis commodum sit. Primum quod iudiciorum jampridem damnati sumus hæreticæ pravitatis , ideoque nullo juris humani divinique consortio digni censemur. Deinde quod extra causam religionis habemur pro subditis rebellibus , & idcirco nobiscum non tanquam cum justis ac legitimis hostibus , sed tanquam cum piratis & publicis prædonibus agendum esse existimatur , adversus quos jura belli non servantur. Hæc speciose dicuntur , & nonnihil ex vero trahunt. Tamen si levato velo rem ipsam inspiciamus , plura panici terroris habent quam periculi. Nam quod decreto Constantinienſis Synodi sancitum esse fertur , fidem hæreticis servari non oportere , Iohannes Hussus crudeli supplicio triste documentum præbet , quam parum præsidii fuerit in salvo conductu Cæsaris, adversus vim & violentiam purpuratorum patrum , qui hominem innocentissimum vivicomburio sustulerunt. Sed quæſita est latebra perjurio ex calumnia quadam , & malitiosa juris interpretatione. Negant enim Cæsari fas fuisse publicam fidem concedere in fraudem & præjudicium Ecclesiasticæ jurisdictionis. Signavit Cæsar, in-

quiant

quintæ seditæ & injustitiæ patroni, resignavit orbis Christianus major Cæsare. Quæ quidem defensio non minus est incivilis & inverecunda, quam ipsum violatæ fidei facinus ac flagitium. Nam ut hoc illis ex liberalitate concedatur, de quo tamen acerrima controversia est, Cardinales & Episcopos qui isthuc venerant fuisse Concilium recte atque ordine congregatum in nomine sanctæ & individue Trinitatis ad propagandam Dei gloriam, & ad procurandam Ecclesiæ reformationem tum in capite, tum in membris: undenam datum id sibi sumunt, ut autoritate Cæsaris abuti liceat ad inescandas & illicitas in fraudem credulas mentes hominum, qui alia lege non erant se commissuri iudicio capitalium inimicorum? Quid Imperatoriæ Majestati relinquitur præter inanem magni nominis umbram, si fidem solenniter datam observare non potuit, nisi quatenus infensissimis hostibus visum fuit, qui non benignum cognoscendi animum, sed implacabilem condemnandi seditiam domo attulerant? Nullo colore nisi admodum longe quæsito excusari potest facilitas Cæsaris, qui conscientiam suam passus est alio pacto liberari, quam præstando quod promiserat. Non fuit in potestate totius Concilii, nec cuiusquam mortalium solvere ejus animum nexu religionis quo se sua sponte devinxerat. Etiam si Hussus nefariorum criminum manifestus fuisset quæ flammis ultricibus expiari deberent: tamen restituendus erat unde venerat, & remittendus ad suum judicem ut in eum lege ageretur. Nullius enim quamlibet impuri sceleris prætextu fides publica frangenda est, nisi novum aliquod facinus post eam impetratam admissum sit, ideoque Papa Iohannes XXII, qui paulo post Pontificatu dejectus fuit, quum ejus præsidio ac patrocinio persona Hussi commendaretur, non absque causa voces has protulit, Etiam si, inquit, germanum fratrem confodisset non patiar ut ipsi fiat injuria tantisper dum Constantiæ commorabitur. Sed ut ex actis apparet

nunquam legitime convictus fuit ulla sacrarum Scripturarum autoritate. Subvertit optimum virum prævalida conspiratio adversariorum, & error ita vetustate corroboratus, ut aures ad omnem veritatis vocem obturatz essent, nec oculi ferre possent lucem verbi divinitus inspirati. Denique quum Ecclesiastica progenies neget sibi fas esse quenquam occidere, quid causæ adferre possunt præter immanem explendæ ultionis aviditatem, dimittere quem Cæsar receptum in clientelam debuerit, quum sæculari brachio traditus esset? Ab hac arce dejecti confugiunt ad aliud diverticulum, & ajunt securitate Imperatoria tantum caveri in eum casum ne vis ulla fiat quominus libere ad causam dicendam veniret, non autem ut adversus contumacem & refractarium juris exsecutio retardetur aut impediatur. Sed contrarium liquet ex verbis ipsius rescripti, quæ latissime concepta sunt, & plenissimam potestatem tribuunt eundi sine ullo metu, ac redeundi. Vertant igitur se in omnes formas qui qua jure quave injuria Pontificiam tyrannidem defendere contendunt, non tamen efficiunt ut Hussus jure cæsus esse videatur, aut ut in ejus persona fas gentium non sit impia fraude temeratum. Nam in hac materia parum aut nihil ad rem facit conditio personæ cui fides datur. Etiam latroni & prædoni vir bonus data fide dimissus prærium redemptionis solvet, & jure summo tenetur, nisi ex edicto Prætoris quod metus causa gestum est in integrum restituatur. Conscientia enim promittentis ad votum exsolvendum religione adstringitur, nec alius est modus vitandi perjurii, quam si pollicitatio lædat pietatem aut manifestam turpitudinem contineat, ut eam servare perfidia sit potius quam propositi constantia. Iusjurandum enim non debet esse vinculum iniquitatis. Nihil igitur adferri potest quod nimiam Cæsaris indulgentiam excuset, qui à purpuratis patribus mansuetam indolem suam expugnari passus est ut à se ipso descisceret. Hieronymo Pragensi com-
me.

mentum obtulerunt, sed qualem agrotus leo permittebat bestiis ad se visendum accedentibus, ubi apparebant vestigia

Omnia se adversum tendentia, nulla retrorsum.

Quocirca simplicius est confiteri, tum factum ipsum prorsus illiberale atque inhumanum, tum decretum improbum videri, quo labefactatur ab imo fundamentum humanæ societatis. Lex illa sanguine scripta per desuetudinem evanuit, nec ulla quod sciam, exempla præterea occurrunt ubi fides publice data vel hæreticis servata non sit. Adum hoc quidem fuit VVormatiæ ut in Lutherum ederetur exemplum similis perfidiæ sed irritato conatu. Nam nec Cæsar eam labem Majestati suæ nominique Germanorum adspergi passus est, & vehementer præ cæteris consilio exitiali fertur intercessisse Ludovicus Elector Palatinus. Quid de perduellibus dicitur, scio conventiones eas, quibus Principes paciscuntur cum civibus olim imperio suo subiectis, egere multiplici cautione: quum plerumque nihil altius in magnatum petora descendat, quam offensarum memoria, cupiditasque vindictæ, licet odium & iras ad tempus concoquant ac dissimulent. Sed quænam firmiora securitatis munimenta quærimus, quam sponsiones maximorum Regum ac Principum, qui fidem suam eo nomine obstringunt, ne nobis credulitas aliquid apportet damni? Pontifex nunquam sibi manus ligat, sed illius brutum fulmen Batava virtus jampridem horrere desiit, nec ullo tam tenaci vinculo constringi possunt ingenia Vertumnorum, quin viam ad effugium reperire queant. Igitur secludamus vanas rerum formidines & dissidentiarum causas nimis alte petitas, quibus si indulgeamus, nunquam tot malorum finem videbimus, nunquam in bonæ spei portu anchoram figemus, semper agitabimur tempestatibus civilium turbarum ac discordiarum. Concludam cum Diomede Virgiliano,

Cœcilius

— *Coeant in fœdera dextra*

Qua datur, ast armis concurrant arma cavete.

Deum ex intimo affectu quæso venerorque , ut
quamcunque in partem sese consilia noſtrorum
Ordinum flexerint, ea patriæ Libertati , & Eccle-
ſiæ ſalutaria ſint , atque ad felicem & exoptatum
finem provehantur.

P I X I.

DOM. BAVDI
O R A T I O

De Amplectendis belli belgici IN-
D V C I I S, Anno clō 15 CIX.

Edita sub nomine

I V L I A N I R O S B E C I.

Mnes qui aliquo humanitatis sensu ducuntur, quique benevolo animo affecti sunt erga nomen & nationem Belgarum, sicut illacrymari coguntur nostris miseriis & calamitatibus: ita nunc summis ad coelum laudibus efferre debent eximiam illam mansuetudinem, incredibilemque ac prope divinam animi moderationem, qua Rex Hispaniarum & Serenissimi Archid. impulsu, fasces suae Majestatis submittunt, nec ulla quamlibet novas & inusitatas condiciones repudiant, dum fessos civilibus bellis populos ad beatum pacis ac tranquillitatis portum provehere ardentibus votis exoptant. Non fuit hoc inceptum humani consilii, sed à coelesti nutu atque instinctu profectum est. Deus, inquam, Opt. Max. in cujus manu sunt corda Regum, hanc mentem iis divinitus inspiravit. Vix enim unquam fando auditum est, aut legendo compertum, tantam in tali fastigio demissionem extitisse. Libet saepius iterare quod dixi,

*Non hac humanis opibus, non arte magistra
Proveniunt, neque nos mortali dextera servat.*

Major agit Deus, atque opera ad majora remittit.
Saepenumero, Auditores, mecum ipse meditari soleo, & praeteriti temporis memoriam evolvere, quo si quispiam hos rerum eventus, hanc magnam
fer-

fortunam præſagire nobis intendiſſet, non ſolum vanus augur, ſed inſuſus & commotæ mentis homo judicatus fuiſſet. Vos rerum temporumque conſulti noſtis me vera loqui. Equidem quo mecum impenſius ipſe reputo tanti beneficii magnitudinem, vix eam animus capere poteſt, laborque ſub onere admirationis. Hæc enim unica palma facile vincit omnes laurus ac triumphos, quum potentiffimi Duces cogunt in ordinem, & publicis utilitatibus poſtponunt ſuos affectus, frænant libidinem dominandi, quæ ſolet in excellentibus naturis ſedem regni conſtituere: compeſcunt cupiditatem vindictæ, qua nihil eſt in peſtoribus humanis vehementius, aut quod rectorem ægrius patiatur: iracundiam moderantur, quæ eſt inimica conſilio & ſanæ rationi. Principium igitur huius facti tam præter ſpem & opinionem hominum ingentis, fato & cœleſti providentiæ eſt imputandum. Tum autem nativa bonitas, quæ præcipua eſt virtus heroicarum & illuſtrium animarum, ad hanc rem impulſor fuit: parſimonia humani ſanguinis, miſericordia pereuntium populorum, ſalus civium, quæ ſuprema lex eſt actionum præſtantiſſimarum. Non ego in cauſa Patriz prævaricator, adverſariorum patronus huc acceſſi, neque vero tutum aut conſentaneum foret. Tamen illud affirmare audeo, ſi de animis eorum vero ſimiliter conjectare velimus, eos benignitate & clementia adductos; non vi aut neceſſitate compulſos, ad præſentaneam nos Pacis vel Induciarum pactiorem invitafſe. Quis enim terror, quæ vis aut neceſſitas effecit, ut eo delaberentur animæ terroris expertes, & corda vincimæſcia, niſi vis forte lenitatis & clementiæ, quibus iuſticiis qui ſe regendum permittit, is, ut cum Plauto loquar, victor victorem cluet?

*Latius regnes avidum demando
Spiritus, quam ſi Libyam remotis
Gadibus jungas, & uterque Panus
Serviat uni.*

Nun-

Nunquam enim Regum ac Principum sublimitas celsus affurgit, quam cum se ob publicam salutem demittit, secuta magnitudinis suæ, cui nullum impendit ex humilitate discrimen. Hæc lans defuit summis terrarum Monarchis, qui cum omnia subjugassent, cupiditatis suis succubuerunt, victi ab animi impotentia, ab iracundia. Quis Alexandro Magno rebus gestis comparandus est? Domuit gentes inhumanitate barbaras, numero infinitas, locis disjunctissimas, omni paratu copiarum abundantes, ac cum totum pene orbem infra maiestatem suam cerneret, animo imperare & vitis suis jus dicere nequivit. Hinc multa contra decus honestatis patravit, dum vino & ira victus in amicorum intimos parricidiale ferrum stringit, ac viris sanctitate morum, & sapientiz studiis insignes per tormenta fæde trucidari præcipit. Itaque Cicero

Flas illibatus populi, Suadaque medulla,
non dubitat in præclara illa pro M. Marcello oratione cunctis bellicis laudibus ac trophæis I. Cæsaris anteferre clementiam & placabilitatem animi, quod sepositis suspicionibus & offensis, Marcellum Senatui populoque Romano & Reip. concessisset ac redonasset. Igitur nisi turpissimam ingrati animi notam incurrere velimus, immortales gratias & habere & agere debemus serenissimis Principibus, ob tam illustre meritum ac proflus insperatum, & memorem animum ingentisque voti reum profiteri. Quum enim omnes & singulæ induciarum ab illustribus Galliarum & Britanniæ Legatis propositarum condiciones honestissimæ sunt, Patriæ necessariae, bonis exoptatissimæ; tum vero una quadam in illis est, quæ supra cæteras caput effert, & à qua eadem omne robur suum atque firmitatem accipiunt. Nam qui pro Patria nostra in libertatem adferenda tam atrox, tam diuturnum tam denique calamitosum bellum cum Rege Hispaniæ gessimus, hac tempestate summam votorum consequi possumus, & non nostra solum opinione ac sensu, sed adversariorum quoque

que Patriam in hoc nomine: cuius gloria & amplitudo tanta est, ut si dignis eam præconiis celebrare jubeam,

conantem debilitaret onus.

Quod usque huc nunquam sperare, vix timida votorum nuncupatione efflagitare fiducia fuit:

quod optanti Divum promittere nemo

Auderet,volvenda dies en attulit ultro.

Sed quid est? resilit patria formidine plena, & tam ingens, tam inusitatum, tam denique insperatum beneficium rectis oculis intueri, & secunda mente arripere nescit. Nam plejebæ mentes quia intellectu non percipiunt naturam heroicorum pectorum, in quibus seorsum tam excelsæ virtutes habitant. falsas nobis causas vanosque metus fingimus, quasi libertati nostræ per ambitiosam ostentationem, & imaginariam recognitionem fraus fiat, insidiæque patentur. Videlicet in summis felicitatibus, & sorte nimis secunda obstupescit verius humana mens, quam lætatur; quia veretur ne subitum illud bonum repentina calamitas. & miseranda vicissitudo consequatur. Similis quædam formido, terror aut suspicio nostros homines incescit, qui quid hic latere, & quid tam speciosa libertatis recognitio portendere possit, etiam atque etiam expendunt. Sed utinam expendere tantum, & non formido in odium, tergiversatio in pervicaciam, cautiones denique in scommata opprobria sceptrorum conversæ essent. Sunt enim nonnulli homines, qui omnia sinistrorsum detorquentes, odio & avaritia pleni, dictis factisque conati sunt Ordinibus fucum facere, & turbulento molimine universum pacificationis negotium impedire, quod minime erat ferendum. Insidias enim, quas histriones illi se metuere simulatè proclament,

no

non eo usque aestimari fas est, ut earundem causâ repudiemus præclaras rerum utilissimarum conditiones: verum ut consilium capiatur, qui salva Induciarum spe, dolis & fraudibus multo jam ante obviam eatur. De quo quid ambigimus? Si enim Ordinibus vigilantissimè ad omnia intentis non defuit prudentia, per quam pericula ex Induciis verosimiliter nascitura prospicerent: nefas sit dubitare, quin ut in bello, sic & in pace facile cavebunt, nequid Resp. detrimenti capiat. Nam in ocio serio cogitabunt de negotio, quia cum curis solutus est animus, tum maxime quod verum rectumque est cernit: & (quod præ formidine aut sollicitudinibus intellectus aciem perstringentibus nequibat) venturos rerum exitus sanis rectisque oculis intuetur. Verum, ut illuc redeam, mirandum non est, si Pacis omnem mentionem, tanquam occursum inauspicatæ avis avertentur, præsertim illi, quibus in campo Martio seges & materies est gloriæ, copiarum, potentiae & authoritatis: nec defunt illis populares ac speciosæ rationes, quæis privati lucri causa imponant imperitæ multitudini, & in invidiam vocent quicquid ab adversa parte tam liberaliter offertur: omni tempore timendos esse Hispanos, præcipue autem dona ferentes: latere anguem in herba, non fidendum hostibus reconciliatis, hoc agi, ut resumptis viribus acrius ad pugnam redeant, & ex improvviso nec opinantes adoriantur. ex adversariorum opinione fidem hæreticis atque rebellibus non servandam. denique ea quæ sunt juris regii, majestatis & supremæ rerum potestatis, nulla passione cedi posse, nullo tempore præscribi. Quid multa? Causas omnes curiosa indagine vestiant, quibus ad diffidentiam, tanquam ad unicum securitatis asylum suos deducant, nequid usquam tutum, nequid sanctum & inviolatum esse arbitrentur. Nichil mihi factu promptius esset, quam ad singula respondere. Sed ne in nimis longum excrescat oratio, satis sit personam histrionicam detegere, & animos sub vulpe

vulpe latentes in lucem atque sub aspectum proferre. Haud dubie enim eos, qui sic in hac rerum temporumque scena sermocinantur, non ex incorrupto animorum sensu loqui existimandum est, sed partim aliorum præjudicatis opinionibus velut æstu quodam abripi, & instar pecudum sequi antecedentium gregem; partim sub velo boni publici, quod est mantile & everriculum multarum malitiarum, suam rem agere, & privatis commodis atque utilitatibus studere, quæ semper offecere & officient publicis consiliis. Satiù foret, ut sepositis aliis cogitationibus, omnem curam, prudentiam & ingenii solertiam in commune bonum dirigerent, ac serio tandem meditarentur finire miseras, quibuscum per tot annos infelix patria conflatur. Metuere liceat, sapere libeat, & formido nostra non ab vanissima rerum imagine, longeque petitis suspicionum portentis, sed à rectis judiciis & publicæ incolumitatis respectu, moderamen accipiat. Sed nec fortunæ prosperitas, aut virium nostrarum fiducia spiritus attollat. Nunquam enim magis de bello finiendo cogitandum, quam post victorias ac triumphos; quo scilicet tempore proclavis firmisque pactionibus & legibus pacis consulendi Patriæ facultas datur. Quo nobis ante alios majore animorum propensione inclinandum arbitror, quippe qui non nostro solum Marte, sed externis præsertim copiis atque opibus adjuti, bellum hætenus gessimus cum potentissimo terrarum monarcha. Quanquam si Resp. nostra tam bene esset constituta, ut ad belli continuationem propriæ nostræ facultates & vires sufficerent; non esset prudentium certa pro incertis mutare cum tam multiplices sint vitæ casus, tam anceps alea rerum humanarum, ut frequentius ex transverso incurrant quæ non formidamus, quam quæ jucundæ opinionis palpo nobis imaginamur. Troclivissimum est homini temerario & incircumspecto honestas Induciarum Pacificæ conditiones aspernari. Cuius etiam imbelli atque ignavo licet

E c

incho-

inchoare bellum: sed agerrime definit, nec in e-
iusdem illius manu est auspiciū & finis. Incipit
cum alterutri partium displicet pax, & pruriunt
cornua. Definit arbitratu victoris, aut alterius in-
termedie. Vnius horulz momentum, uniusque
prælii fortuna subvertere potest quicquid magno
molimine per plures annos exzdicatum est. Nus-
quam minus quam in Martis certamine eventus
respondent *ἡκετα γὰρ ἰσόμενοι ἐπὶ πολλοῖς χρόνις*,
ait Thucydides. Etiam optime deliberata & pru-
denter administrata non raro fortiuntur infelicem
exitum. Non enim eodem animo de bello geren-
do consultatur, quo ad gerendum acceditur. Facile
est enim homini rogato replere curiam verbis, quæ
tuto volant

————— dum distinet hostem

Agger murorum, nec inundant sanguine fossæ.

Sed cum in rem præsentem veniendum est, & ma-
nus conferendæ cum hostibus, illic virium non e-
loquii certamen cernitur, illic animi non consilii
præsentia requiritur. Adde quod & fortissimum
quemque Mars pignerari solet,

Mors & fugacem persequitur virum

Nec parcis imbellis iuventa

Poplitibus, timidoque tergo.

Quantz ergo temeritatis fuerit, imo dementiæ,
quum tanto simus adversariis inferiores, sive di-
gnitatem consideres, sive potentiam, superbo fa-
ctu aspernari tam utilem, tam honestam, tam de-
nique tutam conditionem: Tutam ajo, quia sincero
affectu, citraque fallaciam nobis eam propinar
cenſeo. Enimvero nisi Rex Hispaniarum & Ar-
chiduces affectu & voluntate cum pastore popu-
lorum & rege regum Agamemnone conspirarent
qui ajebat,

Βέλτε μ' ἐγὼ λαὸν σῶον ἢ με μὲν ἢ ἀπολέσθαι.

Volo ego populum saluum esse potius quam perire.
nulla vi unquam, nullo metu adducti essent, ut ex
æquo cum hostibus suis paciscendi gratia ex folio
in planum descenderent. Errat enim largiter, &
hostium

hostium vires ac potentiam nimis imprudenter aestimar, si quis putat eos in huiusmodi rerum angustias esse coniectos, ut inferioribus Majestate sua conditionibus angustam existimationem foedare cogantur. Sed videlicet (quidni enim liceat & in hoste laudare virtutem?) stimulavit eos bonum publicum, à quo vinci pulcherrimum est victoriæ genus. Utinam redire lubeat in memoriam prætorum, quibus nempe serio bonaque fide discussis, proniores essemus ad cupide arripiendas rerum præstantissimarum commoditates, quæ nobis divinitus offeruntur. Utinam sine partium studio, sine gratia vel odio, pessimis consulendi arbitris, nudam veritatem levato opinionum velo contemplari, sanisque judiciis à falso secernere valeamus. Sed nec decorum est homini privato, nec tutum subdito vocare in dubium fundamenta publicæ causæ. Fuerit quædam major vis, quædam cœlo missa calamitas, & ineluctabilis fatorum series, quæ miseros cives

Omnibus exhaustos jam casibus, omnium egenos ad arma funesta protraxit. an ideo necesse est in perpetuum ac sine ulla respiratione

ἀσπονδὸν πόλεμον πολεμεῖν ἢ δὲ μάχεσθαι;

Irreconciliable appetere aut gerere bellum?

Nam quis erit modus saviendi in mutuam perniciem? grassandi in Patriæ viscera? fundendi fratrum sanguinem? Quando tandem finem videbimus tot malorum & exitiorum, quæ jam per annos XL. & quod excurrit, nos minutis ictibus cadunt, ut perire nos cotidie sentiamus, vel quod deterius est, ne sentiamus quidem? Nam si serio morbum agnosceremus, & nisi longa patiendi consuetudo callum sensibus obduxisset, ad medicinam ægra Patria confugeret, nec remedia ultro oblata rejiceret atque aspernaretur. Omne bellum per se miserum est & calamitosum: nullum infelicius bello civili & intestino.

ἀφρήτωρ, ἀθέμιτος, αἰετός ἐστιν ἐκείντος,

ὅς πολεμεῖ ἑρμὶ ἐπιδημία ὀκρυοέντος,

Ec 2

Gente

Contre fuocoque caret, nec jam mihi fudera vni,

Qua crues inter cupit existabile bellum.

Is est ex numero civium ejiciendus, imo ex sub-
bus naturæ humanæ exterminandus, tanquam
monstrum quod lustris piari solet, & in ultimas
terrarum oras deportari, quem discordiæ, quem
cades civium sua sponte delectant. Pia & sancta
bella Christianorum non ad internecionem con-
trariæ partis spectare debent, sed hunc scopum o-
portet esse propositum, ut laurea triumphi cedat
Palladis olivæ, nec aliud armorum præsidio qua-
ratur, quam ut in pace secure vivere liceat. Hoc
ut pertingat Resp. nostra, nam auspicius tempus
exoriri queat, quam quod nobis in præsentia non
sine nutu divini numinis obtingit? Summi Prin-
ces & latissime regnantes domini pertæsi tot æ-
cerba casuum & calamitatum, quæ civilibus bellis
indivulsæ comites adhærent, eo majestatem suam
dejiciunt, ut ne quidem conditiones nimisquam
exorbitantes & absonas subire vereantur, modo
vel per imminutionem suæ majestatis via munia-
tur ad sacellum Divæ Pacis. Etsi Reges nunquam
maiores sunt & augustiores, quam cum sese ad
humanitatis officia comiter submitunt. Neque
enim tali fastigio ullum imminet à benignitate
periculum. Semper illos celsitudo sua comitatur,
ac nihil detrimenti capere potest vera magnitudo
Herorum *Καὶ διοτρεφίαν βασιλῆων*, *Ab love nu-*
tritorum regum, licet æquas cum inferioribus pa-
stiones inire dignentur. Nulla re mortales acce-
dunt propius ad divinæ naturæ similitudinem,
quam ignoscendo lapsis, obliviscendo injuriarum,
consolando afflictos, denique salutem imparti-
endo quamplurimis, & servando etiam servari
nolentes. Humanitas & clementia hominem coe-
lo adserit: & ut olim acclamabant Athenienses
Pompejo urbem ingredienti,

ὅς ὅσον ἀνθρώπου οἶδας, ὅτι τοσούτον εἰ θεός εἰ

Qua studes homo vocari, dignus es dici Deus.

ceptrigeros Reges etiam invitos subsequitur sua
majestas.

DE AMPLI
majestas. Procl
contemptu not
Cicero dicit
Quem populi
verum etiam
pices sacro h
Tamen dicit
Ab love
Quin ergo
Regali atq
tam? Quia
cant, faust
lis, dexte
nostro f
fortio,
tudinis
cet ut
bi, qui
vitates
dam
stra n
ultro
Infic
exag
pac
me
pri
Pr
A
I
C

Majestas. Procul eos summovent ab invidia & contemptu non solum fasces Imperii,

Οἱ λαοὶ ἐπιστράφα, ἔτρεα μέμλο.

Quis populi commissis salus atque ardua rerum.

Verum etiam ipse Deus, qui Reges & Regum apices sacro honore extollit.

Τιμὴ δ' ἐκ Διὸς ἐστ, φιλεῖ δὲ μάλιστα θεῶν.

Ab Iove Regis honos hunc diligit ipse Deus Rex.

Quin ergo cognoscimus felicitatem nostram ex Regali atque Archiducali mansuetudine prognatam? Quin quo fata & Principum benignitas vocant, fausto pede imus? & projectis infelicibus telis, dexteris fidei & amicitiae sacras jungimus cum nostro sanguine, cum fratribus, qui & linguarum consortio, & patriae societate, & sanctissimae necessitudinis pignore sunt nobis conjuncti? Sed videlicet ut in corporibus hominum quidam sunt morbi, qui stupore sensum praeediunt, ut ciborum suavitatem degustare non valeant; ita nos fatali quodam malo perstringente mentis aciem, bona nostra non intelligimus, & obsequentem fortunam ultro nobis oblatam intromittere non dignamur. Insidias metuere fingimus, ingeniosique sumus in exaggerandis causis malignarum suspicionum, ne pacis unquam agra Patria compos evadat: quae tamen sola potest mederi rebus afflictis, & honori pristino restituere spes opesque Belgarum. Plato princeps ingenii ac doctrinae literis prodidit, apud Arcadiae populos anniversarium sacrificium Lyncæ Iovi solitum esse celebrari, in quo tum alia quaedam animalia, tum etiam vivi homines immolabantur, quorum carnes & viscera promiscuè cum visceribus aliorum animantium mixta, ad epulandum convivis apponebantur: cui autem obtigerat humanis carnibus vesci, in lupum etiam transformari credebant, & cum eo genere ferarum per saltus ac nemora divagari. Huc nimirum spectat fabula ad effigiem naturae & veritatis accommodata, ut perspicuum fieret eos qui semel inceperant caedibus & mutua internecione grassari, natu-

tam ipsam exuere, & in agrestes immanesque bellus degenerare. Mithridatem antidotis advergum ferunt quum se continenter antidotis adversus venena præsumeret, hoc tandem effecisse, ut in naturam consuetudo mutaretur, nec sibi sumptis mortiferis potionibus necem afferre posset, etiam quum omnino mori decrevisset. Vix adduci possumus ut fidem habeamus priscis scriptoribus, cum talia legimus consignata monumentis historiarum. Sed incredulitatem ejerabimus, & admirationis definemus, si bona fide velimus in nosmet ipsi inquirere, & feritatem nostrorum morum atque temporum rectis oculis contemplari. Quotusquisque enim nostrum est, quem immania hæc bella non adeo effecerunt, ut & malo suo gaudeat, & omnem humanitatis sensum ex animo ejecisse videatur? Quum nihil sit in rebus mortalium & nomine pacis dulcius, & re ipsa magis salutare, magisque consentaneum cum officio & ingenio humanæ naturæ: tamen ita plerique obduruimus ad Induciarum appellationem, tanquam infames scopolos, aut sinistri ominis augurium exhorrescamus. Quod ex eo facile liquet, quod non contenti humanissima declaratione, qua Status unitarum provinciarum agnoscitur populus liber & ævolens, cui pro arbitrato liceat uti suis legibus, suis moribus atque institutis: postulavimus incivile aut commodi afferebant, præter dedecus & approbrium sceptrorum: ut facile cuivis homini non prorsus excordi appareret nihil aliud quæri, quam ut hac monstrosa petitione negociatio disturbaretur. Si male vellent ominari Patriæ, non potius quam ut in tali perviciacia & importunitate verent, utque per improbitatem ea cuncta consequantur quæ flagitant, & his etiam Nam si in cælo Deus est inspector & arbiter manarum rerum, qui majestatem Regum

& Nemesin sanguineo armatam flagello gentibus immittit, ad puniendum spes nimis elatas atque immoderatas, non est dubium quin gravis exitu incumbat cervicibus eorum, qui tam intemperanter sceptris illudunt, dum eas condiciones populi olim subditi Serenissimis terrarum domini deposcunt, quas nemo privatus subire in animum induceret.

*Evertere domos totas optantibus ipsis
Dii faciles, nocitura toga, nocitura petuntur
Militia.*

Vt olim fatuus ille Phrygiæ Rex Midas, qui pretioso contactu omnia convertebat in aurum, inter medias opes inops, hoc ipso gravem ærumnam incurrit, quod voti compos à Baccho redditus esset; ita nos vitiis nostris & discordi libertate concidemus, si ad metam omnium male optatorum pervenerimus. Quam bene in nos congruit, quod de P. Romano affirmat apud Tacitum Galba Imperator in aurea oratione qua Pisonem adoptavit, nec totam servitutem pati possumus, nec totam libertatem. Queri solemus de Regum Ducumque inclementia. Sed eorum qui parent ingenia sæpe huic incommodo mederi queunt, si compescant ardorem nimiam & effusam libertatis, & obsequium cum securitate malint, quam cum perniciæ contumaciam dedignationemque parendi. Quoniam in eum sermonem nos occasio deduxit, non possum quin orationi intexam aureas voces T. Quintii Flaminii, quas tanquam ex oraculo effatus, & non solum Græcis, sed nostris quoque Ordinibus, qui summæ rei præsunt, arrectis auribus hauriendas, & intimis sensibus desigendas observandasque proposuisse videtur.

Libertate modicè utantur, temperatam eam salubrem & singulis & civitatibus esse. nimiam & aliorum gravem, & ipsis qui habeant effrenatam ac præcipitem esse. Concordia in civitatibus Principes ac Ordines inter se, & in communem omnes civitates consulerent. Adversus consentientes nec regem quenquam satis vali-

et diadema, nec tyrannum fore, discedam & felicitatem omnia optatam infidelibus facere : quam res quo demerito certamine inferior sit, exterius potius appareat, quam cui credat.

Quare si dubitamus mentem in melius flectere, quo tamen consilio nullum salubrius eligere possumus, semperque integrum est viro sapienti pertinere, saltem truantur beneficio Induciarum, quos si temperanter bonaque fide habuerimus, optima spe iuventor fore, ut exinde pax æterna & inviolabilis consequatur : cuius sensus tanto suavior erit, quo saevioribus bellorum procellis per tot annos jactati fuimus. Quid enim ultra tendimus? An non jam satis intepuit terrum mutuo fratrum & popularium sanguine? Quin positus in commune odiis, manus infestas vertimus in juratum illum hostem Christianarum gentium, qui florentissimis Europæ regnis exitium, aut servitutem quavis morte atrociorē minitatur, dum validas vires in Patriæ viscera convertimus, & atterimur civilibus bellis? Illic seges & materies est uberrimæ laudis. Illic in omnem eventum patet campus ad sempiternam gloriam. Aut enim honesta mors immortalitate donabit victos in tam præclaro certamine, aut parata erit palma victoribus. Hæc vere sacra militia est, propagare decus ac dignitatem nominis Christiani, Turcis & infidelibus bella parare, qui non tam sua virtute, quam nostris discordiis formidabiles & potentissimi evasere. Si hæc nostra fortitudo exercitata cædibus confanguineorum populorum, sese in capita ac perniciem communium hostium effunderet: non est dubitandum, quin huiusmodi pios conatus Deus ille exercituum suo sit exoptatoque fine terminaturus.

D I X I

FINIS.

